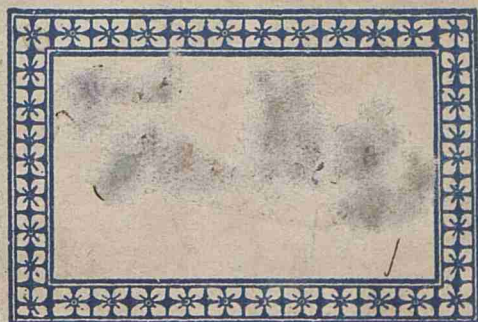

ACADEMIA ROMÂNĂ
DIN VIEȚA POPORULUI ROMÂN
CULEGERI ȘI STUDII
XXVII.

CREDINȚI
— ȘI
SUPERSTITII

ALE POPORULUI ROMÂN
DE
ARTUR GOROVEI

ȘEDINȚA DELA 14 MAIU 1914.

LIBRĂRIILE
LEIPZIG
OTTO HARRASSOWITZ

VIENA
GEROLD & Comp.

1915

www.digibuc.ro

Prețul 4 Lei

P R E F A Ț A

Creștințele și superstițiile din colecțiunea aceasta, sunt adunate din localitățile arătate mai jos, și comunicate de diferite persoane, cărora li arăt, prin aceasta, mulțămirile mele, și anume:

Județul *Argeș*, din comuna *Rudeni*, comunicate de d. *Gh. Rudeanu*;

județul *Bacău*, din comuna *Buhociu*, cămunicate de d. *I. Dimițrescu*;

județul *Botoșani*, din comuna *Bucegea*, com. de d. *N. V. Hânțescu*;

județul *Covurluiu*, din comuna *Bursucani*, com. de d. *E. Patrîciu*, și din alte localități din acelaș județ, comunicate de d. *G. P. Salviu*;

județul *Dolj*, din comuna *Calane*, comunicate de d. *Șt. St. Tufescu*;

județul *Dorohoiu*, din *Hânțești*, com. de d. *N. V. Hânțescu*;

județul *Ialomița*, din *Giulnița*, com. de d. *I. N. Constantinescu*; din comuna *Grîndu*, com. de d. *Dobre Ștefănescu* și din *Spătărei*, com. de d. *Cristu dela Spătărei*;

județul *Iasi*, din *Bosia*, comuna *Stânca*, com. de d. *I. T. Popovici*;

județul *Ilfov*, din comunnele *Bolintinu-din-Vale* și *Maia*, com. de d. *M. Timuș*;

județul *Mehedinți*, din *Grazești*, com. de d. *C. Gherghitnescu*, și din *Degerași*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;

județul *Neamțu*, din *Urecheni*, com. de d. *S. T. Kirileanu*, și de către un elev al gimnaziului din *Roman*, al cărui nume nu-l cunosc, cum și din *Mărgineni*, acelaș județ, comunicate de acelaș elev;

județul *Putna*, din *Pădureni*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;
județul *Râmnicu-Săral*, din *Urechești*, com. de d. *Hrislian Țapu*, și din *Bogza* și *Mărgăritești*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;

județul *Roman*, din *Simionești*, *Sabăoani*, *Dămieniști*, *Eli-sabela* și *Uniceni*, com. de elevul gimnaziului din *Roman*;

județul *Suceava*, din *Broșteni*, com. de d. *M. Lupescu*;
din *Holda* (comuna *Broșteni*), com. de d. *S. T. Kirileanu*;
din *Găinești*, com. de d. *P. Herescu*; din *Șarul-Dornei*, com. de d. *V. Țifescu*; din *Bogdănești*, com. de d. *V. Hudijă*; din *Tălăruși*, com. de d. *Al. Vasiliu*; din *Lespezi* și *Vascani*, com. de d. *S. T. Kirileanu*; din *Giurgești*, com. de d. *N. Tomescu*; din *Giulești*, com. de d. *S. Mihăilescu*; din *Dolhas-ca*, com. de d. *T. C. Ionescu*, și din alte localități din acest județ, com. de d-nii: *R. Marinescu*, *S. Mihăilescu*, *Petru Gh. Văsescu*, *V. A. Florescu* și *Nicu Rojniță*, și culese și de mine personal;

județul *Tecuciu*, din comuna *Țăpu*, com. de d. *Tudor Pam-file*, și din *Podul-Turcului*, com. de *S. T. Kirileanu*;

județul *Teleorman*, din *Adamești*, com. de d. *M. T. Adameșleanu*;

județul *Tulova*, din *Banca*, com. de d. *Gr. Coalu*; din *Pe-rieni*, com. de d. *G. Popescu*, și din *Popeni* și *Zorleni*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;

județul *Vâlcea*, com. de d-nii *Gh. Fira* și *Ioan N. Pope-scu*, și din *Ștefănești*, culese personal;

județul *Vasluiu*, din *Parpanița* și *Lipova*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;

județul *Vlașca*, din *Slobozia*, com. de d. *Gruia M. Pău-nescu*.

În acest material, comunicat direct de culegători, am înai adăugat credințele și superstițiile adunate în diferite părți locuite de Români, și publicate prin reviste și ziare greu de găsit, precum:

Credinți și superstiții culese de *St. St. Tuțescu*, din *Catane*, *Ghidici*, *Goicea-mică*, *Măceșii-de-sus* și *Mischi*, județul *Dolj*; *Copăcioasa*, *Creasna* și *Petrești-de-jos*, jud. *Gorj*; *Miluta*

și *Pălulele*, jud. *Mehedinți*; *Suica*, jud. *Olt*; și *Dioști*, jud. *Romanași*, și publicate sub titlul: «*Pagini din melafiz ca poporul român*» în *Revista Tinerimea Română*. vol. III, pag. 448—453, și vol. VI, pag. 89—96;

«*Credințe populare bucovinene*», culese de d. *Dimitrie Dan*, și publicate în mai multe numere din *Gazeta Bucovinei*, din *Cernăuți*;

Credinți și superstiții din Pallen, județul *Putna*, culese de d. *Simion Crainic*, și publicate în *Revista Critică-literară*, din Iași, An. III, 1895;

Credinți și superstiții din Moldova, probabil din 'județul *Bacău*, publicate în revista *Răsăritul*, An. I, 1905-1906. din *Bacău*;

Credinți din Luncușoara, comitatul *Bihorului*, *Transilvania*, culese de d. *Petru Cipou*, și publicate în revista *Familia*, 1896, pag. 142, 236, 238 și 356;

Credinți din Sabolciu, comitatul *Bihorului*, culese de d. *Avram Igna*, și publicitate în revista *Familia*, 1896, p. 56, 116, 201, 260 și 296;

Credinți din Transilvania, din o localitate neindicată de culegătorul *Iosif Stanca*, publicate în *Familia*, 1896, p. 224 și 405;

Superstiții din Muntenia, adunate de *George S. Ioneanu*, publicate sub titlul: «*Mica colecțiune de superstițiile poporului român*», *Buzău*, 1888.

În fine, un număr de credinți și superstiții sunt luate din următoarele lucrări:

Hasdeu, *Etymologicum magnum Romaniae*, în care sunt date credinți din: *Rânghilești*, jud. *Botoșani*; din județul *Brăila*; din județul *Ialomița*; din *Șipote* și *Bivolari*, jud. *Iași*; din *Prunișor*, jud. *Mehedinți*; din *Voinești*, jud. *Muscel*; din *Roznov*, jud. *Neamț*; din *Alimănești*, jud. *Olt*; din *Ruginoașă*, jud. *Suceava*; din *Socel*, și *Râioasa*, jud. *Teleorman*; din *Ibănești*, jud. *Tulova*; din județul *Vâlcea*, precum și din *Dobrogea*, *Banal* și *Transilvania*;

Sim. Fl. Marian, *Nașterea la Români și Immormântarea la Români*, în care sunt credinți și superstiții din *Banal*, *Bucovina*, *Transilvania* și *Macedonia*;

Elena Sevastos, *Călătorii prin Țara românească și Nun-ta la Români*, credinți din *Moldova și Muntenia*;

Dimitrie Dan, *Comuna Straja și locuitorii ei*, Cernăuți, 1897,—credinți din acea localitate;

Credinți și superstiții dela *Românii din Istria și Valahia moravă*, scoase din lucrările d-lui **Teodor T. Burada**: *O călătorie la românii din Moravia*, Iași, 1894 și *O călătorie în satele românești din Istria*, Iași, 1896.

Sub fiecare credință am indicat localitatea de unde e culeasă; când nu am avut datele necesare, am pus numai numele culegătorului.

Pentru orânduirea materialului, am adoptat sistemul grupărei credințelor după obiectele la cari se referă mai mult, puse în ordine alfabetică, iar pentru înlesnirea cercetărilor, am alcătuit un *indice* amănunțit al tuturor lucrărilor la cari se referă credințele și superstițiile din această colecțiune.

Folliceni, Martie 1915.

I. Ac.

1. Ac dacă găsești, e semn de sfadă.—Stânca, Iași.
2. Ac dacă găsești, e a sărăcie. Țăpu, Tecuciu.
3. Când găsești ac cu urechi, îți face nevasta o fată; fără urechi, băiat.—Maia, Ilfov.
4. Ace aflate înfipite în pământ sau gard, nu este bine a le lua, căci se crede că ele ar fi pline de boale, și acel ce le ia, se poate apoi greu bolnăvi, ba chiar poate muri.—Straja, Bucovina.
5. Acul când îl dai împrumut, să-l înfigi în ceva, și de acolo să-l iei cel căruia îl împrumuți, de voiești a nu te sfădi cu el.—Județul Suceava.
6. Dacă se dă cuiva un ac, apoi e bine a i-l da cu ață, fiindcă se zice că dacă ar fi sufletul aceluia în iad, va fi așa, de care trăgându-l, se va scoate afară.—Straja, Bucovina.
7. Când dai cuiva un ac, să nu-l asvârli, căci cât li-i asvârli de departe, atâta are să-ți moară un copil de lung. — Jud. Covurlui.
8. Cine dă acul cu ață întrânsul, își dă zilele. - Ciulnița, Ialomița.
9. Dacă se împrumută cuiva un ac, apoi i se dă și se ia înapoi cu ață, că 'n altfel ar fi păcat.—Straja, Bucovina
10. Să nu arunci acul, când ți-l cere cineva, căci te lungеști, cât e de la tine până la cerător.—Țăpu, Tecuciu.

11. Se crede că nu e bine a da cuiva un ac sau bold, căci prin aceasta i s'ar da și o antipatie; însă, de necesitate mare, și spre a paraliză antipatia, trebue a împunge cu acul sau boldul acea persoană, căreia are să se deie instrumentul.—Straja, Bucovina.

12. Să nu te srobești cu acul printre dinți, căci ți se strică.—Jud. Vâlcea.

13. Femeia să nu puie acul în cap, pe perini sau prin alte părți, căci e semn de prosteală, și cu timpul își va pierde mintea.—Țăpu, Tecuciu.

14. Acul cu care s'a cusut ceva pentru mort, și așa rămasă, se pune lângă mort, căci dacă ar rămânea în casă, și ar coasă cu el cineva, apoi i-ar amorți mâinile.—Straja, Bucovina.

II. Acoperemânt.

15. Cine trage acoperemântul (învălitoarea, așternutul) cu dinții, fiind sub el, acela îmbătrânește degrabă. — Țăpu, Tecuciu.

III. Adam.

16. Odată cu înșelarea Evei, diavolul știind viitorul lumii, a căutat să subjuge pe Adam, căutând să-l convingă a face zapis. Adam neștiind carte, diavolul l-a pus să-și apese chipul palmei pe o cărămidă moale, care fiind uscată în urmă, constitui puternicul zapis cu care ocârmui lumea până la venirea Mântuitorului.—Țăpu, Tecuciu.

IV. Aguridă.

17. Ca să ți se înăcrească agurida, dă cu chisoiul (un fel de pisălog de lemn) cu care ai pisat-o, pe la nasul băieților mici, și de acreală plâng, și așa acreala se oțetește.—Țăpu, Tecuciu.

V. Ajun.

18. Când dai ceva din casă, în ziua de Ajun, nu-i bine. — Tătăruși, Suceava.

VI. Albia.

19.—Albia să nu o pui pe foc, că te caci mort. — Jud. Vâlcea.

VII. Albina.

20. Când în ziua de *Stretenie* (2 Februar) picură din streșină, va fi mană la albine.—Jud. Suceava.

21. Cei ce cresc albine, nu dau nimic din casă în ziua a-junului Crăciunului, ca albinelor să le meargă bine, și să nu le scape pe vremea roifului.—Straja, Bucovina.

22. Spre a avea multă miere de la albine, este bine a le lăsa să iasă afară în ziua de Buna-Vestire, printr'un gâtlan de lup, ș'apoi ele devin foarte rele, ucid pe albinele vecinilor și li fură mierea.—Bucovina.

23. Dacă vei pune o păpușă în grădină la stupi, nu ai baiu de deochiat.—Iosif Stanca.

† 24. Când albinele roiesc, și nu se prind degrabă de un copac sau altceva, atunci să stai jos, să te prinzi cu mâinile de iarbă, și să zici: „cum m'am prins eu cu mâinile, așa să se prindă albinele de un copac“.—Broșteni, Suceava.

25. Spre a face ca albinele să roiască de multe ori pe vară și să adune miere multă, este bine a frige o țarcă și a o pune sub stupi.—Bucovina.

26. Se crede că dacă visează un om tânăr albine sburând, îi va merge foarte bine.—Bucovina.

27. Se crede că dacă visează un om bătrân albine sburând, îi va arde goșpodăria.—Bucovina.

28. Se crede că cel ce împlă pe lângă albine să nu mânânce usturoiu, c'apoi ele îl mușcă, fiind că ele nu sufăr mirosul usturoiului.—Bucovina.

29. Când albinele dau năvală la urdiniș, e semn că în scurt are să ploaie grozav.—Stânca, Iași.

VIII. Albinărel.

30. Se crede că paserea numită *albinărel*, de aceia șueră, pentru că i s'a uscat limba și vrea ploaie, care apoi și urmează, și el apoi își astâmpără setea numai cu apă de ploaie.—Bucovina.

IX. Aldămaș.

31. Când bei aldămaș, varsă din păhar o leacă, ori varsă pe vită, dacă vrei să ai noroc la ea.—Țăpu, Tecuciu.

X. Alexie.

32. Spre Alexi Boji, omul lui Dumnezeu, când ies juvinile din pământ (17 Mart), se ia o cățuie, se pune jar, se pune peste ei tămâie, se împrejură casa clănțănind din clește. — Broșteni, Suceava.

33. În spre seara Sf. Alexie se leagă foarfecele cu ață, ca gurile juvinilor, adică a șerpilor, helgilor, ș. a., să fie peste întreg anul legate, ca ele să nu se poată atinge de vite. Tot spre acest scop, se afumă atunci împrejurul casei cu o petecă, cu busuioc și ceva lână tăiată din cojoc.—Straja, Bucovina

34. În ziua de Alexi Boji învie toate juvinile de pe pământ. — Broșteni, Suceava.

35. Ziua Sf. Alexie, sau *bojiile* (17 Mart) se ține, pentrucă atunci ies toate jivinele, la care nici nu trebuie a gândi, și ca ele să nu muște vitele. Tot atunci se mătură ogrăzile și livezile, și gunoaiele se aruncă departe, ca locurile să se curățească de gândaci, și ca așa cum s'au aruncat gunoaiele de lângă casă, să nu se apropie nici o jivină de ea. În acea zi nu e bine a umbla cu pieptenele.—Straja, Bucovina.

36. În ziua de Alexi Boji nu se zice *șerpe*, că vezi șerpi mulți, ci se zice *pește*.—Jud. Suceava.

XI. Aluat.

37. Aluatul frământat în noaptea Crăciunului, e bun de ochiu pentru vite.—Jud. Vâlcea.

38. Aluatul de pe covată, care rămâne, e păstrat, fiind bun de trepădare.—Țăpu, Tecuciu.

XII. Alun.

39. În noaptea de Înălțarea Domnului (Ispas), se duc flăcări și fete mari prin alunișuri, ca să culeagă flori de alun, care înfloresc și se scutur în aceeaș noapte. Florile acelea sunt bune de făcut de dragoste și de leac.—Ioneanu.

40. Dacă ai un băț de alun, și umbli cu el, ai noroc; ȱiganii mai ales, numai cu acest fel umblă. Când o fată de ȱigan se mărită, ginerile îi dă socrului său și soacrei și cumnaților, câte un băț de alun, cât se poate de meșteșugit lucrat.—ȱăpu, Tecuciu.

41. In ziua de sf. Ilie de va tună, toate alunele vor secă. - Ioneanu.

42. In anii în care nu se fac alune, Dumnezeu a poruncit, căci în loc să se ducă oamenii, în zi de sărbătoare, la biserica, ei se duc la cules alune, și le sfarmă cu piatra, și-i păcat.—Holda, Suceava.

XIII. Aluniță.

43. Alunelele-s semne de mare noroc, și de aceea să nu tai părul de pe ele, că perzi norocul. ȱăpu, Tecuciu.

XIV. Amăgire.

44. Să nu amăgești pe nimeni, când vrei să dai cuiva de facere de bine, că plâng morții că-i amăgești pe ei. — ȱăpu, Tecuciu.

XV. Amărăciune.

45. Când ȱi s'a scutură cănele ori măța lângă tine, ai să ai amărăciune, supărare.—ȱăpu, Tecuciu.

XVI. Amuțire.

46. In mijlocul Păresimilor înnumără-ȱi ouăle găinelor, că dacă nu, vei amuți. Jud. Vâlcea.

XVII. Ana.

47. In ziua Concepției Sf. Ana (9 Decembre), se scoală fetele și femeile disdimineață și încep felurite lucruri, înainte de răsăritul soarelui, ca să li crească fiecare lucru peste an, precum crește de afunci ziua.—Straja, Bucovina.

48. In ziua de Adormirea S-tei Ana, țărani nu lucrează, și nici nu dorm în acea zi, crezând că nu s'ar mai putea deșteptă.—Vlaici, Olt.

XVIII. Andrei.

49. Spre Sf. Andrei se fac cruci, pe la ferești, cu usturoiu;

se ung coarnele vitelor și mânâncă cu toții usturoiu, de care miros fug strigoii. Jud. Suceava.

50. La Sf. Andrei umblă strigoii. Ca să scapi de ei, trebuie să ungi casa, pe la uși și ferești, cu usturoiu. Broșteni, Suceava.

51. În ziua Sf. Andrei nu se lucră, ca dihăniile să nu mânânce vitele, și ca vitele să fie ferite de toate relele —Bursucani, Covurluiu; Straja, Bucovina.

52. La Sf. Andrei, oamenii din popor nu se împrumută cu nimic, unii pe alții.—Corod, Tecuciu.

53. Toate animalele vorbesc în noaptea de Sf. Andrei. — Holda, Suceava.

54. Oamenii cari ascultă cum vorbesc animalele, în noaptea Sf. Andrei, aceia mor.— Holda, Suceava.

XIX. Animale.

55. Când sălbătăciunile intră în sat ziua, nu-i a bine. — Broșteni, Suceava.

56. Se crede că o casă lângă care se află un cucuș, câne și mâță neagră, trebuie să fie bântuită adese de nenorociri. —Bucovina.

57. Primăvara, cel care vede, pe nemâncate, un animal înțaiu născut, precum un vițel, un mânz, etc., sau aude cântul cucului sau al pupezei, se spurcă.—Ioneanu.

58. Mâța și câncele, când au durere de cap, mânâncă iarbă. — Broșteni, Suceava.

XX. Antehrist.

59. Antehristul are să se nască, în vremea de apoi, dintr' o femeie roșie.—Valea-mare, Muscel.

XXI. Anul Nou.

60. În ziua de Anul nou, nimeni nu doarme, că tot anul va fi somnoros; nu dau bani împrumut, și cine n'are bani atunci, va fi tot lipsit.—Făgăraș, Transilvania.

61. La anul nou, de demâncate, fiecare om trebuie să ia în mână unealta cu care lucrează în cursul anului, și s'o mâ-

nuiască de trei ori. Așa, plugarul ia sapa, cu care dă de trei ori în pământ, și furca, cu care ridică de trei ori. De asemenea fac, fiecare în felul său, ciubotarul, croitorul, dulgherul, chefrariul și morariul, ca semn de bărbăție și spor la lucru.—Movileni, Tecuciu.

XXII. Anus.

62. Să nu se spele rufele unui copil pe dos, până nu va împlini trei ani, căci i se va întoarce și lui anusul pe dos.

63. Copilul mic să nu se pupe la șezut, căci când se va face mare, va întoarce dosul la cel ce l-a pupat.

64. Un copil până nu împlinește anul, să nu se îmbrace cu haine pe dos, căci i se întoarce anusul. Ioneanu.

XXIII. Apă.

65. Să nu torni apă îndărăpt, că nu-i ticește omului. Moldova, (Sevastos, Călătorii).

66. Nu-i bine să torni cuiva apă îndărăt, c'apoi faci băieți încrucișați.—Tătăruși, Suceava.

67. —În Vinerea seacă, în zori de ziuă, cine vrea să fie sănătos peste an, să se ducă la fântână sau la apă curgătoare, și să-și toarne trei cofe de apă din cap.—Moldova, (Sevastos, Călătorii).

68. Lunia nu e bine să te speli cu apă rămasă prin vase de duminică. Adamești, Teleorman.

69. Când te speli și bei apa care rămâne în vasul cu care te-a spălat, te îmbolnăvești.—Tătăruși, Suceava.

70. În ziua de Joimari, dănații și fetele se duc disdeditinează la baltă, înainte de a răsări soarele, aruncă apa într-o parte și în alta, și pleacă, cu gândul că vor fi sănătoși tot anul.—Catanele, Dolj.

71. Fetele se spală cu apa cu care s'a spălat limba clopotului, crezând c'apoi vestea li va merge așa departe, cum merge sunetul clopotului, și va fi așa de curată, ca și clopotul.—Bucovina.

72. Copiii cei mici să nu se scalde în apă rămasă din ziua

cealaltă, căci nu mai cresc, ci să se scalde totdeauna cu apă proaspătă.—Jud. Vâlcea.

73. Apa care rămâne duminică, să se arunce; e bună numai pentru viermi. Jud. Vâlcea.

74. Apa de la întâlnitură e bună de scăldat, ca să nu se lipească de cel scăldat boale și farmece.—Ioneanu.

75. Pentru ca să nu te prindă frigurile, durerile de cap, de piept și de stomac, e bine ca la Bobotează, când se afundă steagul în râu, să te speli în acel moment cu apă de râu, căci tot anul ești sănătos.—Jud. Vâlcea.

76. Apa în care se ciupăește pruncul sâmbătă seara, nu se țipă afară.—Sabolciu, Ardeal.

77. Când ai pus la foc o oală sau un ceaun, pentru scăldătoarea unui copil, și dacă apa se umflă, îi semn că copilul are să îmbătrânească.—Tătăruși, Suceava.

78. În timpul cât un copil suge, femeia ce-l alăptează să nu bea apă, căci ia copilul vânt în nas.—Ioneanu.

79. Apa primită pe fereastră nu se bea, nici se aruncă nimic la câne, căci turbă.—Sabolciu, Ardeal.

80. Cine bea apă dintr'un vas nou, trebuie să verse mai întâiu jos câteva picături, apoi să bea, ca mai întâiu morții să bea, apoi viii.—Ioneanu.

81. Când cineva e bolnav, și are credință că *i-a fost dat*, îi trece boala, dacă va bea apă din pumnii celui presupus că i-a dat.—Giulești, Suceava.

82. Dacă cineva bea apă din vr'un lac, să lese pe malul lui semn din haine, căci dacă lacul nu va fi curat, să nu se prindă de cel care bea, nimic, fiind în loc semnul.—Ioneanu.

83. Copilului nou-născut i se dă de băut apă dintr'un clopoțel sleit, ca să fie cântăreț mare.—Ungaria, (Marian, Nașterea).

84. Când bei apă sau vin dintr'un vas descoperit, să suflă peste fața lui, și să verși o leacă, pentru că noaptea dracul se bagă în apă, vin, etc.—Țăpu, Tecuciu.

85. Se crede că seara apă-i necurată, și aducând cineva

seara apă în casă, trebuie să zică: «binecuvântați apa», iară cei din casă să răspundă: «Dumnezeu s'o binecuvinteze», și apoi abia devine ea curată.—Bucovina.

86. Noaptea să nu se aducă apă de la vreo fântână, căci împrejurul ei joacă ielele, și cel care va lua apă, îl va lua din iele.—Ioneanu.

87. Să nu aduci apă seara, căci e rău de isbituri; sau, dacă aduci, să verși din ea în foc, de trei ori.—Vâlcea.

88. Donița cu apă, din care se bea, să nu se lase noaptea afară, căci bea șoimărițele din ea, și șoimărește pe cel ce bea la urmă.—Ioneanu.

89. În donița din care se bea apă, noaptea, să se stângă seara trei cărbuni, ca să nu se lipească ceva de ea.—Ioneanu.

90. Apa mare, când vine sălbatecă, din cauza ploilor ori topirei zăpezilor, e stăpânită de dughuri rele. Pentru aceasta copiii se tem de a sta pe mal.

91. Apa de fântână, de izvor—din contra—e locașul duhurilor bune.

92. Aceasta arată fetelor mari pe mirii lor.

93. Apa-i sfântă, numai din cauză că-i locașul broaștelor protejate de Maicei Domnului.—Țăpu, Tecuciu.

94. Când o femeie se mărită al doilea, fiindu-i bărbatul mort, o altă femeie, în timpul cununiei, toarnă o doniță de apă pe mormântul celui de'ntăiu bărbat, ca să-i trăiască cel de al doilea, și să stângă focul ce arde pe mort pe lumea cealaltă, căci altfel, cât va sta femeia măritată cu al doilea bărbat, cel mort șede în foc.—Ioneanu.

95. Se crede că acel ce visează apă, va avea vreo supărare.—Bucovina.

96. Dacă visează cineva că se scaldă într'o apă curată, apoi se crede că va fi sănătos și cu voie bună; dacă însă se visează apă tulbure, apoi se va îmbolnăvi.—Bucovina.

97. Înturnându-se mirii de la cununie, se varsă înaintea lor cofe pline cu apă, ca prin toată viața lor să li meargă în plin.—Bucovina.

98. Când vin dănacii și fetele mari, la Paști, de la biserică, să se uite în fântână, ca să fie ca apa de frumoși tot anul. Catanele, Dolj.

99. În ziua de Drăgaica (24 Iunie), să nu se scalde nimeni, căci e rău de înnecat.—Ioneanu.

100. În ziua de Drăgaica, cine va trece o apă de trei ori înnot fără să se înece, nu se va mai înneca tot anul. — Ioneanu.

101. Când dai sâmbăta apă, ai pomană.—Tătăruși, Suceava.

102. Marți seara și sâmbătă seara își fac fetele *de mări* pe vale; deci nu e bine a umbla pe lângă ape. Luncușoara, Ardeal.

103. Când treci sâmbătă ori marți seara peste ape, fă-ți cruce și suflă peste apă, ca să nu fii bolnav, căci atunci se scaldă nemilostivele. —Luncușoara, Ardeal.

104. Când te duci la apă (fântână) cântând, vei uita unde vei pune un lucru.—Moldova, Hânțescu.

105. Apa în care s'au spălat peștii pregătiți pentru a fi fierți, nu e bine a se lurna în calea vitelor mulgătoare, ca să nu stârpească.—Bucovina.

106. În ziua de Schimbarea la față (6 August), cerbii se scaldă în apă de izvor, răcind-o prin urina ce și-o lasă în ea, din care cauză nu mai este bună de scăldat.—Ioneanu.

107. Să nu se spele cineva pe mâni cu apă din gură, căci face năjit pe gingii. - Ioneanu.

108. Apa cu care se scaldă un mort, se varsă într'un loc retras, ca să nu umble cineva în ea, fiind un mare păcat. - Ioneanu.

109. Ciubărul în care s'au spălat hainele mortului, dacă se spală în nouă ape, e ca și cum s'ar fi turnat în el apă sfințită.—Bucovina (Marian).

110. Dacă un mort se trece peste o apă, una din rudele lui aruncă în acea apă un ban, plata podului. -Ioneanu.

111. Cei cari petrec pe un mort până la mormânt, când se întorc acasă, se spală pe mâni cu apă, apoi stropesc cu ea

înapoi, să nu se lipească ceva de ei; după aceea sar peste un foc, spre semn de curățenie, afumare.—Ioneanu.

112. După ce îngroapă un mort, apa ce o aveai în vadră, în casă, s'o verși, căci acea apă e moartă, e apa morților. Vâlcea.

113. Apa care e în vase, după ce s'a îngropat mortul, să nu se bea, căci aia e moartă, ci să se aducă alta proaspătă.—Adamești, Teleorman.

114. Când moare cineva din sat, sau din rude, apa scoasă să se lapede.—Vâlcea.

115. După ce trece mortul la groapă, e bine să se aducă apă.—Catane, Dolj.

116. Se crede că la miezul nopții, în spre Crăciun, apa se preface în vin, iar dobitoacele vorbesc. — Valahia moravă (Burada).

XXIV. Argint.

117. Să nu vinzi lucrurile care le ai căpătat de pomana, că Dumnezeu îți trece banii în numărul *arginților*, și-ți merge rău.—Țăpu, Tecuciu.

XXV. Arhanghel.

118. Când un mort trece pe drum, cei ce au casele pe marginea drumului, aruncă trei căni de apă din vasul cu apă de băut, spre biserica unde merge mortul, sub pretext că Arhanghelul care a luat sufletul acestui om, își spală sabia în vasul lui cu apă.—Rudeni, Argeș.

XXVI. Ariciu.

119. E păcat să omori ariciul, pentru că el a urzit pământul, sau l-a măsurat.—Maia, Ilfov.

120. Dacă ai închide bine puii unei aricioaice, și să'ncai cu lăcată, mama lor umblă până găsește *iarba fierului*, cu care atingând lăcata, se sfarmă. Aceea o pun hoții în palmă, și descuie lăcățile, numai atingându-le.—Giulești, Suceava.

121. Când te afumi cu ariciu, scapi de friguri. —Țăpu, Tecuciu.

122. Grăsimea de ariciu, e bună pentru romatism.—Simio-nești, Roman.

XXVII. Aripă.

123. Femeia în poziție să nu mânânce aripi de paseri, căci se *aripește* copilul (nu șede înfășat).—Bursucani, Covurlui.

124.—Femeia îngreunată să nu mânânce aripi de paseri, căci copilul care se va naște, neconținut va da din mâni și din picioare, parcă ar vrea să sboare.—Jud. Suceava, (Forăscu).

XXVIII. Armată.

125. Ca să scapi de armată, leacul este să mânânci puiul scăpat de la cioroiu.—Ciulnița, Ialomița.

XXIX. Armean.

126. Armean este numele unei nații spurcate. În țara lor, taie dobitoace, chiar și oameni, pe care-i aruncă în prăpăstii, la balauri. În schimbul acestora, balaurii li fac pietre scumpe. - Țăpu, Tecuciu.

XXX. Armindenii.

127. În ziua de Armindenii (Sf. Irimia), 1 Maiu, să bei vin roșu, că se înnoiește sângele. Tot așa să faci în toată luna lui Maiu, că se înnoiește și maiul.—Broșteni, Suceava.

XXXI. Arniciu.

128. Copilul care se naște având o pată roșie pe el, arată că mamă-sa, când îl purta în pânțe, a băgat în sân arnicu roșu—Vâlcea.

XXXII. Arvună.

129. Să nu întorci arvuna înapoi, că n'ai să ai noroc de ce ai vrut să vinzi.—Țăpu, Tecuciu

XXXIII. Așchii.

130. Așchiile de la tronul mortului să se lapede pe apă.—Vâlcea.

XXXIV. Ață.

131. Când o femeie coasă cămeși, și așa din ac se încur-

că, cel ce va purta cămeșă, are să fie fudul cu ea.—Broșteni, Tătăruși—Suceava; Bucovina.

132. Când doi inși răsucesc o ață, și unul șeade jos, iar altul în picioare, cel care șeade jos, va ologi, el sau din copiii săi.—Ioneanu.

133. Seara nu se rășchirează așa pe rășchitoare, ca nu cumva apoi să se isce sfadă'n casă.—Bucovina.

134. Să nu înnoade cineva o ață de mai multe ori, apoi s'o arunce fără s'o desnoade, căci pe lumea cealaltă o desnoadă cu ochii.—Ioneanu.

135. Ață visând, arată drumuri. Așa albă-i drumul tău, așa neagră-i drumul ascuns al dușmanilor, ce-l tot fac spre pieirea ta.—Țăpu, Tecuciu.

XXXV. Augur.

136. Se crede că acelaia ce merge la oraș și întâlnește la o cale o babă sau un copil înturnat de la țată (copil înțarcat, care apoi iarăș suge), îi va merge de tot rău, din care cauză mulți se întorc înapoi.—Bucovina,

137. Când îți iese cu cofa plină înainte, îți merge bine; când îți iese cu cofa goală, îți merge rău.—Jud. Suceava.

138. De întâlnești în cale pe cineva cu plin, are să-ți meargă bine.—Sevastos (Nunta).

139. De-ți iese înainte cu deșertul, îți merge rău.—Sevastos (Călătorii)

140. Dacă-ți iese popă în cale, e semn rău, și trebuie să arunci după el cu fân, paie, bețe, pietre, orice vei găsi la îndemână.—Sevastos (Nunta).

141. Cu popă și cu iepure cine se întâlnește la drum, bine nu-i merge; de te întâlnești cu popă, zvârle în urma lui paie ori fân, că atunci nu-ți va merge rău. De te întâlnești la drum cu țigani ori jidani, îți va merge bine.—Jud. Suceava.

142. Când ești plecat undeva și-ți iese înainte cu cofa goală ori cu popă, îți merge rău; iar dacă te întâlnești cu un jidan, ori cu un țigan, îți merge bine.—Giulești, Suceava.

143. De întâlnești popă, e rău; iar de vezi iepure, rău de

tot. De-ți iese însă lup în cale, atunci merge bine.—Sevas-tos (Călătorii)

144. Dacă întâlnește cineva în cale un preot, țină această întâlnire de un semn rău, și crede că slăbește urmările acestei întâlniri, aruncând după preot un ac, bold, paie sau altă ceva.—Bucovina.

145.—Mergând vre-un om dela țară pe drum și văzând că îi vine înainte un preot, zice că-i va merge rău, și crede că dacă va trece drumul de-a curmezișul, va putea schimba în bine urmările acestei întâlniri.—Bucovina.

146. Dacă cineva pleacă în călătorie și întâlnește un om cu cofa deșartă, sau dacă un iepure îi trece pe dinainte peste drum, apoi se crede că-i va merge rău în călătorie.—Bucovina.

147. Se crede că dacă plecând cineva în cotrova și întâlnește pe vre-un șchiop, apoi nu-i va merge bine.—Bucovina.

148. Dacă pleacă cineva la oraș și întâlnește un jidov, apoi se crede că-i va merge bine.—Bucovina.

149. Se crede că dacă iese cuiva o helge, va umblă foarte bine.—Bucovina.

150. Când ți se pare că te strigă cineva, nu-i a bine. Jud. Suceava.

151. Dacă te întâlnești dimineața cu o babă, toată ziua îți va merge rău.—Moldova.

XXXVI. Aur.

152. Poporul zice că aurul este ochiul dracului, pe care i l-a scos sf. Ilie, plesnind cu biciul, și de atunci a rămas pe pământ.—Prahova.

XXXVII. Avere.

153. Pe cine-l apucă soarele în zi întâiu în pat, nu mai face avere.—Țăpu, Tecuciu.

XXXVIII. Balaure.

154. Balaurii, cari aici se numesc *ale*, sunt crezuți de popor a fi niște duhuri rele, ce se fac pe cer în timpul ploiei,

și că unde se întâlnesc două ale, încep a se bate și dărâma tot ce întâmpină în calea lor; astfel desrădăcinează arbori, dau jos pătule și coșare, iau carele ce se află la lucru și le duc departe. Se zice că altele se fac din oameni cari au duh necurat și cari în timpul furtunii se culcă adormind un somn greu. În acest interval sufletul celui adormit, făcându-se *ală* se duce de întâmpină pe cealaltă *ală*, care este sufletul altei ființe din altă localitate, și apoi se bat amândouă. Locul unde se bat alele, și localitatea alei celei învinse, sunt supuse furtunei și sufar mult de grindină.—Com. Plenița, Dolj.

XXXIX. Bale.

155. Balele ce curg la un copil mic, să se taie Duminica dimineața, că nu-i va mai curge. —Ioneanu,

156. Nu-i bine să te duci nespălat pe obraz la fântână, ca să aduci apă, căci băieților cari-i vei avea au să le curgă bale.—Tătăruși, Suceava.

XL. Balegă.

157. Nu-i bine să dai balegă Vinerea, că faci pricaz la vite. —Tătăruși, Suceava.

158. La ziua Crucii se strâng balegile și se crede că ele sunt bune de afumat pentru oameni și vite la boale, spaimă, ș. a. Bucovina.

XLI. Ban.

159. Când te mânâncă palma stângă, ai să iei bani; iar când te mânâncă cea dreaptă, ai să dai. Broșteni, Suceava; Ciulnița, Ialomița.

160. De primești bani lunia, e semn bun.—Bursucani, Covurlui.

161. Când te scuipi pe haine fără voie, de unde nu gândești ai să iei parale.—Broșteni, Suceava

162. Lunia nu e bine să dai bani, căci toată săptămâna vei da.—Grindu, Ialomița.

163. Se crede că spre a avea totdeauna bani în casă, este bine a bate cu cuiu un ban în prag.—Bucovina.

164. În ziua de Paște se pândește că unde sar bani din pământ.—Sabolciu, Ardeal.

165. Poporul, în unele locuri, sărută banul ce-l dă la discos, tot așa și lumina ce o aduce la sfânta biserică, crezând că numai atunci este primită jertfa lui (adică dacă a dat-o din toată inima).—Bucovina.

166. La cele trei sărbători mari : Crăciun, Paște și Rusalii, să te speli cu apă după bani și vei fi bănos.—Sabolciu, Ardeal.

167. Copilul care se naște având pete pe ochi, arată că mamă-sa, când îl purta în pânțece, s'a culcat într'un loc unde erau îngropați bani.—Vâlcea.

168. Când vezi lună nouă, să-i arăți bani și vei avea bani peste toată luna.—Sabolciu, Ardeal.

169. Banii strânși la nuntă, se dau în mâna miresei, după ce nașul a pus în legătură puțină sare și nișel vin peste ei, ca să aibă tinerii noroc în toată viața.—Vâlcea.

170. Când îți arde ȱigara într'o parte, vei primi bani.—Hânțescu.

171. Când îți aprinzi ȱigara și pâraie chibritul, vei luă bani.—Broșteni, Suceava.

172. Paralele luate întâiu dela cineva, safteaua, cum am zice, să le dai prin păr și barbă, să ai noroc.—Vâlcea.

173. Dacă vinzi întâiu ceva pe bani, să iei banul cela, să-l freci de pământ, și să-ȱi faci cruce cu el, ca să-ȱi meargă bine vânzarea.—ȱăpu, Tecuciu.

174. Bani de aramă de vei visă, vei plânge de cine știe ce ; bani de argint visând, sunt vorbe ce vei auzi.—ȱăpu, Tecuciu.

175. Se crede că acel ce visează bani mărunȱei, va fi vorbit de cineva.—Bucovina.

XLII. Baniȱă.

176. Să nu șezi pe baniȱă, că e rău de boală.—Vâlcea.

XLIII. Barbă.

177. Se zice că acela ce are o barbă lată și la mijloc o gropiȱă, este foarte sgârcit.—Bucovina.

178. Când te visezi cu barbă și cu mustăți, îți va veni cineva. — Țăpu, Tecuciu.

XLIV. Bardă.

179. Să nu lași barda cu vârful în sus, că plânge Maica Domnului. Țăpu, Tecuciu.

XLV. Bârna.

180. Când trosnesc bârnela dela casă, e semn rău.—Țăpu, Tecuciu.

XLVI. Bătae.

181. Când îți asudă palmele, ai să iei bătae.—Țăpu-Tecuciu.

182. Să nu cânți în așternut, că adoua zi iei bătae.—Țăpu, Tecuciu.

183. Când arunci ochii de rac între doi inși cari se ceartă, aceia se iau la bătae.—Rudeni, Argeș.

184. Când se înîmplă de-ți bate cineva nevasta cu bâta mai întâiu, atunci aceea de loc să o rupă și să o ardă bâta aceea, că de nu, așa o va vrăciui, că mai mult, orice vină va face, nu o va putea bate.—Luncușoara, Ardeal.

XLVII. Bătătură.

185. Să nu calci pe prispă, până nu s'a uscă lipitul, că-i rău pentru bătătură.—Țăpu, Tecuciu.

186. Când dai de tăvălitură de cal și treci peste ea, să scuipi acolo, că nu mai faci bătătură la picioare.—Catane, Dolj.

187. Când calci pe o tăvălitură de cal, sau vezi mânz întâiu și ești cu picioarele goale, vei face bătăături sau trântituri. — Țăpu, Tecuciu.

XLVIII. Bătrâneță.

188. Se crede că dacă mânâncă cineva nouă păsărele numite «pescărași», acela nu va îmbătrâni.—Bucovina.

189. Cu betele dela botezul unui copil să nu se încingă mă-sa, căci îmbătrânește curând.—Ioneanu.

190. Se crede că cel ce râde de oameni bătrâni, și el va îmbătrâni. — Bucovina.

191. Cel ce s'a ras la moartea sa, sau după moarte, când s'a scaldat, se înfățișează înaintea lui Dumnezeu ca un tânăr de 25 ani; iar de nu l-a ras, apoi bătrân rămâne pentru totdeauna. — (Marian, În mormântarea).

XLIX. Băț.

192. Bățul cu care se întoarce mașele la Crăciun, e bun de întorsuri. Vâlcea.

L. Băutură.

193. Copilului mic să nu i se dea să guste rachiu, ori vin, până nu împlinește un an, că iese bețiv. — Adamești, Teleorman.

194. Sufăr mai ales de băutură, oamenii ce au fost unici la părinți. — Țăpu, Tecuciu.

195. Cel care bea băuturi cu mâna stângă, se îmbată. — Ioneanu.

196. Să bei când îți dă cineva rachiu, tot filigeanul, căci dacă mai rămâne, cine bea după tine, îți bea zilele câte le mai ai, și tu trăiești puțin. Se zice: chiar: «ți-a băut anii». Tânărul e bucuros că zice: «ți-am băut bătrâneța». — Țăpu, Tecuciu.

197. Se zice când cântă gâțul, că acela va bea și se va vesele. — Bucovina.

198. Când bei vin din capacul ploștii, te mănii. — Catane, Dolj.

199. Cârciumarii bagă lipitori în vin, ca să se lipească lumea de vin ca lipitoarea (să vie la cârciumă). Catane, Dolj.

200. Se crede că spre a desbara pe un bețiv de băutura rachiuului, este bine a pune unui mort un ban în gură, care a treia zi scoțindu-se din gura lui, să se spele și să se puie în rachiu și apoi să se dea bețivului să beie din el, și îndată se va vindeca de patima sa. — Bucovina.

201. Pune sub limba unui mort un ban de argint, și când va fi să-l scoată din casă, ia banul. Cumpărând rachiu cu

acel ban, și dând unui bețiv să beie, se lasă de băutură. Bucovina.

202. Spre a desbara pe cineva de patima rachiului, se zice că e bine a pune un șip cu rachiu într'un mormânt, unde să steie trei zile și trei nopți, și apoi să se dea aceleuia să bea din el, zicând: «Așa să beie N. rachiul, cum a băut morțu-l», și respectivul în veci nu va mai bea rachiul.--Bucovina.

203. Se crede că dacă pe cineva nu-l poți desbara cu nici un mijloc dela băutul rachiului, să eie o inimă de țarcă, s'o usuce, s'o frece și să i-o deie de băut cu rachiul; apoi el de sigur că nu va mai bea rachiul.--Bucovina.

204. Ploșniți pisate și puse în rachiul, bun să beie acela care vrea să se leze de rachiul.- Unicenii, Roman.

205. Se crede că un bețiv se poate desbara de urâta lui patimă, dacă se ia o bucată de slănină și se pune, prin cineva, într'un pat în care doarme un jidov. Acolo trebuie să steie slăcina trei nopți, Când se pune slăcina în pat, trebuie să se zică cuvintele: «Cum se leapădă jidovul de slănină și de mâncările noastre, așa să se lepede N. de casa și de băutura jidovească». Luându-se slăcina din pat, să se facă cu ea mâncare, care să se dea bețivului, și apoi acesta nu va mai bea în veci.—Ștraja, Bucovina.

206. Când bei primul păhar, trebuie să verși pușin jos, ca să beie morșii.—Ciulnița, Ialomița.

207. Dacă a băut cineva atâta rachiul încât se aprinde acesta întrânsul, se zice că se poate scoate dela moarte, dacă i se scurge în gură baligă de cal.—Bucovina.

208. Să nu bea doi inși apă de odată, că cel de'ntăiu bea apă și cel din urmă bea venin.—Catane, Dolj.

209. Acela-i om băutor, cui i-a băut dracul la cumătrie. Țăpu, Tecuciu.

210. Când îți ghiorăie gâtul, e semn de băutură.—Hânșescu.

211. Oamenii gătoși (cu mărul lui Adam desvoltat), sunt de neamul lor bețivi.—Țăpu, Tecuciu.

212. Ca să desberi pe un om de beție, să omori o rându-

nică și sângele de rândunică să-l torni într'un pahar de bă-
utură; s'o mesteci bine ca să nu se cunoască și să-i dai să
beie, că din ceasul acela pălmașul se desvață de năravul
beției. Codăești, Vaslui.

LI. Belșug.

213. Dacă ninge ori e moleșniță în ziua de Sf. Vasile, va
fi îmbelșugat tot anul.—Țăpu, Tecuciu.

214. Dacă în ziua de Bobotează va fi vreme frumoasă, va
fi un an îmbelșugat în pâne și pește.—Hânțescu.

215. Când Sfinții (9 mart) găsesc pământul coperit cu o-
măt, anul va fi bun.—Broșteni, Suceava.

216. Dacă în ziua de Sf. Gheorghe va fi rouă multă, ori
va fi păclă, e semn de an bogat.—Stânca, Iași.

217. Dacă iarna, la zile mari, va fi îpromoroacă multă, e
semn de belșug în toate.—Stânca, Iași.

218. Se crede că dacă se arată după ziua Sf. Simion stâl-
pnicul, găzele roșii, numite văcuțele Domnului, săcărilor și us-
turoiul vor fi mănoase.—Bucovina.

219. Se zice că dacă iarna nu viscolește, în vara viitoare
pânea nu va rodi mult.—Bucovina.

220. Dacă primăvara iese nalbă multă, atunci are să fie a-
nul bogat, îmbelșugat în toate, mai cu seamă în porumb.—
Vâlcea.

221. În ziua de Sf. Trifan (1 Faur), podgorenii se duc cu
preot la vii, de fac sfeștanie viilor, ca să fie roditoare și pă-
zite de grindină și mană.—Ioneanu.

222. Când iarna începe de cu vreme, e semn de belșug.
De asemenea când tună de timpuriu.—Țăpu, Tecuciu.

223. Se crede că este bine a pune primăvara, când se tra-
ge cu plugul prima brazdă de arătură, pe brazdă pâne și
sare, ca câmpul să aducă mult rod,—Bucovina.

224. Dacă va ploua în ziua de Moși-de-vară, va fi anul mă-
nos.—Țăpu, Tecuciu.

225. Toamna, când găsești în ghinda de stejar vierme, a-

rată că anul viitor va fi productiv; dacă îi muscă, va fi mijlociu, iar de va fi paingăn, prevestește foamete.—Giulești, Suceava.

226. Când se ivesc furnici prin casă, e semn de belșug.—Ioneanu.

227. De plouă în Vineria sacă, are să fie anul îmbelșugat.—Parpanița, Vaslui.

228. Când primăvara se vede pe ape spume albe-gălbui, care se chiamă *mană*, are să fie mănós anul acela.—Parpanița, Vaslui.

229. Când de pe pădurile de brazi se ridică nori gălbui la suflarea vântului—numiți *mană*—anul va fi cu îmbelșugare în toate.—Broșteni, Suceava.

230. Când brazii fac cucuruzi mulți, și iese de pe ei un praf galbăn, numit *mană*, va fi îmbelșugare în toate. Broșteni, Suceava.

231. Să însemni la ce zi a săptămânei a început a ninge, iar în primăvară să sameni tot în aceeaș zi, ca să fie semintele roditoare.—Sevastos (Călătorii).

232. Când cresc paștele frumoase, atunci ai să ai an bun.—Sevastos (Călătorii).

233. Dacă se culcă găinele devreme și se scoală târziu, e semn că va fi belșug.—Bucovina.

234. Când găinele fac ouă cu două gălbănușe, e semn de belșug.—Stânca, Iași.

235. Când ți se pripășește vreo pasere străină prin curte, să n'o alungi sau s'o tai, căci e semn de belșug. Țăpu, Tecuciu.

236. Păsările și vitele ce le capeți de pomană, să nu le înstrăinezi, căci ele-s aducătoare de belșug.—Țăpu, Tecuciu.

237. Copiii cari prind lesne rapăn pe mâni, vor trăi în belșug.—Țăpu, Tecuciu.

238. Când dușmanul tău se mută într'altă casă, pune-i în

tuspatru colțurile casei câte o piatră, ca să nu sporească, cum nu sporește piatra. Sevastos (Călătorii).

239. Când te mulți în altă casă, trimete mai înainte ouă fierfe, pâne, sare, vin și untdelemn, ca să-ți meargă tot din belșug.—Sevastos (Călătorii).

240. Când mama naște copilul ușor, acel copil are să trăiască în belșug.—Stânca, Iași.

241. Când uiți mămăliga nesărată, e semn de belșug.—Stânca, Iași.

242. Când ți se lipește mămăliga pe mână, e semn de belșug. Hânțescu.

243.—Să dai din livadă, ca și dela stână, oricui a veni de a cere, că atunci Dumnezeu îți dă spor și izvor.—Sevastos (Călătorii).

244. La Paști pune de o parte și de alta a pragului casei gii de iarbă verde, ca tot anul să ai în casă belșug și roadă bună. Vâlcea.

245. De se frag clopotele în ziua de Paști, toată ziua, roadele pământului se vor face bine.—Broșteni, Suceava.

246. Când sunt mulți șoareci, are să fie belșug în acel an Parpanița, Vaslui.

247. Când în ajunul logodnei va fi pâclă, promoroacă roadă, e semn că casa lor va fi îmbelșugată. Stânca, Iași.

248. Fruptul alb nu se sară cu cuțitul, ci numai cu lingura, că la din contra s'ar împușină.—Bucovina.

249. Incotro tună întâiu, într'acolo are să fie pâne multă anul acela.—Parpanița, Vaslui.

LII. Beșică.

250. Se crede că dacă cineva capătă pe partea dreaptă beșici, pe acela îl vorbește cineva de bine. Bucovina.

LIII. Beșină.

251. După ce te speli, să nu ți ștergi niciodată pe masa de pânză, căci te beși întotdeauna; ajungi beșinos de nu mai poți ținea beșinele. Vâlcea.

LIV. Bete.

252. Când botezi, nu da bete lungi, că nu se mai însoară ori mărită finul ori fina.—Ifov.

LV. Biserică.

253. Biserica e un întreg atelier de duhuri rele. Aici se nasc liļecii, cari mânâncă din nafură; aici își fac plan strigoii, cari, în special o stăpânesc de după sfințitul soarelui, până în cântători.—Țăpu, Tecuciu.

254. Cine cade în biserică, în anul acela moare. Moldova (N. Rojniță).

LVI. Blagoviștenie.

255. A doua zi de Blagoviștenie (Buna Vestire), nu se lucrează, că sunt părinții Blagoveștenilor, și e rău de lingoare. Rudeni, Argeș.

LVII. Blândă.

256. Ca să-ți treacă blânda de pe trup, să iei de dimineață, până nu răsare soarele, pământul de la rădăcina gutuiului și să te freci pe piele. Adameșli, Teleorman.

LVIII. Blăstăm.

257. E bine ca tot omul să aibă inel în deget, ca să nu se lege blăstămurile de el, sau ale lui de alții. Țăpu, Tecuciu.

258. Ca să nu se prindă blăstămul de copii, femeile să poarte inele și cruci, de care, în acest caz, se lipesc. —Țăpu, Tecuciu.

259. Să nu cârpești pe alful, că se lipesc blăstămele de el. Vâlcea.

260. Părinții să nu li toarne copiilor lor apă ca să se spele, fiindcă dacă îi vor blăstăma cândva, se lipesc blăstămele de ei.—Vâlcea.

261.—De cocostârci și rândunele nimeni nu se atinge, nici de cuiburile lor, de oarece e credința că ucizându-le, te blăstăma celelalte neucise și trebuie să ia foc casa celui ce le-a ucis. Tulova.

262. Omul blăstămat, și mai ales de preut, nu mai putrezește nici după șapte ani, și atunci trebuie scos și răzămat 40 de zile de zidul bisericei, și trecătorii să-i zică: Dumnezeu să-l ierte.—Moldova.

LIX. Blid.

263. Să nu legi cu sârmă un blid stricat, că se mânie Dumnezeu.—Țăpu, Tecuciu.

264. Când ți-ar crăpă blidele, fără ca să le atingi, să te ferești, că cineva *ți-a dat*. Tu ia blidul stricat și-l pune în fața porții, lângă țaraș, cu fărături de pâine și untdelemn, că vrajba tot în capul celui ce ți-a dat, se duce.—Țăpu, Tecuciu.

LX. Boală.

265. Să aibă tot omul la casa lui câne negru sau pisică neagră, că nu se prea lipesc boalele.—Adamești, Teleorman.

266. Ca să te aperi de orice boală, poartă în deget un inel făcut dintr'o monedă capată de pomană.—Moldova.

267. Să legi trei țărui cu pai de om mort (luat din steag) și să le înfingi ta țâțâna porții, căci atunci bolile nu mai vin.—Țăpu, Tecuciu.

268. Din lumânarea de la botezul unui copil, să se oprească o bucată, ca s'o arăte copilului când se va îmbolnăvi, căci se va face bine, iar restul să se lese la biserică. Ioneanu.

269. Dacă vrei să nu-ți mai vie o boală avută, aruncă scăldăturile la un loc curat.—Țăpu, Tecuciu.

270.--Dacă se încunjură satul cu o brazdă, cu plugul tras de doi boi gemeni, orice boală va fi în sat, se va tăia.—Pierieni, Tutova.

271. Când sunt doi viței de gemene și se vor face boi, să tragi brazdă cu ei în jurul casei, ca să nu se apropie boala de vite.—Moldova.

272. Nu-i bine să cerni pe pat, că-i rău de boală.—Țăpu, Tecuciu.

273. Nu e bine să dormim sub cer liber, nici ziua, nici noaptea, până în ziua de Sf. Gheorghe, căci până atunci bat vânturi ce aduc tot felul de boale.—Stanca.

274. Care are vreo bolnăvie, când se cunună, să-și aducă aminte de ea, că n'o mai are.—Catane, Dolj.

275. Se crede că dacă cineva visează că ține un copil mic în brațe, se va îmbolnăvi.—Bucovina.

276. Să nu mai coși cu ața pe care ai discutat-o, că se îmbolnăvește cel a cui îi coși buleandra.—Țăpu, Tecuciu.

277. Se crede că un greu bolnav, despre carele se zice că a murit, se va însănătoșă și va trăi.—Bucovina.

278. Poporul crede că dacă dă unui greu bolnav un alt nume, de cum are el din bolez, acela se va însănătoșă.—Bucovina.

279. Când cineva se îmbolnăvește, sfădiții se duc de se iartă, cum și bolnavul, cerându-i deslegarea blăstămelor.—Țăpu, Tecuciu.

280. Dacă cărbunii sfârâie când îi stângi, atunci e semn că boala-i grea; dacă nu, nu. Țăpu, Tecuciu.

281. Se crede că dacă se face vre un leac pentru un bolnav, apoi acela nu trebuie să știe de dânsul, căci la din contra, nu folosește.—Bucovina.

282. Dacă se dă unui copil nou născut mai întâiu lapte acru și apoi abia să sugă, acel copil până la bătrânețe nu va fi nicicând bolnav.—Bucovina.

283. Dacă vreun copil mic este ceva bolnav, se zice că e bine ca să fure dela o dugheană sineală și să-i facă cu ea cruce pe frunte, piept, etc., și se va însănătoșă.—Bucovina.

284. Când or curge niucii, fie la om, fie la vite, ele trag a boală.—Țăpu, Tecuciu.

285. Se crede că dacă suferă cineva de vreo boală, apoi este bine să se scoale înainte de răsăritul soarelui, să se îmbrace într'o cămașă curată, să eie o oală nouă, pe care a plătit cât i s'a cerut pe ea, și să meargă la moară, fără să vorbească ceva sau să fie văzut de cineva și să eie stro-

pii de pe roala morii, cu care să se spele pe întreg trupul, și apoi se vindecă.—Bucovina.

286. Cine se aruncă în apă, în ziua de Bobotează, se vindecă de orice boală. Din ziua de Bobotează șase săptămâni toate apele sunt curate și sfinte, chiar și în vârful munților.—Făgăraș.

287. Să păstrezi macar o sticlă cu apă dela botez, dacă vrei să ai cu ce-l tămădui când îl va apucă, ferească Dumnezeu, poate, răul.—Țăpu, Tecuciu.

288. Dacă crezi că cineva te-a adăpat, și el zice că nu, du-te cu el la moară, și pune-l să-ți toarne apă cu pumnul din cap, și să zică: «dacă-i fi adăpat de mine, să te lase răul pe tine și să mă apuce pe mine», iar din apa ce-ți curge din cap, să bei, că-ți trece. — Țăpu, Tecuciu.

289. În ziua de ajunul Crăciunului se taie cât un mar, și dacă mărul e vermănos, atunci acel ce a ta l are să fie bolnăvicios tot anul; iar dacă-i putred, atunci are sa moară —Valahia moravă.

LXI. Boală lumească.

290. Cămașa cu care o femeie a născut, se leapadă, ca să nu capete copilul boală lumească.—Ioneanu.

LXII. Bob.

291. Se crede că cel ce mânâncă bob fără coajă, aceluia i se va coji pielea de pe față.—Bucovina.

292. Când vrei să sameni bob, linte ori mazăre, să nu le pui pe loc nesăpat (bătătorit), căci fierb anevoie. Bursucani, Covurlui.

293. Primăvara, când se pune bob și mazăre în câmp, nu se pune fraista cu semințe pe haț, ci pe arătură moale, crezându-se că apoi aceste bucate se vor fierbe foarte curând și se vor face moi. Bucovina.

LXIII. Boboc.

294. Să nu dai afară bobocii de rață sau de găscă, de cât peste trei zile, și să-i stropești cu chinovar, că ți-i deoache lumea. Țăpu, Tecuciu.

LXIV. **Bocet.**

295. Femeia care bocește bine, are, saraca, tot de morți parte.—Țăpu, Tecuciu.

LXV. **Bogăție.**

296. Nici un bogat nu-i pe lumea cealaltă în raiu, căci nu se poate boeri în amândouă lumile.—Țăpu, Tecuciu.

298. Cine are mai multe brazde'n palmă, va fi bogat, nevoie mare.—Țăpu, Tecuciu.

LXVI. **Bold.**

298. Bold dacă găsești, au să vie oaspeți. Stânca, Iași.

299. Bold dacă găsești, e semn de sărăcie —Țăpu, Tecuciu.

300. Dacă se gătește cineva pentru o petrecere și se împunge cu un bold, apoi se crede că va face furori, acolo,—Bucovina.

LXVII. **Borș.**

301. Să umpli borș marția, că se face acru. Țăpu, Tecuciu.

302. Ca să ți se acrească borșul, dă cu făcălețul pe la botul plodurilor. Țăpu, Tecuciu.

303. Se crede că împlând cineva borșul, trebuie să fie atunci mânios, și apoi va fi borșul acru Bucovina.

304. Când umple femeia borș, și are vre-o fată ori baiat răutăcios, să-l ungă pe la nas cu melestul cu care a mușluit borș, că atunci se înăcrește degrabă. Covurlui.

305. Ca să-ți înăcrești borșul, zi așa, cândil umpli:

Înăcrește, borșule, înăcrește,
că vin nouă cară cu pește:
trei te înăcrește,
trei te oătește,
trei pe masă te gătește.

Se zice de trei ori. Țăpu, Tecuciu.

306. Când se umple borș, gospodina irage de urechi sau de cap pe un băiat, ca borșul să fie iute ca și mânia celui tras de urechi. Straja, Bucovina.

307. Când mesteci borșul, la umplut, ca să se înăcrească, zici așa :

rusoaica a umplut borș,
rusul a plecat la pește;
rusul a veniț,
borșul s'a înăcrit,
borș cu pește a făcut.—Țăpu, Tecuciu.

308. În fiecare casă se umple borșul în Joia mare, și dacă este de acest borș vara în puțină, atunci nu capătă miros stricat.—Straja, Bucovina.

309. Ca borșul nou umplut să nu se strice curând și să fie iute, îndatlinează femeile a arunca o lingură din el în foc și zic ca el să fie iute și acru ca focul.—Straja, Bucovina.

310. Să nu dai borș cu flori de pomană, că pe ceea lume bei tot apă cu hospă și cu flori.—Covurluiu.

LXVIII. Bostan.

311. Bostanul crește la om sarac și prost. Țăpu, Tecuciu.

312. În ziua în care a nins întâiu, în acea zi primăvara să pui bostani, că se fac vrăjmaș de mulți.—Stânca, Iași.

313. În ajunul Crăciunului se dă copiilor să mânânce bostan, ca să fie grași peste an.—Țăpu, Tecuciu.

314. Seminți incolțite de vei găsi în bostan, e semn de toamnă lungă.—Stânca, Iași.

315. Coadă de dovleac să nu pui în foc, că faci buboaie. Vâlcea.

316. Cică cine fură pe lumea asta bostani, pe lumea cealaltă e pus să-i ridice pe un deal; bostanii fiind mai mari și mai grei, când vrea să puie piciorul în vârf, îi scapă la vale; iar pleacă să-i ia, și iar îi scapă.—Țăpu, Tecuciu.

LXIX. Botez.

317. Cât timp e nebotezat copilul, se aprinde în toată sara, în casă, o zdreanță de lână neagră, și atât copilul cât și mama se afumă cu dânsa în tot acest timp, ca să nu se apropie lucrul slab de dânsii. Bucovina.

318. În acelaș timp, femeia nu iese fără lumină aprinsă, seara, nici măcar până în tindă, iar în atle locuri fără mătură. -Transilvania.

319. Copiii pierduți, morți nebotezați, merg în cealaltă lume la un loc rău; acolo se prefac fâlhari și trăiesc numai din ceea ce fură de pe la copiii botezați, cărora mamele le dau de pomană.—Banat.

320. Copiii cari nu sunt botezați, și plâng mult, prin acel plâns cer botez.—Ioneanu.

321. Se crede că acel copil care plânge pe timpul săvârșirei tainei botezului, va trăi lung. Bucovina.

322. Când botezi copii, să li dai fașă lungă. -Broșteni, Suceava.

323. Când botezi, nu da bete lungi, că nu se mai însoară ori mărită finul ori fina.—Ilfov.

324. Ducându-se un copil la botez, este obicei a înfrumuseța crijele, care se învălătucesc împrejurul luminelor, cu busuioc, văzdoage și alte flori. Din aceste flori nu se poate să ie cineva vreuna, căci se crede că la din contra i se ia respectivului copil somnul.—Bucovina.

325. Aducându-se un copil la botez, poporul îi pune pâine și sare în fașă, cam pe piept, și crede că făcând așa, copilul crescând mare, va avea totdeauna îndestulare de pâine și sare.—Bucovina.

326. Poporul crede că copiii cari se necurățesc sau udă pe timpul săvârșirei tainei sf. botez, crescând mari, vor fi ușori de principii, vor duce o viață nemorală și vor avea copii nelegitimi.—Bucovina.

327. Intorcându-se cumătrul cu finul său deja botezat de la preot și intrând cu el în casă, îl pune pe masă, pe lână unui cojoc de oaie, ca copilul crescând mare să aibă cinste cum are cinste masa în casa omului, să aibă noroc la oi, să aibă atâta noroc la toate, câtă lână are oaia, și să fie așa de norocos ca și ea. Straja, Bucovina.

328. Lehuza dă moașei sale o bucată de pânză, cât ai fa-

ce două mâneci de cămeșă. De acest petec se șterge după ce se spală, în urma operației. Dacă nu i-a dat atunci, vine în casă pe urmă, se spală și se șterge de cămeșă lehuzei, ca să dea necurățenia tot pe dânsa, să nu rămâie necurată și pe cealaltă lume.—Jud. Suceava.

329. Se dă moașei un căuș sau strachină plină cu făină și sare pe deasupra. Dacă este fată noul născut, se pune peste toate un fuior de cânepă, ca să aibă păr mare. Căușul sau strachina plină, pentru ca copilul să ție degrabă capul în sus.—Jud. Suceava.

330. La botezul unui copil se dă moașei un căuș de făină, cu căuș cu tot, în care înfinge ea un fir de busuioc, ca copilul să țină curând capul în sus.—Straja, Bucovina.

331. Din banii ce se câștigă de un copil la botez, să i se cumpere căldare, ca să trăiască mult.—Ioneanu.

332. De-i avea fini mulți, pe ceea lume te scot de-i fi la întuneric, căci îți ies cu lumânări în mână.—Covurluiu.

LXY. Bou.

333. Să te ferești de boul cu coarnele țapoșe (aduse pe spate), că acela are draci.—Țăpu, Tecuciu.

334. Să învești boii la plug numai marția, joia și vineria, dar nu luna, miercurea ori sâmbăta, că-i învești cu nărav. —Crasna, Gorj.

335. Se zice că în sara de Sf. Vasile boii vorbesc, și-i auzi, numai dacă te culci în iesle, dar e primejdios de moarte. Se zice că unul s'a culcat și a auzit boii grăind între ei : « Hai frate să ne culcăm, că mâne avem să ducem pe stăpânul nostru la groapă ». Și așa a fost.—Țăpu, Tecuciu.

336.—Cine doarme în noaptea de Sf. Gheorghe, în iesla boilor, îi aude vorbind.—Țăpu, Tecuciu.

LXXI. Brad.

337. Să nu răsădești brad, căci când rădăcina lui va fi cât capul tău, vei muri.—Broșteni, Suceava.

338. La brad, mirele cu mireasă să nu se întâlnească, căci unul din doi moare.—Ialomița.

339. Bradul dela o nuntă, în unele localități, se pune sus pe casă, ca să nu-l poată lua cineva și duce la răspântii, căci atunci se risipește casa căsătoriiilor. Ioneanu.

340. Molidul de aceea îi noduros, că ar fi fost blăstămat de Hristos, fiindcă cuiele bătute în mâinile și picioarele lui să fi fost de molid.—Bucovina.

341. Să nu bați cu bote de brad, că te înbolnăvești ori tu, ori bătuțul. Răpciuni, Neamțu.

LXXII. Brâncă.

342. Dacă nu dai un purcel de pomană, când îți fată scroa-fa, îți vor muri porcii de brâncă, până la anul. Țăpu, Tecuciu.

LXXIII. Brânză.

343. Să nu dai brânză cu smântână cuiva, că i rău.—Țăpu, Tecuciu.

LXXIV. Brâu.

334. Când îți pică brâul fără să știi, te doresc ibovnicii. Broșteni, Suceava.

345. Dacă ți se sloboade brâul, când mergi pe drum, află și alții că tot umbli laturile.—Țăpu, Tecuciu.

LXXV. Broască.

346. Când intră broaște în casă, e semn rău: va muri unul din casă.—Tătăruși, Suceava.

347. De-ți intră broască în casă, e semn că cineva ți-a trimis-o ca farmeci, vrajă.—Atunci trebuie cu un băș să o dai afară și să zici: «Du-te la cine te-a trimis, că la noi nu ești primită. Cu ce te-a trimis, dă lui, și de capul lui să fie.—Stânca, Iași.

348. Dacă cineva e bolnav și pe înserate vine o broască la ușă sau în casă, crede că-i trimeasă ca farmece; de aceea o împlântă în o țăpușă și o pune în pod la fum.—Giulești, Suceava.

349. Broaște în casă de găsești, nu-i a bine.—Broșteni, Suceava.

350. Când ai omori broaște, se pune ploaie.—Calane, Dolj.

351. Când omori o broască, îți moare mama.—Bogdănești, Găinești, Suceava.

352. Celui care omoară o broască, îi va muri o rudă.— Io-
neanu.

353. Se crede că acela care calcă sau ucide o broască, va ucide pe maică-sa; deci numai acela ucide broaște, a că-
rui mamă este deja moartă.— Bucovina.

354. Când ai călca o broască de iarbă, e un mare rău.—
Țăpu, Tecuciu.

355. Cine omoară broasca, îi stârpește vaca.—Broșteni,
Suceava.

356. Să nu omori broască, că plouă.—Goicea-mică, Dolj.

357. Să nu omori broaște, că atunci pânea ce o vei fră-
mânta, nu va dospî după mâna ta.—Luncușoara.

357. Când broaștele cântă întâiu primăvara, e bine să te dai
de trei ori de-a «curu'n cap», dacă voiești să fii sănătos
peste an.—Stânca, Iași.

359. Când cântă broaștele, zice că are să ploaie. — Bogza,
R.-Sărat.

360. Când cântă broaștele sara, are să fie vreme bună.—
Tătăruși, Suceava.

361. Când cântă broasca sub talpa casei, e rău de moar-
te.—Vâlcea.

362. Când auzi broasca orăcâind întâiu primăvara, să te
dai de trei ori peste cap, că cresc bostanii mari.—Parpani-
ța, Vaslui.

363. Se servesc de broască și de liliac, pentru a se face
legături pentru bolnavi. Urecheni, Neamțu.

364. Se crede că nu e bine a vorbi sara, în prezența co-
piilor, de broaște, căci aceea ar aduce oarecare rău vre-
nui copil; deci, spre a paraliză aceasta, trebuie a zice: «Ușu-
roiul sub limba copilului».—Bucovina.

365. Femeile care se sfădesc cu oamenii, prind o broască

din fântâna de unde iau vecinii apă, o coasă la gură cu un fir roșu (îi leagă gura), și o aruncă din nou în fântână, Astfel ea *a legat* gura vecinilor. Aceștia simt, și pentru a legă și ei pe a guralivei, fac acelaș lucru cu un broscoiu. Inșă cum acesta cunoaște cu greu, sau de loc, vecina sfădăreață rămâne tot...—Țăpu, Tecuciu.

366. Primăvara, când vei vedeă întâia oară ouă de broască, să iei ouă de acelea, și să te freci peste tot trupul, și anul acela să n'ai grijă că te-or năcăji frigurile. Cine vrea să nu aibă friguri niciodată, să facă așa în toată primăvara.—Hol-da, Suceava.

367. În fântâna unde nu-i broască, apa nu-i bună.—Broșteni, Suceava.

368. E mare păcat să omori broaște de fântână. —Țăpu, Tecuciu.

369. Se crede că dacă are cineva vre un buboiu, care nu vrea să spargă, apoi se ia o broască, se frânge în două și se pune încă fiind caldă și sângerândă, pe buboiu, care apoi se sparge.—Bucovina.

LXXVI. Bubă.

370. La 4, 5, 6 Decembre se zic «zilele bubatului». Nu mânâncă copiii boabe coapte, ci numai fierțe, ca să fie bubatul moale. Se împart turti de azime de pâne, la vecini.—Catane, Dolj.

371. Când dai pâne pe foc, faci bube.—Tătăruși, Suceava.

372. Dumineca nu se lă, că faci bube în cap. — Catane, Dolj.

373. Să nu te uiți după un bubos în oglindă, imediat, ci mai târziu, căci altfel îi iei bubele.—Țăpu, Tecuciu.

374. Nu e bine să mânânci în scăpatul soarelui, că faci bube la gură.—Catane, Dolj.

375. Coaja de ou nu se aruncă în foc, că faci bube.—Bursucani, Covurlui.

376. Rumegătura de sfredel nu se pune pe foc, că-i rău de bube.—Țăpu, Tecuciu.

377. Să nu dai cu mâna de pe pieptene pe la nas, căci faci bube la nările nasului.—Ioneanu.

378. Să nu umbli cu pieptenele pe la gură, că faci bube.—Țăpu, Tecuciu.

379. Se crede că copiii cari iau pieptenii în gură, fac bube în gură. Bucovina.

380. Să nu te speli cu apă caldă pe ochi, că faci bube. — Goicea-mică, Dolj.

381. Să nu te uiți prin ciur, că faci bube 'n cap.--Tătăruși, Suceava; Țăpu, Tecuciu.

382. Să nu pui ciurul în cap, căci atâtea bube vei face tot anul, câte borte are ciurul.—Țăpu, Tecuciu.

383. Cine mânâncă mămăligă necernută, face bube pe limbă. — Jud. Suceava.

384. Nu-i bine să mânânci grăunțe fierte, sau cucoși în săptămâna mare, că faci bube pe cap.—Tătăruși, Suceava.

385. Pruncul să nu fie alăptat fiind mama despletită, căci capătă bube în gură.—Moldova.

386. În ziua de Paști să se mânânce întâiu ouă albe, căci acel care va mânca întâiu roșii, va face buboaie.—Ioneanu.

387. Când mânânci fasole în săptămâna întâiu din postul mare, faci bube.—Tătăruși, Suceava.

388. Dacă o femeie însărcinată mânâncă borș umplut în zi de sec, copilul va avea bubușoare, cum le zic : *focuri*, și se lecuiesc cu cărbune viu, pisat pe pragul ușii și amestecat cu smântână.—Sevastos. (Călătorii),

389. Dacă pui pe foc fașa copilului, ori vr'un scutec, copilul se îmbolnăvește rău și face tot soiul de bube.—Țăpu, Tecuciu.

390. Mama îngreunată să nu dea cărbuni aprinși cuiva, că face copilul cu bube pe trup.—Stânca, Iași.

391. Se crede că dacă copiii se joacă cu foc, apoi fac bube pe la gură.—Bucovina.

392. Luniă nu-i bine a umplea borșul, căci la din contra, respectiva ce face aceasta, capătă bube pe trup.—Bucovina.

393. În ajunul Bobotezei și al Crăciunului, nu-i bine să te bași, măcar din glumă, cu cineva, căci faci buboaie peste an.—Țăpu, Tecuciu.

394. În ziua de ajunul Crăciunului nu se dă cu pumnul, nici cu palma, că pe urmă câți pumni dai, atâția buboi faci peste an, și câte palme dai, atâtea răni faci.—Stânca, Iași.

395. Când iei gunoiul de la vârful măturii, faci bube la degete.—Tătăruși, Suceava.

396. În zilele de post nu se umple borș, că la din contra acela ce ar face aceasta, ar căpătă bube pe trup.—Bucovina.

397. Să nu bași pe nimeni în ziua de Ajun, că face buboaie cel pe care-l bași.—Țăpu, Tecuciu.

398. Ca să scapi de bube, să nu furi ouă la Paști, și în nici o zi, sau să-ți sleiască cositorul.—Catane, Dolj.

399. Cine va cântă în apusul soarelui, va face buboaie în cap.—Ioneanu.

400. Când ai vreo bubă, nu e bine să intri în vie, căci se obrîntește, și atunci mai rău te doare.—Vâlcea.

401. La Paști, când ciocnesc ouăle, dacă nu dă pe cel spart celui ce l-a spart, face buboaie.—Țăpu, Tecuciu.

402. Când ai bube la încheietura gurii, să dai cu lingura și cu coada pisicii pe acolo, că-ți trece.—Catane, Dolj.

403. Să nu lăsați copiii după Crăciun să mai zică colindul căci fac buboaie.—Țăpu, Tecuciu.

404. Se crede că este de trebuință a împrăștiă urma ce a lăsat vreo ulcică în spuza sobii, căci la din contra s'ar putea căpătă buboaie pe șezut.—Bucovina.

405. Apa în care s'a scăldat copilul nou născut, nu se aruncă spre sfântul soare, ci spre miezul nopții, căci altfel copilul face bube pe corp.—Marian (Nașterea).

406. Să nu te uiți când cineva își arată buboaiele care le are, ca să nu se ia de tine. Țăpu, Tecuciu.

407. Când îi iese cuiva un buboiu, apoi să știe că are să-i iasă nouă, că buboiul are nouă vițe.—Țăpu, Tecuciu.

408. Dacă are vreo femeie sau fată niște bube pe trup, apoi se vindecă spălându-se cu apă neîncepută, care apoi trebuie a o turna înainte de răsăritul soarelui în crucile drumului; dacă trece peste acea apă mai întâiu o vită sau un câine, apoi boala aceea nu se prinde de nime; dacă trece, însă un om, apoi se prinde de dânsul. Bucovina.

409. Buboaiele să se vindece, dacă se ia într'o zi de post apă neîncepută și pune întrânsa piele de la un ciur părăsit să mocnească și apoi se spală în acea apă.—Bucovina.

410. Buba rea se vindecă cu prune păstrate din ziua de Joia mare (săptămâna mare).—Ciulnița, Ialomița.

411. Perjele strânse în ziua de Ziua Crucii (14 Septembrie), sunt bune de bubă rea.—Țăpu, Tecuciu.

412. Bubele rele și ulcioarele (de la ochi), nu se isprăvesc până ce nu ies cei nouă pui ai celui întâiu.—Țăpu, Tecuciu.

413. De bubă neagră se despică pielea puului cu pene cu tot și o pune la bubă. După ce se răcește, pune pielea de la alt puu. Bogdănești, Suceava.

414. Când se presupune că bolnavul ar avea dalac, atunci se ia o broască vie și se alipește de bubă. Dacă broasca moare, atunci s'a încredințat că e dalac.—Banca, Tutova.

415. Când intri într'o capiște și ai bolfe, să te lovești la ele de trei ori cu un ciolan de mort, și-ți trece.—Broșteni, Suceava.

LXXVII. **Bucate.**

416. Când umblă negustori după bucate pe sărbători (ca Crăciunul, mai ales), e preț bun pe bucate, primăvara.—Catane, Dolj.

LXXVIII. **Bucluc.**

417. Omul care varsă din bucate ori băutură, pe masă, e semn de buclucaș. Țăpu, Tecuciu.

LXXIX. **Bucurie.**

418. Când ai bucurie mare, să te ferești, că ai să dai de supărare.—Țăpu, Tecuciu.

419. Când vor plesni cercurile unui bufoiu, bucurie și câștig însemnează.—Ialomița.

LXXX. **Buhaiu.**

420. Când ți-a veni buhaiul de s'a râncăi la poartă, să te ații la vre un pericol.—Țăpu, Tecuciu.

421. Să nu întorci buhaiul iarna, că nu ține.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXI. **Bujor.**

422. Bujorul, pe la noi nu se cultivă în grădină, neavând cine să-l aducă din pădure, de oare ce, cine-a mută, ori a aduce rădăcini (gulii), ori sămânță, nu va mai face copii.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXII. **Buratec.**

423. Când auzi cântând buratec întâiu primavara, să te dai de trei ori peste cap, că ai noroc. Popeni, Tulova.

424. Primăvara când auzi pentru prima dată brotăcelul (răcanelul) cântând, să te dai de trei ori peste cap, c'asa e bine.—Adamești, Teleorman.

425. Primăvara cine aude întâiu brotăcei cântând, să se dea de trei ori peste cap, ca să nu fie anul secetos.—Ioneanu.

426. Când vede buratec întâiu, îl dă peste cap și zice: 'Buratec, buratec, cum îmi pari tu, așa să-mi pară vara de ușoară'.—Giulești, Suceava.

LXXXIII. **Buric.**

427. Femeia însărcinată nu trebuie să treacă peste funie, că face copilul cu buricul încurcat pe după gât; nici nu trebuie să stea pe saci, că naște greu.—Giulești, Suceava.

428. Femeia însărcinată să nu pună vreo legătură după cap, ca s'o depene, că are să facă copilul cu buricul pe după cap.—Transilvania.

429. Dacă trece cineva peste o femeie îngreunată și nu-și

aduce degrabă aminte. copilului i se învârtă buricul pe după grumaz.—Mălini, Suceava.

430. Femeia care face cel de'nțăiu copil, se uită pe buricul lui, și câte noduri va vedeă pe el, atâția copii va mai face.—Ioneanu.

431. Buricul unui copil nou născut se leagă c'o ață de cânepă de toamnă, și nu de vară, căci se crede că 'n altfel acei copii nu vor avea urmași, așa cum cânepa de vară n'are sămânță.—Bucovina.

432. Buricul copiilor se păstrează până la al șaptelea an, și dacă atunci îl poate desnodă, e semn că va fi deștept.—Marian, (Nașterea).

433. E bine a strânge buricul care cade de la copil, și crescând copilul mare, a i-l da, c'apoi va fi el, dacă este băiat, isleț la învățătură; dacă este fată, iscusită la țesut și cusut.—Bucovina.

434.—Buricul unui copil se păstrează până se face el mare; atunci se moaie în apă și i-l dă să se uite prin el, ca să se facă îndemănată și să poată face ce va vedeă.—Ioneanu.

435. Mama care păstrează buricul și moțul copilului său, să i-l dea când se va face el mare, să și-l rupă singur în bucățele, și să-l arunce peste ogoare primăvara, căci va fi foarte deștept acel copil, și ce va vedeă cu ochii, va face cu mâinile.—Adamești, Teleorman.

436. Băieții mici, cu buricul afară, au palimă spre boli, iar cei cu buricul dus înăuntru, vor fi voinici.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXIV. **Buruiană.**

437. Când scoți buruieni de pe câmp, pentru a le răsădi (burueni de leac), ori a le întrebuința, ca să aibă leac bun, trebuie să pui în locul de scos: o bobîță de poamă, o fără-mătură de mămăligă, iar la unele, pietricele. Țăpu, Tecuciu.

438. Sfântul Gheorghe e o zi când se adună de pe câmp și din păduri multe lucruri de leac.—Țăpu, Tecuciu.

439. Cu *buruiana smăului* se afumă copiii cari se

greșesc în pat. Ca să aibă leac, să nu puie nimeni mâna pe ea, când se afumă, de cât acela pe capul căruia a căzut beleaua. Se mai afumă și cu frunzele plantei *mama pădurii*.—Catane, Dolj.

440. Cine se lă vinerea, îi cresc toate buruienile și bălăriile în grădină și în sămănături. —Țăpu, Tecuciu.

LXXXV. **Busuioc.**

441. Fetele pun la codițe busuioc luat de la steagul bisericii, ca să se uite băieții la ele, ca la steag.—Vâlcea.

442. În sara lui Sf. Vasile, fetele pun busuioc la partea de jos la ghizdelele fântânei. Dacă a doua zi găsesc busuiocul promorocit, fata se va mărită în iarna aceea; iar de busuiocul nu-i promorocit, fata nu se va mărită atunci.—Tătăruși, Suceava.

443. Când se fură cuiva ceva, se bage o cracă de busuioc într'un puț, de unde se bea apă, că-l va găsi.—Ioneanu.

444. Busuiocul, ca să miroase frumos, să se samene și să se răsădească numai vineria.—Vâlcea.

LXXXVI. **Butuc.**

445. Cine sare de trei ori peste un butuc, înainte și înapoi, are noroc la păduri și livezi.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXVII. **Buza.**

446. Când te mânâncă buzele, ai să săruși pe cineva.—Stânca, Iași.

447. Când pe un sugaciu îl mânâncă buzele, își va vedea visul cu ochi.—Țăpu, Tecuciu.

448. Dacă i se bat cuiva amândouă buzele, apoi se crede că respectivul va avea o gâlceavă cu un cunoscut.—Bucovina.

449. Luni dimineața, în săptămâna mare după a brânzei, să pupi oala cu unt, că nu-ți vor mai crăpă buzele.—Vâlcea.

450. Femeia însărcinată să nu stea jos pe vreun prag, căci poate veni în urmă-i vreun vrăjmaș, să dea cu toporul în pragul pe care a stat, și atunci face copilul cu o buză crăpată ca o tăietură.—Ioneanu.

451. Omul ce poartă muscă (musculiță) la buză, e pătimaș de ceva.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXVIII. Căciulă.

452. Să nu umbli vara cu căciulă, că tragi a iarnă.—Ada-mești, Teleorman.

453. Cușma sau pălăria nu se pune pe masă, căci la din contra cârlița ar scoate în livadă mulțime de mușuroaie, ca cușma sau pălăriia.—Straja, Bucovina.

LXXXIX. Cadelniță.

454. Când i-a pică popii cărbuni din cadelniță, la un morț, va mai muri și altcineva. Țăpu, Tecuciu.

XC. Caier.

455. Nu e bine să vii cu caierul nemântuit de la șezătoare. Țăpu, Tecuciu.

XCI. Cafea.

456. Când verși cafeaua, ai să iei bani.—Stânca, Iași; Ioneanu.

457. Când cineva varsă cafeaua din înlămplare, câștigă în ziua aceea. Rudeni, Argeș.

XCII. Cahlă.

458. Când se face cahla, se pun în ea trei crengi de mălini sau păr de porc, ca cahla să nu ucidă pe casnici. Tot spre acest scop, se pune pe locul vetrei, unde a fost focul, o huscă de sare peste noapte.—Straja, Bucovina.

XCIII. Cal.

459. Se crede că calului, cât trăiește, i se pare omul mare cât un urieș, de aceea i se și supune, și abia când pie-re, îl vede în adevărata lui mărime, și-i pare rău că a ascultat pe om. —Bucovina.

460. Calul de asta nu se mânâncă, că l-au încălecat și femeile. Totuși are o parte de mâncat, dar cine o știe! Țăpu, Tecuciu.

461. Calul nu are splină; fuge mai iute și nu ostenește. Ciulnița, Ialomița.

462. Fetele care merg călare, fac un păcat, ca și cum ar omori pe cineva.—Țăpu, Tecuciu.

463. Când cineva vede întâiu cal împiedecat, pe nemâncate, e împiedecat toată vara.—Rudeni, Argeș.

464. Când calul trage într'un loc unde începe să bată cu copita, să știi că de desupt nu-i curat.—Țăpu, Tecuciu.

465. Când calci în tăvălitură de cal, faci frântituri. Tătăruși, Suceava.

466. Pe locul unde s'a tăvălit un cal, să nu calci, că faci bălături la picioare.—Bursucani, Covurlui.

467. Copiii se feresc a călca unde se tăvălesc caii; ei cred că din astă pricină caii îi frântesc.—Moldova.

468. Trântitura se întoarne, dacă se calcă în udul unui cal. Bucovina.

469. La cal să te încaleci pe partea unde nu-i coamă.—Țăpu, Tecuciu.

470. Calul când își va privi trupul, va muri.—Ciulnița, Ialomița.

471. Se crede că nu este bine a călca în locul unde s'a tologit un cal, căci la din contra ar căpăta pecingini, după alții tăvălitură (buboaie pe călcâiul picioarelor).—Bucovina.

472. Pentru diferite umflături. se face prăjeală cu falcă de cal găsită. Pentru ca boala să nu mai revie, e nevoie ca falca să fie dusă îndărăt, și așezată tot cum era întâiu.—Țăpu, Tecuciu.

473. Dacă cineva visează cai alergând, însemnează că a doua zi va fi vânt.—Bucovina.

474. Când trag caii aer pe nări (când sforăiesc), e semn de ploaie.—Adămești, Teleorman; Ciulnița, Ialomița.

475. Când caii vor sta cu dosul spre gard, tăcuți și gânditori, e semn că vremea are să se strice.—Stânca, Iași.

476. Cap de cal se pune în par, ca să nu mânânce lupii dobitoacele.—Găinești, Suceava.

477. Cine vede mânz întâiu, și-i cu picioarele goale, va face trântituri și-i vor da spini în picioare.—Țăpu, Tecuciu.

478. De-i vedeà mânz înainte de să fi văzut miel ori puiu, ai să fii gol tot anul; iar de-i vedeà miel sau puiu, din potrivă.—Covurluiu.

479. Când cineva vede un mânz întâiu pe nemâncate, ca să nu fie spurcat de mânz, își lasă betele ori brăul să atârne, ca că mânânce lupii pe acel mânz, astfel ca paguba să nu fie pentru cel spurcat.—Ioneanu.

XCIV. Călătorie.

480. Se crede că dacă se piaptănă o femeie și-și împletește părul, dacă-i rămâne din întâmplare o viță de păr neîmpletită, apoi îi stă înainte o călătorie lungă.—Bucovina.

481. Când se strică ceva, se duce cineva de acasă.—Sevastos (Călătorii).

482. Când cucoșul se suie pe poartă și cântă cu capul spre drum, are să facă un drum cineva din casă; iar dacă îi cu capul spre casă, vine cineva de departe.—Jud. Suceava.

483. Primăvara, cine vede întâiu barze și rândunici în zbor, în acel an va face călătorie; iar de va vedeà șezând jos, nu va face în acel an nici un drum.—Ioneanu.

484. Dacă visează cineva pânză întinsă, apoi se crede că el va călători încotrova; dacă însă visează pânză învălătucită, apoi că va fi împiedecat de a călători.—Bucovina.

485. Când se rupe mămliga în două sau în trei, vei face drumuri în cotro îți arată ruptura ei.—Țăpu, Tecuciu.

486. Când ești decis să faci o călătorie, să nu pleci marșia sau sâmbăta, căci îți va merge rău.—Ioneanu.

487. Să nu pornești la drum cu piciorul stâng, că-ți va merge rău.—Hânțescu.

488. Se crede că nu este bine a dormi în ziua de Paști, căci la din contra, acela călătorind undeva, totdeauna va trebui să fie plouat.—Bucovina.

489. Când cineva pleacă la drum, presară-i făină pe prag, ca să-i meargă în plin.—Țăpu, Tecuciu.

490. Când pleci la drum, să-ți faci cruce. Catane, Dolj Vâlcea.

491. Când pleci de acasă, fă-ți cruce și te roagă lui D-zeu să-ți ajute.—Luncușoara.

492. Se crede că nu e bine a lua ouă sau mere cu sine în călătorie, căci la din contra îi va merge rău.—Bucovina.

493. Dacă cineva pleacă în inspecție sau la vreo petrecere și pe drum strănută caii, apoi se crede că va fi bine primit sau își va petrece bine.—Bucovina.

494. Dacă cineva pleacă în călătorie și uitând ceva acasă, se întoarce spre a-și lua obiectul uitat, apoi se crede că nu-i va merge bine în călătorie.—Bucovina.

495. Când ești pornit la drum și te ai înturnat înapoi, ai să mergi rău.—Tătăruși, Suceava; Covurlui; Țăpu, Tecuciu; Luncușoara; jud. Suceava; Măceșii-de-sus, Dolj.

496. Când tinerii însurăței pornesc după zestrea ce le-a făgăduit părinții, nu-i bine să se întoarcă.—Broșteni, Suceava.

497. La Paști și alte praznice mari, nu-i bine a merge de acasă; fată sau femeie nu-i bine de-ți vine mai înainte în casă la praznic.—Luncușoara.

498. Cel care într'o călătorie întâlnește un drum încrucișat, să nu treacă prin răspântia lui, căci îl pocește.—Ioneanu.

499. Când o persoană pleacă la un drum și-i ese înainte un iepure ori preot, nu-i va merge bine.—Ioneanu.

500. Când cineva pleacă de acasă, să nu-i ieși în cale cu vasul gol, că nu-i va merge bine.—Sabolciu.

501. Când o persoană pleacă la un drum, și-i iese înainte cineva cu vreun vas sec, nu-i va merge bine ieșindu-i cu sec; iar de-i iese cu un vas plin, să te bucuri, căci îi va merge bine ieșindu-i cu plin.—Ioneanu.

502. Cine cade pe drum, ducându-se la Învierea Domnului, pe drum îi va merge nevoie mare de rău în curgerea anului.—Țăpu, Tecuciu.

503. Când pentru întâia dată întri într'un oraș, să iei o piatră în gură. Sevastos (Călătorii).

504. Mergând cineva la un oraș sau într'un loc unde n'a fost încă, apoi e bine să eie o pietricică și intrând într'acel oraș sau loc, s'o ție sub limbă și apoi îi va merge acolo bine; dacă însă nu face astfel, se crede că i se va întâmpla vreo nenorocire.—Bucovina.

505. Cel care trece într'o țară străină, unde n'a mai fost, să calce pe pământ cu piciorul drept întâiu, căci îi va merge bine.—Ioneanu.

XCv. Căldare.

506. Copilul, după ce se naște, se trece prin toartele unei căldări de aramă, apoi cu acea căldare nu se mai umblă până nu se face mare, s'o poată ridica singur de jos. Această se face ca copilul să trăiască ani mulți și să fie tare ca metalul din care este făcută căldarea.—Ioneanu.

XCvI. Căldură.

507. În ziua de Măcinici se dă cu maiul în pământ, ca să iasă căldura. Ciulnița, Ialomița.

XCvII. Călugăr.

508. Cu călugărul nu fă negustorie. Dă-i și fugi. Țăpu, Tecuciu.

509. Când îți iese călugăr în cale, îi a rău —Țăpu, Tecuciu.

XCvIII. Cămașă.

510. Când îmbraci cămeșa pe dos, umbli rău.—Tătăruși, Suceava.

511. Să nu te îmbraci cu cămeșa pe dos, că te urăște lumea.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

512. Să nu poarte cineva cămașa pe dos, căci i se întoarce norocul spre rău.—Ioneanu.

513. Dacă, din întâmplare, iei cămașa sau izmenele pe dos, vremea se strică.—Ciulnița, Ialomița.

514. Mamele să nu întoarcă cămășile copiilor pe dos, că ei se vor speria noaptea în somn.—Vâlcea.

515. Femeia să poarte cămeșă pe dos, dacă vrea să înșarce copiii.—Țăpu, Tecuciu.

516. Dacă îmbracă cineva o cămeșă anume pe dos, apoi se crede că se depărtează răul dela dânsul.—Bucovina.

517. Spre a face ca omul cărui îi place a sfădi, ocări și bate pe alții, să-și schimbe natura, este bine a lua o cămeșă de a celui om, a lega mânecile ei la spate și a îmbumbă gura cămeșii până sus.—Bucovina.

518. Când îmbraci cămașă nouă, treci prin ea bani, ca să fii norocos.—Vâlcea.

519. Când iei o cămașă nouă, să treci de trei ori un fier prin ea, ca să fii sănătos ca fierul.—Catane, Dolj.

520. Gura de cămașă de sâmbătă e bună pentru crescut porcii.—Vâlcea.

521. Gura cămășii nu se taie, nu se gurește și nu se urzește sâmbătă și marți; e rău de moarle.—Vâlcea.

522. Să nu croiești cămeșă sâmbăta, că moare cel ce a purta-o.—Jud. Suceava.

523. Când femeia îngreunată clătește cămeși de ale ei, să nu le eie de gură, ci de poale.—Broșteni, Suceava.

524. Cămeșile trebuiesc croite sârbătoarea, ca să-i meargă bine celui ce le va purta și să nu le isprăvească sâmbăta, că face a boală.—Țăpu, Tecuciu.

525. Duminecă să nu coși ceva la o cămeșă a cuiva, că-i coși mințile. Pentru aceasta, când e neaparată nevoie, cât coasă, dă-i purtătorului să țină în gură câteva fire de destră-mătură.—Țăpu, Tecuciu.

526. Nu e bine a se face copilului nou născut prima cămeșuică din pânză nouă, ci, dacă e băiat, să-i facă din o cămeșă bărbătească, iar dacă e fată, din una femeiască.—Bucovina (Marian, Nașterea).

527. Mamele scutesc fiecare cămeșă nouă a unui copil, înainte de a-l îmbrăca cu dânsa, adică lasă să cadă un cuțit cu vârful în jos printrânsa.—Transilvania; Macedonia (Marian, Nașterea).

528. Se crede că dacă are cineva mai mulți copii, și-i botează pe toți în una și aceeași cămeșă, aceștia crescând, vor ține la un loc; dacă însă se vor boteza fiecare în altă cămeșă, apoi vor fi fiecare pentru sine.—Bucovina.

529. Cămeșa copiilor nu se închiotoră, căci la din contra n'or vorbi.—Straja, Bucovina,

530. Dacă părinții voiesc ca un copil născut să țină mai mult la tată, îl înfășoară, când se naște, într'o cămașă a tatălui său; iar de voiește să țină la măsa, îl înfășoară într'o cămașă a ei.—Ioneanu.

531. Ca un copil să trăiască, cea de 'ntăiu cămașă i se face din pânză de căpătat dela trei case.—Ioneanu.

532. Cea de 'ntăiu cămașă ce se va face unui copil, să se treacă prin gura-i de trei ori foarfecele cu care a fost croită ca să fie copilul tare ca foarfecele.—Ioneanu.

533. Femeia care naște întâiu băiat, taie poalele cămășii cu care a născut, și le dă la fete mari, să treacă de nouă ori prin ele, ca să se mărite curând.—Ioneanu.

534. Mireasa dă soacrei ca dar, o cămeșă fără gură, ca să nu aibă gură'n casă.—Sevastos, (Nunța).

535. Fata care spală cămeși și se udă pe vestminte, va căpăta un bărbat bețiv. Bucovina.

XCIX. Cană.

536. Dumineca să nu te speli pe ochi din cană ori din urciorul din care bei apă, căci apoi va mirosi urât.—Adamești, Teleorman.

C. Candelă.

537. Când verși candela, e semn de moarte. Stânca, Iași.

538. Când s'a stânge candela dela sine, e un mare rău.—Țăpu, Tecuciu.

CI. Câne.

539. Se crede că după păcatul lui Adam, Dumnezeu a blăstămat pământul. Scutită de blăstăm a rămas partea cânelui

și a mâței, și din aceea se hrănesc oamenii acum; deci este păcat a ucide un câne sau o mătă.—Bucovina.

540. Cânele aduce bine la casă, căci el zice: Să dea D-zeu să trăiască stăpânul, ca să aibă cine să vadă de mine».—Slobozia, Vlașca.

541. Să omori căței înaintea de a face ochi, iar nu după, că-i păcat.—Țăpu, Tecuciu.

542. Femeia însărcinată să nu dea cu piciorul în câne, căci copilul ce-l face, va fi cânos la inimă.—Ioneanu.

543. Să nu ții câne roșu la casă. — Jud.' Suceava, (V. A. Forăscu).

544. Când îți urlă cânele pe lângă casă, trage a pustietate.—Adamești, Teleorman; Perieni, Tutova; Găinești, Suceava; Broșteni, Suceava.

545. Când urlă câni, vestec a moarte.—Holda, Suceava; Ioneanu; Sevastos (Călătorii); Țăpu, Tecuciu.

546. Când noaptea urlă cânele la casă, e semn sau că va muri cineva din casă, sau că cei din casă au să se mute în altă parte.—Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași.

547. Când urlă cânele, face a sărăcie.—Lespezi, Suceava.

548. Dacă schiaună cânele de lângă casă, apoi se crede că va urmări vreo nenorocire.—Bucovina.

549. Când urlă cânele, face a moarte. Atunci să zici de trei ori:

Urlă, urlii,
du-te pe pustii.

Țăpu, Tecuciu.

550. Când latră cânele a pustiu, trec duhuri rele pe lângă casă.—Țăpu, Tecuciu.

551. Când se gudură cânele, are să vie cineva.—Tătăruși, Suceava.

552. Când se tăvăleşte cânele în bățătură, are să vie cineva (oaspeți).—Jud. Suceava (V. A. Forăscu); Stânca, Iași; Perieni, Tutova; Tătăruși, Suceava.

553. Când urlă cânele, femeia să înloarcă papucii pe dos, că stă îndată de urlat.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

554. Când scurmă cânele în prispă, ai să ai scârbă. Tătaruși, Suceava.

555. Când cânele se feșteleşte înaintea scării, are să fie bine în acea casă.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

556. Când ți s'a pișă cânele pe păreți, însemnează că unul din soți nu prea trage cu casa; căteaua vestește patima femeiei, cânele pe a bărbatului. Când câinii simt așa ceva, apoi la cel necredincios soț nu se gudură când intră în ogradă. —Țăpu, Tecuciu.

557. Când se udă cânele pe perețele casei, femeiei îi place alt bărbat.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

558. Când trage cânele pe nări (sforăiește), e semn rău de moarte.—Adamești, Teleorman.

559. Omul pe care-l latră câinii vrăjmaș, e răulăcios.—Stânca, Iași.

560. Când ți-a tot cătă cânele în ochi, e semn rău.—Țăpu Tecuciu.

561. Copiii trebuie să dea mâncare la câni, că ei s'au rugat lui Dumnezeu ca să li dea părinților.—Catane, Dolj.

562. Nu e bine să amuși cânele din casă.—Țăpu, Tecuciu.

563. Noaptea să n'amuși cânele, că ai să mori.—Parpanița, Vaslui.

564. Se zice că vulpile s'ar apropiă numai de stârvurile acelor câni cari au fost răi. Dacă, însă, cânele a fost netrebnic, vulpile nici n'au de gând să se apropie de stârvul lor. —Bucovina.

565. Cânele care-i cu cerul gurii negru, e rău (bun la casă).—Țăpu, Tecuciu.

566. Dacă vrei să ai câne rău, să-i tai coada și urechile de mic, și să i le dai să le mânânce.—Țăpu, Tecuciu.

567. Când cineva dă vreun cățel sau pisiu la altul, să i se plătească, căci altfel va avea pe lumea cealaltă câni și pisici de pomană.—Ioneanu.

568. Când svârli apa descântată pe un câne și el se scutură, atunci să știi că bolnavul are leac; când nu, nu.—Țăpu, Tecuciu.

569. Când se culcă cânele pe omăt, are să fie cald.—Parpanița, Vaslui.

570. Când visezi câni, ai dușmani.—Parpanița, Vaslui.

571. Se crede că dacă mușcă pe cineva vreun câne, trebuie pus pe mușcătură un ban, ș'apoi se va vindeca.—Bucovina.

572. Când te mușcă vreun câne, să pui la rană o pară, și să o dai cui ți-o descânta.—Catane, Dolj.

573. Când te mușcă un câne, să nu-l omori, că nu se mai tămăduiește rana.—Podeni, Tutova.

574. Când copilul este mușcat de vreun câne, să ceară spălător (câlți cu care spală blidele), să puie la mușcătură și păr de-a cânelui, să-l afume. Tot așa face când se sperie din pricina vreunui om, să-i ceară vre-o suviță, să-l afume. Tot de speriat îi bun și părul de urs.—Covurlui.

575. Să nu dai cu mătura 'n câne, că turbează.—Vâlcea.

576. La câne să nu dai mămăligă caldă, că turbă.—Broșteni, Suceava.

577. Să nu se dea la câini mămăligă fierbinte sau prăjită la foc, căci turbează.—Ioneanu.

578. Lemn de câne să nu pui pe foc, că-ți turbează câinii.—Țăpu, Tecuciu.

579. Când te-a mușcat un câne turbat, să te afumi cu păr de a lui.—Țăpu, Tecuciu; Sabolciu.

580. Când omori vreun câne turbat, să smulgi păr înainte de a-l pârlî (câinii turbați se ard), și să afumi toate vifele mușcate, că le trece.—Țăpu, Tecuciu.

581. Dacă un câne turbat a suflat în gura cuiva, și ca acela să nu turbeze, e bine să-l împărtășești șase săptămâni, să-i tai de sub limbă și să-i atârni la gât nouă roțițe dintr'o tigvă de tâlv.—Vâlcea.

582. Capul de câne se păstrează spre a se arde și a se face *de strâns* sau *de boală*. -Perieni, Tufova.

583. Cap de câne ars în foc, e bun de legat pentru vătă-mătură. -Găinești, Suceava.

584. Când treci pe lângă câni răi și ți-e frică c'o să te muște, atunci să strângi mereu din dinți și vârful picioarelor, până treci de ei.—Vâlcea.

585. Când treci printr'un sat străin, și ca să nu te muște câinii, să zici: «Cheia la mine și lacata la tine», că-i închizi gura, și nici nu mai bate, nici nu te mușcă.—Pădureni, Putna.

586. Când treci pe lângă un câne, și ți-e frică de el, să zici de trei ori:

Taie-i gura
cu custura
pân 'oiu trece bățătura.

sau:

Bate-l drace
pân 'oiu trecé.

Țăpu, Tecuciu.

587. Dacă sare asupra cuiva o potaie de câni, apoi e bine a zice: «Mut și orb te-a făcut măta, mut și orb să fii», și ei imediat se împrăștie, care încotro.—Bucovina.

588. Cânele care urlă și se duce ne mai întorcându-se la stăpânul său, voiește binele casei.—Ciulnița, Ialomița.

CII. Cânepă.

589. La lăsatul de brânză trebuie mult jucat pentru ca cânepa să crească înaltă.—Bučovina.

590. În Vinerea Paștelor se suie fetele în clopotința bisericii și sună clopotul, ca să crească cânepa.—Jud. Suceava.

591. Poporul crede că dacă va da preotului la ocaziunea când umblă el la Bobotează, cu crucea pe la casele creștinilor, un fuior, apoi se va face în vara viitoare cânepa.—Bucovina.

592. Se crede că cât de lungi sunt furfurii de ghiață dela

streșina casei, până la Crăciun, așa de înaltă va fi cânepa în vara viitoare.—Bucovina.

593. Din sămânță de cânepă ce se seamănă, se pune puțină într'o cârpă, apoi acea cârpă se leagă de coarnele boilor cari grăpează. Acea sămânță se păstrează, fiind bună de desfăcut de urât și junghiu.—Ioneanu.

594. Dela Paști până la Înălțarea Domnului nu se meliță cânepă, fiindcă ar fi păcat.—Bucovina,

CIII. Cântec.

595. La Rusalii, când se sfințește apa, fetele beau apă sfințită din ținălăul (clopoțelul) bisericii, ca să poată hori (cânta bine).—Sabolciu.

CIV. Cap.

596. Copiii cari au capul între umere, este bine a-i lua, când se scot din scăldătoare, de cap.—Bucovina.

597. Când se lăptează copilul, să nu se ieie țâța între degetul mijlociu și cel arătător, că la din contra copilul va fi cu grumazul între umere.—Bucovina.

598. La un copil nu se întărește moalele capului, până nu va putea zice: piatră.—Ioneanu.

599. Când un copil se lovește la cap, să nu toarne în acel loc apă, ca să nu-i iasă cucuiu în cap.—Ioneanu.

600. Femeile să nu se ducă cu capul gol la biserică, căci e păcat.—Adamești, Teleorman.

601. Dacă moare cineva (vr'o rudă, mai ales), bărbații umblă cu capul descoperit, iar femeile cu părul despletit.—Stânca, Iași; jud. Suceava.

602. Se zice că dacă gârla cefei la cineva este adâncă, acela este mare mincinos.—Bucovina.

603. După ce te-ai spălat la cap, varsă îndată zoile, căci tremurându-se pământul, îți va tremura capul cât vei trăi.—Ciulnița, Ialomița.

604. Se crede că nu este bine ca un om sănătos să-și puie

capul sub evanghelie, c'apoi de sigur s'ar îmbolnăvi. Bucovina,

605. Când auzi tunând întâia oară primăvara, să te bați cu o piatră pe frunte, că nu ai durere de cap peste an.—Jud. Suceava; Bucovina.

606. Nu dormi când soarele e la asfințit, că pe urmă te doare capul.—Stânca, Iași; Țăpu, Tecuciu.

607. Dacă are cineva durere de cap, să prindă un pescăraș (pasere), să-l taie și să puie la cap carnea lui încă caldă, și-i va trece durerea.—Bucovina.,

608. Să nu svârli dalta din tindă în gura podului, că te apucă dureri în creștetul capului.—Țăpu, Tecuciu.

609. Când te doare capul, și te afumi cu pelin dela Rusalii, îți trece.—Ciulnița, Ialomița.

610. Vineri dimineață până în răsăritul de soare, dacă te vei spăla pe cap în vale, îți trec durerile de cap. Stanca.

611. Să nu bați cu papucul pe copii, că-i rău de durere de cap. Țăpu, Tecuciu.

612. Când scapără pentru prima oară, să te pleci jos și să iei cu ochii închiși paie, că-s bune de durere de cap.—Covurluiu.

613. Duminică să nu spui că te doare capul, căci te va durea mai rău.—Ciulnița, Ialomița.

614. La caz de durere de cap, e bine a pune la frunte și ceafă frunze de curechiu verde sau și murat.—Bucovina.

615. La mort să nu stai până l-a îngropă, dacă te duci de când îl pornește, că-ți amorțește capul.—Țăpu, Tecuciu.

616. Dacă-l doare pe cineva capul, apoi se crede că e bine a se plecă sub evanghelie, ș'apoi se va însănătoșă.—Bucovina.

617. Se crede că spre a scăpa de durere de cap, este bine a se uita în sf. potir.—Bucovina.

618. Dacă te doare capul, afumă-te cu sămânță de floarea soarelui. Petrești-de-jos, Gorj.

619. Se crede că spre a scăpa de durere de cap, este bine a aduce apă neîncepută, sau stropi dela moară, într'o oală nouă, a turna apoi într'o strachină și a o pune pe trunchiul unde se faie lemnele; apoi se ia o suveică, se moaie 'n apă, și atingându-se cu dânsa fruntea, se zice: «Soarele 'n apă, sănătatea 'n cap», și se aruncă înapoia capului, ceea ce se face cu trei surcele în nouă luni dimineață.—Bucovina.

620. Nu e bine să-ți speli fața cu apă adusă în praznic în ziua următoare, că te doare capul.—Stanca.

621. O samă de mame bortesce și băieților o ureche și le pun cercei, ca să nu-i doară capul. Straja, Bucovina.

622. Pe cine strânge cruciș de cap, popă făcut din nou, nu-l mai doare capul.—Broșteni, Suceava,

623. Să nu lași să-ți caute doi în cap, că faci și mai multe găgănii.—Țăpu, Tecuciu.

624. Să strecuri leșia prin mătură lată, dacă vrei să fii curat în cap. —Țăpu, Tecuciu.

625. Mâța și cânele când au durere de cap, mănâncă iarbă.—Broșteni, Suceava.

CV. Căpac.

626. Când a plesni căpacul de pe oală, să știi că ai să prinzi o mare veste.—Țăpu, Tecuciu.

CVI. Căpăstru.

627. Să nu dai în nimeni cu căpăstru, că-i rău de jigănie.—Țăpu, Tecuciu.

CVII. Căpătăiu.

628. Copiii cari nu stau cu capul pe căpătăiu, nu vor trăi mult.—Țăpu, Tecuciu.

CVIII. Căpistere.

629. Să nu lași căpisterea cu răsurile pe ea, că roade Iuda furca pământului.—Vâlcea.

CIX. Capră.

630. Laptele de capră roșie e bun pentru bolnavi de oftică (tusă cu înecăciune). —Țăpu, Tecuciu.

CX. Căprioară.

631. Când primăvara căprioarele sălbatice intră în sate a bine.—Broșteni, Suceava.

CXI. Cărăbuș.

632. Dacă într'o primăvară se arată mulți cărăbuși, apoi se crede că va rodi păpușoiul, și viceversa. -Bucovina; jud. Suceava.

CXII. Cărbune.

633. Când îți cere cineva cărbune, să nu-i ții tu să aprindă, că-ți cad dinții.—Covurluiu.

634. Când iei un făciune pentru foc, de la un vecin, trebuie să lași un cărbune ca sămn.—Broșteni, Suceava.

CXIII. Cărcâiag.

635. Când te-o mușcă cărcâiagu (40 picioare), să te dea în scărce 40 de oameni, dacă vrei să nu mori.—Catane, Dolj.

636. Când te mușcă cărcâiagul, nu mai ai leac. Ca să te lecuiești, trebuie să te legene, în leagăn de mătase, nouă frați din nouă sate.—Vișina, Romanați.

CXIV. Cârcei.

637. Să nu mânânci cărcei de la viță de vie, că te apucă cărceii.—Țăpu, Tecuciu.

CXV. Cărciumă.

638. Când cineva va mătură dela ușă spre fundul casei, frage să vie oameni în casă, și așa fac cărciumăresele, ca să vie oameni mulți la cărciumă.--Rudeni, Argeș.

CXVI. Carne.

639. Când iese dela Inviere, carne nu se mânâncă, pentru ca să nu deie lupii la vite.- Șarul -Dornei, Suceava.

640. În ziua de nuntă, mirii nu mânâncă carne, ca să le fie corpul ușor, să aibă noroc și să trăiască ani mulți.--Io-
neanu.

641. Ca să fiarbă bine carnea de vită bătrână, i se aruncă la fiert un cuiu de fier de ras.—Bursucani, Covurluiu.

CXVII. Carpăn.

642. Când șezi lângă carpăn în timp de ploaie, nu-i bine, că te trăsnește.—Tătăruși, Suceava.

CXVIII. Cârpeală.

643. Să nu cârpești miercurea și vinerea, că nu ține mult-treaba.—Țăpu, Tecuciu.

CXIX. Cârstel.

644. Dacă te spurcă cârsteiul, toată vara te beși.—Vâlcea.

CXX. Carte.

645. Nu mănâcă cu cartea deschisă, că uiți ce ai învățat.—Stânca, Iași; Paltan, Putna; Ciulnița, Ialomița; Țăpu, Tecuciu.

646. Copilul ce merge la școală, să nu treacă prin gunoaie și scaldături aruncate de cineva, dușman, că nu mai poate învăța carte.—Vâlcea.

647. Când vin copiii de la școală, pun cărțile în căpistere ca să nu uite cartea, cum nu uită să mănânce.—Catane, Dolj.

648. Nu e bine să coși pe tine (haina cu care ești îmbrăcat), că uiți cartea.—Catane, Dolj.

CXXI. Cârțiță.

649. Când cineva e bolnav de cârțiță (bubă sub gât), să ia o cârțiță (un sobol) și să o omoare între degete, la spate ca să nu vadă cârțița, că dacă o vede, omul nu se mai face bine.—Slobozia, Vlașca.

650. Ca să ferești răzoarele cu legume de mușuroaiele cârțișilor, pune în capul răzorului o furcă cu caier și fus, căci cârțița își va face de lucru cu ele, și nu-ți va supăra răzoarele. Vâlcea.

CXXII. Căruță.

651. De la căruță să nu pui pe foc: inima, că-i rău de inimă (lingoare); spișile, că te dor dinții; spetezele, coastele; leucile, mânilor; posteuca, șelele. Țăpu, Tecuciu.

CXXIII. **Casă.**

652. Dacă voiește cineva să-și clădească casă, apoi se sfătuiește cu rudele și vecinii unde și cu fața încotro s'o facă. După ce s'au ales locul pentru clădirea casei, se pune acolo sara o cofiță cu apă, unde se lasă ea peste noapte. Dacă dimineața apa din cofiță a mai crescut ceva, de cât á fost ea sara, apoi se crede că e bine a clădi pe acel loc casa; la din contra, însă, nu se clădește acolo casă.—Bucovina.

653. Când face cineva casă, dacă voiește să știe de va fi locul acela cu noroc, ori nu, să puie sara acolo o oală nouă plină cu apă neîncepută, și dacă dimineața oală va fi prelinsă, e semn bun și acolo să-și clădească casa; iar de va găsi oala goală, să fugă de acel loc, că-i fără noroc.—Broșteni, Suceava.

654. Nu e bine să se puie casa pe locul unde a fost arie, căci e rău de pagubă.—Vâlcea.

655. Când faci casă nouă, să îngropi de viu un cucoș în mijlocul ei; atunci nu se apropie «ucigă-l crucea» de casă.—Găinești, Suceava.

656. Când dintr'o pădure se taie lemne pentru făcui casă, nouă lemne se lasă cioplite în pădure, ca să putrezească, zicându-se: acesta este lemnul păduchilor de lemn, acesta al carilor, etc, ursindu-se astfel fiecare lemn; apoi se iau lemne pentru casă, nu însă din cele ursite.—Ioneanu.

657. Când cineva face o casă nouă, după ce i-a așezat căpriorii, atârână în vârf o ploscă cu rachiu sau vin și o batistă și cine se va putea suí după ele, le ia, și batista o ia el, iar plosca o golesc toți, jos, de bucurie că i-a ajuns casei în vârf.—Rudeni, Argeș.

658. Când se ridică coperișul unei case nouă, se pune în vârful lui verdeață, șervete și altele, ca să dureze casa mult și să trăiască stăpânii.—Ioneanu.

659. La ridicarea argelei (acoperișului) unei case, se leagă pe vârf un șumuiaș de paie, de fân sau un târș (brădișor), ca să nu se apropie rălele de ea.—Găinești, Suceava.

660. Niciodată să nu acoperi case ori edificii în zi de vineri, că-și fac cuiburi în ele paserile.—Luncușoara.

661. Când se intră în casă nouă, se pune în costoroabe la toate patru cornuri câte un ban, ca să aibă casa noroc.—Bucovina.

662. Casa nouă nu se văruiște toată, ci se lasă un petec nevăruit, ca să nu moară cineva.—Preutești, Suceava.

663. Să nu se înădească casa nouă de alta veche, căci e rău de moarte în familia acelor case.—Ioneanu.

664. Când pocnește în casă, nu-i a bine.—Broșteni, Suceava.

665. Să nu te uiți în casă, din afară, pe fereastră, că rămâne puslie.—Țăpu, Tecuciu.

666. Când nu-ți merge bine într'o casă, nici după ce ai făcut masle, atunci ia lemn de la casa din dreapta și de la cea din stânga, și afumă casa ta de trei ori. Sevastos (Călătorii).

667. Casele se grijesc totdeauna la sfârșitul lunii, ca să nu se facă jувini prin casă — Straja, Bucovina.

668. Să nu scopești în casă în zi de vineri, că se umple de stălnițe.—Luncușoara.

669. Să nu fluere cineva în casă, căci trage a pustiu pentru acea casă.—Ioneanu.

670. Când te muți dintr'o casă în alta, să n'o leși nemăturată și negrijită, că te blestemă.—Broșteni, Suceava.

671. Ieșind cineva dintr'o casă, apoi se lasă două pâni și sare, ca cei ce vor intra în ea să aibă pâne și sare.—Bucovina.

672. Când dulgherul bate primul cuiu la o casă nouă, dacă sare scânteii, casa aceea va arde.—Moldova.

673. Dacă tatăl sau mama rătează, întâia dată, părul copilului, când se va căsători, îi va arde casa.—Bucovina, (Marian, Nașterea).

674. Casă nouă visând, e groapă de îngropare. Țăpu, Tecuciu.

CXXIV. Castravete.

675. Castraveții să nu-i pui în pământ miercuri ori vineri, că ies amari.—Ilfov; Grozești, Mehedinți.

676. Vinerea și miercurea să nu rupi castraveți din acei cari au ieșit întâiu, ca se amărăsc.—Miluta, Mehedinți.

677. Când tai castravetele, ia-i vârful de unde-i floarea și pune-l în fruntea unui copil, că nu-l va durea niciodată capul.—Țăpu, Tecuciu.

678. Când pepenii au floare multă și nu rodesc, strânge floarea duminecă dimineață, când e popa în biserică, și bate-o cu un băț, în răscrucile drumului, și atunci vor rodi.—Broșteni, Suceava.

679. Să nu mânânci castraveți în locul unde cresc, că se amărăsc.—Țăpu, Tecuciu.

680. Ca să se facă castraveții, leagă la vrejurile lor «coinăcelele cotoiului» (o buruiănă cu flori rotunde și păroase) și va fi belșug de ei.—Adamești, Teleorman.

681. Să nu bei apă după ce ai mâncat castraveți ori lapte, că îți se apleacă. —Adamești, Teleorman.

CXXV. Caș.

682. Să nu te scalzi, până nu-i mănă o bucășică de caș, că altfel îți rămâne pielea tot neagră și crăpănoasă.—Țăpu, Tecuciu.

CXXVI. Ceafă.

683. Când le-a mănă ceafa, să le cam păzești. Țăpu, Tecuciu.

CXXVII. Ceaiu.

684. Când cineva bea ceaiu, și din întâmplare i se varsă, e semn bun.—Ioneanu.

CXXVIII. Ceapă.

685. Când sădești ceapă, să nu te beși, că se face iule. —Vâlcea,

686. Nu lucră în săptămâna brânzei, că-ți mânâncă viermii ceapa.—Vâlcea.

687. Ca să nu-ți mânânce viermii ceapa, întâpă un vierme, atârnă-l într'un băț și vei scăpa de ei.—Vâlcea.

688. Să nu arunci ceapă în foc, nici să-i mânânci pielițele subțiri, că te vor durea ochii.—Vâlcea.

689. Când visează cineva un mort în mai multe nopți de-arândul, în trei zile luna dimineață să asvârle câte o ceapă pe fereastră, astfel: să se pună cu spatele la fereastră, și asvârlind cu mâna dreaptă, să zică: «Cine mă băntuie pe mine noaptea, să n'aibă treabă cu mine, ci cu ceapa». Zicând aceste cuvinte, nu va mai visă. Din astfel de vise se poate căpăta lipitură.—Ioneanu.

CXXIX. Ceară.

690. Poporul crede că este păcat ada cu ceară pe 'n case, la podeală sau ceruit.—Galați; Iași; Banat.

691. E mare păcat să calci ceara, ori s'o sudui.—Țăpu, Tecuciu.

692. Ceara dela policandru e bună de făcut de dragoste.—Vâlcea.

CXXX. Ceartă.

693. Chiperul și sarea de se varsă, te vei sfădi cu casnicii.—Broșteni, Suceava.

694. Când cineva ascute ceva de fier în casă, se ceartă în curând cineva din casă.—Rudeni, Argeș.

695. Când tai ceva cu foarfecele și le uiți deschise, e semn de ceartă în casă.—Hânțescu.

696. Se crede că acela care-i certat în ziua de Schimbarea la față a Domnului, va fi certat pe întreg anul.—Bucovina.

697. Când vine de undeva, ca să nu fie de ocărât că a stat mult, zice odată cu închiderea porțiței: «Inchid poarta, să se închidă gura cutăruia».—Jud. Suceava.

CXXXI. Ceasornic.

698. Ceasornicul îi un chip de drac; dă-i și-l zdrobește.—Țăpu, Tecuciu.

CXXXII. Ceață.

699. Când se lasă toamna ceață groasă, se coace poama iute.—Țăpu, Tecuciu.

CXXXIII. Ceaun.

700. Să nu mânânci coajă de pe ceaun, că te usuci ca coaja. —Țăpu, Tecuciu.

CXXXIV. Cenușă.

701. Când dai cenușa afară în zile de sec, vine uliul la găini.—Tătăruși, Giulești, Broșteni (Suceava); Bucovina; Sevas-tos (Călătorii).

702. În Filipi să nu dai împrumut sau cenușa afară, că-ți mânâncă lupii vitele.—Ciulnița, Ialomița.

703. În ajunurile Crăciunului și Bobotezei, disdediminea-ță, femeile strâng cenușa din vatră, până a nu mânca nimic, și gunoiul de prin casă, și primăvara, când fac straturile, presară cenușă amestecată cu gunoiu, zicând: «Cum n'am mâncat eu diminețile agiunurilor, așa să nu mânânce nici o lighioaie roadele».—Găinești, Suceava.

704. Să nu svârli cenușa în băătătură, că faci a sărăcie. —Țăpu, Tecuciu.

705. Să nu faci leșie cu cenușă de ciocani (hluji și res-turile din știulete), că faci mătrează. —Țăpu, Tecuciu.

CXXXV. Cer.

706. Cerul este ca o movilă nemărginită. Sfântul Ilie obiș-nuește să iasă cu carul său, ba la plimbare, ba cu treburi de ale casei. Carul lui e lucru sfânt, dumnezeesc, nedat lu-mii să-l vadă, și de aceea, când iese, acopere cerul cu nour. Acest car, spre a nu răpagă (alunecă) în mersul său, are pe talpa roșii cuie mari ce-i slujesc la înțepenire. Aceste cuie, găurind bolta cerească, lasă să curgă ploaia.—Țăpu, Tecuciu.

707. Sunt șapte ceruri succesive, și ploile tot succesiv cad. În cerul de deasupra noastră va trebui să ploaie, să treacă un timp până va intra apa în pământul lui, și apoi se va scurge și la noi. Ne mângâie, deci, în timp de secetă, că nu

numai noi suferim, ci și nașiile celor șapte ceruri. Țăpu, Tecuciu.

708. În noaptea spre anul nou se deschid cerurile, și cine vede când se deschid, capătă de la Dumnezeu tot ce va cere; de asemenea vifele vorbesc în acea noapte între ele, spunând lui Dumnezeu cum le chinuiesc oamenii; dar cine ascultă vorba lor, moare. Iași; Suceava; Stânca, Iași.

709. În presara anului nou se deschide cerul și vorbesc vifele între ele; cel ce le aude vorbind, moare în scurt timp. — Straja, Bucovina.

710. Cine spre ziua de Bobotează stă de priveghiu noaptea, vede cerurile deschizându-se și orice ar cere, i se dă de Dumnezeu. — Broșteni, Suceava.

711. Cine va vedea cerurile deschise în noaptea de Bobotează, va fi drept înaintea lui Dumnezeu. — Ioneanu.

712. Se crede că în noaptea de Sf. Paști, pe la miez de noapte, se deschide în fiecare an cerul. De aceea trebuie a priveghiă în noaptea aceea, și dacă vede cineva cerul deschis, apoi va primi de la Dumnezeu tot ce ar cere. — Bucovina; Covurlui; Țăpu, Tecuciu.

713. Cerul se deschide și în noaptea de Sf. Gheorghe, când dă putere tuturor pomilor să înflorească: nucul, salcia, și toți pomii pădurilor. — Țăpu, Tecuciu.

714. Când se deschide cerul, oamenii fac cruce și cer să li dea binele de pe cealaltă lume. — Moldova.

CXXXVI. **Cerb.**

715. Atunci încep a îngheța apele, când se pișă cerbul în apă întâiu. — Țăpu Tecuciu.

CXXXVII. **Cerc.**

716. Nu e bine când tot plesnesc cercurile de la cofă ori poloboc. — Țăpu, Tecuciu.

CXXXVIII. **Cercel.**

717. Femeile să nu poarte cercei schimbați, adică unu de la o păreche și altul de la alta, căci își va schimba și bărbatul. Ioneanu.

718. La fete să nu se puie cercei când ies plugarii la câmp, căci li se rup urechile.—Ciulnița, Ialomîța.

CXXXIX. Cheie.

719. E rău când ți s'a rupe cheia 'n ușă ori în lacăt. Femeile mai ales se tem grozav.—Țăpu, Tecuciu,

CXL. Chef.

720. După cum va vedeà cineva întâiu dimineața un om leneș sau harnic, așa-i va fi cheful toată ziua.—Perieni, Tutova.

721. Când ți se varsă cofa cu apă chiar la fântână, face-a chef.—Țăpu, Tecuciu.

722. Când strănuți de trei ori în șir, e iar semn de mare chef.—Țăpu, Tecuciu.

CXLI. Chelie.

723. Arde părul care-ți cade din cap, căci dacă-l ia vreo pasere, rămâi chel.—Moldova.

CXLII. Chibrit.

724. Când îți aprinzi țigara și pâraie chibritul, vei luà bani.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași; Vâlcea; Ioneanu; Crasna, Gorj; Tătăruși, Suceava.

725. Când ți se aprinde cutia de chibrituri în mână, îi a noroc.—Sevastos (Călătorii).

726. Când verși cutia cu chibrituri pe jos, e semn de-o sfadă aprinsă.—Țăpu, Tecuciu.

727. Când se varsă chibriturile, au să-ți vie musafiri.—Broșteni, Suceava.

728. Când verși chibrituri din greșală, iei parale.—Sevastos (Călătorii).

729. Să nu ții paiele de chibrit cu gămălia în fundul cutiei, că-ți perzi vederile.

CXLIII. Chitie.

730. Chitia dracului se găsește în vârful format din colb prin vânt, și dacă vei putea să ridici colbul tocmai de jos,

poți lua chiftia, pe care punând'o pe cap, poți intra și trece oriunde nevăzut.—Moldova (N. Rojniță).

CXLIV. Cicoare.

731. Femeile care se scaldă cu cicoare, nu fac copii. Io-
neanu.

732. Un ginere nu se cunună încălțat cu cisme, sub cuvânt
că la cisme se pot încăpută carâmbii astfel că și ginerele
se va căsători cu altă mireasă, netrăindu-i cea de'nțăiu. —Io-
neanu.

733. În ziua de *Sâmbăzii* (24 Iunie), să te încingi cu o
lămură de cicoare, ca să nu te doară mijlocul la secere.—
Țăpu, Tecuciu.

CXLV. Cioară.

734. Când umblă cioarele și stâncile (ceucele) cârâind, se
va strica vremea.—Broșteni, Suceava.

735. Când vin ciorile de cu toamnă, e semn că vine și
iarna. Țăpu, Tecuciu.

736. Se crede că croncănitul ciorilor anunță vreo nenoro-
cire.—Bucovina.

737. Când gorăie cioara, e semn că ți se va întâmpla ceva
rău.—Vâlcea.

738. Ciori când îți ies noaptea, prevestesc moartea.—Bog-
dănești, Suceava.

739. Când ți se strâng ciorile pe casă, e semn de belșug.
—Țăpu, Tecuciu.

740. Cioarele, pentru că mânâncă din tot felul de semin-
țuri, trebuie să ducă fel de fel de semințuri la o mănăstire
cu călugări—toți sfinți—și care se află în niște ostroave și nu
poate nici ca cum să se întâlnească cu oamenii din lumea
astă. Călugării aceștia trăiesc numai din ceea ce li-aduc cioa-
rele. De aceea, când lipsesc vara cioarele, ele-s duse ca să-și
facă datoria lor. Holda, Suceava.

CXLVI. Ciocan.

741. Cine nu apucă ciocanul de coadă, îi cade greu la inimă.—Țăpu, Tecuciu.

CXLVII. Ciocănitoare.

742. Când s'aude ciocănitoarea bătând în plop (mai cu seamă), nuc, etc., și în casa stăpânului cu grădina e vreun bolnav, e semn că se va însănătoșa.—Țăpu, Tecuciu.

CXLVIII. Cioplitură.

743. Cine cioplește lemnul sărbătoarea, i se vor arde așchiile pe piept și pe ochi.—Țăpu, Tecuciu.

CXLIX. Ciorap.

844. Dacă din întâmplare încalți ciorapii pe dos, oricine ar voi să te fărmece, nu poate.—Calane, Dolj.

745. Dacă i se desleagă cuiva o legătoare de la colțun, apoi se crede că acela se va afla într'o stare critică.—Bucovina.

CL. Ciubăr.

746. Se crede că nu e bine a pune afară un ciubăr sau vas întors cu gura spre sat și fundul spre casă, că apoi aceea casă va fi vorbită (clevelită).—Bucovina.

CLI. Ciudă.

747. Când se bate cineva în ziua de *Ciuda*, are să fie mânios tot anul.—Tătăruși, Suceava.

748. Ziua minunei arhanghelului Gavril (6 Septembrie) numită *Ciuda*, o serbează sătenii, ca să nu cadă în primejdii.—Straja, Bucovina.

CLII. Ciupercă.

749. Se crede că dacă cresc toamna târziu ciuperci pe imașe, în anul viitor va fi multă roadă în secară.—Bucovina.

CLIII. Ciur.

750. Să nu dai de mâncare din ciur la horă, că e rău de pagubă.—Vâlcea.

751. De împrumuți ciurul sau sita sara în saț, s'o acoperi cu pestelca sau altceva; că-i cu primejdie.—Covurluiu.

CLIV. Clește.

752. Cine ține cleștele de urechi, neamurile lui sunt de țigan. Țăpu, Tecuciu.

CLV. Clopot.

753. Când se toarnă un clopot, pentru ca să sune frumos, trebuie să se scornească o minciună mare, care să colinde multă lume, și s'o minuneze.—Jud. Suceava,

754. Când ți se pare că auzi sunând vreun clopot, vei primi o veste rea.—Țăpu, Tecuciu.

755. Când ți se pare sunând clopotul dela biserică, e semn că moare cineva încurând.—Adamești, Teleorman.

CLVI. Cloșcă.

756. În casa unde șede vreo cloșcă pe ouă, nu se frig otră, căci la din contra se vor înăduși puii în ouă. —Bucovina.

757. Când ai să pui cloșcă, duci ouăle la cuibar în căcutulă, și le răstorni de odată, ca să iasă puii cușmă 'n cuib și să iasă cucuieți; de vrei să fie și bogheți, să te legi cu un tulpă la gât. Sevastos (Călătorii).

758. Dacă ouăle ce se pun la o cloșcă se pun cu căciula, va ieși din acele ouă numai cucoși, iar de se vor pune cu poala, vor ieși numai găini. Ioneanu.

759. Din ouăle puse în cuibarul cloștei din o cușmă sau o pălărie, ies cucoși, iară din cele puse dintr'o basma, ies puice. Bucovina.

760. Ouăle se pun la cloșcă cu căciula, ca să iasă odată toți puii, și să șadă grămadă pe lângă cloșcă.—Bursucani, Covurlui.

761. Când pune ouăle sub cloșcă, nu le pune cu soț, ci fără soț, să iasă din toate pui.—Rudeni, Argeș.

762. Când o cloșcă se pune să clocească, cel care o pune.
A. Gorovei, *Superstiții*.

ne, să stea iufe jos, ca și cloșca să șadă pe ouă și să închidă ochii, ca uliul să treacă pe lângă puii ce va scoate, cu ochii închiși, să nu-i vadă să-i mânânce.—Ioneanu.

763. Cel ce pune ouăle la o cloșcă, trebuie să se așeze jos, căci altfel nu va stă cloșca bine pe cuibar.—Bursucani, Covurluiu.

764. Când pui cloșca la clocit, s'o învârți de trei ori pe lângă stâlpul hornului și să zici: «Cum șede stâlpul aici, așa să șezi tu pe ouă».—Broșteni, Suceava.

765. Să puie un copil mic cloșca pe ouă, că numai așa va stă pe cuibar.—Țăpu, Tecuciu.

766. Cloștile când se pun pe ouă, trebuie a calculă așa ca puii să nu iasă în ziua de Bunavestire, de Paști, etc., c'apoi ar fi betegi și n'ar trăi.—Bucovina.

767. Când cineva pune ouăle sub o cloșcă, nemâncat, piue puii mereu; așa și când ia puii de sub cloșcă.—Rudeni, Argeș.

768. Pe timpul când este lună nouă, nu este bine a pune cloșcă pe ouă, c'apoi puii ce vor ieși, vor țipă veșnic.—Stânca, Iași; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

769. Ca să nu chisculie puii, ouăle fiind puse în lună nouă pui și surcele sub ouă, zicând: «Nu chisculie ouăle, chisculie, ciurcelele».—Țăpu, Tecuciu.

770. Când îi pune cloșcă luna, îi scoate numai cucoșei.—Broșteni, Suceava.

771. Luna nu se iau ouăle din cuibar, căci părăsesc găinele ouatul în acel loc. Bursucani, Covurluiu.

772. Să pui cloșca tofdeauna marți sara.—Țăpu, Tecuciu.

773. Se crede că din ouăle puse joia sub cloșcă, vor ieși numai cucoșei.—Bucovina.

774 Să nu pui cloșcă în lună nouă, că ies ouăle limpezi. Țăpu, Tecuciu.

775. De pui sare în gunoiul de după ușă, îți scoate cloșca puice cucuiește.—Covurluiu.

776. Să nu lași în casă mătă ori câne, când îi pune cloșcă, că altfel e spărioasă.—Țăpu, Tecuciu.

777. Când moare vara cineva din familie, să acoperi cloșca, că de nu, atunci mor toți puișorii din ouă. Parpanița, Vaslui.

778. Cât ține clocitul să nu ferbi bucate în oale acoperite cu pocriș, că-ți ies puii înădușiți.—Țăpu, Tecuciu.

779. Se crede că dacă moare cineva în sat pe timpul când șed găinele pe ouă, apoi gospodina trebuie să le amestece cu mâna sub cloșcă, căci ne-aducându-și ea aminte și întrelăsând să facă aceasta puii, vor amorți în ouă și nu vor ieși.—Bucovina.

780. Să nu învălești focul cât timp ai cloșcă, că-ți înădușă puii.—Țăpu, Tecuciu.

781. Pentru cloște și curci sau boboci de găscă, se zice ca să nu se stângă focul, ca să aibă și ele căldură și să nu moară.--Catane, Dolj.

782. Înțoarce cloșca cu oborocul, în sara când o pui, împrejur, de trei ori, ca să nu-ți fie ducăușă.—Țăpu, Tecuciu.

783. Leagă oborocul unde clocește cloșca de piciorul patului, dacă vrei ca cloșca să-ți țină puii cu grijă.—Țăpu, Tecuciu.

784. Cel care va da ouă la altul, pentru pus cloșcă, mai înainte de a pune dânsul, își va lua sporul puilor ce va pune.—Ioneanu.

785. E bine să schimbi prin sat ouă când vrei să pui vreo cloșcă, căci poate ale tale sunt pișcate de străini.—Țăpu, Tecuciu.

786. Când dai puii mici afară, să-i pui în poală, să ieși afară cu ochii închiși și puindu-i în ogradă, să zici: «Cum nu văd eu amu, așa să nu vadă cioara puii».- Broșteni, Suceava.

787. Puii când iese primăvara, să se puie înfăiu într'o oală;

din oală, te faci că-i tai la gât, îi pui apoi în ciur, cernându-i pe foc, de aci în poală și în sfârșit îi duci cu ochii închiși afară. —Vâlcea.

788. Pentru întâia oară să nu dai afară cloșca cu puii în zi de sec, căci ți-i va fura cioara și uliul. Hânțescu.

789. Când scoate cloșca puii, să-i pui în sită ori în ciurel și să-i cerni pe vatra cu foc, dacă vrei să-ți trăiască și să nu-i fure găile.—Adamești, Teleorman.

790. Când scoate cloșca pui întâiu, îi cerni pe foc în sită, și zici de două ori: «Când a aduce mama apă cu sita, atunci să muriți voi». —Catane, Dolj.

791. Să nu ții oalele cu gura în jos, ori să le pui în par, ori să le lași nespălate, că n'ai noroc la pui.—Țăpu, Tecuciu.

792. Când clocesc păseri, nu se coc ouăle învălitate cu cenușă, că se înădușă mulți pui în ouăle de sub cloșcă. Giulești, Suceava.

793. Când bate vânt, nu se pune cloșcă, că ies ouăle limpezi. Stânca, Iași.

794. -Ca să-ți cadă găinele la cloceală, caută o potcoavă ce cade de la cai pe drumuri, și o pune în cuibul găinelor. —Adamești, Teleorman.

795. La ajunurile Bobotezei și Crăciunului, se pune câteva grăunțe de popușoi sub așternutul și în locul unde are să șadă popa, ca să șadă cloștele vara; dacă popa nu șede, când iese, pe furiș îl petrece cu cociorva și se pune femeia. de casă în acel loc.—Găinești, Suceava.

796. Venind preotul la Crăciun sau Bobotează, în casele creștinilor, este rugat de gospodine să șadă puțin, crezându-se că apoi vor ședeă cloștile în primăvară. Bucovina.

797. Când vine popa cu Crăciunul, trebuie neapărat ca să șază pe pat, ca să stea cloștile pe ouă și să scoată pui.—Vâlcea.

798 Pe patul unde șede popa la Ajun, se pun sub așter-

nul grăunje, pe care le dă la cloște, ca să nu înădușe puii.—
Jud. Suceava.

799. La ajunul Crăciunului, care se scoală mai de noapte să ia o poală de paie, cu ochii închiși, din stratul porcilor și să le aducă în casă, apoi să șează pe ele; e bine pentru clocitul ouălor în timpul verei.—Vâlcea.

800. Se crede că așezându-se la ajunul Bobotezei la masă, după aceea nu este bine a se mai codi prin casă, făcând treabă, c'apoi cloștele nu vor ședeă pe ouă, ci se vor tot sculă.—Bucovina.

801. Cojile în care au stat puii, nu se leapădă, ci se strâng toate pe un băf și se pun sub streșina casei, că pe urmă, dacă nu faci așa, puii se răzlețesc de cloșcă. - Stânca, Iași.

802. Dumineca cloșcă nu se pune, că ies pui monștri.—
Stânca, Iași.

803. De multe ori gospodinele sunt silite să muncească în sărbători: să coase, să lipească cu lut, bărbații să dea borte cu sfredelul, etc. Pentru aceasta ies puii din cloșcă diformi. Ca să nu să întâmple una ca asta, se lipește, se coase, se dă borte cu sfredelul în prima zi de Crăciun. - Țăpu, Tecuciu.

CLVII. Cloșca (constelația).

804. În noaptea de Drăgaica (24 Iunie), dacă păzești cloșca, când iasă pe cer, găsești de trei ori bani. Așa, când stai noaptea de pândești, vezi ieșind câte un puiu, câte un puiu, și tot mereu până iasă toți doisprezece, și joacă, joacă împrejurul măsii. -Așa o prinzi. Vâlcea.

CLVIII. Coadă.

805. Femeia să mânânce splină de animale, că-i cresc coadele.— Țăpu, Tecuciu.

CLIX. Cociorvă.

806. Femeia lehuză trei zile după ce începe a ieși afară, trebuie să ia cociorva în mână, pentru diochiu, ceas rău și alte răle, să nu se lipească de ea. Jud Suceava.

CLX. **Cocoloș.**

807. Se spune că-i mare păcat de cel ce pune cocoloș de brânză pe jaratec și se umflă ugerul oilor.—Țăpu, Tecuciu.

CLX. **Cocostârc.**

808. Se zice că acea casă pe care cocostârcii își fac cuib, este curată și norocoasă.—Bucovina.

809. Dacă strici cuibul cocostârcului de pe casă, el îi dă foc.—Broșteni, Suceava ; Bucovina ; Bogdănești, Suceava.

810. Nu-i ierfat să strici cuibul berzei, că te blastămă și mori împreună cu toți ai casei.—Catane, Dolj.

811. E mare păcat dacă împuști un cocostârc. Țăpu, Tecuciu.

812. Se crede că femeiușca de cocostârc face, de regulă, numai două ouă; dacă, însă, face trei și le clocește, apoi al treilea puiu îl aruncă jos din cuib.—Bucovina.

813. Puii de barză nu pot sburâ, până nu mânâncă coajă de pepene.—Ciulnița, Ialomița ; Ioneanu.

814. De unele boli grele, precum de facere, etc., femeile trebuie să mânânce zamă de cocostârc, ca să li treacă. —Țăpu, Tecuciu.

815. Dacă visezi cocostârci mulți sburând de la un loc, ai să călătorești cu mai mulți tovarăși.—Parpanița, Vaslui.

816. Primăvara, cel ce va vedeă întâiu cocostârc, apoi barză, va face în acel an multe călătorii cu pieze rele.—Ioneanu.

817. Când vezi cocostârc pe jos întâiu, are să te doară picioarele peste an.—Țăpu, Tecuciu.

818. Când vezi întâiu, primăvara, cocostârci umblând pe jos, ai să boleşti anul acela de durere de picioare ; dacă-i vezi sburând, ai să fii sprinten la picioare și în toate. Bogza, R.-Sărat.

819. Când vezi întâiu primăvara un cocostârc singur pe jos pe pământ, ai să fii bolnăvicios anul acela.—Parpanița, Vaslui.

820. De vezi primăvara întâiu cocostârc pe sus, nu te doare mijlocul la secere; de-l vezi pe jos, te doare.—Covurluiu.

821. Când vezi barză întâiu pe sus, tot anul vei fi sănătos; iar când o vei vedeà pe jos, tot anul vei fi bolnav.—Ciulnița, Ialomița.

822. Când vezi întâia oară, primăvara, numai un singur cocostârc, vara aceea ai să fii singuratec; iar de vei vedeà mai mulți, ai să fii tot cu mulți.—Parpanița, Vaslui; Stânca, Iași; Sevastos (Călătorii).

823. Dacă vezi pentru prima oară barză primăvara, trebuie să o scuipi și să-i zici:

Frigurile mele
în penele
și în picioarele tele.

Slobozia, Vlașca.

824. Când vezi barză întâiu, să zici:

— Barză, barză,
— Ce ai în gușă?
— O căpușă.
— Dar în piept?
— Lapte fierț.
— În picioare?
— Două rășchitoare.
— În pene?
— Frigurile tele.
— Să te duci 99 de ani cu ele;

că nu te vor mai prinde frigurile tot anul.—Cafane, Dolj.

CLXII. Codiță.

825. Dacă copilul născut are codiță după cap, copilul următor va fi fată.—Stânca, Iași.

CLXIII. Codobatură.

826. Când cineva vede întâiu codobatura dând din coadă, bâțâie și el ca ea toată vara.—Rudenii, Argeș.

CLXIV. Cofă.

827. Când îți iese cu cofa plină înainte, îți merge bine;

când îți iese cu cofa goală, îți va merge rău.—Broșteni, Suceava.

828. Când îți iese cu cofa goală înainte, ai să umbli bătut.
—Tătăruși, Suceava.

CLXV. Colac.

829. În ziua de Sânziene se face de oameni câte un colac de Sânziană, și-l asvârl pe casă; dacă colacul rămâne acolo, e semn că ai să trăiești mult; dacă cade jos, ai să mori.
—Tătăruși, Suceava.

830. Când mirele ia mireasa dela casa ei, cum iese afară și o suie în frășură, nașul rupe un colac deasupra capului ei și bucățelele le asvârle printre oameni, în patru părți. Toți strâng câte o bucălică, și din acest colac pun în urechea vitelor pe care le duc la târg de vânzare, crezând că lumea se va uita la vite, după cum se uita la mireasă.—Giulești, Suceava.

831. Colacul pe care-l aruncă mireasa de pe tablaua de pe cap, și colacii ce însoțesc pe mort (zece, înșirați pe o ață, și în ei înfipți bani), sunt bune de friguri. Țăpu, Tecuciu.

832. Aluatul ce rămâne pe covată după ce se fac colacii de Sf. Vasile, e bun de dat, amestecat cu țărățe, la vitele ce ar fi să lepede.—Stânca Iași.

CLXVI. Colaștră.

833. Când mânânci întâiu colaștră, e bine să nu suflă în ea, dacă e fierbinte, pentru că coace ugerul.—Vâlcea.

CLXVII. Colivă.

834. Când vii dela biserică în ziua de Florii, să ungi toți pomii cu colivă, ca să fie florile.—Suica, Olt.

835. E bine să mânânci măcar un pic de colivă.—Țăpu, Tecuciu.

CLXIII. Comoară.

836. Când vezi curcubeul, să iei două cofe cu apă și să te duci în coate și în genunchi până acolo undea bea el apă, și acolo ai să găsești o comoară.—Tătăruși, Suceava.

837. Când un om a carunțit numai pe o jumătate a capului, acela a dormit, cu acea parte, pe o comoară. Broșteni, Suceava.

838. Pe locurile unde nu crește nimic, să nu te culci, căci dedesubt e o comoară, care te arde cu flacăra ei nevăzută. Țăpu, Tecuciu.

839. Când «a apucă» pe cineva, să sapi în locul de apucătură, că ai să găsești o comoară. Țăpu, Tecuciu.

840. Comorile îs lăsate de urieși, când i-au alungat mititeii. Mai sunt lăsate și de Turci, dar murind, n'au mai fost scoase. Țăpu, Tecuciu

841. Cel care găsește vreo comoară în pământ, să nu astupe urma vasului în care au fost banii, căci atunci va pierde banii, se va bolnăvi și va muri. Ioneanu.

842. În sara de paști și Sf. Gheorghe se duc oamenii la pândă pe câmp, căci cred ca atunci ard comorile. Țăpu, Tecuciu.

843. Spre sărbători mari ard comorile. Cine pândește, poate avea bani mulți. Dacă comorile ard de cu sară până la miezul nopții, sunt comori răle, stăpânite de Necuratul; de ard dela miezul-nopții, până în zori de ziuă, sunt curate și halal de cel ce le găsește, că are cu ce trăi în tihnă. Broșteni, Suceava.

844. Când se vede jucând vreo comoară, iese flăcără verde albastră; când e aur, iese flăcără galbenă. Transilvania (G. I. Pitiș).

845. Când se vede jucând vre-o comoară, să se facă o gropiță în acel loc, căci mulându-se comoara, se mulă și groapa cu ea și se poate lesne găsi. Ioneanu.

CLXIX. Copac.

846. În ziua de Maria egipteanca se pun pomii.—Broșteni, Suceava.

847. Se crede că pomii răsădiți și ultuiți pe timp de luna nouă, rodesc. Broșteni, Suceava.

848. Se crede că este bine a răsădi oltuanii la încèputul lunii, căci dacă se răsădesc ei când crește luna, atunci pomii atâția ani nu vor rodi, cu câte zile este crescută luna.—Straja, Bucovina.

849. Dacă un pom nu rodește, apoi e bine a merge la el cu toporul în mână, cu scopul de a-l tăia; un vecin sau vreun casnic se zică să-l mai lese până la anu, ș'apoi el de sigur în anul viitor va rodi.—Bucovina.

850. Dacă pomii nu rodesc, este bine ca gospdina să meargă în sâmbăta paștelor cu mânele pline de aluat, și să le șteargă de pomi, cari apoi vor rodi.—Bucovina.

851. Mațele cârlanilor tăiați se pun la tulpina pomilor cari nu rodesc, și se crede că apoi pomii vor face fructe.—Straja, Bucovina.

852. Să nu împănezi copacul (să nu pui pene) când vrei să-l desfaci, că pe Ceea lume și Dumnezeu își bate pene pe la încheieturi.—Țăpu, Tecuciu.

853. Să nu ții la casă, în ogradă, ploi și brazi, că sunt copaci de pagubă.—Folliceni.

CLXX. Copcă.

854. Să nu iei nici odată de pe jos, copci, căci faci a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

CLXXI. Copil.

855. Se crede că dacă un copil mic leagănă un leagăn desert, în acea casă încurând se va naște un nou copil. Bucovina.

856. Se crede că dacă dă cineva mâna de sărutat peste prag, acela va avea mulți copii.—Bucovina.

857. Se crede că acei copii cari se nasc șchiopi, orbi, etc., sunt însemnați, adică foarte răi.—Bucovina.

858. Dacă se naște un copil foarte slab, așa că se pare că-i mort, apoi e bine a-l afumă cu o petică de pânză și apoi el îndată strănută și prinde putere.—Bucovina.

859. Ca un copil să trăiască, îl cumpara vreo familie dela părinți. —Ioneanu.

860. Ca un copil să trăiască, cum se naște, moașa se duce iute cu el la biserică, și pe cine va întâlni întâiu la biserică, aceleia îl dă să-l boteze. —Ioneanu.

861. Când se scoate copilul din casă spre a-l duce la biserică să se boteze, se umple un paner cu ale mâncării și se duce cu copilul, ca viața pruncului să fie îmbelșugată. — Istria (Burada).

862. Dacă la vreo nevestă îi mor copiii unul după altul, le strămută numele în urs, lup, la care i-a mai rămas, ori la care, eventual îi mai are, ca să fie trainici. Sabolciu.

863. De nu-i trăiesc copiii, pe copilul ce i-a mai rămas îl vinde pe fereastră unuia norocos la copii, sau strânge peteci dela nouă case neprimenite, de face rochiță copilului, ca să trăiască. —Sevastos (Călătorii).

864. Cârpele unui copil să nu se usuce la soare, până nu este botezat, căci se pârleşte când va umblă prin soare. Ioneanu.

865. Copilul, până la botez, nu trebuie lăsat singur în casă căci vine dracul și-l înlocuiește cu unul ce este moale, și crește până la bătrânețe tot moale, de trebuie alăptat și legănat toată viața. —Moldova (N. Rojniță).

866. Dacă un copil are o vână albastră pe frunte, va fi expus pericolelor de apă; dacă are dungă roșie pe grumaz, va muri de foc. Spre a înlătura aceste pericole, tata și mama să taie la degetul cel mic dela mâna stângă și se lasă ca să cadă trei picături de sânge sub leagănul copilului zicând: «Ia și ne apără pe noi toți de foc și de apă, de fier și de piatră, de boală și de nepricepere (blânzie). —Transilvania (Marian).

867. Când copilul se funde, adică i se ia din moț de nașul său, trebuie ca să fie în ani nesoț: 3, 5. —Vâlcea.

868. Copiii cari au bube dulci, buni oameni or mai fi în zilele lor. Țăpu, Tecuciu.

869. Ca să nu mai leșine copilul când e mic, e bine a-l pune să stea puțin în locul unde s'a cocoșit o găină. Vâlcea.

870. Să-i faci copilului un cănaș de ceară în păr, dacă vrei să fie păzit de rău.—Țăpu, Tecuciu.

871. Primele escremente ale copilului mic, du-le în stratul porcilor, căci când el va fi mare, nu se va mai întina în pat sau urină. Vâlcea,

872. Copilul care sugă mult din țâța stângă, va fi nătâng. Țăpu, Tecuciu.

873. Copilul, ca să vorbească iute, e bine să mânânce cir de turtă crudă, când este mic. — Vâlcea.

874. Copilul care plânge mult și e rău, când e mic, când va fi mare va fi bun, și din contra.—Transilvania (Marian).

875. Copilul care tot țipă mic, va fi guraliv și sfădăreț, dar iute, când o crește odată.--Țăpu, Tecuciu.

876. Nu-i bine să sărute mama copilul la ceafă, că se face rău. Bucovina (Marian).

877. Se crede că nu e bine a sărută unui copil mic picio-rul și anume la călcâiu, c'apoi acesta crescând mare, nu va fi ascultător, ci va călca cuvântul părinților.—Bucovina.

878. Să nu-i dai mâncare, să nu-i faci cruce, să nu-l culci pe partea stângă, că se face nătâng.— Țăpu, Tecuciu.

879. Copiii cărora li se schimbă numele, cresc ușor și nu se bolnăvesc lesne.—Bucovina (Marian).

880. Se crede că nu este bine ca un copil să treacă pe sub ață, când se deapănă ea pe ghem, că apoi el nu ar crește.—Straja, Bucovina.

881. Dacă trec alți copii peste un copil, acesta se închir-cește ori rămâne ghebos.—Bucovina, (Marian).

882. Se crede că nu este bine a trece sau a lua vre un lucru peste un copil culcat, căci atunci n'ar mai crește. Bu-covina.

883. Se crede că dacă vor umblă copiii în ploaie cu capul gol, vor crește. Bucovina.

884. Nu se pășește peste un copil, că nu crește.—Giulești, Suceava; Sevastos (Călătorii).

885. Cine scoate un copil afară din casă, mai înainte de a se împlini 50 de zile dela nașterea lui, să nu se arate cu dânsul înaintea vitelor când vin sau se duc la pășune, căci acel copil ia sberetul vitelor și toată noaptea nu doarme. Ioneanu.

886. Copilul mic nu-i bine a-l lăsa singur în casă, că intră necuratul în el, ci trebuie să punem lângă albia lui o mătură ori un cuțit. Broșteni, Suceava.

887. Să nu pleci cu ȱigara aprinsă din casă cu copil mic, că plânge. —Vâlcea.

888. Copiii mici când încep să se ridice în picioare, întâiu să-i dai cu pana de găscă peste picioare, să fie ușor ca pana. Catane, Dolj.

889. Unde-i copilul mic în o casă, trebuie noaptea astupate ferestrele, ca să nu fure cinevă somnul copilului. Broșteni, Suceava.

890. Se crede că dacă se ia o doică pentru un copil mic, apoi trebuie mai întâiu a-i da să mănânce și apoi să înceapă a lăptă copilul, căci la din contra copilul nu va avea ce suga. Bucovina.

891. Se crede că nu e bine a hrăni copiii cei mici din gură, căci la din contra le va mirosi rău din gură. - Bucovina.

892. Dacă s'a spurcat copilul mănâcând de fruct în postul cel mare, mama să nu mănânce de fruct în ziua de Paști. Covurluiu.

893. Când aduci o femeie să alăpteze copil mic, o hrănește și o cîstește, ca copilul să se sature degrabă și să nu umble după mâncare. Sevastos (Călătorii).

894. Se crede că pe timpul când Dumnezeu umbla pe pământ, a venit în chipul unui cerșetor la o femeie, care tocmai își alăpta copilul, și-i zice să arunce copilul peste cap;

ea însă nu voi. Deci să fi hotărât Dumnezeu, ca pedeapsă pentru neascultarea femeiei, ca copiii omului să nu poată umbla oarecare timp după naștere, iară vitele să umble i-mediat după naștere. Bucovina.

895. Când copilul nu umblă în picioare la timp, i se leagă degetul cel mare dela piciorul drept de degetul dela piciorul stâng, cu un fir de lână roșie, și se taie firul drept în două, pe prag, cu o secure. Cineva întreabă: «da ce faci acolo?», și i se răspunde: «taiu frica copilului». Macedonia (Marian).

896. În toate locurile, două femei iau copilul de câte o mână, și culegând din ogradă o mână de surcele, le leagă cu o sfoară și le pune în spatele copilului, apoi încălecând cu picioarele copilului pragul, taie sub picioarele lui surcelele sub prag, zicând că-i taie frica. Asta se face în trei sâmbete dimineața, iar surcelele se aruncă în drum. Macedonia (Marian).

897. Ca să umble copilul mai bine, când începe a se trage pe jos, îl ia unul din căseni, într-o duminică dimineața de mână și-l duce în picioare până la prag, iar mă-sa taie cu foarfecele, înaintea lui, câteva pene de găină. Bucovina (Marian).

898. Tot în acest scop, când vine vreo Țigancă cerșitoare, îi ascunde betele în casă, zicând: «Astea pot stă și în casă nu numai în tindă», apoi îl poartă de trei ori călare pe băț, zicând: Cum este de umblătoare țigancă, așa să fie și N. de umblător». --Banat (Marian).

899. Când își mor copiii, pe cel nou născut aruncă-l în drum, și cine l-o găsi, să-l boteze. --Maia, Ilfov.

900. Copilul care de mic e deșteptat, va muri. --Ciulnița, Ialomița.

901. Când un copil e apucat de boală grea și nu poate să se vindece, i se schimbă numele, prefăcând o vânzare către altă femeie. Bucovina (Marian).

902. După copilul d'întăiu care moare, muierea nu e bine să se ducă la groapă. Vâlcea.

903. Când îți mor copiii să-i vinzi pe fereastră allora, și cu banii ce iei pe dânșii să cumperi lucruri de mâncare și să le dai de pomană. Copiii se vând numai celor ce li trăiesc băieții. Broșteni, Suceava.

904. Când un copil se naște, să nu-i faci nimic de mai înainte, nici cămașă, nici scutece, căci e rău de moarle. Vâlcea.

905. Dacă unei familii îi moare primul copil, nu se duce după el la mormânt, ca să nu-i mai moară și alți copii. Ioneanu.

906. Când primul copil moare, mama să nu meargă după el la biserică, căci îi moare și ceilalți. Ciulnița, Ialomița.

907. Câte fimituri are cineva dinainte când mânâncă, atâția copii o să aibă —Rudeni, Argeș.

CLXXII. Corb.

908. Cică-i blăstămat să nu-și vadă cuibul și puii, și să fie negru cum e și inima, fiindcă nu s'a întors la Noe.—Tăpu, Tecuciu.

CLXXIII. Cornișor.

909. Făcându-i-se cuivă rău și neputând să verse, este bine a fierbe planta numită cornișor, și să toarne din acea fiertură atâta într'o lingură, cât ține unghia mezinului și s'o beie, și pe loc se va ușură.—Bucovina.

CLXXIV. Coropișnița.

910. Când vei găsi o coropișniță, să o omori cu călcâiul și să-i mai dai și cu talpa dela amândouă picioarele, ca să nu faci trântitură. Catane, Dolj.

CLXXV. Corp.

911. În ziua de sf. Vasile femeile măritate fac piftie, ca să le fie corpul gras și fraged ca piftia.—Ioneanu.

912. Să nu se păsească peste vreun copil, căci nu mai crește. Ioneanu.

913. Să nu se dea cu vreo mătură sau ghem în vreun copil, căci nu mai crește. Ioneanu.

914. Să nu se pună un copil în leagănul altuia, căci iea crescutul celui copil.—Ioneanu.

915. În joacă, să nu se bată copiii mici cu palmele peste tălpile picioarelor, căci nu mai cresc. Ioneanu.

916. Copiii cari şed în ploaie, cresc.—Ioneanu.

917. Când cineva trece peste altul şi acela peste care a trecut înnoadă chiofoarea, cel care a trecut, nu mai creşte. Rudeni, Argeş.

CLXXVI. Cosciug.

918. De o parte şi de alta a cosciugului unui mort, se face câte o mică fereastră, ca să aibă mortul pe unde răsuflă, să vadă pe cei ce-l conduc la mormânt şi să-şi ia ziua bună dela ei.—Ioneanu.

CLXXVII. Coş.

919. Coşul casei să nu-l măтури în zile de post, căci e rău de aprinderea casei.—Vâlcea.

920. Dacă nu măтури coşul de Paşti, e rău de aprindere.—Vâlcea.

CLXXVIII. Cot.

921. Se crede că dacă se loveşte cineva la cot, acela este amintit de cumnatul sau cumnata sa.—Bucovina.

CLXXIX. Cotor.

922. Dacă baţi pe cineva cu cotorul (măturii), nu mai creşte.—Țăpu, Tecuciu.

CLXXX. Coşofană.

923. Când cântă coşofana aproape de casă, îli vin rudele.—Grozăşti, Mehedinţi.

CLXXXI. Covăţică.

924. Covăţica în care se scaldă copilul, să fie din lemn de brad sau de teiu. Dacă se scaldă în covată de arin, copilul va petrece tot între străini. Bucovina (Marian).

925. Dacă se pune covăţica cu gura în jos, ori călăra părete, copilul moare.—Bucovina (Marian).

926. Covaia din care s'a vărsat scaldătoarea dela botez, se răstoarnă cu fundul în sus și toți joacă cu un șip de băutură în mână, împrejurul pomului lângă care s'a vărsat apa, ca nou-născutul să fie vesel și jucăuș, iar moașa joacă pe dosul coveții, ca copilul să aibă noroc în cai. Straja, Bucovina.

CLXXXII. Crăciun.

927. În ajunul Crăciunului se ung pânele și mălaiele pe de-asupra cu muruială de făină de grâu, ca ele să nu crape iară cu rămășița muruiei se ung pomii din grădină, că ei în vara viitoare așa să fie încărcăți cu poame, cum este încărcată masa cu mâncări.—Straja, Bucovina.

928. În zilele ajunților Crăciunului și Bobotezei, nu se cerne făină, ca să nu se facă purici în casă. În acele zile nu se dă nimic din casă, ca să nu se împrăștie gospodăria. Dacă în acele zile intră mai întâiu un bărbat în casa cuiva, apoi vacile aceluia vor face bouți: dacă intră mai întâi o femeie, atunci vacile vor fătă vițele.—Straja, Bucovina.

929. În ziua Crăciunului nu se mânâncă carne, ca dihanii-le să nu mânânce vitele.—Straja, Bucovina.

CLXXXIII. Craiu nou.

930. Când este lună nouă sau craiu nou, apoi aduce această veste bărbatul în casă, zicând: «Craiu nou în țară», iară femeia nu e bine s'o facă asta, c'apoi s'ar strică oalele și străchinile.—Bucovina.

931. Când îi craiu nou, să nu-l pomenеști în casă, că se strică oalele și străchinile.—Sevastos (Călătorii).

932. Când vezi întâiu craiu nou, de ești afară, zici: «Sănătate în casă și ploșnițile afară» De ai asemenea podoabă în casă, ori de ești bolnav, să zici:

Craiu nou, craiu nou!
na un fedeleș gol,
dă-mi unu plin,
roșu ca călina,
gras ca slănina.

Asemenea să potrivești totdeauna când este craiu nou, să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna să ție joci cu ele.
—Broșteni, Suceava.

933. Se crede că dacă vede cineva lună nouă și are bani la sine, prin întreaga lună va avea bani.—Bucovina.

934. Când se ivește luna nouă, cei ce o văd se lovesc peste frunte cu o monedă de argint, zicând :

Lună nouă,
taie pânea'n două:
jumătate ție,
jumătate mie.

Aceasta se face ca toată luna să fie sănătos și să aibă câștig de bani.—Ioneanu.

935. Când e craiu nou, atunci la partea călugărească se cântă marele tropar, «lumină lină», iar la mireni se zice: «Frumoasă, sănătoasă m'ai găsit; frumoasă, sănătoasă să mă lași» —Sevastos (Călătorii).

936. Barabulele nu se pun la lună nouă, pentru că punându-le atunci, ar dudăi beldiile lor în sus, pe când barabulele n'ar rodi în pământ.—Straja, Bucovina.

937. Când e lună nouă nu se samănă legume, nici nu se răsădesc pomi, că nu fac roadă, ci numai floare.—Broșteni, Suceava.

CLXXXIV. **Crasnic.**

938. Se povestește că unele femei nasc, în loc de copii, purcei, care se zice *crasnic*, adică drac, și cari chiar din timpul apariției începe a țipă și a fugi prin casă. Babele dau foc la sobă, fac jăratec mult; apoi îl iau la goană prin casă, până când neavând alt loc de scăpare, țâșnește în sobă; se astupă la gură și se arde. Astfel scapă de crasnic.—Perieni, Tutova.

CLXXXV. **Crâstel.**

939. Oamenii cari au abuzat în tinerețe, și mai cu seamă ciocoi, mânâncă carne de crâstel, uscată bine, și care se zice că îi mai ușurează de boală. Bogdănești, Suceava.

CLXXXVI. **Creier.**

940. Când mânânci crier de un animal care-i bun de mâncaț, atunci îți crește creierul, ori dacă mânânci ochii, atunci vezi bine cu ochii. —Holda, Suceava.

CLXXXVII. **Crivăț.**

941. Dacă în ziua de Bobotează va bate crivățul, vor fi roade la bucate.—Ciulnița, Ialomița.

CLXXXVIII. **Cruce.**

942. Când vei auzi de un omor, ori altă grozăvenie, fă-ți cruce cu slânga și te uita în pământ, că crapă dracul.—Țăpu, Tecuciu.

943. E bine să porți în sân, la piele, o cruciuliță, că nu se mai lipește nimica de tine.—Țăpu, Tecuciu.

944. Jidanii nu' mânâncă știucă, că are în frunte un os în formă de cruce.—Țăpu, Tecuciu.

CLXXXIX. **Cuc.**

945. Despre cuc se crede că erau doi băieți la sfântul Petru, și din cauză că au tăiat un bou și l-au mâncat s'au prefăcut în cucii.—Perieni, Tutova.

946. Se crede că cucul, dela Sânziiene, se preface în uliu până la Bunavestire, când devine iar cuc.—Bucovina.

947. Se crede că cucul cântă numai până la Sânziiene, fiindcă atunci mânâncă vișine, cireșe sau grăunțe de orz și răgușește.—Bucovina.

948. Când cântă cucul, el cântă numai până aproape de Sân-Petru și apoi sfâmpește de a mai cântă, că Sf. Petrea caută să-l prindă, căci cucul i-a furat calul lui Sf. Petrea.—Bogza, R.-Sărat.

949. Dacă cucul cântă după Sânziiene, sau noaptea, apoi se crede că va urmă foamete sau vreo bătlăie. Bucovina.

950. Când cucul cântă și noaptea, va fi an bun.—Broșteni Suceava.

951. Primăvara, când ieși dimineața afară, fără să fi gustat

cevă, și auzi cucul pentru prima dată, te-a spurcat, și-ți miroase gura. Asemenea, când le spurcă pupăza, își miros dinții toată vara. De aceea e bine să iei măcar o firimitură pe limbă. Adamești, Teleorman.

952. Dacă te spurcă cucul, e rău de pagubă.—Vâlcea.

953. Când vei auzi cucu 'ntâiu și nu-i fi mâncat, te spurcă și cucăi toată vara. Ca să scapi, în fiecare dimineață să iei ceva în gură, cel puțin sare.—Catane, Dolj.

954. Când cineva aude cucu pe nemâncate, este rău de pagubă. —Rudeni, Argeș; Perieni, Tufova.

955. Când auzi cucul întâiu, să-l auzi pe mâncate, că altfel te spurcă, și-ți pute gura tot anul.—Maia, Ilfov.

956. Dacă cineva aude primăvara pentru prima dată cucul cântând și are mulți bani în pungă, apoi se crede că va avea tot anul; la din contra, că tot anul nu va avea nimic.—Bucovina; Straja, Bucovina; Covurlui; jud. Suceava; Sevastos (Călătorii); Stânca, Iași.

957. Când auzi cucul mai înainte, zi următoarele:

Na, cucule, banul,
că ți-am împlinit anul;

apoi ascultă bine de câte ori îți cântă, că atâția ani vei trăi.
—Luncușoara.

958. Cine aude cucul întâiu cântând, și va număra de câte ori cântă, atâția ani va trăi.—Ciulniță, Ialomița.

959. Se crede că de câte ori va cântă cucul cuivă, când îl aude primăvara pentru întâia oară, atâția ani va trăi respectivul.—Bucovina.

960. Când îți cântă cucul în stânga, nu e a bine.—Stânca, Iași; Sevastos (Călătorii); Covurlui; jud. Suceava; Bucovina..

961. Când îți cântă cucul în dreapta, îți merge bine.—Jud. Suceava; Covurlui; Bucovina;

962. Când ți-a cântă cucul în față, are să-ți meargă bine tot anul.—Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași; Bucovina; jud. Suceava; Sevastos (Călătorii).

963. Când îi auzi cucul întâia oară, și vei fi bolnav, atunci bolnav vei fi toată vara.—Tăfăruși, Suceava.

964. Când cântă cucul aproape de casă, e semn de moarte.—Perieni, Tutova.

965. Când cântă cucul aproape de casă, ai să te muși de acolo.—Holda, Suceava.

966. Dacă îți cântă întâiu cucul aflându-te la «necesități», e semn că în acel an ai să mori.—Stânca, Iași.

967. Dacă cântă cucul, nu mai miros tămâioarele.—Vâlcea.

968. Dacă vede cineva primăvara pentru întâia dată cucul pe un pom verde, apoi se crede că acela prin întreg anul va fi sănătos. Dacă-l vede pe o creangă uscată, se zice că acela întreg anul va tot bolî. Dacă-l vede pe pământ, se ține ca semn că acolo, în acel an, va avea multe griji și nevoi,—Bucovina.

969. Craca pe care cântă cucul întâiu, să oi iei și să o porți în sân, ca să asculte lumea la tine ca la cuc.—Catane, Dolj.

970. Când cineva vede și aude întâiu cucu cântând, ia crucea pe care a stat cucu, că e bună de dragoste.—Rudeni, Argeș.

971. Cranga pe care a cântat cucul, se pune în lăutoarea fetelor ca să fie drăgălașe la lume, cum îi și cucul de drăgălaș.—jud. Suceava.

972. Când auzi cucul întâiu, să iei sare în mână și craca de sub el, că sunt bune de dragoste. Vâlcea.

973. Fetele care voiesc să placă la flăcăi, poartă, mergând la joc, un cap de cuc la sine, crezând că apoi ele vor fi căutate și jucate de flăcăi.—Bucovina.

974. Se zice că spre a avea cu cuvântul trecere la toți, este bine a împușcă un cuc înainte de Sânziene, a-l frige și mânca fără pâine și sare, și a purta capul lui totdeauna cu sine.—Bucovina.

975. Să nu puști cucii, că moare cineva din familie, ori îți pierd vreo vită.—Holda, Suceava.

976. Când omori un cuc, îți mor părinții. — Găinești, Suceava.

977. Durerea de inimă se poate lecu! cu untură de cuc.
— Bucovina.

978. Sunt un fel de fluturi ce-și depun ouăle împrejurul unei crengulițe subțiri. Ele-s legate cu o substanță ce se învârtoasă îndată. Sunt în rânduri. Vara clocesc și ies omizile. Poporul crede că-i stupit de cuc.—Țăpu, Tecuciu.

CXC. Cucoare.

979. Câte cucoare îi vedeă primăvara întâiu, atâtea chite de cânepă ai să faci.—Covurluiu; Țăpu, Tecuciu.

980. Când vezi cocoare întâiu, să le numeri câte sunt, că atâtea chile de grâu ai să faci în acel an.—Ciulnița, Ialomița.

981. Când trec cocoarele, copiii înfig cuțitul în pământ, apoi se dau de-a berbeleacu, și astfel le opresc și le fac de-și perd drumul.—Perieni, Tutova.

982. Când trec cârduri de cocoare, să nu le numeri, că rățăesc drumul și cârâind se tot învârtesc în loc.—Sevastos (Călătorii).

983. Dacă se numără cucoarele, când vin primăvara sau se duc toamna în alte țări, apoi ele nu mai află drumul lor și rămân locului.—Bucovina.

984. Primăvara, cine va vedeă cocori întâiu, să-i înnumere, și câți vor fi, atâția ani va mai trăi.—Ioneanu.

985. Dacă cucoarele, când vin, sunt puține sau tare împrăstiate, vara vor fi furtuni. —Țăpu, Tecuciu.

986. Când umblă cucoare multe, va fi bătlăie.—Găinești, Suceava.

987. Dacă cucoarele trec iute înapoi, vine și iarna tot iute.
Țăpu, Tecuciu.

CXCI. Cucoș.

988. Se crede că este bine a ave! un cucoș negru la cas! căci de acel loc, unde a călcat acel cucoș, nu se prinde nici un fel de vrajă. Bucovina.

989. Cocoșul cântă totdeauna la acelaș timp, pentrucă numai el aude foaca în cer.—Țăpu, Tecuciu.

990. Poporul zice că acei cucosi cari cântă la miezul nopții de 12 ori, sunt năzdrăvani.—Bucovina.

991. Dacă ai cocoș bătrân, găinele nu fac ouă cu sămânță.—Adamești, Teleorman.

992. Să nu lași cucos străin în ograda ta, că-ți iese ouăle rele la clocit.—Țăpu, Tecuciu.

993. Femeia însărcinată să nu mânânce inimă de pasere rea, cum e cocoșul, căci va face copii răi.—Adamești, Teleorman.

994. Când tai un cocoș, să-i jumoli din penele aripelor, că te bați cu el pe lumea cealaltă.—Vâlcea.

995. Femeile nu mânâncă cap de cucos, că nasc ploduri rele.—Țăpu, Tecuciu.

996. Barba de cucos (cele două pelițe ce atârnă), nu se mânâncă.—Țăpu, Tecuciu.

997. Pe beregata cocoșului să nu suflî : e rău de sărăcie.—Vâlcea.

998. Când cântă cocoșii dimineața, din noapte și până se luminează de ziua bine, va fi ziua bună.—Adamești, Teleorman.

999. În orice timp al anului, de vor cântă cocoșii în pățul, vremea are să se schimbe.—Stânca, Iași.

1000. Când cântă cocoșii ziua, e a moloșag.—Broșteni, Suceava.

1001. Când cântă cocoșul la culcare, se îndreaptă vremea.—Holda, Suceava.

1002. Când cântă cocoșii de cu sară, îi a moloșag.—Tătăruși, Suceava.

1003. De vor cântă cocoșii după scăpătatul soarelui, se va schimba vremea în ziua următoare.—Adamești, Teleorman.

1004. Când cântă cocoșii înainte de miezul nopții, are să fie moloșag. Holda, Suceava.

1005. Când cocoșul cântă în prag, au sa-ți vie musafiri. Broșteni, Suceava; Perieni, Tulova; Sevastos (Călătorii).

1006. Când cântă cocoșul în prag, ai veste ori de bine, ori de rău.—Vâlcea.

1007. Când cocoșul cântă pe pragul casei, e semn rău, că unul din stăpânii casei va muri în curând. Vâlcea.

1008. De-ți va cântă cocoșul pe pragul ușei, nu e semn bun; de aceea trebuie să-l gonești. Iar de va cântă pe gardul din băătăură, atunci laudă pe stăpănu-său, cică-i om de treabă, cum nu e altul.—Adamești, Teleorman.

1009. Când cântă cocoșul pe prispă, îți vin rudele. Calane, Dolj.

1010. Când îți cântă cocoșul pe gard, să te uiți în care parte se uită, căci dintr'acolo îți vor sosi oaspeți. Țăpu, Tecuciu.

1011. Se crede că dacă cântă cocoșii sara, în noaptea aceea vor umbla tâlharii prin sat. Bucovina.

1012. Ziua, când umblă cucoșii cu coada lăsată în jos, e semn de ploaie.—Adamești, Teleorman.

1013. Când se bat cocoșii, fac a sfadă. De aceea să tai pe unul din ei.—Țăpu, Tecuciu.

CXCII. Cucuveica.

1014. Când cântă cucuveica pe casă, va muri cineva din casa aceea.—Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași; Țăpu, Tecuciu; Bucovina.

1015. Când cântă cucumeaua (cucuveaua) pe coșul casei, ori pe alte oleaburi, e rău de pustietate; cică moare cineva din casă.—Adamești, Teleorman; Ioneanu.

1016. Când mortul se află în casă, și cântă cucuvaia pe casă, are să mai moară cineva din casa aceea. Lipova, Vaslui.

1017. Când râde cucuveica pe o casă unde este fată mare, e semn că se va mărită.—Sevastos (Călătorii).

1018. Dacă cântecul cucuveicei nu-i jalnic, ci mai mult Ți-pălor, apoi în acea casă se va naște în curând un copil. Bucovina.

1019. Nu-i bine să îngâni cucuveica când cântă, c'apoi ai să pășești ceva. Tătăruși, Suceava.

CXCIII. Cuiu.

1020. Cuiul drăcuit dela casă, să-l lapezi.—Vâlcea.

CXCIV. Culbece.

1021. Se crede că culbecii își leapădă capacul, abia după ce tună primăvara. Straja, Bucovina.

1022. Cel ce pătimește de durerea șelelor, se vindecă dacă ia un culbece, îl usucă, opoi îl pisează în praf, și-l bea într'un pahar cu apă. Straja, Bucovina.

CXCV. Cununie.

1023. Poporul crede că acei cununați, nu-i mai poate nime despărți, doară singură moartea. Bucovina.

1024. Să nu faci cununie în casă, că rămâne unul văduvoiu. Țăpu, Tecuciu.

1025. Se crede că numai Dumineca și Joia este bine a se cunună; dacă s'ar cunună cineva în alte zile, apoi acea căsătorie nu va fi fericită.—Bucovina.

1026. Femeia însărcinată care cunună, îi va muri pruncul.—Ioneanu.

1027. Nuna, care cunună, să nu fie însărcinată, căci nu vor trăi copiii noilor căsătoriți. Ioneanu.

1028. Dacă o copilă a pățimit de vreo boală și înainte de a se mărită s'a lecuit, dară nu pe deplin, apoi se crede că este bine ca mergând la cununie să zică că nu ia cu nime altul cununia, decât cu mirele ei, și făcând așa, boala ei va încetă cu totul.—Bucovina.

1029. Se crede că înainte de cununie trebuie mirii să se scalde într'o scăldătoare în care se pune busuioc, bani noi de argint, lapte și miere, ca ei să fie iubiți ca busuiocul, curați ca argintul și dulci ca laptele și mierea.—Bucovina.

1030. Mai înainte de a plecă mirii la biserică sa se cunune, mireasa împreună cu doi flăcăi cărora li trăiesc părinții, pleacă la o fântână cu apă, De acasă și până la fântână, fac trei hore în locuri deosebite ; ajunși aci iau apă într'o doniță, în care pun și busuioc, apoi se înapoiază acasă, repetând iar cele trei jocuri în jurul doniței. Când vin colăcerii cu ginerele să ridice mireasa, iese nuna și cu mireasa înaintea lor cu acea doniță cu apă și cu busuioc, pe care îl moaie în apă și stropesle de trei ori în cele patru părți. Apoi toată apa din doniță o toarnă peste picioarele cailor colăcerilor, iar busuiocul se pune în perna pe care va dormi mirii. Cât va ședeă acest busuioc în pernă, atât vor trăi mirii căsătoriți. Ioneanu.

1031. După ce mireasa se suie în car, ca să plece la biserică, să se cunune, una îi pune pe cap o azimă și pe azimă sare și un pahar cu vin, rupe d'îpă aceea din azimă și dă puțină miresei să mănânce, asemenea și din vin să bea, apoi restul din azimă, îl rupe în mai multe bucăți și le aruncă în cele patru părți, vinul rămas de asemenea. Când aruncă aceste zice: n'arunc azimă și vin, ci sărăcia ». Din azima aruncată este bine să mănânce fetele mari, căci se vor mărita curând. Ioneanu.

1032. Se crede că mergând mirele și mireasa la cununie, e bine să ieie în fiecare car sau trăsură, câte un brăduleț, c'apoi finerii se bucură de o viață veselă, precum se bucură fiecare când vede, mai ales iarna, bradul verde. Bucovina.

1033. Mirii intrați în biserică să se cunune, li se așterne sub picioare o scoarță sau alt așternut pe care se aruncă și bani, nesocotind prin aceasta materialul sunător, călcând în picioare toate măririle deșarte care se fac prin bani, dorind numai fericirea casnică.—Ioneanu.

1034. Dacă se prezintă în biserică mai multe părechi la cununie, apoi dorește fiecare, ca să știe ca cea dintâiu și a-nume în dreapta, crezând, că stând așa li va merge bine în viață. Bucovina.

1035. Dacă se întâmpla ca dintr'o casă sa se înfațișeze doi

lineri într'o zi la cununie, apoi cer ca sa primească cununia deosebit, crezând că dacă doi dintr'o casă iau cununia de odată, nu li va merge bine.—Bucovina.

1036. Se crede că mireasa care voiește să nu aibă curând copii, își ajunge acest scop, dacă ia la cununie în sân atâtea nuci fripte, pe cari le îngroapă în pământ, câți ani voiește să fie fără de copii. —Bucovina.

1037. La cununie, pe când se cântă «Isaia dăntuiește», se aruncă de vătăjei, asupra celor cununați, zaharicale, alune, etc., crezându-se c'apoi linerii vor duce un traiu dulce și vor avea belșug.—Bucovina.

1038. După ce se termină serviciul cununiei, un colăcer aruncă prin biserică flori, sau cofeturi, sau alune, sau nuci, spre semn că din acea zi linerii cununați trebuie să părăsească toate jocurile copilăriei și să înceapă a se ocupa numai cu lucruri serioase pentru o viață conjugală. Ioneanu.

1039. Dacă se întâmplă că în ziua, în care doi tineri au să primească cununia, să fie și o înmormântare, apoi linerii se grăbesc să fie cununați înainte de înmormântarea morțului, crezând că altfel ar muri oarecare din ei foarte curând. Bucovina.

1040. Se zice că dacă curg luminele nunilor la vre-o cununie, apoi mirii vor plânga toată viața lor.—Bucovina.

1041. După ce mirii se cunună, acasă nuna dă miresei un proaspăt, cu care face câte o cruce în cele patru părți, atât în afară cât și înăuntru casei, ca să meargă treaba bine în acea casă nouă.—Ioneanu.

1042. Se crede că mireasa care mergând la cununie va lua în sân o mică oglindă și o bucățică de zahar, și apoi va pune acel zahar în bucatele ce le va mânca soacra, aceea va fi bine văzută de dânsa. Bucovina.

1043. Când mirii vin dela cununie acasă, mireasa ia pe soacră în brațe, și de o va putea ridică, ea va fi mai mare în casă; iar de nu, soacra. Ioneanu.

1044. Se crede că dacă calcă mireasa, pe timpul cununiei

pe mirc pe picior, apoi va fi cea mai poruncitoare în casă.
—Bucovina ; Ioneanu.

1045. Dacă va da mireasa mirelui să mânânce strafide purtate în papuci în ziua cununiei, el va fi cu blândeță în toată viața. Sevastos (Nunta).

1046. Mireasa, venită acasă dela cununie, învălește îndată focul pe vatră, să astupe gura bărbatului și a soacrei, ca să nu-i zică vreodată ceva.—Ioneanu.

CXCVI. Cuptor.

1047. Nu-i bine să te *încelji* (încălți) pe cuptor, că mor porcii. Tătăruși, Suceava.

1048. Pe cuptor nu este bine a se încălța, c'apoi lupul va mânca oile și uliul găinele. Bucovina.

1049. Când vine nora întâiu în casa soacrei, să nu se uite în cuptor, că moare soacra. Iud. Suceava.

1050. Când arde funinginea dela gura cuptorului, are să vreuiască. Broșteni, Suceava,

CXCVII. Curcă.

1051. Dacă te spurca puiu de curcă, cocăi.—Vâlcea.

1052. Mărgелеle de curcan sa nu le pui în borș căci n'ai noroc la curci.—Țăpu, Tecuciu.

CXCVIII. Curcubeu.

1053. Curcubeul este brâul lui Dumnezeu. Broșteni, Suceava.

1054. Curcubeul e o pompă ; totdeauna un capăt al său e într'un pârau mare de unde sugă apă, așa că nici un pic nu mai curge. Această credință își are începutul în faptul că curcubeul are capul pe pământ, iar partea exterioară segmentului circular e mai neagră de cât cea închisă sub arc. Țăpu, Tecuciu.

1055. De oarece s'a observat că partea cerului superioară curcubeului este mai neagră de cât partea inferioară, se dă curcubeului rostul de a readuce o parte din apa cazută sub

formă de ploaie în nori. Spre acest scop se crede că el își fieceaza un capăt al său într'un râu mare de unde sugă apa. Acest capăt e acela mai după urma, când ambele sunt fixate. Când ploaia a pierdut prea multă apă, atunci e necesitate de 2 curcubeie, și fiind că cel de desupt e în calca celui de al 2-lea, lasă din cursul de apă mai puțină cantitate, și pentru aceasta al 2-lea e mai slab. Deci capetele a 2 sau mai multe curcubeie sugăce sânt de aceeași parte Țăpu, Tecuciu.

1056. Pe la noi se crede că Prutul e adapătorul curcubeului de răsărit, și Siretul al celui de apus. Țăpu, Tecuciu.

1057. Când se face brăul popei (curcubeu) pe cer, e semn că va stă ploaia.—Adamești, Teleorman.

1058. Dacă apare dimineața curcubeul, e semn de secetă pe vară. Țăpu, Tecuciu.

1059. Femeia care vrea să aibă pelița albă și lucie, să se spele cu apă din coada curcubeului. Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

1060. Cine bea apă dintr'un loc cu curcubeul, acela într'o lună e prunc, în alta fată.—Sabolciu.

1061. Când cineva se va duce în genunchi să bea apă de unde bea și curcubeul, de va fi fată, flăcău se va face, iar de va fi flăcău, se va preface în fată. Broșteni, Tătăruși (Suceava).

1062. Când curcubeul e mult roșu, poporul crede că va fi mult vin; când e mult verde, va fi mult grâu; când e mult albastru, va fi multă secetă și moarte. —Poiana-de-sus, Dâmbovița.

CXCIX. Curechiu.

1063. Se crede că nu e bine a tăia căpățini de curechi, nici a mânca curechiu, înainte de Tăierea capului Sf Ioan Botezătorul.—Bucovina.

CC. Curvar.

1064. Când mamele își pupă copiii în spate, este semn că ei se vor face curvari. Vâlcea.

CCI. Cutremur.

1065. Când peștii pe cari stă pământul poartă cozile, el se cutremură.—Broșteni, Suceava.

1066. Când se cutremură pământul, Dumnezeu se uită la el, și el de frică tremură. Broșteni, Suceava.

1067. Se crede că pământul când se cutremură, nu mai poate suferi păcatele oamenilor, și se scutură de ele, Ioneanu.

CCII. Cuțit.

1068. Cu cuțitul asupra altuia să nu te răstești, că fuge îngerul de tine.—Broșteni, Suceava.

1069. Când te răstești la cineva cu cuțitul, 40 de zile te părăsește îngerul, luând și 7 păcate dela cel din față.—Țăpu, Tecuciu.

1070. Când îți cade cuțitul din mână și se înfinge cu vârful în pământ, sau în podele, o izbândă mare ai să capeți. Jud. Suceava. (V. A. Forăscu).

1071. Când ți-a tot rugini cuțitul, e semn că unul din casă a tăiat ceva de furaț cu el.—Țăpu, Tecuciu.

CCIII. Damblă.

1072. Când un om calcă pe urmele pe care au umblat uritoarele, rămâne damblagiu.—Ciulnița, Ialomița.

1073. Omul damblagit e luat de dracu; singurul cere să i se facă masle cu 9 popi.—Țăpu, Tecuciu.

CCIV. Dar.

1074. Dacă se dă cuiva ceva, trebuie a-i da din toată inima, fără ca să-i pară rău, că la din contra n'are parte din lucrul primit.—Bocovina.

1075. Când dai cuiva și-ți pare rău, atunci n'are parte.—Sevastos (Călătorii).

1076. Să nu-ți ponegrești (impuți) darul tău, sau pe al altuia, că superi pe Dumnezeu și-ți ia pomana făcută. Țăpu, Tecuciu.

CCV. Dărnicie.

1077. Dacă apuci copilul, după ce s'a născut, trei zile în şir de mâna dreaptă, el va fi darnic.—Ţăpu, Tecuciu.

CCVI. Deget.

1078. Să nu te uiţi la altul, când se pişă, că-ţi crapă degetele.- Vâlcea.

1079. Se crede că dacă-i îngălbenesc cuivă degetele, în familia aceuia se va întâmpla un caz de moarte. -Bucovina.

1080. Se crede că dacă cineva îşi întinde aşă degetele, că pocnesc, ele la bătrâneţe vor tremură.—Bucovina.

1081. Să nu pui fluier, fus şi lingură în foc, că-ţi coc degetele toate. Vâlcea.

1082. Se crede că dacă buricul degetelor la o fată sunt astfel că pielea formează puncte, aceasta măritându-se va avea băieţi; dacă însă pielea degetelor ei formează o dungă, apoi va avea copii.—Bucovina.

1083. Să nu bage cineva fus sau lingură în foc să ardă, căci face sugiu la degete.—Ioneanu.

1084. Dacă i se face cuiva sugel la deget, se zice că e bine să vâre degetul degrabă în uncrop clocotit, ş'apoi se tămăduieşte.—Bucovina.

1085. Dacă i se face cuivă păr la deget, apoi e bine a pune acolo pepene murat, şi se'ntoarce acea bubă —Bucovina.

CCVII. Deochi.

1086. Se crede că copilul odată înfărcat şi întors iar la piept, crescând mare, va deochia orice va vedea frumos.—Bucovina; Ioneanu; Marian (Naşterea).

1087. Se crede că deoache numai oamenii cu ochi albaştri, cari sunt născuţi strigoi, adică la naştere ies cu un fel de fichie pe cap, pe care îndată o apucă cu mânele şi o frag la gură ca să o mănânce; mâncând acea fichie, rămân strigoi în toată viaţa, şi deoache orice ar vedea şi ori de ce s'ar miră. Alimăneşti, Olt.

1088. Oamenii cei mai răi de deochiu sunt acei cu ochi albaștri.—Rudina, Mehedinți.

1089. Copilul care va suge țâță dela o țigancă, nu se va deochia. —Ciulnița, Ialomița.

1090. Ferește-te de omul cu ochii verzi, că te deoache.—Copăcioasa, Gorj.

1091. Dacă întâlnește cineva o femeie, copil sau vită foarte frumoasă, apoi trebuie a stupa asupra lor de trei ori, și făcând așa se crede că nu se vor deochia.—Bucovina.

1092. Ca să nu-ți fie deochiat copilul, fă-i o creștătură la poalele cămeșii.—Țăpu, Tecuciu.

1093. Să nu se pupe copilul până nu împlinește anul, căci se deoache lesne. Ioneanu.

1094. Ca să nu fie deochiat copilul, taie-i o șuviță de păr, leagă-o cu un fir de ață roșie și păstrează-o după icoană.—Țăpu, Tecuciu.

1095. Ca să nu se deoache copiii, li se leagă câte un fir roșu la gât sau câte o cruciuliță. Cailor li se împletește fir roșu la coamă sau în coadă.—Catane, Dolj.

1096. Pui roșu la vite, să nu se deoache.—Sevastos (Călătorii).

1097. Când se pornește primăvara plugul la arat, se înconjură el de trei ori mai înainte de a eși pe poartă, cu tămâie, busuioc și apă sfințită, cu care se stropește el și vitele, ca să nu se prindă deochiul de vite.—Bucovina.

1098. Copilul mic să nu se arate în oglindă, până nu împlinește anul, căci se deoache singur, văzându-și chipul.—Ioneanu.

1099. Când vezi ceva frumos—vită ori ființă omenească—să scopești și să zici: să nu fie de deochiu.—Sabolciu.

1100. Când o vacă fată, i se leagă un fir roșu în coadă, ca să nu se deoache.—Rudeni, Argeș.

1101. Copilul nebotezat nu se deoache, căci nu este creștinat.—Ioneanu.

1102. Când îți curge sânge din nas, ești deochiat de unul căruia îi ești drag.—Țăpu, Tecuciu.

1103. Când te-oiu miră de cinevă (copil), să-i scuipi (în gură) ca să nu se deoache.—Catane, Dolj.

1104. Când se țintește atențiunea și mirarea cuivă asupra vreunui animal sau om, să-și aducă aminte de deochiu, ca să nu se deoache cel văzut. Ioneanu.

1105. Dacă stau doi copii mici față în față, se deoache.—Marian (Nașterea).

1106. Femeea lehuza trei zile după ce începe a ieși afară trebuie să ia cociorva în mână, pentru deochiu, ceas rău și alte răle, să nu se lipească de ea.—Jud. Suceava.

1107. Dacă naște o femeie, apoi se leagă la poartă o cordea roșie, ca să nu fie deochiată.—Bucovina.

1108. O lehuza să țină la gât un fir roșu până iese la biserică, ca să nu se deoache.—Ioneanu.

1109. Trei zile dela nașterea unui copil, nu se spune adevărat de este băiat sau fată, ca să nu se deoache, și să trăiască.—Ioneanu.

1110. Copilul nou născut, cântărit înainte de a se fi scădat, nu se deoache nici odată.—Marian, (Nașterea).

1111. La gâtul unui animal fătat i se leagă un fir roșu, ca să nu se deoache.—Ioneanu.

1112. Primăvara, când scoate întâiu vacile în cireadă, oamenii le leagă ceva roșu de coadă, că pe vita care are roșu nu o poate nici deochia, și nici cel rău nu se poate apropiă de ea.—Transilvania.

1113. Să se lege o lingură de gâtul mînzului, ca să crească iule și să nu se deoache.—Maia, Ilfov.

1114. Când cineva are vreun mînz frumos, îi atîrnă de gât o lingură, iar de coadă un fir roșu, ca să nu se deoache.—Ilfov (Revista «Țara nouă»).

1115. Calul care este deochiat, să-i spargă un ou în frunte, că-i va trece.—Ioneanu.

1116. Spre a vindecă vreo vită de deochiu, să se lase bli-dele dela ajunul Crăciunului nespălate până a doua zi, când trebuie a le spăla ș'apoi a strânge acea apă; după ce s'a așezat, se strânge, și la caz de trebuință se spală cu ea vita.—Bucovina.

1117. Copilul mic când se apucă și se deoache, unge-i tălpile cu unt de vacă, că-i trece.—Vâlcea.

1118. Se crede că fiind deochiat cineva și spălându-se cu udul său, se va însănătoșa. —Bucovina.

1119. Se crede că usturoiul apără de deochiu.—Bucovina.

1120. Când un copil se botează, cele trei lumânări de pe marginea pufinei în care se botează, se păstrează, că dacă se deoache, să-l afume cu ele. —Ioneanu.

1121. Se crede că bolnăvindu-se cineva de deochiu și dacă i s'a stins cărbuni și s'a spălat cu apa ceea, apoi se va face bine.—Bucovina.

1122. Când se descântă cuiva de deochiu, se pun pe rând trei cărbuni aprinși în apă, în care se descântă, și dacă cărbunii se lasă la fund, suferindul este deochiat, iar de va stă deasupra apei, nu va fi.—Ioneanu.

1123. Ca să nu se îmbolnăvească copilul de deochiu, să-i faci un benchiu cu cenușă albă.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

1124. Femeile deochiate nasc cu greu.—Marian (Nașterea).

1125. Spre a nu se deochia un copil, se ia pământ de sub talpa măsei și i se face zbenghiu în frunte cu această tină, sau zbenghiu cu scrobeală albastră.—Ciulnița, Ialomița.

1126. Pentru că deochiul mânâncă mațele deochiatului, de aceea trece prin el (are diaree). —Maia, Ilfov.

1127. Gândacii de mătase să se ascundă de vederea oamenilor, căci se deoache și mor.—Ioneanu.

1128. Când face săpun, se leagă de făcălețul cu care mesteacă, un fir roșu, ca să nu se deoache.—Rudeni, Argeș.

CCVIII. Depănare.

1129. Când te vei visă depănând, ai să vezi ori ai să pă-
țești ceva.- Țăpu, Tecuciu.

CCIX. Desculț.

1130. La praznice nu-i bine a ieși afară desculț. —Luncu-
șoara.

CCX. Desgropare.

1131. Nu-i bine să desgropi mortul până nu îndeplinește
patru ani dela moarte, ca să nu-ți moară altcineva.—Țăpu,
Tecuciu.

CCXI. Deșteptăciune.

1132. Copiii cu fruntea despăcată vertical, sunt deștepți.—
Țăpu, Tecuciu.

1133. Când facerea a fost ușoară, copilul născut va fi min-
țios.—Țăpu, Tecuciu.

1134. Copii mințioși sunt acei cari se nasc dimineața, mai
ales sărbătoarea.—Țăpu, Tecuciu.

1135. Cu cât un copil e înțărcaț mai de timpuriu, cu atât
e mai deștept.—Țăpu, Tecuciu.

CCXII. Dihor.

1136. Atărnă cercei de fier (lanț) prin copaci, dacă vrei să
nu vie dihorul.—Țăpu, Tecuciu.

CCXIII. Dinte.

1137. La copilul care se va uita în oglindă mai înainte de
a împlini anul, iese dinții anevoie.—Ioneanu.

1138. Să nu pui copilul mic să se uite în oglindă, căci nu-i
vor crește dinții degrabă.—Hânțescu.

1139. Dacă are cineva strungă între dinții cei de deasupra,
dinainte, adică dinți rari, se zice că este lumeț.—Bucovina.

1140. Să nu mânânci zahar, că ți se fac dinții ca ciolanul
din care-i făcut zaharul.—Țăpu, Tecuciu.

1141. Se crede că dacă li cad copiilor dinții, e bine să-i

ieie și să-i arunce în pod, zicând: «Șorecuț, na-ți un dinte de os, și tu dă-mi unul de oțel», ș'apoi dinții ce li-or crește vor fi foarte tari.—Bucovina.

1142. Dacă îți pică un dinte ori o măseă, să-l svârli peste casă și să zici: «Paserea lui Dumnezeu, n'ați un dinte de fier și dă-mi unul de oțel».—Parpanița, Vaslui.

1143. Dacă la botez plânge copilul, nu e bine să-l legeni pe brațe, că îi va cădeă dinții.—Vâlcea.

1144. Dacă cutare om freacă cu degetul dinții unui om mort și pe urmă freacă cu acela dinții proprii, nu-l mai dor dinții în veci.—Sabolciu.

1145. Se crede că dacă mânâncă cineva pâne din locul ros de șoareci, apoi nu va aveă durere de dinți.—Bucovina.

1146. Durerea de dinți se vindecă dacă se pun lipitori la gingini.—Bucovina.

1147. Nu-i bine când înghiți dinții.—Țăpu, Tecuciu.

CCXIV. Dochia.

1148. Se crede că până ce nu desbracă baba Dochia toate cele douăsprezece cojoace ce le are, nu se face primăvara, iară la desbrăcarea fiecărui cojoc, trebuie să fie furtună și ger.—Bucovina.

1149. Baba Dochia s'a pus rămașag cu omățul și cu frigul, că ea-i mai voinică de cât ei. Frigul se întărită; baba își puse cele 9 cojoace, și frigul nu avu ce să-i facă. Incepû să ningă; baba își întoarse un cojoc pe dos și tot ea fû mai tare. Atunci se urmă dușmăni: dădu un frig tare; baba își puse cojoacele, se uimeă și începû să ningă, apoi se făcû ger mare. Baba își lepădă cojocul.—Tot așa cu fiecare până ce rămase în pielea goală, când împietri. Aceste sunt zilele babei.—Țăpu, Tecuciu.

1150. Baba Dochia e îmbrăcată cu 12 cojoace; în fiecare zi lepădând câte unul, vremea se tot schimbă.—Broșteni, Suceava.

1151. Flăcăii își aleg, prin februar, o zi de a babei, și cum

va fi ziua, așa va fi și nevasta lui: urâta, frumoasa, etc. Țăpu, Tecuciu.

1152. Cum va fi în ziua Dochiei (1 Marl), așa va fi și vara. Dacă în ziua babei Dochiei ninge și-i furtună, atunci se zice că ea leapădă un cojoc.—Zilele ei se numesc cojoace. Straja, Bucovina.

CCXV. Drac.

1153. Se crede că dacă poartă cineva un ou, al unei puice negre nouă zile înainte de Paști subsuoară și zice, pe timpul când să iasă cu învierea și să cânte: «Hristos a înviat, și al meu a înviat», atunci iese din acel ou un spiriduș, care apoi îi dă celui ce l-a clocit, averea de pe lume, dar după moarte îi ia sufletul. Straja, Bucovina.

1154. Dacă poartă cineva un ou subsuoară prin nouă luni, apoi se zice că din el iese necuratul, care îl servește pe respectivul, iară dacă nu-i dă de lucru, apoi se apucă de capul celui ce l-a clocit. Bucovina.

1155. De-i cloci ouă de stârpitură (ouăle mici de tot și cam moi, care le face unele puice) subsuoară și-i crește ce va ieși din ele, îți crește spiriduși, și aceștia câți bani ai voi, îți aduc, și nimeni nu te poate bate, că numai îi chemi în gând; dar după moarte a lor ești.—Covurluiu.

1156. Alții mai cred că spiridușul este un ban cu putere de a aduce banii dela alții care au mulți. Astfel de spiriduș zic ei că se cumpără; când îi luă niscai bani dela cei ce au spiriduș, când ajungi acasă, nu-i mai găsești toți; dar vai de sufletul celui ce a avut spiriduș.- Covurluiu.

1157. Când în o adunare de mai multe persoane se produce o tăcere neașteptată, se naște un drac. Ioneanu.

1158. Când ți-a părea că husește ceva, fă-ți cruce; iar dacă te chiamă cineva afară, nu ieși, că te chiamă naiba sub chip de om. Țăpu, Tecuciu.

1159. Dacă strigă cineva noaptea la fereastră, nu e bine nici a se răspunde, nici a ieși afară la întâia strigare, căci ar putea au să se calicească, au să moară, au să-i ia graiul,

fiindcă cel ce strigă este necuratul; dacă însă strigă afară de trei ori, apoi se poate răspunde, ori ieși afară, fiind el curat.—Bucovina.

1160. Dracul se poate preface în orice fiară sau dobitoc, numai în oaie și în albină, ba.—Muscel, Banat.

1161. Necuratul nu se poate preface în oaie, pentru că oaiea e blagoslovită și când se culcă își face cruce cu piciorul.—Transilvania.

1162. Nu e bine să vorbim când ne strigă cineva noaptea afară, până nu cunoaștem bine cine e, căci poate necuratul să fie, și ne poate lua graiul. Țăpu, Tecuciu.

1263. Când auzi în miezul nopții scârțâind cumpăna dela fântână, să știi că dracul scoate apă. Să nu-ți faci cruce, nici să grăiești ceva de rău, că atunci pieri. Un astfel de drac, dacă bea din fântână sfințită de om de 99 ori, se face duh bun. Țăpu, Tecuciu.

1164. Dacă iese cineva sara afară și se uită îndărăt peste umărul stâng, apoi i se pare că-l urmărește cineva, și această spaimă i-o dă omului necuratul, carele se ține de umărul lui cel stâng, pe când de umărul lui cel drept se ține îngerul; de aceea privind îndărăt peste umărul drept, nu i se năzare nimică.—Bucovina.

1165. Să nu pui cureaua la cap noaptea, că vine dracul și te spânzură cu ea.—Țăpu, Tecuciu.

1166. Să nu te juri că ai să te spânzuri, ori că ai să te împuști, că dracul te-a scris la condică, și de acolo nu mai scapi.—Covurluiu.

1167. Când crezi că ai de a face cu dracul, de pildă când mergând noaptea pe drum, tot ți se pare că te strigă cineva în urmă, scapi de el, suduindu-l de cruce.—Țăpu, Tecuciu.

1168. Se crede că diavolul aude cele ce vorbește omul, nu însă și cele ce gândește omul. —Bucovina.

1169. Se crede că nu e bine a umbla pe la miezul nopții, fiindcă atunci întâlnesc pe om duhurile necurate și-l duc în-

Ir'o bulboană să-l înecă ori cel puțin în niște spini, batându-și joc de el.—Bucovina.

1170. Nu-i bine să te duci noapte la apă, să scoți, căci smâncește necuratul ciutura în puț și te trage și pe tine la el.—Țăpu, Tecuciu.

1171. Să te culci întâiu pe partea stângă, ca să nu se apropie dracul de tine. Țăpu, Tecuciu.

1172. Se crede că nu e bine a se culca cu fața în sus, c'a-poi diavolului i se pune ca o piatră pe piept, așa că nu se poate sculă.--Bucovina.

1173. Pe potlogul ce a rămas dela opinci, să faci cruce că-și face dracul opinci din el.—Vâlcea.

1174. Dracul locuiește în gropi și pivniți părăsite, case pustii, etc.—Țăpu, Tecuciu.

1175. Acel loc unde a fost cineva ucis de luf, este necurat, și acel ce trece noaptea pe acolo, trebuie să rătăcească.—Bucovina.

1176. La pârlirea porcului să bagi lămâe în foc, să fugă dracul. - Vâlcea,

1177. Când îți țiue urechea, trece dracul pe lângă tine.—Țăpu, Tecuciu.

1178. Când doi spun acelaș cuvânt deodată, atunci crapă un drac de ciudă. Broșteni, Suceava.

1179. Când vezi ceva înaintea ta, scuiță jos și zi: «Ptiu, ucigă-te toaca, cruce de aur cu noi», și fă-ți cruce, că dracul pierde.—Țăpu, Tecuciu.

1180. Muierea când pleacă cu banița cu mâncare, să-și facă cruce, căci îi pune dracul piedecă.—Vâlcea.

1181. La ajunul Crăciunului nu se pune rachiul pe masă, nici se bea, fiind el inventat de diavolul, carele apoi își bate joc de cel ce-l bea, zicându-i că rachiul are întâietate înaintea tuturor bucatelor. Bucovina.

1182. Când ți se pare că te strigă cineva, să nu răspunzi,

că atunci diavolul te striga ori te întreaba, fiind el la rămasag cu Dumnezeu.—Stânca, Iași.

1183. Când ești pe drum noaptea, să nu te uiți înapoi, pe partea stângă, că vezi pe diavol, ci să te uiți pe partea dreaptă, că-ți vezi îngerul păzitor. Țăpu, Tecuciu.

1184. Când ți-a ieși noaptea ied înainte, să știi că-i drac; să-i arunci bârnefu în coarne, că pe urmă nu-ți mai scapă. Ii dai bârnefu bine între coarne, și pe urmă ce-i porunci, îți aduce.—Covurluiu.

1185. Dacă ai o strachină cu gura în jos, să nu pui pe ea lingură, că se suie dracul pe dânsa.—Țăpu, Tecuciu.

1186. Când se scutură corpul vreunei persoane fără voie, în momentul acela o pomenește diavolul; și ca să piară din prejurul ei, să-și scuie în sân. -Ioneanu.

1187. Cu spatele înapoi să nu mergi, că râde dracul și plânge Maica Domnului. Broșteni, Suceava.

1188. Să nu scrâșnești, că se bucură dracul.—Țăpu, Tecuciu.

1189. La Sf. Gheorghe și altă dată se face pe la porți, porțițe, ușile grajdului, etc, cruci de dohot, ca viind duhurile necurate, să nu poată intra -Bucovina.

1190. Ouă părăsite nu este bine a se lua, c'apoi din ele ar ieși necuratul. Bucovina.

1191. Să nu strici stârpitura de ou crudă, ci s'o învălești în jăratec, că-i dracul înlăuntru în chip de șarpe.—Țăpu, Tecuciu.

1192. Se crede că legănând un casnic deja în vârstă un leagăn deșert, leagănă un duh necurat. Bucovina.

1193. Dracul iese întotdeauna la miezul nopții pe locul unde s'a făcut vreun omor. Țăpu, Tecuciu.

1194. Copiii pierduți se prefac în diavoli sau draci, și zi și noapte plâng, zicând: «Vai de noi și de cine ne-a făcut pre noi».—Ungaria (Marian, Nașterea).

1195. Când cineva trece vreun râu pe punte, mai întâiu să-și facă cruce, ca să piară diavolul dinprejurul acelei punți, apoi să treacă, ca să nu-i dea brânci în apă. Ioneanu.

1196. Să nu stuchi când vine vârtejul spre tine, căci cu asta faci semn dracului și vine de te ia.—Țăpu, Tecuciu.

1197. Când vezi vârtej, să nu stupești, ci să zici huideo, că dracul este în vârtej. El se apucă la rămășag cu Dumnezeu că are să scoată apă din piatră, (cică oamenii is pietre), și dacă stupești, dracul rămâne pe Dumnezeu. —Covurluiu.

1198. În casa unde se află un copil nou născut, trebuie să ardă lumină nopțile întregi până la botez, fiindcă se crede că la din contra ar veni duhuri necurate și ar lua posesiune de copil.—Bucovina.

1199. Ca să nu se apropie duhurile necurate de copii, se arde o lumină de ceară în casa unde doarme el, dela naștere și până la botez.—Bucovina (Marian, Naștere).

1200. Moașa, după ce înfașă copilul așa ca să aibă o cruce la piept și alta la spate, pentru ca să fugă duhurile rele de dânsul, îl duce la fereastră și zice:

— Uită-te la lume: cicia, cicia!

Apoi îl dă măsei în brațe, care zice:

— Dragu mamei, cum te iubesc eu, așa să te iubească lumea.

Apoi moașa îi pune degetul pe barbă și mâinile pe obraji, ca să facă gropițe și să placă lumii —Marian (Nașterea).

1201. Copilul mic nu-i bine a-l lăsa singur în casă, că înfră necuratul în el, ci trebuie să punem lângă albia lui o mătură, ori un cuțit.—Broșteni, Suceava.

1202. Se crede că nu e bine a lăsa petincele unui copil afară peste noapte, căci la din contra se prind de ele duhurile necurate; dacă însă totuș au rămas ele afară peste noapte, din uitare, trebuie, spre a le putea întrebuița fără pericol pentru copil, a le afumă cu săcărică.—Bucovina.

1203. Când ai pierdut ceva și nu-l găsești, nu mai căta degeaba, căci dracul a pus coada pe el, ci așteaptă mai târziu că-ți iese singur lucrul.—Țăpu, Tecuciu.

1204. După înmormântarea vreunui om, se merge în trei seri după olaltă la mormânt, tămâindu-se acolo cu tămâie,

ca sufletul să iasă învingător din lupta sa cu diavolul, carele fuge pe lume de mirosul tămâiei. Bucovina.

1205. Când copiii pierd ceva, scuipă în palmă și descântă: «Scoate, drace, ce-ai furat, că te-oiu bate spânzurat»; apoi lovesc în palmă, și unde sare scuipatul, într'acolo zic că e lucrul. Perieni, Tutova.

1206. În alte părți, formula este aceasta:

Scoate, drace, ce-ai furat,
că te-oi bate spânzurat,
în mijlocul drumului,
cu fierele plugului.

Jud. Suceava.

1207. Dacă cineva ia vreun instrument în mână spre a face vreun rău altuia, apoi să zice că atunci s'a prelins de cel dintăiu, cel necurat.—Bucovina.

1208. Când tună, împușcă Sf. Ilie după dracu. Broșteni, Suceava.

1209. Când tună și fulgeră, nu e bine a se ascunde de ploaie sub copaci mari, fiindcă acolo se ascunde diavolul, pe care îl urmărește trăsnetul și trăsnește în acei copaci. Bucovina.

1210. Când tună și fulgeră, să nu ții mâță și câne în casă, că s'ascunde, necuratul în ele.—Broșteni, Suceava.

1211. Când trăsnește și fulgeră, să nu stea cineva lângă vreun câne sau pisică, căci diavolul se ascunde în părul lor și se poate întâmpla să trăsnească și pe cei dinprejur. Ioneanu.

1212. Când fulgeră, tună și trăsnește, să dai afară din casă mâța și cânele, căci în ele se ascunde necuratul și trăsnește casa. Asemenea trebuie să închizi ușile, ferestrele, să astupi cahla, ca să nu intre necuratul în casă.—Broșteni, Suceava.

1213. Când fulgeră, se scoate afară lopata dela coptor, grebla și țăpoiul, și se deschid ferestrele, ca să iasă dracul din casă și să-l trăsnească fulgerul. Valahia moravă (Burada).

1214. Sfântul Ilie, la ziua lui (20 Iulie), umblă pe cer și caută pe diavol să-l trăsnească, ca să scape lumea de ispită. — Ioneanu.

CCXVI. Dragobete.

1215. Când cineva lucrează în ziua de Dragobete, cântă ca toate păsările. — Rudeni, Argeș.

CCXVII. Dragoste.

1216. Fetele mari pun seara (mai ales sâmbăta) unt la cumpâna fântânei, ca să se uie lumea la ele, ca la fântână. — Ghidici, Dolju.

1217. Înainte de a se duce fata la joc, să spele oglinda, și cu apa aceea să se spele ea, zicând: «Cum nu poate nimeni să se gătească fără oglindă, așa să nu poată nici flăcăii jucă fără de mine?». — Hânțescu.

1218. Fetele care vor să placă, se împodobesc cu flori, dar rupând ele florile, nici când nu le pun imediat la brâu, sau sân, ci le trag peste foc sau flacăra unei lumini, crezând că apoi vor fi ele scutite de ură trimisă. — Bucovina.

1219. Fata care va lua busuioc dela clopotul urătorilor în ajunul sf. Vasile, seara, și dacă se va spăla cu el, va fi dragă la flăcăi. — Hânțescu.

1220. Fetele poartă navalnic, și atunci ele cred că au să fie încunjurate de flăcăi și curând au să se mărite. — Valahia moravă (Burada).

1221. Dacă se va da apă din vasul în care beau porumbii, celor ce se au rău la olaltă, se îndrăgesc iarăși. — Transilvania.

1222. Înainte de răsăritul soarelui, fata care merge să se spele la un izvor, să se spele din partea din care răsare soarele și să zică: «După cum așteaptă oamenii ca să răsare soarele, așa să mă aștepte și să mă dorească și pe mine flăcăii». — Hânțescu.

1223. Fetele fură strune dela scripcă și le leagă la mână, ca să fie așa iubite, cum îi iubit tonul strunelor. — Bucovina.

1224. Când vine popa cu căldărușa la Bobotează, fetele mari iau mărgelile dela gât și le pun în pragul ușii ca să treacă popa peste ele. Când este aproape să treacă și cântăreții, le ia, ca să le îndrăgească băieții.—Șuica, Olt.

1225. Se crede că dacă se gâdilește tare o copilă, va fi iubită de flăcăi; dacă însă se gâdilește tare un băiet, va fi mult iubit de fete. Bucovina.

1226. La naștere, dacă-l va pune moașa pe copil pe o cămașă de a tatălui, va umbla mai mult după tată-său (il va iubi); și contrariul, după mamă. Hânțescu.

1227. Se crede că dacă plouă în ziua aceea în care spală gospodina albiturile, bărbatul n'o iubește; dacă însă este timp frumos afară, apoi se crede c'o iubește.—Bucovina.

1228. Fetele mari nu se duc la vadane să li facă pe dragoste, sau pe ursită, căci cred că nu vor avea noroc de bărbat cu zile. —Țăpu, Tecuciu.

1229. Când ibovnicii își dau unul altuia vreo balistă spre amintire, e semn că dragostea lor nu va ținea mult. Hânțescu.

1230. Să nu ții inel în degetul din mijloc, că n'ai noroc în dragoste. Țăpu, Tecuciu

CCXVIII. Drum

1231. Cine cade pe drum, ducându-se la Învierea Domnului, pe drum îi va merge nevoie mare de rău în curgerea anului. Țăpu, Tecuciu.

CCXIX. Duhuri necurate.

1232. Dumnezeu fiind zilnic supărat de duhurile răle, caută să le pedepsească. Când această mânie ajunge la culme, ioată firea se sburlește, furtuni se pornesc, cerul se norează, și duhurile cată să se ascundă. Atunci tună. Țăpu, Tecuciu

1233. Oamenii ce dorm peste noapte sub arbori, taie în trunchiul arborilor semnul crucei, ca să nu se apropie deei duhuri necurate.—Stanca.

1234. Duhurile se pot ascunde în ființe vii și plante, pe

care D-zeu le stârnește. Pe om îl sacrifică pentru a ucide duhul rău din el, dar rezervă sufletului celui trăsnit un loc în raiu. Țăpu, Tecuciu.

1235. Peste noapte nu e bine să dormim cu ferestrele deschise, căci ni pot intra duhuri necurate în casă. Stanca.

1236. Nu se iese din casă până nu cântă cucoșul, care cu glasul lui gonește duhurile rele. Moldova (Revista 'Răsăritul'),

CCXX. **Duminecă.**

1237. Duminecă nu se taie pasere, nici altfel de dobitoc, că pe urmă nu-ți merge bine în acele dobitoace, fiind în acelaș timp și un mare păcat.—Stânca, Iași.

1238. Dacă te lai duminică, faci mătreacă și picingine.—Țăpu Tecuciu.

1239. Să nu sădești duminică plante, căci se usuc.—Ioneanu.

1240. Să nu muncești duminică, că-i a foc; dacă înjugi boii, faci a lup. —Țăpu, Tecuciu.

1241. Se crede că dacă coasă o femeie grea duminică, copilul ce-l va naște va fi cu limba cusută (legată).—Bucovina.

1242. Dacă cioplești duminică, pe lumea cealaltă îți vor arde așchiile pe piept. Țăpu, Tecuciu

1243. Nu e bine să împletești duminică, că te tai (cu ce lucrezi).—Catane, Dolj.

1244. Toamna, când se pune varză în putini, pentru iarnă, să nu se pună duminică, căci se clocește.—Ioneanu.

1245. De ceta ce se lă duminică, se zice că murind el, trupul lui putrezește, iară părul rămâne întreg.—Bucovina.

CCXXI. **Dușmănie.**

1246. Ca să scape cineva de dușmănie, este bine să meargă la moară și să ieie din stavila cu care se oprește un crac de apă, nouă țanduri din ea, și să le poarte cu sine, ș'apoi dușmanii l-or lăsa în pace.—Bucovina.

1247. Când ia oala de la foc, îi astupă urma, astupând gura dușmanilor prin aceasta.—Rudeni, Argeș.

1248. Când simți ferbinfeală la obraz, e semn că ai dușmani mulți, cari te grăiesc de rău, tu te spală cu apă cu oțet și urzică moartă, că-ți trece, iar gura dușmanilor nu va mai înțepa, ca urzica vie, ci va făcea ca cea moartă, și va fi ca oțetul tăiat.—Țăpu, Tecuciu.

1249. Nu mănâcă pâinea din care a mușcat altul, dacă vrei să nu-ți devie dușman. Moldova (Revista «Răsăritul»).

1250. Se crede că cel ce poartă la sine os de vită crăpată, acela va fi scutit de uneltirile dușmanilor, cari vor crăpă.—Bucovina.

1251. Dacă-ți țiuie urechea și este cineva cu tine, pune-l să-ți găcească; iar de nu ți-a găci, să știi că ți-e dușman și să te ferești de el.—Țăpu, Tecuciu.

1252. Când cineva scoate mălaiul (turfa) din țăst, astupă urma unde a fost, astupând prin aceasta gura dușmanilor, Rudeni, Argeș.

1253. Când șezi la masă, să închizi ușa, căci vei închide gurile dușmanilor și nu te vor mai vorbi de rău.—Mischi, Dolju.

1254. Spre a face ca cineva să n'aibă pace în casă, se ia țărână de la un loc unde s'au mâncat doi câni, și se aruncă după respectiva persoană, care apoi așa se mănâncă cu casnicii săi, cum s'au mâncat câinii.—Bucovina.

1255. Cât timp nuna gătește lumânările, dacă se sfădește cineva, sau spune cuvânt rău, însurăreii hojma se vor ciondăni.—Sevastos (Nunta).

1256. Se crede că dacă trăiesc doi înși foarte bine, se poate a-i desbină, dacă se ia țărână de la toți copacii crescuți la olaltă, dară desbinați de vreo furtună, și o aruncă între acei doi, pe timpul când se află la olaltă.—Bucovina.

CCXXII. Fagur.

1257. Fagurii de miere să-i răzezi în ziua de sf. Ilie, că

altfel Sf. Ilie îi dă ploi, de-ți ia știubeele, ori îi înecă albinele.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXIII. Făină.

1258. Nu e bine să cerni făină în ziua de Paști, căci din târâțele acelea se fac locustele care pustiesc câmpiile. Stânca, Iași.

1259. Să nu cerni făină în covată de sus, că-i a rău.—Țăpu, Tecuciu.

1260. Când se cerne făina cu care se presară mirii peste cap, dacă se ciocnesc sitele, va fi traiu rău în casa tinerilor.—Dobrogea (Sevastos, Nunta.)

1261. Când pleacă cu mortul la groapă, se cheamă un copil și i se dă peste prag o strachină cu făină ca să aibă mortul pe lumea ailaltă. Catane, Dolj.

CCXXIV. Falcariță.

1262. Baligă de lup, prăjită cu său, e bună de falcariță. Țăpu, Tecuciu.

CCXXV. Fântână.

1263. La vreo fântână, adâncă să nu te uiți în fundul ei, căci amețești și cazi. Adămești, Teleorman.

1264. Să nu trimești copii mici la fântâni urlătoare, că-i apucă, Dumnezeu fie cu noi.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXVI. Farmec.

1265. Dacă are o femeie pizmă pe alta, și vrea să-i facă vreun rău, apoi îi ia țarnă din urma dreaptă, cu care apoi unge gura cuptorului, zicând: «Așa să crape călcăile cutăreia, cum crapă gura cuptorului», și respectivei apoi îi crapă călcăile.—Bucovina.

1266. Fata care are pizmă pe alta, pentru că joacă mult, ia un câne și-l spală pe față, apoi stropește cu acea apă pe rivala ei, zicând: «Așa să se uite la mine cutare, cum se uită la câne, și atunci să joace când a luă-o cânele la joc».—Bucovina.

1267. Dacă mireasa poartă în ziua cununiei o păpușă cu

dânsa, nu o poate nimeni fărâncă. Oltenia (Sevastos, Nunta)

1268. În presara sf. Andrei se spurcă vitele, însemnându-le odată cu dohot de la roata carului și cu usturoiu, ca ferme-cătoarele să nu se atingă de ele, și farmecele să nu le strice. Tot spre acest scop se ung atunci ușile și ferestrele grajdului cu usturoiu.—Straja, Bucovina.

1269. Dacă greșești și încalți ciorapul pe dos, oricine ar voi să te farmece, nu poate.—Catane, Dolj.

1270. De copiii din flori nu se prind farmecele, vrăjile, nici blăstămile. Muntenia.

1271. Copilul ce se naște cu semn pe față, are să fie fermecător. Stânca, Iași.

1272. Îndată ce un copil se naște, să se cântărească, ca să nu se lipească farmecele de el niciodată.—Ioneanu.

1273. Se crede că este bine a se cântări de mai multe ori și astfel făcând va fi scutit de molipsire cu boale, felurite bube și vrăji. Bucovina.

1274. În ziua de sf. Gheorghe oamenii se cântăresc ca să nu se lipească farmecele de ei.—Ioneanu.

1275. Fetele care voiesc să fie întâi la joc, iau floarea numită *loaie*, bat trei metanii și apoi o sărută și zic: «Toaie cinstită din mâna dreaptă, toate de o parte, eu în frunte». Bucovina.

1276. Spre a face unei oare care fete ca să nu joace, se ia din urma dreaptă și din umbră și se îngroapă în dosul ușii, și apoi se zice, că acea fată în totdeauna va fi la coadă. Bucovina.

1277. E bine a pune pe pragul ușei o potcoavă de cal, că apoi aducând cineva vreun fapt, acesta se prinde de dânsa. Bucovina.

1278. Dacă află cineva vreo turnătură, adecă vreun fapt în cărare, apoi e bine să ia foc viu, adecă cărbuni aprinși și ceva sare și să ia un hârleț și să răstoarne acea turnătură zicând: «Nu răstorn lut, ci fapt pe capul celui ce l-a adus». —Bucovina.

CCXXVII. Fașă.

1279. Când botezi copii, să li dai fașă lungă — Broșteni, Suceava.

CCXXVIII. Față.

1280. Se crede că oamenii cu pete pe față sunt buni. -- Bucovina.

1281. Dacă femeia însărcinată va vedeà foc mare, să nu puie mâna la față, nici să să mire, căci copilul va aveà pete roșii. Marian (Nașterea).

1282. La una mart să iei un mărțișor, înainte de răsăritul soarelui; dacă îl vei pune pe un trandafir, îi va fi fața rumenă ca el. -- Hânțescu.

1283. Petele pe față se vindecă cu apă dintr'o gropiță unde a fost baligă de vită. Bucovina.

CCXXIX. Fecioară.

1284. Când tinerii merg la cununie și pe drum se va întâmpla vre-un accident nuntașilor, e semn că mireasa nu e fecioară. — Slânca, Iași.

CCXXX. Femeie.

1285. Femeia e creată din bărbat, și anume: coasta ei dreaptă e coastă stângă de bărbat, coasta stângă a lui; coasta stângă a femeiei, e de drac. De aceea nici nu-i luă din mână stângă, nici nu-i stă în partea stângă, că te ispitește și te pierzi cu firea. — Țăpu, Tecuciu.

1286. Când visezi noaptea că te joci cu o femeie, acea femeie e smeoaică; a doua zi te doare în piept și în spate și te vindeci dacă te ungi cu untură de porc dela Ignat. — Vâlcea.

1287. Femeia care are incisivii din miiloc din falca de sus depărtați, îi place.... — Țăpu, Tecuciu.

1288. Femeia care merge legănându-se, care se bââae, nu prea e poamă bună. — Țăpu, Tecuciu.

1289. Printre oi nu trebuie să umble muiere, că nu le merge bine. Stânca, Iași.

CCXXXI. Fier.

1290. Să nu furi lanțuri de fier, că pe lumea cealaltă ți le afârnă de gât.—Adamești, Teleorman.

1291. Nu strânge fier ruginit, că faci a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

1292. Primăvara cine aude tunând întâiu, să se lovească peste frunte cu o bucată de fier, ca tot anul să-i fie capul tare ca fierul.—Ioneanu.

1293. Când înfașă moașa prima oară pe copil, îl încinge cu un lanț de fier, ca să fie tare ca fierul. Banat (Marian, Nașterea).

1294. Când o femeie e lehuză, și vrea să iasă pe afară din casă, atunci să aibă sub brâu ori în sân o bucățică de fier, ca să nu se îmbolnăvească, căci de fier fug toate relele și duhurile necurate.—Vâlcea.

CCXXXII. Fereastră.

1295. Unde-i copil mic în o casă, trebuie noaptea astupat ferestrele, ca să nu fure cineva somnul copiilor.—Broșteni, Suceava.

1296. Se crede că pe timpul când tună și fulgeră, nu este bine a slă la fereastră, nici a te uita prin fereastră, căci acela ce ar face aceasta, ușor ar putea fi lovit de fulger.—Bucovina.

1297. Pe fereastă nimănui să nu dai de mâncare, că turbă.—Broșteni, Suceava.

1298. Dacă se taie fereastra la o casă, care e făcută, e rău de moarte.—Vâlcea.

1299. Dacă cei din casă vor să uite mai curând pe cel mort, sau cel puțin să nu li pară rău de dânsul, după ce s'a scos mortul afară din casă, se uita de trei ori pe fereastră.—Bucovina (Marian, Inmormântarea).

CCXXXIII. Fiare.

1300. La lăsatul secului de brânză, să legi fiarele de pe coș, înainte de a te culcă, ca să legi gura fiarelor sălbatece, să nu-ți mânânce vițișoarele.—Măceș-de-sus, Dolj.

CCXXXIV. Fin.

1301. Finul să se ducă în toate zilele mari la naș, până a împlini 9 ani, că altfel se păgânește cu sufletul. Țăpu, Tecuciu.

1302. De-i aveâ fini mulți, pe ceea lume te scot de-i fi la întuneric; toți îți ies cu lumânări a mână.—Covurluiu.

CCXXXV. Filipii.

1303. Trei zile a Filipilor nu se coase, că îi merge rău de dihăni. —Jud. Suceava.

1304. În zilele de Filipi nu trebuie să se dea gunoiul afară din casă, și nici cenușă din vatră, căci îi va mânca lupii vitele.—Grindu, Ialomița.

1305. La lăsatul de sec de Crăciun (14 noembrie) și la Trei sfetite (30 Ianuar), se ține trei zile Filipii. Nu se scoate gunoiul afară, că e rău de gavăt (lup); nu se lucrează altceva nimic de cât se spală cămăși, ca să oprească gura gavătu-lui.—În aceste zile înțepi bubatul, dacă ai coase sau ai împleți.—Catane, Dolj.

1306. În zilele Filipilor înțepi bubatul, când îi coase: să nu coși. Nu e bine să țeși cu roșu, și să nu împletești la lână, că-ți mor oile.— Catane Dolj.

CCXXXVI. Flăcău.

1307. Flăcăul care se lă lunia, nu se mai însoară. -Țăpu, Tecuciu.

CCXXXVII. Flecar.

1308. Flecar, gureș, vorbăreț din cale afară, pocit la gură, etc., să nu crezi că-i un om de treabă, că toate le fonfăește și nimic nu pornește. Țăpu, Tecuciu.

CCXXXIII. Floare.

1309. Când uzi florile duminică, fac viermi la rădăcină.
Broșteni, Suceava.

1310. Dacă ramurile de măr, vișin, etc., ce se pun în ziua de sf. Varvară în oale cu apă, vor înflori până în ziua de Florii, e semn de an bogat; iar de nu, e semn de an sărac.
- Stânca, Iași.

1311. Dacă ia o fată dela alta vreo floare din cap, se zice că-i ia cinstea și norocul. Bucovina.

1312. Copilului mic să nu i se dea în mână flori, că nu va vorbi curând.—Vâlcea.

1313. Flori dela mort să nu se lepede de nimeni, ci toate să se puie în perna cu care se îngroapă, că-i semn de mare primejdie. Țăpu, Tecuciu.

1314. Să nu miroși de pe mormânturi, că nu-ți merge bine.—Jud. Suceava.

CCXXXIX. Florii.

1315. În ziua de Florii se înghițesc mâțișoare sfinte spre a fi scutit de durerea de grumazi. Tot atunci se ating vitele cu mâțișoare sfințite, ca vitele peste an să fie înflorite, adică frumoase. Mâțișoarele se păstrează și vara, la vreme de zloată, trăsnete și grindină, se pune o crenguță din ele pe foc și se crede că fumul lor împrăștie zloata, trăsnetele și grindina. Cum va fi în ziua de Florii, tot așa va fi și în ziua de Paști.
—Straja, Bucovina.

1316. Mlădițele de lozie dela biserică în ziua de Florii, nu se pun în casă, ci se lasă afară, sub streșina casei.—Preuțești, Suceava.

1317. În ziua de Florii e bine ca să umbli încins cu o nu-e de salcie dela biserică, ca să nu te doară șalele.—Vâlcea.

CCXL. Fluier.

1318. Cine fluieră în casă, face a pustiu. De-ai fluiera pe drumul din sat, te-ar sudui ori te-ar ține mulți de rău, pentru asta.—Țăpu, Tecuciu.

CCXLI. Fluture.

1319. Când vei vedeà vreun fluture prin casă, să nu-l omori, că-i sufletul vreunui copil ee ți-a murit.—Covurluiu.

1320. Se crede că nu e bine a lua fluture în mână, căci intrând colbul aripelor lui cuiva în ochi, acela va chiorî.—Bucovina.

1321. De vei vedeà întâiu primăvara fluturi albi, toată vara vei fi bolnav. Ioneanu.

1322. Fluture alb când vei vedeà întâiu, vei fi sănătos întregul an.—Ciulnița, Ialomița.

1323. Primăvara de-i vedeà mai înainte fluture alb, vei fi mai mult bolnav; iar de-i vedeà roșu. freacă-te pe față și vei fi și roșu.—Luncușoara.

1324. Fluture roșu de vei vedeà întâiu primăvara, e semn că peste an vei fi sănătos; iar de vei vedeà fluture galbăn, ai să fii bolnăvicios. —Stânca, Iași; Broșteni, Suceava.

1325. Dacă vei vedeà fluture roșu întâiu. pânea îți va merge bine, iar de vei vedeà galbăn, îți va ieși rea.—Țăpu, Tecuciu.

1326. Când vezi întâiu fluture roșu, să-l prinzi, c'apoi prinzi lesne roi din vara aceea. —Parpanița, Vaslui.

1327. Flutur galbăn dacă vei vedeà întâiu, tot anul vei fi bolnav și galbăn la față. Ciulnița, Ialomița.

1328. Se crede că dacă sboară sara niște fluturași împrejurul luminii, este semn a bine.—Bucovina.

1329. Cap de mort (fluture), de vei vedeà, să nu-l omori, căci el duce apă morșilor. Ciulnița, Ialomița.

CCXLII. Foame.

1330. Când bucățica dusă aproape de gură va cădeà, e semn că aceluia la care te gândești, îi este foame. Ciulnița, Ialomița.

CCXLIII. Foamete.

1331. Copiii care-s mănăcioși, oricând sunt, frag a foamete. —Țăpu, Tecuciu.

1332. Când intră sălbătăciunile în sat, are să fie foamete. Parpanița, Vasluiu.

1333. Când pică prea multe stele, ori vin stele mari cu coadă, e semn de foamete îmbelșugată, cu boli și multe chinuri.—Țăpu, Tecuciu.

1334. Când zac vitele de gură, e semn că va fi foamete mulți ani. Țăpu, Tecuciu.

1335. Când țipă gaia pe sus, e semn de mare foamete.—Țăpu, Tecuciu.

1336. Când tună iarna, are să fie foamete anul acela.—Parpanița, Vasluiu.

CCXLIV. Foarfece.

1337. Când pui foarfecele pe masă, nu-i bine. Tătăruși, Suceava.

1338. Foarfecele să nu le bagi în gură, căci faci limbar.—Ciulnița, Ialomița.

CCXLV. Foc.

1339. În dimineața Joi mari din săptămâna mare de lângă Paști, înainte de a cântă cocoșii a treia oară, oamenii fac focuri prin ogrăzi. Această închipuește focul unde a fost oprit apostolul Petru și întrebat, și unde s'a lepădat de Isus înainte de a cântă cocoșul a treia oară. Moldova, (Șenchea).

1340. În seara ajunului sf. Dumitru, se fac focuri, pe lângă care se adună copiii și strigă : Hai la focul lui Sumedru. Când copiii se întorc acasă, iau câte un tăciune din acele focuri și-l arunc prin grădinele cu pruni, ca să se facă fructe în abundență, în vara viitoare. Ioneanu.

1341. Nu e bine să calce cineva pe foc, că el calcă focul, de știe, și focul îl calcă pe el, de nu știe.—Rudeni, Argeș.

1342. Să nu stupești în foc, că îți stupești sufleful. Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

1343. În foc să nu stupești niciodată, că-i păcat și te stupești.—Broșteni, Suceava.

1344. Focul în sobă de vueste, e semn că te vorbește cineva de rău. Stânca, Iași; Bursucani, Covurluiu.

1345. Se crede că dacă țiue făciunii în foc, este semn că te vorbește cineva de rău; deci e bine a bate făciunii cu cleștele.—Bucovina.

1246. Când vâjje focul, atunci te vorbește cineva de rău; să iei sare, să arunci în foc, că-i dai în ochii aceluia care te vorbește.—Covurluiu.

1347. Când huește făciunele în foc, are să fie sfadă în casă (Tătăruși, Suceava), și trebuie să li strigi: «la crâșmă!»—(Sevastos, Călătorii.

1248. Focul când fâsâe, se face ceartă în casă.—Vâlcea.

1349. Când focul vâjâe și huește, te vei sfădi cu cineva.—Broșteni, Suceava.

1350. Dacă se face foc în cuptor și se aprind funinginii din horn, apoi se zice că va urmă sfadă în casă.—Bucovina.

1351. Când o persoană șade la gura sobei în care arde foc și vreun făciune sfârâe, să nu scuipi în el, căci în timpul acela se ceartă Dumnezeu cu diavolul, și dacă scuipi, face pe voia diavolului, iar de nu, pe a lui Dumnezeu.—Ionean.

1352. Focul din Joia mare, înainte de Paști, se face aprinzând pentru fiecare mort câte o grămăgioară, dacă vrei să fie și ei luminați pe lumea cealaltă.—Țăpu. Tecuciu.

1353. Să nu lași copiii să umble cu făciuni aprinși prin casă seara; să nu dai foc din casă după scăpătatul soarelui, că-ți mânâncă lupii vitele de pe câmp.—Cățane, Dolj.

1354. Foc peste foc să nu pui, că-i păcat.—Broșteni, Suceava.

1355. Să nu se pună foc peste foc, adică să se ia foc dela o vatră, și să se pună peste alt foc dela altă vatră, căci e rău de aprins casa—Ioneanu.

1356. Să nu umbli seara cu foc în mână, că te piși în pat.—Vâlcea.

1357. Copiii au obicei de a lua câte un gătej aprins și-l

învârtesc, făcând arcuri de foc. Nu-i bine să-i lași, ca se pișă în pat.—Țăpu, Tecuciu.

1358. Femeia însărcinată să nu calce cu piciorul pe foc, căci va ieși pe copil un fel de foc, numit foc viu.—Ioneanu.

1359. Se crede că dacă îi dă cuiva foc, apoi îi arde și umbra, și el apoi nici pe astă lume, nici în cea viitoare nu va avea umbră.—Bucovina.

1360. Când sare scântei din foc, e semn că vine oaspeți. E bine se observi și încotro sare.—Țăpu, Tecuciu.

1361. Dacă s'a dat foc la vreun acaret sau casă, de un necunoscut, și se uită cineva pe când arde, în flăcări unde-i focul mai mare, apoi se crede că vede chipul celui ce a dat foc.—Bucovina.

1362. Să nu dai dimineața foc din casă, că toată săptămâna o să ai pagubă.—Goicea-mică, Dolj.

1363. Când ai un copil mic rău, să nu dai foc din casă că țipă copilul.—Vâlcea.

1364. Sara nu se dă foc, cărbuni, etc., din casă unde este copil mic, căci se crede că într'alt fel copilul nu va dormi toată noaptea.—Bucovina.

1365. Când iei un tăciune pentru foc dela vecin, trebuie să leși un cărbune ca semn.—Broșteni, Suceava.

1366. Când un vecin se duce la altul să împrumute foc, nu i se dă până nu aduce iarbă verde, să lase pe vatră de unde ia foc, ca să nu ia sporul puilor din acea casă. Ioneanu.

1367. Să nu dai foc, când vecina vine să-ți ceară, în hârbul ei, ci să cauți unul prin băfătura ta, căci altfel e rău de vite.—Țăpu, Tecuciu.

1368. Când un vecin se împrumută la altul de foc, i se dă numai cărbuni, nu și tăciuni, fiind rău de ceartă.—Ioneanu.

1369. Ziua de sf. Ilie o țin oamenii ca să fie scutiți de foc. Ei cred că când tună, sf. Ilie se plimbă prin cer într'o căruță cu colaci. -Straja, Bucovina.

1370. Tăietorul pe care se laie lemne, să nu se pună pe foc, căci cel ce-l va făia și pune pe foc, pe lumea cealaltă îl va duce în spinare. Ioneanu.

1371. Dacă cineva visează că arde undeva, e semn că a doua zi va fi zi cu soare. Bucovina.

1372. Nu împușcă rândunica, nici cocostârcul, nici cucoara, că ai să ai pagubă de foc.—Jud. Suceava (V. Forăscu).

1373. Să nu asculți la fereastra altuia, că e rău de foc. Vâlcea.

1374. Să nu lucrezi în nouă joi și nouă marți după Paști, că te izbește cu foc.—Vâlcea.

1375. Seara, când stai la lumânare, să nu te uiți la umbră-ți, pe perete, că-i de foc.—Adamești, Teleorman.

1376. Se crede că spre a fi ferit de focul care mistuește casa vecinului, este bine a pune înaintea casei sale o icoană sfântă, o huscă de sare și două pâni. Bucovina.

1377. Din ziua de sf. Ilie, femeile nu lucrează o săptămână, fiind rău de foc, trăsnet și boale arzătoare. Ioneanu.

1378. Să nu fluieri seara în casă, că i rău de foc. Adamești, Teleorman.

1379. Ziua de Focase ține, spre a fi scutit prin întreg anul de vreo daună de foc, sau ca să roadă șoarecii lucrurile din ladă. Bucovina; Stânca, Iași; Ioneanu.

1380. Când pui lemne de soc pe foc, te dor măselele.—Tătăruși, Suceava.

1381. Nu e bine să lași seara focul neînvelit, ușa și feresele deschise, că diavolul vine și intră în casă și strânge copilul de-l îmbolnăvește.—Vâlcea.

1382. Când dai cuiva foc lunia, vine uliul la găini. Jud. Suceava.

1383. Când după ce se trece focul, jăratecul strălucește mult în sobă, e semn că are să fie frig.—Tătăruși, Suceava.

1384. Copilului mic până la anul să nu i se tundă părul, că-i rău de foc. Ciulnița, Ialomița.

1385. Când nu ți se aprinde focul în sobă, e semn că o femeie a născut prin sat.—Vâlcea.

1386. Se crede că arzând vreo casă și fiind pericol să se lățească focul, este bine a încungiură casele cu Trița (lumină de la Iordan), și așa vor fi ele scutite de foc.—Bucovina.

1387. În seara de Vinerea Paștelui, lumea care vine la biserică, vine cu lumânările aprinse. Sosiți, ocolesc casa de trei ori și fac cruce cu lumânarea pe pereți, în cele patru părți, ca să fie ferită de foc, boale și trăsnet—Ioneanu.

1388. Dacă visează cineva foc, apoi se crede că acela va fi bătut în zilele următoare; după alții, că a doua zi va fi soare.—Bucovina.

CCXLVI. Fotografie.

1389. Nu este bine să se fotografieze cineva, căci prin aceasta i se ia din puterea corpului.—Ioneanu.

1390. Nu e bine să se lase a se lua chipul (a se fotografia), căci acela care ar face asta, ar muri îndată, sau i s'ar întâmpla o mare nenorocire.—Românii din Istria (Burada),

CCXLVII. Frământat.

1391. Să nu frământși pâinea cu mâna slângă, că nu se face grâul. Țăpu, Tecuciu.

CCXLVIII. Frântură.

1392. Bărbații cari mor de frântură se duc de a dreptul în iad. — Țăpu, Tecuciu.

CCXLIX. Frate.

1393. Dacă se întâmplă de mor într-o familie doi frați, unul după altul, de mai rămâne vreunul, acela se prinde frate de cruce cu un tânăr ce nu face parte din familia lui. Aceasta se face astfel: la mormântul celui din urmă frate, după ce se coboară mortul în groapă, se coboară și fratele lui după el și șede pe cosciug, iar tânărul care șede pe malul gropii, îl apucă de mână și-l ridică în sus; apoi se pun față'n față și

apucând amândoi de un colac, îl frâng în două, apoi se sărut și astfel sunt frați de cruce. Fratele de cruce și cu sora de cruce, nu se pot lua în căsătorie.—Ioneanu,

CCL. Frig.

1394. Cine va umblă măcar cu boandă vara, va suferi iarna de frig.—Țăpu, Tecuciu.

1395. Copiii cari se nasc vara, sunt friguroși.—Țăpu, Tecuciu.

CCLI. Friguri.

1396. Se crede că frigurile îl apucă pe om dacă a mâncat sau băut ceva lacom ; deci dacă se știe care bucate sau băuturi i-au stricat, apoi trebuie a mânca sau bea din acel fel foarte mult, și apoi frigurile îl vor lăsa.—Bucovina.

1397. Cel care are vreun fel de friguri — căci sunt 77 de feluri—este bine să bea ravac cu rachiu, și se vindecă. Bucovina.

1398. În ziua de Obrejeanie se ia o crăcuță cu 7 prune, câteva alune și se păstrează la un loc neumblat, ca să nu fie stricate de ceva, căci sunt bune de friguri și de alte boale în cursul anului. —Creasna, Gorj.

1399. Joi seara, săptămâna patimilor, când se citesc cele 12 evanghelii, e bine ca cei cari se duc la biserică, să facă câte un nod în baieră, după celirea fiecărei evanghelii și cu acea baieră cu 12 noduri de se va încinge cine are friguri, îi va trece. Ioneanu.

1400. În ziua de sf. Gheorghe spală-te pe picioare până în răsărit de soare și te scaldă în acea zi de mai multe ori, că nu vei fi bolnav de friguri; cu un cuvânt vei fi sănătos tot anul.—Luncușoara.

1401. Primăvara cine se va scaldă mai înainte de a mânca caș, toata vara îl va prinde frigurile.—Ioneanu.

1402. Ca să nu te șcuture frigurile, înainte de a te scaldă întâiaș dată vara, să mânânci carne de vrabie.—Degerați, Mehedinți.

1403. Cine în ziua de Bobotează va intra în apă, scapă de friguri. Ciulnița, Ialomița.

1404. Se crede că dacă are cineva friguri, este bine ca pe când îl încep a-l scutură, a turna pe respectivul pe neașteptate o cofă de apă, sau să se scalde în apă rece, și frigurile îl vor lăsa.—Bucovina.

1405. Când te scutură frigurile, dacă vrei să te lese îndată, să-ți toarne o cofă cu apă pe cap, o femeie care a fost furată de bărbatul său; da să se păzească să n'o vezi, căci se duc frigurile pe dânsa.—Jud. Suceava.

1406. De friguri e bine să-i toarne bolnavului, din cap, o cofă de apă rece, pe neștiute, o femeie fugită de bărbatul său.—Țăpu, Tecuciu.

1407. Dacă cineva e prins de friguri, să cheme o femeie, care a fugit cu cineva; să toarne apă pe bolnav, când doarme, și să fugă acasă, ca să fugă frigurile de el, cum a fugit ea de la părinți. Petrești-de-jos, Dolj

1408. De zaci de friguri și vrei să te lecuești, să arunce cineva peste tine, pe când dormi, o doniță de apă, și când vei sări din somn, speriat, frigurile vor fugi de frică.—Adamești, Teleorman,

1409. În ziua de Tăierea capului sf. Ioan Botezătoru (29 August), nu se taie nimic, fiind rău de friguri.—Ioneanu.

1410. De friguri scapi, când se desbracă popa pe tine. Țăpu, Tecuciu.

1411. Se crede că dacă l-a apucat pe cineva frigurile, este bine a lua un pește mic aflat în mânuntaietele altui mai mare a-l uscă, pulveriză și apoi a bea acel praf și frigurile îl vor lăsa.—Bucovina.

1412. Cine bea zeamă trecută prin cămașă de șerpe, scapă de friguri.—Țăpu, Tecuciu.

1413. La crucele din răspântii se pun cârpe de cânepă și se țin acolo 6 săptămâni; apoi se iau. Acele cârpe sunt bune să se afume cei cari au friguri și sunt deochiați.—Ioneanu.

1414. Ca să scapi de friguri, taie unghiile, bagă-le într'un ou și pune-le la răspântie. Catane, Dolj; Ciulnița, Ialomița.

1415. Se crede că cel care are friguri, este bine să-și taie, păr din cap și unghiile degetelor în cruciș, care apoi se pun într'un ou, care se strică ceva, și apoi se pune în crucile unui drum și apoi se vindecă. Bucovina.

1416. Când copilul e apucat de friguri, să-l culce jos, să treacă călușarii de trei ori peste el, căci îi trece, Vâlcea.

1417. Balega de cal e bună de friguri, dacă o storci de zeamă și o amesteci cu puțină apă, dând-o de băut bolnavului.—Țăpu, Tecuciu.

1418. Primăvara cel ce vede rândunica întâiu, să caute în pământ sub talpa piciorului drept, că va găsi un cărbune. Acel cărbune este bun pentru friguri.—Ioneanu.

1419. Când vezi întâiu și întâiu rândunică și barză, să stai în loc și să scobești pământul sub piciorul drept, că ai să găsești trei cărbuni, pe care să-i iei și să-i păstrezi, că sunt buni pentru leacul frigurilor. Vâlcea.

1420. Se crede că frigurile se lecuiesc dacă respectivul ce le are se afumă cu cuibul unei rândunele.—Bucovina.

1421. Pentru friguri căpătate din frică, e bine să te afumi cu păr de urs, sau cu excremente de lup, care conțin mult păr.—Țăpu, Tecuciu

1422. Pentru friguri să se afume cu găinaț de barză. -Muntenia.

1423. Primăvara cine vede vreun brotăcel prin iarbă, să-l prindă și să-i scuie de trei ori în gură, apoi să-i dea drumul, fiind bine contra frigurilor.—Ioneanu.

1424. Se crede că frigurile se lecuiesc dacă se ia pască jidovească, se freacă și se bea în ceva.—Bucovina.

1425. Când te apucă frigurile, să te afumi cu floarea-soarelui furată, că-ți va trece. Miluța, Mehedinți.

1426. De friguri se ia trei muște de cal, vii, se pun în câte

o boabă de vișină (dulceață) și le ia dimineață pe inima nemâncată.— Catane, Dolj.

1427. Pune în sânul unui ȋricos o broască de grădină, dacă vrei să-ți treacă frigurile. Țăpu, Tecuciu.

1428. Când vezi mai ȋntăiu broasca verde, să o prinzi și să o scupești ȋn gură, că peste an nu vei fi bolnav de friguri.— Luncușoara.

1429. Sparge coaja de ou ce ai mâncat, dacă vrei să nu capeți friguri.—Moldova (Revista «Răsăritul».)

1430. Păduchi puși ȋn rachiu, bun pentru friguri. —Elisabeta, Roman.

1431. Când te scutură frigurile, să te afumi cu piele de șerpe, că apoi nu te mai scutură. Podul-Turcului, Tecuciu.

1432. Când vezi buratec ȋntăia oară primăvara, să-l pupi de trei ori pe spate și să-l dai peste cap, că apoi n'ai friguri.—Vascani, Suceava.

1433. Cămașă de mânz de iapă, luată (arsă) cu rachiu, e bună pentru friguri din facere.—Țăpu, Tecuciu.

Ca să scapi de friguri:

1434. Se toarnă bolnavului o cofă de apă peste el;

1435. Se bea vin amestecat cu sare;

1436. Zamă de troscof pisată sau de rădăcină de pelin;

1437. Se bea zamă de balebă de cal;

1438. Du-l dimineață ȋn grădină și cu pielea goală scutură-i rouă din copaci;

1439. Du-te noaptea cu el ȋntr'o răspintie de drum; acolo se face groapă, se pune un ou proaspăt și sare, și se zice: când va scoate puiul acesta ou, atunci să mai apuce frigurile pe cutare; când se va face ou de sare aici, atunci să mai apuce frigurile pe cutare.—Țăpu, Tecuciu.

CCLII. Fructe.

1440. Dacă ȋn noaptea de Crăciun arunci cu piatra ȋn arbori, vor dă mai multe fructe. Moldova (Revista «Răsăritul».)

CCLIII. Frunte.

1441. Se crede că oamenii cu o frunte naltă, sunt foarte cuminți,—Bucovina.

1442. Se crede că doi inși cari din înțâmplare își lovesc frunțile una de alta, vor țineă amândoi un copil la botez. Bucovina.

CCLIV. Frupt.

1443. Lunia nu se mânâncă frupt; pățești ceva, și pentru vite îi rău de dihănii.—Broșteni, Suceava.

1444. Ouă, lapte, brânză frupt alb—în zilele de popă (zi de post), nu se vând.—Broșteni, Suceava.

1445. Dacă s'a spurcat copilul mâncând de frupt în postul cel mare, mama să nu mânânce de frupt în ziua de Paști.—Covurluiu.

CCLV. Fudulie.

1446. Când se încurcă așa la cusutura cămășii, însemnează că persoana căreia i se coase, este fudulă.—Vâlcea.

CCLVI. Fuior.

1447. Se crede că de aceea se dă preotului un fuior, ca să se prindă de fuior toate relele. -Bucovina.

1448. Dacă se face reșea din fuior furat, se crede că se prind în el bine peștii.

CCLVII. Fulger.

1449. Când fulgeră, cică scapără sfântul Ilie să-și aprindă luleaua;—Adamești, Teleorman.

1450. Când fulgeră, își aprinde Dumnezeu țigara.

1451. Când fulgeră, aprinde Dumnezeu lumânarea de caută pe drac să-l frășnească și să-l detune,—Țăpu, Tecuciu.

1452. Când fulgeră, să nu stai lângă câne sau pisică, căci te va frășni.—Ciulnița, Ialomița.

1453. Când fulgeră întâiu, să iei paie de jos cu ochii închiși, căci sunt bune de fulgerătură. Ciulnița, Ialomița.

1454. Când fulgeră, se face cruce, ca dracul să fugă de lângă noi și nu trăsnește de cât acolo unde se ascunde.—Jud. Suceava.

1455.- Când fulgeră, să nu stai în ușa casei.—Ciulnița, Ialomița.

1456. Procopiile (8 Iulie) se țin de săteni, ca să nu fie loviți de fulger. Straja, Bucovina.

CCLVIII. Fum.

1457. Când fumul din sobă năvălește uneori în casă, e semn că vremea o să se schimbe.—Stânca, Iași.

1458. Când fumul din hodgeag se suie drept în sus, e semn de vreme bună; când se împrăștie pe pământ, va vremui.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

1459. Să nu te piși în drum, că-ți dă fumul în ochi. Vâlcea

CCLIX. Furcă.

1460. Când iese înaintea unui bărbat vreo femeie cu furca forcând, sau de se duce cu furca la niscaiva muncitori cari lucrează pe câmp, în acea zi va merge acelor lucrători rău, vor da pagubă, fiind furca cobitoare rea.—Ioneanu.

1461. Până pe vremea fânului, femeile n'au voe să meargă cu furca în brâu forcând, că bate piatră.—Jud. Suceava.

1462. Dacă intră într'o prăvălie vreo femeie forcând, nu se va mai face în acea zi vânzare în acea prăvălie, fiind furca piază rea.—Ioneanu.

1463. Dacă mărită o mamă o fată, nu-i dă furcă, că la din contră, i-ar da sărăcie.—Bucovina,

CCLX. Furnică.

1464. Să nu mânânce furnicele din laptele unei femei, că-i va pieri țâța.—Ioneanu.

1465. Când ies furnici multe dintr'o crăpătură, are să ploaie.—Parpanița, Vaslui.

1466. E semn de mare sărăcie și lipsă, când sunt multe furnici pe jos, cu aripi. Țăpu, Tecuciu.

1467. Când cineva vorbește seara de pui de vrabie, sau de altceva, îl mânâncă furnicele. Rudeni, Argeș.

1468. Ouăle de furnici mari, sunt cele mai bune de pus în undiță. — Țăpu, Tecuciu.

1469. Calci a rău când calci într'un furnicar — Țăpu, Tecuciu.

1470. De faci casa pe furnicar, nu mai ai răgaz de oaspeți. Covurlui.

1471. Când strici moșinoiul de furnici, are să ploaie. — Bogdănești, R.-Sărat.

1472. Să nu cumva să moi un băț în scuipat și apoi să-l pui în furnicar și pe urmă înăcrit cum e, să-l pui în gură, că te otrăvești. — Țăpu, Tecuciu.

1473. Când vezi cel întâiu furnicar primavara, să te dai de trei ori peste cap, ori să iei trei pumni de furnici și să le svârli peste cap, că apoi ai noroc. Popeni, Tutova.

1474. Când vezi întâiaș dată primăvara furnicari, să iei în mâna dreaptă furnicari și să asvârli peste cap, iar din gură să zici: «Să fiu iute ca furnicarul», și așa să faci încă de două ori, zicând aceleași vorbe, că apoi ești iute anul acela. — Parpanița, Vaslui.

1475. Primăvara să iei furnicile cu pumnul și să dai peste cap, pentru ca să fii iute și să trăiești ani mulți. Mărgineni. Neamț.

1476. Când furnicile își fac mușunoe sus pe paie de iarbă, iarna va fi geroasă. Holda, Suceava.

CCLXI. Furt.

1477. Cine fură ghizdele ori altceva dela fântână, pe lumea cealaltă mânâncă catran și foc. — Țăpu, Tecuciu.

1478. Dacă vei fură în noaptea Paștelor, îți va merge bine peste an, când nu te-o prinde nimeni când vei fură. — Catane, Dolj.

1479. Cine fură pepeni din bostănărie, pe lumea cealaltă, se fac mari, iar păcătosul e silit să-i ridice din vale pe deal,

și iar, și iar, de oarece aproape de vârf îi scapă din nou la vale.—Țăpu, Tecuciu.

1480. Când te duci la furat, și în timpul când stai de ascuți ca să te încredințezi că nu-i fi prins de cineva furând, de a rage atunci o vacă, nu te prinde nimeni, iar de-a necheză un cal, atunci mai bine să nu furi, că te prinde ca din oală.- Parpanița, Vaslui.

1481. Omul cu gropițe în obraz, are obiceiul luatului.—Țăpu, Tecuciu.

1482. Când îți fură sarea dela oi sau sau vaci, ele vor muri. Ciulnița, Ialomița.

1483. Din sare și ouă de ți se fură, nu-ți merge bine.—Broșteni, Suceava.

1484. Dacă vrei ca hoșii să nu-ți fure banii, spală-i bine și apoi presară-i cu sare și piper. Moldova.

1485. Când te pișcă șoarecele în casă, înseamnă că de cei din casă ești furat.—Ciulnița, Ialomița.

1486. Când cumperi un cușit nou, prima bucătică pe care o tai cu el, dă-o cânelui, dacă vrei să nu-ți fure cușitul. Moldova.

CCLXII. Furtună.

1487. Când afară e furtună, românul aprinde tămâie în casă. După credința poporului, necuratul nu se apropie de tămâie, și sf. Ilie trăsnește după necuratul ori unde ar fi ascuns.—Iosif Stanca.

CCLXIII. Fus.

1488. Nu e bine să te duci în sat cu fusul neprins. Țăpu, Tecuciu.

1489. Când îți pică fusul gol din mână, cică se jură că n'ai să-l umpli; dar și tu să te juri că da.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXIV. Fustă.

1490. Când ți se desleagă fusta pe drum, e semn că vei pierde. (Se zice că din cauză că te-a apucat cineva de ea).—Țăpu, Tecuciu

1491. Femeia căreia i se desleagă și cade fusta, dă a înțelege că nu-i prea de treabă. - Țăpu, Tecuciu.

1492. Când fusta ți se desleagă dela sine, e semn că te dorește cineva. Stânca, Iași.

CCLXV. Găină.

1493. Găina, ori de câte ori bea apă, ridică capul în sus și mulțamește lui Dumnezeu. Țăpu, Tecuciu.

1494. Cine fură găina altuia, îi numără fulgii pe cealaltă lume.— Ciulnița, Ialomița.

1495. Cine fură găini, pe ceea lume e pus să le numere; dar când crede că apropie de numărât, vântul vine și suflă penele, și pierde numărul.— Stânca, Iași.

1496. Când ouă găina ou cu vine întrânsul, este o arătare.— Ciulnița, Ialomița.

1497. Să nu te uiți la găină când ouă, că orbești. Catane, Dolj.

1498. După ce un mort este îngropat, se dă peste mormânt o găină, apoi acea găină se dă de pomană pentru acel mort, ca pe lumea cealaltă să-i răcăie potecile de ciulini.— Ioneanu.

1499. Nu e bine a tăia găinele împiedecate. Catane, Dolj.

1500. Când strigi găinele pe la ajunuri, n'ai să ai găini.— Tătăruși, Suceava.

1501. Apă neîncepută amestecată cu făină de popușoiu arsă, e bună de dat găinelor bolnave, stupind asupra lor.— Jud. Suceava

1502. Picioare de găini să nu mânânci, căci nu poți să stăpânești vorba.— Ciulnița, Ialomița.

1503. Când mânânci labe de găină, ai să spui minciuni.— Tătăruși, Suceava.

1504. Să nu mânânci inimă și cap de găină, că-ți mor părinții.— Catane, Dolj.

1505. Se crede că carnea din găina tăiată de o femeie, nu

e dulce, de aceea pun femeile pe bărbați să li taie gainele. Bucovina.

1506. Gușa de găini și rânza cu rachiu, e bună de vătămătură.—Țăpu, Tecuciu.

1507. Fetei ce se mărită nu i se dă găini, căci se crede că apoi ar uita de casa părintească așa de curând ca și găinele.—Bucovina.

1508. Găinele care se duc plocon la nuntă de socrii (părinții fetei) e bine ca muma ginerelui să le asvârle pe casă, ca mireasa să facă lesne copii. Vâlcea.

1509. Pomana făcută cu o găină, abia atunci e primită, dacă i se spală găinei picioarele. Bucovina.

1510. Când dai găină de pomană, i se spală picioarele să fie bună de sămânță. Sevastos, (Călătorii).

1511. Dacă ți-a dat cineva vreo găină de pomană, și vrei să o păstrezi, las-o puțin cu capul sub aripă, ca să-și uite de vechea stăpână.—Țăpu, Tecuciu.

1512. Să nu pui găina în sac când o duci undeva, că-i rău. —Țăpu, Tecuciu.

1513. Dacă a mâncat vre o găină grăunțe cu strigoaie, se ia și li se despică gușa, li se scot grăunțele cele înveninate, și apoi trăiesc. Bucovina.

1514. Găina trebuie tăiată sâmbătă seara, că de o tai duminică dimineața, în timpul slujbei, mor de boală găinele. Țăpu, Tecuciu.

1515. Când cântă găina dimineața, îi desface ce ți-i făcut; iar când cântă seara, îi face cineva farmeci.—Găinești, Suceava.

1516. Când îți moare găina pe cuibar, ți se va îmbolnăvi femeia din greu la facere. Țăpu, Tecuciu.

1517. Când găina face ou din părăsitură, o calcă dracul. Găinești, Suceava.

1518. Când găina face ouă părăsite, nu merge bine gospodăria. Broșteni, Suceava.

1519. Gainele care fac ouă stârlice (stârpite, mici), se taie. Femeile să nu mânânce din ele, căci nasc stârpiluri.—Țăpu, Tecuciu.

1520. Când cântă găinele în patul, are să ploaie.—Holda, Suceava.

1521. Se crede că nu e bine ca găinele să beie apa în care s'a spălat o găină tăiată, căci la din contra le va mânca vulpea. Bucovina.

1522. Vinerăa nu se mătură prin casă, nici nu se dă gunoiul afară, că mânâncă uliul găinele. Tot pentru aceasta nu se dă cu mătura pe vatră. Jud. Suceava.

1523. A treia zi după Bobotează nu se țipă cenușa din vatră, pentru că mânâncă dihorul găinele. —Sabolciu.

1524. Când aduni gogoși de tufă sau răsteie în casă, nu-ți mai ouă găinele.—Catane, Dolj.

1525. În tot postul Paștelui să nu se aducă în casă flori galbene, căci nu vor mai ouă găinele.—Ioneanu.

1526. La sărbătorile de iarnă se pune sub lăicerul pe care are să șadă preotul, grăunțe, care apoi se dau găinilor, ca ele să se ouă toate într'un loc. Bucovina.

1527. Când găinele se scoală prea de dimineață, e semn de mare lipsă. Urechești, R.-Sărat.

1528. Dacă se culcă găinele târziu și se scoală des dimineață și tot umblă scormonind după mâncare, este semn că va urmă foamete.—Bucovina.

1529. Când se culcă găinele de vreme și se scoală târziu, e belșug, iar de se scoală dimineața și se culcă târziu, tot umblând după mâncare, îi a foamete. Sevastos, Călătorii.

1530. Să nu se ia luna ouăle din cuibarul găinilor, căci vor părăsi acel cuibar. Ioneanu.

1531. Dacă cumva mânânci de dulce în post, să nu mânânci ouă după miezul păreței (mijlocul postului), că nu se mai ouă gainele. Țăpu, Tecuciu.

1532. Când primăvara vezi grauri mulți sburând, e semn că ai să scoți mulți pui de găină pe vară.—Stânca, Iași.

1533. La lăsatul postului de brânză, seara, să te duci în o-bor, să dai chicot și să zici: «Găinele tale (ale unui vecin) sunt necârcâitoare, neouătoare și neclocitoare, iar ale mele sunt și cârcâitoare, și ouătoare și clocitoare, că vei scoate pui mulți pe vară. Catane, Dolj.

1534. Oul cel d'întăiu al vreunei găini se ia pe mână, se scuipă de trei ori și încingându-l în cenușă, se zice: «Așa să fie găina mea de ouătoare ca cenușa în spor de sporitoare.»—Sabolciu.

1535. Când se ouă o puică pentru întâia dată, se ia oul acela și se poartă de către gospodina casei prin șperlă, zicând: «Câtă șperlă în vatră, atâtea ouă să curgă din găina noastră».—Tătăruși, Suceava.

1536. Când scoate cloța pui întâiu, să-i cerni în foc pe sită și să zici: «Când o aduce mama apă cu sita, atunci să muriți voi». Catane, Dolj.

1537. Cojile dela ouă să le pui pe un băl, ca să se ție puii de cloșcă.—Țăpu, Tecuciu.

1538. Să nu învălești focul, când ai vreo găină cloșca, căci mor puii.—Palten, Putna.

1539. Dacă vrei să-ți scoală cloșca mai mulți cocoși printre pui, să ți-o așeze pe ouă un băiel în norocul lui; dacă vrei să-ți scoală puice, să ți-o puie o fată.—Țăpu, Tecuciu.

1540. Se zice că găina după ce se ouă și se dă jos din cuib, când colcodăcește, ar zice: unde pui, nu mai găsești. Adamești, Teleorman.

1541. Când îți vine popa 'n casă cu molifta, ori zi întâiu, ori pe la pomeni, fă-l să stea pe pat cât mai mult, ca să-ți stea cloșca pe cuibare. Țăpu, Tecuciu.

1542. Să nu pui cloșca când bate vântul, că ies ouale limpezi.—Țăpu, Tecuciu.

1543 Când pui cloșca, să stropești ouăle cu apă sfințită,

și să pui câteva fire de iarbă verde peste ele, ca să atragă puii, să iasă toți din ouă. Sabolciu.

1544. Când femeia pune cloșcă pe ouă, să nu meargă ni-meni la casă, că va duce cioara puii. Luncușoara.

1545. Când pui cloșcă, să pui ouăle în cuib din pălărie bărbătească, că atunci tot cocoși va scoate găina.—Sabolciu.

1546. Când dai puii mici afară în ogradă, să-i pui în poală, și să ieși afară cu ei, cu ochii închiși, și punându-i jos, să zici: cum nu văd eu amû, așa să nu vadă cioara (ori uliul) puii.—Broșteni, Suceava.

1547. După ce cloșca a scos puii, să-i duci în grădină cu oborocu acoperit, și să-i leși, căci numai așa uliul n'are să-i vadă. Țăpu, Tecuciu.

1548. Când scoți pui mici afară, să mergi cu ochii închiși, ca nici uliul să nu-i vadă și să nu-i ieie.—Tătăruși, Suceava.

1549. Când se scot puii cei mici pentru întâia dată afară, atunci îi scoate gospodina legându-și ochii, ca paserile cele răpitoare să nu vadă puii. Straja, Bucovina.

1550. Când cântă găina cucoșește, nu-i a bine.—Broșteni, Suceava.

1551. Când cântă găina cucoșește, se va întâmpla pagubă, Tătăruși, Suceava.

1552. Când cântă găina cucoșește, e spre neunirea casei.—Vâlcea.

1553. Când cântă găina ca cucoșul, atunci are să moară cineva din familie. Holda, Suceava.

1554. Când cântă găina cucoșește, e rău de moarte. Vâlcea.

1555. Când vreo găină cântă cucoșește, este acesta semn că sau găina va muri, sau vreo persoană dela casa unde se află. Ioneanu.

1556. Dacă cântă o găină ca cucoșul, apoi se crede că va urmă o nenorocire, care se poate încunjură luându-se res-

pectiva găină și măsurându-se cu ea casa dela fereastră până la pragul ușii; de cade coada găinei lângă prag, apoi se taie coada, iar de vine capul lângă prag, apoi se taie capul, carele însă nu se mânâncă.—Bucovina; Rudeni, Argeș; Sevastos (Călătorii).

1557. Găina care cântă ca cucușul, nu este bine a o ține lângă casă, deci se vinde ea cu cât se poate, și pentru banii luați se cumpără tămâie, care se dă la sfânta biserică, ca cântatul găinei să nu fie de stricăciune pentru casnici. Sîraja, Bucovina.

1558. Când găina cântă cocoșește, nu e semn bun; trebuie a-i jumuli penele de pe cap, și de vor ieși altele albe, nu ai a te teme; ieșind însă negre, rău prevestește. Grozești, Mehedinți.

1559. Când cântă găina ca cucușul, familia la care a cântat, are să-i meargă bine.—Holda, Suceava.

CCLXVI. Gălbănare.

1560. Unii oameni nu mânâncă gălbănuș, că li-i frică să nu se îmbolnăvească de gălbănare.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXVII. Gâlci.

1561. Când cineva coace sau fierbe ouă în ziua de Paști, face gâlci.—Rudeni, Argeș.

1562. Dacă mânânci ghiață, ori omăt, ori țurțuri, faci gâlci.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXVIII. Gândac.

1563. De gândaci de casă se poate cotorosi, dacă se iau vineria cu dosul măturii și se dau peste drum.—Bucovina.

1564. Se crede că spre a se cotorosi de gândaci; trebuie a afumă în casă cu piele găsită.—Bucovina.

1565. De a scăpa de gândaci din casă, se crede ca trebuie a lua nouă din ei și a-i duce la răspântie de drum sau într-o crâșmă sau moară, unde să li se dea drumul, însă așa ca să nu vadă nimeni. —Bucovina.

1566. Se aruncă gunoiul de gândaci de mătase în drum, ca călcând oamenii pe el, să se facă firele lungi cât drumul. Maia, Ilfov.

CCLXIX. Gard.

1567. Să nu rupi lemne din gard, că te mânâncă câinii prin sat.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXX. Gâscă.

1568. Iarna, pe timp de ger, dacă găștele fac ca și cum s'ar scâldă, e semn sigur că vremea o să se moaie.—Stânca, Iași.

1569. Se obișnuiește a se lua bobocii de gâscă ieșiți din ouă, a-i lua în catrință și a-i duce cu ochii închiși afară, ca să nu-i mânânce uliul.—Bucovina.

1570. Puii de găscă nu mor dacă li tai din coadă, și cu fulgii firele ce ai tăiat—ii afumi.—Sabolciu.

CCLXXI. Gât.

1571. Când îți chiorăe gâtul, ai să bei vin ori rachiu. — Broșteni, Suceava.

1572. Când îți cântă gâtul, faci petrecere. Sevastos (Călătorii).

1573. Când te arde gâtul, să-ți lingi podul palmei, că-ți trece. Țăpu, Tecuciu.

1574. Când mortului i-i gâtul moale, e semn că are să mai moară încă ceva din casă.—Stânca, Iași; Ioncanu.

CCLXXII. Geană.

1575. Când ți se va bate geana, e semn că ai să plângi.—Țăpu, Tecuciu.

1576. Dacă i se clătește cuiva geana dreaptă, apoi se crede că acela va avea o bucurie sau veste bună. Bucovina.

1577. Când geana dreaptă se bate, o bucurie ai să ai; iar când se bate cea stângă, ai să ai supărare. -Jud. Suceava.

1578. Dacă i se clătește cuiva geana stângă, apoi se crede că acela va plânge. Bucovina.

CCLXXIII. Gemeni.

1579. Se crede că femeia care mânâncă două fructe de gemene, va avea copii gemeni. Bucovina.

1580. Lucruri îngemănate să nu mânânci, că faci copii gemeni. Broșteni, Suceava.

1581. Femeia însărcinată să nu mânânce două poame crescute în pom lipite una de alta, căci va face doi copii gemeni.—Ioneanu.

1582. Se crede că dacă mânâncă o vacă două spice de gemene, va făta doi viței. Bucovina.

1583. Femeile nu mânâncă nicicând un ou de găină care are două gălbănușuri, c'apoi ar avea gemeni. Bucovina.

1584. Copiii gemeni pot face multe lucruri bune, pot ajuta la diferite boale, și au puterea de a fermeca, descântă și vindecă,—Marian, (Nașterea).

CCLXXIV. Ghebos.

1585. Copilul zămislit spre o sărbătoare, iese ghebos. Jud. Suceava.

CCLXXV. Ghem.

1586. Când dă cuiva cu ghemu 'n cap, nu mai crește. Rudeni, Argeș; Vâlcea.

1587. Să nu pui în capul copilului ghem, că n'o să mai crească. Ciulnița, Ialomița.

1588. Când faci ghem, înșiră așa pe o bucălică de pâine, iar nu pe cârpă, căci pe lumea cealaltă o mânânci. Ciulnița, Ialomița.

1589. Seara să nu faci ghem, căci se învârtesc vitele din curte.—Vâlcea.

CCLXXVI. Ghiață.

1590. Când sfântul Neculai găsește Bistrița neînghețată, pune pod de gheață peste ea. Broșteni, Suceava.

CCLXXVII. Ghimpe.

1591. Când ți-a dat un ghimpe ori un spine, suflă-l în vânt să nu-ți mai dea și altul.—Țăpu, Tecuciu.

1592. Când ți-a dat un ghimpe și l-ai scos, păstrează-l, că altfel îți mai dă și altul. Țăpu, Tecuciu.

CCLXXVIII. Gingie.

1593. Dacă ai roșeață la gingii, ia un fir de lână roșie, u-dă-l, dă-l prin sare și freacă-te pe gingii joia și dumineca, disdedimineață, până nu răsare soarele, apoi du-l la răs-pinteni și-l întinde să freacă peste el cineva. Când îl lași jos, zici de trei ori: Nu lapăd fir roșu, ci lapăd roșeața (sau nă-jițul) dela mine din gură (ori din gingii).—Spătărei, Ialomița.

CCLXXIX. Glie.

1594. În ziua de Paști se pun de o parte și de alta a pragului, glierii de iarbă verde, pe care calcă când vine de la biserică. Rudeni, Argeș.

CCLXXX. Glonț.

1595. Cine a fost împușcat dinadins ori din greșală și are glonțul sau haliciul în el, de acela dracul nu se apropie.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXI. Goană.

1596. Când vrei să faci goană cu mai mulți oameni, nu scoate vorba în saț, că nu ți-a ieși nimic. Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXII. Grădinărie.

1597. Când anu-i mare, iese prost grădinăriile. Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXIII. Graiu.

1598. Să nu vorbești când popa iese din altar, că-ți ia Dumnezeu graiul.—Țăpu, Tecuciu.

1599. În noaptea sf. Vasile se deschid cerurile și atunci fiecare animal poate grăi ca și oamenii. Cel care ascultă ceea ce grăiesc animalele, moare, căci Dumnezeu nu vrea ca oamenii să știe treburile dumnezeiești. — Lipova, Vaslui.

CCLXXXIV. Grâu.

1600. Să nu mături cu mânele de pâne, că face grâul făciune. Catane, Dolj.

1601. În ziua de Paști să nu dai cu mătura prin casă, că face grâul secară.-- Catane, Dolj,

1602. La Sămț (9 martie) se împart cei 44 de bradoși ce se fac cu o zi înainte și 44 pahare de vin. Se pune un scul de nărânzat și o cârpă albă pe culme, ca să se facă grâul roșu, mult și mare.—Catane, Dolj.

1603. Joile și marșile după Paști, nu se spală cămeși, că se opărește grâul.—Nu se toarce, nu se țese, nu se pune vârtelniță, că bate piatra.—Catane, Dolj.

1604. Se mai aruncă peri de porc, să se facă grâul cât peria; asemenea mere, pere, să se facă boabele ca merele, etc.-- Catane, Dolj.

1605. Să arunci cenușă în grâu, când pleacă la sămănat, ca să nu facă tăciune.-- Catane, Dolj.

1606. Când sameni grâu de primăvară, ori grâu curat, atunci se pune în grâu din care seameni, o lăcată închisă și să nu vorbești cu nimeni nimic, că atunci și gura paserilor va fi închisă și nu vor putea mânca grâul.—Luncușoara.

1607. Când sameni grâul, să fii cu cămașa spălată și curat de noaptea, ca să nu facă grâul tăciune. Vâlcea.

1608. Când semeni grâu mai întâiu, sămănătorul aruncă de trei ori sămânța cu ochi închiși, zicând: așa să nu vadă păsările grâul, cum nu-l văd eu acum.-- Sabolciu.

1609. Când te duci la sămănatul grâului în capul locului, să arunci cu grâu în sus de trei ori și să zici: Doamne ajută cu bine, ca să se facă grâul.—Vâlcea.

1610. De vezi că mânâncă păsările grâul, atunci incunjură grâul în vreo noapte cu ochii închiși, având în brațe un băiat legat la ochi, ca să nu vadă, că atunci nici păsările nu vor vedea grâul ca să-l mânânce, ce-i vor da pace. —Luncușoara.

1611. Dacă visezi grâu verde în postul Crăciunului, e semn bun că anul are să fie mănos în toate și grâul o să fie foarte bun. Vâlcea.

1612. E bine să lași și pe a doua zi macar un petecel de

grâu nesecerat, când îl isprăvești de vreme, că-i a bel-sug.—Țăpu, Tecuciu.

1613. Când se macină grâu de ăl nou, se fac doi colaci. Se leagă cu un fir de ață roșu de ciutură, mai adăogând și sporiș (o plantă), fiind credința ca să se sporească grâul. Se scufundă ciutura în fântână; se scoate afară, se frâng colacii și se dau la copii. Catane, Dolj.

1614. Când seceri la grâu, să lași un peticel numai cât cuprinzi cu brațul—numit «barba lui Dumnezeu»—în mijlocul lanului, că așa e bine.—Adamești. Teleorman.

1615. Să atârni totdeauna 3 ori 9 fire de grâu la icoană. Unii oameni pot împleți frumos spice de grâu; împletite ori nu, ele poartă numele de «barba lui Dumnezeu».—Țăpu, Tecuciu.

1616. Cele din urmă spice de grâu se numesc «barba popii».—Slobozia, Vlașca.

CCLXXXV. Graur.

1617. La 40 de sânți se face fumegar, și încotro se abate fumul, într'acolo sunt pui de graur.—Sabolciu.

CCLXXXVI. Greață.

1618. Când ți-a fi greață, linge peretele de var.—Țăpu, Tecuciu.

1619. Când vezi un câne scârnăvindu-se, și-ți este greață, și mai ești cu altcineva, spune-i și aceluia, ca să nu-ți mai fie.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXVII. Grier.

1620. Când ai grieri în casă, pe unde intră ei, pune o piele de iepure, că fug.—Țăpu, Tecuciu.

1621. Dacă în casă ai grieri, ca să scapi de dânșii, pui o roată de car în casă.—Ciulnița, Ialomița,

1622. Ca să depărtezi grierii din casă, să pui o copită de cal mort, pe unde intră, că ei fug și mor.—Țăpu, Tecuciu.

1623. Pentru a alungă grierii din casă, prinde un grier,

leagă-l cu o ață și târându-l afară din casă, îl batjocorești în tot felul. Ajungând la o răspintie de drum, îl anini cu ața de un stâlp și-l lași acolo. Toți grierii din casă vor ieși pentru a nu se mai întoarce niciodată.—Jud. Suceava.

1624. Ca să-ți iasă grierii din casă, când a fi lună nouă, să-ți strige cineva de afară, pe fereastră: «Craiu nou în țară», iar tu să răspunzi: «Să iasă grierii afară.»—Țăpu, Tecuciu.

1625. Dacă ai grieri în casă, să aduci unul de câmp și să-l pui între ei, că cei de casă fug.—Țăpu, Tecuciu.

1626. Grierii nu-i bine a-i ucide, căci la din contra intră în urechile celui ce-i ucide, ci se iau pe un băț și se dau afară.—Bucovina.

1627. Să nu umbli după ucisul grierilor din casă, că-i păcat, de oarece grierul e semn de belșug. Țăpu, Tecuciu.

1628. Să verși borșul, când găsești în puțină grieri, că-i rău de viermi.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXVIII. Grindina.

1629. Înainte de sf. Ilie să nu svârli cu mere în sus, că bate piatra peste ogorul tău, cât merele.—Broșteni, Suceava.

1630. În a noua Joi după Paști, «Joia verde», să nu lucrezi nimic nici în casă nici la câmp, ca să nu bată piatra. Vâlcea.

1631. Din Joi mari (joia de 'naintea Paștelui), și până la Ispas (Înalțarea Domnului) nu se toarce, coase, fierbe cămeși, etc, joile, că bate piatra, ori se 'ntorn ploile și se face secetă.—Jud. Suceava; Grindu, Ialomița.

1632. Când ciocnești ouă în ziua de Paști, are să ploaie cu piatră.—Lipova, Vaslui.

1633. La sf. Ilie, dacă bați roadele de păreți, are să bată piatra.—Pădureni, Putna.

1634. Până la Sânzienne să nu turtești prune, să nu le tai cu brișca, că va bate piatra.—Sabolciu.

1635. Primăvara podgoreni leagă câteva vițe din vie cu salcie dela Florii, ca să fie ferită de piatră. —Ioneanu.

1636. Când cade grindina, înfinge un cuțit în pământ, și ea va încetă îndată.—Grozești, Mehedinți.

1637. Când bate piatra, înfinge toporul în pământ că-i bine.—Jud. Suceava.

1638. Când bate piatra, se înfinge toporul în pământ și se pune sare pe muche, ca să stea.—Catane, Dolj; Ioneanu.

CCLXXXIX. Groapă.

1639. Când găsești vreo groapă (mormânt), să nu mai cerci ce-i înăuntru, că nu-i lucru curat și poți muri pe loc.—Țăpu, Tecuciu.

1640. Când sapi groapa altuia, să n'o faci largă, că moare din neamuri.—Vâlcea.

CCXC. Gunoiu.

1641. În ziua de Măcinici, toate gunoaiele se ard ca să vie primăvara mai curând.—Ciulnița, Ialomița.

1642. Gunoii din ziua de sf. Gheorghe să-l lepezi la rădăcina pomilor, că rodesc bine pe urmă.—Stânca, Iași.

1643. Să nu dai lunia afară gunoiu din casă, căci îți mănâncă uliul găinele.—Paltan, Putna.

1644. Vinerea să nu dai nici odată gunoiul afară, că-i rău.—Țăpu, Tecuciu.

1645. În ziua de Paști și de Crăciun, nu se țipă gozu din casă.—Sabolciu.

1646. A doua zi după lăsatul de sec nu se dă gunoiul afară din casă, că noaptea vine lupoaica și fură cărbuni.—Spă-tărei, Ialomița.

1647. În ziua de praznice, cum e la sf. Paști și Crăciun, nu mătură în casă, iar a doua zi, când ai măturat, du gozul (gunoiul) acela la pomi, că vor fi roditori.—Luncușoara.

1648. Gunoii se cară pe câmp numai la lună nouă, ca să înoiască pământul și să nu facă viermi.—Straja, Bucovina.

1649. Să nu te piși în gunoaie, că e rău de buboale. Vâlcea.

1650. Gunoii amestecat cu păr, fie de la scărmanat lăna, fie de la tuns, nu se dă afară, ducându-l cu mătura până 'n tindă ori pe prispă, că-i rău, ci trebuie să-l dai din casă pe mătură. - Țăpu, Tecuciu.

1651. Gunoii nu se svârle nici odată în fața soarelui, că-i pătezi fața, și el pe urmă vara ni arde sămănăturile, iar iarna lasă frâu slobod gerului de ni gătește vitele și pe noi, cu frigul lui.— Stânca, Iași.

1652. Fete mari după ce mătură, să nu asvârle gunoii în spre soare, ci în altă parte, că numai așa se mărită degrabă. - Țăpu, Tecuciu.

1653. Când dai gunoii afară după asfințitul soarelui, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

1654. Fetele mari să nu dea afară gunoii măturat din casă dimineața spre fața soarelui, căci se mărită anevoie.—Ioneanu.

1655. Să nu dai gunoii spre răsărit, că e păcat. Vâlcea.

1656. Gunoii sara nu se dă afară, că pe urmă nu vin văcile la viței.—Stânca, Iași.

1657. Gunoii mătura seara din casă să nu se dea tot seara afară, căci e rău de urât.—Ioneanu.

1658. Gunoii nu e bine să-l dai afară din casă după apusul soarelui, căci produce pagube.—Ciulnița, Ialomița.

1659. Nu este bine a scoate gunoii mătura în ziua ajunului Bobotezei, că la din contra se scoate norocul din casă.—Bucovina.

1660. Cine-și lasă gunoii lângă prag, ori lângă prispă, nu-i va intra nimenea în casă cu vești bune.—Țăpu, Tecuciu.

1661. Nu se ține gunoii la ușă, că nu se mărită fetele. - Lespezi, Suceava.

1662. Când e mort în casă, să se măture gunoii de la ușă în spre fundul casei, pentru ca să nu iasă gunoii înaintea mortului; tot așa și la cârciumă, pentru a avea mușterii.—Hănțescu.

CCXI. Gură.

1663 Se crede că nu e bine a întrebuița pelincele unui copil ca obiele sau altceva, că la din contra se va aluzi (va puși) copilului din gură.—Bucovina.

1664. Copilul mic să nu se șteargă la gură cu cârpe de la șezutul său, căci când se va face mare, îi va miroși gura.—Ioneanu.

1665. O mamă să nu stea cu spatele la copilul său, până nu-l botează, căci va dobândi miros la gură.—Ioneanu.

1666. Pe primii dinți ce iese unui copil, să dea tatăl cu bani de argint, apoi acei bani să-i dăruiască copilului, ca să nu-i miroase gura vreodată.—Ioneanu.

1667. Să nu dai ceva din gură, că-ți dai puterea.—Adamești, Teleorman.

1668 Când te vei trezi cu gura căscată, semn că te ve îmbolnăvi. -Țăpu, Tecuciu.

1669. Când sfințește soarele, să nu mânânci, că faci caș la gură.—Ciulnița, Ialomița.

1670. Se crede că spre a astupă gurile rele, trebuie a cumpără o lacată nouă, însă nu a o descuiă, ci a o pune la crucile a trei drumuri, și cea ce o va ridică, acela va fi vorbit de rău de gurile rele, iară cel vorbit mai înainte, va fi dat uitării --Bucovina.

1671. Când te scodolești (scobești) cu acul printre dinți, capeți duhoare în gură.—Tătăruși, Suceava.

CCXCII. Gușă.

1672. Să nu suflă în ou spart, căci îți va crește gușă.—Sabolciu.

1673. Cine are gușă, când vede primăvara pentru întâia dată curcubău, să ieie un ac ori un os și să se bată cu el peste gușă, zicând :

Curcubeu, de unde bei,
bea din gușa mea.

—Broșteni, Suceava.

A. Gorovei, *Superstiții*.

10.

1674. Cine are gușă, sâmbătă sara când toacă popa de vicernie, să ieie un băț de alun, să se bată peste gușă cu el de trei ori, dacă vrea să-i treacă, și să zică :

Popa toacă,
gușa sacă.

—Broșteni, Suceava.

CCXCIII. Gușter.

1675. Piele de gușter uscată, prins în luna mart, e bună de gușter, o boală de gât, un fel de răgușală. — Broșteni, Suceava.

CCXCIV. Gufunar.

1676. Se zice că gufunarul se trece dacă se afumă, cel ce-l are, cu pene și busuioc.—Bucovina.

1677. Cine voește să scape de șuhărie (gufunariu), sărufă pe cineva în spate, fără să știe, și scapă.—Broșteni, Suceava.

1678. Cel care suferă de guturaiu, să sărute pe altul în spate, care va avea ceva roșu la dânsu, și-i va trece. — Ioneanu.

1679. Când cineva are guturaiu, pupă pe altul în spinare, și se ia la acela.—Rudeni, Argeș.

1680. Dacă ești cu catar (troahnă) și săruți pe cineva în spate, fără să știe el, se ia catarul de acela—Sabolciu.

CCXCV. Guzan.

1681. Dacă furi de la moară ață sau altceva, vin guzanii la casa ta.—Preutești, Suceava.

CCXCVI. Ham.

1682. Când se va desprinde hamul la plecare, să te întorci acasă, căci vei avea primejdie în drum.—Jud. Suceava.

CCXCVII. Horn.

1683. Dacă mireasa, când intră în casa mirelui, se uită în horn, îi moare soacra.—Sevastos, (Nunța).

1684. Când mireasa intră în casa mirelui, dacă se va ui-

tă în horn, cuvântul ei nu va fi luat în seamă de bărbat, ca și cenușa din vatră.—Sevastos, (Nunta).

1685. De strigi pe gura hornului pe cine dorești, vine degrabă.—Stânca, Iași.

CCXCVIII. **Hotar.**

1686. Când treci pe la hotar, să scuipi acolo, ca să nu te pocească ceva.

1687. De asemenea când o femeie dă cu copilul de necaz să-i ducă hainele și troaca la hotar.

1688. Găinele moarte iar se duc la hotar.—Vâlcea.

CCXCIX. **Hoț.**

1689. Tălhar'i poartă cu sine dinți sau vreun deget de om mort, ca să nu-i vorbească nimeni, așa cum nu vorbește mortul.—Bucovina.

1690. Copilului mic să nu-i tai unghiile, căci iese hoț. — Ciulnița, Ialomița.

1691. Hoții mergând la furat sau prădat, invoacă ajutorul Maicei Domnului, și-și fac cruce, crezând că apoi își vor ajunge urâtul lor scop.—Bucovina.

1692. Dacă cineva poate fixa câțva timp privirile la soare, e semn că acela este hoț.—Ciulnița, Ialomița.

1693. Când prinzi hoțul în curte să nu-l împuști, că îi iei păcatele.—Vâlcea.

CCC. **Hrean.**

1694. De vei mânca de 7 ori hrean, te curăți de păcate, ca cum te-ai împărtăși.—Broșteni, Suceava.

CCCI. **Huhurez.**

1695. Când îți cântă huhurezul întâiu, ai să fii bolnav.—Tătăruși, Suceava.

1696. Când cântă huhurezul, are să fie frig.—Parpanița, Vaslui.

1697. Când cântă huhurezul în pădure, îi a vreme rea.—Tătăruși, Suceava.

CCCII. Hulub.

1698. Se crede că hulubii sunt așa de curați, încât de dâșii nu se prinde nici un fel de farmec sau vrajă.—Bucovina.

1699. Să nu ții hulubi în casă, că ei fac a sărăcie. —Jud. Suceava.

1700. Să nu prăsească cineva porumbei la casă, căci sun un augur păgubitor.—Ioneanu.

1701. Inima de hulub e bună s'o mânânci cu ibovnicul sau ibovnica, ca să trăiți fericiți, ca și hulubii.—Țăpu, Tecuciu.

1702. Inima de hulub crudă, e bună pentru atacați să mănânce.—Sabaoani, Roman.

1703. Căpățina de porumbel nu se mânâncă, căci e rău de oftigă.—Adamești, Teleorman.

CCCIII. Iapă.

1704 Să vinzi numai de cât iapa care și-a omorî mînzul în camașă.--Țăpu, Tecuciu.

CCCIV. Iarba Fierului.

1705. Se crede că acela ce are iarba fierului și atinge cu ea orișicare încuietori, le deschide. —Bucovina.

CCCV. Iarnă.

1706. Lemnele care le-ai ars ziua, își pun noaptea frunzele lor pe fereastră.—Țăpu, Tecuciu.

CCCVI. Iască.

1707. Când cuiva i se fură iasca, îi mânâncă dihaniiile viatele.—Jud. Suceava.

CCCVII. Icoană.

1708. E mare păcat dacă rupi sau părăsești o icoană! Cel mai bun lucru e să o iei într'o sărbătoare și s'o arunci pe o apă curgătoare.—Țăpu, Tecuciu.

1709. Când icoana cade din cuiu așa de la sine, e semn de moarte.—Stânca, Iași.

1710. Când plesnește icoana, se crede că este cea mai mare nenorocire a casei.—Catane, Dolj.

1711. Când trosnește icoana, e rău de moarte Vâlcea.

1712. Icoana când s'o ciocnî cu păretele, nu este semn bun. Ciulrița, Ialomița.

1713. E foarte aleasă pomana, când o faci cu o icoană. —Țăpu, Tecuciu.

1714. După icoana ce a stat pe pieptul mortului, stă 40 de zile sufletul lui.—Țăpu, Tecuciu.

1715. Când icoana făcătoare de minuni are stropi de apă (e asudată), e semn că va plouă. —Țăpu, Tecuciu.

CCCVIII. Ied.

1716. Când ți-a ieși noaptea ied înainte, să știi că-i dracu; să-i arunci bârneșu în coarne, că pe urmă nu-ți mai scapă.

Îi dai bârneșu bine între coarne, și pe urmă ce-i vei porunci, îți aduce. Covurluiu.

CCCIX. Iele.

1717. La aprilie în 16 ielele se prind în horă ne'ncheiată și joacă pe verdeață; verdeața pe unde au jucat ielele se topește ca cum ar fi arsă de foc, apoi târziu tare răsare iarăș iarbă în acel loc, de o frumusețe rară, dar nemân-când-o nici un dobitoc. Putna.

1718. Ielele beau noaptea apă de prin fântâni, și oricine va bea după dânsese, îl pocesc. De aceea când cineva bea apa dimineața din vreo fântână, lasă în ea vreun semn de la sine, pentru ca poceala să cadă pe acel semn.—Prahova.

1719. Pe sub unii copaci crește un fel de iarbă mare; acolo au jucat ielele, și cei ce calcă pe acel loc, i se moaie un picior ori o mână—Siliștea, Suceava.

1720. Săptămâna după Duminica mare nu se lucrează, spre a fi scutiți de dânsese. Mai ales se feresc oamenii de lucru luni după amează în ziua a opta după Rusalii, căci atunci ielele sau frumusețele ar strică pe om.—Straja, Bucovina.

1721. Cine a văzut ielele făcând hore noaptea prin poieni și cântând, dacă o va spune, amușește. —Dâmbovița ; Rădești, Muscel.

1722. Dacă te strigă cineva noaptea să ieși afară, să nu ieși, că te pocesc ielele.—Vâlcea.

CCCX. Inel.

1723. E bine să ții inele în dește, că când blestemi, se lipește de el.—Catane, Dolj.

1724. Dacă pierde unul din însurăței inelul de cununie sau dacă se frânge el, apoi se crede că căsătoria ori va fi nefericită, ori se va desface în curând, murind unul dintrâșii.—Bucovina.

1725. Se crede că mergând mirii la cununie și uitând inelele de cununie acasă, vor fi nefericiți în viața lor, sau unul din ei va muri curând.—Bucovina.

CCCXI. Insecte.

1726. În ziua de Paști, cum vii de la biserică, până a nu intra în casă, șezi pe pragul ușii și zi: «Să se mânânce libarcă pe libarcă, greere pe greere, purece pe purece, furnică pe furnică, și toate lighioanele să se mânânce una pe alta», dacă vrei să scapi de ele.—Catane, Dolj.

CCCXII. ISCOADĂ

1727. Când te duci la iscoadă (pândă), să-ți iei o basmă roșie.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXIII. Ițe.

1728. Dacă o fată n'a făcut ițe, după ce se marită sa nu mai facă nici odată, căci e rău de moarte.—Vâlcea.

CCCXIV. Îmbătrânire.

1729. Fata care-și taie păr din coade, îmbătrânește iute.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXV. Imbrăcămintе.

1730. Când îmbraci întâiu o haină nouă, pune un ban în buzunar ca să înlături vreo nenorocire. Moldova

1731. Dacă îmbraci o haină nouă, să te duci îndată la apă, că de grabă îți vei face alta. Covurluiu.

1732. Femeia care se îmbracă bărbătește, va fi ruptă de șerpi pe lumea cealaltă.—Țăpu, Tecuciu.

1733. Omul care cosându-și ceva la vre-o haină, i se înoară de la sine, este mândru. Ioneanu.

1734. Cine își coasă straiul pe dânsul, să fie un paiu în gură, căci altfel uită îndată.—Jud. Suceava.

1735. Dacă rămâne în vreo haină însăilătură, apoi se crede că nu i plătit croitorul. Bucovina.

1736. Se crede că dacă-i cade cuiva vreun bumb sau altceva de la un straiu, va avea o neplăcere.—Bucovina.

1737. Să îmbraci hainele nouă într'o zi de săc, că-ți merge bine. Țăpu, Tecuciu.

1738. Se crede că acei cari din întâmplare se anină cu vestmintele unul de altul, se vor înrudi.—Bucovina.

1739. Pânza pentru albituri se croește lunia, ca cel ce le va purta, să trăiască lung. Straja, Bucovina.

1740. Pânza pentru albituri se croește într'o joi, pe la sfârșitul lunii, căci se zice că albiturile croite pe acel timp, țin mult.—Straja, Bucovina.

1741. Rufele flăcăilor și fetelor mari să nu se spele cu nasturii sau chioturile încheiate, căci nu se mai căsătoresc.—Ioneanu.

1742. Ca să-ți trăiască multă vreme haina, să ți-o croești marția, joia ori sâmbăta.—Țăpu, Tecuciu.

1743. Să nu gătești hainele sâmbălă, să lași măcar o che-oare negata, că nu-i bine pentru sănătate.—Covurluiu.

1744. Imbrăcămintea nu trebuie luată la purtare, dar nici măcar încercată sâmbălă, că-i rău de sănătate.—Țăpu, Tecuciu.

1745. În fundul oborocului în care se pun albiturile la spălat, se pune izmenile, apoi se așează de-asupra lor celelalte

albituri și deasupra tururilor albiturilor se pune iarăș o pă-reche de ismene, și se crede că făcându-se așa, albiturile ies foarte albe și curate. Stroja, Bucovina.

1746. Se crede că nu e bine a uscă pelincele de la copil mic nici la soare, nici la vânt, căci în cazul prim copilul va fi ars de soare, iar în al doilea va fi furtunat. —Bucovina.

1747. Când îmbraci haina pe dos, are să ți se întâmple ceva.—Sevastos (Călătorii); Broșteni, Suceava; Stânca, Iași. ,

1748. Când îmbraci hainele pe dos, are să te bată cineva; ori ai să ai sfadă cu cineva. Calcă sumanul în picioare, și nu ți se va întâmpla nimic. Jud. Suceava; Bucovina.

1749. Să nu îmbraci haina pe dos, că se strică vremea. Adamești, Teleorman; Lespezi, Suceava; Pădureni, Putna.

1750. Când te scuipi pe haine, fără voie, de unde nu gân-dești, ai să iei parale.—Broșteni, Suceava.

1751. Ziua nu se spune povești, crezându-se că la din contra i s'ar rupe povestitorului curând cămeșile.—Bucovina.

1752. Femeia să nu bată hainele unui copil cu maiul, pâna la un an, că se face copilul bătaș. Marian (Nașterea).

1753. Dacă visează cineva un straiu rupt, se zice că va a-vea o scârbă.—Bucovina.

1754. De verși pe straie vin, ai să-ți faci altele nouă. Se-vastos (Călătorii).

1755. Dacă sare vre un scânteu pe cineva de pe vatră, și se aprinde vre un straiu de pe dânsul, apoi e semn a svoană.—Bucovina.

1756. Să nu croești la nici o haină întâiu gulerul, că este rău de moarte. Vâlcea,

1757. Când cumperi vreo țoală (haină) nouă, să nu o iei de marți la purtare.—Adamești, Teleorman.

1758. Când croești o haină sămbăta, și o isprăvești tot sămbătă, omul a cărui e haina moare cu siguranță. Stânca Iași.

1759. Înainte de a îmbrăcă o cămașă nouă, să dai cu foarfecele de trei ori prin ea, că e bine de sănătate.—Vâlcea.

CCCXVI. **Împrumut.**

1760. Tot luna să iei cu împrumut, și să dai sâmbătă, că-ți merge bine, și din zloată în zloată dai.—Țăpu, Tecuciu.

1761. Bărbatul nu împrumută pe vecin, sub nici un cuvânt cu lucruri de gospodărie femeiești, ca: stative, ițe, melițoiu, etc. și nici femeia nu dă cu împrumut lucruri de gospodărie bărbătești, ca: car, plug, grapă, sub cuvânt că-s lucruri bărbătești și nu se amestecă în lucrurile lor. Giurgești, Suceava.

CCCXVII. **Impușcată.**

1762. *Buruiana impușcată* are niște frunze mici, lungărețe; florile sunt de o culoare albastră, crește prin livezi. Ramurile sale sunt în număr de trei, dintre care două cresc; cea din mijloc nu mai crește, și e pe jumătatea celorlalte. Poporul cică a tras sf. Petru cu pușca în ea. Milușe, Mehedinți.

CCCXVIII. **Înger.**

1763. Cu cuțitul asupra altuia să nu te răstești, că fuge îngerul de tine. Broșteni, Suceava; Sevastos (Călătorii).

1764. Se crede că fiecare om are un înger păzitor, care are îndatorirea să-l păzească din ziua Botezului până la cea a morții.—Bucovina.

1765. Toți copiii de țată cari mor, vor fi îngeri. De aceia cămașa în care se schimbă, li se despică dinainte de sus până jos, ca să poată sbură.—Marian (Înmormântarea).

CCCIX. **Înnec.**

1766. Când te scalzi și intri în apă, fă-ți cruce; de nu faci, necuratul pune fiare și te înneci. Ciulnița Ialomița.

CCCXX. **Insurătoare.**

1767. În an mare, nu-i bine să te însori.—Broșteni, Suceava.

1768. Se crede că Dumnezeu pe oameni nu-i împarechea-

ză tot una, ci așa, că un bărbat harnic trebuie să ieie o femeie leneșă, și viceversa; unul frumos, una urâtă, etc.—Bucovina.

1769. Când cad fetele pe neștiute în ziua de Bobotează, semn este că se vor mărită.—Broșteni, Suceava; Bucovina.

1770. Se crede că dacă un flăcău sau văduvoiu se înfruptă miercuria, apoi cu greu se poate însură.—Bucovina.

1771. Să nu bați fata cu mătura, că nu se mărită.--Sevastos (Călătorii).

1772. Dacă vreo fată se lă sara, apoi o ia un om bătrân.—Bucovina; Sevastos (Călătorii).

1773. Se crede că dacă vede o fată, primăvara pe când sosesc cocostârcii, numai un singur cocostârc, ea în acel an nu se va mărită.—Bucovina.

1774. Dacă se varsă un pahar cu ceva înaintea cuiva, apoi se crede că acea persoană se va mărită sau însură în curând.—Bucovina.

1775. Moașele iaie fivitura de la poalele cămeșei în care a născut nepoata, și o dau fetelor mari ca să se încinga cu acea fivitură, se va mărită degrabă. Bucovina (Marian, Nașterea).

1776. Dacă visează o copilă zile frumoase cu soare, apoi se crede că se va mărită după un holteiu; dacă visează ea însă luna, apoi se crede că va lua un văduvoiu. Bucovina.

1777. Se zice că fata care este unică la părinți, măritându-se, nu capătă un bărbat bun. Bucovina.

1778. Dacă la cineva părul capului este astfel aranjat că el se împreună sau purcede din două locuri a capului (are două creșteturi), apoi se crede că va avea două femei.—Bucovina.

1779. După ce s'a sfârșit pânza de țesut, iau fetele furceii de la crucile pânzei și merg pe ele de trei ori călare prin casă, ca viitorul lor soț să nu fie golan, ci să umble călare, adică să aibă vite și stare.—Bucovina.

1780. Dacă unui bărbat îi mor trei femei, să nu se mai însoare, căci a patra îl îngroapă pe el.—Ciulnița, Ialomița.

1781. Când se însoară de a doua oară bărbatul rămas văduv, pe mormântul femeiei sale moarte se varsă apă multă, că aceea se crede că arde în groapă.—Transilvania.

CCCXXI. Intâmpinare.

1782. Când îți iese cineva cu deșert înainte, să svârli de trei ori cu țarnă după el, că-ți merge bine.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXXII. Înțarcare.

1783. Nu-i bine se înțarci copilul în zi de post, ci în una de fruct.—Bucovina (Marian, Nașterea).

1784. Copiii se înțarcă luna, și astfel: de duminică seara se pune după ușa casei un pahar cu vin și covrig. Luni dimineață, când copilul se scoală, se lasă să se ducă singur să le ia de acolo, apoi să i se dea să mănânce. Aceasta se face, ca să uite țâța curând și să n'o dorească.—Ioneanu.

1785. Ca să uite copilul de piept, se fierbe un ou și se pune într'un ungher după ușă.—Sevastos (Călătarii); Bucovina; jud. Suceava.

1786. Când înțarci copilul, să coci un ou sâmbăta dimineața, să-l pui în gunoiu, după ușă, să iei copilul să-l, pui aproape de gunoiu, așa ca el să vadă oul, spre a-l lua, și să zici: «Cum a uitat găina oul, așa să uite X. țâța».—Oul în urmă se curăță de coajă și se dă copilului să-l mănânce.—Broșteni, Suceava.

1787. Când femeia înțarcă copilul, se îmbracă o cămașă cu gura la spate, și să zică: «Cum am întors cămașa, așa să se întoarcă X. de la țâța».—Broșteni, Suceava.

CCCXXIII. Invățătură.

1788. Copiii cari învață la școală, își pun cărțile în copacii de mălaiu, ca să-și aducă aminte de carte ca de mămăligă. Ioneanu.

CCCXXIV. Inviere,

1789. În cele trei zile ale Învierii, ard în văzduh trei candelă mari, ce nu le vede nimeni. —Broșteni, Suceava.

CCCXXV. Jidov.

1790 Se zice că jidovii de aceea is «chistrui», adică cu pe-te pe față, pentru că ei după moartea lui Hristos, să fi tăiat și opărit un cucoș și să fi zis că Hristos atunci va înviă, când va înviă și acel cucoș. După aceste cuvinte, cucoșul acela să fi bătut din aripi și i-a împroșcat cu uncrop pe jidovi, iară pe tot locul unde a căzut un strop de uncrop, s'a făcut o pată. Bucovina.

1791. Când te întâlnești cu jidan, îți merge bine.—Tătăruși, Suceava; Hânțescu; Tăpu, Tecuciu.

CCCXXVI. Joi.

1792. Poporul ține foarte joile de la Paști până la a noua săptămână, crezând că ar fi păcat să lucreze în aceste zile. Bucovina.

1793. Joile de la Paști până la sf. Onufrei de după Dumineca mare, se serbează de românii de loc, de bărbați și femei, căci atunci nu torc, nici zolesc, ca să fie feriți de zloți. Straja, Bucovina,

1794. Joile după Paști se prăznuesc până la Înălțarea Domnului, ca să nu strice grindina țarinei. Șarul Dornei, Suceava; Tătăruși, Suceava.

1795. Joile de după Paști nu se ară, nu se lucrează la câmp nimică, că e primejdios de secete, trăsnete, etc. Stânca Iași,

1796. Joi în săptămâna palimilor, să nu se spele rufe, căci la morți, în loc să li se ducă pomana ce li se dă, se duce lături din spălături. Ioneanu.

1797. Nu lucră în Joia apelor, că e rău de înșepat. Vâlcea

CCCXXVII. Judecată.

1798. Când cineva are judecată cu altul, își face o ață de cânepa de vară și, după ce a descântat-o, se încinge cu ea peste mijloc, la genunche, la glesnele picioarelor, la mâni, la coate și la gât, aceasta spre a se putea uimi judecătorii și a se pune lucrul la uitare.—Tecuciu.

1799. Când mergi la judecată, pune-ți o pietricica în traistă.—Tăpu, Tecuciu.

1800. Tălharii, dacă intră la judecătorie, calcă cu călcăiul piciorului de trei ori pe pragul ușii, ca așa cum face pragul, să tacă gurile asupra lui și să iasă bine, —Bucovina.

1801. Când tai urzala pânzei, să nu coși cu ea cămeșile, că nu ai dreptate când te duci la judecată.—Jud. Suceava.

CCCXXVIII. Jug.

1802. Jugul boilor să nu-l pui pe foc, că nu poți muri, și numai te chinuești.—Broșteni, Suceava.

1803. Jugul boilor să nu-l arzi, că când ai să mori, suflă din greu, ca și când trag boii la jug.—Lipova, Vaslui.

1804. Jugul ce a servit la frusul boilor nu se pune pe foc, că e mare păcat. Omul ce a făcut această treabă, nu poate muri până ce nu i se pune sub cap un jug.—Stânca, Iași.

1805. Țandură din jugul boilor să nu puie nimeni pe foc, că la moarte se va căzni mult până să-și dea sufletul; se va bate taman ca boii când trag la plug. Adămești, Teleorman.

1806. Să nu pui jug pe foc, căci sberi ca boul. Pallen, Putna.

1807. Jugul de porci, viței, câni (nărăvași), cai (de la trier), boi, etc., nu se pun pe foc, căci porcii capătă brâncă, câinii turbează, etc., iar stăpânul va purta pe cealaltă lume juguri grele în gât. —Țăpu, Tecuciu.

1808. Când cineva taie un jug de la porci, când moare omul acela, grohăie ca porcii.—Pădureni, Putna.

1809. Jugul boilor nu-i bine a-l lăsa peste noapte afară, ca să nu se spurce câinii pe el, căci din contra, boii capătă sgaibă, adică un fel de rapăn, la grumaz. —Bucovina.

1810. Femeiele să nu pășească peste vreun jug, căci mor boii cari trag la acel jug.—Ioneanu.

CCCXXIX. Junghiu.

1811. Se crede că nu se pune furca din care se toarce, culcată, căci la din contra acel ce toarce va căpăta junghiiuri.—Bucovina.

1812. Să nu te joci cu frigarea (sucala), că te îmbolnăvești de junghiuri. Țăpu, Tecuciu.

1813. Se crede că dacă are cineva junghiuri, este bine a spăla limba cloptului bisericii și apoi a se spăla cu acea apă.—Bucovina.

1814. Pentru junghiu să cumpere mărgelușe albastre mici, să le piseze, să bea cu rachiu de drojdii. -- Manuscris 1788 (Hasdeu, Etymologicum, I, 717).

1815. Se crede că dacă are cineva junghiuri, apoi e bine a lua fuior de cânepă de vară, a-l suci la spate și a face nouă noduri și cu asta legându-se cruciș peste piept, îi vor trece junghiurile.-- Bucovina.

1816. Ca să se afle junghiul la un copil, se ia un gălbinaș de ou proaspăt și se poartă pe tot corpul lui, și unde se va sparge, acolo se află junghiul; iar de nu se va sparge nicăiri, n'are junghiu.—Ioneanu.

CCCXXX. Jurământ.

1817. Să nu zici «zău», că îți moare mama, de nu-i drept. —Țăpu Tecuciu.

1818. Acei cari voesc, în oarecare chestie, să jure strâmb, iau o piatră'n sân și cred că apoi urmările acelui jurământ vor cădea pe piatră și nu pe dânșii. -Bucovina.

1819. Când se desgroapă un mort și se găsește neputrezit, se crede că-i jurat; în cazul acesta se reazimă de zidul unei biserici, apoi îi citește preotul rugămintea de deslegarea jurămintelor, ce pot fi asupra lui.— În unele localități pomenețele ce se împart pentru un mort, se fac în formă de scară, căci pe acea scară se suie mortul la cer. Ioneanu.

CCCXXXI. Lacrimă.

1820. Lacrimele care cad pe obrazul mortului, îl frig ca apa cea clocofitoare și-i înneacă sufletul. Bucovina, (Marian, În mormântarea).

CCCXXXII. Lăcustă.

1821. Dacă-s multe lăcuste, pe câmp, de acele de ale noastre, fac a sloată, belșug.

1822. Pe aripele lăcustelor stă scris pe rusește, de câți ani sunt, și câți ani au să mânânce holdele.

1823. Când pleacă lăcustele, nu peste multă vreme pleacă și rușii la resbel. Țăpu. Tecuciu.

CCCXXXIII. Lampă.

1824. Se crede că dacă pocnește cilindrul lampei din senin, este semn rău.—Bucovina.

CCCXXXIV. Lână.

1825. Babele care fură din lână ce li-o dai de tors, pe ceea lume o scarmână cu dinții.—Stânca, Iași.

1826. Cine toarce vinerea lână, pe ceea lume va fi căznită cu sucirea gâtului. Țăpu, Tecuciu.

CCCXXXV. Lapte.

1827. Se zice că iarba cea așternută pe jos în biserică, la Dumineca mare, este bine a o da la vite s'o mânânce, ca să deie lapte și să fie sănătoase.

1828. Spre a face ca vaca să deie mult lapte, și să nu-i poată lua nimeni laptele, trebuie a seceră vara iarba de pe 9 haturi, a o uscă și păstră până ce fată vaca, și apoi să i se deie îndată de mâncat.

1829. Ca să deie vacile lapte, este bine a li se da în băură, făină de bob.

1830. Ca vacile să deie mult lapte, se ia vineri sara ceva fărățe și se pune într'o covăică, care se pune pe streșina casei să steie până sâmbătă, înainte de răsăritul soarelui, când se adaugă fărățelor ceva pucioasă și se da așa vacilor spre mâncare.—Bucovina.

1831. Se crede că dacă amestecă cineva laptele de la vaca sa cu unul de la una străină, apoi vaca cea străină înceată de a da mult lapte, din care cauză nu se da lapte unui străin, carele și el are pe acel timp vacă mulgătoare.

1832. Se zice că dacă vacile căroră li s'au luat vițeii, nu vreau să sloboadă laptele, este bine a li pune la uger hleiu și a li da într'o zi de frupt să mănânce ceva pucioasă.

1833. Se crede că dacă bea găina din lapte, se trage laptele.

1834. Se crede că dacă se trage laptele, apoi e bine a turna ceva din lapte pe prag și a-l tăia cu cuțitul, și apoi nu se va trage. Bucovina.

1835. Dacă fată o juncă, apoi i se sfredelește un corn, se toarnă în el argint viu și se astupă cornul cu un stupuș de lemn, și se crede că după o astfel de procedură, niminea nu-i va putea lua laptele.—Straja, Bucovina.

1836. Se zice că vaca a cărei lapte l-a luat cineva, știe cine este acel om și umblând ea slobodă, merge și rage la poarta respectivului cerându-și laptele înapoi.—Bucovina.

1837. Dacă lași sitișca nespălată, se lungește laptele.—Țăpu, Tecuciu.

1838. Când cineva își dă lapte, dă-i paharul înapoi cu puțină apă, ca să nu înțerce vaca.—Ciulnița, Ialomița.

1839. Vinerea să-ți fierbi oalele, pentru strânsul laptelui încheșat.—Țăpu, Tecuciu.

1840. Dacă din întâmplare a dat laptele în foc, apoi trebuie a turna sare și apă în acel loc de pe valră, căci se crede că vor crăpa fățele vacii. Bucovina; Jud. Suceava.

1841. Dacă s'ar pune în dubală și frupt alb, adecă ceva lapte, atunci pieile dubite le ar mânca moliile.—Straja, Bucovina.

CCCXXDVI. Lăutoare.

1842. Când te lai lunia, e rău de urât. Tătăruși, Suceava.

1843. Nu-i bine de lăut marția, că-i rău de năpaste. Jud. Suceava.

1844. Nu-i bine de lăut în zile de sec, că apoi când mori te uifă nescăldat.—Tătăruși, Suceava.

1845 Cei ce se lau într'o lăutoare, se văd pe lumea cealaltă. Jud. Suceava.

1846. Dacă vrea să se lăe o fată, uncropul însă este prea fierbinte apoi se crede că nu e bine a răci apa turnându-se apă, căci la din contra se împrăștie peșitorii. Bucovina.

1847. Din funia clopotului de la biserică e bine de pus în lăutoare, ca să fii ascultat de lume, cum e ascultat clopotul. Jud. Suceava.

1848. Fata când are să se lee, să nu lese lăutoarea să fiarbă mult, ci numai să se încălzească, și după ce se va la, să n'o lese mult în casă, ca să nu îmbătrânească la părinți. Hânțescu.

1849. Indată după ce te-ai lăut, e bine să te speli cu apă rece, că de nu, apoi șede Maica Domnului în genunchi. Tătăruși, Suceava.

CCCXXXVII. Leagăn

1850. Când se răstoarnă copilul în leagăn, să-l ferești de foc și de opăreală.—Țăpu, Tecuciu,

CCCXXXVIII. Legume.

1851. Legume și mai ales leuștean de ți se fură din grădină, verdețurile se usucă. Broșteni Suceava.

CCCXXXIX. Lehuzie.

1852. Femeia lăuză sa nu se uite pe vreo câmpie cu iarbă verde, căci se va uscă acea iarbă.—Ioneanu.

1853. O femeie cât este lăuză, de câte ori iase afară, ia cu dânsa o mătură și un cuțit, să se apere contra diavolurilor rele, căci îngerul nu se poate apropia de dânsa s'o apere, fiind spurcată.—Ioneanu.

1854. Indată ce o femeie naște, moașa se duce la preot cu o sticlă cu apă, cu un fir de busuioc pus în gura sticlei, ca să facă moliftele apei. Cu acea apă se spală lăuza pe mâni și pe față, ca să fie curată, apoi mânâncă și bea, căci alffel lăuza este spurcată. Ioneanu.

A. Gorovei, *Superstiții*.

11.

1855. O lauza la trei zile după facere, se scaldă de moașă în albia în care moaie și cămașa cu care a făcut, frecând corpul lăuzei cu ea, ca să-i piară petele de pe față. Ioneanu.

1856. O femeie lăuză să nu se ducă la vreun puț sau fântână să ia apă, căci va secă acel puț sau fântână. Ioneanu.

1857. Să nu se vadă o lăuză cu alfa 40 de zile, căci li va muri pruncii. Ioneanu.

1858. Când din întâmplare se văd două lăuze, mai înainte de a se împlini 40 de zile, fac schimb între dânselle cu ace. Astfel, acea care are băiat, dă ac cu gămălie, iar acea care are fată, unul cu urechi, și poartă acest schimb până se împlinesc 40 de zile. Aceasta face, ca să nu li moară pruncii. —Ioneanu.

1859. După asfințitul soarelui nu se scoate nici un lucru din odaia lehuzei, căci pierde laptele. Macedonia, (Marian, Nașterea).

1860. Se crede că dacă a vizitat pe o lehuză o femeie care pe acel timp menstruează, copilul lehuzei va căpăta roșii. —Bucovina.

1861. Femeia de care nu se atinge bărbat în cele șase săptămâni de lăuzie, când iese la biserică, se zice că se duce cu mielul în gură, iar dacă este atinsă, se duce cățeaua cu cățelul în gură». —Ioneanu.

1862. Dacă moare o femeie lăuză, i se lasă mai multe fire de păr neîmpletite, ca să vadă Dumnezeu că e lăuză, și să-i ierte păcatele. —Ioneanu.

CCCXL. **Lene.**

1863. Să ieși până la poartă după cel ce-ți vine în casă, că numai așa iese lenea din tine, ori dintr'ai tăi. Țăpu, Tecuciu.

CCCXLI. **Leturghie.**

1864. Când cineva doarme în timpul leturghiei, în timpul somnului un drac îi ține umbrela, și altul îi suflă cu flori

ca să-i facă răcoare să poată dormi mai bine. Rudeni, Argeș.

1865 Când ai vreo neînțelegere cu cineva, plătește 12 le-turghii pomenindu-i numele lui, că se alege la un fel.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXLII. Liliac (arbust).

1866. Poporul îngroapă la Paști ciolanele purcelului sfințit, în pământ, și crede că din ele va răsări un liliac.—Bucovina.

CCCXLIII. Liliac (animal).

1867. Se crede că șoarecele care a ros nafura, se prefacă în liliac.—Bucovina; Broșteni, Suceava; Catane, Dolj.

1868. Liliacul prevestește moartea.—Bogdănești, Suceava.

1869. Dacă-i dai cuiva liliac pisat în mâncare, îl faci să-și piardă cumpătul, umblând nebunatic.—Țăpu, Tecuciu.

1870. Liliacul prins și uscat, e bun de afumat pe cei ce suferă de frică sau bâiguesc noaptea.—Țăpu, Tecuciu.

1871. Poporul se ferește de atingerea liliacilor, crezând că dacă s'ar așeză un liliac pe capul cuiva, și i-ar rupe un fir de păr de pe cap, acel om ar trebui să moară în curând.—Bucovina

1872. Se crede că dacă o fată sau vreun flăcău vrea să-și câștige amorul vreunui flecău sau a vreunei fete, e bine a lua o oală nouă și a face la fund trei borți, apoi a prinde un liliac și a-l pune într'acea oală, care apoi se pune în-toarsă cu fundul în sus pe un mușuroiu de furnici și să fugă îndată de acolo, ca să nu audă cum țipă liliacul atacat de furnici. După trei zile, rămâne din liliac numai scheletul, în care unele părți au forma unei cângi, altele a unei greble. Deci ia fata sau flecăul cângile și grebla și sau anină cangea într'acea persoană a cărei amor vrea să-și câștige, sau împinge cu grebla pe acea persoană de care voiește să scape.—Bucovina.

1873. Să se afume cu păr de liliac, ca să treacă ceasul cel rău.—Jud. Suceava.

1874. Să prinzi un liliac, să-l despoi de piele, pe care să o prăjești, să o faci praf; bând acest praf cu apă neîncepută, te vindeci de orice boală. Jud. Suceava.

CCCXLIV. Limbă.

1875. Când îți muști limba, te vorbește cineva de rău.—Broșteni, Suceava; Sevastos (Călătorii); Bucovina; Ioneanu.

1876. Când te doare vârful limbei, ai mâncat ceva cu spurcat de șoarec. Ca să-ți treacă, dă vârful limbei de părete. — Broșteni, Suceava.

1877. E păcat dacă nu dai copii la praznice limba. — Țăpu, Tecuciu.

1878. Se crede că pușcheiul de pe limbă se trece, dacă cel ce-l are, spune altuia: «Am pușcheiu pe limbă», iar celălalt întreabă: «Când?», la ce, primul răspunde: «Acum», iar al doilea scuipește și zice: «Acum să piară», ceea ce trebuie să se facă de trei ori.—Bucovina.

CCCXLV. Limbar.

1879. Foarfecele să nu le bagi în gură, căci faci limbar.—Ciulnița, Ialomița.

1880. Când cineva mânâncă cu coada lingurii, face limbariță sub limbă.—Rudeni, Argeș.

CCCXLVI. Limbrici.

1881. Să nu lăsați pe copii să mânânce lut, că fac limbrici. Cine prefăce mămăliga, rău face, că-i rău de limbrici.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXLVII. Lin.

1882. Când frigi sau prăjești lin, să nu-l curăți de solzi, că-i rău de belitură (jupoială).—Țăpu, Tecuciu.

CCCXLVIII. Lindină.

1883. Să nu te speli cu apă rece pe cap, căci faci lindeni.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXLIX. Lingură.

1884. Lingura să nu ți-o schimbi la mâncare, că nu te mai sature.—Bursucani, Covurlui.

1885. Când uiți lingura sara în oală, noaptea nu poți dormi. Broșteni, Suceava.

1886. Să nu ții lingura de găvan, că-ți crește bârdanul.—Țăpu, Tecuciu.

1887. Cine face roșeață în nas, să se atingă cu coada lingurei încălzită, că-i trece. Adamești, Teleorman.

1888. Când cineva mânâncă la masă cu două sau trei linguri din nebăgare de seamă, atâtea neveste o să aibă. Rudeni, Argeș.

1889. Când mânânci cu lingura din strachină, nu o pune rezemată pe strachină, căci se urcă calicia în strachină, și mâncând-o, nu mai poți scăpa de dansa.—Jud. Suceava.

1890. Să nu lovești pe nimeni cu gavanul lingurei, că-i crește bârdanul. Țăpu, Tecuciu.

CCCL. Linți.

1891. Când dau femeile la porci mâncare din poală, atunci carnea are să facă linți. Tătăruși, Suceava.

1892. Grăunțe din sită nu se dă la porci, că fac carnea cu linți.—Stânca, Iași.

CCCLI. Logodnă.

1893. După ce o fată se logodește, atât ea, cât și mă-sa, cu celelalte, de mai are, nu mai torc până se face nunta, ca să nu se întoarcă logodna.—Ioneanu.

1894. Părinții sunt datori să deie ce au pomenit că dau feciorilor la logodnă, că altfel nu li merge bine nici lor, nici tinerilor. Țăpu, Tecuciu.

1895. O logodnă nu este bine să se facă marția, miercurea și vineria, fiind zile păgubitoare. Ioneanu.

CCCLII. Luceafăr.

1896. Lucefirii se zice că ar fi feciorii soarelui cu stelele. Ei sunt pricina pentru care luna nu-l primește pe soare lângă ea. Țăpu, Tecuciu.

1897. Luceafărul dimineții se zice că ar fi al împăratului

Rosiei, iar cel de sara, numit «luceafărul porcilor», sau al găinelor», al împăratului nemțesc Țăpu, Tecuciu.

1898. Când cad luceferi, mor împărați de cei mari. Țăpu, Tecuciu.

CCCLIII. Lucru.

1899. Când soarele este aproape de sfârșit, trebuie să stai până sfințește, și apoi să începi lucrul.— Ciulnița, Ialomița.

1900. În sâmbăta din săptămâna brânzei și a Paștilor (pa-timelor), să nu lucrezi nimic, căci cazi, ca și Lazăr. Vâlcea.

1901. Orice lucru să-l începi în iunie, miercuria, joia și vineria. Marția și sâmbăta sunt zilele morților, și orice lucru vei începe în ele, nu iese la capăt bun Broșteni, Suceava.

1902. Nu e bine să coși duminică, să înjugi boii sau să lucrezi ceva, că tot ce faci e lucru dracului și te trăsnește când te-o apucă ploaia undeva. Catane, Dolj.

1903. În ziua de ajunul Crăciunului, până a nu răsari soarele, să pui mâna pe coasă, secură, furcă, topor, ca să-ți fie drag să muncești cu ele peste vară,—Țăpu, Tecuciu.

1904. La Ropotin (a treia marți după Paști), se fac țeste și se lucrează din toate câte ceva, ca să-ți fie drag pe vară să lucrezi. Catane, Dolj.

1905. Dacă lași un lucru neisprăvit și începi altul, la nici unu nu-ți merge bine. Țăpu, Tecuciu.

1906. La muncă e bine să ții inelul atârnat de o viță, de brâu.—Țăpu, Tecuciu.

1907. Când o femeie țese (cu națra slobozită), să nu-i dai «bun lucru», că moare. Catane, Dolj.

1908. Dacă se începe vreun lucru, și intră atunci din întâmplare un om harnic în casă, apoi se crede că lucrul va spori; dacă vine însă un om leneș, apoi se crede că lucrul se va trăgână. —Bucovina.

1909. Când te apuci de lucrat cea întâiu cămeșă a unui copil mic, e bine să stai de ea până ce-i găli-o, căci de câte ori te vei scula și te vei lăsa de lucru, de atâtea ori sau

în atâția ani va umblă baietul după însurătoare, iar de-i fata, atâția ani va ședeă nemăritată.—Tătăruși, Suceava.

1910. Ca să vezi dacă un băiel e bun de pus la muncă, e bine să te asvârli pe umerii lui, pe neașteptate, și dacă te-a țineă, ia-l la câmp. Țăpu, Tecuciu.

CCCLIV. Lumânare.

1911. Cine face lumânări, punând în ele bostan, sau făină, ori altceva, pe lumea cealaltă i se vor arde ochii și inima.—Țăpu, Tecuciu.

1912. De ai vreo lumânare aprinsă în mână, să nu lași să fi-o stângă cineva, că e rău de moarte. Adamești, Teleorman.

1913. Lumânarea, când n'o mai poți țineă în mână, pune după ușă lumina cea mică, căci e lumina celor înnecați.—Ciulnița, Ialomița.

1914. Dacă la botez cură vreo lumină, apoi se zice că copilul prin toată viața lui va plânge.—Bucovina.

1915. Dacă pe lumea aceasta nu dai lumânare de pomână, n'ai lumina pe lumea cealaltă. Ciulnița, Ialomița.

1916. Când se face acalîst contra vreunui facator de rău, lumânările se aprind dela cotor, ca să meargă vrăjmașului îndărăpt, cum arde lumânarea Ioneanu.

1917. Când se umple lumânarea, cătră cine se varsă, acela numai de cât capătă parale.—Sevastos (Călătorii).

1918. Lumânarea dela Paști e bună de aprins când sunt furtuni și grindină. Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

1919. Să nu fie trei lumânări în odaie. Jud. Suceava.

1920. Un muc de lumânare să-l lași totdeauna să ardă iar când nu-l mai poți țineă în mână, sa-l lipești de pământ lăsându-l să se stingă singur, căci cei morți fără lumânare, atâta lumina au și ei pe lumea cealaltă. Țăpu, Tecuciu.

1921. Dacă în timpul cununiei se va trece mai tare lumânarea mirelui, e semn ca el are să moară mai degrabă; dacă se va trece a miresei, mireasa va muri mai degrabă. Da-

că însă lumânările sunt frecute tot una, atunci tinerii la vremea lor, o să moară odată.— Stânca, Iași.

1922. Lumânările dela nuntă se pastrează până la Paștele viitor, când trebuiesc arse în întregime la Înviere, precum și cele 3 nopți. Țăpu, Tecuciu,

1923. Când după cununie se arde toata lumina, îi semn că omul cununat nu va trăi mult. Tătăruși, Suceava.

1924. E o prevestire înspăimântătoare că se rupe lumânarea mirilor în timpul cununiei: moartea.—Țăpu, Tecuciu.

1925. Când o persoană bolnavă ajunge în agonia morții, i se pune în mână dreaptă o lumânare de ceară aprinsă, ca dându-și sfârșitul, să nu se apropie duhurile necurate de dânsul, și pe lumea cealaltă să aibă lumină. Cel care va muri fără lumânare în mână, pe lumea cealaltă șade în întineric.—Ioneanu.

CCCLV. **Lună.**

1926. Se crede că în unele pete din lună se poate vedea uricioasa scenă a uciderii lui Avel prin Țratele său Cain. Bucovina.

1927. În luna șede Avel cu capul spart de Cain, care-l ține plecat peste un ciubăr, ca să i se scurgă sângele. Jud. Suceava, Neamț.

1928. Când căldarea va fi plină, atunci vor pică din ea trei picure pe pământ; pământul se va aprinde și va arde cu tot de pe el: vremea de apoi. Transilvania.

1929. În lună sunt doi frați. Cel mic a omorât pe cel mare și acuma îl poartă în spinare, ținându-i o căldărușă la nas în care curge sânge. Brăila.

1930. Când luna mergând în drumul ei calcă o stea, moare omul a cărui stea a fost arsă.— Țăpu, Tecuciu.

1931. Noul născut nu se culcă cu fața la lână, până ce nu împlinește un an, căci slăbește. Macedonia (Marian, Nașterea).

1932. Nu-i bine să torci pe lună, că o mănâncă zvârcolacii. Țăpu, Tecuciu.

1933. Când pe lună o mânâncă vârcolacii, va fi războiu ori răsmiriță.— Broșteni, Suceava.

1934. Când luna are în juru-i țarcalan (un cerc gălbui), va vremui. Broșteni, Suceava.

1935. Când vezi lună nouă, te adresezi la ea, sărind în sus de trei ori și zicând: «Lună nouă, sănătos m'ai găsit, sănătos să mă lași».—Bursucani, Covurlui.

1936. Când vezi lună nouă, ieși în băătăura casei și te adresezi la ea cu următoarele cubinte :

«Lună nouă, lună nouă,
laie pânea 'n două:
fie jumătate,
mie sănătate».

Adamești, Teleorman.

1937. Când vezi craiu nou, de ești afară, să zici: Sănăta-te în casă, și ploșnițele afară». De ai asemenea podoabă în casa ta, ori de ești bolnav, să zici :

Craiu nou, craiu nou,
na un fedeleș gol,
dă-mi unu plin,
roș ca călina,
gras ca slănina.

Asemenea să potrivești totdeauna, când este craiu nou, să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna să te joci cu ele.—Broșteni, Suceava.

1938. Când vezi lună nouă și n'ai la tine bani, toată luna aceea nu poți țineă la tine bani.—Palten, Putna.

1939. Când e lună nouă nu se grijește casa, că se fac ploșnițe și alte juvine. Broșteni, Suceava ; Bucovina.

1940. Când pleci la drum pe lună nouă, ferește-te de lupi.—Țăpu, Tecuciu.

1941. Când vezi lună nouă, să nu spui în casă, căci se sparg oalele. Palten, Putna ; Adamești, Teleorman ; Stânca, Iași.

1942 Când e luna nouă, nu se răsădesc pomi, nici nu se samănă legume, că fac numai f oare și roada nu. Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

1943. Când luna (craiu nou) e cu cornurile în sus și cu burduvul în jos, va fi secetă; dacă e cu burduvul în sus și cu coarnele în jos, e a ploaie. Broșteni, Suceava.

1944. Ca să nu te înșeli că luna-i nouă, uita-te printr'o basmă, căci ea-și desface cornul în vrăste, după numărul zilelor. Țăpu, Tecuciu.

CCCLVI. Lunatec.

1945. Dacă ai doi copii lunateci (nu de aceeaș vârsta, dar născuți în aceeaș lună), și unul moare, pe celalt îl duci undeva, îl pui în fiare, și pui pe cineva să-l păzască, ca să nu scape, și să vie să vadă fața mortului, căci moare și el. -- Țăpu, Tecuciu.

1946. La nuntă și la moarte se scot din fiare ai de sunt lunateci (născuți în același luna), bine înțeles numai cei dintr'o familie. căci dacă nu se scot din fiare, se îmbolnăvesc și chiar mor. Pe copil îl scoate din fiare fata, pe fată copilul. Catane, Dolj.

1947. Când doi frați sunt lunateci, și unul moare, îl pune pe cel rămas în fiare cu cel mort, pentru ca și el să nu moară.—Ciulnița, Ialomița.

1948. Dacă mirele și mireasa sunt lunateci, e bine să împiedeci mireasa (s'o legi de picioare) și s'o ții dela asfințitul soarelui până ce-a veni vornicul și mirele s'o despiedice, căci altfel n'are parte de ea.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLVII. Luni.

1949. Poporul zice că luna este a sfinților îngeri sau voizi și e bine să se postească. fiindcă, când moare omul, atunci vine sf. Mihail și Gavril, cari iau sufletul, cu milă și blânzi, iar nu mânioși. Jud. Neamțu

1950. Să începi toate lucrurile luni, ca-i bine. Țăpu, Tecuciu.

1951. Nu se lucrează luni desdimineată, sau „desnița”, până ce nu se vede afară urma boului, pentru că ar fi păcat. Straja, Bucovina.

1952. Lunia nu se umple borș, că se scaldă dracul în el. Stânca, Iași.

1953. Dacă faci lăutoare ori speli cămeși lunia, ai să te îmbolnăvești de râie și de rapăn, ai să faci păduchi și lindini, și de pureci nu te vei mântui.—Țăpu, Tecuciu.

1954. Luni nu se aduce lut și baligă de vită pentru uns în casă, căci se crede că la din contra se vor ivi în casă ploșnițe, gândaci. Bucovina.

1955. Lunia e bine să iei, dar să nu dai. Stânca, Iași.

1956. Să nu dai nimic din casă lunia, că toată săptămâna păgubești.—Miluta, Mehedinți; Țăpu, Tecuciu; Bucovina; Stânca, Iași.

1957. Când cineva primește lunia bani, se bucură, că toată săptămâna va primi. Ioneanu.

1958. Lunia nici să iei nici să numeri ouăle din cuibar. Țăpu, Tecuciu.

1959. Cum îți merge luni, așa-i toată săptămâna.—Țăpu, Tecuciu; Ioneanu.

1960. Se crede că femeile care nu au copii și postesc lunia, capătă copii. Bucovina.

1961. Lunia nu se mănâncă frupt; pățești ceva, și pentru vite îi rău de dihanii.—Jud. Suceava; Bucovina.

1962. E rău de plecat lunia la drum. Țăpu, Tecuciu.

1963. Dacă te doare capul și te jălui cuiva lunia, te va duce capul toată săptămâna.—Hânțescu.

CCCLVIII. Lup.

1964. Lupul se zice că e cânele sfântului Petru, și unde-i poruncește el, acolo face pradă. Când se strâng mai mulți lupi la un loc, de urlă, se zice că se roagă lui sf. Petru să li rânduiască pradă. Se crede că lupul are trei peri de drac pe cap, de aceea e fioros.—Voinești, Muscel.

1965. Toți lupii bătrâni mor nebuni (căchieți).—Țăpu, Tecuciu.

1966. Pădurea fiind a fiarelor sălbatece, urmează că la sf. Andrei femeile nu se piaptână.—Cârnicieni, Iași.

1967. Poporul crede că acela care umblă cu pieptenele în ziua de sf. Andrei, va fi mâncat de lup; de aceea mai cu samă femeile se feresc în acea zi nu numai de a umbla cu pieptenele, dar nici a-i rosti numele.—Rânghilești, Botoșani.

1968. În spre sf. Andrei să nu măfuri casa, că-ți mănâncă lupul vitele.—Jud. Suceava.

1969. Pe timpul sfințirii apei la Bobotează se aprind niște petici și se crede că acela care ține astfel de petici aprinse în mână, nu va fi mâncat de lupi. Bucovina.

1970. Se crede că lupii dau asupra oamenilor numai până la Bobotează, de atunci însă să nu fie periculoși pentru oameni. Bucovina.

1971. În ziua de sf. Osie (17 Octombrie) se prănuește lăcunul, ca să fie feriți de lupi.—Ioneanu.

1972. La Filipi să speli cămăși, că opărești gura gavitului (lupului). Cațane, Dolj.

1973. Să nu muncești în ziua de Trif, că-ți ia lupul vitele.—Țăpu, Tecuciu.

1974. Când din întâmplare întră vreun lup în curtea cuiva, acesta este un semn de mare pagubă pentru familia din acea curte. -Ioneanu.

1975. Se crede că spre a scăpa de lupii care s'au luat după cineva, este bine a tălângi cu un clopot, sau, în lipsa acestui obiect, a aprinde un foc. Bucovina.

1976. Cel care va vedeă urmă de lup, să mânânce pământ din ea, ca să poată mânca mult cât un lup, spre a merge bine corpului.—Ioneanu.

1977. Când îți iese lup în cale, îi a bine.—Țăpu, Tecuciu.

1978. Gâtul de lup în vrăjitorie se suflă pe el asupra celui ce vrei să moară. Elisabeta, Roman.

1979. Când calci în baligă de lup, să te ferești. Țăpu, Tecuciu.

1980. Când te încalți în pat, îți mânâncă lupii rămătorii.—Ciulnița, Ialomița.

1981. Cine mânâncă carne scoasă din gura lupului, se îmbolnăvește de «colț de lup», de care scapi tot cu legături cu carne încolțită. —Țăpu, Tecuciu.

1982. Dinții de lup, buni pentru mușcătură de lup. Județele Neamț, Roman.

1983. Să mânjești piciorul stâng de dinainte a vitelor cu baligă, căci altfel lupul nu se vor atinge de ele. Țăpu, Tecuciu.

1984. Întâiul copil născut din flori, de cătră o fată mare, nu trebuie să însereze prin locuri pustii, sau pe timpuri grele. că-l mânâncă lupii.—Spătărei, Ialomița.

1985. Dacă se încunjură pe cineva cu ochi de lup, apoi toți devin dușmanii lui și se uită la dânsul ca la lup. Bucovina.

1986. Să nu strigi lupul de pe deal la copii, că-i rău din partea vitelor.—Țăpu, Tecuciu.

1987. Când primavara—mai ales pe unde sunt ape—vor urla lupii vrăjmaș la deal, e semn sigur de viituri mari de ape.—Stânca, Iași.

1988. Când, mergând noaptea ori ziua pe căi lăturalnice, te vede lupul, fără ca tu să-l vezi pe el, a doua zi vei răguși.—Țăpu, Tecuciu.

1989. În Filipi să nu dai împrumut sau cenușa afară, că-ți mânâncă lupii vitele.—Ciulnița, Ialomița.

1990. Să nu măтури ograda sărbătoarea, că-i rău de lup.—Țăpu, Tecuciu.

1991. La 16 Ianuar, ziua apostolului Petru, să nu lucrî, că e rău pentru lupi.—Transilvania.

CCCLIX. Lut.

1992. Lunia nu se aduce lut de lipit, că aduci fel de fel de gândaci în casă.

CCCLX. Mac.

1993. Fetele pun flori de mac sub cap, ca să le îndrăgească flăcăii.—Țăpu, Tecuciu.

1994. Se crede că dacă va mânca o femeie grea mac, apoi copilul ce va naște ea va avea o peliță foarte slabă.—Bucovina.

CCCLXI. Machedon.

1995. Alexandru Machedon a umbfat de avalma în iad. De raiu nu s'a apropiat de 15 mile de loc.—Catane, Dolj.

CCCLXII. Măgar.

1996. Dracu nu poate să facă nici un rău cuiva, dacă deși s'ar afla într'un loc primejdios, are însă un măgar lângă dânsul.—Moldova.

CCCLXIII. Maica Domnului.

1997. Când mergi cu picioarele înapoi, Maica Domnului plânge, iar dracul râde.—Hânțescu.

CCCLXIV. Mălură.

1998. Când vânturi orzul, ovăzul, etc., să nu stai nici la vânturat nici la primitit, sub lopată, cu capul gol, că face pâinea mălură.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXXV. Mămăligă.

1999. Când iese omul cu sacul cu mălaiu dela moară, dracul îi ia gustul. Când faci mămăliga în moară, nu te mai saturi; dar afară te saturi.

2000. Mămăliga și pâinea să n'o calci în picioare, că-i păcat.—Broșteni, Suceava.

2001. Să nu prefaci mămăliga de multe ori, că găsești vine de sânge prin ea. Ii păcat să arzi trupul lui Dumnezeu de multe ori.—Bursucani, Covurlui.

2002. Când mămăliga se uită nesărată, e a bine. Broșteni Suceava.

2003. Când n'ai pâne neagră, pui în loc de muțătoare, când ai scos rădăcina, mămăliga veche.—Țăpu, Tecuciu.

2004. Să nu tai mămăliga din frunte, că te înfrunțează altul.—Vâlcea.

2005. Când rămâne mămăliga lipită pe ceaun, să n'o mânânci, că ai năpaste.- Broșteni, Suceava.

2006. Coaja de pe ceaun e bine s'o mânânce copiii.—Țăpu, Tecuciu.

2007. Când scapi bucățica de mămăligă din mână, vine cineva flămând.—Jud. Suceava.

2008. Când scapi mămăliga din mână fără să știi, ai un neam flămând.- Broșteni, Suceava.

2009. Fetele amurezate când fac mămăligă și o toarnă din caldare pun apoi în ea apă, apoi bea, ca să-i iasă focul de la inimă, cum iese din caldare în apă.--Ioneanu.

2010. —Vasul în care se face mămăliga, îndată ce se toarnă, se pune apă în el, căci de-l vei lăsa așa, se arde și-l blastămă.—Ioneanu.

2011. Când răstorni mămăliga și pică o buburuză din ceaun, aceea-i napasta omului; să iei buburuza și s'o asvârli după ușa, ca să n'o mânânce nimeni. -Sevastos (Călătorii).

2012. Când mânânci mămăligă din ceaun, faci a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

2013. Când mânânci mămăligă din ceaun, dă uliul la pui —Tătăruși, Suceava.

2014. Să nu mânânci mămăligă de pe făcăleț, căci faci gălci.—Țăpu, Tecuciu.

2015. Când razi ceaunul, nu-i bine să lași mămăliga pe lingură.—Tătăruși, Suceava.

2016. Mămăliga ce rămâne pe melesteu nu se mânâncă, că te mânâncă pe urmă lupul. —Stânca, Iași.

2017. Câți cocoloși sunt în mămăliga de 'ntâiu, atâția cum-nați ai să ai.—Vâlcea.

2018. Nu-i bine să dai mămăligă caldă la câni, că turbă.—Tătăruși, Suceava ; Broșteni, Suceava.

2019. Să nu tai mămăliga cu ața de jos în sus, căci se scumpește păpușoiul.—Broșteni, Suceava.

2020. Când mămăliga se taie 'n două pe masă, te călătorești.--Ciulnița, Ialomița ; Vâlcea; Jud. Suceava ; Bucovina ; Sevastos.

2021. Când pe mămăliga ce vei face vor fi dungii, crăpături, e semn că ai să faci drum mare sau mic, după cum vor fi și dungile pe mămăligă.—Stânca, Iași ; Ioneanu.

2022. Când crapă mămăliga, ai să faci un drum.--In cotro este crăpătura, înfr'acolo ai să pleci.—Covurluiu.

2023. Cu mămăligă găsită dacă te ungi peste negei, ei pier.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLXVI. **Mană.**

2024. La cei ce au vaci cu lapte, nu se vinde unt, brânză, că-ți ia mana vacii.—Stânca, Iași.

2025. La ajunul Bobotezei se pune pe masă sub față, puține tărițe, care apoi se dau vacilor de mâncat, ca ele să aibă mană.--Straja, Bucovina.

2026. La ajunul Crăciunului se pune pușină otavă pe masă, care după sărbători se dă de mâncat la vaci, ca ele să fie cu mană.—Straja, Bucovina.

2027. In Sâmbăta Paștilor se face și o păscuță a vitelor, care se dă vacilor să mânânce ca să aibă mană.—Straja, Bucovina.

2028. Din crucea paștii se ține o bucată până la sf. Gheorghe, în care zi se zice că ar fi Paștele vitelor, când se dă la vite, ca ele să aibă mană și să nu fie bântuite de prmejdii.—Straja, Bucovina.

2029. Spre sf. Gheorghe se ia mana vitelor. Ciobanii, ca să apere oile de vrăji și de luatul manei, se scoală în ziua

de sf. Gheorghe în zori de ziuă și buciumă; numai până unde ajunge buciumul, numai până acolo merg vrăjile. — Broșteni, Suceava.

2030. Dacă cântă cucul în luna lui Mart, pe la început, are să fie anul mănos. — Valahia moravă (Burada).

2031. Dacă vaca nu dă lapte, atunci se crede că alții i-au luat mana; deci se descântă cu țărățe, care i se dau vacii de mâncat după ce s'a amestecat în ele planta «luminărița». — Straja, Bucovina.

2032. Ca să nu-ți mai poată lua nimenea mana dela vaci, în spre sf. Gheorghe să faci cu un spișălnic bortă în un corn al vacii, și înlăuntru să pui o bucătică de pâne și sare. Gaura o astupi apoi cu un cep de lemn. — Stânca, Iași.

2033. Nu se vinde, nu se dă nimic de sămânță la alții, până ce nu vei sămăna tu întâiu; alfel îți dai mana, norocul. — Stânca, Iași.

CCCLXVII. Mână.

2034. Se crede că acel copil mic, care totdeauna ține mânele strânse pumni, acela crescând mare, va fi sgârcit; iară dacă ține mânele deschise, va fi împrăștiator. — Bucovina.

2035. Cine doarme strâns cu mânele între picioare, trage a sărăcie. — Stânca, Iași.

2036. Moașa, când înfașă întâiu copilul, să-i lase mâna dreaptă afară, căci așa e bine. — Vâlcea.

2037. Omul se cunoaște de-i harnic ori puturos, după cum are mâna rotundă ori mai mult lungăreașă. — Țăpu, Tecuciu.

2038. Mânele copilului mic nu sesărută, că pe urmă îi cad urâte, și nu se mai joacă cu ele. — Stânca, Iași; Bucovina.

2039. Să nu-și observe cineva mânele mai mult, căci în timpul acela oarecine îl va grăi de rău. — Ioneanu.

2040. Când cineva se uită împreună cu altul la mâni, îi vorbește altul de rău. — Rudeni, Argeș.

2041. Oamenii care au mâna grea, sunt stăpâniți de câte un duh rău. — Țăpu, Tecuciu.

2042. Când ai plesnit (pălit, pocnit) o găină sau câne, și e mai mai să moară, calcă-ți mânele și atunci are să scape de moarte. —Tătăruși, Suceava.

2043. Să nu primești de la nimeni când îți dă cu mâna stângă, că-i a pagubă. —Țăpu, Tecuciu.

2044. Să nu dai cu nimeni mâna când ți-o întinde pe cea stângă, că-i a rău. —Țăpu, Tecuciu.

2045. Când se naște un copil și pică pe mâna dreaptă, toată viața lui va fi cu dreptate, iar dacă pică pe mâna stângă, va trăi numai cu strâmbul. Bucovina (Marian, Nașterea).

2046. În ziua de Paști nu se mânâncă ouăle roșii nesărate, căci cel care le va mânca sărate, i se va roși mânele. —Ioneanu.

2047. Femeia care ia focul ori mucul cu mâna, semn că nu se va teme de bărbat. —Sevastos, (Călătorii).

2048. Ca să nu ne nădușească mânele, în ziua de Paști, după ce vii dela biserică, întâiu să pui mânele pe clanța ușii. —Vâlcea.

2049. Cine șade cu mâna la falcă și gândește, trage a rău. —Ioneanu.

2050. Când vezi un mort, să nu lucrezi nimic până când îl înmormântează, că ți se înmoaie mânele. —Vâlcea.

2051. Spălându-ți mânele cu apa de pe fereastră casei unui mort, nu-ți amorțesc mânele. —Marian (Înmormântarea).

2052. Femeile de pe șirul safului unde este mort, nu-i ierfat să coase, nici să toarcă, căci li amorțesc mânele. —Sabolciu.

2053. Peste omul mort toți cei de față aruncă pământ și se spală dintr'o turnătură de apă, ca să nu li amorțească mânele. —Vâlcea.

2054. Cine petrece mortul, frebuie să-și frece mânele cu țărna de pe groapa mortului, alfel îi amorțesc mânele. —Stânca, Iași.

2055. Dacă lucrează cineva din greu și i se desvălește mâ-

na, apoi este bine să-și lege la mână ața cu care s'a înfors vreun bouș și s'o poarte câteva zile, și apoi îi va trece. —Bucovina.

CCCLXVIII. Mănăstire.

2056. Să nu cumperi nimic ce a fost mănăstiresc, că-ți aduci păcat și pagubă în casă.—Jud. Suceava.

CCCLXIX. Mâncare.

2057. Când mânânci ceva și-ți cere cineva, să nu-i zici doară «na» și să nu-i dai, căci de-l minți, atunci îți minți pe cei de ai morți.—Adamești, Teleorman.

2058. Când mânânci și se uită un băiet, și dacă nu-i dai și lui, băiețul nu crește.—Tătăruși, Suceava.

2059. Se crede că dacă o femeie grea vede pe cineva mânând ceva și fiindu-i poftă, nu i se dă să mânânce, pierde copilul. —Bucovina.

2060. Când mânânci, scurge strachina, să nu rămână picătură măcar, ca să i se scurgă ochii lunii, uitându-se după tine. —Adamești, Teleorman.

2061 Se crede că acel om care mânâncă mult, este mare egoist —Bucovina.

2062. Când scapi mâncarea din mâni, ai un neam flămând. Broșteni, Suceava.

2063. Se crede că cel ce citește mâncând, uită toate câte a învățat. —Bucovina.

2064 Când mânânci fărâmurile care cad pe mămligă, te năpăstuește cineva.—Adamești, Teleorman.

2065. Se crede că cel ce merge la fântână mâncând, uită toate ce are să facă.—Bucovina; Tătăruși, Suceava.

2066. Când mânânci lunea de fruct, se îmbolnăvește o vită. —Tătăruși, Suceava.

2067. După mâncare trebuie a șterge imediat masa, căci la

din contra gospodina ducând ceva la târg de vândut, nu va putea vinde.—Bucovina.

2068. Să nu mânânci nimic când scapătă soarele, căci vei face caș la gură (niște albețe ce se fac de o parte și alta la încheietura gurii). Broșteni (Suceava); Adamești, Teleorman; Ciulnița, Ialomița; Bursucani, (Covurluiu).

2069. Poporul crede că nu e bine a mânca din bucățica de pâine din locul de unde a mușcat altul, că la din contra acei doi se vor mușcă pe ceea lume —Bucovina.

2070. Când mânânci cu pălăria sau căciula pe cap, atunci dracul râde și Dumnezeu plânge.—Broșteni, Suceava.

2071. Poporul crede că este iertat a mânca îngr'o grădină sau vie, poame sau struguri, pentru a-și stâmpără pofa gurii; a lua însă din ele și acasă, se ține de furt.—Bucovina.

2072. Nu țină blidul pe brațe când mânânci, că faci a sărăcie.—Stânca, Iași.

2073. Se crede că dacă păstrează copiii dintr'o casă unele bucate pe un timp mai târziu, acea casă mai apoi va sărăci.—Bucovina.

2074. Nu mânca pe vatră, că tragi a calicie. Stânca, Iași.

2075. Se crede că dacă se nimeresc mâncările prea sărate, acela ce le-a fiert, este amorezat.—Bucovina.

2076. De ești căsătorit, nu mânca pe vatră, că tragi a bur-lăcie, a văduvie.—Stânca, Iași.

2077. Cine mânâncă ajunurile, îi va mirosi gura peste an.—Țăpu, Tecuciu.

2078. Când ești la masă și-ți cade dumicaful din mână, ori dela gură, îi e foame vreunei rude ori vreunui părinte mort; însă nu-l lăsa jos, c'apoi îl fură diavolul, și-i păcat, să-i dai să mânânce.—Adamești, Teleorman.

2079. Când mânâncă cineva după spatele altuia, apoi se crede că cel de 'ntăiu mânâncă puterea celuiilalt. Bucovina.

2080. Nu e bine a mânca la spatele cuiva, căci atunci cel de pe urmă ar duce pe cel de 'ntăiu pe ceea lume în spate. Straja, Bucovina.

2081. Cine postește lunile și le lasă, amar de el.—Țăpu, Tecuciu.

2082. Când îți uiți mâncarea în mână, ți-i flămând un neam.—Tătăruși, Suceava.

2083. Cine mânâncă cu stânga, Dumnezeu nu-i va primi crucea cu dreapta. Țăpu, Tecuciu.

2084. Nu este obiceiul a mânca ceva din poale, căci acela care ar face aceasta, și ar mânca mintea.—Straja; Bucovina.

2085. Când în ziua de Crăciun mânâncă întâiu carne de vrabie, acela va fi ușor la muncă vara ca vrabia.—Stânca, Iași.

2086. Când îmbuci de două ori mămăligă, fără a gustă din udătură, e a belșug; tot așa când uiți să iei din udătură, și înghiți mămăliga goală.—Țăpu, Tecuciu.

2087. Când va curge zamă de lemne în oala cu mâncare, atunci dacă vei mânca ai să faci viermi.—Tătăruși, Suceava.

2088. Se crede că e bine ca fetele să mânânce aluatul ras de pe covată și apoi vor plăcea ele flăcăilor.—Bucovina.

2089. Când pui mai multe linguri la masă, îți vor veni prietenii flămânzi—Țăpu, Tecuciu.

2090. Nu e bine ca un bărbat să cânte, șezând la masă, c'apoi femeia lui va înnebuni.—Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2091. Să nu mânânci nespălat, că nu mai crești mare, și te înnegrești.—Țăpu, Tecuciu.

2092. Pe prag nu este bine a mânca, căci se zice că acela își mânâncă norocul. Bucovina.

2093. Când mânânci sâmbăta nespălat, nu se apropie ingerul 40 de zile de tine.—Tătăruși, Suceava.

2094. Când ți-i poftă de ceva, mânâncă, ori cere, că nu-i păcat. Femeia poate pierde, iar omul poată lăsa lapte din țafă, și i se coc apoi.—Țăpu, Tecuciu.

2095. Nu este bine a mânca uitându-te în oglindă, c'apoi acela își mânâncă norocul. - Bucovina,

2096. Fata tânără să nu mânânce când duce pe cap vasul cu apă, că i se ceartă nuntașii la nuntă.—Vâlcea.

2097. Când te-ai pus la masă, să fii pus, că de te scoli, e rău.—Țăpu, Tecuciu.

1098. Când mânânci ceva fierbinte, să nu sufli să se răcească, căci se sparge vasul.—Palten, Putna.

2099. Dacă oamenii flămânzesc degrabă, și mânâncă foarte des, fără a se sătura, este semn că va fi foamete.—Bucovina.

2100. Când vine cineva și te găsește la masă, să-l chemi, că-i mânat de Dumnezeu.—Țăpu, Tecuciu.

2101. Când la masă se varsă rachiul, e semn de ceartă.—Ioneanu.

2102. Să nu mânânci în momentul când apune soarele, că te doare capul.—Vâlcea.

2103. Femeia însărcinată, dacă mânâncă carne de vânat, trebuie să strângă un os din acel animal, și să-l puie în scaldătoarea copilului; altfel copilul face niște răni ca acele de vânat.—Giulești, Suceava.

2104. Să nu mânânci culcat, că faci a rău, ci să șezi în capătul oaselor.—Țăpu, Tecuciu.

2105. Cel care mânâncă cu lăcomie sau ceva greșos, să bată din palme, ca să nu i se aplece.—Ioneanu.

2106. Să nu mânânci din cote, că te va durea mijlocul. Țăpu, Tecuciu.

2107. Când mânâncă stăpânul casei, să nu lucre nime în casă, că nu-l va lua nimene într-o seamă, când vorbește în adunări.—Luncușoara.

2108. Nu-i bine să mânânci la straturi, că face ceapa sau usturoiul viermi.—Tătăruși, Suceava.

2109. Dacă vreun copil mic se înneacă cu vreun fel de bucate sau băutură, e bine a zice: «Gâttejul lupului, firul macului», și nă-l va strică nimica.—Bucovina.

2110. Când cuiva îi scapă dela gură o bucată de mâncare, i-i foame iubitului aceluia.—Rudeni, Argeș.

2111. Când îți cade bucătura din mână la masă, te vorbește cineva de rău.—Vâlcea.

2112. Când îți cade îmbucătura din gură, se zice că ți-o ia dracul; ca să scapi, s'o iei răpede de jos și s'o mânânci iar, căci dracul va plesni de necaz.—Vâlcea.

2113. Cel care mânâncă supă la masă, să bea după ea vin, ca să nu-l împungă vreun bou. Ioneanu.

2114. Se crede că fata care mânâncă cântând, va căpătă un barbat ușor la mânia.—Bucovina.

2115. Să nu mânânci din oală, că-ți plouă la nuntă.—Palten, Putna.

2116. Să nu mânânci dat pe fereastră, că turbezi.—Palten, Putna; Ioneanu.

2117. Pasere, vifă rătăcită nu se mânâncă, că pățești ca Arie. (Capeți pânticăraie mare, lepezi mațele).—Stânca, Iași.

2118. Când mănă în casă, să nu fie ușa deschisă, că îi vor numi alții: «gură mare».- Luncușoara.

2119. Dacă se dă cuiva mâncare pe fereastră afară, aceluia îi vine să se tot ducă.—Giulești, Suceava.

2120. La lăsatul postului, dacă îți rămâne ciorba nemâncată, te apucă ploaia cu vraul pe arie.—Miluta, Mehedinți.

2121. Când mânânci trufandale de legume, cereale, fructe, etc., trebue să zici: «Sănătate nouă în gură veche.—Stânca, Iași.

2122. În ziua de Paști să se mânânce întâi pește proaspăt, apoi alte bucate, ca să fii toată vara vioiu ca peștele.—Ioneanu.

2123. La Paști sau Crăciun, întâiu să mânânci pește sau pasere, ca să fii ușor ca paserea și vioiu ca peștele. Copiii la Crăciun fac frigărui de brabeți și scaiciori pe care îi usucă la coș, și în ziua de Crăciun îi mânâncă.

2124. Când te duci cu cofa la apă, să nu mergi mâncând, căci nu îți 'minte nimic. Broșteni, Suceava.

2125. Când mergi pe drum să nu mânânci, căci uiți ceea ce ai făcut.— Palten, Pufna.

2126. Când mânânci roade nouă, să zici : «Roadă nouă, în gură veche».— Broșteni, Suceava.

2127. Femeia nu trebuie să taie paseri pentru mâncare, că merge rău celor ce mânâncă.—Jud. Suceava.

CCCLXX. Mâneacă.

2128. Să nu te ștergi pe mâneacă, nici să mânânci ceva după ea, căci e rău de uitat.--Vâlcea.

CCCLXXI. Mânie.

3129. Când aștepți pe cineva, și-ți pare că vine, și el nu se arată, să știi că are să vie mânios.—Țăpu, Tecuciu.

2130. Când vezi pe cineva că-ți cată pururi harțag, și-ți poartă mânie, pândește unde-a călcă, pune-i sare în urmă, și peste ea toarnă apă și zi așa : «Cum se topește sarea asta în apă, așa să se topească hărțagul și mânia cutăruia înpotriva mea» —Țăpu, Tecuciu.

CCCLXXII. Mânz.

2131. Dacă te spurcă mânzul - adică dacă îl vezi pe nemâncate--să lași repede în jos colțul brâului cu care ești încins, căci îl vor mânca lupii. Vâlcea.

2132. Când te spurcă mânzul, e rău de pagubă, și ca să scapi, porți brâul pe șold 6 săptămâni. Vâlcea.

2133. Dacă vezi mânz mai înainte de a avea boboci scoși, n'ai să ai parte de ei.—Popeni, Tutova.

CCCLXXIII. Măr.

2134. E a belșug să scuturi mărul în ziua de sf. Ilie, și măcar două mere de sunț, să chemi copiii în grădină și să le dai de pomană.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLXXIV. Mărgele.

2135. Când pui mărgele la gât, plângi beat. Catane, Dolj.

2136. Dacă un băiat poartă de mic mărgel, apoi se crede că crescând el mare și îmbătându-se, va plânge ca muierile, va fi muieros.—Bucovina; Adamești, Teleorman.

2137. Dacă pui copilului mărgel la gât, petrece zile cu necaz:

Mi-a pus la grumaz mărgel,
să petrec zilele mele
tot cu necaz și cu jele.

Marian, (Nașterea).

2138. Pentru ca fetele să se mărite iute, să puie mărgel pe prag când vine preutul cu botezul, ca să treacă peste ele.—Vâlcea.

2139. Dacă cineva visează că are, înșiră sau capătă mărgel, e semn că va plânge.—Bucovina.

CCCLXXV. Mărire.

2140. Copilul născut în zi mare, are să fie om mare. Stânca, Iași.

2141. Se crede că cel ce se visează suindu-se pe un deal, va ajunge la o mărire și cinste mare; iar dacă se visează scoborându-se la vale, că-și va pierde cinstea.—Bucovina.

CCCLXXVI. Marți.

2142. Marția este zi de ajun, adică: la cine se fură o oaie, ori i se face alt rău, păgubașul ține zile asupra celui ce i-a făcut rău, și acelea le ține marția, și trebuie să fie 7 marți după olaltă, și crede că 'n a treia marți se prăpădește ori se bolnăvește cel vinovat, dacă nu merge la păgubaș să se roage de iertare.—Comuna Cugieru, Transilvania.

2143. Să faci bine marția, că-i curățitoare. —Țăpu, Tecuciu.

2144. Să nu începi la plug marția, că nu se fac bucatele. Gotcea-mică, Dolj.

2145. Să nu începi de lucru de marți, că nu-i bine.—Adamești, Teleorman; Bucovina; Ioneanu.

2146. Marția să nu pleci la drum, că nu-ți merge bine. —Jud. Suceava,

2147. Nu te mută marția niciodată, că nu e bine Stânca, Iași.

2148. Marți nici se toarce nici se coasă, că vine Marțole. - Sabolciu.

2149. Când forci marți seara, mânâncă vârcolacii luna. - Tătăruși, Suceava.

2150. Când lucri marți seara, nu-i bine de oi. - Tătăruși, Suceava.

2151. Când îți tai unghiile marția, îi de năpaste.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2152. Marția se lucrează la gura cămășii numai pentru cei morți.—Rudeni, Argeș.

CCCXXVII. Mărțișor.

2153. Se crede că este bine a înghiți în duminica Floriilor măștișoare sfințite, și apoi acela va fi scutit de gâlci. Bucovina.

2154. La zi întâiu de martie, fetele pun mărțișor la gât sau la mână, pe care îl țin până la finele lunii, ca să fie curate și rumene la față toată vara.—Ioneanu.

2155. Măștișoarele Floriilor nu e bine a le aduce în casă, ci a le pune sub streșina grajdului, și numai când tună și fulgeră, a afumă în casă cu ele, și apoi fulgerul nu va atinge acea casă.—Bucovina.

CCCLMXVIII. Masă.

2156. Dacă pocnește masa sau altă ceva din casa, apoi e semn că casnicii se vor mută din acea casă.—Bucovina.

CCCLXXIX. Măsele.

2257. Dacă pui obadă dela roată pe foc, te dor măselele. - Țăpu, Tecuciu.

2158. Lumânarea de la Înviere e bună de durere de măsele.—Țăpu, Tecuciu.

2159. Dacă vrei să omori pe cineva, dă-i mătrează asudată

de cal, care rămâne pe săceală. Dușmanul tușește până ce-și scuipe bojogii. Țăpu, Tecuciu.

CCCLXXX. Mătură.

2160. Să nu dai cu mătura în copil, că nu crește; nici în holfeiu, că nu se însoară. — Stânca, Iași; Bucovina; Vâlcea; Broșteni, Suceava; Catane, Dolj.

2161. Să nu lovești feciorul cu mătura, că-l părăsesc fețele. — Sabolciu.

2162. Când dai cu mătura în vite, îi a pagubă. — Tătăruși. Suceava.

2163. Cu mătura să nu bați pe nimine. — Broșteni, Suceava.

2164. Pentru lecuire să-l bați cu mătura pe nespălale, duminică dimineață. Vâlcea.

2165. Să nu rupi mătura, că-i a pagubă. — Țăpu, Tecuciu.

2166. La Crăciun și la Paști nu se mătură toată ziua prin casă. — Vâlcea.

2167. Noaptea nu se mătură casa. — Broșteni, Suceava.

2168. Dacă mătură o copilă casa și întrerupe măturatul, apoi se crede că ea va fi lăsată în mijlocul jocului. — Bucovina.

2169. Când mături dugheana, să nu mături din fund spre ușă, că dai mușterii afară; începe a mătură de la ușă, și strânge într'un colț. — Covurlui.

2170. În ziua de ajunul Crăciunului, se mătură casa, ca să nu fie jivini tot anul. — Valahia moravă (Burada).

CCCLXXXI. Mâța.

2171. Se zice că mâța se roagă la Dumnezeu ca să nu fie într'o casă fără copii și donița să nu fie uscată. — Bucovina.

2172. Cui i-s dragi mâșii, i-s dragi și copiii. Holda. Suceava.

2173. Pisica aduce rău la casa omului, căci ea zice: «Să dea Dumnezeu să moară stăpânul, ca să mânânc tot ce este în casă». — Slobozia, Vlașca.

2174. Când se scârnăvește mîța pe sub pat ori după ușa, e semn că nu-i curat în casă. Țăpu, Tecuciu.

2175. Să crede că dacă se taie sau se pârlește mîțelor mustețele, apoi nu mai prind șoareci.—Bucovina.

2176. Dacă trece mîța peste un copil nebotezat, copilul se spurcă. —Marian (Nașterea).

2177. Să nu mânânci după mîță, că te oftigești. — Stîncă, Iași.

2178. Când și-a linge mîța labele, vin oaspeți în casă. — Țăpu, Tecuciu.

2179. Când se suie mîța pe cuptor, au să vie oaspeți. — Holda, Suceava.

2180. Dacă femeia groasă dă cu piciorul în mîță, copilul va avea peri pe spate, Sîraja, Bucovina.

2181. Pisica care nu mânîncă pește 40 de zile, moare.— Ioneanu.

2182. Când mîța își ascute unghiile, atunci zice că ea vede pește. — Popeni, Tutova.

2183. Nu e bine fata să omoare mîța, că are tot mîți pe lumea cealaltă.—Catane, Dolj.

2184. Se crede că dacă o mîță linchește din bucate, și apoi mânîncă copiii din ele, li pot fi de stricăciune; deci spre a scuti pe copii de așa ceva, i se taie mîței vârful cozii. Bucovina.

2185. Plod de mîță dat în mîncarea cuiva, acesta se înflă, tot tușește și stupește până moare. — Giulești, Suceava.

2186. Când la casa gospodarului mor mîțele, sau fug, e semn rău.— Broșteni, Suceava.

2187. Să nu ei la casă mîță neagră, că ții pe dracul în casă.—Moldova.

2188. Mîță ori motan negru, cucuș negru și căne negru, aduc bine la casă.—Broșteni, Suceava.

1189. Să nu duci mîță în car ori în căruță, că slăbesc vitele trăgace. —Stîncă, Iași, ,

2190. Să nu duci mîță la mutat, peste apă trecătoare. Moldova.

2191. Măță să nu iei cu tine, când te muți în altă casă, că iei sărăcia. Broșteni, Suceava; Stîncea, Iași.

2192. Să nu crești mîță vînată pe vremea când se strîng bucatele de pe cîmp, că să scîrnavește în casă. — Țăpu, Tecuciu.

2193. Se crede că dacă tușește mîța, va urmă vrajbă în casă. Bucovina.

2194. Când ai să te duci undeva, sau voești să începi un lucru, și ești îngăimat, neștiind dacă îți va merge bine, atunci să apuci mîța de urechi, pe după cap, cu degetul cel mare și cel mic, și să zici: «Dacă m'oiu duce în cutare loc ori dacă am să fac ceva și-mi va fi în plin, atunci să te bucuri, să te scuturi; iar de nu, să-mi stai ca turta'n vatră». - Dacă se va scutură, du-te, iar de nu, nu porni, că nu-ți va merge bine. — Hînțescu.

2195. Se crede că mîța mîncă cu ochii închiși și apoi jură că n'a mîncat nimic. — Bucovina.

2196. Când mîța miorlăie noaptea, nu-i curat în casă. — Țăpu, Tecuciu.

2197. Când se uită mîța la fereastră, îi a vreme rea. Tătaruși, Suceava.

2198. Când se suie mîța în fereastră și șede acolo mult, are să se îndrepte vremea. — Holda, Suceava.

2199. Când mîța se spală, îi a moloșag. — Broșteni, Suceava.

2200. Când mîța șede'n vatra focului și se uită în cuptor, are să fie frig. — Tătaruși, Suceava.

2201. Când se suie mîța pe sobă și se uită spre ușă, face a frig, iar când se culcă în mijlocul casei sau la prag, are să se încălzească. — Broșteni, Suceava.

2202. Când mîța își ascute unghiile de stîlpul hornului sau în alt loc, are să ploaie. — Parpanița, Vaslui.

2203. Se crede că acel bărbat cărui i-a dat femeia creeri de mătă în mâncare, nu-și bate nevasta. —Bucovina.

CCCLXXXII. Mazere.

2204. Se crede că nu este bine a vărsă mazere pe jos, căci ele ar fi lacrimile Maicei Domnului, care nu-i bine să se verse pe jos. —Bucovina.

CCCLXXXIII. Melesteu.

2205. Să nu mânânci mămăligă de pe melesteu, c'apoi când ești în mormânt, să nu te scoată lupii și să te mânânce. —Holda, Suceava.

2206. Dacă linge o copilă melesteul cu care s'a frecat mac, se crede că ea va căpătă un barbat pleșuv; dacă face aceasta un băieț, apoi va avea el o astfel de femeie. —Bucovina.

CCCLXXXIV. Mere.

2207. Înainte de sf. Ilie să nu svârli cu mere în sus, că bate piatra cât merele. —Broșteni, Tătăruși, jud. Suceava.

2208. Femeile măritate nu mânâncă mere până la sf. Petru, când împart de sufletul morșilor. Altele așteaptă până la sf. Ilie. —Țăpu, Tecuciu.

2209. Merele să nu se bată, apoi să se mânânce, căci va bate piatra. —Ioneanu; Vâlcea.

2210. Până la sf. Ilie nu se mânâncă mere, când se dau de pomană întâiu, căci n'au parte sufletele morșilor de pomană. —Jud. Suceava.

2211. Când se coc merele, părinți cari au copii morți, să nu mânânce până nu dau de pomană, căci dacă vor mânca copiii lor de pe lumea cealaltă nu pot să ea și ei mere, când se scutură merii acolo, în ziua de Sinziene și sân Peru, fiindcă au mâncat întâi părinții lor. —Vâlcea.

CCCLXXXV. Mers.

2212. Nu e bine să mergi cu spatele înainte și cu fața îndărăt, că cică Dumnezeu plânge și dracul râde. —Dolj.

CCCLXXXVI. **Miel.**

2213. Dacă te spurcă mielul de oaie și-l vezi culcat, alun-ci tot anul ți-e lene, stai culcat.—Vâlcea.

2214. De vei vedeà întâiu primăvara miel alb, tot anul vei aveà inimă bună; de vei vedeà negru, inima-ți va fi neagră.—Perieni, Tutova; Covurluiu; Vascani, Suceava.

2215. Când vezi pentru întâia oară miei albi, vei face pă-uchi, iar de vei vedeà miei negri, ai să faci pureci.—Tătă-ruși, Suceava; Vascani, Suceava; Bucovina; Broșteni, Sucea-va; Stânca, Iași.

2216. Când vezi primăvara miel alb întâi, ai să fii tot anul.—Tătăruși, Suceava.

2217. Miel alb vâzind întâiu, e a noroc și ți se va împlini cel de pe urmă dor. Miel negru îți prevestește supărări peste an.—Țăpu, Tecuciu.

2218. Primăvara cine vede întâiu miel negru sau jupuit, e rău de moarte sau pagubă; e bine când vede miel alb.—Ioneanu.

2219. Când ți-a fură mieii, nu ai parte de pripas.—Covur-luiu,

2220. Să nu dormi în ziua de sf. Gheorghe, că iei somnul mieilor.—Covurluiu; Ioneanu.

CCCLXXXVII. **Miercuri.**

2221. Miercuri nu se spală cămeși, că pe ceea lume bei zoala.—Stânca, Iași.

CCCLXXXVIII. **Minciună.**

2222. Se crede că cel care spune minciuni, trebuie ori să-și muște limba, sau și fără de aceea să-l doară limba.—Bucovina.

2223. Omul care are la ceafă groapă adâncă, e mare min-ciunos.—Țăpu, Tecuciu.

2224. Când cineva nimerește să facă ouăle cu zeamă, a dică moi, știe să mință. Rudeni, Argeș.

CCCLXXXIX. **Minte.**

2225. Să nu coși nimic pe tine, că îți coși mintea. — Jud. Suceava.

2226. Să nu coși haina când ești îmbrăcat cu ea, căci ți se încurcă mintea cum ți se încurcă ața; sau de nu, să ții ceva în gură. — Palten, Putna; Covurlui; Țăpu, Tecuciu; Bucovina.

2227. Să nu-și coase cineva ceva la haină îmbrăcat cu ea, căci își coase mintea; dar dacă voește ca aceasta să nu se prindă, în timpul când i se coase, să se țină cu mâna dreaptă de ceva. — Ioneanu.

2228. Să nu cârpești pe cineva, că-i cârpești mințile. — Vâlcea.

2229. Nu se mânâncă ceva uitat, că acela uită degrabă. — Jud. Suceava.

2230. Se crede că cefind cineva seara și punându-și cartea sub căpățaiu, nu va uită cele cetite. Bucovina,

CCCXÇ. **Mire.**

2231. Mirele e dator să nu se bărbierească până în sara de *Vedere*. — Țăpu, Tecuciu.

CCCXCI. **Mireasă.**

2232. Când vine mireasa acasă, ea nu se dă jos, până nu vine soacră-sa să o ia. — Vâlcea.

2233. Mireasa toate le poate face cât este mireasă, numai să nu se leie și să nu aducă apă de la fântână, că văduvește. — Țăpu, Tecuciu.

CCCXCII. **Miriște.**

2235. Pe cine-l doare mijlocul de secere, să puie un șumuiag de mirește sub brâu, sau sub curea. — Țăpu, Tecuciu.

CCCXCIII. **Moară.**

2235. Când te duci la moară, să nu pui cu ciurul boabe în sac, că se frâng moara.

Să nu forci în moară, că se sparg pietrele. Vâlcea.

CCCXCIV. Moarte.

2236. Se crede că dacă îl înfioară pe om, i s'a uitat moartea în ochi.—Bucovina.

2237. Să nu se scalde cineva unde se întâlnesc două ape, căci e rău de moarte.—Ioneanu.

2238. Nu stânge lumina în noaptea de Crăciun, că-ți moare cineva.—Moldova.

2239. Să nu te piși în baltă ori în apă curgătoare, că moare măfa.—Vâlcea.

2240. Să nu tai sâmbătă nici un fel de animal, că-ți moare cineva din casă.—Vâlcea.

2241. Când îți iese ursu 'n cale, e a moarte.—Țăpu, Tecuciu.

2242. Când îngenunche boul la nuntă, e rău de moarte.—Vâlcea.

2243. Dacă omori o broască sau mergi cu picioarele înapoi, îți va muri un părinte.—Hânțescu.

2244. Când cade bradul dela mireasă, e rău de moarte.—Vâlcea.

2245. Nu e bine ca mireasa să vadă bradul vineri seara, că e rău de moarte.—Vâlcea.

2246. Când mânânci nuci, perje, etc., și-ți cere cineva una, tu să-i dai două, că alfel îți moare părechea.—Țăpu, Tecuciu.

2247. Cine pune nuci în pământ, pentru a avea pomi, va muri. Ca să nu moară, să pună nucile în câte un cerc de lemn dela butie ori butoiu, și să-l îngroape în pământ, căci se crede că atunci va muri, când se va face nucul atât de gros cât a fost cercul de larg.

2248. Nucii de asemenea să nu-i tai, că-i rău de moarte.--li poți tăia însă când trunchiul lor va fi atât de gros cât și al tăietorului.—Vâlcea.

2249. Când văzând pe cineva, îți pare că seamănă cu altă A. Gorovei, *Superstiții*.

cineva care-i mort, să nu zici: «Sărmanul N., dacă trăia, ar fi fost acum ca T.», căci moare și acest T.—Cu toate acestea, când vorba e scăpată, trebuie să adaugi: «Nu fie de-o măsură».—Țăpu, Tecuciu.

2250. Când ți se îngălbenește un deget, și-l observi în casă, are să-ți moară o rudă, iar dacă-l observi afară, are să moară un străin.—Hânțescu.

2251. Când doi soți își dau mâna înaintea altarului, cel al cărui mână este mai rece, acela va muri mai înainte.—Moldova.

2252. Când ginerile nu se rade la nuntă, e rău de moarte.—Vâlcea.

2253. Când un mire găsește pe altul în biserică, să se lege la ochi ca să nu-l vadă, căci altfel unul din ei trebuie să moară.—Țăpu, Tecuciu.

2254. Când se întâlnesc două fete care sunt logodite, schimbă câte un ac sau inel, sau și flori, ca să nu moară din vre-o parte; asemenea și când se întâlnesc două nunți.—Rudeni, Argeș.

2255. Dacă se însoară un băiat și se mărită o fată în acelaș an din aceeaș casă, moare unul din ei.—Catane, Dolj.

2256. Ginerile să nu se ducă la pădure și la moară, că e rău de moarte.—Vâlcea.

2257. De se strâmbă mireasa la soacră, moare soacra.—Vâlcea.

2258. Să nu arzi în casă trei lumânări de odată, fiind rău de moarte.—Ioneanu.

2259. Copilul care se naște cu spârnel în frunte, îi mor părinții.—Catane, Dolj.

2260. Să nu spui numele copilului în ziua care-l bofezi, că nu va trăi mult.—Goicea-mică, Dolj.

2261. Copilul care în anii de'ntăi crește văzând cu ochii, are să moară.—Țăpu, Tecuciu.

2262. Când doi copii își fac necesitățile, cu o mână să-și

ție cămeșă, iar cu alta să se ție de păr, ca să nu li moară părinții. — Țăpu, Tecuciu.

2263. Să nu doarmă cineva cu fața în sus și cu mânele pe piept, căci frage a moarte. — Ioneanu.

2264. Când se rupe jugul la nuntă, e rău de moarte. — Vâlcea.

2265. Femeia îngreunată să nu scalde sau să facă altă treabă la morț, ca să nu moară din facere. — Țăpu, Tecuciu.

2266. Dacă o femeie însărcinată trece un mormânt, îi moare copilul. — Moldova.

2267. Se crede că dacă se lă femei : nouă miercuri după olaltă, îi va muri bărbatul. — Bucovina.

2268. Femeile să nu umble cu coadele despletite, căci trag a moarte pentru bărbații lor — Ioneanu.

2269. Dacă își spală o femeie măritată capul vinerea, apoi se crede că-i va muri bărbatul. — Bucovina.

2270. Soțul unui mort nu se piaptănă o săptămână dela moartea lui, fiind rău de moarte pentru acel soț. — Ioneanu.

2271. Dacă vreo persoană ce se află în casa mortului strănută, să-și rupă puțin cămașa sau haina, ca să nu i se întâmple acelaș lucru. — Ioneanu.

2272. Sâmbăta și marția nu se taie guri la cămăși, căci e rău de moarte. — Ioneanu.

2273. Ciubotarul să nu primească la dres o ciobotă desprechiată, că-i moare nevasta. — Țăpu, Tecuciu.

2274. Se crede că nu e bine a da mâna cu cineva peste prag sau cruciș, că la din contra va muri unul dintrânșii — Bucovina.

2275. Să nu mergi înapoi, că-ți mor părinții. — Sevastos (Călătorii) ; Bucovina.

2276. Să nu umbli cu un picior desculț și cu unu încălțat, căci moare cineva din casă. — Catane, Dolj; Țăpu, Tecuciu; Ioneanu.

2277. Să nu treci peste piciorul cuiva, că moare mamă-ta. Dacă ai greșit, întoarce-te înapoi, pe unde ai trecut, ca s'o scapi. Copăcioasa, Gorj.

2278. Când mor copiii cuiva, e bine a adună petice dela nouă case, a căror gospodari nu sunt cununați de al doilea, și a face straiu copilului, și apoi acesta nu va muri de nimic.—Bucovina.

2279. Când zaci și-ți iese stârlici pe trup, e semn de moarte —Stânca Iași.

2280. Acul rupt să nu-l asvârli, ci să-l înfingi undeva, că altfel îți moare un copil. —Țăpu, Tecuciu.

2281. Fata trebuie să știe a face ițe înainte de a se mărita, căci dacă va învăța pe urmă, îi moare bărbatul.--Dolhasca, Suceava.

2282. Când dai cu mătura prin pat îți mor copiii.—Țăpu, Tecuciu.

2283. Sâmbătă nu-i bine a croi cămeși pentru cineva, ca nu cumva acela pentru care s'a croit, să moară.—Bucovina.

2284. Să nu lași pirostreile pe foc, că-ți moare soacra.—Țăpu, Tecuciu.

2285. Se crede că dacă clădește cineva o casă nouă, trebuie să moară cineva din familia lui.—Bucovina.

2286. La casă nouă, perețele de din dos nu-l lipești bine și nu l văruești până peste doi, trei ani, ca să nu moară cineva.--Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2287. Se crede că dacă se adaugă la casă veche ceva nou, apoi trebuie să moară cineva din acea casă.—Bucovina.

2288. Să nu te măsoari cu frești, că mori.—Țăpu, Tecuciu.

2289. Când îți moare copilul de 'ntăiu, să pleci de acasă cu nevasta, ca să fugă moartea de casă, cum ați fugit voi.—Catane, Dolj.

2290. Unele femei nu bocesc, nu se despletesc și nu se duc după primul copil mort, nici nu tămâiază 40 de zile, ca să nu-i moară și alții.—Țăpu, Tecuciu.

2291. Când îți mor flăcăi și fete mari, să nu te înveselești 40 de zile, ca să nu-ți mai moară.—Țăpu, Tecuciu.

2292. În casa unde se află un mort, nu se mătură, până nu se înmormântează mortul, fiind rău de moarte și pentru alții din acea casă.—Ioneanu.

2293. Albia sau vana în care s'a scaldat mortul, se răstoarnă cu gura în jos și nu se mai întrebuințează până după înmormântare, fiind rău de moarte și pentru alții.—Marian (Inmormântarea); Ioneanu.

2294. Când se încălzește apă pentru scăldatul unui mort, să nu se împingă tăciunii de foc sub vas, căci e semn de facerea focului și pentru alți morți.—Ioneanu.

2295. Ingroparea mortului să nu se facă lunia, căci e rău de moarte.—Vâlcea; Ioneanu.

2296. După ce s'a scos mortul din casă, se închid după el pe loc ușile și ferestrele, crezindu-se că la din contra ar intra moartea iarăși în acea casă, și ar cere alte victime.—Bucovina.

2297. Pe drum, ducând mortul, nici să te întorci, nici să te uiți înapoi, că-ți va muri cineva din familie.—Vâlcea.

2298. Se crede cu dacă a fost cineva la înmormântare, trebuie apoi să-și spele mânele, căci la din contra va muri cineva din casa lui.—Bucovina.

2299. La casa unde a murit cineva, nu se spală rufele și nu se spoaște o săptămână, fiind rău de moarte pentru membrii rămași în acea casă.—Ioneanu.

2300. Când se duc să dreagă mortul (iau un mestecău și-l înfing în mormânt, pun țărâțe acolo, aprind câlți), se duc și se întorc muți (nu vorbesc), ca să nu moară ai de acasă.—Catane, Dolj.

2301. Când stăpânul unei case nouă face pomană pentru morți, nu o face în casa lui, ci în altă casă, fiind rău de moarte.—Ioneanu.

2302. Spre a afla ori de vor țâi sau muri, femeile topesc

ceară sau plumb. Dacă plumbul sau ceara topită ia forma crucii, apoi e semn de moarte; dacă ia o altă formă, apoi se zice că respectiva va trăi.—Bucovina.

2303. Nu e bine să întoarcă cineva pe altul dela moarte.—Rudeni, Argeș.

2304. Când bolnavul nu stă cu capul pe perină, e semn că se sfârșește.—Țăpu, Tecuciu.

2305. Să nu lași cenușă multă pe vatră, căci rămân locurile unde au stat oalele, și la moarte rămâi cu ochii deschiși și gura căscată.—Țăpu, Tecuciu.

2306. Când ieși afară cu udul, și după ce ai terminat, te scutură câte odată niște fiori, atunci trece moartea pe lângă tine.—Țăpu, Tecuciu.

2307. Copiii cari plâng mult, cobesc a moarte pentru ei sau pentru vreun părinte al lor.—Ioneanu.

2308. Când un copil mic merge de andaratele, sau se învârtește în loc, este semn că-i va muri tatăl său.—Vâlcea.

2309. Când un copil doarme cu șezutul în sus, cobește a moarte.—Ioneanu.

2310. Dacă se pun pelincile unui copil la uscat, trebuie a lua sama ca nu cumva să ardă, că apoi copilul ar muri. —

2311. Dacă trece cineva peste un copil sau îl măsoară cu cotul, moare sau măcar se chircește.—Transilvania (Marian, Nașterea).

2312. Când unui copil îi cresc dinții mai întâiu în falca de jos, copilul are să trăiască lung timp; iar când îi ies întâiu în falca de sus, are să moară degrabă.—Bucovina (Marian Nașterea).

2313. Copiii cari merg pe drum și calcă în vigajuri de căruțe, li vor muri părinții.—Ioneanu.

2314. Se crede că copiii cari se nasc sâmbăta, mor curând.—Bucovina.

2315. Când legeni albia copilului, fără ca el să fie în ea, copilul moare.—Broșteni, Suceava.

2316. Dacă e vreun mort în sat, și strigă vreun gazar, ori altcineva prin sat, se zice că în curând mai moare și altcineva.—Adamești. Teleorman.

2317. Spre a ști ori va trăi cineva anul curent, se face din două paie o cruce, care se pune sub pască și apoi se dă ea cu crucea ceea pe lopată și în cuptor; dacă a ars crucea cea de paie în cuptor, apoi se zice că respectivul va muri în acel an.—Bucovina.

2318. Când cântă cucuveica pe casă, va să moară cineva din acea casă.—Tătăruși, Suceava; Broșteni, Suceava; Bucovina.

2319. Se crede că dacă face cârțița movilă sub perețele casei, va muri cineva din acea casă.—Bucovina.

2320. În casa unde zace cineva, dacă se bat și se mușcă mâțele, bolnavul va muri.—Moldova.

2321. Când urlă cânele, e semn că va muri cineva în acea casă.—Moldova; Bucovina; Ciulnița, Ialomița.

2322. Dacă fac câinii gropi pe lângă casă, apoi se crede că va muri cineva din acea casă.—Bucovina; Ioneanu.

2323. Groapa și măsura gropii unui mort se păzesc, ca să nu treacă peste ele un câne, căci atunci va muri cineva din familie.—Ioneanu.

2324. Se crede că dacă boncăluiesc vitele, va muri gospodarul casei.—Bucovina.

2325. Când rage un bou dela carul în care se duce mireasa la casa mirelui, e semn de moarte.—Marian (Inmormântarea).

2326. Se zice că acela ce a auzit vitele vorbind, sau a văzut deschizându-se cerul, acela nu trăiește mult.—Bucovina.

2327. Când cucul cântă aproape de casă și e un bolnav în ea, acela va muri.—Broșteni, Suceava.

2328. Dacă vede cineva cucul șezând pe un putregaiu, se crede că acela va muri sigur în acel an.—Bucovina

2329. Când miaună mâțele și se spurcă în casă, e semn de moarte.—Marian, (Inmormântarea).

2330 Se crede că dacă își face rândunica cuib sub streșina vreunei case, va muri cineva din acea casă.—Bucovina.

2331. Când cântă vreo găină cucoșește, moare cineva din acea casă.—Jud. Suceava; Bucovina.

2332. Osul dela pieptul găinei (iedeșul), tras de doi, la care rămâne hârlețul, are să-l îngroape pe celălalt, — Jud. Suceava.

2333. Dacă două persoane voesc să știe care din ele va muri mai întâiu, apoi iau o furcă dela pieptul unei găini, și fiecare trage de câte un corn, și a cui corn se frânge, acela se crede că va muri înaintea celuiilalt.—Bucovina.

2334. Se crede că voind cineva să plece în călătorie, și nevoind caii să plece din loc, este semn rău și respectivul va muri în curând.—Bucovina.

2335. Când pocnește în casă, moare cineva.—Broșteni, Suceava; Sevastos (Călătorii); Marian (Inmormântarea).

2336. Când vezi vreo roșeață pe fața unui mort, este semn că-ți va muri cineva. Moldova.

2337. Când se clatină pulpa dela picior, e semn că va muri cineva. -- Tătăruși, Suceava.

2338. Dacă se întâmplă că puii de găină, de câteva zile, cântă, este semn rău, și din acea casă în curând va muri cineva.—Bucovina.

2339. Se crede că dacă s'a făcut dintr'o tufă de bărbănoc o cunună pentru vreun mort, nu e bine a face tot din acea tufă una și pentru o mireasă, c'apoi aceea nu ar trăi mult.—Bucovina.

2340. Când un om este bolnav tare, se pun mai multe ră-murele de Lemnul Domnului să mocnească la foc, într'o oală, și dacă până a doua zi apa se face roșie, e semn că bolnavul va muri, iară dacă e albă, e semn că va trăi.—Marian (Inmormântarea).

2341. Dacă înfloarește o mirtă într'o casă unde sunt mai multe copile, apoi se crede că una din ele va muri curând. --Bucovina.

2342. Mătrăguna, dacă este undeva în grădină, nu se scoate, că apoi moare fata sau gospodina casei aceleia. --Bucovina.

2343. Nu-i bine să spui bocetele care spun femeile când duc morful la groapă, fiindcă se poate pricinui moarte cuiva. --Istria (Burada).

2344. Când găsești șerpi prin holdă, moare cineva și dintrânsul ajunge la pomană. --Grozești, Mehedinți.

2345. Pe cine strigă bolnavul când e aproape să moară, acela va muri îndată după el. --Broșteni, Suceava.

2346. Se crede că dacă află cineva bani în pământ, acela în curând va muri. --Bucovina.

2347. Dacă îți curge sânge din nas, îți va muri o rudă. --Broșteni, Suceava.

2348. Se crede că dacă i se pare cuiva că-l strigă cineva, apoi nu-i a bine, și i se apropie sfârșitul vieții. --Bucovina.

2349. Pentru cel care pierde vreun inel din deget, este semn că va muri cineva din familia sa. --Ioneanu.

2350. Când cade icoana, e semn că va muri cineva din casa aceea. --Tătăruși, Suceava; Bursucani, Covurlui; Bucovina.

2351. Când ți se pare că trag clopotele, va muri cineva. --Hânțescu.

2352. Dacă lumânarea care arde în altar se stinge de la sine, semn că moare preotul --Moldova.

2353. Când sună mult clopotele, după ce le ai lăsat de tras, e semn că vor muri oameni. --Tătăruși, Suceava.

2354. Când rămâne în sobă ori pe vatră numai un tăciune, e semn că are să moară unul din soți --Broșteni, Suceava.

2355. Noiți negre de-ți iese pe unghii, e semn de moarte --Stânca, Iași.

2356 Când ți se fac pete negre pe mâni, este semn că moare cineva din neamuri.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2357. Când pocnesc grinzile, moare cineva.—Sevastos, (Călătorii); Ioneanu.

2358. Când din greșală ori din nebăgare de seamă, întră întâiu în casă, om sau copil cu capul gol, să știi că copilul moare.—Țăpu, Tecuciu.

2359 Acela dintre doi tineri căsătoriți care adoarme întâiu, va muri înainte.—Moldova.

2360. Moarte arată, ori ție, ori nevastei, ori ibovnicei, când vei zări într'o dimineață, inelul ruginit pe degetul tău. — Țăpu, Tecuciu.

2361. Se crede că dacă întră cineva într'o casă și i se pare că miroase a fămâie, în acea casă va muri cineva. — Bucovina; Țăpu, Tecuciu.

2362. Când se strică blidele din casă, e semn de moarte.—Marian, (Inmormântarea).

2363. Când lucruri din casă (masă, scaun, dulap, etc) trosnesc, așa din senin, e rău de moarte.—Vâlcea.

2364. Când cade oglinda din cuiu și se strică, e semn de moarte.—Marian (Inmormântarea); Bucovina.

2365. Dacă vreo icoană sau altceva din biserică se crapă, e semn că unul din preoții acelei biserici va muri —Ioneanu.

2366. Se crede că dacă din întâmplare se află 13 inși la masă, apoi până într'un an unul din ei va muri.—Bucovina.

2367. Dacă aluatul din pască nu crește, atunci îți moare cineva din casă în anul acela; tot asemenea și dacă iese ouăle urâte, -Sevastos, (Călătorii).

2368. Se crede că două persoane care beau o băutură și pun paharele de odată la gură, vor muri odată.—Bucovina.

2369. Dacă-i pică cuiva cuțitul din mână și se împlântă în pământ, în timpul ospățului de botez, copilul va muri de moarte nenaturală.—Marian (Nașterea).

2370. Colaci, pâni, etc., nu se pun în cuptor fără de soț, că la din contra acelei gospodine i-ar muri barbatul. — Bucovina.

2371. Să nu mânânce cineva într'o rână că-i va muri un membru din familie.—Ioneanu.

2372. La nuntă, dacă se întâmplă să cadă cu bradul acel care-l duce, atunci să se știe că moare mireasa, ori curând, ori mai târziu. Vâlcea.

2373. Mireasă cu mireasă la cununie să nu se întâlnească, că una din două moare.—Ciulnița, Ialomița ; Ioneanu.

2374. Acela dintre miri va muri întâiu, a căruia lumânare de cununie se va trece mai întâiu --Moldova (Sevastos, Călătorii); Jud. Suceava.

2375. Dacă lumânarea de la cununie se rupe, unul dintre soți va muri curând, sau va avea o nenorocire. -- Sevastos, (Nunta.)

2376. Când se cunună doi tineri, se observă lumânările nașilor; dacă lumânarea unuia e mai trecută ca a celuilalt, e semn că va muri înaintea celuilalt. --Broșteni, Suceava.

2377. După ce mirii s'au cununat, și se întorc de la biserică, dacă până acasă pierde vreunul din ei ceva, se crede că acela va muri.--Ioneanu.

2378. Se crede că nu e bine a aprinde trei lumânări într'o odaie, căci la din contra va muri cineva din acea casă.—Bucovina.

2379. Se crede că nu e bine a veni cu lumini de ceară în mână într'o casă, căci la din contra acolo va muri cineva. —Bucovina.

2380. Dacă se strică în timpul ospățului un pahar, apoi se crede că va muri unul din logodnici.—Bucovina.

2381. Dacă calcă cineva peste paiele cruciș aflate în casă și nu despărțește cu piciorul crucea de paie, ci trece peste dânsa, se crede că acela în curând va muri.—Bucovina.

2382. Dacă vreun bolnav nu vrea căpătăiu, puține zile are. Țăpu, Tecuciu.

2383. Dacă cineva s'a bolnăvit greu și s'a întors singur cu fața la perețe, apoi se crede că va muri; dacă însă s'a așezat cu fața în casă, apoi se crede că se va însănătoși. — Bucovina.

2384. Când un bolnav se împărtășește și anafora ce este în linguriță șeade deasupra vinului, bolnavul se va face sănătos; iar de cade la fund, va muri. — Ioneaia.

2385. Se crede că dacă rămân la un mort amândoi ochii sau numai unul deschis, apoi în curând va muri cineva din acea casă. — Bucovina

2386. Dacă un mort va fi moale, este semn că va muri vreo rudă a sa după el. — Ciulnița, Ialomița.

2387. Când cămeșa omului se greșește prea lungă, are să moară cineva din acea casă. — Broșteni, Suceava.

2388. Dacă sicriul e mai lung de cât mortul, locul rămas gol cheamă și pe alte rude. — Marian, (Inmormântarea).

2389. Se crede că dacă nu se închide poarta ogrăzii de la drum, pe timpul când duc vreun mort, în casa acelei ogrăzi va muri cineva. — Bucovina.

2390. Dacă unui bărbat îi mor trei femei, să nu se mai însoare, căci a patra îl îngroapă și pe el. — Ciulnița, Ialomița.

2391. Când te lovești cu cineva cap în cap, să scuipi repe de jos. Care o scuipi mai pe urmă, îi mor părinții, și te doare capul. — Catane. Dolj.

2392. Dacă visezi vreun mort din rudele tale, unu din casă va muri. — Ciulnița, Ialomița.

2393. Se crede că acel ce visează că a căzut într'o prăpastie, va muri.

2394. Dacă visează cineva că s'a risipit vreo casă, apoi se crede că din casa respectivă va muri cineva.

2395. Se crede că dacă visează cineva pe oarecare om în vestminte nouă, acela va muri.

2396. Se crede că dacă visează cineva că face straturi, apoi va muri cineva din acea casă,

2397. Dacă visează cineva vaci, apoi e semn că i s'a făcut pe ursită și că are să moară.—Bucovina

2398. Când se stârnește de odată furtună, vânt și ploaie sau viscol, trebuie să se fi făcut moarte de om. — Jud. Suceava.

2399. Dacă la facere, pe femeie o pălește de ursită, și nu se află nimine să-i desfacă, atunci moare.—Mălini, Suceava.

2400. Dacă mor întruna copiii într'o familie, la cea mai apropiată naștere se prinde un cucuș, de este prunc, iar de este pruncă, o găină, și se îmbracă în îmbrăcământul cu care a venit cel nou născut pe lume, și se zice:

Dau cap
pentru cap,
ochi
pentru ochi,
nas
pentru nas,
gură
pentru gură,
.....

înșirând toate ce se află la om. Se face apoi o groapă în chilia unde a căzut copilul când s'a născut, și cosindu-se ciocul animalului cu ață tare, se îngroapă acolo, puindu-se în groapă o bucătică de fămâie albă și alta neagră.—Banat (Marian, Nașterea).

2401. Dacă într'o casă moare capul familiei, în acea zi se înjugă boii de la acea casă cu jugul răsturnat, spre semn că dacă a murit gospodarul, toate vor merge anapoda și pe dos.—Ioneanu.

2402. Să nu te duci la înmormântarea popii, ca nu cumva să-i vezi fața, că nu mai ieși la a doua înviere. — Țăpu Tecuciu.

2403. Unii lovesc cu piciorul capul copilului mort fără botez; altfel copilul ar învia și ar face mult rău semenilor săi.—Moldova.

2404. Celui care îi moare întâiu, clopotul nu se trage și umblă cu căciula în cap.—Vâlcea.

2405. Cui i-a murit cineva, acela cară nouă săptămâni apă câte o cobiliță, unei rude, în fiecare zi câte una, de la Joi-mari până la Joi-moși, de sufletul aceluia.—Țăpu, Tecuciu.

2406. Se crede că acela care a avut aice pe pământ mai multe femei, pe ceea lume va trăi cu acea de'ntăiu, iară celelalte vor stă în urma ei. — Bucovina.

2407. Femeia care moare în poziție, să i se dea de pomană un scăunel și un baston, ca să aibă pe lumea cealaltă, pe ce ședeă și în ce se sprijini.—Ciulnița, Ialomița.

2408. Se crede că copiii cari mor înainte de miezul nopții iau pânea și averea părinților, iar acei cari mor spre ziuă, aceia lasă părinților pânea și averea. — Bucovina.

2409. Unui mort i se leagă o pară de argint cu degetul cel mic de la mâna dreaptă, ca să aibă cu ce plăti vama pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

2410. Se crede că dacă îi mor cuiva copiii, aceasta este vina cumătrului, deci dacă va schimba cumătrul, îi vor trăi copiii.—Bucovina.

2411. Când moare o fată mare, rufăria i se coase cu ață neînodată, căci de o va înodă, ursitorul ei ce era să-l ia de bărbat, nu se va mai însură.—Ioneanu.

2412. La un mort se coase fără nod. — Sevastos, (Călătorii).

2413. Se crede că murind cuiva copiii, face bine dacă vinde un copil cuiva și îl dă pe fereastră, carele după ce i s'a pus alt nume, se aduce înapoi, și acest copil va trăi —Bucovina.

2414. E mai bine când moare omul noaptea de cât ziua, pentru că ziua nu-i dau paserele pace. - Bucovina (Marian, Însmormântarea).

2415. Când e femeia îngreunată, să nu ia foc din sat, că are să se murdărească moartă.—Țăpu, Tecuciu.

2416. Dacă moare o femeie grea, se fine aceasta de o mare nenorocire, căci se crede că pe ceea lume va umbla veșnic într'o astfel de stare. Bucovina.

2417. Se crede că cel ce moare tânăr, pe ceea lume va trăi tânăr, iar cel ce moare bătrân, pe ceea lume va trăi ca om bătrân.—Bucovina.

2418. Perna la mort se face din florile aduse de femei. — Țăpu, Tecuciu.

2419. Dacă mortul stă cu gura deschisă, se roagă la oameni ca să-l ierte, ori cere de pomană, ori e semn că are să mai moară cineva din acea casă.—Bucovina, (Marian, În-mormântarea).

2420. E păcat dacă se bocește mortul noaptea.—Țăpu, Tecuciu.

2421. Poporul crede că murind cineva de moarte năprasnică, așa i-a fost scris, deci așa trebuia să se întâmple numai de cât, mai curând sau mai târziu.—Bucovina.

2422. Nu e bine să vorbești de morți noaptea. — Catane, Dolj.

2423. Oala în care s'a fiert apa pentru scaldătoarea mortului, se îngroapă (Transilvania), ori se sparge (Muntenia), ca să nu mai moară și alții.—Marian (Înmormântarea).

2424. Când te duci într'o casă unde este vreun mort, să nu zici buna ziua, sau buna seara, căci pentru casnici, numai bună nu este acea zi sau acea seară.—Hânțescu.

2425. Unde e mort, nu se dă bună-vremea, nici nu se face nimic, că amorțesc mâinile.—Jud. Suceava.

2426. Când se dă de pomană pâne și vin, și cel care le primește, voind să bea din acel vin, greșește și varsă pe jos, aceasta este vreun semn că i-a fost foame și sete mortului, pentru care s'a dat acea pomană.—Ioneanu.

2427. Cei ce vin la mort, nu se petrec, că nu-i bine.—Preutești, Suceava.

2428. Să nu treci calea mortului, că-ți amorțește mâna. — Catane, Dolj.

2429. Se crede că dacă sapă cineva o groapă pentru un mort, și apoi plouă în acea groapă, mortul merge în rai.

2430. Se crede că dacă mor copiii, nu este bine a plânge mult, c'apoi aceștia pe ceea lume vor trebui să beie lacrimile.

2431. Se crede că dacă cineva căruia i-au murit mai înainte copii și neamuri, îi vin sufletului lui cei mai înainte răposați ca îngeri și-l primesc, dacă respectivul n'a avut rude sau copii, apoi nu-l întâmpină nimeni pe ceea lume. — Bucovina.

2432. Când unui bolnav îi vin lacrimi fără să spuie ceva, el plânge, în el, că moare.—Țăpu, Tecuciu.

2433. Dacă muribundul zace cu capul pe perne umplute cu pene, nu poate muri.—Marian (Inmormântarea).

2434. Dacă cineva nu poate muri, să i se puie sub cap un cojoc, c'apoi va muri ușor—Bucovina.

2435. Dacă un bolnav se canonește prea greu, i se ia perna de sub cap, punându-i-se sub picioare; astfel își dă duhul.—Țăpu, Tecuciu.

2436. Dacă cineva nu poate muri, să se ridice din pat și să se puie jos, și apoi îndată va muri.—Bucovina.

2437. Ca să poată muri cel ce se chinuiește, i se pune sub cap vreji de mazere.—Marian (Inmormântarea).

2438. Dacă nu poate muri cineva și se chinuiește greu, apoi e bine a-l scălda în o scăldătoare făcută de lemn de chin, și va muri ușor.—Bucovina.

2439. Când un bolnav se chinuiește mult până ce moare, acela are multe păcate și nu-l iartă Dumnezeu.—Ioneanu.

2440. Cel ce a făcut strâmbătăți în lume, nu poate muri ușor, se chinuiește până ce-și dă sufletul. — Dacă a fost morar, trebuie să-i puie sub cap diferite unelte de moară, fiindcă ar fi furat la măsură; feciorului boeresc i se vâra o prăjână în casă pe fereastră și i se pune în mână, fiindcă a măsurat strâmb ogorul. — Marian (Inmormântarea); Ioneanu.

2441. Când moare cineva, nu-i bine să-i fie lumina unui

din neamurile mai de aproape, căci bolnavul se chinuește până moare. Marian (Inmormântarea).

2442. După ce o persoană a murit, corpul i se scaldă într'o albie, ca să se ducă curat pe ceea lume.—Ioneanu.

2443. Cine scaldă un mort, dacă nu-i spală lipul tot de sub unghii sau fina de pe corp, are să o mânânce el pe cealaltă lume.—Marian (Inmormântarea).

2444. Dacă moare cineva, se măsură cu o ață lungimea lui ca să rămâie norocul lui în casă.—Bucovina.

2445. Omul mort să nu-l încingi moale, că se împiedică în Țoale.—Vâlcea.

2446. Un mort se înmormântează cu hainele cele mai bune pe care le a avut, că înfățișându-se înaintea lui Dumnezeu, pe lumea cealaltă, să fie curat.—Ioneanu.

2447. Prin unele locuri un mort se așează cu picioarele spre ușă, adică gata de plecare. De aceea este și zicătoarea : «Vede-te-aș cu picioarele înainte».—Ioneanu.

2448. Unui mort i se pune orariu pe frunte, ca să fie păzit de focul cel nestâns. —Ioneanu.

2449. Dacă se așează mortul cu capul spre ușă, tot neamul i se topește. Mălini, Suceava (Marian, Inmormântarea).

2450. În perna care se pune sub capul unui mort, se pune săpunul cu care a fost scăldat, pieptenele cu care s'a pieptănat și acul cu care i s'a cusut hainele, ca să aibă și pe ceea lume săpun de spălat, piepteni de pieptănat și ac cu care să coase.—Ioneanu.

2451. Paiele pe care a fost mortul la spălare, se aruncă noaptea pe râu sau se îngroapă în pământ, ca să nu calce nimeni pe ele, căci nu e bine — Bucovina, (Marian, Inmormântarea).

2452. Dacă rămâne mortul singur în casă, se apropie necuratul de el. De aceea i se pune pe piept un inel de argint sau o secere.—Transilvania.

2453. Dacă mortul are față veselă, e semn că cei ce l-au
A. Gorovei, *Superstiții*.

îmbrăcat i-au intrat în voie și că pe cealaltă lume a fost primit cu bucurie în vestmintele cu care l-au îmbrăcat. — Marian, (Inmormântarea).

2454. Dacă mortul rămâne cu ochii deschiși, în casa aceea are să fie foamete; ori e semn că și-a pierdut viața în somn.—Bucovina (Marian, Inmormântarea).

2455. Dacă cadavrul, până la înmormântare, capătă miros greu, se crede că în viața lui a făcut multe păcate. — Ioneanu.

2456. Dacă se ține un mort mai multe zile și trupul lui începe a crește, apoi se crede că punând o secere pe pânțe, va încetă creșterea cadavrului.—Bucovina.

2457. După ce moare cineva, i se închid ochii, ca să nu vadă jalea și durerea celor ce-l înconjoară.—Ioneanu.

2458. Când moare cineva într-o casă, să nu mățuri nici să nu scuturi casa până ce nu iese mortul din casă.—Broșteni, Suceava.

2459. Fiindcă omul se naște cu capul înainte, la mormânt se duce din potrivă: cu picioarele înainte.—Ioneanu.

2460. Scoțându-se mortul din casă spre a-l duce la groapă, se atinge cu secruul de trei ori de fiecare prag peste care trece, crezându-se că mortul atunci își ia rămas bun de la casa sa, cunoscuții și rudele sale.—Bucovina.

2461. În locul unde un mort și-a dat sufletul, în trei seri dearândul, după înmormântare, se pune o ulcică cu vin, una cu apă, o bucată de pâine și o lumânare aprinsă. Vinul și pâinea se dau unui bărbat sau unei femei ce a fost la mort, de mânâncă și bea în cele trei seri, însă tot în acel loc unde mortul și-a dat sufletul. Acel bărbat sau acea femeie reprezintă persoana mortului, ce se crede că umblă trei zile, întorcându-se acasă obosit, găsește de mâncare și băutură. Lumânarea se duce la biserică, de arde la icoana Maicii Domnului, apoi se pune aprinsă la mormânt.—Ioneanu.

2462. Poporut dă, după ce s'a scos mortul din casă în ogradă, peste sicriu, hainele mortului sau din vitele sale de

pomană, sau de suflet, și crede că prin aceasta i se vor ierta celui mort păcatele și sufletul își va afla pacea eternă.—Bucovina.

2463. După ce un mort se pornește la mormânt, se ea apă în oala cu care a fost scăldat, se stropește în urma lui apoi se trânteste în mijlocul casei de se sparge, ca să se spargă toate neajunsurile, supărările și să înceteze de a mai muri cineva din acea casă.—Ioneanu.

2464. Pe podul care duce la drum, se pune o pânză peste care se trece cu mortul și peste care merg cei ce au venit la mort, care apoi se dă unuia cu un colac și lumânare de pomană, și această pânză, ca și acea care pe unele locuri se pune pe sicriu, este puntea pe care va putea trece sufletul mortului la raiu.—Bucovina.

2465. După ce omul moare și pleacă cu el, în locul lui în pat pune: pâne, sare, un pahar cu vin și un somoldoc de lână nespălată. Toate acestea diminează, aceeaș persoană le duce la hotar, sau le dă pe apă.—Vâlcea.

2466. Când pleacă cu mortul de acasă, la groapă, să cheme un copilaș și să-i dea peste prag o strachină de făină, ca să aibă mortul pe lumea cealaltă.—Catane, Dolj.

2467. Mortul până la biserică e mai ușor, iar de la biserică, după prohodire, până la țințirim, e mai greu. — Hânțescu.

2468. În groapa mortului se aruncă un ban, crezându-se că cu acel ban se cumpără locul pentru mort, ca altul să nu i-l deroage.—Bucovina.

2469. Când un mort se pune în mormânt, se rupe și măsura gropii în trei și se pune lângă cosciug, căci de se va lăsa afară, este rău de urât pentru cel care o va lua.—Ioneanu.

2470. După ce un mort este înmormântat, se trece o oaie sau un miel peste mormânt.—Oaia să fie udată cu apă, să se scuture pe mormânt, că cu acea apă scuturată de pe lâna lor, se stinge focul iadului ce poate arde pe mort. — Ioneanu.

2471. După ce s'a astrucal în mormânt mortul, toți se spală pe mâni cu apa mortului peste groapă, pentru ca să nu amurtă sau asude mânele.—Banat.

2472. Când moare un copil sau un om matur, după ce-l îngroapă, o fată cu fată și mamă să măture prin casă și să ducă gunoiul la hotar.—Vâlcea.

2473. Se crede că până a nu se face sviștania în casa mortului, după ce acesta a fost înmormântat, casnicii umblă fără a vedea aceasta, până la genunchi în sângele mortului.—Straja, Bucovina.

2474. Când pe un mort îl plouă pe drum, are să mai fie mult timp ploaia.—Rudeni, Argeș.

2475. Dacă i-a murit cuiva cineva și nu-l poate uita, scârbindu-se tot una, se crede că, dacă va înturna cofa cu gura în jos și va bea apă de pe fundul cofei, de pe partea din afară, va uita de cel mort și nu se va mai întrista.—Bucovina.

2476. Pe mormântul unui spânzurat fiecare trecător pune un gătej sau vreasc, până se strânge o grămadă mai mare, apoi un oarecare îi dă foc, zicându-se că aceasta e lumânarea mortului.—Giurgești, Suceava.

2477. Dacă vrei să moară cineva, fă-i cu lumânare furată de la mort.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXCIV. Moașă.

2478. Moașa pentru un copil e mai scumpă ca un naș sau o nașă. Pe aceștia, la zile mari îi lasă la o parte, dar la moșica se duce să-i sărute mâna, căci ea a umblat cu lucruri spurcate, făind buricul întâiu și îngrijind de mama până la «scularea de pe paie».—Țăpu, Tecuciu.

2479. Lehuza dă moașei sale o bucată de pânză, cât ar face două mâneci de cămeșă.— De aceste petece se șterge după ce se spală în urma operației. -- Dacă nu și-a dat alunci, vine moașa pe urmă, se spală și se șterge de cămeșă lehuzei, ca să dea necurățenia tot pe dânsa, să nu rămâie necurată și pe cealaltă lume.

Se mai dă moașei un căuș sau strachină plină cu făină și sare pe deasupra.—Dacă este fată, noul născut, se pune peste toate un fuior de cânepă, ca să aibă păr mare.— Căușul sau strachina plină, pentru ca copilul să ție degrabă capul în sus. Jud. Suceava.

2480. Moașele, când mor, nu sunt primite nici la raiu nici la iad. Dracii se tem de moașe, și le trimit la raiu, dar acolo sf. Petrea le oprește. Atunci moașa se duce iar la iad, și iar e respinsă, și respinsă-i și de la raiu ; atreia oară, alungată fiind de la iad, se duce la poarta raiului cu glistirul în mână și cu celelalte instrumente în tașcă, și trecând cu de a sila pe lângă sf. Petru, intră în raiu, de unde nu mai iese.—Folțiceni (1).

CCCXCV. Molie

2481. Preotul la bobotează să-ți boteze rufele, ca să nu ți le roadă moliile. Vâlcea.

CCCXCVI. Moroi.

2482. Copiii cari mor nebotezați, se fac moroi; iese noaptea din mormânt și fac noaptea diferite neplăceri și daune și până la al șeptelea an tot strigă în fiecare noapte botez, Marian (Nașterea).

2483. Moroi iese la șapte ani și se arată în vedenii, mai ales când e lună, și atunci intră pe fereastră și sug rărunchii copiilor mici. Moldova (Marian, Nașterea).

CCCXCVII. Moși

2484. În ziua de moși (sâmbăta moșilor), se cearcă lut pe lut (omul cearcă blidele de-s țari), și Dumnezeu râde de toți.—Broșteni, Suceava.

a). Dacă plouă în ziua de Moși, are să fie anul bun.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXCVIII. Mucenici.

2485. La Mucenici să te afumi, să dai ocol casei cu treanță aprinsă, că e bună de mușcătură de șarpe.—Vâlcea.

1) Moașa Maria Bos necam, din Folțiceni, care a spus a easta credința, era de origina unguroaică.

2486. În ziua de mucenici se face niște colăcei cu nucă, numiți «mucenici», și e bine ca în acea zi fiecare să bea 40 de pahare cu vin, pentru fiecare din cei 40 de mucenici.

2487. În ziua de Mucenici se bate pământul cu maiul, ca să iasă căldura și să intre gerul.

2488. În ziua de mucenici se face focul în curte, din gunoiul măturat, și sar peste ele ai casei de trei ori, ca să nu aibă vara pureci—loneanu.

CCCCXCIX. Muma Pădurii.

2489. Un copil nu se scoate din casă 40 de zile de la nașterea lui, ca să nu se lipească de el muma pădurii. loneanu.

2490. Nu e bine să lași scutecele spălate ale copiilor mici afară, după asfințitul soarelui, căci se îmbolnăvesc, dă peste ei boala numită «mama pădurei», adică plâng mereu tot întruna noaptea.—Vâlcea.

2491. Un copil după ce s'a bolezat, în ziua aceea se pune lângă el, unde doarme, un fier, o mătură, și presară lărățe și spuză din foc, ca să nu vie muma pădurei să-l omoare sau să-l pocească. loneanu.

2492. Unii copii plâng noaptea; atunci se face seara de «muma pădurei». Se ține copilul în brațe și în umbra lui se dă cu toporul de trei ori, zicând:

Fugi năluca,
prin preluncă,
prin răzor,
printre răzor,
că te taiu cu ăl topor.

– Calane, Dolj.

CCCC. Murătură.

2493. Câne, mătă să nu ucizi, că se fac murăturile bune. Stânca, Iași.

2494. Când se murează pepenii sau curechiul, atunci este obiceiul că gospodina trage pe băieți de urechi, ca să fie murăturile acre. Straja, Bucovina.

CCCCI. **Musafir.**

2495. Când ți se face cărcei la furcă, e semn să au să-ți vie musafiri. Țăpu, Tecuciu.

2496. Când mergi prin casă și te împiedici de lăicere, e semn că îți vor veni musafiri.—Hânțescu.

2497. Cum ți-a fi musafirul din ziua de sf. Vasile, bogat ori sărac, așa vei fi cu îndestulare, ori lipsă, tot anul. Țăpu, Tecuciu.

CCCCII. **Muscă.**

2498. Când umblă muște multe pe lângă foc, alunci se sfrică vremea.—Holda, Suceava.

2499. A doua zi de lăsaful secului să mânânci tot ce-a rămas de cu seară, că nu-ți vor da muștele în ochi, în timpul verii, iar fărâmurile să le dai la paseri, că se ouă mai des ouă gustoase.—Țăpu, Tecuciu.

2500. Copilul cu muscă pe nas, n'are să trăiască mult. (Muscă e un fel de vână veșnic neagră).—Stânca, Iași.

CCCCIII. **Mușcătură.**

2501. Pielea de nevăstuică e bună pentru orice mușcătură. Roman, Neamț.

2502. Dacă un căne mușcă pe cineva, apoi se crede că a-fumându-l cu păr din sprincenele sau de pe capul celui căne, îi va trece respectivului spaima și nu-i va strică mușcătura.

2503. Spre a fi lecuit de mușcătură de căne turbat, trebuie a pulveriză lemn de tisă și a bea acel praf cu apă sau cu altceva.

2504. Dacă mușcă un căne turbat vreo vită, apoi se iau muște hispanice, se freacă ca praf și se dă respectivei vite să mânânce cu țărâțe, și apoi se vindecă.

2505. Dacă helgea mușca vreo vită, apoi e bine a spală o piele de helge și a spăla rana cu acea apă. Bucovina.

2506 Când te-a mușcat cărcăiacul, sa te strângi bine mai

în susul mușcăturei, ca să nu se împrăștie veninul în tot trupul, și să te legene 40 de inși cu câte o mână, în o pătură, ori de nu, apoi 20 inși cu amândouă mânele, că te ușurezi.—Adamești, Teleorman.

CCCCIV. Mușteriu.

2507. Ca să nu-ți plece mușteriu din prăvălie până nu va târgul, bate în prag sau sub prag o potcoavă de anderetele sau întoarsă invers, sau bate pe tejghea bani stricați. — Vâlcea.

2508. Când intri în o dugheană, dacă târâi picioarele, vei aduce noi mușterii, și dacă le târâi la ieșire, vei lua din mușterii.—Hânșescu.

CCCCV. Muțenie.

2509. Se crede că dacă o femeie grea este întrebată ori de se află în acea poziție și neagă, copilul ce-l va naște, nu va vorbi nici umblă curând.—Bucovina.

2510. Femeia care știe că este însărcinată și nu spune când este întrebată, va naște copilul mut.—Ioneanu

2511. Se crede că copiii mici cari ar mânca pește înainte de ce încep a vorbi, rămân muți; deci la astfel de copii nu li se dă pește de mâncat.—Bucovina.

CCCCVI. Năluca.

2512. Dacă i se nălucește cuiva ceva și are în mână ceva, apoi să nu lovească cu acel lucru înaintea sa, ci înapoi, și se mântuie de năluca cea rea.—Bucovina.

CCCCVII. Năpârcă.

2513. Leac de năpârcă nu se află.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCVIII. Năpaste.

2514. După ce s'a spălat nu se șterge cu mâneca cămeșii, crezând că apoi ar fi năpăstuit.—Bucovina.

2515. Nu se piaptănă marția, crezând că la din contra ar fi năpăstuit.—Bucovina.

CCCCIX. Nărav.

2516. Omul care lasă un nărav, ia pe altul.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCX. Nas.

2517. Când te mânâncă nasul, ai să plângi.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2518. Se zice că copila care-și vede vârful nasului, mări-tându-se, va avea mulți copii.—Bucovina.

2519. Când îți curge sânge din nas, din patimă, fă o gaură cu sfredelul într'un lemn, lasă să curgă sângele în ea, și bate apoi un dop de lemn, că-ți trece curgerea.—Țăpu, Tecuciu.

2520. Când îți curge sânge din nas sau gură în săptămâna mare (a Paștelui), ai să te îmbolnăvești. Goicea-mică, Dolj.

2521. Când îți cură sângele din nas, să-ți înnoade trei fire de păr din cap, că-ți trece. Catane, Dolj; Țăpu, Tecuciu.

CCCCXI. Nășdrăvan.

2522. Puiul de găină de cântă în găoace, e nășdrăvan.—Broșteni, Suceava.

CCDCXII. Nașterea.

2523. Se crede că dacă mânâncă o femeie culcată, devine grea.—Bucovina.

2524. Pentru a purcede grea, femeia face lumini (lumânări), cât statul ei de lungi și le aprinde la icoana Maicii Domnului; plătește sărindare și liturghii; încunjură biserica și îngenunche sub daruri, ține posturile, cu deosebire postul Vinerii și lunile.

2525. Pentru a purcede grea, femeia stearpă bea zamă de trandafir alb, liliac alb, rușă, etc.

2526. Se pun nouă fire de usturoiu în jumătate litru rachiu, în care le lasă nouă zile pe horn, iar după a noua zi, începe a bea.

2527. Sau bea boășele unui iepure și matca unei iepuroaice, pisate mărunt și ținute nouă zile în rachiu la căldură. După a noua zi, bărbatul bea sămânța de iepure, iar nevas-ta, cea de iepuroaică.—Marian, (Nașterea).

2528. Pentru a purcede grea, femeia se scaldă într'o apă în care au fost fierfe: hămeiu, căpușnic și floare de romaniță.—Bucovina (Marian, Nașterea)

2529. Dacă vreo femeie n'are prunci, și vrea să aibă, atunci, la Bobotează, când sfințește preotul apa, ea să ieie mai întâiu apă sfințită; acasă să-și facă pogace cu apă sfințită și să o mânânce cu bărbatul.—Sabolciu.

2530. Femeia îngreunată trebuie să guste din tot ce vedea—și aducă aminte că-i îngreunată la vederea tuturor lucrurilor urâte, și să nu ție mânele în cruciș pe pânțele.—Broșteni, Suceava.

2531. Femeiei împovorate să nu-i treacă nimeni pe dinaintea tot timpul cât se află în această stare, căci acela în cealaltă lume o poartă în spinare.—Marian, (Nașterea).

2532. Femeia îngreunată să nu cârpească ciurul.—Țăpu, Tecuciu.

2533. Femeia îngreunată dacă pofteste ceva și cineva nu-i dă, acela face un păcat. Bucovina (Marian, Nașterea).

2534. Femeia îngreunată să nu cumva să doarmă pe pragul casei, căci i se lasă copilul în prag, și-i greu de ea.—Țăpu, Tecuciu.

2535. Femeia împovorată nu joară. -Sabolciu.

2536. Se zice că la cine se uită o femeie mai cu drag, când e însărcinată, aceluia îi va sămăna copilul. Țăpu, Tecuciu.

2537. Când încep durerile nașterii, bărbatul împlântă două topoare cruciș în unul din stâlpii acoperemântului casei. —Transilvania.

2538. Înainte de a naște femeia, se pune lângă pat o furcă de tors, un topor și o botă (măciucă), zicând :

De va fi fată,
să iasă la furcă,
de va fi fecior,
să iasă la topor.

Marian, Nașterea.

2539. Nevasta care se visează încinsă cu bete, a purces îngreunată —Țăpu, Tecuciu.

2540. Femeia doritoare să aibă copii, taie capetele buricului dela purceii unei scroafe care a avut purcei pentru prima dată, le fierbe în apă, și apoi bea acea apă și crede că făcând așa, va concepe cu siguranță.— Sțraja, Bucovina.

2541. Femeile însărcinate să citească în fiecare zi Visul Maicii Domnului, căci vor naște ușor și li vor trăi pruncii.— Ioneanu.

2542. Femeia însărcinată ca să nască ușor, e bine să bea ceaiu de podbeal (podral), care a răsărit întâiu primăvara.— Vâlcea.

2543. Ca o femeie însărcinată să facă lesne, de câte ori mătură și ia gunoiul în poală, aruncându-l, să zică: «cum arunc gunoiul acesta de iute, așa să și fac de iute».—Ioneanu.

2544. După ce se spun iertăciunile în casa miresei —când e aproape să plece nunta—ginerile leagă în sânul soacră-sa un franc ori o rublă și mama miresei să-l lase repede în jos pe sub brâu, adică să-i dea drumul iute jos, pentru ca mireasa să facă copiii lesne. Vâlcea.

2545. Dacă în anul când o femeie trebuie să nască, a fătat vreo scroafă sau vreo vacă, iapă, și dacă mieii, iezi, etc. sunt frumoși, femeia va naște ușor, și copilul va trăi. Țăpu, Tecuciu.

2546. Ca să nască lesne, femeia însărcinată, când se apropie timpul, ia apă într'o oală, și aruncând-o peste streșina casei, o sprijinește cu un ciur, și zice: «Cât pestește apa pe streșină, și cât pestește apa în ciur, atâta să pestească și băiatul sau fata»; sau: «Cum nu stă apa pe streșină, așa să nu poată stă băiatul sau fata». Apoi bea de trei ori din apă.—Banat (Marian, Nașterea).

2547. Se duce la o punte peste o apă și sloboade o frânghie de breciri, zicând: «Cât pestește apa sub punte, atâta să pestească pruncul sau prunca». Banat (Marian, Nașterea).

2548. Legătura cu broaște pisate pusă la pânlece, e bună de facere ușoară.—Țăpu, Tecuciu.

2549. Femeia care nu mănâncă carne de porc în zilele Crăciunului, nici în ale Paștelui, naște ușor,—Țăpu, Tecuciu.

2550. Limbă afumată e bună de facere ușoară. —Țăpu, Tecuciu.

2551. Femeia îngreunată se pune cu pântecel, ușor, pe sulul dela urmă, când se taie o pânză, ca să nască ușor.—Țăpu, Tecuciu.

2552. Femeia însărcinată să nu descâlce pe nimeni, nici să nu tragă ciorecii cuiva, că apoi nu poate naște până ce acela nu-i va da apă din opinci sau cismă. Marian (Nașterea).

2553. Femeia care doarme pe cuptor, va naște greu.—Țăpu, Tecuciu.

2554. Când femeia nu poate iute naște, moașa îi pune sub așternut un topor, un cuțit sau alt lucru de metal, ca să-i alineze durerile și să grăbească nașterea.—Bucovina (Marian, Nașterea).

2555. Femeia însărcinată să nu treacă peste funie, că face copilul cu buricul încurcat pe după gât, nici să șadă pe sac, căci va naște greu.

2556. Dacă va șede pe treptele scării, va naște cu anevoie.—Marian (Nașterea).

2557. Femeia îngreunată să nu tragă de ciubotele bărbatului, că naște greu.—Țăpu, Tecuciu.

2558. Când o femeie nu poate să nască, bea apă de pe icoana Maicii Domnului, iar bărbatul ei dă cu pușca peste casă, și moașa de trei ori cu piciorul în ușă Transilvania (Marian, Nașterea).

2559. Femeia însărcinată care va șede pe treptele unei scări dela casă, va face copilul anevoie.—Ioneanu.

2560. Afară de moașă, altui nimănui nu-i este iertat să știe că o femeie se trudește de naștere, pentru că femeia afătea oare nu va putea naște, căfi oameni vor ști.—Bucovina, Ungaria, (Burada, Convorbiri literare).

2561 Să nu dea nimeni apă femeiei îngreunate, căci nu va

putea naște, până ce acela nu-i va da apă de băut din pumni.
—Marian, (Nașterea).

2562. Femeia în poziție să nu toarne apă de spălat pe mânele cuiva, căci la facere nu va putea naște până ce nu va bea apă din pumnii aceluia căruia dânsa i-a turnat apă.—Bursucani, Covurlui.

2563. Dacă intră cineva pe neștiute în casa unei femei care se trudește de facere, nu-l mai lasă să iasă până după naștere. Altfel ar fi o naștere grea.—Marian, (Nașterea).

2564. Când femeia nu naște ușor, să bea de trei ori apă din pumnul bărbatului, sau să spele un pol de aur în apă; această apă o va așeza într-o farfurie pe capul lui, de unde picând apă pe un alt taler așezat pe piept, s'o bea și să se spele, că naște imediat.—Vâlcea.

2565. Femeia naște cu anevoie, dacă lumea știe că se trudește de facere. Pentru a o ușora, se chiamă femeia presupusă că are cunoștință, de o stropește cu apă din gură, sau o afumă cu o bucăciță din vestmântul cu care e îmbrăcată.
—Macedonia (Burada, Conv. Lit.).

2566. Când ești îngreunată, cere, ca să-ți fie pruncul îndrăzneț.—Țăpu, Tecuciu.

2567. Dacă femeia îngreunată va fură ceva, copilul va fi hoț.—Bucovina, Transilvania (Marian, Nașterea).

2568. Să nu te răstești, nici măcar în glumă, cu cușitul sau cosorul ori altceva, la o femeie îngreunată, căci se naște copilul fricos.—Țăpu, Tecuciu.

2569. Femeia însărcinată să nu puie floare la brâu, că face copilul cu semn.—Marian, Nașterea.

2570. Femeile însărcinate să nu mânânce pești și melci, că vor naște copii băloși și mucoși.—Vâlcea.

2571. Femeia îngreunată să nu se ducă cu secerea sau cu sapa pe umăr la muncă, căci altfel iese copilul ghebos.—Țăpu, Tecuciu.

2572. Femeia însărcinată să nu-și înnoade pletele, că face copilul cu limba împiedicăță.—Marian, (Nașterea).

2573. Femeia îngreunată să nu mânânce duminica, fructe păstăioase, căci copilul se face bolând și tâmp la minte. și toată viața lui comite numai fapte rele.—Transilvania (Marian, Nașterea).

2574. Femeia însărcinată când va vedeà un mort, să zică: nu văd unul, ci văd doi. căci altfel copilul ce va naște, va fi palid ca mortul. Marian, (Nașterea).

2575. Femeia grea să nu mânânce borș umplut în zi de sec, căci copilul va aveà un fel de bubușoare numite focuri. —Sevastos (Călătorii).

2576. Să nu mânânce din măr început, că face copilul cu semne, ca și când ar fi mușcat de câne. —Bucovina (Marian, Nașterea).

2577. Să nu se uite la ciungi, ologi, chiori, etc., că naște copii cu beteșug.—Țăpu, Tecuciu.

2578. Să nu sufle în cuptorul cu pâne, că face copilul cu limba prinsă — Marian, (Nașterea).

2579. Să nu deie cu piciorul în câne, că naște copilul cu păr pe trup. —Țăpu, Tecuciu.

1580. Să nu stea jos pe prag, căci dând un dușman cu toporul în prag, copilul se va naște cu buza crăpată.--Marian (Nașterea).

2581. Femeia îngreacă să nu fure nimic și să pună în sân, că face copilul cu semn întocmai ca lucrul furat.--Brășteni, Suceava.

2582 Când o femeie însărcinată intrând într'o băcănie, fură o maslină, copilul născut va aveà o alunică ca o maslină. Dacă ia o floare, unde a pune-o la ureche, acolo va fi părul la copil mai deschis. —Țăpu, Tecuciu.

2583. Femeia îngreunată să nu mânânce aripi de găină sau alte păseri, căci copilul capătă boala numită aripi.—Marian (Nașterea).

2584. Dacă o femeie grea mânâncă din oarecare fructe și, pune mâna ei pe o parte oarecare a trupului, copilul ei va

avea în aceeaș parte a trupului, semnele acelor fructe.—Bucovina.

2585. Dacă umblă cu peri de porc în mână, copilul va căpăta boala «părul porcului».—Marian, (Nașterea).

2586. Dacă femeia însărcinată s'a speriat de foc și în acel moment se prinde de față, dacă însă în acel moment cugetă la împrejurarea că este grea, apoi copilul nu va avea astfel de semne.—Bucovina.

2587. Femeia îngreunată să nu mânânce carne netăiată din frigare, că face copilul cu limba prinsă.—Bucovina (Marian, Nașterea).

2588. Se crede că copiii născuți în zile mari, trebuie să ai-bă vreun beteșug sau corporal sau spiritual, adică trebuie să fie ori ciungi, gheboși, chiori, etc., sau trebuie să fie slabi la minte.—Bucovina.

2589. Când femeia îngreunată se duce la apă, să scurgă bine cofele ca să nu facă copilul cu boășele mari.—Țăpu, Tecuciu.

2590. Dacă se naște vreun copil cu vreun semn, apoi e bine ca mama să-l ieie și să se așeze cu dânsul pe pragul ușii, pe când toacă și trag clopotele pentru leturghie și să-l lingă de trei ori pe frunte, zicând «Precum se trece sunetul clopotelor și al toacei, așa să se treacă și semnul lui N.» și apoi el cu încetul tot pierde.—Bucovina.

2591. Femeiei îngreunate să nu-i vorbești de mâncări bune, că pierde.--Broșteni, Suceava.

2592. Se crede că dacă o femeie grea vede pe cineva mâncând ceva și fiindu-i poftă, nu i se dă și ei să mânânce pierde copilul.—Bucovina.

2593. Dacă o femeie grea având poftă care nu i se îndeplinește și se află în primejdie de a pierde, apoi e bine să ieie un tort nezolit, să-l opărească și să se înfășure cu el peste coapse, și apoi se va înconjură pericolul. — Bucovina.

2594. Dacă este pericol ca vreo femeie sau vită să piardă,

apoi se ia și se rade lopata de pâne, însă nu spre coadă, și se amestică acea ce s'a ras cu cernușcă și se dă bolnavei de băut. și apoi nu pierde.—Bucovina.

2595. Femeia care nu are copii, nu e bună la Dumnezeu. —Bucovina (Marian, Nașterea).

2596. Femeia care face să nu aibă copii, e drăcoaie, și în cealaltă lume o sug gândacii, adică șerpii, de fătă, iar fătul ce ar fi avut să-l nască viu, e pierdut. — Bucovina Marian, Nașterea.

2597. Copilul mic dacă se căznește să se așeze în cap, este semn că mama sa este însărcintă cu altul.—Vâlcea.

2598. Dacă pocnește vreun cerc de la un poloboc. apoi se crede că în acea casă va naște o femeie. —Bucovina.

2599. Dacă smocurile de verdeață aninate pe casa noilor căsătoriți cad curând, e semn că nu vor avea copii.— Sevas-tos (Nunta).

2600. Femeile nu cern nici când făina pe pat sau divan, crezând că dacă ar face acest lucru, acolo ar avea mulțime de copii.—Straja, Bucovina.

2601. Ca să nu mai facă femeia copii, se ia buricul nou-lui născut și împreună cu cămeșa pătată a femeiei și cu buricul copilului se îngroapă lângă o moghilă, unde se împreună trei hotare, sorocindu-le că atunci să mai nască prunc, când se vor desgropă acele lucruri. -- Banat (Marian, Nașterea).

2602. Dacă mireasa nu voește să aibă copii, doi, trei ani, să se sprijine în ușa bisericii în atâtea degete câți ani nu voește să aibă copii.—Sevastios. (Nunta).

2603. Dacă se îngroapă oala cu locul cu gura în jos, femeia nu va mai face copii. — Banat (Marian, Nașterea).

2604. Buricul copilului uscat și pisat, îl bea mama cu rachiu, ca să mai facă copii și să-i aibă pe toți dragi. — Când o mamă își alintă copilul, îi cântă : mânca-i-ar mama buricul. --Țăpu, Tecuciu.

2605. Pentru ca femeia să nască copii, moașa îngroapă buricul la rădăcina unui măr tânăr și sănătos, sorocind la câți ani să mai nască nepoata alți copii. — Banat (Marian, Nașterea).

2606. Când copilul se scoală din albie, se dă jos și-și leagă-nă covata, mama va mai face copii.—Broșteni, Suceava.

2607. Copilul mic când este desfășat și ține picioarele în sus, prevestește că mă-sa va mai face un copil.—Ioneanu.

2608. Se crede că dacă amintește cineva numărul copiilor cuiva, și din greșală zice că respectivul are un copil mai mult, lui i se va mai naște un copil.—Bucovina.

2609. Când un copil se uită la altul printre picioare, se crede că mama lui va mai face alții.—Ioneanu.

2610. Câte fire de mac va pune mireasa în papucul drept, în ziua cununiei, atâți copii va avea. —Sevastos (Nunta).

2611. Să nu se încalțe un copil cu ciorapi până nu împlinește anul, căci va face mă-sa altul curând.—Ioneanu.

2612. Dacă torni restul de băutură dintr'un șip într'un pahar, și nu se umple, persoana căreia îl dai, va naște băiat —Hânțescu.

2613. Un copil când începe să vorbească întâiu și zice fată, mă-sa va mai face un băiat ; iar de va zice mamă, va mai face o fată.—Ioneanu.

2614. Mireasa când pleacă de la părinți la ginere, este bine ca să stea pe un butoiu acoperit cu pantaloni de ai ginerelui, că va naște întâi copil.—Vâlcea.

2615. Buricul ce cade la copilul mic, se învălește bine și se bagă în o gaură de la podelele casei, de voim ca următorul copil să fie băiat.—De vom pune buricul sub coardă sau în vreo crăpătură, va fi fată copilul următor. —Bursucani Covurlui.

2616. Femeia să nu stea pe troacă (copaie) și pe piuă, că face numai fete. Vâlcea; Rudeni, Argeș.

1617. Femeia însărcinată care va șede pe vreo albie, va naște fată.—Ioneanu.

2618. Pentru ca o femeie să nască o fată, să nu mânânce
A. Gorovei, *Superstiții*.

carne de vișel ori de bou, ori de țap, berbece, rățoiu, cucos, gânsac, curcan. Țăpu, Tecuciu.

2619. Dacă partea bărbătească are părul la ceafă ca o coadă, este făcut după fată, iar de va fi rotund, după băiat. —Ioneanu.

2620. Ca o femeie să facă odată copil și apoi fată, e bine ca când se duce să-și facă molifta de 40 de zile, să-și mute încălțăminte din picioare. —Vâlcea.

2621. Ca femeia să facă băiat după fată, e bine să îngroape locul în care s'a zemislit copilul în căciula bărbatului, cu trei grăunțe de usturoiu și toate apoi îngropate la un loc curat.

2622. Mireasa când e încălțată cu pantofi ori ghețe nouă, ce-i se aduc de la ginere odată cu nunta, în ziua nunții, să pună două grăunțe de usturoiu în ghețe, ca să facă doi copii numai.

2623. Muierea când își face moliftă după primul copil, să șază jos de trei ori pe drumul bisericii, ca copiii următori să-i nască la câte trei ani.—Vâlcea.

2624. Când femeia naște pentru prima oară, și pentru ca să nu mai nască trei ani, e bine ca ea să pice trei picături de lapte din țâță în locul în care s'a zămislit, și să-i îngroape la rădăcina unui pom neroditor.—Vâlcea.

2625. După ce mireasa se suie în car să pornească la biserică, se uită spre răsărit și zice: «un porumbel și o porumbiță», adică să facă un băiat și o fată,—Ioneanu.

2626. Cână o femeie face doi copii de gemene, unul din ei trebuie să moară de tânăr. Dacă unul moare, să știe că celalt are o viață îndelungată, de oarece trăiește viața lui și pe a gemenului său. Țăpu, Tecuciu.

2627. Prin rășboiul de învălit pânza să nu treacă nici o femeie, pentru că naște copii gemeni.—Marian, (Nașterea).

2628. Fata ori femeia care va mânca o gorgoază (perjă, zarzară, prună, curcudușă, etc.) înghinată, are să nască doi copii de gemene.—Țăpu, Tecuciu.

2629. Când se nasc în sat doi copii în aceeaș zi, sunt ge-
meni, și unul trebuie să moară, iar celalt trăiește o viață și
jumătate.—Țăpu, Tecuciu.

2630. Când ginerele vine la casa miresei s'o ia și să se
ducă la biserică, se uită de afară pe fereastra casei la mi-
reasă, și mireasa din casă la el printr'o salbă, ca să facă
copii frumoși.—Ioneanu.

2631. Când vine mireasa dela biserică, stă în vatră pe o
șea cu un băiat frumos în brațe, și se uită pe coș, ca să fa-
că copii frumoși. Catane, Dolj.

2632. Funie și sfleder sub patul unde doarme femeia groa-
să, să nu fie, că se chinuește la naștere.—Broșteni, Suceava.

2633. Când mama e îngreunată. să nu se uite hulpav la
vreo lighioană, nebun, monstru, etc., că face copilul ca ace-
la.—Stânca, Iași.

2634. Când se taie pânza și în casă este femeie îngreunată,
încalcă pe fuștei și ieși afară. De vei vedeă animal ori om,
parte bărbătească, femeia va naște băiat; de vei vedeă parte
femeiască, va naște fată.—Broșteni, Suceava.

2635 Se crede că femeia care umblă prin sat imediat du-
pă copil, fără să-i fi fost celtit rugăciunea de curățire, pe ce-
ea lume va umblă pe jaratec.—Bucovina

2636. Când se naște un băiat, de bucurie râd și chioturile
de la casă, iar când se naște o fată, plâng.—Marian, (Naș-
terea).

2637. Copilul nou născut până la șase săptămâni nu e bi-
ne ca mama să-l puie în pat la spate, căci la din contra
crescând el mare și devenind el cât de învățat și cumințe,
toț nu este ținut în samă. Bucovina.

2638. Dacă chiar în ziua facerii copilul născut a plânge.
e semn bun.—Țăpu, Tecuciu.

2639. Când se naște un copil, i se pune în gură o bucă-
țică de măr muiat în vin, ca să fie voinic și vesel. — Istria,
Burada.

2640. În luna a nouă, mama îngreunată să nu mănânce nici ouă, nici ceapă, ca să aibă copiii vederi bune. — Țăpu, Tecuciu.

2641. Cum naște o femeie, se bate un canaf de lână roșie de asupra ușii (Bucovina), sau se implântă cu un ac o stră-matură roșie (Moldova), sau se implântă în pragul ușii un cuțit, iară în leagăn se pune două ace, ca să nu se de-oache copilul și să nu se apropie necuratul de el.— Marian, (Nașterea); Burada (Tribuna).

2642. Când a face femeia, să nu fie în casă nimeni de parte bărbătească, că-i rău. Și când a intra unul, ia-i căciula ori pălăria și i-o svârle departe, ca să aibă sănătate copilul. — Țăpu. Tecuciu.

2643. Femeia care merge cu copilul nou născut ca să primească rugăciunea de curățire, este bine ca ieșind și intrând în casă, să calce peste un cuțit și cărbune, ca să nu se prindă nici diochiul, nici un rău de ea și de copilul ei.— Bucovina.

2644. După ce o femeie naște și la câțva timp se duce să aducă apă pentru prima dată după facere, atunci să toarne apă pe piciorul drept de la gleznă în sus, ca să nu-i pieie laptele din țâță.— Vâlcea.

2645. Femeia care moare din facere, o iartă Dumnezeu de toate păcatele.— Țăpu, Tecuciu.

CCCCXIII. Nedreptate.

2646. Se crede că simbria neplătită a unu argat, ca și lucrul furat, nu încălzește pe om.— Bucovina.

CCCCXIV. Negel.

2647. Negeii provin din urinarea pe mâni, picioare, a broaștelor din bălți, mai ales. Leacuri sunt multe; așa: să te ungi, după ce-i tai, cu mămligă găsită (fărămătură) pe drum. Țăpu, Tecuciu.

2648. Se crede că dacă vede cineva la vreun om negei și-i numără, capătă și el negei.— Bucovina.

2649. Dacă vrei să scapi de negei, ține mâna la gura calului, după ce bea apă, și cu apa ce-i cade din gură, spală-te pe mâni.—Măceșiu-de-sus, Dolj.

2650. Dacă ai negei pe mâni, ca să scapi de ei, să te piși pe ei duminică dimineață pe nespălate, înainte de răsăritul soarelui, trei duminici pe rând.—Vâlcea.

2651. Pentru ca să-ți treacă negeii, să te bați cu coada lingurii de trei ori pe mână sau pe picior, atunci când toacă la biserică, și să zici :

Popa loacă,
negeii seacă.

--Țăpu, Tecuciu.

2652. Negeii se pot stârpi, dacă îi spune respectivului cineva că afară este lună nouă; atunci își ia în gură apă, iese afară și fără să vadă luna, și fără să vorbească ceva, toarnă de trei ori apă din gură pe negei.- Bucovina.

CCCCXV. Negoț

2653. Când pleacă nunta de la casa miresei, mireasa stând în car în picioare, rupe un colac în cap. Dacă cu o fărâfură din acest colac se unge pe la bot vita ce o duci în târg de vânzare, toată lumea va trage la vită, după cum se uită cu drag la mireasă.—Sevastos (Nunta).

2654. Se crede că dacă duce cineva ceva la târg de vânzare și-i cade acel lucru din mână, se va vinde cu siguranță.

2655. Se crede că acel ce-și poate procura vreo bucată de șfară cu care s'a spânzurat cineva, făcând negoț cu vite, are mulțime de cumpărători și-și vinde foarte bine marfa.

2656. Când merge cineva la târg și duce ceva de vânzare, aruncă gospodina după dânsul din pragul casei pâine și sare, ca să aibă noroc.—Bucovina.

CCCCXVI. Neputință.

2657. Omul neputincios îl cunoști numai decăt, că i-i limba galbănă.

2658. Dacă cineva-i neputincios și se udă noaptea, să se afume cu frânghie de la limba clopotului. Țăpu, Tecuciu.

CCCCXVII. Nenorocire.

2659. Când pocnește sticla de la lampă, însamnă nenorocire în casă. Sabolciu.

CCCCXVIII. Nevăstuică.

2660. Nevăstuica a fost fată de popă, și de leneșă ce a fost, s'a făcuț animat.—Catane, Dolj.

2661. Nevăstuica fuge numai când pui rășchitorul de-a curmezișul la gura coteneței.—Țăpu, Tecuciu.

2662. Când se ivește o nevăstuică, i se pune o furcă și un fus, ca să fugă să nu muște vitele. — Catane, Dolj ; jud. Suceava.

2663. Când prinzi nevăstuica, s'o omori și să-i iei pielea, că e bună de vite.--Vâlcea.

2664. Când vezi o nevăstuică, să-i dai pace mai bine, căci de-i vreă să o omori și nu-i puteă, atunci îți mușcă o vită și moare ; fără numai dacă îi afumă-o cu o pielcică tot de nevăstuică, așa numai are leac.—Holda, Suceava.

2665. Când vezi o nevăstuică, ca să fugă de prin împrejurimele acelea în altă parte, pui într'un băț un fuior de cânepă și așezi bățul în gard. Nevăstuica când vede bățul cu fuiorul, zice : mi-i urât să torc, și se duce de pe acolo. —Popeni. Tutova.

2666. Pielea de nevăstuică e bună ca s'o speli în apă și să speli și să stropești cu acea apă, vitele umflate, mușcate tot de nevăstuică.—Vâlcea.

2667. Când te-a mușcat ceva și nu știi ce, leagă-te degrabă cu un pefec de blană de nevăstuică, că-ți trece. Țăpu, Tecuciu.

2668. Când mușcă nevăstuica pe o vită, atunci trebuie să speli o piele de nevăstuică în apă, și apa aceea o dai s'o beie vita cea mușcală, și-i trece Zorleni, Tutova.

2669. Mușcătura de nevăstuică (când dormi), se lamaduește cu spălări de apă neîncepută, turnată printr'o piele de nevăstuică întinsă pe o cracană. Țăpu, Tecuciu.

CCCCXIX. **Ninsoare.**

2670. Când ninge cu fulgi mari (foloștine), se zice că nin-ge cu obiele, și se descâlță Dumnezeu atunci.— Țăpu, Tecu-
ciu.

CCCCXX **Noapte.**

2671. Înapoi noaptea și în fântână părăsită să nu te uiți,
că nu-i bine. Broșteni, Suceva.

2672. Noaptea pe întuneric să nu te uiți îndărăt, căci vei
rămâneă cu gâtul strâmb. Ciulnița, Ialomița.

2673. Nu-i bine să ieși noaptea afară până nu-ți faci cru-
ce. Țăpu, Tecuciu.

2674. Noaptea nu se mătură casa.—Broșteni, Suceava; Ca-
tane, Dolj.

2675. Noaptea nu se căută în oglindă, că-ți faci de urât.—
Bursucani, Covurlui.

2676. Scutecele copiilor nu trebuie lăsate noaptea afară.
Broșteni, Suceava.

2677. Nu e bine să te speli noaptea pe ochi, că orbești.
Catane, Dolj.

2678. Scăldatoarea copiilor nu se dă noaptea afară. Broș-
teni, Suceava.

2679. Se crede că cel ce va cosi sau va seceră noaptea,
se va calici cu instrumentul respectiv. Bucovina.

2680. Toate vasele se țin cu gura în jos, iar cele de apă
se acoper, mai ales noaptea. Lespezi, Suceava.

CCCCXXI. **Noroc.**

2681. Dacă vrei să știi dacă ești cu noroc, ia un ou roșu
sfințit din ziua de Paști, pune-l de o parte, păstrează-l pâ-
nă la anu în ziua de Paști, și atunci sparge-l: de va fi gol,
n'ai noroc; de va fi plin, ești cu mare noroc,—Broșteni, Su-
ceava.

2682. Sa oprești din ziua de Paști un ou roșu, să-l acope-
ri cu o fașie de ceară pe mijloc, ca să-l poți lega, apoi să-l

atârni în cuiu în casă, și la un an, la celalt Paști, să-l spargi: de-l vei găsi cu vermi, vei avea noroc; iar de nu, nu.— Ada-mești, Teleorman.

2683. Dacă oul de la Paști îl păstrezi 40 de zile, și în acest timp nu se strică (împuțește), e semn că ești om cu noroc.— Stânca, Iași.

2684. Copilul născut luna, are noroc și viață îndelungată.— Țăpu, Tecuciu.

2685. Cine postește luna, va avea noroc.— Ioneanu.

2686. Cere luna de împrumut, ca să ai noroc la căpălu-ială.— Țăpu, Tecuciu.

2687. Vinerile unele fete mari mănâncă numai odată, ca să aibă noroc.— Ioneanu.

2668. Ca să ai noroc, să nu mănânci în ajunul Crăciunu-lui— Catane, Dolj.

2689. În noaptea ajunului de colind, cine vede cerul deschis la cântatul cocoșului, și unde toacă în cer, are noroc de bani și sănătate.— Ioneanu.

2690. În seara de sf. Vasile se pune linguri pline cu apă într'o tavă, și a cui o fi, seacă, nu are noroc. Ciulnița, Ialomița.

2691. Fetele mari, la sf. Vasile pun pe păraie punți cu busu-ioc, parale de argint, inele și fir roșu, ca să-și ghicească norocul.— Vâlcea.

2692. În ajunul Crăcinului, înainte de a gusta din grâul pregătit cu miere, se ia din el o lingură și se aruncă în po-deală, crezindu-se că apoi norocul se va ține de casă; după alții ca albinele când vor roî, să se prindă bine. Bucovina.

2693. Cine postește (nu mănâncă nimic) în ajunul bobotezei, are noroc.— Bursucani, Covurlui; Ioneanu.

2694. La lăsatul secului de postul Paștelui nu este bine să se strângă masa, ci să se lase așa cum s'a mâncat la ea și cu oarecare bucate și vin, căci peste noapte vine norocul și mănâncă și el.— Grindu, Ialomița.

2695. Fetele care vor să știe de ce vor avea noroc, iau în presara Sânzienelor, o floare galbenă, numită sânziană, și împletesc din ea cunună, și apoi o aruncă pe casă; a doua zi dimineață se uită la acele cununi și află, dacă are fata noroc la oi, păr de oaie; dacă are noroc la vite cornute, păr de vită; iară aceea care nu are noroc de fel, află pe cunună păr de mătă sau câne.—Bucovina.

2696. Când îți scârție ușa dimineață, îți intră norocul în casă. Jud. Suceava.

2697. Când îți iese cu plin, ai noroc, îți merge bine. Tăruși, Suceava.

2698. Copilul cu fire de păr alb, va fi norocos. Țăpu, Tecuciu.

2699. Copiii născuți duminică se țin de norocoși, iară cei născuți vineria, de fără noroc.—Bucovina.

2700. Copiii născuți după miezul nopții, sunt mai norocoși. Marian (Nașterea).

2701. Dacă un copil se naște în ceas bun, în toată viața lui va fi norocos și fericit, iară dacă se naște în ceas rău, are să fie nefericit—Ma ian (Nașterea).

2702. Dacă la nașterea copilului va fi timp frumos, va fi cu noroc, iar dacă e timp rău și furtunos, va avea multe văruri în vieață. Macedonia (Marian, Nașterea).

2703. Copilul care se va naște în căiță, va fi norocos. Acea căiță să se usuce și să se lege de gâtul copilului, din când în când, fiind bună de deochiu. Ioneanu.

2704. Copilul născut în cămeșă, (adică într'un fel de peliță), va fi foarte norocos. Marian (Nașterea); Stânca, Iași.

2705. În timpul cât un naș ține în brațe pe un copil, la un botez, să nu-l sâsâiască dacă plânge, căci îi sâsâie norocul. Ioneanu.

2706. Dacă cineva ține la botez un copil ilegal, apoi se crede că va avea noroc la prăsila cailor. Bucovina

2707. În locul unde se îngroapă casa unei lăuze, se pune

și o pară de argint, ca să aiba copilul, care a stat în acea casă, noroc de bani. Ioneanu.

2708. Dacă în timpul nunții se încâlcește pețala, e semn că linerii ce se căsătoresc vor avea noroc, vor fi oameni gospodari. Tătăruși, Suceava.

2709. Care-i plouă la nuntă, are noroc. Catane, Dolj.

2710. Mireasa când se suie în car să plece la biserică la cununie, plânge, ca să aibă noroc la sămănat cânepă.—Ioneanu.

2711. Dacă se ia ceva dela înșurăței, se crede că li se ia norocul. —Bucovina.

2712. Colțurile batistelor mirilor nu se leagă, ca să nu li se lege norocul. Sevastos, (Nunta).

2713. Dacă un mort în viață a fost norocos, membrii familiei lui îi ia măsura, pe care o ține în grinda casei, ca norocul să nu se depărteze de acea casă Ioneanu.

2714. Dela un mort se păstrează puțin pâr din cap, ca dacă el va fi avut noroc să nu se ducă și norocul din casă. Marian (Inmormântarea).

2715. Când îți moare cineva dela casă, să-i tai din păr și din unghii, ca să meargă norocul cu el. Sabolciu.

2716. Să bagi de samă cine moare în ziua când ți s'a născut copilul, că norocul lui va fi ca și al aceluia ce a părăsit lumea. Țăpu, Tecuciu.

2717. Dacă moare într'o familie copilul cel întâiu, apoi se crede că acea familie nu va avea noroc. Bucovina.

2718. Cine scaldă nouă morți, toată viața are noroc la căpătuială. Țăpu, Tecuciu.

2719. Când vaca fată numai boufi, e semn de noroc în gospodărie. Broșteni, Suceava.

2720. Cine are noroc la porci, are noroc la toate. Țăpu, Tecuciu.

2721. Se crede că dacă li merge bine hulubilor dela o casă, acolo fetele nu au noroc Bucovina.

2722. Când rândunica cântă înainte de revarsarea zorilor în fața casei, e semn de mare noroc. Țăpu, Tecuciu.

2723. Se crede că la acele case care au rândunele și multe cuiburi de lăstuni, va fi mult noroc.—Bucovina.

2724. Să nu omori șerpele de casă, că omori norocul.—Jud. Suceava.

2725. Când toamna găștele se ridică în sus ne mai întorcându-se acasă. apoi se zice că este semn că norocul dela acea casă s'a dus și nu se va mai întoarce Bucovina.

2726. Să îngropi un liliac înaintea casei și să pui bani peste el, dacă vrei să capeți noroc. Găinești, Suceava.

2727. Se zice că dacă fuge mâța dela o casă, și se duce la alta, apoi ia cu sine norocul dela casa cea întâiu și-l duce la cea a doua.—Bucovina.

2728. Când îți vin paseri sau vite străine în băătăură, ai semne de noroc. Țăpu, Tecuciu.

2729. Se crede că dacă îi ies cuiva bine puii și-i cresc, acela nu va avea noroc Bucovina.

2730. Când pleci cu dobitocul la târg să iai din părul lui și să zici: nu dau norocul, ci dau dobitocul. Vâlcea.

2731. Se crede că acea casă este cu noroc, pe care-și fac cocostârcii cuib.—Bucovina.

2732. Banul de gasit să-l strângi, că-i cu noroc. Broșteni, Suceava.

2733. Întâiul gologan pe care un cerșitor îl capătă dimineața, îl scuipă de trei ori, apoi îl bagă în buzunar, ca acel gologan să ațrăga și pe alții. Ioneanu.

2734. Dacă te duci în pădure și ai cules fragi, mure și bureți noi ieșiți, nu-i bine să mânânci tu întâiu, ci să dai la alții ca să guste, ca să mai poți gasi și altă dată. Hânțescu.

2735. Când mânânci din poală, îți mânânci norocul. Tătăruși, Suceava.

2736. Când te uiți mâncând în oglindă, îți mânânci norocul. Tataruși, Suceava; Sevastos (Calatorii)

2737. Nu e ierfat să mânânci de pe brațe, nici mergând la fântână ori mergând pe drum, căci îți mânânci norocul.— Sabolciu.

2738. Să nu mânânci din prag, că-ți mânânci norocul.— Sevastos (Călătorii).

2739. Să nu pui traista cu cărțile în căpistere, căți mânânci norocul, Vâlcea.

2740. Să nu mânânci cu traista cu cărțile de gât, că-ți mânânci norocul.—Vâlcea.

2741. Bucățica de pâne scapată din mână, nu se lasă nemâncată, că își rămâne norocul,—Jud. Suceava.

2742. Flăcăii și fetele mari la masă nu mânâncă așa mult, căci își mânâncă din noroc. Ioneanu.

2743. Seară nu se dă gunoiul afară din casă, după ce se mătură, ci se păstrează într'un colț, până a doua zi, căci dai norocul afară. Grindu, Ialomița; Tătăruși, Suceava; Bucovina.

2744. Când faci noițe albe pe unghii, ai noroc. Vâlcea.

2745. Cine are albituri pe unghie, cică are noroc de oi. Catane, Dolj.

2746. Pecinginile sunt semn de noroc. -Țăpu, Tecuciu.

2747. Când te speli, să nu te ștergi pe picioare, că ștergi norocul.—Covurluiu.

2748. Bubele roz-galbene din cap, sunt semne de noroc. -Țăpu, Tecuciu.

2749. Dacă i se bate cuiva fruntea între gene, apoi se crede că acela va avea noroc de avere. Bucovina.

2750. Oamenii cu mustețile mari, au noroc la murături.—Țăpu, Tecuciu.

2751. Omul care are doi colaci în creștetul capului, adică părul răsucit în două părți, în formă de cruce, va fi norocos. Ioneanu.

2752. Seara nu este bine să dai foc din vatră vecinului sau oricui, cum și mălaiu, căci îți dai norocul. Grindu, Ialomița.

2753. Se crede că acel care află un fir de trifoiu cu patru sau mai multe frunze, este norocos. — Bucovina.

2754. Să nu săpunești când speli Țoșca (geanta) de vânătoare (dacă e de cânepă), că n'ai noroc la vânat. — Țăpu, Tecuciu.

2755. Nu-i bine să descarci pușca ori de-ai descărcat-o, să nu-i mai pui aceeaș încărcătură, căci ți se întoarce norocul de pușcă.—Țăpu, Tecuciu.

2756. Se crede că nu aduce noroc a da cuiva în dar icoane sfinte.— Bucovina.

2757. Din semințuri, primavara să nu dai nimănui, până ce nu vei pune tu întâiu, că-ți dai norocul la roade, și nu se fac.—Broșteni, Suceava.

2758. Se crede că acea casă în a cărei păreți se aude noaptea un sunet de tic-tac, care provine dela șerpele casei, este norocoasă.—Bucovina.

2759. Când te trezești dimineața cu fața în sus, ești norocos. —Țăpu, Tecuciu.

2760. Se crede că dacă intră într'o casă nouă mai întâiu un bărbat ca oaspe, acea casă va fi norocoasă. —Bucovina.

2761. Copilul care doarme cu fața în sus și cu mânele peste cap, e copil cu noroc. și trage a belșug. —Stânca, Iași.

2762. Se crede că făcând doi ani un negoț, și pentru ca să fie el cu noroc, contractanții trebuie să deie mânele, care apoi să fie tăiete de un al treilea.—Bucovina.

CCCCXXII. Nuc.

2763. Dacă cineva sădește nuci în grădină, când a ajunge nukul cât gâtul lui de gros, moare.—Catane, Dolj.

2764. Se crede că dacă se pune o piatră sub nuca pusă de sămânță, nukul apoi va rodi curând. —Bucovina.

CCCCXXIII. Nucă.

2765. Când visezi noaptea că mânânci nuci, ziua te vei certă cu cineva. —Vâlcea.

2766. Dacă va fulgeră în ziua de sf. Petru și Pavăl, nucile nu vor legă, și vor rămâneă tot cu mucii. —Țăpu, Tecuciu.

1767. Cojile de nucă nu se aruncă în foc, că la anul se fulgeră nucile.—Bursucani, Covurluiu.

2768. Fulgerând în ziua de sf. Gheorghe, ori sf. Ilie, iese nucile fulgerate. Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXIV. Nuntă.

2769. Se crede că nu e bine a aveă în grădină mintă de cea ce se răsleşte, căci apoi fetele acelei rase nu vor fi bine văzute și nu se vor mărită curând.—Bucovina.

2770. Când se văd stele ridicându-se pe cer, e semn că se va face o nuntă. Țăpu, Tecuciu.

2771. Când ți se pare un flăcău sau o fată mai frumoși ca de obicei, e semn că 'n anul acela se vor căsători. Hânțescu.

2772. Să nu manânci pâne uitată, că nu te mai însori: rămâi uitat ca pânea. Cafane, Dolj.

2773. Când se scarpină vita de casă, fata sau flăcăul din casă se va mărită sau se va însură.—Țăpu, Tecuciu.

2774. Nu e bine să dai cu mătura peste picioare, că nu te mai măriți.—Cafane. Dolj.

2775. Fata care a stă pe un scaun cu un picior, dar piciorul să fie din trei craci, cu siguranță că se mărită.—Țăpu, Tecuciu.

2776. Nu e bine să mânânci un ou uitat în foc, că nu te mai măriți.—Cafane, Dolj.

2777. Fata, ca să se mărite, bagă o potcoavă de cal în foc, și nu o scoate până ce se mărită. Sabolciu.

2778. Dela ușa cuiva nu e bine a se întoarce, c'apoi dela acea casă s'ar întoarce starostii. —Straja, Bucovina

2779 Cel care pleacă la un drum și-și ia cu dânsul și mâncare, și la întoarcere mai aduce din acea mâncare, să n'o mânânce flăcăii și fetele, căci li se va întoarce nunta dela biserică.—Ioneanu.

2780. Dacă plouă în ziua nunții, e semn că mireasa va plânge cam des. Moldova, Bucovina.

2781. Femeia care se gădilă la orice atingere, e semn că va lua soț tânăr. Ioneanu.

2782. Când cineva mânâncă din oală, îi plouă la nuntă. Rudeni, Argeș.

2783. Când rămâne lapte în strachină, plouă la nuntă. Rudeni, Argeș.

2784. Nici o înșurătoare cu farmeci nu-i trainică. Țăpu, Tecuciu.

2785. Când își face cutare față de măritat, atunci p'acela după care face fata, îl doare toate oasele, și numai îl vezi uscându-se pe picioare; tot s'ar duce, nu mai are stare și alinare, noaptea parcă toți purecii din lume sunt pe el, și ca să se poată odihni cel puțin noaptea de pureci, trebuie să-și întoarcă toate hainele pe dos, dar aceasta nu-i destul tot trebuie să meargă, dacă nu acum, mai târziu, unde îl chia, mă dorul. Iosif Stanca.

2786. Când un flăcău care este lunatec cu un alt frate, se însoară, ambii frați apucă unu de un crac și altul de alt crac al unei furci și trag amândoi de spintecă acea furcă, ca să trăiască cel ce se însoară. Ioneanu.

2787. Când sosește mirele la casa miresei, mireasa din năuntru se uifă la el printr'un inel, fiind un ochiu închis, ca să n'o doară ochii la bătrâneță. Ialomița.

2788. Când ia mirele zestrea miresei acasă, mireasa să puie în ladă o păpușă, ca să fie mirele mut ca păpușa. Co-vurluiu.

2789. Când pleacă trăsurile cu nunta din curtea miresei, cel cu trăsura în care se suie mireasa, în momentul când ea pune piciorul în trăsură, trebuie să miște trăsura din loc, ca mireasa, pe urmă, să facă lesne copii.—Vâlcea.

2790. La nuntă, când vine mireasa la soacră, ea are prevederea să-și astupe gura cuptorului, căci nora știind cum de obicei sunt soacrele, temându-se deci de un traiu rău

cu bărbatul din pricina ei, se poate uita în cuptor, și astfel soacra moare. Țăpu, Tecuciu.

2791. Când nuntașii dela două nunți se întâlnesc, se iau la bătaie, și care învinge, robește bradul celuilalt.—Vâlcea.

2792. Mireasă cu mireasă să nu se întâlnească la biserică. Dacă se întâlnesc, să fugă pe după biserică.—Covurluiu.

2793. Dacă mireasa își trage piciorul după ea la «Isaiia dănțuește» până la anul se mărită toate fetele care sunt la nuntă -- Sevastos (Nunta).

2794. Când are să fie o nuntă, cail plâng cu trei zile înainte. Broșteni, Suseava.

2795. Când se cunună ginerile și mireasa și dau ocol de trei ori pe la icoane, o femeie ia din tava luată de acasă cu orz și cu stafide, trei grăunți de usturoiu, bucate, cinci bani, și aruncă cu ele în spre ai lineri, ca să aibă noroc de bucate. Catane Dolj.

2796. Fetele, când se cunună, să aibă la sine bani, oglindă și miere de stup, iar când cetețul ajunge la pasagiul din Apostol: «iar muierea să se teamă de bărbat,» atunci să-l calce de două ori pe picior, și bărbatul se va teme de muiere.—Sabolciu.

2797. Când se cunună ginerile cu mireasa, ginerile să aibă în cismă un cuțit și usturoiu, iar mireasa să aibă o păpușă în sân, că e bună de cuțit.—Catane, Dolj.

2798. Mireasa gătită de nuntă se pune să șadă pe o perirină, crezându-se că apoi în viața ei conjugală va duce-o bine, îi va fi moale.—Bucovina.

2799. În biserică, când mirii stau în genunchiași înaintea altarului, mirele ia o parte din rochia miresei și o pune sub genunchi; asta, în credință că el va stăpâni în totdeauna pe femeia lui.—Istria (Burada).

2800. Mirele cât ține nunta, șede cu cușma 'n cap, crezându-se că lui nu i se cuvine a o depune, fiind pe acel timp, împărat sau principe.—Bucovina.

2801. Dacă mireasa voește să nu aibă dureri când va naște, atunci când iese din biserică, să puște. Sabolciu.

2802. Mirelui nu-i este iertat, pe timpul nunții, a da sau a lua ceva cu mâna goală, ci numai învălătită într'o naframă, crezându-se că la din contra el și-ar da norocul și și-ar necurăți mâna. - Bucovina.

2803. Când se mărită sau se însoară doi dintr'o casă, în acelaș an, moare unul.—Catane, Dolj.

2804. Când vin mirii (miroii) dela cununie, se aruncă peste ei grâu curat, iar când se desbracă de hainele cu care s'au cununat, le pun peste jug, ca să se tragă unul după altul, ca boii din jug.—Sabolciu.

2805. Se crede că dacă se înforc mirii dela cununie fără să se fi cununat, nunilor nu li va merge bine în gospodărie.—Bucovina.

2806. Mirele și mireasa, după cununie, mânâncă totdeauna un ou, ca să fie totdeauna împreună cu gândul și fapta.—Țăpu, Tecuciu.

2807. A doua zi după cununie, când mireasa se leagă la cap, șede pe un fedeleș, ca să facă numai băieți, iar nu și fete.—Ioneanu.

2808. Mireasa după cununie își coasă cununa într'o perină, care nu-i mai este iertat a o discoase și a se uifă la cunună, căci la din contra ar muri curând.—Bucovina.

2809. Mirii, la câteva zile după nuntă, pleacă la un târg de cumpără două scule de mătase, unul roșu pentru mire, și altul alb, pentru mireasă. Acasă măsură acele scule, și al cui va fi mai lung, acela va trăi mai mult.—Ioneanu.

CCCCXXV. Oaie.

2810. Se crede că norocul oilor este pe frunte; de aceea se și încep a lunde dela frunte, unde se face cu foarfecele semnul crucii. Straja, Bucovina.

2811. Nu e bine să țeși cu roșu și să împletești la lână, că-ți mor oile.—Catane, Dolj.

A Gorovei, *Superstiții*.

2812. Când oaia sare și sburdă, face a vreme rea. —Găinești, Suceava.

2813. Când vei avea pagubă în oi, semn este că ți-a «pișcat» cineva din haine.—Țăpu, Tecuciu.

2814. Oiei care nu i se tunde lâna, ci se lasă a-i cădea singură, trăește mult.—Ioneanu.

2815. Când ți-a pișcă din lâna oilor, îți mor oile.—Covurlui.

2816. Să nu strângi lâna dela oaie moartă, că-ți mor oile.—Țăpu, Tecuciu

2817. Dacă se va sminti ceva din fructul oilor, pe loc va urmă o pagubă între oi.—Straja, Bucovina.

2818. În ziua de Ajunul Crăciunului, dacă-ți vine în casă om, atunci oile au să fete numai berbeci; iar dacă-ți vine o femeie, atunci au să fete numai miele. Vâlcea.

2819. Să nu faci seara ghem, că după cum se învârtește ghemul, așa se învârtește oaia (căpiază).—Catane, Dolj.

2820. Să nu lucrezi marți sara, că căpiază oile.—Tătăruși, Suceava.

2821. După ce soarele scapătă, unii ciobani nu mai vând nimic din produsele oilor, ca să nu li moară din oi.—Ioneanu.

2822. De dai sare sau oțet, după asfințitul soarelui, îi cu primejdie pentru oi, din cauza lupilor.—Covurlui.

2823. Oaia dată de sufletul mortului, pe cealaltă lume se udă cu apă, și merge de scutură lâna pe focul unde arde stăpânul său.—Jud. Suceava.

CCCCXXVI. Oală.

2824. Să nu pui oala în fruntea focului, că te înfruntează altul.—Vâlcea.

2825. Când fierbe oala la foc, și pe urmă dacă ai luat-o și ai pus-o pe laiță, ea tot fierbe, e semn că ai să trăești mult.—Tătăruși.

2826. Să nu mânânci din oală, că-ți plouă la nuntă. Stânca, Iași; Perieni, Tutova; Bursucani, Covurluiu; Moldova; Ioneanu; Parpanița, Vaslui.

2827. Când oala este cu gura spre tine, e rău de îmbucat, așa că trebuie să o pui în picioare. Vâlcea.

2528. Locul oalei când o iei dela foc, de pe vatră, să-l asupi, că altfel rămâi cu gura căscată la moarte. —Broșteni, Suceava; Tătăruși. Suceava.

2829. Când fierbe oala la foc, să nu mânânci, că nu vei avea saț în nouă zile după olaltă. —Luncușoara.

2830. Când pui oala la foc pentru prima dată, să-i faci semnul crucii cu mâna, ca să fie curată și să fie mult. —Țăpu, Tecuciu.

2831. Să nu te uiți în fundul oalei, ci dă cu lingura, dacă vrei să știi de mai este ceva în ea. —Adamești, Teleorman

2832. Cât va mai fierbe o oală dată în sus dela foc, atât va mai dori copilul de mamă. Ioneanu.

2833. Dacă duci olul la cineva, tot tu să-l duci îndărăt, că de nu, să știi că-ți crește nasul cât olul, ceea ce n'ar vrea nimene. —Luncușoara.

2834. Femeile cumpărând oale pentru lapte, le iau astfel că vără mâna în ele —Bucovina.

2835. Când e lună plină, să nu infri în casă cu bărdița pe umăr, căci se vor strică blidele din casă. —Tătăruși, Suceava.

2836. Să nu leși oala la soare, căci când vei mai fierbe în ea, va mirosi urât. Adamești, Teleorman.

2837. Când scoate morțul din casă, dă cu oala după el, ca să se spargă toate relele. —Vâlcea.

CCCCXXVII. Oaspeți.

2838. De faci casa pe furnicar, nu mai ai răgaz de oaspeți. —Covurluiu.

2839. Când sar scânteii din foc, pârâind, au să-ți vie oaspeți. Broșteni, Suceava.

2840. Dacă se face foc și sare din soba sau de pe vatra un cărbune în casă, apoi se crede că va veni un oaspe de rău voitor (cu inimă rea). Bucovina.

2841. Când sar scântei în mijlocul casei, îți vine un oaspe, Când nu se stânge degrabă, oaspetele va șede mult, iar de se stange curând, se va duce repede.—Sevastos (Călătorii).

2842. Când un copil care poate umbla în picioare, umblă de a bușile, se crede că vin rudele. Ioneanu.

2843. Se crede că dacă îl mânâncă pe cineva palma stângă, va căpăta bani; dacă cea dreaptă, apoi vor sosi oaspeți. Bucovina.

2844. Când îți prinzi degetele la ușă, îți vine cineva. Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2845. Dacă cuiva i se bate ochiul cel drept, apoi se crede că respectivul va avea o bucurie; dacă cel stâng, apoi o supărare. Bucovina.

2846. Când te uiți uimit într'un loc, și ți se încrucișează ochii, vine cineva.—Sevastos (Călătorii).

2847. Dacă privește cineva țintă la un loc și i se împainjiesc ochii, se crede că vor sosi oaspeți.

2848. Când se lasă un fir de păr din cap pe frunte în jos, e semn că vin rudele. Ioneanu.

2849. Când te sui pe pat și-ți cade papucul pe dos, îți vine un neam. Sevastos (Călătorii).

2850. Se crede că dacă se prinde straiul cuiva în ușă, vor veni oaspeți.—Bucovina.

2851. Dacă-i cade cuiva, pe când se piaptână, pieptenele cel rar din mână, apoi se crede că are să vie un oaspe rar; iar dacă cade cel des, apoi va sosi un oaspe des. Bucovina.

2852. Când se deschide ușa singură, are să-ți vie cineva.—Broșteni, Suceava; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2853. Când se varsă chibriturile, au să-ți vie musafiri. Broșteni, Suceava.

2854. Când îți vine miros de busuioc, semn că un bărbat străin îți va sosi în casă.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2855. Când cântă cucoșul în prag, au să-ți vie oaspeți. — Broșteni, Suceava; Bucovina; Ioneanu.

2856. Când țarca (coșofana) cântă împrejurul casei, au să-ți vie oaspeți Broșteni, Suceava; Bucovina; Ioneanu

2857. Când cântă cioaca (stăncuța) pe lângă casă, prevestește venirea unor musafiri. Ioneanu.

2858. Dacă spălându-se mâța, îltinde laba în vreo parte, au să sosească oaspeți sau vreo veste.— Bucovina.

2859. Când în față ți se lasă paingăni mici, îți vine o rudă. —Broșteni, Suceava; Bucovina.

2860. Când se coboară painjeni cu labele albe, îți vine un neam de aproape, iar când îi negru. mititel, un bun prieten. —Sevastos (Călătorii); Ioneanu,

2861. Când se pune masa pentru mâncare și din întâmplare se pun tacâmuri mai multe de cât numărul persoanelor ce au să stea la masă, aceasta e un semn că niște mușafiri pe neașteptate vor veni.—Ioneanu.

2862. Dacă bea cineva apă și se îneacă cu ea, este semn că va căpătă oaspeți.—Bucovina.

2863. Dacă cineva mânâncă la masă, îi pică bucata din gură, apoi se crede că va veni cineva flămând; dacă îi pică unui oaspe bucata din gură, apoi se crede că gazdei i-a părut rău după bucatele puse înaintea oaspelui.—Bucovina.

2864. Când cade bucățica de la gură, ți-i flămândă o rudă de aproape.—Sevastos (Călătorii).

2865. Se crede că dacă-i cade cuiva, pe când șede la masă, cuțitul sau furculița jos și se înfinge în pământ, vor veni oaspeți. Bucovina.

2866. Când ți se pare că lipsește dela masă, are să-ți vie cineva. Sevastos (Călătorii).

2867. Dacă se pune aluatul de pâne cu lopata în cuptor și se răstoarnă el așa, ca partea ce avea să fie în sus, vine în

jos, apoi se crede că e semn pentru sosirea de oaspeți.—Bucovina.

2868. Dacă a plecat vreun oaspe, apoi se crede că nu-i bine a mătură imediat după el, căci la din contra n'a mai venit.—Bucovina.

CCCCXXVIII. Oboseală.

2869. Să nu faci leșie lunia, miercurea și vineria, că e rău de oboseală.—Vâlcea.

CCCCXXIX. Obraz.

2870. Când îți ard obraji, te vorbește cineva de rău.—Pierieni, Tutova; Jud. Suceava.

CCCCXXX. Ochiu.

2871. Primăvara de vei vedea mai înainte călugări brenbeni, (niște flori ce cresc prin tufișuri), să te lovești cu ele peste ochi, zicând:

Călugări brenbeni vestejească,
ochii mei înfinerească.

Atunci ochii înfineresc. Luncușoara.

2872. Dacă cineva voește să-i înfinerească ochii, trebuie să se frece cu o brândușă pe la ei, zicând următoarele versuri:

Floarea asta îmbătrânească,
ochii mei înfinerească.

—Iosif Stanca.

2873. Dacă omul nu ar mânca ou și ceapă, ar vedea și vântul.—Țăpu, Tecuciu,

2874. Când îți joacă un ochiu, ai să plângi. Tătăruși, Suceava.

2875. Ochiul drept de ți se bate, e a bine.—Stânca, Iași.

2876. Nu e bine să spui nimănui, când ți se bate ochiul, că și el multe vede și nu spune nimărui, fără știrea gurei tale.
—Țăpu, Tecuciu.

2877. Ochiul stâng de ți se bate, e a supărare.—Stânca, Iași.

2878. Când ți se bate ochiul drept, vei păți ceva —Tătăruși, Suceava.

2879. Dacă-ți intră un paiu sau o fărmațură în ochi, ca să iasă, scuipă de trei ori peste brațul drept. —Moldova.

2880. Se crede că copiii mici, cari se uită mult timp la lumină, vor fi slabi de ochi.—Bucovina.

2881. Să nu te speli seara pe ochi, că orbești.—Vâlcea.

2882. Se crede că nu-i bine ca copiii să se uite prin sită sau ciur, căci la din contra ar deveni sigur încrucișați,—Bucovina.

2883. Vineria să nu coși, că vei suferi de ochi.—Ciulnița, Ialomița.

2884. Gunoitul nu este bine a-l aruncă asupra soarelui, nici când răsare, nici când apupe, c'apoi respectiva capătă puhoiele la ochi.—Bucovina.

2885. Puhoielele dela ochi se vindecă dacă se spală respectivul cu apă din troaca unde beau caii.—Bucovina.

2886. Să nu te speli pe cap luna, miercuria și vineria, nici femeile să nu facă leșie, că e rău de căzut și te va durea ochii.—Vâlcea.

2887. Dacă dor pe cineva ochii, e bine a-i frecă cu ud de om.—Bucovina.

2888. Boala de ochi se vindecă spălându-te cu apa în care și-a spălat preotul mânele, după săvârșirea sf. liturghii, sau cu apă dintr'o apă curgătoare luată în Vinerea Paștelui, sau în oricare zi, dar înainte de răsăritul soarelui. —Strajă, Bucovina.

2889. Dacă are cineva durere de ochi, e bine să ieie mântuș, adică un pește mic, care se află în somn (pește), să-l lege cu o ață și să-l topească la soare, și apoi să se ungă cu acea untură la ochi, și se va vindecă.—Bucovina.

2890. Durerea de ochi se vindecă dacă se spală cineva în zori de ziuă cu apa ce se strânge între frunzele spinilor celor voinicești. Bucovina.

2891. Dacă se jăluște cineva că-l dor ochii, e bine ca cel sănătos să deie cu cununa unghiilor sale pe la ochii acelu-

ia, zicând : «Amù am auzit, umù să treacă», să scuipească, și apoi bolnavul se va vindecă.-- Bucovina.

2892. Mortul care va țineă un ochiu mai deschis, nu se îndură de lumea asta.—Ciulnița, Ialomița.

CCCCXXXI. **Offare.**

2893. Când oftezi fără să vrei, e semn că vei avea o amăriciune.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXXII. **Offigă.**

2894. Să nu bei apă din ulcică, că dacă s'a uitat mâța în ea, ai să capeți offigă.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXXIII. **Oglindă.**

2895. Noaptea nu e bine să te uiți în oglindă. Adamești, Teleorman.

2896. Șă nu te uiți noaptea în oglindă, că-ți pier vederile.—Covurluiu.

2897. Sara nu e bine să te uiți în oglindă, că îmbătrânești.—Vâlcea; Bucovina.

2898. Seara nu e bine să te uiți în oglindă, căci urât lumii te vei face.—Ciulnița, Ialomița.

2899. Nu-i bine să pui oglinda în perețele dela răsărit—Țăpu, Tecuciu.

2900. Oglinda din casa unde este așezat mortul, se acopere cu un tulpănegru, ca să nu mai urmeze și alți morți în acea casă.—Straja, Bucovina; Jud. Suceava.

2901 Femeia născută să nu se uite în oglindă, că e rău de răsăreală.—Vâlcea.

2902. Nu e bine ca femeia ce a născut de curând să se uite în oglindă, că face copii curând.—Vâlcea.

2903. Nu este bine a pune copilul mic, ce nu a împlinit un an, să se uite în oglindă, căci când va fi mare, va ieși un curvar.—Grindu, Ialomița.

2904. Dacă visează cineva că așează oglinda, apoi se zice că acela încurând va plânge.—Bucovina.

CCCCXXXIV. Om.

2905. De omul roșu, spân și înșămnat, să fugi cât îi trăi.
— Broșteni, Suceava.

CCCCXXXV. Omăt.

2906. Omătul care cade primăvara, să fie al mieilor și al paserilor. Acela căruia i s'a făcut vreo nedreptate, bate metanii, numărând firele de grâu și crede că Dumnezeu îi va face dreptate.—Straja, Bucovina.

CCCCXXXVI. Omor.

2907. Cine omoară, ia toate păcatele celui omorât, și-l poartă în spinare pe lumea cealaltă.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXXVII. Orbalț.

2908. Dacă are cineva orbalț, adică dacă îl doare jumătate de cap, apoi se ia peteca cu care s'au șters ouăle împestrite pentru Paști, și se pune la sfințit, alături cu copiturile și cărnurile Paștelor, și apoi se afumă cu păcișele de in, pe partea cea bolnavă, și durerea încetează.—Bucovina.

CCCCXXXVIII. Osânză.

2909. Osânza de porc, netopită, e bună de răni, iar de o mânănci e rea de gură.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXXIX. Oțet.

2910. În ulciorul fără toartă și cu buzele rupte, se face oțetul tare.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXL. Ou.

2911. Din ouăle care sunt ascuțite la vârf, vor ieși cocoși, iar din cele rotunde, găini --Ioneanu.

2912. De-ți fură din ouăle paserilor, rău îți merge în păseri, pe urmă.—Stânca, Iași.

2913. Cine a fură ori a tăgădui un ou, are de la Dumnezeu 7 ani de sărăcie.—Broșteni, Suceava.

2914. Dacă se fură de la cineva ouă de găină, apoi se crede că 7 ani în acel sat nu vor rodi câmpurile. —Bucovina.

2915. Luniu nu se iau ouă din cuihar, căci tug găinele și nu se mai ouă.- Vâlcea.

2916. Când în zilele de post iei ouă din cuihar, trebuie să scuipi în ele.- Broșteni. Suceava.

2917. Să nu dai de pomană ouă la țigani, că îți fură cioara puii.- Covurluiu.

2918. Când coci ou în spuză, să nu-l acoperi peste tot, că se innădușă puii în găscă - Broșteni, Suceava.

2919. Când bagi ouă în foc să se coacă, să nu vorbești, că de vei vorbi, vor plesni. -Adamești, Teleorman.

2920. Dacă cumpără sau vinde cineva ouă și le ia într'o basmă, apoi nu e bine a legă basmaua, căci la din contra din acele ouă nu vor ieși pui. Bucovina.

2921. Când pui ouă, de rață noaptea, rațele când vor fi mari, se ouă în poiată; de le pui ziua, se ouă pe afară. — Broșteni, Suceava.

2922. Când găinele fac ouă mici, părăsite, e semn de sărăcie și se zice că diavolul a călcat găinele. Stânca. Iași.

2923. Ouăle părăsite nu este bine a le mânca, ci a le da peste casă, că la din contra respectivul om ar fi părăsit de oameni și ținut de nimică.—Bucovina.

2924. Când găsești ou părăsit în cuihar, alunci e a pagubă, și să-l svârli peste casă; iar de oul are două gălbănușuri, îi a belșug. Sevastos. (Călătorii).

2925. Mirii să mânânce, după ce vin de la cununie, amândoi dintr'un ou, ca să fie amândoi moi, să se lese unu după altul. Înainte de cununie să nu mânânce în ziua aceea. Covurluiu.

2926. La cununie se dă mirelui să mânânce un ou răscopt, ca să fie econom. Sevastos, (Nunta).

2927. După cununie, seara la masă. amândoi mirii mânâncă dintr'un ou oual de o puică întâiu, ca să trăiască amândoi nedespărțiți până la moarte -- Ioneanu.

2928. La lasatul secului se mânâncă un ou, la urmă, ca să pară postul ușor.—Jud. Suceava; Stânca, Iași.

2929. La jumătatea postului celui mare, se face înnumărătoarea ouălor, ca să nu se strice până la Paști. —Ioneanu.

2930. Vineri, în săptămâna patimelor, se roșesc ouăle și se numește «Vinerea ouălor».—Rudeni, Argeș.

2931. La Paști, cine merge la biserică, să-și puie un ou roșu în sân, ca să fie totdeauna roșu.—Sabolciu, Bihar.

2932. La sf. Paști, mânâncă ouă roșii, că vei fi roșiu. Luncușoara, Bihar.

2933. După ce iese de la Înviere, nu se mânâncă ouă, că pe urmă miroase gura. Șarul-Dornei, Suceava.

2934. Înainte de a pune ouă la copt în spuză, să le scuipi. —Țăpu, Tecuciu.

2935. În ziua de Paști, când ciocnește ouăle bărbatul cu femeia, a cui nu se va strică, acela va trăi mai mult — Broșteni, Suceava.

2936. În dimineața zilei de Paști, când se spală, pune în cănița cu apă un ou roșu și un ban, ca să fie și omul roșu și sănătos, peste an, ca oul. —Giulești. Suceava.

2937. Să nu ciocnești ouă în ziua de Paști, dacă vrei să nu te doară mijlocul la secere. —Covurluiu.

2938. Dacă moare cineva în sat în Joia Paștilor, apoi ouăle roșii nu ies frumoase. Bucovina.

2939. Se zice că la Paști întreabă Faraon, mai marele dracilor, ori de sunt ouă roșii. Faraon să fie ferecat în lanțuri și el ar scăpa din ele, dacă i s'ar da un răspuns negativ. Răspunzindu-i-se, însă, că în acel an sunt mai multe ouă roșii, de cât în anul trecut, lanțurile lui s'ar îngroșa din nou. Straja, Bucovina.

2940. În ziua de Paști să nu arunci ghiocile ouălor roșii afară, că-ți arunci norocul și rodul. -Vâlcea.

2941. Cojile de oua cu care se face Paștele, să le dai pe

vale (pe apă), ca să se ducă să deie de știre și blajinilor că sosesc Paștele.—Broșteni, Suceava.

2942. Cojile ouălor întrebuințate pentru Paști, se dau pe o apă curgătoare și se zice că din ele se hrănesc Rohmanii, cari ar posti așa că dintr'un ou s'ar înfrupta 12 inși. — Straja, Bucovina.

2943. Cojile de ouă întrebuințate la Paști, se strâng și apoi se dau pe o apă curgătoare, crezându-se că ele la 40 de zile, ajung la Rohamani, care apoi trăesc dintrânsele. — Bucovina.

2944. Cojile de ouă de la găinele ce scot pui, le dai afară toate odată, nu pe rând. — Broșteni, Suceava.

2945. Cojile de ouă nu se aruncă în foc, crezându-se că apoi ar pieri puii din ouăle de sub cloște; după alții, că din cenușa lor naște pecinginea.—Bucovina.

2946. Strânge coji de ouă ce rămân pe cale în ziua de sf. Paști, că Doamne, de multe leacuri sunt bune. Luncușoara.

2947. Cojile de ouă din care au ieșit puii, se strâng la un loc și apoi se aruncă afară, crezând că se vor ținea puii la un loc.—Bucovina.

CCCCXLI. Păcat.

2948. Mămăliga și pânea să n'o calci în picioare, că-i păcat.—Broșteni, Suceva.

2949. Pe morți și pe bătrâni să nu-i vorbești de rău, că li iei din păcate.—Hânțescu.

2950. Când se naște copilul, el ia 7 păcate din păcatele maicăsa, pentru a-i răsplăti durerile. De asta, nu se poate om fără păcate. Țăpu, Tecuciu.

2951. Dacă moare o femeie lăuză, i se lasă mai multe fire de păr neîmpietite anume, ca să o vadă Dumnezeu că-i lăuză și să-i ierte păcatele. - Marian (Înmormântarea)

2952 Cine împrușcă când plouă, capătă păcate. -Țăpu, Tecuciu.

CCCCXLII. Păcură.

2953. Sub patul unde e culcat copilul, trebuie să stea în primele săptămâni ale facerii, un hârb cu păcnră; când femeia necurată intră în casă, necurăţeniile ei se prind de hârb, nu de copil.—Broşteni, Suceva.

CCCCXLIII. Păduche.

2954. Păduchele de-ţi iese pe frunte, e a pagubă. Stânca, Iaşi.

2955. Păduchii sunt semne de noroc pentru un copil ce se îngrijeşte.—Țăpu, Tecuciu.

2956. Când iese păduchele pe fruntea unui om bolnav, e semn că nu mai trăește mult.

2957. Să nu-ți faci lăutoare cu apă rece, că faci păduchi și lindine.—Țăpu, Tecuciu.

2958. Păduchele găsit pentru prima oară pe capul copilului, trebuie ucis pe o oală nouă, dacă voești ca copilul să fie bun cântăreț. - Stânca, Iaşi.

2959. Dacă te lai în ziua de Crăciun, nu faci păduchi. . . Țăpu, Tecuciu.

2960. Când păduchii de găină se pun pe om, nu se iau până când nu se uită în apă; tocmai atuncea fug. — Catane, Dolj.

2961. Când te uiți în puț, scapi de păduchi de găină, dacă ai. —Țăpu. Tecuciu.

CCCCXLIV. Pagubă.

2962. Mălaiu să nu dai împrumut, căci ai pagube.—Ciulnița, Ialomița.

2963. La lăsarile de post mari, ca Paști și Crăciun, toate oalele seara după masă, se pun cu gura în jos, de pagubă. —Vâlcea.

2964. Masa când va trăsni, trebuie sfărmată sau arsă, căci produce pagube.—Ciulnița, Ialomița.

É rău de pagubă :

2965. Când ȕica sau sarea se varsă ;

2966. Când cănele se târăşte pe spate şi merge târând curul pe pământ ;

2967. Furnici cu aripi când vin în casă ;

2968. Când urlă cănele ;

2969. Când chibritul se aprinde în mână.—Vâlcea.

2970. Săptămâna brânzei şi postul Părăsimilor să nu le spurci, adică să nu mânânci carne, căci e rău de pagubă. — Vâlcea.

2971. Nu e bine să dai sare, foc şi împrumut seara şi mai ales vineria, că e rău de pagubă.—Vâlcea.

CCCCXLV. Paingăn.

2972. Când se lasă un paingăn de asupra unui om bolnav, e semn că peste puţin va muri.—Țăpu, Tecuciu.

2973. Dacă se lasă un paingăn înaintea cuiva în jos, se crede că respectivul va auzi o veste.—Bucovina.

2974. Când îţi cad pe mâni, faţă ori gât paingăni, vei primi o veste.—Broşteni, Suceava.

2975. Când paingănul se lasă înaintea cuiva, vine un oaspete.—Găineşti, Suceava; Bogdăneşti, Suceava; Țăpu. Tecuciu; Șpătarei, Teleorman; Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași.

2976. Paingănul, când se lasă în casă, îţi vine un neam.—Vâlcea.

2977. Când se lasă un paingăn înaintea cuiva, primeşte veste sau un neam îi vine. Dacă vede paingănul în casă, şi neamul sau vestea îi de aproape.—Jud. Suceava.

2978. Când te muşcă paingănul, să te dai în scrânciob. — Țăpu, Tecuciu.

2979. Câţi paiajeni vei omorâ, atâtea păcate îţi iartă Dumnezeu, că paiajenul e bală spurcată.— Adameşti, Teleorman; Ciulniţa, Ialomiţa.

2980. Cine omoară un paingăn, îi iartă Dumnezeu 7 păcate.—Broşteni, Suceava.

2981. Celui care omoară un păianjen mare, i se iartă 7 păcate, iar de omoară unul mic, numai trei.—Ioneanu.

2982. Păianjenele când îl vezi, să-l omori, că-ți iartă 7 păcate; iar dacă nu, te încarcă cu 7 păcate, căci Țese mai mult decât Maica Domnului.—Vâlcea; Holda, Broșteni.

2983. Se ucid paingăni, crezându-se că cine ucide unu, îi iartă Dumnezeu zece păcate, de oarece a întrecut pe Maica Domnului, trăgând cel mai subțire fir de mătase. Banca Tutova.

2984. Când omori un paingăn cu dosul mânei, ți se iartă un păcat. Tătăruși, Suceava.

2985. Dacă omori painjeni de cei cu picioare lungi, ți se iartă câte trei păcate de fiecare.—Țăpu, Tecuciu.

2986. Se crede că dacă se taie cineva la vreun deget, apoi e bine a pune pe locul tăiat painjeniș, care stămpără curgerii sângelui. Bucovina.

CCCCXLVI. Palmă.

2987. Palma stângă de te va mânca, ai să dai mâna cu cineva.—Stânca, Iași.

2988. Când te mânâncă palma stângă, ai să iei bani, iar cea dreaptă, ai să dai. Perieni, Tutova; Stânca, Iași; Ioneanu.

2989. Când copilul de Țată Ține palmele întinse, are să fie darnic, milostiv.—Stânca, Iași.

2990. A dormi cu palmele lipite și puse între picioare, e smen de sărăcie, cobe, piază rea.—Maia, Ilfov.

2991. Nu-i bine ca mama să sărute pe copil pe palmă, că se face Țălhar.—Marian (Nașterea).

CCCCXLVII. Pământ.

2992. Când se cutremură pământul, atunci ori tremură coada celor doi pești, pe care se razimă pământul, ori se uită Dumnezeu la pământ cu mânie și el se cutremură de frică.—Broșteni, Suceava.

2993. Când se cutremură pământul, se uită Dumnezeu pe pământ și vede păcatele oamenilor.—Perieni, Tutova.

2994. Cutremurul de pământ provine din cauza femeilor neglijente, care între Filipi și Andrei lasă limbile la melițe și melișoae, de se bat strigele cu ele, până se cutremură pământul.—Jud. Suceava.

2995. Cine poate pune urechea la pământ, când se cutremură pământul, aude oamenii de pe ceea lume vorbind, vitele răgând, clopotele trăgând, etc.—Slânca, Iași.

2996. Pământul plutește pe o apă ce se întinde dincolo de poalele cerului.

2997. Când se cutremură pământul, se bat dracii în mijlocul lui, ori se întoarce pe cealaltă parte peștele pe care stă pământul.

2998. Dacă pământul se cutremură noaptea, e a belșug; ziua, a pagubă.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXLVIII. Pâne.

2999. Se crede că pânea plămădită de o femeie de un naturel iute, dospește foarte bine; de o femeie flegmatică, însă nu așa de bine.—Bucovina.

3000. Se crede că dacă intră cineva în casă, pe când se dă pânea în cuptor, și până la acel moment s'au dat multe pâni în cuptor, acela ce a venit, în viitor va avea multe cămeși: dacă însă până la momentul venirii lui, nu s'a dat încă nicio pâne, apoi că acela în viitor n'a avea nici o cămeșă.—Bucovina.

3001. Se crede că pentru ca să crească pânea bine în cuptor, trebuie a risipi un mușinoiu de furnici.—Bucovina.

3002. Când se face întâi pâne de grâu, se fac colăcei, se leagă de ciutură cu fir roșu și sporiș (o plantă), se scufundă ciutura cu ele, apoi scoțindu-le afară, se dau copiilor să le mănânce. Catane, Dolj.

3003. Să nu dai altuia pânea ce-ți rămâne nemăncată, că-ți dai puterile.—Catane, Dolj; Adamești, Teleorman.

3004. În prima săptămână a postului mare nu se lasă plămădeala pânei peste noapte afară, căci se crede că Toader noaptea s'ar mângâli în plămădeală, și nu s'ar găci pânea.

Bucovina

3005. Fărâmațurile de pâne ce cad de la masă, să le dai în foc, în loc curat, ca să nu le calci, că păcătuești. — Jud. Suceava.

3006. Dacă s'a copt pâne și una, din întâmplare, a fost uitată în cuptor, apoi se crede că nu e bine ca dintrânsa să mânânce o copilă, căci la din contra ea ar fi uitată de flăcăi și nu s'ar mărită.—Bucovina.

3007. Să nu mânânci pâne uitată, că nu te mai însori, rămâi uitat ca pânea.

3008. Când rămâne pe masă vreo bucățică de pâne uitată, e semn că a rămas cineva flămând din acei cari au mâncat.—Hânțescu.

3009. Pânea care se aruncă la mireasă, în cele patru părți, e rea de friguri.—Vâlcea.

3010. Spre a avea autoritate asupra cuiva, se crede că trebuie a coace două pâni, dară punându-le pe ele cele întâiu în cuptor și scoțindu-le cele de'ntăiu, și apoi a le pune undeva în altar ca să șadă acolo peste două duminici, însă văzute de nime, apoi să se ia acasă, să se cheme respectivii asupra cărora voește a-și câștiga influență, să-i cinstească și să li dea de gustat pâne de aceea.—Bucovina.

CCCCXLIX. Pântece.

3011. Când țipă copilul în pântecele mamei sale, sau va fi acel copil călugăr, sau un mare fălhar.—Pereni, Tutova.

CCCCL. Pânză.

3012. Dacă la lăsatul postului de toamnă nu se mânâncă toată demâncarea, să știi că te apucă ploaia cu pânza pe gard neurzită.--Vâlcea.

3013. Când se învălește pânza, pe sul, se înoadă o pană

de găină, ca pânza să meargă așa de ușor în stative, ca pana.—Jud. Suceava.

3014. Când se învălește pânza, să nu se lase a trece peste ea ori pe sub ea, vreun câne ori pisică, căci e rău de moarte.—Vâlcea.

3015. Când se nividește pânza, de vine musafir un bărbat, ajunge băătăura, iar de vine femeie, nu ajunge. — Broșteni, Suceava.

3016. Pânza pe care o ia vârtejul, când o înnălbești, să nu o întrebuițezi la nimic, fiindcă e rău de moarte. - Vâlcea.

3017. La finitul pânzei, dacă vrea femeia să știe ce are să nască, sau ce are să nască vreo vită, merge un băiat călare pe fuștei până la poartă, și dacă vede pe drum bărbat sau femeie întâiu, tot de acela sex va fi noul născut. — Broșteni, Suceava.

CCCCLI. Păpușoiu.

3018. Primăvara dacă se vor vedea sburând pe lângă casă mulți cărăbuși, e semn de mană în popușoi. — Stânca, Iași.

3019. Dacă primăvara este multă floare de jâr, toamna va fi bună recoltă de popușoi.—Ștraja, Bucovina.

3020. Dacă la arat găsești sub brazde mulți viermi și râme, e semn că popușoi vor crește frumoși.—Țăpu, Tecuciu.

3021. Dacă cărăbușul are picioare foarte păroase, apoi se crede că este bine a sămăna păpușoi, în care va fi belșug; dacă însă picioarele lui nu-s păroase, că nu vor rodi păpușoi. Bucovina.

3022. Când plouă în timpul aratului păpușoilor, e semn sigur că în acel an n'are să fie mană în păpușoi. Iar dacă e secetă la arat, e semn că în acel an au să fie păpușoi cu îmbelșugare.—Stânca, Iași.

3023. Marția Ciorilor.—La 22 Februarie, în Sân-Toader, ca să nu scoată ciorile porumbul, te scoli de dimineață, marți

să iei furca în brâu, să forci un fir cu ochii închiși. Îl înnozi cu mânele ta spate, tot cu oc ii închiși, zicând: «Nod gura ciorilor, a garoilor, și a toate lighioanele care scot porumbul», Îl iei apoi și îl legi, cu ochii închiși, la fiarele coșului. Îl lași până se pune porumbul. Atuncia îl iei de la coș și îl pui la coarnele plugului (când o începe întâiu); după ce isprăvești, îl arunci acolo într'un loc. — Catane, Dolj.

3024. În ziua de ajunul Bobotezei să pui grăunțe multe de păpușoi sub salteaua sau lăicerul patului unde va sta popa, dacă voești să-ți crească paserile mulți pui. — Stânca, Iași.

3025. Se crede că cum va fi timpul în ziua de 40 de sfinți, (19 martie), așa va fi el prin 40 de zile. Dacă pământul este atunci așa de înghețat, că durăesc căruțele, apoi se crede că păpușoi toamna se vor coace așa că turnându-se ei în sisiiac sau pod, vor durăi, cum au durăit atunci căruțele. — Straja, Bucovina.

3026 Se crede că de câte ori strigă prepelița, atât de scump va fi păpușoiul. Bucovina.

3027. Când torc vara pe câmp, mergând la ghilit, ori într'altă parte, rău fac, că au să se ciuciulească păpușoi pe câmp. Țăpu, Tecuciu.

3028. Primăvara, după ce s'a sămănat păpușoiul, nu se astupă cahla, și se crede că la din contra păpușoiul va avea mult făciune. Bucovina,

3029. Semincerii de păpușoi, după ce i ai desfăcut, ciucălăii să-i asvârli în drum, căci de-i vei pune pe foc, toți păpușoi, vor face făciune. — Broșteni, Suceava; Bucovina.

3030 Ciucălăii sămânțărilor, desfăcuți de grăunțe, se aruncă în drum, ca vârful ciucălăilor, în vara viitoare, să fie bătut ca drumul, Straja, Bucovina.

3031. Dacă la prășit iese și fire cu frunze albe, să le lași, că-s a noroc. Țăpu, Tecuciu.

3032. Se zice că popușoeșii cari se fac pe spicul păpușo-

ilor, ar fi împrumutul stăpânului, care împrumutând păpușoi, a dat mai mulți înapoi, din care cauză prisosesc păpușoi.—Straja, Bucovina.

3033. Dacă la cules găsiți știulețe roșii, e semn de o mare rușine.—Țăpu, Tecuciu.

3034. Păpușoiul roșu e bun de dat la vacile ce se năcăjesc să fete, și nu pot, că fată degrabă. — Stîncă, Iași; Bunești, Suceava.

3035 Se crede că uscând cineva păpușoi în cuptor, și scoțându-i, nu e bine a lăsa câțiva ciucălăi acolo, și că, dacă iarăș se face foc în cuptor, apoi Maica Domnului vâra mâna până'n cot, în focul cuptorului, după acei păpușoi. — Bucovina.

CCCCLII. Par.

3036. Cel care bate în pământ vreun par, fără trebuință, și nu-l scoate, pe lumea cealaltă îl va scoate cu ochii.—Ioneanu.

CCCCLIII. Păr.

3037. Se crede că oamenii păroși sunt cu noroc. — Bucovina; Stânca, Iași.

3038. Părul des e semn de belșug pentru om.—Țăpu, Tecuciu.

3039. Se crede că oamenii cu părul creț, sunt mari minciñoși; acei cu părul roșu, sunt răi.—Bucovina.

3040. Omul cu părul roșu e răutăcios.—Stânca, Iași.

3041. Să nu aruncați părul în foc, că pierdeți puterea. — Țăpu, Tecuciu.

3042. Nu-i bine să dai părul în foc să ardă, căci Maica Domnului aleargă plângând, ca să-l scoată, iar dracul râde.—Hânțescu

3043. Dacă dai părul în foc, când te lai, se repede Maica Domnului să-l ieie.—Tătăruși, Suceava.

3044. Părul ce-ți cade din cap să nu-l dai la gunoiu, că-l

ia vrăbiile de-și fac cuiburi, și te doare capul și-ți cade părul. Sevastos (Călătorii).

3045. Dacă a aruncat cineva afară părul ce i-a ieșit la pieptănat din cap, apoi vrăbiile îl adună și-și fac din el cuib, iară pe respectivul apoi îl doare capul. Bucovina.

3046. Când te tunzi strânge-ți părul și-l supune undeva să nu-l calce oamenii, că capeți durere de cap. Să nu-l pui pe foc, că iar te doare capul, iar când tai părul la fetele mitite, să-l pui într'o baligă, că crește lung și frumos. — Coveluiu; Ioneanu.

3047. Părul când îl tunzi, să-l măhuri.—Ciulnița, Ialomița.

3048. E păcat să măhuri tu sau altul părul după ce te-ai tuns; trebuie să-l iei cu mâna și să-l duci în gard. — Țăpu, Tecuciu.

3049. Femeia însărcinată care va culege în poală surcele ieșite din rânde, va face copilul cu părul creț.—Ioneanu.

3050. Să te păzești să nu-ți ieie nimeni din păr, fără știre că ți se paște vârful cozilor. — Sevastos (Călătorii).

3051. Părul capului nu este bine a-l da cuiva, căci el se poate întrebuința la diferite farmece, cu care se poate face mult rău celui de la care s'a luat părul, de aceea pieptănându-se cineva, sau funzându-și părul, este bine a-și arunca părul în foc.—Bucovina.

3052. Femeia însărcinată, dacă dă cu piciorul în mătă, câne sau alt animal asemenea, face copilul pârșos. De aceea trebuie să puie în scâldătoarea copilului păr de al animalului în care și-ar aminti că a dat cu piciorul. Giulești, Suceava.

3053. Mama îngreunată să nu mânânce din oală, nici mălmăligă să tipărească, că naște copilul fără de pic de păr pe cap.—Stânca, Iași.

3054. Se crede că dacă se încrețește unei copile părul la ceafă, va mai căpăta surori.—Bucovina.

3055. Ciuchii de păr de la ceafa copilului, care se for-

mează pentru că stă mult culcat pe spate, nu e bine să-i taie mă-sa, căci îi arde casa copilului, când va fi gospodar, ci să se ducă cu el la nănașă-sa să i-l taie.—Jud. Suceava.

3056. Fetele se bucură când găsesc spelci, că li crește părul.—Țăpu, Tecuciu.

3057. Când se tund copiii mici, e bine să bagi părul la rădăcina unui pom, ca să li crească lung ca pomul.—Catane, Dolj.

3058. Spre e face ca părul să crească lung, se ung fetele cu untură de ariciu.—Bucovina.

3059. Decă fetele mari dau cu salcie pe păr în ziua de Florii, li crește părul.—Catane, Dolj.

3060. În săptămâna brânzei să nu te speli la cap, căci se scutură burdufurile cu brânză în cap (adică faci mătreață) și-ți albește părul curând.—Ciulnița, Ialomița.

3061. Părul ce cade la pieptănatul femeilor sau la tunsul fetelor, se strânge și se pune într'un gard, lipindu-se o bagă peste el, ca să crească părul din cap.—Bursucani, Covurlui.

3062. Se crede că dacă voește cineva să-i crească părul, apoi îi bine să puie pe cineva ca să-i răteze părul pe când crește luna, și anume de o persoană bine voitoare, și părul îi va crește frumos; dacă-i rătează cuiva părul o persoană sgârcită sau rău voitoare, pe timpul scăderii lunei, apoi nu-i va crește părul.—Bucovina.

3063. Cine mânâncă sâmbânță de tiugă (tivdă), îi cade părul.—Adamești, Teleorman.

3064. Nu-i bine să se leie o femeie sau o fată înaintea bărbatului, că nu-i mai crește părul.—Țăpu, Tecuciu.

3065. Să nu vii de la mort cu părul despletit, că-ți va cădea părul.—Hănțescu.

3066. Fetele să nu mânânce despletite, că li cade părul.—Ciulnița, Ialomița ; Catane, Dolj.

3067. Se crede că nu e bine ca o copilă să ia pe cap o

cușmă sau pălărie bărbătească, căci la din contra, va avea păr slab.—Bucovina.

2068. În ziua de sf. Toader se tund vitele în frunte ca să se facă frumoase; fetele se lau cu stroh de la vite, ca să li crească parul mare și frumos.—Broșteni, Suceava.

3069. La sf. Toader fetele mari se spală la cap cu iarbă mare, zicând: «Sfinte Toadere, fă ca coadele noastre să crească ca coamele cailor».—Ioneanu.

3070. La sf. Toader fetele se lau cu fân, ca să li crească părul. pronunțând cuvintele: «Toadere, sân Toadere, dă coșile fetelor, cât cozile iepelor».—Bursucani, Covurlui.

3071. În sara de sf. Toader, fetele își taie câte o șuviță de păr din cap și o pun sub o baligă, semi-uscată, zicând de nouă ori: «Toadere, sân Toadere, dă codița fetelor, cât codița iepelor».—Țăpu, Tecuciu.

3072. În ziua de sf. Toader fetele trebuie să se leie până în ziuă, ca să li crească părul, ca cozile cailor, că dacă n'ar face aceasta, atunci caii, pe care îi mână Toader la păscuț, li-ar paște cozile. În acea zi se slobod caii la păscuț.—Straja, Bucovina.

3073. Dacă ți-i frică de ceva, ia păr de la urs și te afumă, că-ți vine bine: uiți frica.—Adamești, Teleorman.

3074. Când ești spăriet de un câne, să te afumi cu păr de al lui.—Jud. Suceava.

3075. Dacă i se dă cuiva păr de capră sălbatecă, în mâncare, apoi capătă o pântecăraie care-i cauzează moartea.—Bucovina.

CCCCLIV. Parte.

3076. Când ai noroiu în cof și în genunche, ai parte de bivoli. Catane, Dolj.

CCCCLV. Pască.

3077. Se zice că dacă paștele cresc frumos, va fi un an bun. —Bucovina.

3078. Aducându-se pasca de la biserică acasă la Paști, se

gustă mai întâiu din anaforă și apoi din crucea paștei. Care gustă mai întâiu din usturoiu și hrean, pe aceala nu-l mănâncă puricii.—Straja, Bucovina.

CCCCCLVI. Pasere.

3079. În ziua de Dragobete ~~se~~ însoțesc paserile.—Rudeni, Argeș-

3080. Paserile de casă, când se culcă de vreme, e a bine; când se culcă târziu, e a lipsă.—Bogdănești, Suceava.

3081. La muncă să nu arunci fărâmurile, ci să le dai la pui acasă, ca să crească mari.—Țăpu, Tecuciu.

3082. În seara lăsafului de post (toamna) să dai de mâncare multă la orățăanii, ca să nu-ți mânânce bobotinele din grădină, vara.—Vâlcea.

3083. Paserile care nu au rășniță, nu-s bune de mâncat.—Holda, Suceava.

3084. În ziua de ajunul Crăciunului să postești până la ziua jumătate, că prinzi vara paseri, și să iai cu ochii închiși două paie, să le bagi în sobă.—Vâlcea.

3085. Să nu pui mâna pe puii unei păserele, căci vin furnicele de-i omoară, iar paserea îi părăsește. Țăpu, Tecuciu.

3086. Tărățele și busuiocul din noaptea de sf. Vasile, sunt bune pentru paseri.—Vâlcea,

3087. Gâștile și găinele albe sunt privity ca slinte. Bogdănești, Suceava.

3088. Când paserile umblă cu aripile în pământ, trag a sărăcie. Țăpu Tecuciu.

3089. Dacă are cineva galițe mici, apoi se crede că nu e bine a le numără într'o zi de post, că apoi n'ar crește.—Bucovina.

3090. Paserea care va fi pupată de om, o mănâncă uliul.—Ioneanu.

3091. Cuibarul în care a scos găscă sau găina pui, nu se dă afară, ci se duce în pod, unde se ascunde, ca precum

nu-l vede pe el nimenea acolo, așa să nu vadă cioarele, țarcile și ulii, puii.—Straja, Bucovina.

3092. Puiul cu cinci degete nu se taie, că acela e norocul paserilor.— Stânca, Iași.

3093. Când se adună paserile și vrăbiile toamna pe la arie, iarna va fi mare și geroasă.—Jud. Suceava.

3094. În ziua de crăciun să mânânci întâiu carne de pasere, ca să fii ușor ca paserea pe vară.— În părțile noastre, fiecare își pregătește câteva păseri.—Adamești, Teleorman.

3095. Dacă vrei să scapi orăteniile (paserile de curte) de boală, să iei sgură de la mașină, să le pui în gropan să bea de acolo apă, că li va trece.—Cătane, Dolj.

3096. Când intră pasere sburătoare în casă, pe fereastră sau pe ușă, ea aduce o veste bună.—Jud. Suceava.

3097. Când mor din paseri, să se taie una din cele sănătoase și să se mânânce, căci atunci celelalte nu vor mai muri —Ioneanu.

3098. Când te va murdări o pasere în sbor, ai să ai o su-părare despre o pagubă mare. Jud. Suceava.

3099. În ziua de sf. Ilaralambie (10 faur) se face colivă din care se păstrează spre a da paserilor când mor, să nu mai moară — Ioneanu.

3100. Să nu numeri lunia paserile că-ți mor, de boală, ori îți pier.—Țăpu, Tecuciu.

3101. Nu e dat femeilor creștine să taie paseri, căci ar fi și ele ca femeile nebotezate.—Jud. Suceava.

3102. Ca să trăiască puii de păseri lunateci, adică puși și scoși în aceeași lună, când se pune cloșca, să se puie în cui-bul ei surcele, câte ouă sunt, și o legătură mică cu meu, și după ce ies puii, să li dea din acel meu să mânânce sau să se puie într'un ciur cu atâtea surcele câți pui sunt și cu un cuțit, apoi să se cearnă ciurul cu toate acestea deasupra unui foc, și așa nu vor muri.—Ioneanu.

3103. Când paserile au pui mici, nu trebuie a vorbi de

dânsele, căci le mănă furnicile puii.—Grozești, Mehedinți.

CCCCLVII. Paști.

3104. În ziua de Paști desdimineață, înainte de a merge la biserică, se spală sătenii cu un ban de argint, ca să fie albi ca argintul și să aibă bani peste an, și cu un ou roșu, ca să fie roșii, ca oul cel roșu.—Straja, Bucovina.

3105. Când vii dela Paști, e bine să intri în casă pe brazdă verde, că e bine de sănătate, și s'o iei în ziua de sf. Gheorghe, că e bună de vite, când li se împietrește ugerul. E bine să se ia cu capul și pielea goală. — Bucovina.

3106. În ziua de Paști nu e bine să doarmă omul, că apoi acel om e somnoros peste întreg anul, și vara îi plouă pologul.—Straja, Bucovina.

3107. Lumânările ce rămân dela Paști, să le aprinzi când pleacă dănații și fetele mari la horă, și să treacă printre ele, ca să se uite lumea la ei, ca la Domnul Hristos.—Cățane, Dolj.

CCCCLVIII. Pelin.

3108. În spre Rusalii, sara, trebuie să pui pelin sub cap; altfel Rusaliele descopăr casa și te iau.—Stânca, Iași.

3109. În ziua de Rusalii se pune pelin verde prin casă, ca să piară purecii.—Ioneanu.

3110. În ziua de Rusalii se pune la brâu pelin și-l poartă toată ziua, iar noaptea se pune la cap și în așternut.—Moldova.

3111. În ziua de Rusalii se pune pelin la brâu, ca să nu-ia din căluș.—Cățane, Dolj.

3112. Pelinul strâns din ziua de Rusalii, e bun de afumat pe cel apucat de «cel rău» sau «ducă-se pe pustiu».—Țăpu, Tecuciu.

3113. În ziua de Mărina (17 Iulie) se culege pelin, din care se face apă de pelin, care este bună pentru subțierea obrazului.—Ioneanu.

CCCCLIX. Pernă.

3114. Când se răstoarnă pernele, are să se mărite fata din casa ceea. Tătăruși, Suceava.

3115. Când băieții, de mici, nu șed cu capul pe pernă, îi semn că n'au să trăiască. Tătăruși, Suceava.

CCCCLX. Perzanie.

3116. Când o femeie însărcinată e în primejdie de a pierde, sau se sperie de ceva, se afumă cu nări de vulpe. Bucovina (Marian. Nașterea).

3117. Când e o femeie în primejdie de perzanie, se spală icoana Maicei Domnului și i se dă apă de aceea de băut.—Marian (Nașterea).

3118. Se ia o coasă, se deschide o fereastră, prinde coasa de măsă, o pleacă puțin cu vârful în jos pe fereastră afară, toarnă apă de trei ori pe pânza coasei, astfel ca să se scurgă într'un vas și apoi din acea apă bea femeia de trei ori, iar cu restul o spală pe cap și pe corp. După aceea se leagă femeia peste pânțe cu 'torț de învățătură' (la care s'au învățat copilele a toarce), și astfel legată trebuie să umble trei zile.—Marian, (Nașterea).

3119. Femeia care a pierdut, trebuie să fi fost legată de cineva, sau a pierdut pentru pacatele sale sau ale părinților. — Transilvania (Marian, Nașterea).

CCCCLXI. Pește.

3120. Fuior dela crucea popei la Bobotează, îi bun de pus la pânza volocului sau a mrejei, ca să fragă peștele, cum frag băieții după popă.—Jud. Suceava.

3121. Cine în ziua de Paști, când zice popa: Hristos a înviaț, răspunde: «pește prind», acela prinde pește mult pe vară, dar și mare păcat face.—Stânca, Iași.

3122. Unele femei, când voesc să plece cu târbocul la râu să prindă pește, și dacă e duminică, iau furca în brâu, și iese la lume, forcând câteva firicele, cu scop ca cum se va miră lumea de ele, că lucrează duminică, așa să se mire

peștele de ele, și să iasă de pe la maluri să vie la târboc să-l vadă.—Adamești, Teleorman.

3123. Toată lemnăria de năpatcă să o furi, dacă vrei să ai noroc la prins pește. Țăpu, Tecuciu.

3124. Când cineva se duce la prins pește, pe cel de 'ntăt iu ce-l prinde. îl dă prin păr sau barbă, ca să prinză atâ. de mult, cât păr e în cap sau barbă.—Rudeni, Argeș.

3125. Să scuipi în apă înainte de a începe prinsul peștelui.—Țăpu, Tecuciu.

3126. Femeia îngreunată să nu mânânce cap de pește, căci nu vorbește copilul curând.—Bursucani, Covurlui.

3127. Femeia care mânâncă pește crud, va naște copii sprinteni.—Țăpu, Tecuciu.

3128. La sf. Paști, mânâncă mai înainte pește prins în ajunul Paștelor, că vei fi ușor peste tot anul.—Luncușoara.

3129. În ziua de Paști, mânâncă mai întâiu pește, ca să fii iute ca peștele, toată vara.—Rudeni, Argeș.

3130. Vineria cine mânâncă pește, îi curge sânge din nas vara.—Țăpu, Tecuciu.

3181. Când sar peștii după musculițe, are să fie cald.—Parpanița, Vaslui.

3132. Când visezi pește mărunțel, ai să ai noroc ; iar de visezi prinzând pește mare, ai să ai o scârbă mare —Parpanița, Vaslui.

CCCCCLXII. Peteală.

3133. Dacă se încâlcește peteala miresei, în casa ei n'are să fie Doamne ajută.—Sevastos (Nunta).

3134. Dacă vreo dușmancă fură din peteala miresei, nu-i a bine.—Sevastos (Nunta).

3135. Visând peteală în piept, îți va muri un copil sau o rudă.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCCLXIII. Pețitor.

3136. Fetele măturând casa în câșlegi, încep totdeauna de

la prag, crezând că făcând așa, vor sosi mai curând peșitori. — Bucovina.

3137. Când intri într'o casă cu fete mari, trebuie să șezi, ca să șază peșitorii. — Jud. Suceava ; Hânțescu.

3138. Dacă vreo pasere sburând, se lovește de fereastra unei case, unde sunt fete mari, apoi se crede că în curând vor veni peșitori. — Bucovina.

3139. Să nu primești peșitorii la tocmeală, nici întâia nici a doua oară, ci tocmai a treia, căci atunci e logodna mai cu trăinicie. și viața casnică mai lungă. — Țăpu. Tecuciu.

CCCCLXIV. Picingine.

3140. Miercuria și vineria să nu iei ouăle din cuibar, că faci picingine pe obraz. — Jud. Suceava.

3141. Să nu mânânci din ceea ce au ciugulit găinele, căci faci picingine pe obraz. — Adamești. Teleorman.

CCCCLXV. Picior.

3142. Când stai la masă, să nu huți picioarele, că huți pe dracu. — Holda, Suceava.

3143. Să nu legeni picioarele, că legeni pe dracu. — Sevas-tos (Călătorii); Bucovina.

3144. Să nu bagi picioarele pe sub masă, că ți se lungesc. — Țăpu, Tecuciu.

3145. Când treci peste piciorul cuiva, acela cade în horă la nunta ta — Catane. Dolj.

3146. Când treci peste picioarele cuiva, din fugă, despășește-l, că-i merge rău. — Țăpu, Tecuciu.

3247. Se crede că acela cui i se bate vâna la pulpa stângă, va dobândi un prieten. Bucovina

3148. Nu se umblă cu un picior încălțat și cu unul desculț, că umbli mult până te însori. — Jud. Suceava ; Vâlcea.

3149. Când ești căsătorit, nu umblă cu un picior desculț și unu încălțat, că tragi a văduvie. Stânca, Iași.

3150. Când un copil începe să meargă întâiu în picioare,

locul de unde se ridică în sus, se taie împrejur ca un cerc, ca să taie piedica copilului, să poată merge ușor.—Ioneanu.

3151. Când ia mama copilul în brațe, nu e bine să-l puie la picioare, căci toată viața lui va rămâneă tot la picioarele altuia.—Marian (Nașterea).

3152. Femeia care are un copil mic, spălându-și picioarele, să și le spele nu numai dela căpută, ci dela genunchi în jos, și apoi copilul ei va umblă curând.—Bucovina.

3153. Când cineva ieșind sau intrând undeva, își târâie picioarele, este urmat și de alții.—Jud. Suceava.

3154. Femeia să se păzească să nu-i vadă bărbatul picioarele până la genunchi, că n'o mai iubește.—Sevastos (Călătorii).

3155. Când o fată vrea să se mărite, să tragă piciorul pe covorul pe care stă mireasa.—Jud. Suceava.

3156. La «Isaia dănțuește», de voește mireasa ca în vieața casnică să fie ea mai mare de cât bărbatul, să calce pe mire pe picior.—Sevastos, (Nunta)

3157. Se crede că nu e bine a aruncă năsipul care se află 'n rânza gobailor tăiete, jos, c'apoi acel ce calcă cu piciorul gol, capătă păducel la picior.—Bucovina.

3158. Păducelul se zice că se tămăduiește, dacă se pune coada culeșeriului în foc și apoi la băfucel. Bucovina.

CCCCLXVI. **Piciorug**

3159. Să nu umbli cu vreun piciorug, prefăcându-te șchiop, că-i a rău. Țăpu, Tecuciu.

3160. Să nu umbli în catalige, că ți se lungesc picioarele, ori capeți slăbăciuni de picioare.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXVII. **Pieptene.**

3161. De umbli cu pieptenele și nu te speli, apoi de vei atinge de față, ți se face crăpăcioasă (aspră).—Adamești, Te-leorman.

3162. Să nu dai cu mâna după pieptene pe la nas, că faci bube.—Vâlcea.

3163. Când te piepteni și-ți cade pieptenele din mână, e semn că vei păși ceva; însă dacă-l vei șterge îndată, de o petică, nu-ți va fi nimic.—Hânțescu.

3164. «Plesniți» sunt la oameni, crăpături la limbă, și provin din faptul că te-a adăpat (ți-a dat otravă) de pe pieptene.—Țăpu, Tecuciu.

3165. De sf. Dumitru nu se piaptănă, că-i primejdios de lupi.—Stânca, Iași.

3166. Se zice că dacă a furat cineva un pieptene și moare, apoi ies pe dânsul o mulțime de păduchi.—Bucovina.

CCCCLXVIII. Pierdere.

3167. Dacă-ți pare rău de un lucru pierdut, nu-l mai găsești.--Catane, Dolj.

3168. Când pierzi ceva, să zici de mai multe ori, că-l găsești :

Scoate, drace, ce-ai furat,
Că te bat cu maiele,
până-ți iasă

– Catane, Dolj.

CCCCLXIX. Piper.

3169 Când scapi piper pe masă, ai să umbli bătut —Tătăruși, Suceava.

3170. Când scapi piper pe masă, atâția pumni vei lua, câte fire ai scăpat. Tătăruși, Suceava.

3171. Piperul din solniță dacă se varsă, e semn de sfadă. -- Jud. Suceava : Stânca; Iași ; Rudeni, Argeș ; Sevastos (Călătorii); Ioneanu.

3172. Se crede că spre a face ca să fie ceartă într'o familie, trebuie a presură piper pe jos.—Bucovina.

CCCCLXX. Pirostrii.

3173. Dacă după ce faci mămăliga, nu iei pirostriile de pe foc, ai să ȣezi în foc pe ceea lume.—Tătăruși, Suceava.

CCCCLXXI. Pisică.

3174. Când cineva suflă în mâncarea pisicilor, li dă și lor din sufletul lui.—Rudeni, Argeș.

3175. De pisică să nu te prea îngrijești, căci ea se roagă să moară toți și să nu rămâie de cât o babă bătrână, ca să-i ia mâncarea din mână.—Ciulnița, Ialomița.

CCCCLXXII. Pistol.

3176. Când ți se sloboade pistolul la nuntă, e a rău.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIII. Pistrui.

3177. Oamenii pistruieți se spală cu apă în miezul nopții, când cântă cucoșul, căci temându-se a nu fi luați drept evrei, li se pot înmulți petele. Pentru aceasta se feresc, ba mai mult se roagă și pentru perirea celor ce le au.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIV. Pită.

3178. Ca să dospească pita, după ce s'a frământat, se zică: «așa să-și aducă pita mea aminte de dospit, cum și-aduc aminte fetele de măritat».—Sabolciu.

CCCCLXXV. Pițigoiu.

3179. Când pițigoiul cântă pe lângă casă, face a frig.—Găinești, Sucenva.

CCCCLXXVI. Pitpalac.

3180. Un pitpalac să se țină închis în colivie numai trei ani, apoi să i se dea drumul, căci ținându-l mai mult, se face un păcat, care nu va fi iertat de Dumnezeu.—Ioneanu.

CCCCLXXVII. Plâns.

3281. La băieți să nu se pună mărgelile la gât, căci făcându-se mari și îmbătându-se vreo dată, plâng până se trezesc.—Ioneanu.

3182. Dacă plânge vreun copil neconținut noaptea, apoi e bine a lua apă dela o fântână străină, zicând: «Eu las plânsorile aice și iau odihna», și apoi copilul nu mai plânge noaptea.—Bucovina.

3183 Când un copil are obtceiu de plânge noaptea, seara să i se pună fașa de a curmezișul drumului, ca vitele ce vin de la pășune, să treacă peste ea și astfel încingând copilul cu ea, nu mai plânge. Sau să ia somnișor după tufe, care să lege la fașă, și atunci nu mai plânge.—Ioneanu.

3184. Dacă un copil de la nașterea lui, plânge întruna o săptămână, aceasta e semn că-l bântuie duhurile necurate. Ioneanu.

3185 Unde este un copil mic în casă, se crede că este bine a lăsa perdelele pe ferești, căci la din contra intră plânsul priu fereastră, peste lumină și copil, care apoi plânge neîncetat. Bucovina.

3186. După ce o femeie a născut, se face cruce de țărițe de grâu, una în mijlocul casei, și alta la ușă, [și cine intră zice: «Aci de casa de țărițe să te apuci, iar de copil să nu te atingi». Aceasta se face ca copilul să nu plângă cât va fi mic.—Ioneanu.

3187. Când copilul este mic, să-i iei fașa și să o așterni în drum, ca să treacă oile peste ea. Să lași să însereze scutecele pe gard, că nu mai plânge.--Mischi, Dolj.

3188. In cea de'ntăiu duminică de la nașterea unui copil, să i se dea de ma-să țâță pe pragul ușii, sa să nu capete la plâns arlag.—Ioneanu,

3189. Când copilul plânge prea mult, își face de cap. — Perieni, Tutova.

3190. Când se pun cârpele unui copil afară să se usuce, să nu le apuce sfințitul soarelui, căci capătă copilul plâns prea mult; dacă însă le apucă afară, să le scuture pe foc, apoi să le aducă în casă.—Ioneanu.

3191. Când copiii mici plâng noaptea, se face seara «de muma pădurei».—Se ține copilul în brațe, și în umbra lui se dă cu toporul de trei ori, zicând vorbele acestea :

Fuși năluca
prin prelucă,

prin răzor,
printre răzor,
că te taiu cu ăl topor.

--Catane, Dolj.

3192. Când cineva ține seara vreun copil în brațe, să nu-l ridice în sus mai mult decât statura celui ce-l ține, căci noaptea va plânge mult.—Ioneanu.

3193. Cine plânge în ziua de ajunul Crăciunului sau a Bobotezei, va plânge tot anul—Hânțescu.

CCCCCLXXVIII. **Ploaie.**

3194. Dumnezeu, când i-i gândul să ploaie, toacă'n cer, și cucoșii aud, și de asta vestesc și ei moleșagul de cu seară. —Țăpu, Tecuciu.

3195. De aia nu mai plouă, c'a început popii să se tundă. —Catane, Dolj.

3196. Ploile sunt legate prin farmecele ȝiganilor cari fac cărămidă, și mijlocul de a le dislegă, e de a-i alungă.—Apoi ovreii când intră la cușcă, se roagă să nu ploaie, căci când plouă, din fiecare sinagogă trebuie să moară un individ. —Țăpu. Tecuciu.

3197. Se crede că când intră ȝidovii în sărbătoarea cuștelor, va ploua. —Bucovina.

3198. Când se înneacă cineva, va ploua 40 de zile. — Ioneanu.

3199. Dacă moare cineva de moarte năprasnică în păduri, la înmormântarea lui vor fi ploi mari.—Ștraja, Bucovina.

3200. Nu ședeà pe pragul ușii, că-ȝi va plouà la nuntă. Dacă ești bătrân, ȝi va plouà în ziua morȝii —Vâlcea.

3201. Să nu mânânci din oală, că-ȝi plouă la nuntă. — Bucovina; Catane, Dolj; Jud. Suceava.

3202. Se crede că dacă începe ploaia des dimineață, apoi nu durează lung.—Bucovina.

3203. Când începe ploaia de joi, ține două săptămâni; iar

de începe de sâmbătă, ține până celantă sâmbătă.—Sevastos (Călătorii).

3204. Se crede că dacă a început să ploaie sâmbătă, apoi ploaia va dura mult timp.—Bucovina.

3205. Fiind timp prea îndelungat secetă, atunci se scaldă o femeie grea într'o apă curgătoare. sau se toarnă apă pe dânsa, și se crede că apoi va plouă. Straja, Bucovina.

3206. Dacă plouă cu piatră, apoi se scoate cociorva și lopata de pâne și se pune cruciș înaintea pragului, iar toporul se înfinge în pământ, și cu aceasta se crede că va trece piatra. Bucovina.

3207. Când plouă tare, să nu ții ferestrele deschise, căci trăsnește. Tătăruși, Suceava.

3208. Se crede că smulgându-se iarbă cu mâna, va urma ploaie.—Bucovina; Jud. Suceava.

3209. Unii postesc ajunurile sărbătorilor de iarnă într'un fel anumit și apoi ei cred că ar putea întoarce grindina și ploaia. —Straja, Bucovina.

3210. Ploaie cu soare însemnează că sunt fete necinstite. Când plouă cu soare, băieții cântă veseli :

Fugi ploaie,
fugi ploaie,
că te-ajunge soarele,
și-ți iaie picioarele. ,

--Țăpu, Tecuciu.

3211. Când plouă cu soare, se crede că sunt multe fete necinstite, și atunci băieții cântă așa :

Plouă, plouă
într'o casă nouă;
ouăle de lut,
fetele se . . .

—Jud. Suceava.

3212. Când nu plouă, să furi tiparele țiganilor cu care fac cărămida, și să le arunci în puțuri, căci ei leagă ploile. Să uzi țiganii pe cari-i vei întâlni în drum.--Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIX. Ploșniță

3213. Când pui curpeni de fasole pe foc, atunci se fac ploșniți. Tatăruși, Suceava.

3214. Dacă-și fac lăstunii cuib sub streșina casei, se fac ploșnițe în casă. Straja, Bucovina.

3215. Când e lună nouă, nu se grijește casa, că se fac ploșnițe și alte juvini. Broșteni, Suceava.

3216. Spre a se cotorisi de ploșniți, este bine a afumă în casă cu pipăruș, și apoi a vărui păreții cu un var amestecat cu terpențină. Bucovina.

3217. De ploșniți scapi dacă grijești casa și o vărnești în lună nouă, în zilele de post. văruiind-o îndărăpt și molfăind ceva, precum coji de pâne, mălaiu, etc. Broșteni, Suceava.

CCCCLXXX. Poame.

3218. Vara, când încep să se coacă poamele, să nu mânânce cineva până mai întâi nu împarte, ca să mânânce morții și apoi viii.—Ioneanu

CCCCLXXXI. Pod.

3319. Când pocnește podul în colț, atunci nu-i bine. Tă-tăruși, Suceava,

CCCCLXXXII. Pom.

3220. Sara, înspre ajunul Crăciunului, femeia când face aluatul pentru turtă, așa cu mânele ciucură dn aluat, se duce în grădină, pe la fiecare soiu de pomi, însoțită de bărbatul său, care ține în mână un topor. Dacă ajunge de pildă la un măr, bărbatul zice: «Bre muiere, eu am să taiu mărul ista, că nu rodește de loc».—Femeia atunci zice: «Nu-l tăia, mă rog dumitale, că cum îs mânele mele încărcate ciucură de aluat, așa și el (mărul), la anu are să rodească». — Așa se face la fiecare pom, și se zice că vara pomii rodesc vrăjmaș.—Stânca, Iași; Sevastos (Călătorii).

3221. La ajunul Crăciunului se leagă pomii cu paie, așa ca aceștia să cadă până la celalt ajun, pentru ca pomii să lege. —Bucovina.

3222. În noaptea Crăciunului să măтури coșul, să pui funinginea pe la rădăcinile copacilor, căci rodesc. Vâlcea.

3223. Dacă copacul nu face roade, în sâmbăta Paștelor, cum frământă pasca, du-te cu mânele pline de aluat și le șterge de copaci, și de bună samă, au să rodească. Sevas-tos, (Călătorii).

3224. Când un pom nu face roade, să-l îngăuri în ziua de sf. Gheorghe, căci atunci va face. Vâlcea.

3225. Pentru ca să rodească copacii, din aluatul de pască ce l-ai ras de pe covată, faci câte un colăcel de fiecare copac ce nu rodește, și-l anini pe o crenguță.—Sevastos. (Călătorii).

3226. În ziua de 1 Mart să legi la fiecare pom roditor fir roșu, ca să facă poame multe pe vară. Adamești, Teleorman.

3227. Se crede că dacă s'a desfăcut de grăunțe semincerii legați la olaltă, să se anine ei toamna pe pomi, care apoi în vara viitoare vor rodi. Bucovina.

3228. În ziua de Maria Egipteanca (1 April), se sădesc pomii. Broșteni, Suceava.

3229. Se crede că dacă sădesc doi inși pomișori, sau samănă sâmburi de poame, acei pomi vor face fructe în fiecare an; răsădiți, sămănați numai de unul, vor face fructe numai tot la doi—Bucovina.

CCCCLXXXIII. Pomană.

3230. Să nu dai de pomană la țigani, că-ți fură cioara puii. Covurlui.

3231. Se dă de pomană un porc, căruia îi aprinde două lumânări la urechi și se udă copitele cu apă, căci dacă nu are apă, pe lumea cealaltă, rămătorul rămă și îi va găsi apă.--Ciulnița, Ialomița.

3232. Ori ce se dă omului de pomană, nu se pierde, ci le capătă în cealaltă lume îndărăt. Marian, (Inmământarea).

3233. Cine dă ață de pomană, face punte pe lumea cealaltă și trece în raiu. Ciulnița, Ialomița.

3234. Să nu dai borș cu flori de pomană, că pe lumea cealaltă, bei tot apă cu hospă și cu flori.—Covurluiu.

3235. Dacă se face pomană cu fruct alb, apoi se crede că primitorul trebuie să dea în schimb pâine și sare. Bucovina.

3236. Când se dă de pomană, să nu se dea peste gard, căci acea pomană nu este primită pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

3237. Dacă nu faci pomană pe lumea asta, n'ai ce mânca pe lumea cealaltă.—Ciunița, Ialomița.

3238. Să dai rogojină de pomană, ca să ai cu ce-ți face adăpost, pe lumea cealaltă, când o fi vremea rea.—Ciulnița, Ialomița.

CCCCLXXXIV. Popă.

3239. Când te întâlnești cu popa, îți merge rău.—Tătăruși, Suceava; Catane, Dolj; Adamești, Teleorman.

3240. Când îți iese popă înainte, are să te bată cineva.—Tătăruși, Suceava.

3241. De-ți va ieși popă înainte, trebuie să asvârli cu paie în urmă lui; altfel nu-ți merge bine.—Stânca, Iași.

3242. Când întâlnești la drum popă, svârle după el un șumuog de fân, și să zici: «Ptiu, piei, drace».—Jud. Suceava.

3243. Să nu cumva să leși pe popă să sfârșească cu umblatul (zi întâiu, ajunuri, molifte), la tine, că-i a rău.—Țăpu, Tecuciu.

3244. În ajunul Bobotezei e rău de moarte dacă aperi pe popă de câni.—Ștefănești, Vâlcea.

3245. Când vine popa cu crucea la Bobotează, să arunci grăunțe de porumb înaintea lui, că-ți vor ouă găinele, iar când pleacă din casă, să măture după el, că nu vei avea pu-reci pe vară.—Sabolciu.

3246. Popa, dacă moare de moarte bună, merge în iad; iar dacă moare de moarte năprasnică, merge la raiu. —Stânca, Iași.

3247. Când un popă hirotonisit vine acasă, îi iese preuteasa înainte cu sapă și lopată, ca să aibă parte de morfi. — Maia, Ilfov.

3248. Dacă la o fată mică îi cresc întâiu dinții de sus, ea se va face preuteasă, iar dacă copilului îi cresc întâiu dinții de sus, apoi el se va face preot. — Vâlcea.

3249. De mergi la drum și te întâlnești cu un preot, să treci prin dreapta lui, pentru a-ți merge bine. — Hânțescu.

CCCCCLXXXV. Porc.

3250. Când umbli cu cleștele în lături, nu se îngrașă porcii. — Tătăruși, Suceava.

3251. Femeile nu mânâncă boașe de purcei, când se scobesc, că fac copii boșorogi. — Țăpu, Tecuciu.

3252. Din ciur nu este bine a da grăunțe sau altceva la porci, c'apoi capătă linfi. Bucovina.

3253. Linții la porci se vindecă, dacă li se dă, jumătate de oră înainte de a-i tăia, să mânânce sămânță de cânepă. — Bucovina.

3254. Pentru boală de brâncă la porci, să pui o roată în par. Jud. Suceava.

3255. Dacă te încalți în pat, îți vor muri porcii de brâncă. Hânțescu.

3256. Să nu pisezi usturoiu sus: pe masă, pe brațe, pe pat că mor porcii de brâncă. — Țăpu, Tecuciu.

3257. La brâncă se dă brândușe din sân. Bârlad. (Comunicată de d-l G. Tutoveanu).

3258. Broasca și gușterile prinse din martie, se dau porcilor când sunt bolnavi de gură. — Rudeni, Argeș.

3259. Să nu mânânci carne de porc în ziua de Crăciun, ca să piară porcii peste an. — Hânțescu.

3260. În zilele ciorcovilor nu se face nici o treabă, că mânâncă lupii porcii. Jud. Suceava.

3261. Să nu muncești în ziua de Ignat, că-ți rup porcii bulendrele de pe gard. Țăpu, Tecuciu.

3262. La Ignat, dacă nu vezi și nu auzi porc tăindu-se, e bine ca să-ți înțepi degetul cu un ac, ca măcar să vezi sânge.—Vâlcea.

3263. Când porcii se joccă, sau sau se încură cu fân în gură, se strică vremea.—Rudeni, Argeș.

3264. Oamenii nu iese la coasă, dacă n'au văzut la Ignat sânge de porc negru. Dacă n'au văzut, înțeapă creasta unui cocoș negru, ca să iasă sânge.—Ștefănești, Vâlcea.

3265. Când tai porcul de Ignat, să dai de pomană o strachină de făină și o mână de sare, ca să nu-ți piară porcii de boale.—Hânțescu.

3266. În ajunul Crăciunului copiii se mânjesc pe față cu sânge de porc.—Ștefănești, Vâlcea.

3267. Porcii care se taie la Crăciun, după ce se pârlesc, se crestează mai întâiu la ceafă, ca o cruce, apoi se presară sare, ca să fie carnea lui primită de Dumnezeu, când va da din ea de pomană, și să nu se strice.—Ioneanu.

3268. În ajunul Crăciunului popa citește molifta porcilor, ca să-i ferească de boale. Ștefănești, Vâlcea.

3269. E bine ca la Crăciun, când se taie porcii, să te brezezi cu sânge, că e bine de bubat. Vâlcea.

3270. La Crăciun, când se taie porci, se bagă mai întâiu căpășina în casă, cu râțul înainte, ca să meargă treaba bine, și să aibă parte de porci.—Ioneanu.

3271. Când visezi porci, ți-a făcut cineva. Parpanița, Vaslui.

CCCCLXXXVI. Porumbel.

3272. Dacă ai porumbei în curte, nu vorbi de ei în timpul mesei, căci fug și nu se mai întorc.—Moldova.

CCCCLXXXVII. Post.

3273. În ziua lăsăturii de sec de brânză, vecinii și rudele își cer iertare unii dela alții, ca să intre curați în post. Ioneanu.

CCCCLXXXVIII. Prag.

3274. Pruncul, dacă are vreun tic, să-l alapleze mă-sa pe prag, când va tocă la lefurghie, și-i va trece.—Moldova.

CCCCLEXXIX. Preuteasă.

3275. Să nu iubești sau să te însori cu o preuteasă, fiindcă ele-s afurisite de preuții lor.—Holda, Suceava.

CCCCXC. Pricaz.

3276. Nu-i bine să furi sarca de la oi, căci se întâmplă pricaz.

3277. Vineria nu se toarce, pentru că se face pricaz. Tă-tăruși, Suceava.

CCCCXCI. Pricoliciu.

3278. Pricoliciu se zice că se face dacă sunt nouă frați născuți tot într-o luna: trătele al noulea c' pricoliciu. Transilvania.

3279. Pricoliciul, adică un om prefăcut în câne, însă zice poporul—cu picioarele de nainte mai scurte și cu cele dinapoi mai lungi, se amestecă într'un haitic de lupi, umblând cu ei după prăzi de vite și chiar de oameni, mai ales după cei născuți din flori. Alimănești, Olt.

CCDCXCII. Prietenie.

3280. Când un câne trece printre doi prieteni, li se strica prieteșugul. Moldova.

CCCCXCIII. Primăvară.

3281. În dimineața zilei de sf. George, se pune pe la case verdeală, spre semn de primăvară.—Ioneanu.

3282. Când a cădea din sfeșnic o lumânare pe urma cui-va, acelaia mare primejdie i se vestește. Țăpu, Tecuciu.

CCCCXCIV. Privighitoare.

3283. Despre privighitoare se crede că a fost o femeie bogată, care avea niște câni răi: Togan și Griva. Perieni, Tutova.

CCCCXCV. Probajeni.

3284. În ziua de Probajeni (6 August), se probăjenesc frunzele copacilor și câmpul.—Broșteni Suceava.

3285. În ziua de Progaje, nu-i bine să probezești (huești) pe om.—Tătăruși, Suceava.

3286. Să te păzești să nu fii probozit în ziua de Probejini, c'apoi tot anul ești probozit (ținut de rău, ocărât).

CCCCXCVI. Prunc.

3387. Pruncii să nu călărească pe câni, că atunci nu vor crește mari.

3288. Să nu treci peste prunci, că atunci nu vor fi oameni mari.—Luncușoara

CCCCXCVII. Puchini.

3289. Dacu te uiți nespălat în oglindă, faci puchini. Țăpu. Tecuciu.

CCCCXCVIII. Pui.

3290. Nu e bine fata să taie pui. că se face băiat.

3291. Nu e bine să mânânci căpățina puiului, că cică o-mori pe tațtău.—Catane, Dolj.

CCCCXCIV. Pupăză.

3392. Dacă auzi cântând pupăza dimineață și ești pe nemâncate, atunci te spurcă și-ți pute gura toată vara.—Vâlcea: Rudeni, Argeș; Parpanița, Vaslui.

3293. Când auzi de prima oară pupăza și n'ai mâncat, te-a spurcat, și tot anul îți miroase gura a cuiabar de pupăză. Covurlui.

3294. Când auzi pupăza cântând mai întâiu, de n'ai mâncat până atunci în acea zi, îți va miroși gura. Ca să nu ți miroase, bagă iute sare în gură.—Luncușoara.

3295. Dacă aude cineva pupăza cântând, apoi trebuie să se spele îndată pe față, că la din contra s'ar spurcă. Bucovina.

3296. Când îți cântă pupăza întâiu, îți merge rău peste an.—
Jud. Suceava.

D. Purece.

3297. Purecele ce vei prinde întâiu în luna lui Mart. nu trebuie ucis, că altfel te frig purecii pe vară.—Stânca, Iași; Rudeni, Argeș; Catane, Dolj.

3298. Dacă vrei să nu te mânânce purecii peste an, să nu li zici pe nume, nici să-i omori în luna lui Mart, Vâlcea,

3299. Ca să scapi de pureci, pune bojii sau pelin, în casă, că toți purecii se vor strânge pe ei.—Catane.Dolj.

3300 De purice scapi numai dacă-i pui pe foc, de oarece omorât, o bucățică din trupul lui se face alt purece, Țăpu, Tecuciu.

3301. La lăsațul postului să ieși seara în obor, și să chioțești, dacă vrei să scapi de pureci. Catane, Dolj.

3302. La ajunuri, când se pregătește grâul cu mac, nu e bine a gusta din el înainte de cină, căci se crede că la din contra, acela ar fi mâncat de pureci prin întreg anul.—Bucovina.

3303. Nu este bine a se lucra miercuri după Paști, căci e rău de pureci. Grindu, Ialomița.

3304. Pentru a scăpa de pureci, taie în ziua de Paști coș negru, iar cuțitul mănjit de sânge, înfinge-l după ușă, și purecii se vor strânge la el.—Grozești, Mehedinți.

3305. Când se lasă post la 1 Martie, să măture prin casă, și să arunci gunoiul până la ziuă, pe la vecini, cu capul gol și desbrăcată până'n brâu, ca să se ducă purecii, și să zici de trei ori: «Marta la noi în, casă, purecii la megieși». Catane, Dolj.

3306. Dacă vara se pun pureci pe varză, ca să-l stârpești, dimineață pe întuneric, unul din ai casei, mai ales o fată, să cearnă cenușă peste varză. fiind însă în pielea goală.—Vâlcea.

Dl. Pușcă.

3307. Când se descarcă pușca singură, are să se întâmple ceva.—Tătăruși, Suceava.

3308. Dacă-ți ruginește pușca neumblând cu ea, n'ai noroc la vânat. — Țăpu, Tecuciu.

3309. Pușcașii leagă o coadă de iepure la cucoșul puștii, ca să tragă vânatul la ei. — Jud. Suceava.

3310. Vânătorii pun în pușcă nafură din ziua Paștelor, ca să tracă la ei vânatul. - Giulești, Suceava.

3311. Când merge pușcașul la vânat cu pușca descărcată, îi sar iepuri înainte.—Jud. Suceava.

3312. Cine la Bobotează își vâra pușca în apă, va frage mult vânat la ea. Broșteni, Suceava.

3313. Pușcă dacă visezi, vei primi o veste.—Țăpu, Tecuciu.

3314. Cine vrea să aibă pușca vrăjită, ca să tragă la ea orice vânat, să facă așa: să anine o icoană într'un copac, și în noaptea Învierii, când popa cântă: «Hristos a înviat din morți», și trag clopotele la biserică, el să întindă pușca încărcată spre icoana din copac, ca s'o împuște. Atunci, o femeie cu părul despletit, venită anume în apropierea copacului, să cadă în genunchi și să roage pe vânător să nu împuște icoana, că are să tragă vânatul la pușca lui. Vânătorul se mai prefăce că nu are încredere, și la urmă iartă icoana.—Pușca lui va fi vrăjită, dar femeia aceea va înnebuni în curând —Bunești, Suceava.

DII. Pușchea.

3315. Se crede că spunând cineva lucruri viitoare, care n'ar fi bine să se întâmple, este bine a zice: „pușcheiu pe limbă“, și apoi aceste lucruri nu se vor întâmpla. Bucovina.

DIII. Putină.

3316. Să nu cânți pe vrana de la puțină, ori de la poloboc, că-ți huește capul.—Țăpu, Tecuciu.

DIV. Puț.

3317. Cine face puț. pe lumea asta, are apă pe lumea cealaltă.—Ciulnița, Ialomița.

DV. Răchită.

3318. În proorul (ajunul) sf. Gheorghe, se pun ramuri de răchită pe fereastră și la poartă. ca să se împrouească (a-nunțe) sosirea primăverii —Moldova.

3319. În spre ziua de sf. Gheorghe. se pune în stâlpii porții, răchită, în brazde. ca să prindă bucatele ca răchita Jud. Suceava.

3320. Se crede că nu e bine a coase afară, până ce răchita n'a înfrunzit. Bucovina.

DVI. Rachiul.

3321. Rachiul vărsat din nebăgare de seamă, însemnează pagube.—Ciulnița, Ialomița.

DVII. Râie.

3322. Când cineva are râie și se duce într'o casă, s'o spuie, că atunci nu se ia la nimeni. Țăpu, Tecuciu.

DVIII. Raiu.

3323. Cine moare în ziua de Paști, merge de a dreptul în raiu, căci raiul în acea zi e deschis pentru oricine.—Stânca. Iași; Marian (Înmormântarea).

3324. Cine moare în săptămâna luminată, merge în raiu, căci raiul n'are porți atunci. Broșteni, Suceava.

3325. Dacă s'a copleșit pâne și se scoate din cuptor, apoi gospodina aruncă în cuptor o bucată de lemn, un șumuiag de paie, sau alta ceva, crezând că astfel face cărare în raiu. —Bucovina.

DIX. Rândunică.

3326. Despre rândunică se crede că nu trebuie să o ucidem, nici să-i stricăm cuibul, căci moartea se așteaptă în acea casă.—Perieni, Tutova.

3327. Cuibul de rândunică nu se strică, că pe urmă îți mor părinții și ele îți pun foc pe casă. Stânca, Iași.

3328. Să nu strici cuibul rândunicăi, că te blestemă și mori. —Catane, Dolj.

3329. La casă, când rândunica face cuib, e a bine. —Broșteni, Suceava.

3330. Rândurica e lucru curat la casa omului; deci nu trebuie să te atingi de nimic al ei, că-i păcat. —Tătăruși, Suceava.

3331. Când face rândunica cuib sub streșina sau înlăuntrul casei unde locuim, nu e semn bun, tot semn de pustietate; afară de coșări, saivante a. ș. unde nu locuiesc oameni; aici pot face. —Adamești, Teleorman.

3332. Când ți se strâng rândunele multe pe lângă casă, toate-s cu priință. —Țăpu, Tecuciu.

3333. Când pe neașteptate intră vreo rândunică în casă, arată o bună prevestire. —Ioneanu.

3334. Când pui mâna pe rândunele, au să te usture ochii ori îți seacă mâna. —Tătăruși, Suceava.

3335. Când aude cineva primăvara o rândunică ciripind, apoi crede că va fi vorbit de rău peste an — Straja, Bucovina.

3336. Când vezi rândunele sburând pentru întâiaș dată în primăvară, ești sănătos peste an; iar de vezi întâiu stând și ciripind, tot anul te vorbesc oamenii de rău. —Sevastos (Căltorii); Bucovina.

3337. Primavara când vezi rândunele întâiu, se dă cu țărnă peste cap, ca să nu faci bureți (alunele) pe obraz, peste vară. —Giulești, Suceava.

3338. Când vezi rândunele întâia oară, primăvara, să iei două bucațele de lemn, să suflă asupra lor și să le svârli jos. Cine va face aceasta, mai ales dintre femei, poate să descâlcească (descurce) ori ce tort, cât de rău a fi el încălțit. —Holda, Suceava.

3339. Când vei vedeă întâia oară numai o rândunică, atunci toată vara ai să fii singur. —Tătăruși, Suceava, Broșteni, Suceava.

3340. Când vezi rândunică întâiu primăvara, să cauți sub piciorul drept, și de-i găsi păr de oaie, ai să ai noroc la oi; iar de-i găsi altfel de păr, de acela soiu de vite ai să ai noroc.— Popeni, Tutova.

3341. Când vezi rândunică, să stai și să cauți sub piciorul drept și de-i găsi cărbune, ai să ai noroc. — Pădureni, Putna.

3342. Când vezi întâiu rândunele, și vei căută sub piciorul drept, ai să găsești parale. —Tătăruși, Suceava.

3343. Când vezi rândunelele întâiu primăvara, să te învârti în piciorul drept, de jur împrejur, de trei ori. și să întrebi, pe rândunică: «Rândunică, rândunică, ce face rândunica cea șchioapă?» După ce ți-a răspuns, să rădici călcâiul și să cauți sub el; de vei găsi un păr negru sau castaniu, ai să mori în tinerețe, ori de vei găsi un păr alb, ai să mori bătrân de tot, iar de va fi părul jumătate alb și jumătate negru, vei muri în cărunțeță. Parpanița, Vaslui.

3344. Dacă vezi rândunică și ai stat, când vei porni, să pornești întâiu cu piciorul drept, că-ți merge bine anul acela. -- Pădureni, Putna.

3345. Când rândunica trece pe sub vacă, în loc de lapte dă sânge.—Broșteni, Suceava; Găinești, Suceava

3346. Dacă călătoresc rândunelele toamna, se ține de semn că se apropie iarna. iară dacă sosesc ele la noi, se crede că iarna a trecut și primăvara se apropie.— Bucovina.

DX. Rânză.

3347. Când calci în rânză de găină, faci băătăuri.—Tătăruși, Suceava.

3348. Femeile să nu mânânce rânză de păsări, căci li se înfărește pânțele ca la bărbați.—Țăpu, Tecuciu.

DXI. Ras.

3549. Tatăl să nu rază pe fiul său, că e rău de moarte.— Vâlcea.

DXII. Râs.

3350. Copiii cari râd în somn, îi mângâie Maica Domnului.
— Ioneanu.

DXIII. Răsădire.

3351. Să nu răsădești nimic, când e lună nouă, că fac viermi la rădăcină, și se usucă. — Țăpu, Tecuciu.

DXIV. Răspântii.

3352. Să nu fii la mijlocul nopții pe drum, mai ales la răspântii să nu stai, că te întâlnești cu Ucigă-l toaca, ori cu alte bale spurcate, ca ciuma, sfânta, și altele, și rămâi pocit, ori cazi la boală. — Adamești, Teleorman.

DXV. Rătăcire.

3353. Dacă cineva rătăcește noaptea drumul, în sat, aproape de sat, ori pe hotarul cunoscut, se susține că a călcat în urmă rea. — Sabolciu.

DXVI. Rață.

3354. Când cloșca scoate vreun puiu sau boboc de rață cu două capete, sau cu patru picioare, e rău de moarte. — Vâlcea.

3355. Rață să nu dai de pomană, căci nu mânâncă morții. — Ciulnița, Ialomița.

3356. Dacă rața clocește, apoi casa stăpânilor săi, peste puțină vreme, va rămâne pustie. — Vâlcea.

3357. Capul de rață nu se mânâncă, crezindu-se că la din contra respectivul va bea spirtoase așa cum a băut rața apă. — Bucovina.

3358. Dacă te spurcă bobocii de rață ori de găscă, tot anul ești vioiu. — Vâlcea.

3359. Sângele din gât de rățoiu, e bun pentru atacați. — Dămieniști, Roman.

3360. Limba rățoiului pusă în brâu, e bună de dragoste. — Vâlcea.

3361. Când îți fură cioara răfuștele, pune un bolohan în cuptor, că nu le mai fură. — Jud. Suceava.

DXVII. Răsboiu.

3362. Infunecimele de lună și stelele cu coadă prevestesc răsboiu.— Broșteni, Suceava.

3363. Când sunt stele multe pe cer, e semn de răsboiu — Broșteni, Suceava; Stânca, Iași; Țăpu. Tecuciu.

3364. Cometa când se arată pe cer, aduce veste de vreun mare rezel, ori boală.—Bucovina.

3365. Dacă latră câinii uitându-se la lună, va urmă răsboiu.—Bucovina.

DXVIII. Răsboiul de țesut.

3366. Răsboiul de țesut să nu-l așeze femeia în casă, că va țese cu greu.—Bucovina.

DXIX. Ridiche.

3367. Ridichile să nu le răsădești cu degetul, că se fac subfiri ca degetul. ci să le înfigi în pământ cu trei degete.—Sevastos (Călătorii).

3368. Ca ridichile să fie mari, se crede că este bine a le răsădi cu trei degete.—Bucovina.

XXX. Roade.

3369. Din sămânțuri să nu dai primăvara nimărui până ce nu-i pune tu întâiu din ele, că-ți dai norocul la roade și nu se fac.—Broșteni, Suceava.

3370 Ca să-ți dea pomii bune roade, botează-i la Bobotează.—Țăpu, Tecuciu.

3371. De se frag clopotele în ziua de Paști, toată ziua, roadele pământului se vor face bune.—Broșteni, Suceava.

3372. Când plouă la zilele mari, e anul rodos.—Rudeni, Argeș.

DXDI. Rofii.

3373. La lehză nu-i bine să meargă femeia când nu-i curată (în menstruații), căci copilul capătă o boală de cap numită rofii sau rochii. Dacă femeia necurată a intrat în casa

DXXXIII. Sânger.

3417 Cu sânger să nu dai în bou, că sângeră.—Catane, Dolj; Jud. Suceava.

DXXXIV. Săptămâna Mare.

3418 Săptămâna mare (cea de lângă Paști). să nu prea spoiești, căci e rău de boale.—Ciulnița, Ialomița.

DXXXV. Săpun.

3419. De săpun, când îl faci, să nu te miri, că-ți curge sânge din nas.—Vâlcea.

3420. Să nu iei săpun dela nimeni din mână, că te cerți cu cineva.—Catane, Dolj.

3421. După ce faci săpunul și-l pui pe poliță și crapă singur, e rău de moarte.—Vâlcea.

3422. Să nu scapi săpunu 'n cenușă, că-i rău de pureci.—Țăpu, Tecuciu.

DXXXVI. Sărăcie.

3423. Când vitele sara nu trag acasă, și dacă se vără în ocoale sfrăine, e semn de sărăcie.—Stânca, Iași.

3424. Dacă miaună mâța prin casă, face a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

3425. Copilul care doarme cu fața în jos și cu partea de dinapoi ridicată în sus, acela e soiu rău, și trage a calicie. — Stânca, Iași.

4426. Cui îi place mai mult ca să-și puie mâna drept căpătăiu, face a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

3427. A dormi cu palmele lipite și puse între picioare, e semn de sărăcie. çobe, piază rea.—Maia, Ilfov.

3428. Blănille patului dacă le tai, să nu le pui pe foc, că e rău de sărăcie.—Vâlcea.

3429. Copilul născut miercuri va trăi cam 30 de ani, și va fi sărăcăcios.—Țăpu, Tecuciu.

3430. Nu te spală cu apă din gură, că faci a sărăcie.—Stânca, Iași.

3431. Copiii cu părul sburlit și mîncăcioși, trag a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

3432. Cel ce mîncă din mîna, trage a sărăcie.—Vâlcea.

3433. Cel care mîncă prea mult, trage a sărăcie.—Ioneanu; Sevastos (Călătorii).

3434. Să nu flueri în casă, că faci a sărăcie.—Vâlcea.

3435. Dacă rășnești sara, aduci sărăcia în casă.—Stîncă, Iași.

3436. Cu vuvuitoarea să nu urli, că e rău de sărăcie.—Vâlcea.

3437. Nu e bine să jupoi (belești) nimic noaptea, că sărăcești.—Țăpu, Tecuciu.

3438. Cine pune vreun ou la foc să se coacă, în acel moment când îl pune să nu vorbească, caci trage a sărăcie.—Ioneanu.

3439. Când sunt șobolani mulți, are să fie sărăcie.—Vâlcea.

3440. Când zvîrcolacii mîncă soarele, e a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

3441. Când găina ouă părăsitură, e a sărăcie.—Parpanița, Vaslui.

DXXXVII. Sărbătoare.

3442. În sărbători mari să nu strigi după niminea, ca să nu fii strigat tot anul.—Saboliciu.

DXXXVIII. Sare.

3443. Dacă pui sare pe capul unei femei măritate îngreunate, fără știința ei, și dacă ea în urmă pune mîna pe nas, atunci are să nască băieț, iar dacă pune mîna pe gură, are să nască fată.—Stîncă, Iași

3444. Când greșești și pui de două ori sare în mămăligă, e a strămufare.—Țăpu, Tecuciu.

3445. Din sare de ți se fură, nu-ți merge bine.—Broșteni, Suceava.

mâncă pânea de pe spic. Se crede că dacă în acea zi va răsări soarele des-diminează, primăvara va fi timpurie.—Straja, Bucovina.

3397. Nu sămănă când e lună nouă, că atunci numai crește, dar puțin rod aduce.—Luncșoara.

3398. Sămănatul se începe cu ochii închiși, ca paserile așa să nu vadă grăunțele pânei de pe spic, cum nu vede sămănătorul când începe a arunca sămânța.—Straja, Bucovina.

3399. Când te duci să sameni în grădină, să nu pui sămânța pe pământ nearat, că se fac păstările teioase, ci s'o pui pe pământ arat, că atunci is fragede.—Sevastos, (Călătorii).

3400. Pentru ca paserile stricătoare să nu vatăme sămănăturile, se ia la lăsatul de post, resturi de pe masă, și ieșind afară, se aruncă câte puțin în diferite părți, chemând odată cu aruncatul pe rând fiecare neam de pasere să mănânce. Tot în acest scop, se mai face, la lăsatul de post, o ață de cânepă, înodându-se cu mânele la spate și cu ochii închiși. Se fac nouă noduri, și în timpul lucrării se descântă un descântec.—Grozești, Mehedinți.

3401. Cel care samănă sămânța de micșunele, să fie cu gura plină de pâne, legat la mâna cu care samănă și să nu vorbească, ca să iasă florile bătute.—Ioneanu.

3402. Se crede că este bine a strânge ceva din primul o măt, a-l topi și a stropi cu acea apă răsadul; și apoi purecii de pământ nu-l vor strică.—Bucovina.

3403. Se crede că nu e bine a pune sămânța [pregătită pentru sămănat, în saci de făină, căci la din contra acel fel de pâne, răsărind, va avea mult făciune.—Bucovina.

3404. În ziua de Bobotează să botezi cu aghiazmă sămânța ce trebuie să o sameni.—Țăpu, Tecuciu.

3405. Se crede că nu este bine a da cuiva oareșicare sămânță, fiindcă la cel ce dă rodește mai mică.—Bucovina.

DXXXI. Sâmbătă.

3406. Sâmbăta să nu începi nici un lucru, că nu ajungi să-l isprăvești.—Jud. Suceava; Stânca, Iași.

3407. Sâmbăta să nu se mânânce de dimineață, căci în aceea zi se împărtășește îngerul.—Ioneanu.

3408. Sâmbăta nu se unge nici se văruește, căci la din contra s'ar_unge cu lut gurile morșilor.—Straja, Bucovina.

3409. Sâmbăta să nu zici nimănui, văzindu-l îmbrăcat cu straie nouă: «porți sănătos», că-i dorești moartea.—Țăpu, Tecuciu.

3410. Dacă sâmbăta se croiește ceva, tot în aceea zi să se și isprăvească, căci altfel e rău de boală.—Ioneanu.

3411. Când vremea rea începe sâmbăta, ține mult.—Jud. Suceava.

DXXXII. Sănătate.

3412. Se crede că dacă în ziua anului nou este senin și ger, oamenii în anul viitor vor fi sănătoși; dacă însă în aceea zi va fi afară moale și păclă, apoi că vor urmă boale.—Bucovina.

3413. În dimineața Paștelor, trebuie a se spăla întrebuițând un ou roșu și un ban de argint și se crede că apoi omul va fi în decursul anului roșu și sănătos ca oul cel roșu și va avea prisos în bani de argint. - Bucovina.

3414. Se zice că cel ce se scaldă în Vinerea mare sau Paști, este sănătos peste tot anul.—Bucovina.

3415. Cucul, cocostârcii și cucoarele, se salută cu multă dragoste și sinceritate, asemenea și rândunelele, zicându-se: «sănătate, vieață nouă și la mulți ani», făcându-se în același timp și semnul sfintei cruci.--Fluturile roșu e salutat cu mare bucurie zicându-se: «ca tine roș și sănătos».—Bosia, Iași.

3416. Femeile dacă au fost introduse în biserică, înforcându-se acasă, calcă pe vreun fier ce stă Țpus în prag, ca să se facă așa de tare și sănătos ca fierul.—Bucovina.

noului născut, trebuie să stringă copilul de nas și să-i spuie că nu-i curată, și atunci de copil nu se prinde nimica.—Broșteni, Suceva.

3374. Lehuza, până a treia zi să nu culce copilul cu ea în pat, căci va căpăta rofii, și când va fi mare, lumea se va întoarce cu dosul cătră dânsul, precum se va fi întors și mă-sa prin somn.--Bucovina (Marian, Nașterea).

DXXII. Roua.

3375. Cine se va spăla pe față cu rouă în dimineața zilei de sf. Gheorghe, toată vara va fi sănătos și nu-i va ieși pe te pe față.—Ioneanu.

3376. Dacă ești bolnav de orice boală, în noaptea de sf. Gheorghe, și înaintea răsăririi soarelui, de te vei tăvăli prin rouă, vei scăpa.—Ciulnița, Ialomița.

DXXIII. Rudă.

3377. Rudele nu e bine să se ia, căci moare de «rudă rea».—Ciulnița, Ialomița.

3378. Dacă rudele se iau în căsătorie, atunci nu li merge bine, nu se alege nici praful de ei.—Vâlcea.

DXXIV. Rug.

3379. Să nu pui rug pe foc, căci coace ugerul vacilor.—Vâlcea.

DXXV. Rusalii.

3380. În ziua de Rusalii nu se lucrează absolut nimica; altfel te iau Rusaliele.—Stânca, Iași.

3381. Dacă nu pui usturoiu și pelin la Rusalii, te ia din Rusalii.—Vâlcea; Stânca, Iași.

3382. În ziua de Rusalii se pune pelin la ușă, la icoane, la fereastră, și în toate părțile, ca să fie cei din casă păziți de Rusalii.—Ciulnița, Ialomița.

3383. Sara, în spre Rusalii, nu se lasă nici un lucru din casă afară, că pe urmă îl potcește Rusaliele.—Stânca, Iași.

3384. Când copilul e luat din Rusalii, joacă călușarii de nouă ori cu el în brațe și îi trece.—Vâlcea.

3385. Omul care e bun, vede când ies Rusaliile, cum zbor și cum chiuiesc pe sus. Stânca, Iași.

3386. În stratul Rusaliilor, stropește-ți vacile cu usturoiu, ca să nu li piară laptele.—Vâlcea.

DXXVI. Rușine.

3387. Se crede că aceea care visează raci fierți, va păți vre o rușine.—Bucovina.

3388. Un copil mic să nu se țină acoperit la față, căci făcându-se mare, va fi rușinos.—Ioneanu.

DXXVII. Sălbătăciune.

3389. Când sălbătăciunile intră în sat ziua, nu-i a bine.—Broșteni, Suceava.

DXXVIII. Salcâm.

3390. Se întâmplă că mai vezi și foamna câte o floare de salcâm printre frunze; aista-i semn de foamnă lungă.—Țăpu, Tecuciu.

DXXIX. Salcie.

3391. Dacă în ziua de Florii umbli încins cu salcie dusă la biserică, nu te mai doare mijlocul.—Ciulnița, Ialomița.

3392. Salcie dela Florii făcută cercuri și pusă la icoane, e bună să se aprindă când fulgeră și trăsnește, și este cineva singur în casă.—Ciulnița, Ialomița.

3393. Salcia se pune la ferești în zina de Blagoviștenie și în ziua de Florii. Salcia care ai pus-o, să n'o arunci, ci s'o pui la icoană, că-i bună pentru spor la albine.—Țăpu, Tecuciu.

3394. Din salcia de la Florii se fac cercuri și se pune pe pomi, ca să dea roade mai multe.—Ciulnița, Ialomița.

DXXX. Sămănat.

3395. Când un loc se ară pentru pus porumb, se ia doi pumni de porumb de cel pentru sămănță și se îngroapă la capul locului, zicându-se: nu îngrop boabele, ci ciorile, să nu mânânce porumbul.—Ioneanu.

3396. Bunavestire se zice că este ziua paserilor, în care se poate ară nu însă și sămănă, căci la din contra paserile ar

3446. Când îți fură sarea de la oi sau vaci, ele vor muri.—Ciulnița, Ialomîța.

3447. Nu e bine să se fure sarea de la oi, căci e rău de pagubă. Vâlcea; Stânca, Iași; Bucovina.

3448. Se crede că dacă se varsă sare pe masă, va fi cearță în casă.—Bucovina.

3449. Când dai sare pe foc, pe ceea lume o strângi cu genele ochilor.—Stânca, Iași.

3450. Când dai sare din casă lunia, nu-i bine, că mor vitele. Tătăruși, Suceava.

3451. Sare de-ți fură din casă, e pricaz și ai pagube pe urmă.—Stânca, Iași; Sevastos (Călătorii).

3452. Sara să nu dai sare, că i pagubă la vite.—Țăpu, Tecuciu.

3453. Când iei sarea de la vite lunia, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

3454. Sarea care se pune la tăietură după capul porcului, e bună de friguri. Vâlcea.

3455. Un bulgăraș de sare se pune în gură, sub limbă, la un om când moare; a treia zi se scoate din gură. O fărâștură cât de mică, dată în rachiu, sau în altceva, în scurt timp omul moare, fără să știe de ce.—Giulești, Suceava.

3456. Rămășițele droburilor de sare de printrârlele vitelor, și mai ales a oilor, sunt socotite că aduc spor și izvor în casa care intră.—Sevastos (Nunța).

3457. Este o credință în popor, să nu ieie femeile sare în mână, că li asudă când cos.—Transilvania.

3458. Nu-i bine să umbli cu sare după ce ieși de la înviere, că asudă mâinile peste an.—Șarul-Dornei, Suceava; Rudeni, Argeș, Ioneanu.

DXXXIX. Sărindar.

3459. Cine plătește cinci sărindare preotului, găsește o casă pe lumca cealaltă.—Ciulnița, Ialomîța.

DXL. **Sburătoare.**

3460. Buruiana sburătoare, e bună pentru boală de vite.— Prunișor, Mehedinți.

DXLI. **Scăldătoare.**

3461. În scăldătoarea noului născut trebuie să se puie: busuioc, ca să fie iubit ca busuiocul; bani de argint, ca vieața lui să fie curată ca argintul; bujor, ca să fie rumân ca bujorul; miere, ca să fie dulce la vorbă; pâne, să aibă îndesulare și să fie bun ca pânea; zahar, ca să-i fie vieața dulce; ou, să fie sănătos și întreg ca oul; lapte dulce, să fie alb ca laptele; aghiasmă să nu se apropie de el duhurile necurate. —Marian (Nașterea).

3462. În scăldătoarea noului născut se pune: lemnie (o plantă) ca copilul să umble degrabă în picioare; zdreveț, popchișor și cătușnică, ca să fie vârtoșel; cânepă, ca să crească ca cânepa; untură de porc, ca să se îngrășe ca un purcel. — Mălini, Suceava.

3463. Se pune orz, porumb și flori, pentru ca copilul să aibă parte de cereale și să fie plăcut ca florile.— Ioneanu.

3464. În scăldătoarea unui copil mic se pune sare, ca să nu se opărească, și se sparge un ou în ea, ca să crească copilul și să se îplinească ca oul.— Ioneanu.

3465. Dacă copilul e spurcat, se scaldă în trei vineri în lapte muls de la trei vaci în trei vineri, de trei muieri iertate, adică bătrâne. -Bucovina (Marian, Nașterea).

3466. În scăldătoarea unui copil nebotezat, moașa își spală picioarele, ca copilul să umble curând în picioare și să fie iute la mers.— Ioneanu.

3467. Când se scaldă copilul nou născut, i se pune la cap uneltele cu care ar trebui să se ocupe în viață, ca să fie harnic și pricepător la toate. Dacă e băiat, i se pune cărți și condeie. ca să învețe bine. Marian (Nașterea).

3468. Un copil adus acasă de la botez, se scaldă cu o oală nouă, punându-se în apă o coardă de vioară, ca în vieața lui să cânte frumos. Ioneanu.

3469. Copilul nou născut se scaldă în apă caldă, pentru ca să nu devie desfrânat —Marian (Nașterea).

3470. Apa în care se scaldă copilul, se încălzește cu vreascuri culese de pe drumuri. Banat, Ungaria (Marian, Nașterea).

3471. Apa cu care faci scăldătoarea pruncului, să fie luată din fântână, râu, pârau, înainte de a asfinți soarele, căci de-i face scăldătoarea pruncului cu apă luată după ce a asfințit soarele, copilul se îmbolnăvește, fiindcă după ce asfințește soarele, în apă se scaldă o mulțime de duhuri rele.— Holda, Suceava.

3472. Când se ia copilul din scăldătoare, se scupă în urmă, ca să nu se ia necuratul de dânsul.—Bursucani, Covurlui.

3473. Scoțindu-se un copil din scăldătoare, se stupește în ea, ca tof răul să rămâie în scăldătoare. —Bucovina.

3474. Scăldătoarea copiilor nu-i bine s'o dai noaptea afară.—Broșteni, Suceava.

3475. Scăldătoarea unui copil se crede că nu e bine a o vărsa afară, nici înainte de răsăritul, nici după apusul soarelui, că la din contra copilul va plânge.—Bucovina.

3476. Scăldătoarea noului născut să nu se arunce pe foc.—Transilvania Marian (Nașterea).

3477. Scăldătoarea copilului de la botez se varsă lângă un pom, pe un loc curat, ca copilul să nu fie obraznic, ci de treabă.—Straja, Bucovina.

3478. Ca să se îngrășe copilul, îi aruncă scăldătoarea în apropierea unui coteț —Transilvania (Marian, Nașterea).

3479. Este bine a încrestă covata în care se scaldă un copil, la acel capăt unde se pune el cu capul, și turnând scăldătoarea afară, să se toarne pe acel capăt unde stau picioarele, și apoi copilul va umblă curând în picioare. —Bucovina.

3480. Copiii cei slabi este bine a-i scălda într'o scăldătoare făcută din spini de holeră și apoi se înframează.—Bucovina.

3481. Oala în care se scaldă copilul nou născut, trebuie să fie nouă, pentru că precum sună oala cea nouă, așa și copilul să aibă voce curată, pătrunzătoare și plăcută.—Bucovina (Marian, Nașterea).

3482. Copiilor li place să se joace în apă, căci când se nasc, moașele în scaldătoare pun ouă de rață. Ioneanu.

3483. În ziua de sf. Toader copiii se scaldă, și în scaldătoare se pune petricele și flori de fân, ca să fie sănătoși ca pîatra și drăgostoși ca florile. Ioneanu.

3484. Când se imprimăvărează, să nu te scalzi la râu, până nu vei gustă brînză proaspătă. Adamești, Teleorman.

DXLII. Scânteie.

3485. Când sar scânteii din foc, au să-ți vie oaspeți. Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

DXLIII. Scutec.

3486. Scutecele copiilor se pun la uscat pe o roată de car sau de trăsură, pentru ca copilul să fie ager și isteț.—Banat (Marian, Nașterea).

3487. Scutecele copiilor nu trebuie lăsate noaptea afară. — Broșteni, Suceava.

3488. Dacă pelincele copilului rămân noaptea afară, vin spiritele necurate și le pocesc. (Marian, Nașterea).

DXLIV. Secetă.

3489. Când e secetă, ca să plouă. să omori broaște, ori să asvârli lingura tigăii în fântână, fără să te vadă cineva.—Vâlcea.

3490. Dacă treci cu mortul vre-o apă, faci a secetă.

3491. Secetele se întâmplă din cauza morților de om.

3492. În timp de secetă, flăcăii fură toaca de la biserică și o svârl în fântână, nespuiind nimărui și lăsând pe alții să o scoată. Țăpu, Tecuciu.

3493. Trei ani de secetă, aduc trei ani de boli și trei în urmă de războaie.—Țăpu, Tecuciu.

DXLV. **Sicriu.**

3494. Când pocnește sicriul, nu-i bine. Tălăruși, Suceava.

DXLVI. **Sită.**

3495. Să nu pui sita pe cap, că faci chelbe.—Broșteni, Suceava.

3496. Sita să nu o lași să doarmă prin sat.--Ciulnița, Ialomița.

3497. De împrumuți ciurul sau sita seara prin sat, s'o acoperi cu pestelca, sau altă ceva, că-i cu primejdie.—Covurlui; Broșteni, Suceava.

3498. Să nu te uiți prin sită, că faci bube.—Broșteni, Suceava.

DXLVII. **Smântână.**

3499. La sf. Gheorghe se pun brazde pe la porți și se scot budăile la pârau, ca să se prindă smântână multă peste an. — Șarul Dornei, Suceava.

DXLVIII. **Soare.**

3500. Să te scoli înaintea soarelui, căci e păcat să răsară soarele peste tine dormind.—Lespezi, Suceava.

3501. În timp de un an să nu apună soarele pe hainele copilului, că apoi capătă spaimă. — Marian (Nașterea).

3502. Hainele copilului nu se lasă în ogradă, după ce a asfințit soarele, ca să nu vâre zânele boale în ele.—Macedonia (Marian, Nașterea).

3503. Să nu măтури duminică dimineața în fața soarelui, că colbăești fața sfântului soare.—Covurlui.

3504. Când se uită copilul drept în soare, va fi prea iubitor.—Perieni, Tutova.

3505. Cine se uită cu ochii în soare, va duce frig iarna.—Țăpu, Tecuciu.

3506. Se zice că soarele, în mersul lui, e frăs până la prânz de doi bivoli; până de-amiază, de un bou; până de-amiază în de seară, de o căprioară, iar până la asfințit, de

un iepure șchiop, apoi trece pe lumea cealaltă.—Țăpu, Tecuciu.

3507. Gozul din casă nu se aruncă în fața soarelui, ca să nu orbească care-l aruncă.—Sabolciu.

3508. După apusul soarelui nu se scoate copilul afară, căci i se poate întâmplă o nenorocire.—Marian, (Nașterea).

3509. Dacă se scaldă copilul după apusul soarelui, capătă plânsori și nu poate dormi.—Bucovina (Marian, Nașterea).

3510. Când soarele este aproape de sfințit, trebuie să stai până sfințește și apoi să începi lucrul. —Ciulnița, Ialomița.

3511. Când vor fi trei sori pe cer, e a sfadă între împărați. —Stânca, Iași.

DXLIX. Soc.

3512. Lemnul de soc nu-l arde nimeni, crezându-se că la din contra, respectivul ar avea durere de măsele.—Bucovina.

DL. Solniță.

3513. Chiperul și sarea din solniță de se varsă, te vei sfădi cu casnicii. Broșteni, Suceava.

DLI. Solomâzdra.

3514. Solomâzdra arsă în foc, făculă cenușă și dată cuiva în mâncare, învie și se înmulțește —Giulești, Suceava.

DLII. Somn.

3515. Dacă ia cineva legătura cu care se leagă la olaltă picioarele vreunui mort, și o aruncă în vreo casă, apoi dorm casnicii așa că se poate lua tot din casă; dacă însă furii leagă încă cu dânsa ușa, apoi casnicii nu se mai scoală, până ce nu vine cineva să deslege ușa. —Bucovina.

3516. Dacă dormi în sărbători mari, somnoros vei fi peste tot anu.—Iosif Stanca.

3517. Să nu dormi în ziua de Paști, căci îți fură dracul pasca.—Palten, Putna.

3518. În ziua de sf. Vasile cine va dormi, tot anul va dormi. —Ioneanu.

3519 Se crede că acela care are un somn ușor, este deștept la minte, iară cel ce doarme greu, acela îi cam bondolan.—Bucovina.

3520. De-i dormi în ziua de sf. Gheorghe, iei somnul oilor.—Covurluiu; Catane, Dolj; Țăpu, Tecuciu.

3421. În ziua de sf. Gheorghe nu e bine să dormi, căci acela care ar face-o aceasta, ar fi somnoros prin întreg anul, și pologul lui ar fi totdeauna plouat.—Straja, Bucovina; Palten, Putna.

3522. Copiii mici nu-i bine a-i lăsa să doarmă în timpul apusului soarelui, căci la din contra ei nu vor dormi noaptea.—Bucovina.

3523. Când copiii râd prin somn, văd pe Dumnezeu și pe Maica Domnului.—Broșteni, Suceava

3524. Se crede că dacă zimbește un copil în somn, îngerii îi zic că ieu pe tatăl lui, iară dacă scâncește el, îngerii îi zic că ieu pe mama lui.—Bucovina.

3525. Nu se sărută copiii când dorm, că li iei somnul.—Giulești, Suceava.

3526. Nu-i bine să dormi la asfințitul soarelui, că te îmbolnăvești.—Tătăruși, Suceava.

3527. Să nu dormi mult, că te bolnăvești de gălbănare. — Adamești, Teleorman.

3528. Ca să dormi liniștit, și să nu ai visuri rele, să faci de trei ori semnul crucei pe pernă.—Jud. Suceava.

3529. De te culci pe partea dreaptă, atunci mâna dreaptă ți-i ferită de diavol și o poți scoate ca să-ți faci cruce cu dânsa.—Sevastos, (Călătorii).

3530. Dacă vrei ca să nu te prindă somnul de loc într-o noapte, să mânânci inimă de privighitoare, c'apoi nu ți-i somn nici ca cum în noaptea aceea.—Lipova, Vaslui.

3531. Când tresari prin somn, se apropie dracul de tine.—Perieni, Tulova.

3532. Nu se cade să dormi cu fața'n sus, nici pe stânga,

că se suie diavolul pe tine și simțești o greutate strașnică, așa că măcar un deget nu poți mișcă și numai doară de-ți faci cruce cu limba în gură, atunci te poți trezi și ușură. - Sevastos (Călătorii).

3533. Când se ia cărbuni de la o casă cu copii mici, apoi se dă un cărbune înapoi peste prag, ca somnul să rămâie la copii.--Bucovina.

3534. Când te duci la o casă cu copil în leagăn, îi dai semn câte un fir din brâu, din blăuă, sau o codiță ceva, în sfârșit, din'cea ce ai, zicând: să doarmă bine ca mine, să crească mare și gras ca mine; iar de ești slab, zi-i: să fie gras, nu ca mine.—Sevastos (Călătorii).

3535. Se crede că dacă un copil noaptea nu poate dormi, apoi e bine a lua de la o scroafă cu purcei baligă de a purceilor, așa ca să nu simțească scroafa, și să se puie sub perina copilului și apoi el va dormi așa de bine, cum dorm purceii.—Bucovina.

3536. Când copiii plâng prin somn, să li zici: «lupușor, lupușor», și să li faci semnul crucei.—Broșteni, Suceava.

3537. Dacă un copil mic doarme ziua, iară noaptea plânge, apoi să i se deie apă din acea fântână din care apoi se ia apă și se face scaldătoare pentru copil și el apoi doarme noaptea.—Bucovina.

3538. În leagănul copilului să nu se culce altul, că-i ia somnul,—Broșteni, Suceava.

3539. Dacă un copil nu are somn, să i se țină scutecele la stele și a doua zi să-l înfașe cu ele, că-i va veni somnul.—Ioneanu.

3540. De copilul nu doarme, scaldă-l cu stroh sau cu somnoroasă și-i fă de plânsori.—Sevastos (Călătorii).

3541. Ca să doarmă bine un copil ce plânge noaptea, se ia două bucățele de măligă, se duce cu ele seara la culcușul găinelor și se zice de trei ori: găinelor, vă dau această mămăligă vouă și voi să dați somnul vostru (cutăruia). — După aceea se aruncă una din acele mămăliguși la găini,

iar acealaltă se pune în leagănul copilului.—Bursucani, Covurluiu.

3542. Femeile care se duc la munci și dorm pe câmp, fac mai întâiu cruce locului unde dorm, ca să nu vie șoimărițele să le pocească, și când se scol, lasă în loc un semn, că de va fi ceva, să se lipească de acel semn, iar nu de ele. — Ioneanu.

DLIII. **Sorb.**

3543. Faptul că după ploaie se văd broaște, se atribuie *sorbului*, care pogorându-se asupra râului, ia apă împreună cu broaște.—Ctuluița, Ialomița.

DLIV. **Soț** (număr cu).

3544. Să nu faci paști, nici ouă roși fără soț, că nu-i bine.—Sevastos, (Călătorii).

3545. Când se dă vreo masă la ziua onomastică a vreunui flăcău, sau fată mare, cată ca numărul mesenilor să fie cu soț, căci altfel tânărul sau nu va 'avea vieață să se căsătorească, sau, căsătorindu-se, nu-i va trăi soția. — Ioneanu.

DLV. **Spaimă.**

3546. Poporul crede că spăriindu-se de ceva, e bine să stupiască în sân, și apoi spaima nu-i va strică.—Bucovina.

3547. Se crede că dacă s'a speriat cineva de ceva, este bine ca să nu se culce îndată, să beie imediat apă și să rupă ceva gura cămeșii, ș'apoi spaima nu-i va strică. — Bucovina.

3548. Se crede că cel ce se sparie, să se afume cu stupurile sacalușurilor, ori să se afume cu cuiburi de rândunele și-i va trece spaima. Sau să se afume cu brazde strânse de la sf. George.—Bucovina.

3549. Când se sparie copilul de vre'un câne, sau de vreo fiară, atunci se afumă cu păr de la acel animal.—Valahia Moravă (Burada); Moldova.

3550. Dacă se sparie vreun copil este bine a-l afuma cu

vreo bucălică de veșmânt bisericesc, sau cu cărbune căzut din cadelniță, sau a-i picură, pe când doarme el, cu o peniță ceva mir în ureche. --

3551. De asemenea să i se facă scăldătoare cu apă în care s'au fiert bețele care se aruncă în pomi, ca să cadă fructe jos. Bucovina.

3552. Se crede că copiii cari ziua s'au speriat de ceva, în noaptea următoare se vor udă în așternut. — Bucovina.

3553. Poporul crede că dacă-și pârlește cineva părul capului cu trița (lumânarea de la Iordan sau Bobotează), apoi nu se sparie de lupi; iar dacă s'a speriat cineva, apoi să se afume cu putregaiu de răchită. — Bucovina.

DLVI. Spălat.

3554. Se crede că-i păcat a spăla rufele în cele două săptămâni după Bobotează, iar dacă trebuie să se spele numai de cât, apoi aceasta să nu se facă înainte de răsăritul soarelui. — Bucovina.

DLVII. Spate.

3555. Să nu te scoli dimineața cu spatele în sus, că e rău de ceartă. — Vâlcea.

DLVIII. Spinare.

3556. Dacă te mânâncă spinarea, ai să te îmbolnăvești. — Vâlcea.

DLIX. Spân.

3557. Fetele care torc, să toarcă tot caierul, ca să n'aibă bărbați spâni. — Țăpu, Tecuciu.

DLX. Spânzurat.

3558. Să nu pui mâna pe omul spânzurat, ci pune o căruță păcătoasă de tot sub el, taie-i ștreangul, îngroapă-l când o cădea din căruță în groapă, arde căruța cu care l-ai adus, svârle cosorul cu care ai tăiat ștreangul, că-i rău de te lipești ori păstrezi ceva cu care s'a atins spânzuratul. — Țăpu, Tecuciu.

3559. Din toate sinuciderile, numai spânzuratul se crede că se dăruiește dracului.—Țăpu, Tecuciu.

DLXI. **Spin.**

3560. Când ți-a da un spin de porumbel ori măcieș, și-l scoți, să-l pui în păr, ca să nu-ți mai dea și altul. Țăpu, Tecuciu.

DLXII. **Spiriduș.**

3561. De-i cloci ouă de stărchitură (ouăle mici de tot și cam moi, pe care le fac unele puice întâiu), sub moară și-i crește ce-a ieși din ele, îți crești spiriduși și aiștea, câți bani îi voi, îți aduc și niminea nu te poate bate, că numai îi chemi în gând; da după moarte a lor ești.—Covurlui.

3562. Alții mai cred că spiridușul este un ban cu putere de a aduce banii de la alții cari au mulți. Astfel de spiriduș zic ei, că se cumpără —Când îi luă niscaiva bani, de la cel ce are spiriduș, când ajungi acasă, nu-i mai găsești toți. Dar vai! de sufletul celui ce a avut. Covurlui.

DLXIII. **Splină.**

3563. Bărbații să nu mânânce splină, că nu pot merge călare.—Țăpu, Tecuciu.

3564. Oamenii cari mânâncă splină de la animale, se însplinează.—Ioneanu.

3565. Să nu mânânci splină de animal, căci ți se pune splina când vei alerga.—Grozești, Mehedinți.

3566. Splina porcului nu trebuie a fi mâncată de bărbați și copii, căci li se lungesc ori li cresc mustățile cât splina.—Țăpu, Tecuciu.

DLXIV **Spor.**

3567. Dacă te spurcă pitpalaca, îți ia sporul.—Vâlcea.

3568. Marția, Joia și Sâmbăta nu se începe nimic, căci nu-ți iese cu spor. Țăpu, Tecuciu.

3569. Când cineva mânâncă cu cusătura sau cartea în sân, își mânâncă sporul.—Rudeni, Argeș.

3570. Când gurești în ziua de'nțăiu, să nu mânânci, că mânânci sporul.—Catane, Dolj.

3571. Când vezi craiu nou, dacă ai bani cu tine, e semn că vei spori.—Hânțescu.

3572. Când pleci cu sapa la prășit, să te închini, ca să ai spor. Vâlcea.

DLXV. Sprinceană.

3573. Când te mânâncă sprinceana, atunci te doresc cei ce te iubesc.—Stânca, Iași.

3574. Când se bate sprinceana unei fete mari, ea bate în scânduri, crezând că așa se va uscă cel ce se gândește la dânsa.—Ciulnița, Ialomița.

DLXVI. Stafie.

3575. Dacă la săparea unui șanț pentru zidire, sau a unei gropi pentru fântână, sau pivniță, se va lua măsura înălțimei unui om lipit de perete, acela va fi stafia acestei construcții.—Jud. Suceava.

DLXVII. Stea.

3576. Poporul crede că fiecare om are o stea care la moartea lui cade de pe cer.—Bucovina.

3577. Fiecare copil capătă la nașterea sa o stea, și cât timp steaua căpătată lucește pe bolta cerului, până atunci trăește și individul, iar când îi cade steaua, i se curmă și zilele.—Marian (Nașterea).

3578. Când cade o stea de pe cer, a murit un om.—Vâlcea; Broșteni. Suceava.

3579. Când se vede căzând vreo stea, înseamnă moartea unui om, că credința în popor e că tot omul își are steaua.—Sabolciu.

3580. Să nu te miri că-s multe stele pe cer, sau să vestești pe cineva când pică o stea: și steaua ta multe vede și face.—Țăpu, Tecuciu.

3581. Stea cu coadă roșie de se va vedeà, rășboiu mare va fi.—Ciulnița, Ialomița.

3582 Stele mari cu coadă, vestesc războaie, boli cumplite, etc.—Țăpu, Tecuciu.

3583. O seamă de stele poartă în popor numele de comoară, altele sfredelul; când sfredelul va cădea drept în comoară, atunci aurul și argintul se vor vărsa pe toată fața pământului, și va fi vremea de apoi.—Dobrogea.

3583. b. Dacă dorește cineva ceva sara, pe când e cerul plin de stele, și într'acel timp cade o stea, apoi se crede că dorința i se va împlini.—Bucovina.

DLXVIII. **Strachină.**

3584. Când cineva dă o strachină de pomană, sau cu de împrumut, să n'o lese să se însereze, că nu se mai ouă găinele.—Țăpu, Tecuciu.

3585. Când pui strachina goală pe masă, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

3586. Străchinile nespălate dacă le lași, îndată ce o vită se va răni, va face și viermi.—Țăpu, Tecuciu.

DLXIX. **Strănut.**

3587. Când strănuși, e a bine și ceea ce gândești atunci, se va izbândi.—Broșteni, Suceava.

3588. Se crede că dacă a strănutat cineva îndată după ce a spus ceva, zisele lui sunt adevărate și se vor împlini.—Bucovina.

3589 Pentru cel care strănută, e semn că va face veselie.—Ioneanu.

3590. Venindu-i cuiva să strănute și neputând, apoi se crede că va fi purtat de nas de cineva.—Bucovina.

3591. Cine strănută în sara de sf. Vasile, are noroc tot anul.—Adamești, Teleorman.

3592 Se crede că dacă strănută cineva sâmbătă dimineață, apoi n'a sfârși lucrul ce și l-a propus —Bucovina.

3593. Când strănută, este semn de chef și-și face omul cruce.—Perien, Tutova.

3594. Dacă strănută caii pe timpul când sunt în drum, este obiceiul a zice: «sănătos».- Bucovina.

DLXX. Strecurătoare.

3595. Cu strecurătoarea de brânză nu se trece pragul, nici găinele să beie din zăr, că pe urmă se întinde laptele și se face albăstriu.- Stânca, Iași.

DLXXI. Streșină.

3596. Să nu smulgi trestie din stuhul din streșina casei, că faci a pustiu. Țăpu, Tecuciu.

DLXXII. Strigoiu.

3597. Dacă o mamă a avut șese fete după olaltă și toate trăesc, și a șaptea oară a căpătat iarăș o fată, cea de pe urmă trebuie să fie strigoaică.--Bucovina (Marian, Nașterea).

3598. Se crede că dacă la o casă sunt 7 feciori sau 7 fete, unul din ei sau ele trebuie să fie strigoi sau strigoaică. - Bucovina.

3599. Dacă un copil înfărcat, sugă țâța mamei sale pe furis, la o săptămână după înfărcare, apoi acel copil, după moartea lui, se face strigoiu. Vâlcea.

3600. Copilul care se naște cu căiță pe cap, se crede că după moarte se va face strigoiu. De aceea, când moare, trupul lui se leagă cu rug și așa se pune în mormânt, apoi i se mai pune în ochi, în gură, în nas și în urechi ca să nu se mai facă strigoiu. Ioneanu.

3601. Se face strigoiu omul a cărui umbră i s'a luat cu trestia spre a fi clădită într'un zid.—Țăpu, Tecuciu.

3602. Mortul peste care pășește mîța. se face strigoiu.—Pădureni, Putna; Ciulnița, Ialomița.

3603. Se face strigoiu mortul sub care a trecut mîța sau vreun câne.—Țăpu, Tecuciu.

3604. Pune în gura și nasul mortului smirnă și tămâie, ca să nu se facă strigoiu. Vâlcea.

3605. Să nu dai cucoș peste groapă, că se preface mortul în strigoiu.—Țăpu, Tecuciu.

3606. Să nu lași mortul singur la priveghiu, că se face strigoiu.

3607. Dacă ai găsit pe vre'un mort desgrogat, lasă-l așa, că acela-i strigoiu și-i păcat de-l îngropi — Țăpu, Tecuciu.

3608. Se face strigoiu mortul căruia i s'a furat piedica. Piedica această se fură adese, fiind bună de farmece.—Țăpu, Tecuciu.

3609. Dacă un mort este lunatec și înziuat cu un frate al său care trăește, i se împănă ochii, nasul, gura, urechile, cu meu și pietricele, ca să nu se facă strigoiu; după ce-l îngroapă, se sloboade o pușcă pe deasupra mormântului. Aceasta se face ca să nu se ivească vre'o vrajbă între cei doi frați, pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

3610. Se crede că acea casă unde este usturoiu, este sculită de strigoiu, căci aceia fug de usturoiu.--Bucovina.

3611. Strigoiul stă pe pământ nână la miezul nopții. —Țăpu, Tecuciu.

3612. Strigoii ci-că iese noaptea din groapă și vine pe la casa rudelor, li mânăncă ce găsește gata și le varsă făina din căpistere. —Catane, Dolj.

3613. Dacă la șase săptămâni de la moartea cuiva, moare și o altă persoană, din familia celui de 'ntăiu mort, atunci acesta se desgroapă și dacă îl găsește cu fața în jos, se crede că este strigoiu și îndată i se bate un par în inimă, pe care o și ia, și cu ea se ung toți membrii familiei, păzindu-se prin aceasta de a mai muri vreunul.—Ioneanu.

3614. Prin morminte nu e bine a face dese umblete, mai cu samă marfi și sâmbătă noaptea, căci femeile ori bărbații care au fost strigoi, de au dus lapte și altele, se scoală și umblă prin morminți, fiind foarte păcătoase, nu au stare nici în mormânt de diavolul fiind purtate, fă-ți cruce și te roagă lui Dumnezeu și vor dispărea strigoii și diavolii și tu te vei întări, și nu-ți va fi nimic.—Luncușoara.

3615. Numai oameni cari sunt strigoi, numai aceia apar

după moarte; dar numai trupul e om, picioarele sunt ca la mînz. Aceasta se poate dovedi, că în dimineața sf. Andrei se văd pe drumuri și prin alte locuri o mulțime de urme ca de mînz. – Holda, Suceava

3616. Pentru ca strigoii să nu iasă noaptea din mormînt și să umble pe la neamuri, după moarte îi bagă pietre și o undrea pe buric și atunci zice poporul că nu mai poate învia. – Socetu, Teleorman.

3617. Se zice că peste mormîntul unui strigoiu, e cu nepuțință a face să treacă un armăsar negru, ori un gînsac. — Jud. Olt.

3618. Ca să se știe dacă un om s'a făcut strigoiu, se duce un cal, armăsar, și se trece peste mormînt; când calul nu vrea să treacă, dovadă că omul din acea groapă s'a făcut strigoiu. — Vâlcea.

3619. Mai ales în noaptea de Sîn-Giorgiu strigoii umblă ca să ia laptele de la vaci, mana din grâu și chiar puterea dela oameni. Pentru aceea, în preasă, fiecare om pune în poartă și la ușa grajdului câte o clombă de rug, adevă măceș, ca semn că acolo nu pot intra strigoii. Cine în acea noapte stă în grajd, sub o grapă cu colții de fier, acela vede strigoii când vin, și-i poate și apucă. Cine prinde în ziua Crucei un șarpe, îl omoară și-i pune în gură un sâmbure sau cățel de aiu, îl bagă sub pragul ușei, și așa aiul încolțește acolo în gura șerpelui, apoi aiul acela îl pui în pălărie. te sui în turnul bisericei, când vin oamenii la biserică, și ai darul de a vedeă și cunoaște pe strigoi. — Comuna Cugieru, Transilvania.

3620. Dacă la cel dintăiu șarpe pe care l-ai văzut înainte de sf. George, îi vei tăia capul cu un ban de argint, și îndată să-i pui în gură un cățel de aiu, în ziua de sf. George vei putea vedeă cu ochii pe strigoi când iau laptele de la vacile oamenilor. — Comuna Vestem, Transilvania.

3621. În ajunul sărbătorilor mari, ca în ajunul sfintelor Paști, dacă vei mânca câțiva căței de aiu, nu te teme că-ți va mânca strigele inima — Iosif Stanca.

3622. Când se naște un copil, se împlântă în pragul ușii un cuțit și se pune în leagăn două ace pentru ca să se împiedice strigoii să nu se apropie să ia copilul.— Istria (Burađa).

DLXXIII. Studiniță.

3623. Dacă are cineva studiniți, adică o boală de gingini, în urma căreia putrezesc aceștia și miroasă rău, este bine a fierbe cu apă nădușit într'o oală, cimbrișor, și să ție cât se poate ferbinte acel fel de apă în gură, de câteva ori, și apoi se va vindeca.—Bucovina.

DLXXIV. Stup.

3624. Dacă îi fură cuiva din fructul său din stupi, apoi nu-i merge bine. Bucovina; Sevastos (Călătorii).

DLXXV. Stupit.

3625. Când te sparii, să-ți scuipi în sân, ca să nu te bolnăvești de frică.—Adamești, Teleorman.

3626. Se crede că pușcheiul de pe limbă să pierde, dacă se stupește.—Bucovina.

3627. Când se lovesc doi inși în capete, să scuipe în sus, că altfel nu mai cresc.—Adamești, Teleorman.

3628. Se crede că dacă a căzut cineva jos și stupește pe locul unde căzuse, pe acel loc nu va mai cădea mai mult.—Bucovina.

3629. Când te stupi din greșală, e a bine. -Țăpu, Tecuciu.

3630. Să nu se scuipe om pe om căci pe lumea cealaltă se ling unul pe altul.—Ioneanu.

3631. Se crede că este bine înainte de a se apucă de un lucru greu, a stupi în palme.—Bucovina.

3632. Să nu scuipe cineva un câne, căci pe lumea cealaltă îl linge.—Ioneanu.

3633. Pierzând cineva vreun lucru și voind a ști în care parte de loc se află el, se stupește în palma stângă, iar cu muchia mâinei drepte se frânțește în stupit, și în care parte sare el, în acea parte se crede că se află lucrul pierdut.—Bucovina.

3634. Pe altul să nu scuipi, că-l vei linge pe lumea cealaltă.—Vâlcea.

DLXXVI. Sudalmă.

3635. Băetul care nu-i deprins să sduie măcar de mamă, se va însură cu mare greutate, că cică are mai multe coaste de femeie.

3636. Să nu sudui de lumânare, că n'ai parte la darea sfârșitului, de ea.—Țăpu, Tecuciu.

DLXXVII. Suflet.

3637. Sufletul mortului șade în ușa casei până pleacă la biserică, și de aceea se pune pânza în streșina casei.—Perieni, Tutova.

3638. Sufletul mortului șade în streșina casei până la trei zile. când se mătură.—Țăpu, Tecuciu.

3639. Sufletul omului mort șade 40 de zile în streșina casei.—Ciulnița Ialomița.

3640. Se crede că sufletul mortului până ce n'a tras clopotele, stă încă pe pământ și mortul aude toate câte vorbesc în casă.—Bucovina

3641. În locul unde a murit cineva, în trei nopți se pune o strachină cu apă, pentru ca să beie sufletul mortului, care vine acolo până la trei zile după îngropare.—Broșteni, Suceava.

3642. Sufletul omului umblă 6 săptămâni prin toate locurile pe unde a umblat el cât a trăit și apoi se duce la locul unde e ursat.—Catane, Dolj.

3643. Omul, după ce moare, îngerul îi poartă sufletul prin toate locurile pe unde a umblat cu trupul; după aceea se întoarce acasă și se pune pe streșină, unde șade trei zile; în timpul acesta venindu-i sete, zice îngerului: «vai îngere, mult îmi este sete». Îngerul îi răspunde: du-te în casă și bea apă. Sufletul se duce, dar îndată iese afară și spune îngerului: n'am băut, căci mi s'a făcut mare scârbă văzând acolo un hoit mare. (Acel hoit e corpul lui). Atunci îngerul

îi zice: vezi, în trupul acela ți-ai făcut tu vacuț, și abia acum ai ieșit din el. De acest răspuns, sufletul este mai mult mâhnit.—Ioneanu.

3644. Când cineva moare, mai multe suflete se strâng împrejurul lui de-l privesc și cei ce se duc de aprind câte o lumânare mortului, acele suflete mulțămesc acelei persoane —Ioneanu.

3645. Omul dacă moare, sufletul lui umblă timp de 6 săptămâni pe unde a umblat cu trupul, apoi vine la mormânt, își adună tot ce i s'a dat până atunci de pomană, se suie pe cruce, apoi se înalță la cer. Dacă n'are cruce, șade pe mormânt până i se pune cruce, apoi se înalță.—Ioneanu.

3646. Îndată după moarte se anină un petec de pânză albă în strașina casei, pe care se zice că șede sufletul mortului până la ducerea lui la groapă.—Bivolari, Iași.

3647. Sufletul mortului trece prin 24 vămi ale văzduhului până ce ajunge în împărăția cerului. Marian (Înmormântarea).

3648. Poporul dă celui ce moare o lumină de ceară în mână, aprinsă, care se crede că dacă i-ar lipsi din mână, la ieșirea sufletului, ar fi o mare nenorocire, căci sufletul ar rămâneă prin întuneric și nu și-ar putea afla calea ce duce spre raiu.—Bucovina.

3649. Când o persoană trage să moară, se lasă ferestrele și ușa casei deschise, să aibă pe unde ieși sufletul. Ioneanu.

3650. Se crede că făcându-se înmormântarea cuiva la amiază, sufletul aceluia va avea destulă lumină în călătoria lui spre raiu.—Bucovina.

3651. Când se tămâie un mort la mormânt, se ferește a se lăsa cărbuni pe el, căci îngreuiază sufletul mortului.—Ioneanu.

3652. Dacă ți-a murit vreun copil și n'ai apucat a duce colacii cumătrului, să-i duci când vei face praznic de 40 de zile, căci altfel sufletul copilului va fi ținut la opreală.—Jud. Suceava.

3653. Maica Domnului scoate sufletele păcătoșilor cu un

cârslnic de cânepă de toamnă, din iad, pe care-l sloboade de trei ori în iad, și acele suflete care nu s'au prins de cârslnic, nici a treia oară, sunt pierdute.—Bucovina.

3654. În spre Joi-mari se dă foc la gunoaie și se pune pe un scaun o cofă cu apă, pentru ca sufletele morților să se încălzească și să beie apă, — Jud. Suceava.

3655. La toate ajunurile sărbătorilor de iarnă, se pune pe masă două pâni, sare, pește, grâu și un pahar cu apă și se crede că noaptea vin familianții morți și mânâncă din acele bucate. — Bucovina.

3656. În ziua de Înălțarea Domnului, femeile care au în familie morți, împart azime calde, ceapă verde și rachiu pentru sufletele morților, crezându-se că în acea zi se înalță sufletele lor la cer, și să aibă merinde pe drum. Ioneanu.

DLXXVIII. Sugel.

3657. Când cârpești cămeși negre (murdare), faci sugel.—Tătăruși, Suceava.

3658. Să nu pui fus pe foc, căci faci sugiuri la degete.—Vâlcea.

3659. Când iei ceva cu mâna din vârful măturei, ai să faci sugel.—Tătăruși, Suceava.

DLXXIX. Sughiț.

3660. Când sughiți, te pomenește cineva.—Broșteni, Tătăruși. Suceava; Ioneanu; Cafane, Dolj; Rudeni, Argeș; Bucovina.

3661. Se crede că dacă cugetă cel ce sughiță, la persoana care vorbește, înceată sughițul.—Bucovina

3662. Când sughiți, te doresc prietenii.—Perieni, Tutova.

3663. Când sughiți, te vorbesc de rău.—Vâlcea.

3664. Când sughiți tare, te vorbește cineva de rău, iar când sughiți ușor, te vorbește de bine.—Stânca, Iași.

3665. Se crede că spre a face să înceale sughițul, este bine a scoate un fir de păr din o geană a ochiului.—Bucovina.

DLXXX. Suman.

3666. Când iei sumanul sau rocul prin dărăt, atunci pe loc îl pune sub picioare, că de nu, atunci în ziua aceea nu-ți merge bine.—Luncușoara.

DLXXXI. Supărare.

3667. Când spui că vine cineva, fără să vie, e semn că va veni supărat. —Bursucani, Covurluiu.

DLXXXII. Surcea.

3668. Femeia însărcinată care va culege surcele în poală, copilul ce-l va face, va avea pe corp niște pete de diferite mărimi.—Ioneanu.

DLXXXIII. Ședere.

3669. Când șezi (stai jos), să nu lași pe altul să șadă la spatele tău, că pe lumea ailaltă îl duci în spinare.—Catane, Dolj.

DLXXXIV. Șele.

3670. Când sar fire din mătură, când mături, ia-le și le pune în brâu, ca să nu te doară șelele la secerat.—Țăpu, Tecuciu.

3671. Se crede dacă are cineva durere de șele, este bine ca ursul să-l calce, și apoi îi va trece durerea.

DLXXXV. Șerpe.

3672 Se crede că șerpele, mai înainte, umblă pe coadă, dară Dumnezeu l-a afurisit în rătău, că el să se fărâie pe pânțe și să păzească călcăiul omului, iar omul capul șerpelui.—Bucovina.

3673. Șerpele iese din pământ la cei 40 Mucenici, și intră în pământ în dimineața zilei de ziua Crucii. Țepu, Tecuciu.

3674. Dacă șerpele nu ar fi văzut de nimeni 7 ani, se face balaur. Iosif Stanca.

3675. Șerpele când trece drumul, îl doare capul.—Broșteni, Suceava.

3676. La Bobotează, pruncii încunjură cu clopoșele casa, grajdurile și alte edificii, pentru ca să nu se apropie șerpilor. —Sabolciu.

3677. Să nu dormi duminică dimineața când auzi clopoșele la biserică, că trec șerpilor peste tine.—Covurluiu.

3678. Când pui la foc un șerpe viu și-l ții așa până mai se frigă, atunci el scoate de sub solzii lui patru piciorușe. —Holda, Suceava.

3679. Șerpele are picioare, pe care le scoate numai când îl pui pe jaratec.—Țepu, Tecuciu.

3680. Când se măsură doi copii, să scuipe jos; dacă n'o scuipă, se măsoară șerpele cu el, și moare.—Catane, Dolj.

3681. Când găsești întâiu primăvara șerpe mort, îți pierzi puterile.—Țăpu, Tecuciu.

3682. Să nu ridici șerpele mort în sus dela pământ, că bate vântul șase săptămâni.—Goicea-mică, Dolj.

3783. Sunt femei care-și otrăvesc bărbații, punându-li în mâncare zeamă de șerpe fierț.—Țăpu, Tecuciu,

3784. Cu nuia de alun omori șerpele, că alunu-i este naș. —Catane, Dolj.

3685. Șerpele prins în luna lui mart, e bun de leac.—Broșteni, Suceava.

3686. Dacă calci în os de șerpe, faci băătăuri.—Țăpu, Tecuciu.

3687. Pe șerpe nu se pune mâna, că ți se jupoaie palmele.—Stânca, Iași; Țăpu, Tecuciu.

3688. Când umbli desculț, să te păzești să nu calci în oase de șerpe, că de-ți va intra, de pildă în călcăiu, după câțeva vreme are să iasă prin vârful capului.—Holda, Suceava.

3689. Să nu pomenești șerpele în ziua de Alexii, că te mușcă vara. —Găinești, Suceava.

3690. În ziua de Măcinici (9 Martie), femeile încunjură casele cu cenușă, ca să nu poată intra șerpele în casă.—Ciulnița, Ialomița.

3691. În ziua de Măcinici (9 Martie), se arde răze prin casă, ca să fugă șerpii. Mamele ocolesc picioarele copiilor mici cu răza, ca să nu-i muște șerpii.—Catane, Dolj.

3692. Șerpele care-l vezi iarna undeva înghețat, nu e primit de pământ, din cauză că a mușcat vreun om. —Țăpu, Tecuciu.

3693. Să nu zici «șerpe» în luna lui mart, căci toată vara îți iese în cale.—Vâlcea.

3694. Se crede că capul de rățoiu și de chișcar nu se mânăncă, având cap de șerpe. (La rățoiu, penele străvezii, ca solzii de pește; la chișcar, forma lui de șerpe și pistriui negrii de pe cap).—Țăpu, Tecuciu.

3695. Cine nu ucide șerpele ce-i iese înainte, mare păcat face.—Stânca, Iași.

3696. Primăvara, cine vede șerpe întâiu, să-și dea osteneala să-l ucidă, căci omorându-l, îi ia puterea; iar de va scapa, șerpele ia puterea omului.—Ioneanu.

3697. Primăvara, când vezi mai înainte șerpele, silește-te a-l omori, că de nu, atunci îți suge sângele.—Luncușoara.

3698. Când vei vedeă întâia dată un șerpe în luna lui mart, să-i tai capul cu o pară de argint, în gură să-i pui un cățel de usturoi, și să-i pui capul sub pridvorul unei biserici. La nouă zile, după ce l-ai pus în pământ sub pridvor, să cauți în locul acela, și ce buruiană va fi crescut din gura șerpelui, s'o iei, s'o porți cu tine ori și unde. Pe unde vei merge cu această buruiană, toate celelalte buruiene și copaci au să vorbească cu tine, și-ți spun de ce leac sunt bune, și cum le cheamă.—Holda, Suceava.

3699. Cine omoară în luna lui Martie un șerpe, să-i taie capul cu o pară, să-i puie un grăunte de usturoiu în gură și să-l îngroape. Firul de usturoi răsărit, să-l poarte la brâu în ziua de Paști, în biserică, căci va vedeă toate femeile fermecătoare, care nu pot să intre în biserică, de oare ce au coarne. Diavolul stă în colț, și înseamnă în catastiful și pe pielea sa de bivol, pe femeile sulemenite, pe cele rele, pe cele de vorbesc, de râd, etc.—Vâlcea.

3700. Tot acel om va vedeà și femeile curve ; ele, când se închină la ușă, își pleacă capul, nu ca să se închine, ci să-i încapă coarnele.—Vâlcea.

3701. Dacă cinevă va pufeà prinde un șerpe viu, până în sfînși, și-i va băgă un căfel de aiu și un ban de 10 cr. în gură și apoi îi va lăia capul și-l va păstră până în dimineața sfințelor Paști, când trebuie dus la biserică, în pălărie, atunci oamenii ce sunt strigoi vor veni la cel cu capul de șerpe și vor încercă să-l înceluiască dela el și-l vor ispiti, că de unde are el pana aceea așa frumoasă —Iosif, Stanca.

3702. Se crede dacă mușcă vreun șerpe pe om, apoi să intre pe loc în apă și se vindecă ; dacă iusă șerpele bea apă înainte de ce a intrat cel mușcat în apă, apoi n'are leac.—Bucovina.

3703. Când te mușcă un șerpe, dacă apuci a beà apă mai înainte de a găsi șerpele apa, te vindeci de mușcătură.—Folțieni.

3704. Se crede că mușcatul se vindecă dacă se pune la mușcătură o piele de șerpe.—Bucovina.

3705 Șerpele care a mușcat peste an vreo vietate, ori pe un om, după ziua Crucii, când se strâng toate vietățile la iernat, el nu-și găsește borta, și iese la drum ; iar omul îi dă plata cuvenită, omorându-l.—Pădureni, Putna.

3706. Se crede că dacă se întâlnește un șerpe cu un om care fumează, acela fuge de acel om, neputând suferi fumul.—Bucovina.

3707. Se crede că șerpele ucis nu piere până la apusul soarelui.—Bucovina ; Moldova.

3708. Șerpele se scoate din om astfel ; leagă la ochi pe pățimaș, îl pune pe ceva să vie cu capul în jos deasupra unui ceaun cu lapte dulce fiert. Omul ține gura deschisă, și șerpele iese la lapte —Giulești, Suceava.

3709. Se crede că dacă se apropie de oameni dormind undeva în câmp, vreun șerpe, șopârlele îl trezesc, vârandu-se în sân și gădilindu-l.—Bucovina.

3710. Se crede că, când șueră șerpele, el atunci se află în vreo primejdie de moarte.—Bucovina.

3711. Orice casă are un șerpe; șerpele de casă îi blând și nu mușcă. El trăește în pereții casei. Să nu-l omori când îl vezi, că nu-i bine.—Broșteni, Suceava; Sîraja, Bucovina; Țăpu, Tecuciu.

3712. Când visezi șerpe, a doua zi are să bată vânt.—Holoda, Suceava.

3713. Când visezi un șerpe, și l ai omorât, atunci ai omorât un dușman; iar dacă nu, atunci acel dușman tot te dușmănește.—Popeni, Tutova.

3714. Când prinzi șerpe înainte de Paști, să-i tai capul cu un ban de argint, să-i bagi trei fire de aiu în gură, și în ziua de Paști să-l ții în sân la biserică, și vei vedea strigoii—Sabolciu.

DLXXXVI. Șoarece.

3715. Când sunt șoareci mulți, are să fie belșug în acel an.—Parpanița, Vaslui.

3716. Să nu iei nimic dela omul mort, că-i păcat și iei șoarecii la tine acasă—Țăpu, Tecuciu.

3717. Șoarecile care va mânca nafură din ziua de Paști, se face liliac.—Broșteni, Suceava.

3718. Dacă rod șoarecii un straiu al cuiva, îi semn rău de boală.—Bucovina.

3719. Să nu mânânci făină gogoloșită din pod, că-i rău de șoareci.—Țăpu, Tecuciu.

3720. Dacă ți-a cere o femeie însărcinată și nui-i da, au să-ți roadă șoarecii lucruri din casă.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3721. Din casă când ți se fură ceva, îți rod șoarecii toate lucrurile.—Broșteni, Suceava; Ciulnița, Ialomița; Sevastos, (Călătorii).

3722. Când strâng șoarecii mișuni (spice de grâu, pe care

le fac grămezi, și le învelesc cu pământ), e semn de iarnă grea.—Adamești, Teleorman.

3723. Când toamna sunt șoareci mulți, e semn că iarna va fi mare.—Stânca, Iași.

3724. La culesul păpușoilor, dacă cuiburile de șoarec vor fi pe pământ, iarna va fi goală de omăt, iar de va fi pe strujan sus, până acolo va fi omătul de mare. Giulești, Suceava.

DLXXXVII. Șopârlă.

3725. Șopârla a fost prima nevestă a șarpelui.—Țăpu, Tecuciu.

3726. Șopârlă să nu ucizi, că e păcat.—Stânca, Iași.

3727. Când vezi pe lângă tine o șopârlă, n'o ucide, că ea te vestește că vine șarpele.—Țăpu, Tecuciu.

3728. Când iese șopârla în drum, la mare nenorocire să se aștepte omul.—Stânca, Iași.

3729. Se crede că dacă se arde o șopârlă în foc, din cenușa ei se fac o mulțime de șopârle.—Bucovina.

3730. Șulumândrița este un fel de șopârlă foarte frumos împetrită: neagră cu picături galbene, albe, verzi, roșii. De aceea o caută mult fetele mici, puindu-și mânele în calea ei, ca să treacă peste dânsule, căci cred că apoi se învață ușor la flori sau râuri de cămeși și fote.—Muntenia.

DLXXXVIII. Șuer.

3731. Se crede că nu e bine ca o fată să șuere, căci atunci ar plânge Maica Domnului.—Bucovina.

DLXXXIX. Tacâm.

3732. Hârburi de tacâmuri nu-i bine a le ține în casă, că ar aduce nenorocire.—Bucovina.

DXG. Tăciune.

3733. Când tot fâsâie și nu ard tăciunii, fac a sărăcie. Se zice în glumă: Mamă, la vecin sunt o mulțime de tăciuni, și ard, la noi unu, și tot nu-i vine în gând să se aprindă.

A. Gorovei, *Superstiții*.

21.

3734. Când găsești și a doua zi tăciuni nestânși, care au fost neacoperiți, nu-i lucru curat. Femeile torn apă peste ei și-i aruncă afară. Țăpu, Tecuciu.

DXCI. **Talpă.**

3735. Când te mânâncă tălpile, ai să joci.—Stânca, Iași.

3736. Când îți crapă tălpile, ți-i făcut. Tătăruși, Suceava.

3737. În ziua de Paști, sculându-se oamenii din așternut, nu calcă pe pământul gol, ci pe ceva așternut, ca peste vară să nu-i usture tălpile. —Straja, Bucovina.

3738. Când gâdili pe cineva la tălpi, nu crește.—Tătăruși, Suceava.

3739. Dacă șchioapătă vreun câne, purcel, mătă, etc., svârlind în ei, pune mâna cu care ai svârlit sub talpa piciorului, că li trece. Țăpu, Tecuciu

3740. Mâncând cineva talpă de hăhă, își pierde mintea. Talpă de huhurez dau femeile necinstite bărbaților, spre a nu le persecută din cauza destrăbălării. -Perieni, Tutova.

DXCII. **Tămâie.**

3741. Spre Alexi Boj, omul lui Dumnezeu, când ies jivini-le din pământ (17 Mart), se ia o cățuie, se pune în ea jar, se pune peste ei tămâie, și se împrejură cu ea casa, clănțănind din clește. — Jivinele și cele răle nu se vor putea afun-ci apropiă de casă, de cât numai până unde a ajuns fumul tămâiei.—Broșteni, Suceava.

3742. În joia Paștelui se ia un bulgăre de tămâie nefărămat, se aprinde pe rând, cât se citește cele 12 evanghelii, și restul e bun de aprins în casă, pe când tună, ori trăsnește, și de afumat copii speriați.—Bolintinu-din-vale, Ilfov.

DXCIII. **Târg.**

2743. Femeia când pleacă cu marfă la târg, pune apă în ciur și zice : cum nu stă apa 'n ciur, așa să nu stea marfa mea.—Vâlcea

DXCIV. **Taur.**

3744. Fetele mari să nu calce în borâncăituri de taur,

căci vor umblă fiăcăii după ele ca o tăuroaie. -- Ioneanu.

DXCV. Teiu.

3745. Teiul din biserică, dela Dumineca mare, este bine a-l pune în grădină, ca să rodească pepenii frumos.—Bucovina.

3746. În dimineața sfintelor Paști, dacă se vor duce, până în răsărit de soare, doi frați mai jos de 15 ani, la un teiu, și se vor desbrăcă de toate hainele, și așa desbrăcați vor belî fiecare cu dinții, de trei ori, coajă de teiu, coaja aceea e bună de orice leac; ba cu ea se poate scăpă chiar de că-tânie, dar numai atunci e cu leac, dacă cei cari se duc nu vor vorbi la olaltă și nu se vor uita îndărăt, nici când se duc nici când se întorc spre casă.—Iosif Stanca.

DXCVI. Testicule.

3747. Dacă se naște copilul cu testicule mari, i se pune în scăldătoare o nucă mică, și scad. La fete se pune ca să nu li crească mari țâțele.—Marian (Nașterea).

3748. Când un copil se naște cu testicule mari, se zice că are apă în ele. În cazul acesta, ca să piară acea apă, se duce mă-sa la un puț de unde se bea apă, și toarnă apă dintr'o doniță, zicând: nu torn apa din doniță, ci pe cea din testiculele copilului meu.—Ioneanu.

3749. Dacă se naște copilul cu boășele mari, să furi două nuci, cât se poate mai mici, și să le pui în oala în care se fierbe apa pentru scăldătoare, și scăldându-l în acea apă, boășele se vor face mici, precum trebuie să fie la un copil.—Folticeni.

DXCVII. Toader.

3750. La sf. Toader să te scalzi cu iarbă mare, că se încură caii lui sf. Toader prin sat.—Vâlcea.

3751. În ziua de sf. Toader se tund vitele în frunte, să se facă frumoase; fetele se lau cu stroh, ca să li crească părul mare și frumos.—Broșteni, Suceava.

3752. Nu e bine să coși cu roșu pe Săn-Toader, că te omoară noaptea.—Cafane, Dolj.

DXCVIII. Toamnă.

3753. Când cineva se scoală dela masă și nu-și ia scaunul dela masă, pe care a șezut, îl prinde toamna în porumbi.—Rudeni, Argeș.

DXCIX. Toiag.

3754. În locul unde a murit cineva, se arde trei zile toiag de ceară curată, pentru ca sufletul să aibă lumină, la caz dacă ar rătăci în drumul ce-l face la Dumnezeu, și chiar înaintea lui Dumnezeu trebuie să se prezinte cu lumânare.—Stânca, Iași.

DC. Topor.

3755. În spre duminică nu se lasă toporul împlântat în lemn, că au durere de cap cei din casă Giulești, Suceava.

3756 Coada de topor nu se pune pe foc, că-i rău de făieturi.—Broșteni, Suceava.

3757. Când bate piatra. înfige toporul în pământ. că-i bine.—Broșteni. Suceava.

3758. Toporul, secerea, etc , nu se lasă cu vârful în sus, că plânge Maica Domnului.—Țăpu, Tecuciu.

3759. Femeia însărcinată, care va călca cu piciorul pe vre-un topor, va face copilul cu niște semne pe piept, ca creștăturile de topor.—Ioneanu.

DCI. Tort.

3760. Cine toarce când fierbe tortul, se excrementează după moarte. —Țăpu, Tecuciu.

3761. În casa mirelui și a miresei să nu se toarcă, căci se înforc vorbele.—Vâlcea.

DCII. Traiu.

3762. Când în ziua de nuntă va fi vreme rea, e semn de traiu rău la acei tineri.—Stânca, Iași.

3763. În ziua în care un copil împlinește anul, i se rupe turta, adică: se pune pe o doniță, în care să fie apă, și în ea o sticlă cu vin și bani de argint. Copilul stând pe doni-

ță, o persoană bătrână îi rupe turta în cap, apoi se scot banii din doniță și se pun pe o tavă împreună și cu buchete de flori; după aceea se lasă copilul să se ducă singur la aceea tavă. De va pune mâna întâiu pe flori, în viață îi va plăcea florile, și va fi iubit ca ele; iar de va apuca întâiu banii, va avea mare noroc de bani. Turta ruptă, se face mai multe bucățele și se împarte pe la asistenți pentru mâncare, ca să poată și copilul să ajungă vârsta acelui bătrân. În unele localități se obișnuiește aceasta până la trei ani.—Ioneanu.

3764. Când tinerii fac vizită primăvara la părinți, și dacă pe drum vor găsi pâine, traiul lor are să fie bun și cu belșug. — Stânca, Iași.

3765. În seara când pețitorii se duc la o fată, după ce bea și ea din plosca cu vin, pe nebăgate de seamă pune în aceea ploscă o mică bucătică de lemn dintr'un jug, că de va lua în căsătorie pe flăcăul ce o peștește, să fie amândoi nedespărțiți, ca doi boi într'un jug, și în viața lor să tragă deopotrivă în dreptate. Ioneanu.

3766. Dacă din cele douăsprezece zile ale Babei Dochia îți alegi una, și se întâmplă că în acea zi e vreme bună, e semn că peste an ai să trăiești bine, în ușor.—Stânca, Iași.

DCIII. Trăsnet.

3767. Să nu șezi în prag și să nu lași câinii să stea în prisă, când fulgeră, că trăsnește.—Catane, Dolj.

3768. Trăsnetul are forma unor limbi de foc.—Se povestește astfel: trăsnetul a intrat printr'un pârleț în odaie, și nu l-a găsit; a trecut prin ușa, până ce l-a găsit vârful sub pat, unde l-a ucis. Că limbile de foc urmăresc pe duhul ascuns, e faptul că dintre mai mulți oameni, de ce alege pe unul singur?—Țăpu, Tecuciu.

3769. Când cineva lucrează duminică, trăsnește. Rudeni, Argeș.

3770. Când ai inel în deget și-i vremea rea, să nu sudui, că trăsnește. Țăpu, Tecuciu.

3771. Lemnul atins de trăsnet nu e bine să se folosească la zidiri, și cu deosebire la case.—Iosif Stanca.

3772. Să nu stai când trăsnește, în dreptul ușei, nici în dreptul ferestei.—Țăpu, Tecuciu.

3773. În săptămâna sfintelor Paști nu e bine ca muierea să coase, căci atunci împarte sfântul Ilie trăsnetele.—Iosif Stanca.

3774. Găsesc agricultorii, la arat, la prășit, vârfuri de săgeți, o specie de silex negru, lamelos, ce nu s'altceva decât resturi dintr'un trăsnet căzut pe acolo.—Țăpu, Tecuciu.

3775. Cel care este omorât de trăsnet, i se iartă toate păcatele și se duce drept în raiu.—Ioneanu.

DCIV. Tricolici.

3776. Tricolicii sunt niște dihănii, duhuri provenite din lupii cari au mâncat un om. Ei umblă până la miezul nopții.—Țăpu, Tecuciu.

DCV. Tunet.

3777. Când tună, pușcă sf. Ilie după draci. Broșteni, Suceava.

3778. Tunetul sunt vaețele scoase de duhurile rele când Dumnezeu, la aprinderea făclielor, le găsește, când scapără, apoi le săgetează.—Țăpu, Tecuciu.

3779. Când tună, merge sf. Ilie la plimbare cu trăsura lui cea mare. Roatele au zimți pe ele, și mergând, sparg cerul, lăsând să curgă apa.—Țăpu, Tecuciu.

3780. Când tună toamna, sf. Ilie se întoarce cu carele de popușoi acasă.—Țăpu, Tecuciu.

3781. Când sf. Ilie trăsnește și fulgeră pe cer, lumea se închină, se aprinde tămâie și lumânări dela Paști în casă, ca să piară satana din prejur, căci trăsnetul cade asupra lui; atunci se poate întâmpla să trăsnească și pe cei din prejur.—Ioneanu.

3782. Tunetul de primăvară, pe când este încă omăt, se ține de semn că vara va fi grindină multă.—Straja, Bucovina.

3783. Primăvara unde va tună întâiu, acolo va și plouă întâiu. Țăpu, Tecuciu.

3784 Când tună și fulgeră, să nu ții mâță și căne în casă, că se ascunde necuratul în ele, și poți fi și trăsniț. Broșteni, Suceava ; Bucovina.

3785. Când fulgeră și trăsnește, să aprinzi lumânarea dela Paști, că ești ferit de trăsnet.—Covurluiu.

3786. Când auzi primăvara tunând întâia oară, să dai în cap de trei ori cu un fluier ori cu o piatră, și să zici :

Tunul ca ciurul,
capul ca fierul.

—Broșteni, Suceava.

2787. Când auzi mai înainte tunând în acel an, lovește cu o pietrișă peste cap, că vei fi tare la cap și fără dureri.—Luncșoara.

3788. Când tună întâiu să te lovești cu o petricică în cap, ca să ți se facă capul tare.—Țăpu, Tecuciu.

3789, Când tună întâiu primăvara, se dă ușurel în cap cu un fier, ca să fie tare în cursul anului, ca fierul.—Jud. Suceava.

3790. Când auzi tunând întâiu, să te lovești cu ceva tare în cap, rostind de trei ori cuvintele: capul meu ca fierul.—Palten, Puțna.

3791. Când auzi tunând întâia dată primăvara, să atingi fruntea cu muchea toporului, ca să-ți fie capul tare, și să nu te doară.—Covurluiu.

3792. Când tună întâiu primăvara, să dai la frunte cu argint, ca să fii ca argintul sănătos și curat tot anul. Catane, Dolj.

DCVI. Turbă.

3793. Când un om omoară un căne turbat, să-l pârlească, și pe urmă să-și strângă gospodarul toate vitele, ca să afume pe toate cu fum dela cănele acela, că nu turbă nici o vită dintr'acele.—Bogza, R.-Sărat.

3794. Să nu dai nimic pe fereastră, căci e rău de turbare.
—Vâlcea.

DCVII. Turtă.

3795. Când cineva face turtă, și altul îi rănește valtra, se ceartă cineva din casă.—Rudeni, Argeș.

DCVIII. Turturică.

3796. Mai înainte de a-ți cânta turturica întâiu primăvara, să mânânci brânză cu smântână, că de nu, te-a spurcat, când ți-a cântat.—Popeni, Tutova.

3797. Dacă mânânci din mămliga pe care a mâncat-o măța, vei tuși.—Țăpu, Tecuciu.

DCIX. Tusă.

3798. Când ai mânca vreun păr de măță, te apucă tusa și poți muri.—Țăpu, Tecuciu.

DCX. Țarcă.

3799. Când cântă țarca pe lângă casă, are să-ți vie oaspeți.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași; Tătăruși, Suceava.

3800. Primavara, înainte de a începe să mergi la vânat, să împuști o țarcă, ca să-ți curăți pușca, și să-ți meargă bine peste an.—Jud. Suceava.

3801. De s'a învățat vreo coșofană de intră în coșar și mânâncă ouăle din cuibul găinelor, să înfigi o secere în fața coșărei, cu vârful în afară, că nu va mai da coșofana pe acolo.—Adamești, Teleorman.

3802. Când pui țarcă împușcată în gard, caii nu se îmbolnăvesc.—Folticeni.

3803. Țarca dacă o frigi și o mânânci, curăță stomacul de venin, și-i bun de leac pentru cei offigoși.—Zorleni, Tutova; Parpanița, Vaslui.

DCXI. Țață.

3804. Fetele mari să nu mânânce lapte din tigvă, că li cresc țățele cât tigvele de mari. Ioneanu.

3805. Fetele să nu sufle în fluier, căci li cresc țățele mari.—Fălticeni.

3806. Femeia să nu cânte din fluier, că-i cresc lungi gurguiele dela țăță.—Țăpu, Tecuciu.

3807. Dacă unei femei până la trei zile nu-i vine țâță, a-ceasta este semn că nu-i va trăi pruncul.—Ioneanu.

3808. Se crede că dacă i se dă copilului pentru prima oară de supt, să i se dea din partea dreaptă, căci la din contra, va fi stângaciu.—Bucovina; Holda, Suceava.

3809. Mama când dă întâiu țâță copilului, să nu-l ție pe mâna stângă, nici să-i dea din țâța stângă, ca să nu fie stângaciu.—Marian (Nașterea).

3810. Când unei femei care alăptează vreun copil, îi vine țâța și curge, se crede că copilul dorește de țâță, și trebuie să-i dea.—Ioneanu.

3811. Când pe patul unei lehuze s'ar pune o femeie care are copil de țâță, lehuza nu mai are lapte pentru copil.—Stânca, Iași.

3812. În cele 6 săptămâni dela nașterea copilului, nu e bine să șadă nimeni pe patul copilului și pe așternutul mamei, că i se umflă țâțele.—Marian (Nașterea).

3813. Femeile care alăptează copii și li se umflă vreo țâță, din care cauză simt dureri, să se ducă la latrină și să stoarcă în ea, zicând: «La ce ai poftit, aici găsești», căci îi va trece; sau să caute prin sare pisată nouă peri și să le pună în apă și să-i bea —Ioneanu.

3814. Omul care omoară un orbete cu mâinile dindărăt, are leac să vindece femeile ce sufăr de țâță —Ciulnița, Ialomița.

3815. Unui copil nou născut, să i se dea mai întâiu țâță de mă-sa, iar nu de altă femeie, ca în veiața lui să nu atârne de bucăfura altuia.—Ioneanu.

3816. Copiii când sunt mici, să sugă țâță dela țigancă, ca să aibă mumă-sa țâță.—Catane, Dolj.

3817. Nu e bine să dai țâță la copiii gemene ai altora, că-ți pierе țâța. Ghidici, Dolj.

3818. Dacă o femeie nu face copii, o sug balaurii pe lumea cealaltă! De aceea trebuie măcar să-și puie țâța măcar că

n'are lapte, în gura unui copil, ca să-și mai ușureze din păcate. -Țăpu, Tecuciu.

3819. Pentru ca femeilor care au înțarcat copiii să li deie laptele înapoi, e bine să-și ungă țățele cu usturoiu și să întoarcă gura cămeșii la spate. Bucovina.

3820 Când o femeie are copil mic, nu bagă usturoiu în sân, că-i coace țăța.—Rudeni, Argeș.

DCXII. Țest.

3821 A treia marță după Paști, e «Răpotinul țestelor», și atunci se fac țestele.—Rudeni, Argeș.

DCXIII. Țesut.

3822. Se crede că ițele pentru stative, este bine să și le facă fata încă fiind tată; dacă însă s'a măritat și nu le-a făcut, apoi nu este bine să le facă.—Bucovina.

3823. Dacă toarce o femeie în a cărei vecinătate este un mort, și dacă între casa ei și a morfului este un pârau, apoi nu-i strică nimica, dacă însă nu-i, apoi capătă amețeală. Bucovina.

3824. Se crede că nu e bine a toarce vineria, căci la din contra, ar căpăta cel ce toarce, rane la degete. Bucovina.

3825. În prima săptămână a postului mare nu se țese, căci se crede că peste noapte ar veni Toader și ar încâlci ițele. —Bucovina.

3826. În dimineața ajunului sf. Gheorghe femeile scot toate sculele de țesut afară, ca să răsară soarele peste ele, să poată aveă spor la lucru.—Ioneanu.

3827. Dacă s'a umplut un fus, e bine a-l stupi, ca să nu se deoache.

3828. Dacă pică fusul jos la începutul torsului, atunci se zice că este minciunos și zice că nu s'a umplea.—Bucovina.

3829. De împrumuți spata cuiva, când ți-o dă înapoi trebuie să o lege cu urioc; aceea-i plata speței, altfel pe lumea cealaltă umbli să-i dai plata, și nu ți-o primește. Sevastos (Călătorii).

3830. De se împrumută o spată, apoi se dă legată cu ată și se ia îndărăt tot așa, ca să nu rămâie ea goală ceea ce ar fi păcat. Bucovina.

3831. Când începi să torci, stupești fusul de trei ori, ca să se umple degrabă; iar după ce l-ai umplut, faci tot acelaș lucru, ca să nu se deoache și tot asemenea faci cu fusele și când le rășchii.—Sevastos (Călătorii).

3832. Dacă se începe de tors, este bine a stupi mai întâiu fusul de trei ori, ca să se umple degrabă. Bucovina.

3833. Când urzești, de răpezi cumva urzitorul să treacă o rază, semn bun: ai să pui pânza mai lungă. Sevastos (Călătorii).

3834. Marți nu-i bine a urzi pânza, c'apoi îi a năpaste.—Bucovina.

3835. Când ai urzit mai multe jârbiuțe decât îți trebuie, ca să-l depeni înapoi, te duci după urzitor, iar nu mâi urzitorul îndărăpt, că nu-i bine. Sevastos (Călătorii).

3836. Când gătești de urzit, torni apă peste urzitor, ca să-l adăpi.—Sevastos (Călătorii).

3837. Dacă se gătește de urzit, se toarnă apa pe urzitor, ca să se șteargă lenea și ca țesutul să sporească, așa de repede, cum de repede merge minciuna prin sat și pana pe apă. —Bucovina.

3838. Când se sfârșește urzitul pânzei, atunci se toarnă apă jos pe fusul urzitoarei, ca să crească în vara viitoare cânepa frumoasă și să aibă pânza rost de țesut. Luându-se tortul jos, de pe urzitor se ia el pe mână și se lovește cu el în ușa, ca să umble pânza la țesut cum umblă ușa; apoi se lovește cu el în cofa cu apă, ca pânza să sporească ca apa; apoi se lovește cu tortul în horn, ca să sporească țesutul cum iese fumul de curând în sus și în urmă se mai zice că pânza să meargă așa degrabă pe stative, cum merge minciuna prin sat. Straja, Bucovina.

3839. Dacă intră pe timpul urzitului mai întâiu un bărbat în casă, atunci bățătura ajunge; dacă însă o femeie, nu ajunge. —Straja, Bucovina; Broșteni, Suceava.

3840. Pe femeia care fură ceva din fuiorul care i se dă de tors, pe ceea lume o vor înțepă toate țepile din fuior.—Straja, Bucovina.

3841. Spre a astupă gura dușmanilor, se leagă ațele, când se începe pânza de țesut.—Bucovina.

3842. Când pui la învălit pânza, dacă jârbiușile vin sub fuscei, ajunge bățăfura la pânză, iar de se întâmplă că vin deasupra, nu ajunge.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3843. Când se începe pânza și se leagă ațele în noduri și se menește ca atunci să se mărite cutare față, când s'a deslegă nodul și se aruncă nodul în foc, apoi respectiva nu se mai mărită în veci.—Bucovina.

3844. Când femeile pun pânza pe sul, să nu vadă bărbații, căci la țesut i se moaie marginile. Lemnul după care s'au deșirat firele, se aruncă tocmai de unde s'a pus pânza pe sul, ca să se țese iute și fetele mari, care vor purtă cămașa din acea pânză, se vor mărită curând.—Ioneanu.

3845. Când așezi în războiu, mai întâiu să zici: «Doamne ajută-mi» și să te închini, ca să isprăvești mai iute. Catane, Dolj.

3846. Când învălești pânza pe sul, după ce isprăvești, se ia sulu, se dă cu capul în doi țărushi pe care a stăfuit sulul și se zice:

Aici să fii strâmb,
și la războiu drept

Catane, Dolj.

3847. Când cade minciunoasa (trestia care cade întâiu după sul dintre fire) după sul, s'o iei în gură și s'o ștergi afară, că auzi pe cineva strigându-ți pe nume soțul ce ai să ai. - Catane, Dolj.

3848. Când se gătește pânza, e bine a legă spata cu câteva fire din capătul pânzei, ca să nu rămâie goală. Bucovina.

3849. Înainte de a slobozi, nu e bine să treci peste războiu; e rău de moarte.—Catane, Dolj.

3850. Dacă se gătește de țesut, se toarnă apă pe tălpigi,

ca să nu capete cel ce a țesut, bățături la picioare.--Bucovina.

3851. Când se isprăvește pânza, să împarți uruioc la origine, ca să te scoată pe lumea ailaltă din războiu.—Catane, Dolj.

3852. Când se gătește pânza, e bine a o scoate îndată din spată, că la din contra murind țesătoarea, rămâne cu gura deschisă.—Bucovina.

3853. Când o pânză se isprăvește de țesut, cei cari sufăr de venin, să stea lângă, ea când se taie și femeia care țesă, să zică: «nu taiu pânza, ci veninul lui cutare».—Ioneanu.

3854. Dacă s'a sfârșit pânza de țesut, și se taie ea de pe stativ, apoi își acopăr toate femeile aflătoare în casă, capul cu basmale, crezând că la din contra, li s'ar tăia părul.—Bucovina

3855. Când o femeie isprăvește de țesut și lasă sulul în laț, ceea ce a rămas se țese foarte iute, ca să se isprăvească curând, căci se zice că în timpul acela, Maica Domnului șede în genunchi lângă războiu și e păcat să o țină așa mult.—Ioneanu.

3856. La finitul pânzei, dacă vrea să știe ce are să nască vreo viță sau femeia de casă, un băiet merge călare pe fuștei până la poartă și dacă vede pe drum bărbat sau femeie, tot de acela sex va fi noul născut.—Jud. Suceava.

3857. Până nu ridici războiul, se aruncă apă pe sub el, că așa e bine.—Catane, Dolj.

3858. Se crede că dacă o fată, începând a toarce, răsuțește așa pe fus aproape de roată, apoi se mărită aproape de părinți; dacă departe de roata fusului, cam pe la mijlocul lui, apoi se mărită departe de părinți.

3859. După ce se ridică războiul din casă, trebuie să mături, că e păcat să stea Maica Domnului în genunchi.—Vâlcea.

DCXIV. Țigan.

3860. Când te întâlnești cu un țigan, îți merge bine.—Broșteni, Suceava; Tătăruși, Suceava.

3861. Țigan să nu botezi, că pe ceea lume te trage la iad.
—Stânca, Iași.

3862. Dacă pentru vreun mort se dă de pomână ceva la Țigan, cel care dă, trebuie să dea cu piciorul în pământ, ca și el să fie martur de pomana ce dă Țiganului, căci se crede că Țiganul îi ia mirul și botezul și le aruncă în iad; iar dacă pământul este martur la pomana dată Țiganului, se crede că e dată ca la un creștin.—Ioneanu.

DCXV. Țințar.

3863. Când te mânâncă Țințarii când ești pe un drum, ori într'o pădure, zice că cel de'ntăiu care te-a mânca, să-l prinzi și să l mânânci, c'apoi nu te mânâncă Țințar nici ca cum.—Lipova, Vaslui.

DCXVI. Țipar.

3864. Capul Țiparului se taie, fiindcă e de șarpe. Rudeni, Argeș.

DCXVII. Ud.

3865. Să nu te urinezi asupra vântului, că te zăprești. Jud. Suceava.

3866. Nu bea pietre roșii nici aramă, căci la bătrânețe nu vei mai putea ține udul.—Vâlcea.

3867. Pelița de pe rânza găinei se usucă și după ce se pisează, se dă în apa de băut, pentru oprirea udului la bărbat. —Bogdănești, Suceava.

3868. Cel care bea urină de om, se face pricorici; când însă se clătește cu pușină în gură, contra brânței, cu mare băgare de seamă, să nu înghită.—Ioneanu.

3869. Se crede că copiii slabi de nervi, cari se udă noaptea în așternut, udându-se în locul țărușului de care a fost prionit un buhaiu și punându-se țărușul iarăși la locul său, se vor vindeca de slăbiciunea lor. Bucovina.

DCXVIII. Uitare.

3870. Când a murit un membru din familie, ca să-l uiți îndată, să te uiți prin sită în spre mormântul mortului; sau,

pe limpul înmormântării mortului, să-ți asvârlă cineva țăr-nă dela mormânt pe spate, că iar îl uiți degrabă. Jud. Suceava.

DCXIX. Ulcea.

3871. Copiii mici să nu se scalde în apă din ulcea, căci nu mai cresc: rămân ca ulcelele.—Vâlcea,

DCXX. Ulcior (vas).

3872. Să nu te speli duminica din ulcior, că sfoegește. Vâlcea.

3873. Când bei dintăiu din ulcior, să verși jos, ca să bea morții.—Catane, Dolj.

DCXXI. Ulcior (la ochi).

3874. Nu-i bine să te uiți pe fereastră, de afară în casă, că faci ulcior la ochi. Folticeni.

3875. Când ai ulcior la ochi, să te uiți printr'un gât de ulcior, că-ți trece.—Țăpu, Tecuciu.

3876. Să nu te speli pe față din ulcior, că faci ulcioare la ochi. Ca să-ți treacă, să iei câinii și să ieși cu ei afară din curte, pe un loc și să dai cu pișat de al lor pe la ochi. — Vâlcea.

3877. Se crede că dacă are cineva ulcior la ochi și voește să se vindece curând, apoi trebuie să fure de undeva câteva fire de orz și apoi să le arunce în foc și să alerge afară împrejurul casei, ca să nu audă cum pocnește orzul în foc. —Bucovina.

DCXXII. Uliu.

3878. Când îi dă cu mătura pe pat, vine uliul la găini.—Tătăruși, Suceava.

3879. Să nu săruși puii, cât îs mici, la plisc, că-i mânâncă uliul. Țăpu, Tecuciu.

3880. Să nu mături vatra cu mătura, că vine uliul la găini. —Tătăruși, Suceava.

3881. Când dai cenușa afară, vineria și lunia, îi rău, că vine uliul la găini.—Tătăruși, Suceava.

3882. Când vine uliul la găini, să azvârli în el cu o mătură părăsită.—Broșteni, Suceava.

DCXXIII. Umbră

3883. Când te uiți pe umbra ta, ai să te temi noaptea.—Tătăruși, Suceava.

3884. Se crede că zidarii făcând vreun zid mare, măsură cu șfara lor umbra oarecărui trecător pe lângă ei, și o zidesc în zid, carele apoi nu trăește mult (omul).—Bucovina.

DCXXIV. Unghie.

3885. Să nu-ți tai unghiile luna, marția și vineria, că uiți unde pui ceva, nu mai ții minte.—Adamești, Teleorman.

3886. Când tai unghiile miercuria și vineria, îi păcat. Tătăruși, Suceava; Țăpu, Tecuciu.

3887. Să nu se taie luna și vineria unghiile, că este rău de urit.—Ioneanu.

3888. Cine-și taie unghiile sărbătoarea, aceluia îi fuge mintea.—Țăpu, Tecuciu.

3889. Unghiile nu se taie decât joia și sâmbăta; altfel, pe ceia lume le cauți prin gunoaie mari cât munții. Stânca, Iași.

3890. Vineria, o copilă mai bătrână să nu-și taie unghiile, crezându-se că la din contra nu se va mărită de țel. — Bucovina.

3891. Să nu umbli cu mânele în buzunare, că-ți pică unghiile.—Țăpu, Tecuciu.

3892. Nu este bine a se tăia unghiile copilului mic, până ce nu împlinește un an, căci tăindu-i-le mai înainte, când va fi mare, se va face hoț.—Grindu, Ialomița; Ioneanu.

3893. La copiii mici să nu li tai unghiile până la trei ani, că se face hoț.—Vâlcea.

3894. Copiilor mici să nu li se taie unghiile, că nu au cu ce se apăra de necuratul.—Broșteni, Suceava.

3895. Când ai noițe pe unghii, ai să te înnoești cu ceva.—Broșteni Suceava; Bucovina; Ioneanu.

3896. Noițele de pe unghii sunt semne de noroc.—Țăpu, Tecuciu.

3897. Unghiile, când se taie, se pun în sân sau la pragul ușei, iar după ce moare, i se pun în sân, pentru că la a doua venire fiecare trebuie să dea unghiile apostolului Petru ca să-și facă trâmbițe din ele.—Marian (Inmormântarea).

3898. Când iai unghiile, pune-le la îndoitura cotului, că pe lumea ailaltă te întreabă Dumnezeu de ele.—Catane, Dolj.

3899. Când îți tai unghiile, să le pui în palmă, ca să le sufli, căci altfel, când îi muri și ți-i frage sufletul, îți vin în ochi.—Țăpu, Tecuciu.

3900. Când îți tai unghiile, să le strângi în poală și să le pui în sân, că pe ceia lume le strângi cu genele ochilor, de pe unde vor fi.—Broșteni, Suceava.

3901. Unghiile, dacă se taie, nu e bine a le da jos, ci a le strânge în palmă și apoi a le suflă, zicând să meargă în sânul lui Avram.—Bucovina.

3902. Cel care își taie unghiile dela mâni sau picioare, să nu le arunce, ci să le dea pe mâneca cămeșii, ca pe lumea cealaltă să le găsească.—Ioneanu.

3903. Să nu-ți lași unghia să cadă jos, ci s'o strângi și s'o sufli în vânt, ca să-ți crească mai frumoasă.—Țăpu, Tecuciu.

3904. Dacă dracul jupește teiu, adică dacă i se distramă cuivă pielea din prejurul unghiilor, apoi e bine a lua cenușa și făina ce rămâne pe vatra cuptorului după ce s'a dat în cuptor pânea, și a o da la cuptor cu dosul mânelor, așa ca vârfurile unghiilor să stea îndărăt, și apoi se va vindeca.—Bucovina.

3905. Să nu te uiți la cel ce se urinează, că ți se jupoaie degetele de la unghii.—Țăpu, Tecuciu.

3906. Nimeni să nu taie unghiile celor morți, că-i vor amorți mânilor.—Vâlcea.

3907. O samă de inși nu taie unghiile celor morți, pentru
A. Gorovei, *Superstiții*.

că nar aveà cu ce se suì pe scări la cer.—Bucovina (Marian, Însmormântarea).

DCXXV. Unt.

3908. Se crede că voind cinevã să facã unt, este bine să înceapã a-l bate din prag, și apoi se bate îndată.—Bucovina.

3909. Ca să se aleagã untul, cât bați smântâna, să zici :
Treci, cioară, peste casă,
untul mi s'aleasă!

—Țăpu, Tecuciu.

DCXXVI. Unt-de-lemn.

3910. Unt-de-lemn de vei vãrsã, la o nenorocire te așteaptă.—Fălticeni; Sevastos (Călătorii).

3911. Unt-de-lemn vãrsat din nebãgare de seamã, însemnează pagubã; dar, ca să nu producã, trebue să-l presari cu sare. — Ciulnița, Ialomița.

DCXXVII. Urã.

3912. Dacă se spurcã vreun câne într'o grădină, la o casă unde este o fată mare, se crede că pentru acea fată, s'a trimis urã.—Bucovina.

3913. Când te speli pe obraz cu apă din gură, e rău de urît.—Tătăruși, Suceava.

3914. Dacă au prins oarecari oameni urã pe cinevã, apoi se poate cotorosi de ea, dacă se iea dela stavila dela moară nouă țandurèle, să se puie să mocnească în apă, să iee apă într'o țevie, să se ducã între acei oameni cari îl urăsc și să verse apa lângă dânșii, zicând : «Să se propească ura oamenilor asupra mea, așa cum se oprește apa de stavila morii». — Bucovina.

3915. Când pleacă unul undevã și îl urăști, să spargi în urmă-i o oală, să se alegã praful, pulberea și poradichiu de el.—Vâlcea.

3916. Fetele nu se împodobesc cu mintă 'n cap, că la din contra acea fată și-ar atrage toată ura asupra sa.—Bucovina.

3917. Dacă se ceartă doi, și apoi unul părăsește casa, și voește să-i facă rău celui de 'ntâiu, și închide porțița după

sine, cu spatele, apoi nime nu va veni la cel de 'ntâiu și toți îl vor urî, iară dacă are fete de măritat, nime nu va veni să le ceară.—Bucovina.

3918. Să nu te uiți noaptea în oglindă, sau să fluieri, că e rău de urîciune.—Catane, Dolj.

3919 Unghiile, luna nu se taie, că-ți faci de urît.—Bursucani, Covurlui.

DCXXVIII. Ureche.

3920. Copilul cu urechile prinse jos, e copil de căpătat, sau are să fie om mare.—Stânca, Iași.

3921. Urechile de ți se înroșesc și-ți ard, te vorbește lumea.—Broșteni, Suceava.

3922. Când îți arde urechea dreaptă, te vorbește cinevâ de bine; când cea stângă, apoi te vorbesc de rău.—Bucovina.

3923 Când îți țiue urechea, ți-a dat dracul o palmă.—Perieni, Tufova.

3924. Când îți țiue în ureche, te înjură cinevâ.—Grozești, Mehedinți; Stânca, Iași.

3925. Când îți țiue urechia, se zice că se rățăcesc morții.—Vâlcea.

3926. Dacă-i țiue cuivă într'o ureche și pune pe cinevâ să gâcească în care ureche-i țiue, și gâcind acela, se crede că cel din urmă are pentru el devotament.—Bucovina; Țăpu, Tecuciu.

3927. Când îți piue vreo ureche, ori lemnele pe foc, atunci să știi că vrăjmașii te vorbesc de rău.—Vâlcea.

3928. Dacă îi bubuie cuivă în urechea stângă, este semn că va auzi o veste rea.—Bucovina.

3929. Dacă îi țiue cuivă în urechea stângă, este semn că va auzi o veste bună.—Bucovina.

3930. Când îți țiue urechea stângă, frumos, cu glas deschis, auzi o veste bună; când sună cu glas închis, veste rea.—Sevastos (Călătorii).

3931. Urechea dreaptă când ȋiue, veste ai să capeȋi.— Fălficeni.

3932. Celui care ȋi ȋiue urechea dreaptă, oarecine ȋl vorbește de rău ; iar de ȋiue urechea stângă, ȋl vorbește de bine, și atunci să-ȋi muște umărul stâng, ca cel ce-l vorbește de rău, să-ȋi muște limba și el, să nu-l mai poată grăi de rău. Ioneanu.

3933. Când urechea vâjâie cuivă, să se afume cu baligă lipită în ziua de Mărina. —Ciulnița, Ialomița.

3934. După ce a scăldat copilul, l-a ȋnfășat și i-a spălat pe lincele, mama se spală și ea în altă apă curată, și după aceea ȋi dă ȋăță, căci altfel ȋi curg urechile —Transilvania, Bucovina (Marian, Nașterea).

3935. Femeia în poziție nu trebuie să mânânce maiu sau rânză de pasere sau de vită, căci se vor desbârnă urechile copilului. Bursucani, Covurlui.

3936. În ziua de Iordan, pe timpul sântirei apei, este obiceiul de a aprinde niște petice, a căror rămașȋi se strâng, crezându-se că ele ar fi de leac, când se afumă cu ele cei ce au junghiuri în urechi.—Bucovina.

3937. Ca un copil să trăiască, i se pătrunde urechea pe care se naște; apoi i se pune tortiță.—Ioneanu.

3938. Când vii dela Florii, dela biserică, cu salcie, dă cu ea prin urechi, ca să nu te doară, și ȋncinge-te peste brâu, ca să nu te doară șalele la secerat.—Catane, Dolj.

3939. Să nu zici colindul ori plugul după Bobotează, că ȋȋi curg urechile.—Țăpu, Tecuciu.

3940. Dacă asurzește cinevă, e bine a ȋineă genele unui vulpoi cu câtvă timp în urechi, și apoi ȋi va trece.—Bucovina.

3941. Femeia să nu iasă cu udul, cu copilul în brațe, că i curg urechile.—Țăpu, Tecuciu.

DCXXIX. Urmă rea.

3942. Dacă calcă cinevă în urmă rea, atunci se zice că el nu-ȋi nimerește calea.—Straja, Bucovina.

DCXXX. Urs.

3943. Ursul se zice că ar fi fost fecior de popă. Când a ieșit Maica Precista la biserică, el a speriat-o orăcând, și blăstămat fiind de ea, s'a făcut urs. — Voinești, Muscel.

3944. Când auzi tunând întâia oară în anul acela, să te dai de trei ori peste cap, c'apoi te faci urs — Parpanița, Vaslui.

3945. Dacă ursul calcă pe cineva pe șele, e scutit de boale. — Transilvania (Marian, Nașterea); Jud. Suceava.

3946. Să te calce ursul și să-i spui Țiganului ca să-l facă să se lese din ce în ce mai greu, ca să nu te doară mijlocul la secere. — Țăpu, Tecuciu.

3947. Poporul de aici, mai ales femeile, cum văd vreun Țigan cu ursul, îl cheamă, să-i joace ursul și să-l vâre și în casă; și dacă o întrebi pentru ce, ea-ți răspunde: «așa-i ghine să hie numai jocuri și veselii în ograda mē, iar din casă ursul ni-o scos faptu, și d'ecū ari să ni meargă ghine.» — Ibănești, Tutova.

3948. Când visezi urs, înseamnă noroc. — Lipova, Vaslui.

DCXXXI. Ursită.

3949. Fetele de măritat, când se ridică de pe scaun, îl clătesc, ca să-și clătească «data». — Sabolciu.

3950. Cu busuioc dela popă se culcă fetele sub perină, ca să viseze pe ursită. — Ștefănești, Vâlcea.

3951. Numai lumânarea dela Ovidenii e bună de uilat în fântână, spre a-ți vedea soțul. — Țăpu, Tecuciu.

3952. Fetele de măritat să postească ajunurile Bobotezei (să ajune), și din mățăuzul popii să-și rupă un fir, că să-l pună noaptea sub perină, că-și vor vedea «data». — Sabolciu.

3953. Dacă fașa ce se dă unui copil de naș, la botez, se brodește prea lungă, se va însură copilul bătrân, iar de va fi scută, se va însură tânăr. — Ioneanu.

3954. Se crede că o fată mare care postește întreaga zi a ajunului Crăciunului, până la miezul nopții, nici vorbește

vreun cuvânt, și privește atunci în oglindă, nu se vede pe sine, ci își vede acolo ursita.—Bucovina.

3955. În noaptea lui sf. Vasile, dacă ești flăcău sau fată, și voești a-ți vedeă viitorul soț sau soție, e bine ca la ora 12 noaptea, când dorm apele și pietrele, să te închizi singur în odaie, așează în spate și în față o oglindă mare, pune-le câte o lumânare în laturile lor, desbracă-te de toate hainele și de cămașă, apoi fixează-ți privirile într'un punct și oglinda fiind în față, și stând câtvă timp așa cu privirea fixă în oglindă, vei vedeă prin oglindă, fie soțul sau soția, care după puțin timp vei vedeă și cine dintre soți vor muri în-tăiu.—Vâlcea.

3956. Flăcăul sau fata care voește să știe care îi va fi ursita, să ieie în sara anului nou obielele sau colțunii și să și le puie sub cap, și apoi se crede că va vedeă, în acea noapte, partea sa, în vis.—Bucovina.

3957. La sf. Vasile, fata mare se duce la boul de hăis, și dând cu piciorul în el, zice: «he, estimp; he, la anu; he, la ălălant»; dacă se scoală la prima lovitură, se zice că se mărită anul ăsta, estimp; dacă nu, la anu, ori la celălalt.—Vâlcea.

3958. Flăcăul se duce cu mâinele la spate să numere 9 pari din gard, și al zecelea dacă va fi noduros, e bogată ursita; iar de este limpede, e săracă.—Vâlcea.

3959. În sara de ajunul lui sf. Vasile, când se pun fetele la masă, întâia bucătură o mestecă și o pun jos; cam pe la mijlocul mesei mai pun una, și la sfârșit alta. După masă le ia și le pune pe fereastră, afară, ca să le ureze băieții cu plugușorul, iar ursita lor să le vie în vis, și să li spuie dacă cel la care se gândesc, le-a luă sau ba.—Țăpu, Tecuciu.

3960. La vrăjitori, în seara lui sf. Vasile, cine înemerește oglinda, ia bărbat sau soție frumoasă și fudulă; cine înemerește cărbune; ia negru; cine înemerește ghem, ia bărbat gușat; cine înemerește porumb, îl ia bogat; cine făină sau sare, iar bogat. Sau ducându-se la parii gardului și numărându-i, din 7 în 7, și nemerind un par neșupuit, ia bărbat

bogat ; dacă parul e jupuit de coajă, ia bărbat sărac ; dacă parul e strâmb, îl ia cocoșat.—Vâlcea.

3961. În seara lui sf. Vasile, băiatul sau fata punând prima bucată ce voesc a o mânca pe mânecă, să iasă afară, și din cotro vor auzi câni lătrând, dintr'acolo își vor lua soția sau soful.—Vâlcea.

3962. La botez, când umblă preotul cu crucea, fetele și feciorii cari nu mânâncă și nu beau nimic până ce ies stelele pe cer, și atunci numai o pogăciță cât fundul olului, tare sărată, își văd «data» în vis, îmbiindu-i cu apă rece.—Iosif Stanca.

3963. Fetele mari, când vine popa cu botezul, pun mărgelile sub prag, să viseze noaptea viitorul soț. Asemenea și cu busuiocul de stropește popa cu el, îl pune sub cap, ca să viseze.—Vâlcea.

3964. Când moare o fată mare, rufăria i se coase cu ață neînodată, căci de o va înnodă, ursitul ei, ce eră să-l ia de bărbat, nu se va mai însură, și viceversa.—Ioneanu.

DCXXXII. Ursitoare.

3965. Când un copil se naște, apar ursitoarele la fereastră ; de aceea se țin ușile și ferestrele deschise, și cea mai mare liniște în timpul facerii.—Ioneanu.

3966. Se crede că a treia zi după nașterea unui copil, sosesc pela miazănoapte ursitele, care apoi prevestesc viitorul noului născut.—Bucovina.

3867. A treia zi după nașterea unui copil, seara, se pune în casa unde el doarme, sare, vin și bani, căci în acea seară vin ursitoarele copilului să-l urseze, și să găsească ele de băut, de mâncat și bani de cheltuială.—Ioneanu.

3968. La ursitori, trebuie să fie totdeauna masă întinsă, ca să aibă ce mânca ; la caz de nu vor avea, ursește rău pe noul născut. —Ciulnița, Ialomița.

3969. Opt zile dela nașterea unui copil, părinții lui să fie tot veseli, iar nu triști, căci se întristează ursitoarele, și cum

vor fi ele în acele opt zile, așa va fi și copilul în viață.—Ioneanu.

DCXXXIII. Urzică.

3970. Ca să scapi de pureci, apoi când mânânci întâiu și întâiu urzici, se iai zeama în care se opăresc urzicele și s'o lapezi afară din curte, cu o strachină, și să zici, de trei ori: «eu în casă, purecii afară».—Vâlcea.

DCXXXIV. Usturoiu.

3971. Dacă sameni usturoiu într'un an, apoi trebuie în fiecare an să sameni, că pe urmă nu-ți merge bine.—Stânca, Iași.

3972. Cine nu mânâncă usturoiu și ceapă, trei ani, va vedea cămările vântului.—Ioneanu.

3973. Dacă-ți vine miros de usturoiu pe câmp, să știi că-i vreun șerpe prin vecinătate.—Țăpu, Tecuciu.

3974. În ziua de sf. Andrei (30 noiembrie) se ung țâțânile ușilor cu usturoiu, ca să nu se poată apropia duhurile necurate de casă.—Ioneanu.

3975. Când se răsădește usturoiul, e bine a face aceasta într'o cușmă, și apoi căciuliile vor fi mari.—Bucovina.

3976. Toamna, când pui usturoiu în pământ, după ce l-ai gătit de pus, să se deie de-a tumba peste el, ca să crească căpăținile mari; tot pentru ca să crească căpăținele mari, trebuie să răsădești usturoiul din căciulă.—Sevastos (Călători).

3977. Cozile de usturoiu sau de ceapă, care au fost legate cunună, după ruperea usturoiului sau cepei, se aruncă în drum, crezându-se că apoi vor rodi acele legume în vara viitoare.—Bucovina.

DCXXXV. Ușă.

3978. Când ușa se deschide singură, are să-ți vină cineva.—Broșteni, Suceava; Catane, Dolj; Vâlcea; Grozești, Mehedinți.

3979. Când trăsnește ușa, e semn că te vei mută din acea casă.—Bursucani, Covurlui.

3980. Trage cu usturoiu peste încălțăminte, ori pe picioare, dacă vrei să-ți vină șarpele.—Țăpu, Tecuciu.

DCXXXVI. Vacă.

3981. Ca să se alunge vacile, li se dă în fărâțe un peștișor viu.—Bucovina.

3982. Vaca cu coada lungă, e bună de lapte. — Țăpu, Tecuciu.

3983. Dacă șede preutul, când umblă cu icoana sau cu crucea pe la casele creștinilor, apoi se crede că vacile voind să fete, se vor culca.—Bucovina.

3984. Ca o vacă să facă vițel bălțat, să i se dea să mănânce brânză rămasă dela lăsatul secului de brânză.—Ioneanu.

3985. Pentru vaca care este a fătă, se leagă într'un postav roșu, grâu, fămâie, piper și sare, și această legătură se leagă la coada vacii. pentru ca să nu se întoarcă, să nu se dioată și pentru ca strigoile să nu se apropie de ea.—Sabolciu.

3986. Se crede că în ziua în care a fătat o vacă, nu e bine a da nimica din casă, nici saracului o bucată de pâne, căci la din contra, vaca nu primește vițelul să sugă—Bucovina.

3987. Când cinevă bagă lemne în sobă cu capul cel subțire înainte, îi face vaca vițelul d'andaretele.—Rudeni, Argeș.

3988. Când vezi că o vacă are să rămână stearpă, atunci să-i dai fărâțe și sare după turul izmenelor, că se va goni.—Vâlcea.

3989. Când fată vaca întâiu, se zice că este bine ca cărpele sau casa vițelului să se dea să le mănânce o cătea și vaca va face numai vițele și va aveà lapte.—Grindu, Ialomița.

3990. Când o vacă, după ce a fătat, mănâncă casa în care a fost vițelul, se topește din picioare, până moare —Rudeni, Argeș.

3991. Când vaca fată numai boufi, e semn de noroc în gospodărie.—Broșteni, Suceava.

3992. Să nu dai cu furca în vacă, căci face vițelul crăcanat.
—Țăpu, Tecuciu.

3993. Când cinevă a prins vreun sobol în luna lui martie, îl dă vacilor, ca să se îngrășe.— Rudeni, Argeș.

3994. Când îți fată vaca doi viței, e semn rău.—Țăpu, Tecuciu.

3995. Locul pe care-l naște vaca în urma vițelului, se îngroapă la izvor, ca să aibă lapte ca din izvor. Nu trebuie să se dea la câni, că se usucă vaca.—Giulești, Suceava.

3996. Să legi cordeluță roșie la coada vacii sau a calului sau a oricărui dobitoc frumos, dacă vrei să nu se deoache. — Jud. Suceava.

3997. Se zice că acea vacă care afară de cele patru țâțe, mai are încă alte mici, aceea e bună de lapte.—Bucovina.

3998. Cel care fierbe la foc o oală cu laple dulce, să nu lingă lingura, cu care mestecă în el, căci seacă laptele din țâța vacii de la care a fost muls.—Ioneanu.

3999. Să nu lași să dea laptele în foc, căci seacă laptele vacii.—Țăpu, Tecuciu.

4000. Când o vacă este aproape să fete, se păzește, ca să-i ia curățitura, s'o îngroape, să n'o mânânce, căci atunci îi pere laptele.—Ioneanu.

4001. Nu pune lemnele pe foc de anderetele, că fată vacile viței tot de anderetele.—Vâlcea.

4002. Dacă sf. Gheorghe cade în zile de post, în anul acela n'au vacile lapte.—Vâlcea.

4003. Untul se sărează, pentru ca trecând vaca o apă, să nu piardă laptele.—Jud. Suceava.

4004. Să nu lași mâța să treacă pe sub vacă, că-i pier laptele.—Țăpu, Tecuciu.

4005. Spre a aveă lapte la vaci, este bine a lăsa seara în vreun vas, pâne și șare în fântână, care apoi scoțindu-se, se dă la vaci să mânânce.—Bucovina.

4006. Nu e bine să torni lapte pe urechea căldării, că nu mai dă lupte mult.—Catane, Dolj.

4007. Când fată vaca, i se dă tărățe amestecate cu boabe de porumb roșu, ca să-i vie lapte mai mult, mai iute.—Rudeni, Argeș.

4008. Când te duci să mulgi vaca, să-ai apă în șistar, și spălându-i fățele, vars'o sub ea, că-i a spor la lapte.—Țăpu, Tecuciu.

4009. Ou de puică neagră ouată întâiu, se dă vacilor cu lapte, ca să facă laptele bun.—Găinești, Suceava.

4010. Când cinevâ mânâncă colastră întâi, îi pune al casei apa în cap, ca să aibă vaca izvor de lapte.—Rudeni, Argeș.

4011. În ziua în care fată vaca, să nu dai nimic dela casă, că duce laptele.—Luncușoara.

4012. Dacă mai multe persoane mânâncă lapte dintr'un vas, nici una din ele să nu lase lingura jos, până nu isprăvește de mâncat, ca să aibă vaca dela care s'a luat laptele spor.—Ioneanu.

4013. Dacă dărâmi cuibul rândunelelor, îți moare vaca.—Moldova.

4014. Când trece liliacul pe sub vacă, ea crușește.—Găinești, Suceava.

4015. După ce mulgi vaca, să nu umbli cu foc ori să faci altceva, până când nu-ți speli mânilor, fiindcă-i coc fățele vacii.—Vâlcea.

4016. Dacă curge laptele cu sânge, când mulgi vaca, să știi că a trecut vreo rândunică pe sub vacă; atunci să mulgi vaca printr'o pietricică găurită, ca să-i treacă.—Țăpu, Tecuciu.

4017. Când ți se dă lapte, nu mulțăm, căci se bolnăvește vaca.—Moldova.

4018. Ca vaca să nu fie mușcată de șerpe, să o speli cu piele de ariciu.—Găinești, Suceava.

4019. Când o vacă se pierde dela pășune, și ca' să n'o mânânce lupii, să se puie pe vatră trei cărbuni aprinși, apoi

să se acopere cu o oală, ca cum stau cărbunii acoperiți sub oală, așa să stea gura lupilor închisă; sau, se ieau doi piepteni și se bagă dinții unuia în dinții celuilalt, astfel ca cum stau dinții pieptenilor încheștați unii în alții, așa să stea și gurile lupilor la vederea vacii.—Ioneanu.

4020. Când dă laptele în foc, să pui sare, ca să nu crape țâțele vacii.—Catane, Dolj; Rudeni, Argeș.

4021. Când cineva suflă în colastră, se spuzeugte vaca la țâțe.—Rudeni, Argeș.

4022. Dacă crapă țâțele vacii, e bine a luă mămăligă care rămâne pe culșer, a o amestecă cu lapte și a unge țâțele, și apoi se vor vindecă.—Bucovina.

4023. După ce cineva mulge vaca, nu pune mânele la foc, până nu se spală, că crapa țâțele vacii.—Rudeni, Argeș.

4024. Nu-i păcat mai mare, decât când cineva ia mana vacilor.—Țăpu, Tecuciu.

4025. Dacă vaca, când o începe a mulge, se udă. se zice că este stricată și că i-a luat mana.—Bucovina.

4026. Când laptele dela vacă ți se întinde, i-a luat mana.—Țăpu, Tecuciu.

4027. În stratul Rusaliilor stropește-ți vacile cu usturoiu, ca să nu li piară laptele.—Vâlcea.

4028. Se crede că dacă o vacă dă mai puțin lapte ca de obicei, sau ceva crușit (roșietic), cineva i-a luat laptele. - Bucovina.

4029. Când ți-a murit vițelul dela vacă, e semn că vacii i s'a luat mana.—Țăpu, Tecuciu.

4030. În ziua de ajunul Crăciunului, înainte de a se pune la masă, se ia din fiecare fel de bucate câte o bucățică și se pune în fânul așternut pe masă, sub prostire, care apoi se dau cu fânul, de mâncat la vaci, și se crede că apoi nimeni nu li poate luă mana.—Bucovina.

4031. Să arunci totdeauna o mână de lapte pe vacă, ca să nu-i iee nimeni mana.—Țăpu, Tecuciu.

4032. Apa cu care se clătește donița, după ce s'a deșertat laptele dintr'însa, se toarnă pe gunoiu, c'apoi strigoaicele nu pot lua mana vacilor. Bucovina.

4033. Vacilor nu li se dă nume, ca fermecătoarele să nu știe numele și să nu li poată lua laptele. Straja, Bucovina.

4034. Se crede că este bine a se sculă în ziua de sf. Gheorghe, înainte de răsăritul soarelui și a presură împrejurul vacii mac, și făcând așa, nime nu va putea lua laptele dela acea vacă, așa cum nu-i nimene în stare să culeagă macul presărat.—Bucovina.

4035. Dacă vrei să nu-ți poată lua nimenea mana dela vacă, unge-i fățele cu baligă de a ei.—Țăpu, Tecuciu.

4036. În presara sf. George se pune pe tomurluciu porților și porțișelor, apoi pela grajduri, brazde cu iarbă verde și crengi de răchită, crezându-se că făcându-se astfel, apoi ielele nu pot lua mana vacilor, iară strigoaicele nu pot strică somnul copiilor, visul fetelor și norocul flăcăilor.—Bucovina.

4037. Dacă cineva cu farmece își ia laptele dela vacă, apoi ia un brostac, pune-l într'o oală cu urina vacii, pripește-l pe lângă foc, că cel ce ți-a luat laptele vacii, vine afară și-ți spune. -Vâlcea.

4038. Când fată o vacă, nu se împrumută nimic din casă, ca să nu se poată lua mana vacilor. Bucovina.

4039. Româncele ce voesc ca vrăjitoarele și strigoaicele să nu iee mana dela vacile lor, încongiură în noaptea spre sf. Andrei vacile, mai ales pe cele mulgătoare, cu mac, după cum merge soarele, și încungiurându-le, presură sămânță tot de mac, pe jos, împrejurul lor.—Marian (Revista Familia, 1883).

4040. Dacă se înfierbântă în foc o potcoavă de cal găsită, și se pune în doniță, apoi se toarnă apă și se clătește cu dânsa donița, nu este pericol ca cineva să iei mana dela vacă.—Bucovina.

4041. Se crede că dela o vacă neagră strigoaicele nu pot lua laptele.—Bucovina.

4042. Vacilor cari se sângeră, să li se dea piatră vânăță și ștevie, ca să li treacă.—Vâlcea.

DCXXXVII. Vaca Domnului.

4043. Să nu omori vaca Domnului, că-i păcat.—Broșteni, Suceava.

4044. Când vezi vaca Domnului mergând pe o cărare lungă, e semn că ori vei face o călătorie mare, ori vei muri.—Țăpu, Tecuciu.

DCXXXVIII. Văduvie.

4045. Când te vei la miercuria, ai să rămâi vadană.—Tătaruși, Suceava; Sevastos (Călătorii).

4046. Când cineva umblă desculț de un picior, atâția ani are să stea văduvă, câți pași a făcut.—Rudeni, Argeș.

4047. Se crede că nu e bine a umbla numai cu un picior încălțat, căci va umbla și în viață fără păreche, adică va rămâneă văduv sau nu se va putea însură.—Bucovina.

4048. Femeia care-și va drege tulpanul din cap, va rămâneă văduvă. Când unei femei măritate i se rupe cămașa în spate, e semn că-i va muri bărbatul.—Ioneanu.

4049. Dacă vezi în fântână, spre sf. Vasile, ori înviere, un om, și lângă el o scândură ieșind, să știi că rămâi vadană.—Țăpu, Tecuciu.

4050. Cine nu face ițe de fată mare, nu mai face câtu-i lumea: rămâne văduvă.—Sevastos (Călătorii).

4051. Când torc femeile, nu pun caier peste caier, ca nu cumvă să devină văduve și să le țină și un al doilea bărbat.—Straja, Bucovina.

4052. O fată mare se ferește a lua în căsătorie un bărbat văduv, sub cuvânt că pe lumea cealaltă ea va fi văduvă, căci bărbatul va aveă de soție femeia de'ntâi și vice versa. Ioneanu.

DCXXXIX. Vamă.

4053. La mort se leagă o pară la degetul mijlociu, ca să aibă cu ce plăti cele nouă vămi. - Ciulnița, Ialomița.

DCXL. Vânt.

4054. Despre vânt să crede că este o hală sau balaur mare, care suflă numai pe o nare de nas, căci de ar sufla pe amândouă ar prăpădi tot pământul. Maidan. Banat.

4055. Când bate vânt mare, s'a pușcat, s'a spânzurat ori s'a aruncat cineva în apă; și-a făcut moarte cu mâna, zice poporul.—Iosif Stanca.

4056. Vânturile cari încep ziua, sunt mai mari și țin mai mult decât acele care încep noaptea.—Hânțescu.

4057. Să nu umbli iarna pe câmp, când bat vânturile, căci sunt vânturi rele, de cari, dacă pici la pat, Doamne ferește! —Țăpu, Tecuciu.

DCXLI. Vânzare.

4058. Să nu cumperi nimic, când cei cari-ți vând îi vezi că-ți vând de nevoie și rămân cu părere de rău, că nu-ți merge bine.—Țăpu, Tecuciu.

DCXLIV. Vârcolaci.

4061. Vârcolacii se zice că sunt câinii lui Dumnezeu, cari vor să mânânce luna, unde se află Cain și Abel.—Covurluiu.

4062. Copiii cari mor nebotezați, se fac zvârcolaci.—Ciulnița, Ialomița.

4063. Copiii nebotezați merg în iad; când i se face lui Dumnezeu milă de dânșii, îi prefăce în vârcolaci și astfel umblă ei prin aer, până ce ajung la lună, de o mânâncă.—Transilvania (Marian, Nașterea).

4064. Unii zic că vârcolacii se suie la lună sau la soare, pe ața ce s'a sucit într'o zi de duminică, iar alții cred că pe ața ce se toarce noaptea la lună.—Botoșani.

4065. Omul care se face vârcolac, luându-și forma lupului merge și se amestecă cu un aitic de lupi. Dacă s'ar întâmpla ca să muște vr'un câne, pe vârcolac din aitic, astfel ca să-i facă sânge, arunci vârcolacul se transformă în om, însă cu păr pe corp.—Râioasa, Teleorman.

4066. Când pe lună o mânâncă vârcolacii, va fi rășboiu ori răsmiriță.—Broșteni, Suceava.

DCXLY. Vărsat.

4067. În ziua de sf. Vârvara (4 decembre), copiii se îmbărburesc cu miere sau zeamă de dulceață, ca să fie feriți de vărsat, sau, de li va ieși. să fie dulce ca mierea.—Ioneanu.

4068. La «sabele bubatului» se face cruce la copii cu doleac, ca să nu zacă de vărsat.—Ștefănești, Vâlcea.

4069. În ziua de sf. Vârvara, copiii cari se îmbărburează, nu mânâncă fasole, că de li va ieși vărsat, să nu crească mare ca boabele de fasole.—Ioneanu.

DCXLVI. Vârtej.

4070. Se crede că vârtejurile de aer se ridică de duhurile cele necurate și apucându-l un astfel de vârtej pe vreun om, apoi trebuie să-l calicească.—Bucovina.

4071. Pe cine l a apucat vârtejul, până la anul moare.—Țăpu, Tecuciu.

4072. Peste cine va trece vârtej, îl pocește.—Ioneanu.

4073. Când vezi vârtej, să fugi de el, că de dă peste tine, nebunești.—Broșteni, Suceava.

4074. Când vezi vârtej, să nu scuipi, că Maica Domnului s'a pus în rămășag cu dracul, că n'are să găsească apă, și dacă stupi, vei fi dăruit dracului.—Țăpu, Tecuciu.

4075. Când vezi un vârtej, dă-i cu ho! și el se va risipi.—Ciulnița, Ialomița.

4076. Când vezi un vârtej, închide ochii și zi: «Pât, pâț, bolbora», de două ori, și se va risipi.—Catane, Dolj.

DCXLVII. Vasile.

4077. La sf. Vasile, femeile se duc cu copiii la moașă, ca să-i dea de grindă. Se fac chefuri cu moașele, cari țin câte două zile și să cheltuiesc sume mari.—Ștefănești, Vâlcea.

DCXLVIII. Vatră.

4078. Când mături cu mătura pe vatră, nu-i bine, că dă uliul la găini.—Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași.

4079. Să nu măhuri vatra, că n'ai noroc la paseri.—Țăpu, Tecuciu.

4080. Când ies furnicile în vatra focului, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

4081. Mireasa când intră în casa mirelui, dacă se uită în vatră, va avea copii frumoși.—Oltenia (Sevastos, Nunta).

DCXLIX. Veveriță,

4082. Când te întâlnești noaptea cu o veveriță, are să-ți meargă rău în ziua aceea.—Găinești, Suceava.

DCLI. Vedere.

4083. Copilul să se scalde numai dimineața, după răsăritul soarelui și seara mai înainte de a apune, ca să nu-i piară vederile, când se va face în vârstă.

4084. Când ouă vreo găină, să nu se uite cineva la ea cum ouă, căci i se micșurează vederea.

4085. Fetele virgine, din periodul ce li-a venit întâia dată, se ung pe la ochi, ca să nu li piară vederea niciodată.—Ioneanu.

4086. Femeia care vrea să vadă până la adânci bătrânețe, să poarte mărgelile, inele și cercei.—Broșteni, Suceava.

4087. Femeile bătrâne, cari nu pot vedea bine, poartă mărgelile la gât, ca să li vie vederea.

DCLII. Vidră.

4088. Inima de vidră crudă e bună pentru atacați, să mânâncă.—Sabaoani, Roman.

DCLIII. Vie.

4089. În ziua de Ana-Foca, cine lucră la vie, i se usucă via.—Com. Cugieru, Transilvania.

4090. Cine ia un ou din seara Domnului Isus Hristos (Vinerea Paștelui), și-l îngroapă în vie, nu-i bate piatra viii în acel an.—Spătărei, Ialomița.

4091. Să scuturi coșul de funingine și să o duci în ziua de ajun la vie, ca să se încarce via de struguri, cum se încarcă coșul de funingine.--Cafane, Dolj.

DCLIV. Vieață.

4092. Se crede că acei copii la cari se vede, în cotul ochiului, carne roșie, nu vor trăi.—Bucovina.

4093. Când nevasta greșește croiala sau cusătura unei cămeși de ale bărbatului sau copilului, însemnează că ei vor trăi mult.—Vâlcea.

6094. Să nu înțarci copilul în post, ori în zi de sec, că tot în sec are s'o ducă 'n vieață.—Țăpu, Tecuciu.

4095. Dacă cel uns cu untdelemn sfințit, deschide evanghelia la un loc unde se află cuvinte tipărite roșu, apoi se crede că va trăi.—Bucovina.

4096. Ca să trăești mult, să pui un ciolan într'un par.—Țăpu, Tecuciu.

4097. Se crede că soacra cuivă, carele vine ca oaspe într'o casă și află pe casnici focmai șezând la masă, va trăi încă lung timp.—Bucovina.

4098. Este un gândăcel mititel, cât vârful acului, care se chiamă *pașli*. E roș și fraged. Dacă-l vezi de vreme, e semn că ai să petreci la Paștele ce vine. --Țăpu, Tecuciu.

4099. Botează-ți fetița cu numele de Eva, iar băiatul cu acela de Adam. dacă vrei să aibă vieață lungă.—Moldova.

4100. Să nu se șteargă doi cu o petică, că îmbătrânesc iute.—Țăpu, Tecuciu.

DCLV. Vierme.

4101. Pentru viermi la picior, sau în orice parte a corpului, se despică pielea cu pene cu tot dela un pui negru și se pune la viermi.—Bogdănești, Suceava.

DCLVI. Vin.

4102. Când la masă se varsă vinul din pahar, e semn de veselie.—Ioneanu.

4103. Când din nebăgare de seamă vei vărsa un pahar cu vin, bucurie și câștig însemnează.—Ciulnița, Ialomița.

4104. Cacă la masă se varsă vin, e semn bun, iar dacă se varsă rachiu, e pagubă.—Grozești, Mehedinți.

4105. Când torni cuivă vin sau rachiu în pahar, nu-i bine.—Broșteni. Suceava.

4106. Din vinul dela paus trebue să guste întâiu preutul și apoi ceilalți creștini, căci se ușurează sufletul mortului.—Hânțescu.

DCLVII. **Vineri.**

4107. Vineri nu se face leșie, nici se toarce, nici se coase, nici cămeși se spală, că e rău de pățanii. — Stânca, Iași.

4108. Vineria sau sfânta Vineri este o zi în care femeile se abțin dela multe lucruri, precum: pieptănatul, măturatul în casă, facerea de leșie..., căci crede că lucrând vreun lucru de acestea, li s'arată, adică femeia care lucră pățește ceva: o cuprinde vreo boală, îi coace vr'un deget, i se aruncă a-buba, etc.—Transilvania.

4109. Unele femei nu lucrează vineri, fiind rău de boală.—Ioneanu.

4110. Spre vineri nu se zolește, ca să fie ferit de primejdii.—Bucovina.

4111. Femeile nu cos vineria, ca să nu rămâie oarbe.—Moldova.

4112. Vineria nu se zolește, căci se crede că sf. Vineri apără de opărit.—Bucovina.

4113. Vineria nu se coase, nu se spală haine, nici se coace pită, pentru că vine Vineria.—Sabolciu.

4114. Vineri e bine de înțărcat copiii.—Țăpu, Tecuciu.

4115. Joi noapte să nu coși nici să forci dela miezul nopții înainte, că te apucă Vineria.—Sabolciu.

4116. Se crede că acela ce ține vinerile, este scutit de furtuni.

4117. Se crede că fetele cari postesc vinerile, se vor mărită mai curând.—Bucovina.

4118. În vinerile din postul mare și din postul Adormirei, nu se coase, că-ți coși necazurile de gospodărie.—Folticeni.

4119. În ziua de Vineria mare (sf. Paraschiva), nu se coase nimic, fiind rău de trăsnet, grindină și boale de ochi.—Ioneanu.

4120. În Vineria seacă, sau Vineria mare de lângă Paști, nu se dă nimic afară din ogradă, că nu e bine.—Moldova.

4121. Vineri, săptămâna patimilor, cei cari au curgere de sânge din nas, să se rază, că li va trece; iar cei cari au durere de cap, să se spele pe el, căci îi va scădea durerea.—Ioneanu.

4122. Cine se scaldă în Vineria seacă, înainte de a răsări soarele, acela nu mai are boale în oase.—Broșteni, Suceava.

DCLVIII. Vis.

4123. Când te culci numărând, ai să visezi ceva. Tătăruși, Suceava.

4124. Toate visele visate sâmbătă noaptea spre duminică, se izbâdesc.—Ioneanu.

4125. Visurile în spre duminică, nu se izbâdesc.—Broșteni, Suceava.

4126. Când te scoli din somn, să nu te uiți pe fereastră, că uiți visurile.—Sevastos (Călători); Bucovina.

4127. Ca să nu mai visezi, să nu spui visele.—Bursucani, Covurlui.

4128. Dacă visează cineva că plânge, se va bucura.—Bucovina.

4129. Dacă doarme cineva pe perna care a zăcut un mort, va visă pe acel mort.—Bucovina.

4130. Dacă visezi un mort care te supără, dă a doua zi o ceapă de pomană, zicând: ține, de sufletul cutăruia.—Sevastos (Călători); Bucovina.

4131. Se crede că dacă i se arată cuivă prin vis o femeie străină, cerând apă, apoi o boală molipsitoare, care a luat chipul femeii, va veni asupra unui familiar de al visătorului și apoi acela va muri.—Bucovina.

4132. Se crede că dacă se visează cineva sburând, va sporî în cinste.

4133. Mergând cu trăsura, visând, vei primi o știre supărăcioasă.

4134. Dacă visezi că bați pe cineva, vei căpăta oaspeți.

4135. De visezi că vorbești cu vreun preot, vei avea o mare scârbă.

4136. Păduchi în vis, însemnează bani.

4137. Se crede că dacă visează cineva că mănâncă pâne proaspătă, i se va întâmpla ceva nepriincios.

4138. Se zice că dacă visează cineva ceva ce-și tâlcuește că este rău și împărtășește aceasta altei persoane, acea persoană se zice că ceea ce a visat este semn a bine și apoi acel vis se va împlini în bine.—Bucovina.

4139. Șerpele în vis, arată vânt; peștele, ploaie; ouăle arată zăpadă. Broșteni, Suceava.

DCLIX. Vită.

4140. Se crede că dacă sare vaca sau oaia, care este a fată, peste trunchiul sau penele dela lemnar, apoi fătul se naște cu buricul prin maiu, și nu trăește.—Ștraja, Bucovina.

4141. Când vezi că moare o vită, să n'o lași netăiată, chiar dacă n'ai mănca-o, că-i păcat și pentru ea cușitul e ca lumânarea pentru om.—Țăpu, Tecuciu.

4142. Se crede că dacă cumpără cineva o vită pentru tăiat, acea vită apoi va fi cu noroc.—Bucovina.

4143. Animale negre e bine să ții pe lângă casă, pentru că aduc noroc.—Bogdănești, Suceava.

4144. Dacă pierde vreo vită la vreun gospodar, și i rămân

ochii deschiși, apoi se crede că vor mai pieri și alte vite. Bucovina.

4145. Când ți-ai pus în gând să vinzi vreo vită, vinde-o cât mai curând, ca să nu te faci păgubaș de ea, ceea ce se întâmplă ușor.—Țăpu, Tecuciu.

4146. La praznice e foarte bine a pune la ușa grajdului zale (lanț), ca să treacă vitele peste ele —Luncușoara.

4147. Se crede că dacă cade ziua de sf. George într'o zi de post, atunci va fi pagubă în pripași, adică în miei și vite. —Straja, Bucovina.

4148. Când ai pagubă 'n vite, să iei său dela una și să-l pui în făină care o dai Țiganilor, spunind: «Nu dau făina, ci dau paguba din casa mea».—Țăpu, Tecuciu.

4149. Cine lucrează în joile după Paști și în zilele de Filipi, Dumnezeu poruncește lui sf. Petru să trimită din cățelei săi (lupi) să li ia câte o vită din curte.—Ioneanu.

4150. Se crede că înspre seara Crăciunului, a sf. Vasile, Bobotează și a Paștilor, vitele vorbesc între olaltă, și-și desfăinuesc unde se află comori ascunse în pământ, despre care se zice că ar arde în spre sara acelor zile. —Bucovina.

4151. Când iei burca de pe foc, să nu leși urma să steie multă vreme, că stai mult și bine cu vita în iarmaroc, până să vie unu să te întrebe.—Țăpu, Tecuciu.

4152. Ca să ți se vestească o vită furată, să tragi noaptea clopotul bisericei.—Bursucani, Covurlui.

4153. Când mugesc vitele prin băătăură, au «bun». (Bunul e ceva bun de leac, dar nu se știe unde-l țin vitele).—Țăpu, Tecuciu.

4154. Când fată vreo vacă, cămașa vițelului o dă la câne să o mânânce, de este voia stăpânului ei să facă a doua oară vițel, iar de voește să facă vițică, o dă la o cățea. În locul unde a fătat vaca, se bate un țaruș în pământ, în capul căruia se pune lănică și altele. Când țarușul se bate, se

zice: Când s'a face târg aice, atunci să se deoache vițelul meu.—Ioneanu.

4155. Se crede că vita nou fătată va fi harnică sau leneșă după cum este omul care a venit cel de'ntăiu la casă.— Bucovina.

4156. Să bagi de seamă vitele cu ce fel de păr îți priesc, și numai de părul acela să cumperi, că altfel nu-ți merge bine.—Țăpu, Tecuciu.

4157. În sara ajunului sf. Andreiu se descântă sare, se îngroapă sub pragul staulelor de vite, apoi a doua zi se scoate și se dă vițelor să lingă, ca să fie ferite de vrăjitoare.—Ioneanu.

4158. Dacă în dimineața de ajunul Crăciunului și mai cu samă al Bobotezei, vine în casă o femeie, vitele fătătoare vor fată pui de parte femeiască; de va fi bărbat, de parte bărbătească.—Țăpu, Tecuciu.

4159. După ce un copil este botezat, adus acasă dela biserică, se pune pe o baligă de vacă din obor, apoi se duce mă-sa și-l ia de acolo. Aceasta se face ca să aibă copilul parte de vite.—Ioneanu.

4160. Cine țese sâmbătă seara, nu are noroc la vite.—Țăpu, Tecuciu.

4161. Se crede că nu este bine a cumpără niște boi, la care ultima coastă despre deșert este mai scurtă, fiindcă ei n'ar fi buni de prăsilă.—Bucovina.

4162. În ziua de Paști să nu mânânci nici un fel de bucate. afară de pește, ca să nu ai nevoie la vite. - Ciulnița, Ialomița,

4163. Oamenii se întovărășesc cu vitele lor la plug. Înainte de a începe a ară, este uz ca să se arunce un ou cât se poate de sus, în aier, care dacă se sparge, când cade jos, este semn că și foăvrășia sau «sâmbria» lor cu vitele se va sparge curând.—Straja, Bucovina.

4164. Vineria după sf. Toader și în cea din urmă marți, să

se dea la iute sare descântată, ca să nu li facă sf. Toader vreun rău.—Ioneanu.

4165. Când vine popa cu căldărușa la Bobotează, să faci două pâni, una mai mare și alta mai mică și să le bagi în țest. După ce s'au copt, pe a mai mică o oprești, ca s'o dai la vite, s'o mânânce, iar pe a mare s'o dai popii.—Catane, Dolj.

4166. Vita neagră, cu pete albe pe spinare, ține-o, că-i de spor.—Țăpu, Tecuciu.

4167. Când se vinde o vită, este bine a pișcă ceva păr din frunte și coadă și a-l păstră undevă și a zice că vinde numai vita iară nu și norocul.—Bucovina.

4168. Când vinzi o vită, păstrează un smoc de păr dela dânsa, ca să ai noroc la altele.

4169. Să nu dai luni borș, că-i rău de vite.

4170. Luni să nu dai cu împrumut sare, gaz, usturoiu, că-i rău de vite.

4171. Să nu mânânci bucățica din frigare, că-ți mor vitele.

4172. Când pleci la iarmaroc cu vitele, ieși iute pe poartă, ca să se poată petrece mai iute.—Țăpu, Tecuciu.

4173. Să nu iei paie de ațătat focul din iesle, că-ți strechie vitele.

4174. Să nu ții ceaunul pe afară, c'apoi cu mare greu ier-nezi vitele.—Țăpu, Tecuciu.

4175. Când pleci cu o vită să o vinzi, dacă ea se balegă în curte, înainte de plecare, să știi că o vinzi.—Vâlcea.

4176. Să nu faci țevi cu vârtelnița noaptea, că-ți mor vitele.—Catane, Dolj.

4177. Dacă ai luat oala dela foc, ia-i pocișul, că-ți mor vitele înădușite.—Țăpu, Tecuciu.

4178. Când cineva pierde vitele, atârnă o secure de lem-nele coșului, scoate trei cărbuni roșiți din foc și pune o oa-

lă cu gura la vale peste ei ; se mai ia pieptenii dăracului și-i încleștează unii cu alții, zicând : «Așa să stea încleștate gurile fiarelor selbatece». Astfel scapi vitele de primejdie — Creasna, Gorj.

4179. Nu țineă hârburi prin bătătură, că zac vitele de picioare.—Țăpu, Tecuciu.

4180. Dacă ai pierdut niscaivă vite și le apucă noaptea în pădure, ca să nu ți le mânânce lupul, ia securea cu ochii închiși și pune-o pe coș, căci atunci și lupul va trece cu ochii închiși, când se va întâlni cu vitele și nu le va vedeă, ca să le mânânce.—Copăcioasa, Gorj.

4181. Cine lasă gunoiul trei zile după ușă, vitele aceluia vor face viermi.—Țăpu, Tecuciu.

4182. Ziua sf. Apostol Filip (11 octombrie) și a sf. Chiriac se ține pentru apărarea vitelor de fiară răpitoare și de primejdii. Unii țin la Filipi o zi, alții însă trei Filipi dearândul. —Straja, Bucovina.

4183. Să nu mânânci din frigare sara, că-ți mânâncă lupii vitele. Palten, Putna.

4184. Aluatul și cântariul să nu-l lași să doarmă prin sat, că-ți mânâncă lupii vitele.—Catane, Dolj.

4185. De dai sare sau oțet după asfințitul soarelui, îi cu primejdie pentru vite, din pricina lupilor.—Covurluiu.

4186. Să nu cauți vitele pierdute mâncând, că ți le mânâncă lupul.—Copăcioasa, Gorj.

4187. Sara nu e bine să dăpeni, că se dapănă vitele din bătătură.—Vâlcea.

4188. De ai prăpădit o vită, pune o piatră în tureatca unei ciobote și o leagă la gură, că-i ferită de jigăanii. Covurluiu.

4189. În ziua de sf. George se aprind focuri vii la fiecare gospodar, iar mai ales pe la grajdurile vitelor. Focurile vii se fac așa, că se freacă un băț între două scânduri atâta timp, până ce se aprinde. Unii poartă atunci vitele lor prin foc, ca să nu fie mușcate de gângăanii. —Straja, Bucovina.

4190. Femeia care vrea să nu se atingă lupul de vitele sale, leagă un ac cu ață de mănuașă donișei, și-l poartă atârnat de donișă, cât vrea.—Revista «Țară nouă», 1888.

DCLX. Vișă.

4191. Cel care sădește vișă de struguri, să sădească din furat, căci aceea va fi roditoare și cu câștig.—Ioneanu.

DCLXI. Vișel.

3192. Unui vișel i se pune numele zilei în care e fătat, ca să trăiască.—Ioneanu.

DCLXII. Vorbă.

4193. Ca să poată vorbi copilul degrabă, i se dă să mănânce pâine dela cerșitor. Bucovina (Marian, Nașterea).

4194. Când vorbești de cinevă, să tot te uiți pe la ușă.—Țăpu, Tecuciu.

4195. Când pomenești în vorbă pe cinevă, fără să vrei, e semn că acela te dorește și se gândește la tine.—Stânca, Iași.

4196. Când te ia gura pe dinainte și în loc să strigi pe cineva, îl botezi fel și chip, până nimerești, e semn că mulți te îndrăgesc.—Țăpu, Tecuciu.

DCLXIII. Vrabie.

4197. La Crăciun se mănâncă vrăbii, căci se crede că-ți dă putere.—Slobozia, Vlașca.

4198. Când vrăbiile ciripesc mult în fața casei, fac a sfadă.—Țăpu, Tecuciu.

5199. Când cântă vrăbiile toamna, are să ploaie.—Parpanița, Vaslui.

4200. Când se scaldă vrăbiile și găinele în colb, are să ploaie.—Holda, Suceava.

DCLXIV. Vrajitoare.

4201. Femeia care ia mana dela vaci, nu putrezește.—Holda, Suceava.

DCLXV. Vrajă.

4202. Sara după cină, la ajunul Crăciunului, strânge fata din casă de pe masă, și ia toate lingurile în mână și iese cu dânsese afară, pe cari le scutură apoi în mână și ascultă din care parte latră câinii, crezând că dintr'acea parte vor sosi peșitorii.—Bucovina.

4203. În presara anului nou, numără fetele cu ochii legați, parii din gard, până la nouă, iar pe al nouălea îl leagă cu un fir de lăneață roșie, ca a doua zi să-l cunoască. Dacă parul cel legat este cu scoarță, apoi barbatul acelei fete va fi avut, iar dacă parul este cojit, atunci barbatul ei va fi sărac.—Straja, Bucovina.

4204. Seara în ajunul sf. Vasile, fetele pun într'un vas cu apă, o cracă de busuioc și una de măr, apoi o pară de argint cu punte, lăsindu-le astfel până dimineață. ca noaptea să viseze pe tânărul ce va lua în căsătorie. Dacă împreună cu tânărul visează verdeață, va fi mult norocoasă, iar de va visa bivoli, acesta e semn rău și umblă după vrăjitoare să-i desfacă.—Ioneanu.

4205. Fetele cari voesc să știe când se vor mărită, merg în ziua de sf. Vasile în grajd. împing cu piciorul în vaca culcată, zicând: «în ist an»; de se scoală vaca, apoi se crede că respectiva se va mărită în acel an; dacă însă nu, o împinge iară, zicând: «la anu», etc., până se scoală vaca.—Bucovina.

4206. În presara anului nou, fetele își cearcă viitorul, așa: că slobod un ban, de sus, într'un sahan plin cu apă, după ce au făcut peste ea de patru ori semnul crucii. Dacă sare banul din sahan, atunci este semn că doritoarea de a ști viitorul se va mărita sau va muri în anul viitor, după cum se pune întrebarea. Dacă banul rămâne în sahan, atunci gândul ei nu se va împlini în acel an.—Straja, Bucovina.

4207. În seara de ajunul sf. Vasile, fetele mari pun pe o vatră arsă două fire de păr de porc ursite, unul cu numele fetei și altul cu al tânărului ce voește a lua în căsătorie, și

dacă firele de păr arzind, se împreună, atunci fata va lua în căsătorie pe acel tânăr, iar altfel, nu.—Ioneanu.

4208. În dimineața de sf. Vasile fetele mari torn plumb topit în apă, ca să-și ghicească norocul. Ioneanu.

2209. Seara, în ajunul Bobotezei, fetele mari pun o cracă de busuioc uscată pe ghizdurile pufului, apoi se gândesc la un flăcău pe care voesc al lua în căsătorie, și dacă dimineața va găsi acel busuioc umed, îl va lua, iar altfel, nu.—Ioneanu.

4210. Seara, în ajunul Bobotezei, mai multe fete pun busuioc prin gard și dimineața al cui va fi cu brumă, aceea ia bărbat bogat, iar fără brumă, îl va lua sărac.—Ioneanu.

4211. În ajunul Bobotezei, fetele mari pun mărgelile ce port la gât, pe pragul ușii, ca să pășească preutul peste ele, când vine cu botezul, apoi le ia și le pun la gât, ca să se mărite curând.--Ioneanu.

4212. Fetele cred că dacă vor călca în ziua de Bobotează, după ce a sfințit preotul apa, în urma lui, apoi se vor mărita curând. Bucovina.

4213. Sara, înainte de sf. Andreiu, se strâng mai multe fete și fac niște boțurèle de aluat sau mămăligă cu unt sau oloiu, însemnându-se care a cărei sunt, și apoi se lasă în casă mîța casei și a căreiă boțurèle le mînîncă, de aceea se crede că se va mărita în acel an; dacă însă mîța nu mînîncă nici unul din acele boțurèle, apoi nici una din acele fete nu se va mărita în acel an.—Bucovina.

4214. În ajunul sf. Andreiu, se pun în tindă două străchini și sub una un ștergar, iar sub cealaltă o basmă; dacă ridică fata străchina cea cu ștergarul, apoi se crede că se va mărita; dacă cea cu basmaua, apoi se crede că nu se va mărita. Bucovina.

4215. Fetele umblă pe la case, ascultând pe sub ferești ce se vorbește în casă; dacă aude zicându-se cuivă să șadă, crede că nu se va mărita în acel an; dacă aude ca cum se trimete pe cineva din casă, se crede că se va mărita. Stânca, Iași; Bucovina.

4216 Fata aruncă un papuc sau o ciobotă peste casă, și crede că mirele îi va sosi din acea parte a satului, în spre care este îndreptat vârful papucului. — Bucovina.

4217. Fata face două străchinuși de ceară, în mijlocul lor pune câte o luminiță, și pune aceste străchinuși în două margini opuse pe o strachină cu apă; aprinde luminile, pe care le a menit, una ea și alta flăcăul dorit, și dacă aceste străchinuși plutind pe apă, se întâlnesc, se crede că cei doi se vor lua, iar dacă nu se întâlnesc, nu se vor lua.—Bucovina.

4218 La zi întâi martie se ursesc prieteni și rude, cele nouă babe, câte una de persoană, numindu-se zilele în care să fie fiecare ursit, și cum va fi timpul (luminos, noros sau posomorit), în ziua unui ursit, așa îi va fi și inima lui tot anul.—Ioneanu.

4219. Se crede că dacă o fată vrea ca un flăcău să vie și să o iee de soție, își ajunge scopul, dacă fură în sara sf. Andrei sau sf. Vasile, un răsteu și învălește focul de pe vatră cu dânsul, și apoi ieșind afară, îl aruncă peste casă.—Bucovina.

4220. Fetele cele mari, după ce isprăvesc de țesut pânza, se încălecă pe slobozitor și ies afară; numele ce-l va auzi strigându-se de cinevă, acela va fi numele mirelui.—Stânca, Iași.

4221. Se crede că nu e bine a da cuivă un lucru avut pe sine la cununie, c'apoi i se dă aceluia și norocul, și apoi acel lucru se poate întrebuiți la diferite vrăji.—Bucovina.

4222. Flacăii și fetele cred că cucul li va spune ori de se vor însură sau mărită în acel an, sau mai târziu, și zic auzindu-l cântând: «Cucule, când mă voi însură (sau mărită)?» Tace el, apoi se crede că se vor căsători curând; dacă însă cântă, apoi se ia seama de câte ori cântă, și zic că după atâtea ani se vor căsători. —Bucovina.

4223. Se crede că o fată care voește să placă la flăcăi și să fie cea întâi în joc, trebuie să meargă într-o duminică

de fruct, cu mă-sa, îmbrăcate frumos, în câmp, ducând cu sine în traistă, pâne, sare și rachiu, și să sape acolo mătrăgună, iar în locul ei să puie acele lucruri; întrunindu-se acasă, fata trebuie să ducă tot drumul mătrăguna pe cap, și să se ferească. atât la dus cât și la întors, de sfadă ori ocară. Întrebată de cineva ce duce, să nu spuie adevărul, căci atunci mijlocul acela n'ar mai ajuta nimic.—Bucovina.

4224. Ca să fie jucate mult, fetele fac aceste vrăji: Poartă cu ele o crenguță dela pomul de pe care s'a prins vreun roi.

4225. Vrajesc pâne, zahar, și dau flăcăilor să mânânce.

4226. Într'o ulică cu apă neîncepută se pune busuioc, un ban de argint, și o coadă din pană de păun, și înainte de a merge la joc, se spală cu acea apă, iar busuiocul și pana de păun se pune în brâu.

4227. Înainte de a merge la joc, își încleștează mânilor, le pleacă jos și le calcă cu piciorul drept; apoi fata merge până la prag și iar le calcă cu piciorul drept.—Bucovina.

4228. Ca o fată să fie jucată de un anumit flăcău, și apoi luată de el de soție, fata ia într'o sâmbătă sara un cuțit și-l înfige, rostind niște versuri, în pământ, la un corn de casă, și crede că apoi flăcăul dorit, o va jucă și luă de soție. — Bucovina.

4229. Unii freacă câte o pisică la urechi, zicând: «Pisicuță miorlăită, dacă cutare va luă în căsătorie pe cutare, să te scuturi, să te bucuri, iar de nu, să stai pe loc ca turta 'n foc»; dacă pisica se scutură, se împlinesc cele ursite, iar de va sta locului, nu se împlinesc.—Ioneanu.

4230. Fata care voește să placă la un anumit flăcău, ia o ulică, o întoarnă cu gura 'n jos și pune pe fundul ei câțiva cărbuni și rostește apoi o formulă anumită, și crede că făcând așa, își ajunge scopul.—Bucovina.

4231. Fata care voește ca un flăcău să o iee de soție, ia o cheutoare dela cămeșă lui, se împresură cu ea de trei ori,

zicând : «Cum nu poate capul fără trup și trupul fără de cap, așa să nu poată cutare fără de mine». Și poartă cheutoarea tot una la sine, și crede că apoi flăcăul așa o va iubi, că o va lua de soție.—Bucovina.

4232. Unii au obiceiul că îmbracă anume ceva pe dos, ca să nu se prindă vrăjile.—Sevastos (Călătorii).

4233. Fetele poartă, între mărgelile la grumaz și «stupitul cucului», ca ele să placă și să joace.—Bucovina.

4234. Fata care este în vrăstă și nu-i cere mâna nici un tânăr, când vede pe cineva altoind vreun pom, se duce noaptea și fură acel altoiu, zicând : «Pe aceste două părți de pom de neam deosebit, nu vă las să vă uniți, că în locul vostru să mă unesc eu cu un alt altoiu de neam domnesc, căci așa a fost dat, și de Dumnezeu lăsat.—Ioneanu.

DCLXVI. Vrăjitoare.

4235. Femeia care ia mana vacilor, nu putrezește.— Holda, Broșteni.

DCLXVII. Vreme.

A.—Prevederea timpului în ajunul anului nou.

4236. Poporul își face la anul nou un propriu calindar spre a cunoaște tempestatea anului viitor, în următorul chip : În presara anului nou, se iau 12 găoci tot una de mari de ceapă, care se pun pe masă, și în ele câte puțină sare mare, pisată, și fiecareia găoci i se dă numele unei din cele 12 luni ale anului. În dimineața anului nou, se cercă care din găoci are mai multă apă, crezindu-se că acele luni vor fi ploioase, iar care găoci vor fi uscate, că acele luni vor fi secetoase.—Bucovina.

B.—Semne de vânt și furtuni cu primejdie.

3237. Dacă sburdă vitele și boloncăesc, când se mână la apă, sau când se întorc, este seme că va fi o furtună mare.—Bucovina.

4238. Când visezi șerpe, are să fie vânt.—Holda, Broșteni; Popeni, Tutova.

4239. Dacă mâțele sar și se joacă prin casă, este semn a furtună. Bucovina.

4240. Când fulgeră fălăind (ca lumina dela un foc grozav), are să fie vânt și ploaie mare.—Parpanița, Vaslui.

4241. Când se roșesc nourii la apusul soarelui, e a vânt -- Broșteni, Suceava.

4242. Când vitele mugesc și se uită în sus, e semn de cumpănă mare.—Broșteni, Suceava ; Sevastos (Călătorii).

4243. Dacă dimineața, în perdea, oile se bat cap în cap, are să bată vântul în acea zi.—Stânca, Iași.

4244. Se crede că dacă se visează cai, va urmă o vreme vântoasă.—Bucovina.

C.—Semne de brumă.

4245. Se crede că dacă n'a fi brumă până la Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul, apoi nu va fi curând.—Bucovina.

4246. Când rupi călinele, bate bruma de vreme. Sevastos (Călătorii).

4247. Se crede că dacă se călătoresc cucoarele în vreo zi, înainte de Ziua Crucii, în noaptea acelei zile va fi brumă. Bucovina.

D. Semne de frig.

4248. Când se vără mâța în sobă, sau în cuptor, îi a frig. —Sevastos (Călătorii); Holda, Suceava.

4249. Se crede că dacă sgrapșănă mâța la ușă, va urmă mare frig.—Bucovina.

4250 Toamna, când pișigoii, ciocârlanii vor țârâi pe lângă casă, ocoale, etc., e semn sigur că frig o să fie în scurt, și chiar omăt o să cadă.

4251. Dacă ies muștele și furnicile înainte de ziua sf. Alexie, e semn că va mai fi frig.—Bucovina.

4252. Când cântă huhurezul, are să fie frig.—Parpanița, Vaslui.

4253. Când zgârie mâța rîgojina cu unghia, face a frig.—Țăpu, Tecuciu.

E. Semne de ger.

4254. Dacă cîntă cocoșul iarna spre sară, va fi ger.—Bucovina.

4255. Când iarna vrăbiile caută loc de aciuare pe sub streșina casei, va fi ger.—Broșteni, Suceava; Parpanița, Vaslui.

4256. Dacă visezi pește, va fi ger. Bucovina.

4257. Când se înroșesc tare pirosteile în foc, are să fie ger.—Zorleni, Tutova.

F.—Semne de ninsoare.

4258. Când visezi luptă. —Podul-Turcului, Tecuciu.

4259. Când visezi oi.—Holda, Suceava.

4260. Când asudă fereștile.—Tătăruși, Suceava.

4261. Când umblă multe cioare sburînd pe sus.—Holda, Suceava.

4262. Când înfloresc florile toamna, are să ningă de grabă. Holda, Suceava.

4263. Când se strîng mai multe vrăbii la un loc și zboară cu toate din loc în loc, iar când stau în copaci, cîntă cu sgomot și ciripesc, are să ningă.—Holda, Suceava.

G. Semne de viscol.

4264. Când sburdă oile, are să viscolească.—Holda, Suceava.

4265. Când stau multe vrăbii pe gunoiu și ciocotesc, are să viscolească.—Parpanița, Vaslui.

4266. Când iarna vîește codrul tare, e semn de viscol. —Stîanca, Iași.

4267. Mățele de aleargă prin casă și se joacă, îi viscol Sevastos (Călătorii).

4268. Vîntul tare de răsărit, aduce zloafă.—Tătăruși. Suceava.

H. Semne de secetă.

5269. Toamna de va tună și fulgeră, e semn că primăvara va fi secetoasă.—Stânca, Iași.

4270. Dacă răsare soarele cu urechi, va urma secetă.

4271. Dacă vara se fac vârtejuri de aer, va urma secetă.—Bucovina.

4272. Dacă este secetă mare, este bine a slobozi icoana Maicei Domnului în apa din fântână, unde să rămâie până a doua zi, și apoi de sigur va plouă.—Bucovina.

4273. Când se fac vârtejuri de vânt, are să fie secetă.—Dolhasca, Suceava.

4274. Când plouă în Vineria mare, are să fie anul secetos.—Valahia moravă (Burada).

4275. Când luna se arată roșie împrejur, are să fie secetă.—Dolhasca, Suceava.

4276. Când sunt mulți gândaci, e semn de secetă.—Țăpu, Tecuciu.

I.—Semne de vreme bună.

4277. Dacă cântă grierușii noaptea, este semn a vreme bună.—Bucovina.

4278. Când ies mulți lilieci, e semn de vreme bună.—Hânțescu.

4280. Dacă după ploaie norii se lasă în jos, de par'că ating dealurile, e semn de vreme frumoasă.—Hânțescu

4282. Când asfințește soarele în senin, va fi vreme bună. Holda, Suceava.

4283. Dacă își spală mâța fața și se uită prin fereastră, se zice că va fi vreme frumoasă.—Bucovina.

4284. Când se uită mâța la ușă, are să fie vreme bună.—Dolhasca, Suceava.

4285. Când soarele n'a asfințit încă peste tot, și a căzut rouă groasă, va fi vreme bună.—Holda, Suceava.

4286. Dacă umblă găinele pe când plouă, se zice că se va răsbună.—Bucovina.

4287. Când apele curgătoare huesc plăcut și lin, va fi vreme bună.—Holda, Suceava.

4288. Când răsare soarele frumos, are să fie vreme bună în acea zi.—Dolhasca, Suceava.

4289. Se crede că dacă se trec toate bucatele puse pe masă, va urmă un timp frumos.—Bucovina.

4290. Când cerul e senin spre miază-zi, are să fie vreme bună.—Dolhasca, Suceava.

4291. Când cântă cucușul la culcare, se îndreaptă vremea.—Holda, Suceava.

4292. Când se suie mâța pe fereastră și șede acolo mult, are să se îndrepte vremea.—Holda, Suceava.

4293. Când cănele se culcă pe omăt, are să fie cald. Parpanița, Vaslui.

4294. Când cocostârcii stau pe șes, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4295. Când visezi foc, a doua zi are să fie cald.—Parpanița, Vaslui.

4296. Când zburdă mieii, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4297. Dacă după vreme rea, cade ceață, vremea se va îndrepta.—Hânțescu.

4298. Când sar peștii după musculițe, are să fie cald.—Parpanița, Vaslui.

4299. Când doarme mâța pe pat, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4300. Când mâța-și spală fața și se uită spre fereastră, e semn de vreme bună.—Sevastos (Călătorii).

4301. Când vrăbiile se scaldă în colb, vestesc vreme bună.—Broșteni, Suceava.

J.--Semne de schimbarea vremii.

4302. Când se scoală mîța de pe pat și se trîntește în mijlocul casei, îi a moloșag.—Sevastos (Călătarii).

4303. Dacă mîța se tologește drept în mijlocul casei, este semn că va fi moloșag.—Bucovina.

4304. Când pisica se linge, înșamnă moină. Ciulnița, Ia-lomița.

4305. Când e ger și cănele se tăvălește, e semn că vremea se va muiă. Broșteni, Suceava; Stîanca, Iași.

4306. Dacă cîntă cocoșul într'o zi de iarnă neconținut, apoi se ține de semn că va urmă moloșag.—Bucovina.

4307. Slîninele din pod dacă încep a lăcrămă, e semn că vremea are să se moaie, și are să ningă sau are să ploaie.—Stîanca, Iași.

4308. Când cănele se dă de-a tăvălucul pe omăt, are să se moaie vremea.—Jud. Suceava.

4309. Când iarna va sufla vînt din spre ocnă, vremea se moaie și omătul se topește. Stîanca, Iași.

4310. Când soarele cată 'napoi la asfințit, se va îndreptă vremea. Broșteni, Suceava.

4311. Când sboară ciorele în cărduri, ba în sus, ba în jos, ba se învîrtesc, apoi se crede că se va schimbă vremea. Bucovina.

4312. Când sboară vulturii lin, are să se schimbe vremea.—Zorleni, Tutova.

4313. Când arde funigenele de pe horn, se schimbă vremea.—Holda, Suceava.

4314. Dacă cîntă cocoșul la amiazăzi, se va schimbă vremea.—Bucovina.

4315. Când cîntă cocoșul înainte de miezul nopții, are să fie moloșag.—Holda, Suceava.

4316. Când cocoșii cîntă întru una, se va schimbă vremea.—Broșteni, Suceava.

4317. Când se suie cocoșul în pățul devreme sara, și cântă, se va schimba vremea.

4318. Când luna-i în ȧrcalam, are să fie vreme rea.—Parpaniȧ, Vasluiu.

4319. Când se văd trei sori pe cer, are să fie vreme rea.—Parpaniȧ, Vasluiu.

L. - Semne de stricarea vremii.

4320. Când sfârșitul soarelui se face în nori, vremea se va strică.—Ciulniȧ, Ialomiȧ.

4321. Când ȧrănesc vrăbiile, are să se strice vremea.—Tăȧruși, Suceava; Sevastos (Călătorii).

4322. Când vin vrăbii și ciocănesc la fereastră, arată vreme rea.—Jud. Suceava.

4323. Când paserile se isbesc iarna în ferești, sau se vără prin șuri, are să vremuiască.—Broșteni, Suceava

4324. Când trec cioarele în stoluri mari, fac a vremea rea. Bogza, R.-Sărat.

4325. Când sburdă vitele, e semn că vremea se va strică. Broșteni, Suceava.

4326. Când porcul duce paie 'n gură și-și face bârlog, vestește vreme rea.—Jud. Suceava.

4327. Când muștile pișcă rău, e semn de vijelie.—Hănȧescu.

4328. Când huește pădurea, îi semn că are să se strice vremea. —Tăȧruși, Suceava.

4329. Când te mânâncă urechile, e a vreme rea.—Broșteni, Suceava; Tăȧruși, Suceava.

4330. Când fug negure în sus, are să se strice vremea.—Tăȧruși, Suceava.

4331. Când e ceaȧ mare pe păduri, se va strică vremea.—Broșteni, Suceava.

4332. Când arde fundul ceaunului, va vremui.—Broșteni, Suceava; Tăȧruși, Suceava; Sevastos (Călătorii).

4333. Se crede că dacă sare mîța prin casă, va urmă vreme rea. —Bucovina.

4334. Când ciocârlanul se isbește în fereastă, va fi vreme rea. —Broșteni, Suceava.

4335. Când se scaldă rațele pe uscat, se strică vremea. —Vâlcea.

4336. Dacă rățele scaldându-se în vreo baltă, aleargă sau se cufundă, apoi se crede că va urmă o vreme rea. —Bucovina.

4337. Când umblă muște pe lângă foc, mai ales țoabe, atunci se strică vremea. —Holda, Broșteni.

4338. Dacă îl mînîncă pe cineva spatele, se crede că va urmă vreme rea - Bucovina.

4339. Când huește hornul, e semn că se strică vremea. - Bursucani, Covurlui.

4340. Când se aprinde funinginea dela gura cuptorului, are să vremuiască. —Jud. Suceava.

4341. Dacă vuesc tăciunii aprinși în sobă, va fi vreme rea. —Bucovina.

4342. Când ies broaște și râme prin ogradă, va vremui. Broșteni, Suceava,

4343. Dacă asudă fereștile, se va strică vremea. Bucovina.

4344. Când furnicile ies prin casă, are să vremuiască. —Broșteni, Suceava.

4345. Când cântă cucuveicele urît, pe vreme frumoasă, se va strică vremea. —Sevastos (Călătorii); Tătăruși, Suceava.

4346. Căciula, coșocul și cămașa să nu le întorci pe dos, că se întoarce vremea. —Vâlcea; Ciulnița, Ialomița.

4347. Se crede că dacă cineva, de și a dormit noaptea destul de bine, cade de somn, va urmă o vreme rea. —Bucovina.

4348. Când muștele ciripesc, porcii strâng străiuri, ciorile se strâng în stoluri și gărăesc sburând, când pițigoii cântă,

păserile de uscat se scaldă în țărnă și se giugiulesc, când pisica se spală, câinii se joacă, puricii ciupesc, când râmele ies pe uscat, caii se încură, sarea prinde asudeală, furnicile ies de-asupra mușuroiului, și rândunelele sbor la înălțimi mari, prevestesc că timpul se va schimbă, începând ploi și furtună. —Ioneanu.

M. — Semne de ploaie.

Sunt semne că va plouă, când :

4349. Soarele arde tare.—Holda, Broșteni ; Bucovina ; Țăpu, Tecuciu.

4350. Soarele este îngrădit (gulerat).—Bucovina.

4351. E geană la răsărit, și nouri la sfințit.—Țăpu, Tecuciu.

4352. La sfințit soarele se uită înapoi.—Bucovina.

4353. Când cerul e plin de nour.—Dolhasca, Suceava.

4354. Când sfârâie luleaua.—Vâlcea.

4355. Când broaștele și buratecii orăcăesc.—Dolhasca, Suceava ; Bogza, R.-Sărat.

4356. Când cântă boul lui Dumnezeu.—Degerași, Mehedinți.

4357. Când visezi pește.—Țăpu, Tecuciu.

4358. Când se strâng multe cioare la un loc și croncănesc.—Dolhasca, Suceava ; Bucovina.

4359. Când cântă cocoșii ziua. —Dolhasca, Suceava.

4360. Când se scaldă vrăbiile în colb.—Dolhasca, Suceava ; Holda, Suceava.

4361. Când cântă vrăbiile toamna.—Parpanița, Vaslui.

4362. Când mâțele se ling pe cap. Catane, Dolj.

4363. Când albinele joacă în aer. —Țăpu, Tecuciu.

4364. Când te mânâncă călcăile.—Țăpu, Tecuciu.

4365. Când rățele și găștele bat cu aripele în pământ —Dolhasca, Suceava,

4366. Când se scaldă rățele în apă, bățând din aripi. Bucovina.

4367. Când găinele se suie în pățul și se ciugulesc.— Lespezi, Suceava.

4368. Când cântă huhurezii.—Dolhasca, Suceava.

4369. Când cântă cucul seara.—Rudeni, Argeș.

4370. Când cântă mult hulubiii.—Dolhasca, Suceava.

4371. Când cântă pișigoii strânși la un loc.—Bucovina.

4372. Când cântă prigorea.—Parpanița, Vaslui.

4373. Când doi sau trei cocostârci se învârtesc în aer.—Bucovina.

4374. Când se bat doi berbeci cap în cap. Mărginești, R.-Săraf.

4375. Când umblă cârduri de cocostârci.—Dolhasca, Suceava.

4376. Când te mânâncă unechile.—Ciulnița Ialomița; Holda, Suceava.

4377. Când faci bubușoare multe pe mâni.—Bogdănești. Suceava.

4378. Când îți asudă mânele.—Holda, Suceava

4379. Când rândunele sboară mereu pe aproape de casă.—Dolhasca, Suceava.

4380. Când oile sbiară și se bat.—Dolhasca. Suceava.

4381. Când broasca țâstioasă cârcăie în baltă. Vâlcea; Cătană, Dolj.

4382. Când asudă fereștile.—Dolhasca, Suceava; Bucovina.

4383. Când se umezește sarea. Holda, Suceava; Dolhasca, Suceava.

4384. Când se varsă solnița cu sare. Țăpu, Tecuciu.

4385. Când se târăsc râmele pe pământ.—Dolhasca, Suceava.

4386. Când se scutură oile mereu. Dolhasca, Suceava.

4387. Când umblă furnicile pe drum.—Dolhasca, Suceava; Parpanița, Vaslui.

4388. Când ies furnicile din cuiburile lor și cară țărână. Bucovina ; Țăpu, Tecuciu.

4389. Când furnicile fac mușuroaie mici pe lângă drumuri. —Bucovina.

4390. Când purecii mânâncă țare pe cineva.—Bucovina.

4391. Când arde sgura de pe fundul ceaunului. Holda, Suceava.

4392. Când se văd scânteii pe fundul ceaunului. Dolhasca, Suceava ; Ciulnița, Ialomița ; Broșteni, Suceava.

4393. Când arde ceaunul vara.—Tătăruși, Suceava.

4394. Când oalele dau în foc Bucovina.

4395. Când ard pirostiile pe foc. Țăpu, Tecuciu.

4396. Când scapără din senin.—Țăpu, Tecuciu.

4397. Când mâța toarce. Țăpu, Tecuciu.

4398. Când se linge mâța Pădureni, Putna ; Bucovina ; Țăpu, Tecuciu.

4399. Când mâța își ascute unghiile.—Parpanița, Vaslui.

4400. Când fumul din hodgeag se împrăștie pe pământ. Bucovina.

4401. Când luna e cu coarnele în jos. Țăpu, Tecuciu ; Maia, Ilfov ; Broșteni, Suceava.

4402. Când fulgeră spre apus. Bucovina.

4403. Când mascarii iau paie în bot. Bucovina.

4404. Când fulgeră împrăștiet, are să ploaie mai mult.—Holda, Suceava.

4405. Dacă plouă și se fac bulbuci, va ploua mai mult. Bucovina.

4406. Dacă începe luna a ploua, plouă o săptămână ; dacă începe joia, ține două săptămâni. Bucovina.

4407. Dacă a fost toată ziua înourat și a plouat, iară sara arătându-se soarele roș înainte de apus, va dura timpul ploios mai mult timp. Bucovina.

4408. Dacă se arată, pe când plouă, curcubeu pe cer, apoi se crede că ploaia va încetă.—Bucovina.

4409. Când plouă tare și vrei să steie, să pui un topor afară în ploaie, cu ascuțișul în sus și să zici: «Cum stă toporul acesta cu ascuțișul în sus, așa să steie și ploaia». Holda, Suceava.

4410. Când plouă, să bagi sare în foc, că stă ploaia.—Vâlcea.

4411. Dacă plouă multă vreme, e bine a aruncă urzică aprinsă în fântână și ploaia va încetă.--Bucovina.

4412. Dacă vrea cineva ca să ploaie, să ieie o cruce dela un mormânt din țințirim, s'o puie în râu, iaz, lac, iar de-asupra să puie câțiva bolohani pe dânsa și s'o lese acolo și îndată începe a plouă. Câte zile va sta crucea în apă, atâtea zile va ploua. Dacă vrea să înceteze ploaia, atunci să ieie crucea din apă și s'o puie la loc de unde a luat-o. Holda, Suceava.

4413. Când nu plouă, să torni apă pe câne.—Găinești, Suceava.

4414. Copiii cari au ochi verzi, să ia câte un mosor, să se uite prin el pe coș și apoi să sufle în foc, când este nor, că stă ploaia. -Catane, Dolj.

4415. Când nu plouă, să zgândărești furnicile în moșinoiu. —Găinești, Suceava.

N. Semne generale.

4416. Se crede că dacă este în ziua anului nou chidie, anul va fi roditor.—Bucovina.

4417. Dacă în ziua de sf. Trifon (1 Februar), căruia îi zic și «Trif cel nebun», nu este omăt, apoi se crede că se va pune; dacă însă atunci este omăt, apoi se va sparge. -Straja, Bucovina.

4418. Dacă vremea la Bobotează este geroasă, după ieșirea cu Iordanul se va muia; dacă vremea a fost moloșagă, se va înăspri. Broșteni, Suceava.

4419. Cum va fi în ziua de sfinți (9 Mart), așa va fi toată primăvara.—Broșteni, Suceava; Straja, Bucovina.

4420. Se crede că cum e în ziua de Bunavestire, așa va fi și în ziua de Paști —Bucovina.

4421. Dacă în ziua de 40 de sfinți va îngheța și va fi frig. e semn că va fi frig și va îngheța până în ziua de sf. Gheorghe.—Stânca, Iași.

4422. Cum va fi în ziua de Florii, așa va fi în ziua de Paști. Stânca, Iași; Broșteni, Suceava; Bucovina.

4423. Cum va fi vremea în ziua de Ovidenie, așa va fi toată iarna.—Tătăruși, Suceava.

4424. Dacă în ziua de Măcinici va bate vântul, sac va fi liniște, aceeaș vreme va fi 40 de zile în urmă.—Ciulnița, Ialomița; Ioneanu.

4425. Dacă tună după Simion Stâlnicu, e semn de toamnă lungă. —Broșteni, Suceava.

4426. Când bufnița prin luna februar va cântă, e semn de primăvară timpurie. Ciulnița, Ialomița.

4427. Dacă cântă pițigoi vesel în luna lui Faur, în curând se va disprăvăvă. —Bucovina,

4428. Dacă se vede pe la sfășitul iernei helgi cu blăni negre, va urmă curând primăvara; dacă au blăni albe, apoi va fi încă iarnă.—Bucovina.

4429. Poporul ține cântecul gaiței de semn că primăvara va fi frumoasă și nu vor urmă furtune cu ningău.—Bucovina

4430. Se crede că dacă-și strică ursul bârlogul său în ziua de Întâmpinarea Domnului, cu toate că afară e frig, primăvara este aproape, dacă iese el în acea zi afară; însă dacă intră din nou în bârlog, cu toate că afară este frumos, va fi încă iarnă.—Bucovina.

4431. Când fulgeră și tună mult în luna iunie, atunci vara are să fie nouroasă.—Valahia moravă (Burada).

4432. Când primăvara vor înflori porumbeii (păduceii) vrăjmaș, e semn că anul acela are să fie zlofos. Stânca, Iași.

4433. Dacă înfloresc trandafirii pe la sfânta Maria, toamna va fi lungă.—Bucovina.

4434. Când îmbobocesc toamna liliicii, are să fie toamna lungă.—Holda, Suceava.

4435. Când înfloresc copacii spre toamnă, sau de se fac două rânduri de fragi, are să fie toamnă lungă. Sevastos, (Călători).

4436. Dacă sboară toamna multe ațe de paingân, va fi toamna lungă —Bucovina.

4437. Când furnicile își fac moșinoaie sus pe paie de iarbă, iarna va fi geroasă.—Holda, Suceava

4438. Dacă se călătoresc cucoarele, apoi iarna nu va întârziă.—Bucovina.

4439. Când se fac scorușe multe, are să fie strașnică iarnă.—Holda, Suceava.

4440. Când o fi jâr mult, e semn de iarnă grea. Urechești. R.-Sărat.

4441. Dacă se scoate pitrinjelul toamna, și are rădăcină lungă, iarna va fi lungă.—Bucovina.

4442. Când înflorește vara stirigoaia, iarna va fi călduroasă.—Holda, Suceava.

4443. Când sunt șoareci mulți, are să fie iarnă grea.—Vâlcea.

4444. Se crede că dacă iarna-i geroasă, vara va fi călduroasă. Bucovina.

4445. Când asfințește soarele, se vede un sor; dacă acest sor se află în stânga soarelui, atunci are să fie frig; iar dacă-i în dreapta, atunci are să fie cald. — Parpanița, Vaslui

4446. Dacă va tună primăvara, pe când încă este omăt, apoi se crede că peste vară va fi multă grindină.—Bucovina.

4447. Se crede că cum va fi timpul patru zile după lună, nouă, așa va fi el întreaga lună.—Bucovina.

4448. Când iarna, pe timp de ger, oile nu vor mai mânca

cu poftă, ca pe orice timp de ger, e semn sigur că vremea are să se moaie în scurt; dacă însă oile, pe timp moale, vor începe a mânca cu poftă și iuțea, e semn că vremea are să se înăsprească în curând. Stânca, Iași.

O. Pentru a preîntâmpina vremi grele.

4449. La Duminica mare se înfrumusețează casele cu ramuri de tei și se serbează, pentru zloți. Straja, Bucovina.

4450. Când bate piatra, înfige toporul în pământ, că-i bine. —Broșteni, Suceava.

4451. Se crede că nu e bine a rupe călinele înainte de ziua crucii, căci la din contra, vor fi curând geruri. —Bucovina.

4452. Când cad negurele și țin mult, pune o tivdă în foc, că pier. —Bursucani, Covurlui.

4453. A doua și a treia zi după sf. Petru o serbează sătenii, ca să fie feriți de zloată și gridină. Straja, Bucovina.

4454. Fulgerile din timpul iernei sunt semne de zăpadă apropiată, de vânt sau de viscol. Hânțescu.

4455. Când o cântă cocoșii de cu seară, se strică vremea. Catane, Dolj.

4456. Când norii, în timpul verii, sunt ca berbecii, e semn de vânt; iarna, de zăpadă și de obicei, vestesc schimbarea vremii. —Hânțescu.

4457. Când cântă stârcii, se schimbă vremea: bate vântul. —Catane, Dolj.

4458. Când stelele par mai mari ca de obicei, sau mai apropiate unele de altele, se va schimba vremea. —Hânțescu.

4459. Când se încură boii, moinează. —Catane, Dolj.

4460. Când nu-ți arde focul, e semn că se încălzește vremea, ori face a moină. Țăpu, Tecuciu.

4461. Când ciocârlanul își lasă ciocul pe spate, e semn că va fi moloșag. —Hânțescu.

4462. Când bate vântul din spre răsărit, are să fie zloată mare. —Catane, Dolj.

4463. Când la două sau trei zile după luna nouă, coarnele lunii sunt cam tocite, e semn că va plouă, iar dacă discul lunii e roșu de tot, va fi vreme rea.

4464. Când luna plină este curată și n'are pete vinete, nici țarcalan roșu împrejur, e semn de vreme bună, iar dacă are 2-3 cercuri împrejur și pete vinete, va plouă și va fi vreme urită.—Hânțescu.

DCLXVIII. Vremea de apoi.

4465. Se zice că la vremea de apoi, Dumnezeu are să facă altă lume cu niște oameni așa de mititei, încât or întoarce 12 cu drugii un ou de găină.—Șipote, Iași.

4466. La vremea de apoi, poporul are credință că pe la tate vadurile vor fi mori și pe la toate răspintiile vor fi cârciume.—Roznov, Neamț.

4467. Oamenii de aici spun că așa au auzit din bătrâni: când vor fi crâșme pe la toate răspintiile, când moșnegii vor lua în căsătorie fete și flăcăii babe și când se vor face arături împrejurul satului, atunci va fi vremea de apoi.—Ruginioasa, Suceava.

DCLXIX. Vultur.

4468. Când sboară vulturii lin are să se schimbe vremea.—Zorleni, Tufova.

DCLXX. Zabale.

4469. Dacă are cineva zabale în gură, apoi e bine a le șterge cu măneca cămeșii sau a le atinge cu zăbalele cailor și se crede că se vor tămădui.—Bucovina.

4470. Cel care face zabale (caș) la gură, să bage coada unei linguri în foc, s'o încălzească, apoi să dea cu ea pe la gură, că-i va trece.—Ioneanu.

4471. Să nu bei apă din ciutură, că faci zabale.—Țăpu, Tecuciu.

4472. Se zice că zabalele la gură se trec, dacă ia respectivul zabalele cailor în gură.—Bucovina.

4473. Faci zabale când bei apa cu cofa, iar nu cu ulciorul sau tinicheaua. —Țăpu, Tecuciu.

DCLXXI. Zânatec.

4474. Doi copii născuți în aceeaș zi sunt zânateci. Aceștia când se căsătoresc, sau moare vreunul, celălalt se bagă în fiarele dela coș.—Vâlcea.

DCLXXII. Zestre.

4475. Când se răstoarnă zestrea fetelor mari, semn este că au să se mărite.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

4476. Vasele de aramă, ce sunt destinate să se dea zestre la vreo fată mare, se țin pline cu fasole, porumb și altele, ca să aibă fata noroc de băiat bun —Ioneanu.

DCLXXIII. Ziua-crucii.

4477. În Ziua-crucii, se strâng fel de fel de buruiene și poame pentru leacul oricărei boale.—Jud. Suceava.

DCLXXIV. Zmău.

4478. Țl-mai-rău, adică zmăul, șede ziua ascuns în bu-toarea de nuc ori de alun, căci lui nu-i este iertat dela Dum-nezeu a vedeà lumina soarelui. Din acele Țbutori iese seara în murgit și sboară în lume, ca să facă rele. El are solzi roșunzi ca cei de pește albi, cari nu ard în foc.—Maidan, Banat.

A D A U S.

Albeață.

4479. Să nu scuipi în fântână, în budăiu, că faci albeață. Țăpu, Tecuciu.

4480. Albeața la ochi, neînvechită, se lecuiește dacă se pi-sează zahar de ghiață și de cafe, se presură în ochi ș'apoi se pune petecă udă.—Bucovina.

4481. Este «unt de ou», (însă cine-l poate face!) care vin-decă dè tot albeața.

4482. Pentru albeață se suflă la vită scoica arsă și pisată, iar la femei se storce țăță la ochi.

4483. Cuibarul de rândunică e bun de pus în ochi pentru albeață.—Țăpu, Tecuciu.

Amețeală.

4484. Tigva de om arsă în foc, e bună pentru amețeală.—Găinești, Suceava.

Aplecate.

4485. Când ești bolnav de aplecate, să-ți freci cu scuipat mâna.—Țăpu, Tecuciu.

Belitură.

4486. Dacă bea cineva rachiu cu cărămidă arsă, scapă de «beleală» sau belitură, (jupuitură de piele). Țăpu, Tecuciu.

Belșug.

4487. Din ziua de Ajunul Crăciunului și până la Bobotează, să nu mânânci pe afară c'apoi îi belșug anul acela.—Holda, Suceava.

Beșică.

4488 Dacă scuipi în foc, se fac beșici pe limbă.—Sabolciu.

Boală rea.

4489. Inima din corb, dacă o vei pune în horn să se usuce și o vei zdrobi și o vei da în mâncare ori băutură unui om, e bună de orice boală și cu deosebire la cei cu boală rea (nevoie). Iosif Stanca.

Bufniță.

4490. Când bufnița, prin luna lui februar, va cântă, e semn de primăvară timpurie. Ciulnița, Ialomița.

4491. În presara anului nou se face cercare care cereale vor rodi în anul viitor, în următorul chip: într'o strachină sau tavă, se pun atâția cărbuni aprinși, tot una de mari, câte feluri de cereale are să se samene și fiecare cărbune se înseamnă cu numele de grâu, sacară, etc. A doua zi dimineață se caută care cărbune are mai multă cenușă, apoi se samănă de acel fel de cereale a cărei însemnănță are el, crezindu-se că acela fel va rodi mult în anul viitor; de acel care are mai puțină cenușă, sau nu se samănă de fel, sau foarte puțin, fiindcă se crede că puțin va rodi.—Bucovina.

Creștet.

4492. Copilului care are două creștete, îi moare mama. Catane, Dolj.

Fagure.

4493. E bine a da mai întâiu cuivă să guste din faguri și apoi să mânânce gospodarul, că făcând așa, va avea totdeauna faguri plini.—Bucovina.

Încălecare.

4494. Să nu încaleci pe stânga, că te doare inima. - Țăpu, Tecuciu.

Inger.

4495. Când primește cineva capra la sf. Vasile, nu se apropie ingerul 50 de zile de acea casă.—Tătăruși, Suceava.

A. Gorovei, *Superstiții*.

25.

4496. Nu ridică degetul în sus către cer, vrând să arăți soarele ori luna, căci scoți ochii îngerilor.—Moldova.

4497. Cine-ți spune «bag sucala'n fine», ori bag frigarea», și se răstește, fuge îngerul dela el 40 de zile și-ți ia 7 păcate.—Țăpu, Tecuciu.

Innec.

4498. Când te duci întâiu la scădat în anul acela, să bagi o broască în sân, ca să nu te îneci.—Lipova, Vaslui.

Innecat.

4499. Noaptea, de e senin, și dacă ieși afară și înforcându-te în casă, vei spune că afară e senin, nu e bine, căci se zice că în nopțile când e senin, cei înnecați ies afară, și îndată ce-i spune aceasta, ei sar înapoi în baltă.—Buhociu, Bacău.

Jigodie.

4500. De jigodie se dă unt proaspăt de vacă amestecat cu ardeiu de pe un pieptene.—Rudeni, Argeș.

Măcinici.

4501. În ziua de Măcinici (9 mart), toate gunoaiele se ard, ca să vie primăvara mai curând.—Ciulnița, Ialomița.

Mană.

4502. Pentru a lua mana (șporul) unui om, fermecătoarele în noaptea de sf. Gheorghe, caută un lup turbat, îl descântă și-i iau urletul, cu care urlet îi iau mana omului.—Slobozia, Vlașca.

Mânz.

4503. De-i vedeă mânz, înainte de a fi văzut miel ori puiu, ai să fii gol tot anul; iar de-i vedeă miel sau puiu, din potrivă.—Bursucani, Covurlui.

4504. Să nu lași cămeșa mânzului acolo, că-ți mânâncă lupul pe mânz.—Țăpu, Tecuciu.

4505. Se leagă o lingură de gâtul mânzilor, ca să crească iute și să nu se deoache.—Maia, Ilfov.

Mărina.

4506. Sărbătoarea Mărina (17 Iulie) se ține, adică nu se lucrează absolut nimic în acea zi, fiindcă e rău de lovituri. --Vâlcea.

4507. Balega și mătura din ziua de Mărina, e bună de izbituri.—Vâlcea.

Mușcătură.

4508. Când te-a mușcat șerpele, să-ți strângi pielea pe dedesubtul mușcăturei cu o ață, și punga formată să o bați cu 7 bețe de alun.—Țăpu, Tecuciu.

4509. Când te mușcă un șarpe, trebuie să bei apă din 7 fântâni, c'apoi amintrelea nu-ți trece.—Lespezi, Suceava.

4510. Mușcătura de câne se vindecă, dacă legăm peste rană un gologan de aramă de 1, 2, 5, 10 bani, puși după căutare, dați de stăpânul cu cânele. - Țăpu, Tecuciu.

Năjit.

4511. În noaptea de Mărina (17 iulie) o femeie în pielea goală ia o baligă de bou și o izbește în gard; această bali-gă uscată, e bună pentru năjit. -Țăpu, Tecuciu.

4512. Baliga adunată în sfânta Varvara, de femeie cu pielea goală, e bună de năjit.—Țăpu, Tecuciu.

4513. Când cineve toarnă apă din căldare pe toartă, acela se îmbolnăvește de năjit.—Rudeni, Argeș.

Nuiă.

4515. Cu o nuiă dacă vei scoate o broască din gură de șerpe, cu nuiăua aceia dacă vei face semn cătră nori, să se despărțească, se despărțesc.—Iosif Stanca.

Pălărie.

4516. Sâmbătă și marți seara să nu ieși afară fără pălărie. - Luncușoara.

Părăsitură.

4517. Când ai o părăsitură (ou de găină mic) s'o svârli

peste casă, și să tragi sama unde a picat, și să cauți ce va ieși din părăsitură, când a căzut; de-a fi șerpe, atunci mori, iar de-a fi ieșit pui de găină, rață sau alt pui de pasere, —după felul oului—atunci te îmbogățești. Parpanița, Vaslui.

Picingine.

4518. Picingine se nasc din pricină că copiii pun mâna, când se joacă cu găinele pe la dos. Femeile, când caută găinile de ouă, se umplu pe mână și apoi pun mâna pe copii. Ele se tămăduesc cu oblojele de culcuș de vacă.—Țăpu, Tecuciu.

Picior.

4519. Să nu calci în tăvălitură de cal, că faci trântitură la picior.—Goicea mică, Dolj.

4520. Când cineva mănâncă de pe genunchi, îl dor picioarele.—Rudeni, Argeș.

4521. Leagă la praznice picioarele mesei cu zale (lanț) și nu te vor durea picioarele, de te vei frecă cu ele.—Luncșoara.

Pierdere.

4522. Când ai pierdut ceva și nu-l mai găsești, dar știi că-i prin casă, înnodată o ață în nouă locuri, strâns, și apoi fă-te că le desnozi sau le deslegi. Firește că nu vei putea. La fiecare, zi: «grabă legătură, grabă cătătură», și taie nodul, iar la al noulea adaugă: «ptiu, drace, ia-ți coada», și ai să-l găsești.—Țăpu, Tecuciu.

Pușchea.

4523. Când ai făcut pușchêle pe limbă, să știi că pricina e că ai mâncat ce a mâncat și șoarecele. Leac pe pușchea se capătă așa: unul întreabă și altul răspunde:

- Ce ai pe limbă ?
- O pușchea.
- Când ai făcut-o ?
- Acum.
- Ptiu, acum să pieie.

Țăpu, Tecuciu; jud. Suceava

Râie.

4524. Cine o mîncă dovlete, dela ajunul Crăciunului înna-
inte, râiază.—Catane, Dolj.

Rast.

4525. Când fusceii dela capătul celalt al pânzii ajung la
două palme de ițe, pânza se taie; se pun băieții cu pânțe-
cele pe sulul de dinapoi și femeia începe să taie pe dinain-
tea ițelor, zicând: «Nu taiu pânza, dar taiu rasțul copiilor»,
de trei ori. Țăpu, Tecuciu.

Sânge.

4526. Omanul (iarbă mare) fiert în oțet, se întrebuițează
când corpul bolnavului e acoperit de sânge: boala sîngelui
(darte). Pătulele, Mehedinți

Spăriete.

4527. Cine vorbește pe întuneric, suferă de spăriete; fă-i
cu păr de urs, ori cu liliac, că scapă. Țăpu, Tecuciu.

Spelcă.

4528. Când cad spelcile din capul unei femei sau fete, e
semn că o dorește cineva.—Hânțescu.

Strachină.

4529. Să nu dumici în strachină goală, înainte de a pune
în ea ce ai de gând să pui, căci e rău de foamete.—Vâlcea.

Șoimane.

4530. În noaptea sîn-~~Toaderului~~ să nu te culci afară, și
toată săptămîna dinainte să nu umbli în cumpăna nopții,
că vine sîn-Toader călare pe un cal alb, sare cu el pe tine
și te șoimănește. - Catane, Dolj.

Trimis.

4531. Să nu te excrementezi pe marginea drumului, căci
se poate întâmpla ca cineva făcând «de trimis» cuivă, să te
apuce pe tine și să te sgâlțâie.—Țăpu, Tecuciu.

Țăst.

4532. Țăstul spart să nu-l arunci în drum sau în gunoaie, că faci buboaie.

4533. Țăstele făcute la Ropotin, se bagă'n apă, ca să plouă.

4534. Când femeile fac țăste, nu li da «buna-ziua», că li se sparg țăstele, ci li zi: «bun lucru, femei harnice».—Vâlcea.

U :

4535. Să nu te uiți la cel ce «se duce afară», că faci ulcior.—Țăpu, Tecuciu.

4536. Când cinevâ se spală din ulcior, face ulcior la ochi. — Rudeni, Argeș.

4537. Dacă dai, ori iei ceva dela cinevâ pe fereastră, faci ulcior —Țăpu, Tecuciu.

4538. Ulcioarele dela ochi sunt cauzate de mușcătura painjănelui; ele se vindecă tăindu-le gurguile cu ață tot de painjăn.—Țăpu, Tecuciu.

Vacă.

4540. Să nu speli vasele în apa în care fierbe ouă, căci ies bube pe fățele vacilor. Vâlcea.

Vânzare.

4541. Când vrei să vinzi un dobitoc, să speli nouă linguri, apa s'o pui pe ușă să cadă'n ciur și apoi în strachină și cu ea speli boul; apoi cu boul de funie și cu pielea goală dai ocol de trei ori casei.—Vâlcea.

Varză.

4542. Când bagi varză, să nu te piși, căci se frage zeama. —Vâlcea.

Vas.

4543. După ce moare și scaldă omul, se scot toate vasele și căldarea și le pune la răsărit cu gura 'n jos. Vâlcea.

Vită.

4544. La Bobotează, când vii acasă, stropești toate vitele cu aiazmă, ca să fie ferite de boleşniți.

4545. Când fată o vită întâiu, e bine să-i dai din corasla ei, pe apă, să aibă lapte ca izvorul; apoi vii dela pârâu cu apă și cu nisip.

4546. Când uiți vitele neînchise în obor sau la câmp, înnoadă fiarele după coș, că nu ți le mânâncă fiarele sălbatece.

4547. Când pierzi din bățătură vreo vită, strig'o seara pe coșul casei, că va veni.

4548. Dacă fiind pe câmp cu vitele și din neglijență le vei pierde, atunci pune scuipat pe unghia degetului celui mare. Pe acest scuipat în mijloc, așează un paiu mic și încotro se va suci paiul cu un cap, într'acolo vor fi vitele, și mergând le vei afla. Țăpu, Tecuciu.

Volvoră.

4549. Dacă iasă mai multă volvoră, să fie secetă, foamete. Vâlcea.

B.

Credinți despre animale.

După un chestionar întocmit de d-l N. W. Thomas, bibliotecar la British Museum, din Londra, am adunat un material privitor la credințe despre animale.

Credințele care urmează sunt culese din următoarele localități :

Perieni, jud. Tutova, comunicate de d. G. Popescu;
Banca, jud. Tutova, comunicate de d. Gr. Coalu;
Bosia, jud. Iași, comunicate de d. I. T. Popovici;
Smulji, jud. Covurlui, comunicate de d. E. Patriciu;
Slobozia, jud. Vlașca, comunicate de d. Gruia M Păunescu;
Bogdănești, jud. Suceava, comunicate de d. V. Hudiță;
Tălăruși, jud. Suceava, comunicate de d. Al. Vasiliu;
Găinești, jud. Suceava, comunicate de d. P. Herescu;
Broșteni, jud. Suceava, comunicate de d. S. T. Kirileanu;
Broșteni și alte localități din jud. Suceava, comunicate de d. M. Lupescu;

Diferite localități din județele Roman, Bacău, Neamț, Suceava, Dorohoiu, Botoșani, Tecuciu, Ialomița, Dolj, R. Sărat, Putna, Constanța, Prahova, Tutova, Vaslui, Buzău, Teleorman, adunate de elevi ai gimnaziului din Roman, și comunicate de d. profesor N. Apostol

Iată acum chestionarul cu răspunsurile căpătate :

1. *Despre cari animale (vile, paseri, insecte), se crede că e bine ori rău când le vezi?*

Aproape în toată România este răspândită credința că nu-i a bine când întâlnești iepurele: când îți taie iepurele calea.

Cu toate acestea în Găinești, jud. Suceava, ar exista credința că îți merge bine când îți iese iepurele înainte.

Toate fiarele selbatece prevestesc a bine, când îți ies înaintea : lupul (Găinești, Banca, Smulți), ursul, vulpea (Găinești), pe când pe multe din animalele prietene omului nu-i bine să le întâlnești' în cale.—Nu-i bine să vezi cal alb la Bobotează (Roman), pentru că nu se mai mărită fetele. Care fete? Ale tale (dacă le ai), acele din satul tău, sau foarte fetele în general? Răspunsul e scurt și puțin lămuritor. Dar nu numai calul, ci și nevinovatul mânz, e un semn rău dacă-l întâlnești (Smulți); în unele locuri, însă, e rău când îl vezi în luna lui Mart (Fălciu).

Bivolul și porcul negru (jud. Suceava); porcul cu paie în gură (Roman); mielul negru, văzut întâiu primăvara (Smulți); mâța, când se spală pe bot (Roman); șoarecele, când ți taie drumul (Uniceni, jud. Roman), și cucul, (Perien, Tutova), sunt semne rele. Și—cine ar putea crede?—cocoștârcul, rândunica, cucoara, cari ni umplu inima de bucurie, când ni sosesc primăvara, sunt prevestitoare de rău, dacă le vedem, pentru prima dată, singuratece: un singur cocoștârc, ori o singură rândunică (Piatra, Neamț). O singură cucoară arată vieață scurtă (Cuza-Vodă, jud. Roman). În cârd văzute, cucoarele, îi semn bun: afâția ani vei trăi, câte cucoare vei vede (Cuza-Vodă); de asemenea e a bine să vezi mai mulți cocoștârci odată (Piatra-N., Pașcani, Suceava; Uniceni, Roman).

De cocoștârci mai este legată și o altă credință: e bine când îi vezi pe sus, și e rău când îi vezi pe jos, căci te vor durea picioarele peste an (Smulți).

Vaca Domnului, buburuzul (Roman, Piatra, Pașcani); șopâr-la verde (Galbeni, jud. Roman), bobocii și mielul alb (Smulți) e bine când îi vezi.

Dacă te întâlnești cu porumbelul, îți merge bine (Colilia, Ialomița; Gârlești, Prahova; Scăești, Dolj; Lisa, Teleorman; Calfa, Constanța; Dimăcheni, Dorohoiu); iar cocori, când îți ies noaptea, prevestesc moartea (Bogdănești).

În cele mai multe localități, fluturile alb e semn bun, pe când în Piatra arată slăbiciune, iar în Tătăruși prevestește că vei fi cam bolnăvicios. Fluturile colorat (Piatra), și în special cel roșu (județele Roman și Suceava), e a bine, pe când cel galben, tot în jud. Suceava, e semn de boală.

2. *Despre cari animale se crede că aduc bine sau rău la casa unde se află ?*

În Băcești, jud. Roman, se crede că orice animal negru aduce bine la casa unde se află. În alte localități, se vorbește numai de anumite animale negre: câne negru (jud. Suceava și Roman), mîța neagră și cucoș negru (jud. Suceava; Bosia, jud. Iași). În Roman, Pașcani și Piatra se crede că e bine când își vine la casă, mîța străină, iar prin jud. Suceava e considerat ca aducător de bine cânele străin care se oploșește la casa ta. În Slobozia, jud. Vlașca, se explică pentru ce cânele aduce bine: pentru că el se roagă să trăiască stăpînul ca să aibă cine să vadă de el.

Aduc bine la casa omului: cocostârcul (Bogdănești; Mănăstireni, jud. Botoșani), rîndunica (Bogdănești), păunii (Băcești), broasca țestoasă (Roman, Pașcani), șerpele de casă (Mănăstireni) și hulubii (Băcești).

E curios însă că în Băcești, jud. Roman, să fie credința că hulubul (porumbelul) aduce bine la casa unde se află, de oarece în alte localități din acelaș județ, și în județele vecine, Neamț și Suceava, hulubii sunt considerați ca de rău augur.

Acelaș lucru se petrece și cu păunul, care, pe când în Băcești e bine să-l ai la casă, în alte localități ale județului Roman, precum și în Boureni, Suceava, e de rău augur.

Gingașele și nevinovatele mierle (Bacău) și turturèle (Roman), aduc rău la casa unde se află, ca și picherea (biblica), după credința răspândită în Boureni și alte sate din jud. Suceava.

Orice animal roșu, bălțat, pripășit la casă, aduce rău. Așă, se crede în Băcești, localitate care pare a fi veșnic în dușmănie cu restul țării, de oarece, mai pretutindeni cânele și mîța care se pripășesc la casa cuivă, aduc bine; și nicăeri nu se face deosebire între câinii și mîțele pripășite, după culoarea părului lor. De altfel, în Slobozia, jud. Vlașca, pisica e considerată ca de rău augur, la casă, pentru că ea zice: «să dea Dumnezeu să moară stăpînul, ca să mânânc tot ce este în casă».

În Dobrovăţ, jud. Vaslui, şi Dimăcheni, jud. Dorohoiu, viespele sunt considerate ca aducând rău la casă. Nicăieri nu se crede rău despre cal; cu toate acestea, prin jud. Iaşi se crede că nu e bine să ții la casa ta cal abraş, pentru că nouă cai după el trebuie să se ducă de sufletul dracului, adică să moară sau să fie furaţi.

3.—*Despre cari animale se crede că prevestesc moartea?*

Pretutindeni, la Români, este credinţa că cucuveica şi cânele, când urlă, prevestesc moartea. Prin unele locuri, însă, se crede că cucuveica râde şi plânge, şi că numai plânsele ei prevesteşte moartea.

Cânele, după cum se crede în Roman, prevesteşte moartea şi când scurmă în faţa casei.

Prevestitoare de moarte se mai crede a fi: găina, când cântă cucoşeşte; boul, când mugeşte spre sărbători mari (jud. Suceava); cucul, când intră în grădina unui om bolnav (jud. Suceava; Perieni). şi liliacul (Bogdăneşti)

În Dobrovăţ, Buhuşi, Ghidigeni şi Nicoleşti, sat din jud. Buzău, se cunoaşte sub nume de *ceasornicul morţii* o insectă ce se află pe pereţele casei, şi care prevesteşte moartea.

4.—*Despre cari animale se crede că prevestesc bielşugul sau lipsa recolteilor?*

Răspunsurile sunt concise:

Este semn că anul va fi mănos, când furnicele ies devreme primăvara (jud. Suceava); când găinele se culcă seara devreme şi se scoală dimineaţa târziu (Tătăruşi, Bogdăneşti); când în timpul iernei, se arată stoluri numeroase de paseri (Perieni); când toamna vor fi găşte sălbatece multe (Colilia); când şoarecele îşi face cuib pe o buruiiană, mai sus dela pământ (Roman); când în ziua de Ovidenie oile îşi scutură lâna (Banca), şi când se ivesc cărăbuşi mulţi (Cârligi, Smulţi, Piatra, Roman, Băceşti, Cuza-Vodă).

E semn de lipsă, când găinele se culcă târziu şi se scoală cu noaptea 'n cap (Tătăruşi, Bogdăneşti; când sunt şoareci mulţi pe câmp (Boureni, Dobrovăţ, Roman), sau grivani adică şoareci pestriţi (Colilia).

5.—*Cele din urmă spice la cules, au un nume de animale? Se spune că un animal oarecare trece pe câmp când grâul se apleacă la suflarea vântului?*

Prea puține răspunsuri am primit la această întrebare.

Prin jud. Roman, cele din urmă spice de grâu poartă numele de *iepure*, iar în Corod, jud. Tecuciu, când rămân cele din urmă fire la sapa popușoiului, se zice «*să prindem iepurele*».

În Slobozia, jud. Vlașca, cele din urmă spice de grâu se zic «*barba popii*».

În Mărgineni, jud. Neamț, când grâul se apleacă la suflarea vântului, se zice că *trece scorpia*, iar în Roman se zice că *trece rândunica*.

6.—*Se crede că vei fi fericit jinând pe lângă tine, oarecari animale, paseri, etc. Se crede că trebuie să prinzi să saluți animalul pe care-l întâlnești înăia oară, primăvara?*

Sunt animale, ouă de paseri, etc., pe cari nu trebuie să le aduci la casa ta?

Câțele și cocostârcul aduc fericire, se crede prin jud. Roman. În comuna Smulți, jud. Covurlui, se crede că trebuie să fii la casa ta, cal, cum ți-i scris la zodie: ori balan, ori negru, ori altfel, căci numai așa îți merge bine; și tot acolo se crede că dacă aduci, la casa ta, măță din alt sat, aduci sărăcie.

Primul fluture trebuie prins, este credința în Colilia.

Pe cuc trebuie să-l saluți (cum?) când îl auzi sau îl vezi întâiu primăvara, este credința locuitorilor din Smulți, Colilia și Dobrovăț, iar prin jud. Roman, se salută cucoarele. Și pe când cucul se bucură de așa cinsle, pe barză trebuie să o scuipi, și să-i zici: «*frigurile mele în penele și în picioarele tale*». (Slobozia).

Primul șerpe ce vei vedeă primăvara, trebuie ucis, ca să nu-ți ia puterea (Smulți), sau ca să nu mai vezi șerpi toată vara (Tătăruși, Dobrovăț și unele localități din jud. Neamț).

Vânătorii sunt mai cruzi în superstițiile lor: În cea întâiu zi de primăvară ei trebuie să ucidă orice pasere ar întâlni, pentru a aveă noroc la vânat (Banca), iar prin jud. Suceava

un vânător, înainte de a-și începe campania, cată să ucidă o țarcă, pentru a-și desfundă pușca.

În Colilia se ucide grierul, iar prin jud. Roman, șoarecele.

În Smulți se crede că nu este bine să aduci la casă ouăle mici de găină, numite stârpitură, ci să le arunci peste casă, și de vor avea, în ele, chip de berbec, va fi bine, iar de vor avea chip de șerpe, va fi rău.

În Scăești, jud. Dolj, nu se aduce în casă ouă de rândunica și de cucuvea, iar în Roman, pe lângă ouăle de rândunele, nu se aduc nici acele de cucoară.

7. — Ce însemnătate are culoarea albă în superstiții?

Animalele albe sunt privite ca sfinte?

La această întrebare se răspunde că în Scăești, jud. Dolj, în Dobrovăț, jud. Vaslui, și în Colilia, jud. Ialomița, culoarea albă este semnul virginității și al veseliei.

Prin Bogdănești, jud. Suceava, se răspunde că găștele și găinele albe sunt privite ca sfinte. Nu se spune ceea ce ar fi necesar, prin ce se manifestează respectul către aceste obiecte sfinte.

În Smulți se crede că e bine când vezi întâiu, primăvara, pui albi de animale.

Oamenii din Elisabeta, comună în jud. Roman, cred că bolnavul care se visează îmbrăcat în alb are să se facă sănătos.

Sub formă de porumbel alb se arată sufletul omului, se crede în Perineni, jud. Tutova. De acea se și pune o bucată de pânză albă, deasupra ușei, în streșină.

Locuitorii din Bosia, își închipuiesc că holera, ciuma, anghina, apar sub forma unor femei îmbrăcate în alb.

8. — Sunt animale considerate, oarecum, ca sfinte, adică pe care nu trebuie nici să le ucizi, nici să le mânânci, nici chiar să le vezi; pe cari nu trebuie să le numești cu numele lor adevărat, și de cari nu trebuie să te atingi, de ele, de cuibul lor, etc.?

Se știe că aproape peste tot locul este credința că rândunica nu trebuie ucisă. Cocostârcii și cucoarele se bucură de

asemenea, de oarecare considerație, și foarte rar se va găsi un Român care să le ucidă.

Cucuveaua și broasca sunt considerate chiar ca sfinte, prin jud. Roman, și este credința că cucuveaua nu trebuie ucisă.

9. – *Sunt animale cari se mânâncă numai odată pe an, sau cari se mânâncă odată pe an, cu mare ceremonie ?*

De prin județele Ialomița, Prahova, Vaslui, Tulcea și Dolj, se răspunde că porcul, la Crăciun, și mielul, la Paști, se mânâncă cu mare ceremonie. În comuna Banca, jud. Tulcea, când se taie porcul și se cetănuște, îl pune cu capul la rășar, îi face cruce cu cuțitul în frunte și zice «Doamne ajută să-l mâncăm cu sănătate».

De altfel, la toți Românii, porcul are o trecere deosebită, și de obicei se taie numai în ziua de Ignat, de unde și proverbul: «Porcul nu se îngrașă în ziua de Ignat».

În Slobozia, jud. Vlaşca, se mânâncă la Crăciun, vrăbii, cari se crede că dau putere.

10. – *Sunt animale care se mânâncă odată pe an, sau care se ucid la serbători? Sunt paseri ale cărora ouă se distrug, sau animale care se ucid de obicei, sau pe cari se bat cu biciul?*

Șerpii, painjenii și șoarecii se ucid de obicei. Despre painjeni este chiar credința că Dumnezeu iartă păcate celui care ucide un painjen.

În Roman se omoară culbecul fără casă, fiindcă iese șerpele.

Ouăle diferitelor paseri se distrug. Așa în Roman, se distrug ouăle părăsite de găină și ouăle de pupăză, iar în Scăești, ouăle de cucuvea.

Pe când nicăeri, în Moldova, nimeni nu ucide un câne, din senin, în Muntenia este acest obicei. Așa, în Colilia, în prima zi a postului celui mare, luni dimineața, până la ceasurile 12, se ucid câinii.

În Roman, lăcustele se bat cu biciul.

11. *Se obișnuiește a plimbă animale sau oameni îmbrăcați cu piele de animale, în oarecari anolimpuri? Se ard cândva animale? Se vând insecte, etc. în orice anolimpuri? Se cumpăr paseri, etc. pentru a le pune în libertate?*

Este în de obște cunoscut că în spre sf. Vasile, flăcăii se fac urși, capre, cai. Îmbrăcându-se în pieile acestor animale, sau imitând pielea lor. În Banca, în ziua de 1 Ianuar, se fac moșnegi, îmbrăcându-se în piei de oaie.

Sunt animale care se ard.

Bursucul se arde de viu, în Băcești; în jud. Suceava sunt locuri unde cenușa țărcei (coțofenei) se dă în hrana cailor, pentru a-i îngreșa; în Cârliști, cățele turbate se omoară și se arde și în Coșula. jud. Botoșani și Găgești, jud. Fălciu, se primblă animalele prin acest fum, pentru a le feri de turbăciune; iar în Corod, jud. Tecuciu, Știubei, jud. R.-Sărat și Stolniceni, jud. Suceava, toți ai casei trec prin acest fum.

În jud. Fălciu și Bacău, șerpele se pune în ceaun și se arde și cenușa se întrebuințează pentru a vindeca mușcătura de șerpe.

În multe locuri, prin Moldova, se cumpără peseri pentru a li se da drumu. De această favoare se bucură pițigoii (Banca), și turturelele (Corod), iar în jud. Roman, mai multe alte paseri.

- 12.—*Se crede că se capătă sănătate mâncând carnea oarecăror animale, lăsându-le să moară în mână sau alingându-le? La ce vrâslă trebuie să faci aceasta?*

Durerea de piept și lipitura se vindecă înghițând inimi crude de porumbel (Banca).

Se mănâncă carne de broască țestoasă, pentru boală de piept (Urecheni, jud. Neamț).

Borș de carne de barză e bun contra unor boale (Smulți).

Oamenii cari au abuzat în tinerețe, mănâncă carne de cristel, uscată bine, ca să se mai ușureze (Bogdănești, Suceava).

Dacă omori un orbete cu mâna, e bun pentru femei, la curgerea țâțelor (Corod, Tecuciu).

Capeți putere și sănătate dacă omori ținul pământului, stringându-l de gât pe la spate (jud. Roman).

În Pașcani, jud. Suceava, se crede că e bine să ții în mână un stiglete, când moare, pentru că tremură și-ți trec frigurile.

13. De cari animale se servesc, în medicina populară și în fermecătorie, și în ce scop? Se crede că influența magică variază după anotimpul în care a fost ucis animalul?

Broasca de zemnic, pisată și amestecată cu lapte, usturoiu și păcură, e bună pentru vite bolnave, iar zeama de broască țâstoasă e leac pentru boale de stomac (Bosia).

Untul de lemn, în care s'a ținut o șopârlă, e bun pentru gălci (Perieni, Tutova).

Mântușul (pește), e bun pentru scrofule (Bosia).

Gușterului i se taie capul în luna lui mart, cu o monedă de argint, și se întrebuițează la boale de gât (Scăești, Dolj).

Ariciul și bursucul, fierț în unt de lemn, e bun pentru reumatism; broaștele tăiate în două, pentru boalele de gât; pielea de iepure pentru junghiuri (județele Bacău, Roman și Suceava).

Porumbeli tăiați în două sunt buni pentru tifos (Iași).

Pielea de nevăstuică, uscată e bună pentru friguri (Roman).

În știucă se găsește un pește mic, pe care, de-l mănânci uscat, scapi de friguri (Roman).

Puiu negru dacă mănânci în luna lui mart, ți se vindecă orice rană (Roman).

Fierea de porc e bună pentru friguri (Roman).

Buba neagră se vindecă punând peste ea pielea unui puiu cu pene cu tot; pentru viermi se face tot așa, dar puil să fie negru (Bogdănești).

Pielea de pe rânza găinei, uscată și pisată, se dă de băut în apă, pentru oprirea udului la bărbat (Bogdănești).

În Tătăruși, jud. Suceava, se spintecă de vii căței și se pun la frânturi de oase, iar în Cârliți, jud. Neamț, cine are vreo rană la picior, spintecă un cățel fără ochi, cum îl fată

căŃeaua, Ńi-l pune la rană; Ńi tot aici pentru a vindecă rănille se fierbe un Ńerpe de viu, în oală acoperită, Ńi zeama se toarnă peste rană.

Cu gândaci de turbă, în BroŃteni, jud. Suceava, se trage din cap beŃica cea rea.

CârțiŃa serveŃte la mai multe leacuri.

Prin jud. Suceava, unele femei cari fac copii Ńi le dor ŃăŃele, prind o cârțiŃă Ńi o omoară, cu mânele la spate, crezând că aŃŃfel se vor lecu. În Slobozia, jud. VlaŃca, este credinŃa că dacă cinevă este bolnav de cârțiŃă (bubă sub gât), se lecueŃte luând o cârțiŃă (un sobol), Ńi omorînd-o între degete, la spate, pentru ca să nu vadă cârțiŃa, căci dacă ar vedeă-o, nu se mai face bine. Iar prin jud. Roman se crede că e de ajuns să fi atins Ńincul pământului cu două degete, pentru ca să vindeci gâlcele celui pe care-l vei frecă la gât cu acele degete.

Multe animale se întrebuinŃează în fermecătorie.

Ariciul, broasca, pielea de Ńerpe, gâtŃeul de lup, liliacul, etc., se pun la contribuŃie de vrăjitoarele satelor.

Cu un cap de câne Ńi mătă moartă, se face de urît în Perieni.

În Bosia se întrebuinŃează picioarele, limba Ńi penele cucului, în farmecele de dragoste.

Prinzi un liliac, îl pui sub oală, pe un moŃinoiu de furnici, până-i rămâne numai oasele; dintre ele se alege numai laba, cu care se face de dragoste (Burdusaci, Tecuciu). Tot aŃa se face prin jud. Suceava, cu deosebire că dintre oase, rămâne unu în formă de greblă Ńi altul în formă de tăpoiu; de atîngi, pe cinevă, cu grebla, moare după tine, iar de-l împungi cu furca, fuge de tine de-Ńi scoate ochii.

În Slobozia, jud. VlaŃca, femeile lup caută turbat, îl descântă Ńi-i iau urletul, Ńi de acest urlet se servesc ca să ia sporul (mana) altuia. Aceasta se face, mai ales, în noaptea de sf. Gheorghe.

În Sarai, jud. ConŃanŃa, se taie capul Ńerpelui cu o monedă de argint, Ńi i se pune în gură trei fire de ustusoiu, care încolŃesc; le pui la pălărie, Ńi în seara de sf. Gheorghe.

când vin vitele dela pășune, să te sui pe ceva înalt și vei vedea vrăjitorul sau vrăjitoarea.

În Pașcani se alungă piatra (grindina) cu pielea unei broaște prinsă în beciu, jupuită de vie, și animată într'un capăt de băț de arin.

Prin unele părți din Moldova, cine vrea să ajungă la vreo demnitate, poartă în căciulă cap de pițigoiu.

14.—Se fac copturi (colaci, plăcinte, etc.) în formă de animale, sau care să poarte un nume de animal? Se vând animale făcute din pământ, etc?

Obiceiul de a face colaci în formă de porumbel, de pupăză, e răspândit pretutindeni. Hulubii fac bucuria copiilor pe vremea Paștelor. În unele localități din județele Tutova, Tecuciu, Bacău, Suceava, Dorohoiu, Botoșani, Ialomița, se fac colaci și în formă de cloșcă cu pui, cocoș, etc.

În Colilia se fac și în formă de melci.

Animalele făcute din pământ se vând în unele locuri. În București, mai cu seamă, la Moși, se găsesc animale de lut, de toată naivitatea.

Prin jud. Roman și Bacău se vând cârțițe făcute din pământul moșinoaelor lor.

15.—Se crede că morții apar sub forma unor animale?

Credința e generală. Apar sub formă de mătă, capră și țap, se crede în județele Suceava, Tecuciu, R-Sărat și Prahova; în Dobrovăț se crede că apar cu trupul jumătate om și jumătate câne, și se numesc moroi, iar în comuna Banca, jud. Tutova, se crede că apar sub formă de bivol, și se numesc strigoi.

Prin jud. Suceava se crede că copii morți nebotezați, moroi, se fac căței, mătă, și vin de miaună, sub fereastra mamei.

În Smulți se crede că morții se arată prin casa în care au locuit, sub formă de flutur.

16.—Se crede că vrăjiloarele iau forma unui animal?

Din mai multe localități din Moldova mi s'a răspuns «da», și atâta tot.

În comuna Burdusaci, jud. Tecuciu, se crede că vrăjitoarele iau forma de pasere.

17. Despre cari animale se crede că cunosc limba omenească?

Aproape prefutindeni se crede că mâța și cânele înțeleg ce spune omul; iar prin unele localități este convingerea că toate animalele cari trăesc la casa omului, îi înțeleg limba.

18.—Despre cari animale se crede că iau forma omenească, sau că ar fi ființi omenești fermecate?

În jud. Suceava se crede că rândunica, ciocârlia și cucul sunt ființi fermecate; aceiaș credință o au oamenii din Țurceni, jud. Năeamț, despre momiță.

Despre oameni transformați în animale, prin blăstămul lui Dumnezeu sunt o mulțime de legende, dar cari nu intră în această rubrică.

19.—Despre cari animale se crede că aduc copii, și de unde?

Totdeauna am crezut că poveștea cocostârcului care aduce copii, nu există la noi; primesc, însă, răspunsuri din Dobrovăț, jud. Vaslui, din Bogdănești și din alte localități din jud. Suceava, că în adevăr ar fi credința că cocostârcii aduc copii: «din țara unde trăiesc numai copii, unde a fi ea!».

20. Se povestește despre lele sau băieți lebede; despre străbuni în formă animală, sau cari aveau urechile, etc. de animal; sau despre femei care au născut animale, în loc de copii?

Despre femei care au născut animale, sunt multe povești. Despre sf. Cristofor se spune că eră cu cap de căne.

Se povestește că unele femei nasc, în loc de copii, purcei, cari se numesc *crasnic*, adică drac; aceștia chiar cum se nasc, încep a țipă și a fugi prin casă. Babele dau foc la sobă, fac jăratec mult, și iau pe crasnic la goană prin casă, și

el, neavând alt loc de scăpare, sare în sobă, unde se arde (Perieni).

21.- Sunt ceremonii la naștere, la nuntă, sau la moarte în care figurează un animal? Ce animal se mănâncă la masa dela nuntă?

În scăldătoarea copilului se pun și pene de paseri, ca să fie copilul ușor ca paserile.

Prelutindeni, la nuntă, se mănâncă paseri: găini, mai ales, precum și carne de vită. În Colilia, găina dela masa de nuntă e vâpsită cu roșu.

22.- Se pune în vârful caselor și alor așezări, un cap de animal, făcut din lemn sau din alt material? Se întrebuează craniile pentru protecția caselor, a copiilor?

Cap de cal mort se pune în capul parilor dela gard, pentru protejarea caselor. În unele locuri se face aceasta pentru a feri de deochi (Bosia, jud. Iași); în altele, ca să nu mănânce lupii dobitoacele (Găinești).

În Smulți se pune, pe casă, chipul unui cap de cal sau de cucoș. În Piatra-N., acest cucoș e de tablă.

În Holda, com. Broșteni, jud. Suceava, în vârful caselor, la cei mai chiaburi, se face din lemn sau din tinichea, un cucoș și o găină. Cucoșul se așează într-o parte a vârfului casei, și găina de cealaltă parte.

În Perieni, când se ivește molima «holera găinelor», se spânzură, în țărșul porții, o găină moartă, zicând că fuge boala.

23.—Ce animale se pun ca firme la hanuri sau ca sfârleze pe case?

Se pun: cucoși (Bosia); cai, cucoși, urși, pisici, pești (Smulți), iepuri, vulpi, urși, oi, cocoși (Slobozia); lupi, porumbei, pești, lei (Ialomița, Tecuciu, Constanța, Dolj); paseri (Bogdănești).

Ca sfârleze la case se pun, în Tătărăuși, figuri de cai.

24. -*Sunt jocuri de copii sau ceremonii în cari să se imi-
teze animalele, sau căroră să li se dea nume animal?*

În cele mai multe din jocurile copiilor noștri figurează a-
nimalele. *De-a iepurașul, de-a mama gaia* cu cloșca și puii,
de-a cucu în grădină, de-a lupul și oile, etc., sunt jocurile
favorite.

Afară de acestea, sunt jocuri în care copiii își dau diferi-
te nume de animale.

25. *Se crede că trebuie a îngropa animalele moarte
(pentru cauze superslujioase?)*

La această întrebare nu am primit nici un răspuns.

I N D I C E.

- Ac—I. 1671, 1858, 2254, 2280.
 acoperemânt—II.
 Adam—III, 539.
 aguridă—IV.
 ajuns—V. 1500.
 ajunul Crăciunului—21, 289.
 alăptare—78, 385, 597, 893.
 alb—3087.
 albeață 4479 și următori.
 albie—VI, 2315.
 albină—VII, 1160, 3393.
 albinărel—VIII.
 aldămaș—IX.
 Alexie—X.
 aluat—XI, 2088.
 alun—XII, 1674, 3684.
 alună—1398.
 alunică—3337.
 aluniță XIII.
 amăgire—XIV.
 amărăciune—XV.
 ambisex—1060.
 amețelă—3823, 4484.
 amorțire—XVI.
 an bogat—1310.
 an mare 1597.
 an nou—XXI.
 an sărac—1310.
 Ana (sf.) XVII.
 anafură—2384.
 Andreiu (st.) XVIII, 1268, 1966, urm.
 animal XIX, 57.
 animal negru 56, 265, 2187, 2188, 4041, 4143.
 animal care vorbește—53, 116, 335, 336 , 1599, 4150.
 Antehrist—XX.
 anus—XXII.
 apă—XXIII, 118, 160, 208, 286, 1404 urm., 1731, 2096, 2561 urm., 2862, 3471.
 apă curgătoare—1708.
 apă descântată—568.
 apă moartă—112, 113.
 apă neîncepută—408, 409, 619, 1501.
 apă prefecută în vin 116.
 apă trecătoare—2190.
 aplecate—681, 4485.
 arat 4163.
 arătură—1097.
 argea—659.
 argint—XXIV.
 argint viu—1835.
 arhanghel XXV.
 ariciu—XXVI, 3058, 4018.
 arie—654.
 arin 924.
 aripa—XXVII, 2583.
 armăsar 3617, 3618.
 armată XXVIII.
 armean—XXIX.
 armîndeni—XXX.
 arnici—128.
 aruncat (ac)—10.
 arvuna 129.
 asamanare 2249, 2536.
 ascuțit 694.
 asfințit—606.

- aşchie—130, 1242.
 aşternut—15.
 ață—XXXIV, 6, 8, 9, 14, 276, 880, 3233.
 augur—XXXV.
 aur—152.
 Avel—1926 urm.
 avere—153.
- Babă—136, 151.
 băiat—3.
 balaur—154, 3674.
 bale—XXXIX.
 baligă—XL, 207, 1262, 1437.
 ban—110, 159, 200, 201, 1484, 1730, 2409, 2468, 2732.
 bani—60, 456, 724, 728, 933, 934, 956, 1750, 1917, 1937 urm., 1957, 2346, 2689, 2843, 2988, 3342, 3413, 4136.
 baniță 176.
 barabule 936.
 barbă XLIII, 172.
 bărbănoc—2339.
 bardă 179.
 bărdan—1886, 1890.
 bărdiță—2835.
 bărna 180.
 barză—483, 816, 823, 824, 1422.
 bătaie—XLVI
 bătălie—986.
 bătătură XLVII, 466, 3347, 3850.
 batistă—1230, 2712
 bătrâneță XLVIII, 2417.
 baț—192.
 băutură—L, 417, 1571, 2368.
 beat—2135.
 belitură—1882, 4486.
 belșug—LI, 22, 25, 739, 749, 941 1340, 1529, 1612, 1627, 2086, 2132, 2577, 2924. 2998, 3038, 3715, 4487.
 benchiu—1123, 1125.
 beșică—250.
 beșină—251, 644, 685, 4488.
 bete—189, 252, 323.
 bețiv—193, 200 urm., 535.
 biserică—LV.
- bivol—3076.
 Blagoviștenie—LVI.
 Blajini 2941.
 blândă 256.
 blăstăm LVIII, 1723.
 blid—LIX. 2072, 2362.
 boală LX, 4, 69. 74, 75, 81, 96, 103, 158, 176, 341, 389, 436, 524, 568, 604, 651, 814, 819, 841, 901, 909, 963, 1028, 1273, 1321 urm., 1377, 1381, 1387, 1516, 1668, 1695, 1874, 1926, 1981, 2055, 2106, 2340, 3376, 3412, 3418, 3493, 3556, 3718, 3945. 3946, 4477.
 bolă lumească—290.
 boală rea 4489.
 boage—2589.
 bob LXII, 1829.
 boboc 294, 2134.
 Bobotează 75, 214, 296, 287, 941, 1659.
 bocet LXIV, 2343.
 bogăție—LXV.
 boi gemeni—270, 271.
 boji—3299.
 bold—LXVI, 11.
 bolfă 415.
 bolnav—2382 urm.
 bolovan 3361.
 borș LXVII. 388, 392, 396, 1628, 1952, 2575, 3234, 4169.
 bostan LXVIII, 362.
 boșorog—3251.
 botez—LXIX, 1279, 2260, 2369, 2491.
 bou—LXX, 1809, 1810, 2242, 2325.
 brad—LXXI, 229, 230, 853, 924, 1032, 2244, 2255.
 brâncă—332, 3254 urm., 3868.
 brândușa—2872, 5257.
 brânză 343, 3484, 3796.
 brâu—LXXIV, 2133.
 broască—LXXV, 93, 415, 1427, 1428, 2243, 2548, 3258, 4498.
 brotăcel—1423.
 brumă, vezi vremea.
 bubă—LXXVI, 3162, 3498.

- bubă neagră—413.
 bubat—1305, 1306, 3269.
 bube dulci—868.
 buboiu—315, 369, 4532.
 bucate—416, 417, 778.
 bucium—2029.
 bucluc—417.
 bucurie—LXXIX, 1576, 1577, 2845.
 bufniță—4490.
 buhaiu—LXXX, 3899.
 bujor—422.
 bumb—1736.
 Bunavestire—22.
 buratec—LXXXII, 1432.
 buric—4140.
 buruiană—LXXXVI, 4477.
 busuioc—441 urm., 1219, 1676, 2854, 3086.
 butoiu—419.
 butuc—445.
 buză—LXXXVII, 2581.

 Căciulă—LXXXVIII, 2070, 3067.
 cadelniță—LXXXIX.
 cafea—XCI.
 cahlă—458.
 caier—455, 4051.
 Cain—1926 urm.
 cal—XCIII, 493, 926, 1115, 1417, 1480, 1622, 2334, 2794, 3082.
 călărie—3563.
 călătorie—XCIV, 816, 1962, 2020 urm., 2147, 2334, 2779, 4044.
 cald—569.
 căldare—XCV.
 căldură—507.
 calendar—4236, 4491.
 calicie—1889.
 călugăr—XCVII, 3011.
 călugăriori—2871.
 călușar—1416, 3384.
 cămașă—XCVIII, 131, 290, 1226, 1305, 1787, 1953, 1972, 2153, 2272, 2283, 2887.
 cană—XCIX.

 candelă C.
 câne—CI, 45, 58, 79, 625, 776, 1210 urm., 1266, 1452, 1567, 2018, 2221 urm., 2493, 2502 urm., 2579, 2966, 2968, 3014, 3074, 3280, 3287, 3365, 3632, 3912, 4413, 4510.
 cânepă—CII, 797, 1798, 3253, 3888.
 cântăreț—83, 2958.
 cântărire—1110, 1272 urm.
 cântec—104, 399, 595, 1215, 2090, 2144.
 cap—CIV, 58, 2391, 3054, 3316.
 cap de cal—476.
 căpac—626.
 căpăstru—627.
 căpătăiu—628.
 căpistere—629.
 capiște—415.
 capră—630, 3075, 4495.
 căprioară—631.
 cărăbuș—632, 3018, 3021.
 cărămidă—16.
 cărbune—CXII, 89, 280, 290, 1121, 1122, 1419, 2840, 3341, 3533.
 cârcâiac—CXIII, 2506.
 cârcel—637.
 cârciumă—638, 1662.
 cârciumar—199.
 carne—CXVI, 2587.
 carpân—642.
 cârpă—864, 1413.
 cârpeală—643, 2228.
 cârstel—644.
 carte—CXX, 2639, 2740.
 cârțiță—CXXI, 453, 2319.
 căruță—651.
 casă—CXXIII, 238, 239, 808, 2285 urm., 2385, 2394.
 căsătorie—94, 1724, 1725.
 căsnicie—247.
 castravete—CXXIV.
 caș—682, 1401.
 caș (la gură)—2068, 4469.
 câștig—457.
 catalige—3159.
 cătănie—3746.

- ceafă 602, 683, 2223.
 ceaiu – 684.
 ceapă—CXXVIII, 2108, 2640, 2873, 4130.
 ceară—CXXIX.
 ceartă CXXX, 1368, 2101, 2765, 3420, 3448, 3555, 3795.
 ceas bun 2701.
 ceas rău—1873, 2701.
 ceasornic—698.
 ceață – 699.
 ceaun 700, 2006, 2010 urm.
 cel rău—3122.
 cenușă—CXXXIV, 1123, 1304, 1989, 2305, 3690, 3881.
 cer—CXXXV, 273.
 cerb 106, 715.
 cerc—419, 716.
 cercel—CXXXVIII, 258, 4086.
 cernut—272.
 chef—CXL.
 cheie—719.
 chelbe—8495.
 chelie – 723.
 chibrit—CXLII, 171, 2853, 2969.
 chidie—4416.
 chiper 693, 3513.
 chilie 730.
 cicoare—CXLIV.
 cimbrisor—3623.
 cinste—1311, 2141, 4132.
 cioară CXLV, 788, 1544, 1546, 2917, 3230, 3361.
 ciocan – 741.
 ciocan (hluj)—705.
 ciocănitore – 742.
 ciocărlan – 4334.
 cioplitură—743.
 ciorap CXLIX, 1269.
 cioroiu – 125.
 cisme – 732.
 ciubăr 2273.
 ciudă CLI.
 ciupercă—749.
 ciur—CLIII, 381, 382, 409, 2532, 2882, 3252, 3497.
 ciurel—789 urm.
 clește – 725, 3250.
 clopot—CLV, 70, 245, 590, 595, 1813, 1847, 2351, 2353, 2404, 2658.
 clopoțel sleit 83.
 cloșcă CLVI.
 cloșca (constelație) 804.
 coadă 805.
 coasă—3118.
 coate 2106.
 cociorvă—806, 1106, 3206.
 cocoloș – 807.
 cocostârc CLXI, 261, 1372, 1773, 2731.
 cocoș, v. cucos.
 codiță – 441, 825.
 codobatură – 826.
 cofă—CLXIV, 137, 142 urm., 721, 2475.
 coji (de ouă) 801.
 cojoc 2434.
 colac—CXLX, 2370.
 colastră – 833.
 colind 403, 3939.
 colivă CXVII.
 cometă – 3364.
 comoară CLXVIII, 150.
 copac – CLXIX, 1233. v. și pom.
 copcă 854.
 copil CLXXI, 136, 1198 urm., 1363 urm., 1960, 2160, 2358, 2518.
 copil din flori – 1270, 1984.
 corb 908, 4489.
 cornişor—909.
 coropişniță – 910.
 corp – CLXXV.
 cosciug—918.
 cosit—3264.
 coș – CLXXVI.
 cot – 921.
 coteț—3478.
 cotor—922.
 coțofană—923 v. țarcă.
 covată—38, 1259, 2088, 3479.
 covățică – CLXXXI.
 Crăciun—CLXXXII, 116, 2160
 craiu nou—CLXXXIV, v. luna.

- crasnic—938.
 crâstel—929.
 creștere—72, 912 urm., 922, 1587 urm.,
 2058, 2160, 2261, 3287, 3871, 4492.
 crier—940.
 crivăț—941.
 croit—3410.
 cruce—CLXXXVIII.
 cuc—CLXXXIX, 57, 2030, 2327 urm.
 cucoară CXC, 1472.
 cucoș—CXCII, 482, 655, 1236, 2400,
 2855, 3194, 3304, 3605.
 cucuiu—599.
 cucuruz—230.
 cucuveică—CXCII, 2318, 4345.
 cuib—809 urm.
 cuiabar—1530.
 cuiu—641, 1020.
 culbec—CXCIV.
 culcat 2104.
 cumătru—2410.
 cumnat—2017.
 cumpărare de copii—859, 863.
 cununie—CXCIV, 94, 97, 732, 1921 urm.,
 2925 urm.
 cuptor—CXCVI, 2553.
 curcă—CXCIV, 781.
 curcubeu CXCIII, 826, 1673.
 curea—1165.
 curechiu—574, 1063, 2494.
 curvar—1064, 2903.
 cusătură 14, 2412.
 cusut—276, 1446, 2225, 2883, 3320.
 cutremur—CCI, 603, 2992 urm.
 cuțit—CCII, 1486, 1636, 1763, 1834,
 1853, 2369, 2564, 2865, 3304.
 cuțit (boală) 2797.
 Dalac—414.
 daltă—608.
 damblă—CCIII.
 danț 2168.
 dar—CCIV.
 dare (ceva din casă)—18, 21.
 dărnicie—1077.
 deget—CCVI, 2250, 2844.
 deochiu—CCVII, 23, 37, 806, 2648, 2642,
 2703.
 depănare 1129.
 desbinare (în căsnicie)—1552.
 descult—1130, 4046.
 desgropare—1131.
 deșteptăciune—CCXI, 432, 435.
 diavol—16, 1351, 1381, v. drac.
 dihanie—51, 1303.
 dihor—1136, 1523.
 dinte—CCXIII, 12, 15, 653, 1287, 1666,
 2312, 3248.
 Dochia,—1148.
 dohot—1189, 1268.
 doniță—88, 89.
 dor—1492.
 dormit—60, 488, 606, 1233, 1235, 1364,
 1885, 2220, 2309, 2263, 2359, 3106,
 3500.
 dovleac 4068.
 dovlete—4524.
 drac—CCXV, 84, 152, 209, 765, 1454,
 1517, 1595, 1716, 1864, 1953, 1996,
 1997, 1999, 2070, 2078, 2112, 2187,
 2212, 2452, 2922, 3042, 3142, 3243,
 3531.
 drăgaica—99, 100.
 dragobete—CCXVI, 3079.
 dragoste—CCXVII, 39, 692, 970 urm.,
 3360.
 drum—1231.
 drum încrucișat—498.
 dubală—1841.
 dugheană—2169.
 duh bun—91, 1163.
 duh necurat—CCXIX, 1294.
 duh rău—90, 550, 2041.
 duminecă—CCXX, 372, 525, 536, 613,
 802, 1025, 1309, 1514, 2099.
 duminica mare—1827.
 Dumitru (sf.)—1340.
 Dumnezeu—2071, 2100, 2212.
 durere de cap—58, 605 urm., 677, 1963,
 2102, 3785.

dușman—238, 570, 1985.

dușmănie—CCXXI.

Eclipsă—3362.

Eva—16.

evanghelie—604, 616.

evreu—3196, 8197, v. jidan.

Facere de bine—44.

Fagure—1257, 4493.

făină—CCXIII, 489, 928.

falcă de cal 472.

falcăriță—1262.

fântână—CCXXX, 86, 98, 367, 1216, 1477, 1856.

fapt—1277, 1278.

Faraon—2939.

farmec CCXXVI, 74, 347, 365, 744, 1515, 1698, 3196, 3608.

fasole 387, 3213, 4069.

fașă—322, 389, 1279.

fată -3.

față—CCXXVIII, 1855.

femeie—CCXXX, 13, 1505.

fereastră—CCXXXII, 79, 1473, 2119, 3874.

fericire—1701.

fiară sălbatecă—1301, 1332.

fiare—1300.

fier—CCXXXI.

ființă omenească transformată în animal—2660.

Filipi—CCXXXV, 702, 1972, 1989, 4149.

fin—CCXXXIV.

flăcău—1307.

flămând—2007, 2062, 2082, 2863, 2864, 3008.

flecar—1308.

floare—CCXXXVIII, 1525, 2418, 2569.

floarea soarelui—618, 1425.

Florii—CCXXXIX, 834.

fluier—1081, 1318, 3805, 3806.

fluierat—669, 1378.

fluture—CCXLI, 3415.

foame—1330, 2110.

foamete—CCXLIII, 225, 1528, 1529, 2099, 2454, 5529.

foarfece CCXLIV, 532, 695, 1759.

foc—CCXLV, 19, 87, 111, 315, 371, 375, 376, 391, 780, 781, 1081, 1084, 1538, 1879, 2047, 2157, 2752, 1971, 2190, 3476, 4001.

foc nestâns—2448.

foc viu—1278, 1358, 4189.

Foca—1379.

focuri (boală) 388, 2575.

fotografie—CCXLVI.

frământat 1891.

frânghie—2658.

frântură—1392.

frate—1393.

frate de cruce 1393.

frică 2568, 3073, 3074.

frig—CCL, 1383, 1696, 3179, v. vremea.

frigare—1812.

friguri—CCLI, 121, 366, 3009, 3454.

fructe—CCLIII, 1440.

frumuseță—98.

frunte—2810.

frupt—1443, 2066.

frupt alb—3235.

fudulie—131, 1446

fuior—CCLVI, 591, 1284, 3120.

fulger—CCLVII, 572, 1296, 2155, 2766, urm.

fum—CCLVIII.

funie—427, 1847, 2555.

funingine—1050, 1850, 3222

furcă—CCLIX, 1811, 2495, 2538, 2662, 2786.

furculiță 2865.

furnică—CCLX, 226, 2967, 3085, 303.

furnicar—2838.

furt—CCLXI, 283, 316, 443, 1071, 1448, 1494, 1681, 1851, 2071, 2567, 2582, 2583, 3123, 3166, 3721, 3749, 4191, 4219, 4234, 4514.

furtună—985, 1487, 1918, 2398, 4116, v. vremea.

fus—CCLXIII, 1081, 1083, 2662, 3658, v. țesut.

fustă CCLXIV.

- Gădîlire—1225, 2781.
 gate—1335.
 găină—CCLXX, 233, 1643, 1688, 1833,
 2331, urm., 2338, 2400, 3087, 3245,
 3441, 3584, 4048.
 galbănare 1560, 3527.
 gălbănuș—1560.
 gâlceavă 448.
 gâlcı—CCLXVII, 2014, 2153.
 gândac CCLXVIII, 35.
 gândaci de matasă 1127, 1566.
 gânsac 3617.
 gard 1567.
 găscă—CCLXX, 781, 2725, 3087.
 gât—CCLXXI, 197, 210, 211.
 geană CCLXXII.
 gemeni 1579, 2626, urm., 3817.
 ger 1476. v. vremea.
 ghebos—881, 1585, 2571.
 ghem CCLXXV, 913, 2819.
 Gheorghe (sf.)—216, 273.
 ghiață—1590.
 ghimpe CCLXXVII.
 ghindă 225.
 ghizdèle—1477.
 gingii—107, 1593.
 glie—1594.
 glonț 1595.
 goană 1596.
 gospodărie 27.
 grădinărie—1597.
 graiu—1598, 1599.
 grâu CCLXXXIV, 980, 1062, 1391,
 2692, 2804, 3302.
 grăunțe—383.
 graur 1532, 1616.
 greață—CCLXXXVI.
 greblă 1213.
 grier CCLXXXVII.
 grindă 2357.
 grindina—CCLXXXVIII, 221, 1315, 1461,
 1603, 1793, urm., 1821, 2207 urm.,
 3209, 3757, 4090.
 groapa—CCLXXXIX, 2429.
 grumaz 1315.
 guler—1756.
 gunoiu—395, 775, 1304, 1305, 1641 urm.,
 2543, 2743, 2884, 3044, 3305.
 gură CCXCI, 107, 1663, urm. 2077,
 2933, 3292 urm.
 gușă—CCXCII.
 gușter—1675.
 gutuiiu—255.
 gutunar—CCXIV
 guzan—168.
 Haină—2227, 2278, 3501, 3502.
 ham—1682.
 Hăralambie (sf.)—3099.
 helge 149, 2505.
 holteiu—2160.
 horn—CCXCVII.
 hotar—CCXCVIII.
 hoț—CCXCIX, 120, 2567, 3892, 3893.
 hrană—891.
 hrean—1694, 3978.
 huhurez—3740, 4252.
 hulub—CCCII, 2721.
 lad—6, 3246.
 iapă—1704.
 iarbă—625, 1827 urm. 3208.
 iarba fierului—120, 1705.
 iarbă mare—3069, 3750.
 iarnă—735, 987, 1706.
 iască—1707.
 ibovnic—344, 1229.
 icoană—CCCVII, 1376, 2350, 2365, 2756.
 ied 1184, 1716.
 iedeș—2332.
 iele CCCIX, 86.
 iepure—141, 146, 499, 1620, 2527, 3309,
 3311.
 Ignat—3621 urm.
 Ilie (sf.)—41, 152, 1214, 1369, 1377, 2134,
 2207, 2210.
 incendiator—1361.
 inel CCCX, 257, 258, 266, 1906, 2349,
 2360, 2452, 3770, 4086.
 inimă 977.

- insecte—1726.
 iscoadă—1727.
 ițe—1728, 2281.
 izbândă—1070.
 izbitură—87, 4507.
 izmene—3988.

 Îmbătrânire—15, 77, 1729
 • Îmbrăcăminte—CCCXV.
 împrumut—CCCXVI, 5, 9, 52, 60, 751,
 762, 1989.
 împușcat—2952.
 împușcată—1762.
 încălecare—4494.
 încălțat—1980.
 încrucișat—66, 2882.
 îndărăpt—65, 66, 111.
 înfășat—1293.
 inger—CCCXVIII, 1069, 1164, 1183,
 2073, 4495, urm.
 îngreunată—523, 2265, 2407, 2416. v.
 însărcinată.
 înnebunire—2091.
 innec—99, 100, 1766, 3198, 4498.
 innecat—4499.
 înrudire—1738.
 însărcinată—123, 390, 427 urm., 450,
 542, 1027, 1307, 2103, 2390, 2509
 urm., 2523, 3052 v. îngreunată.
 înșurătoare—CCCXX.
 întîmpinare—1782.
 întoarcere din drum—494, 495.
 întorsură—192.
 înțarcare CCCXXII, 515, 1135, 3399,
 4094, 4114.
 învălitoare—15.
 învățătură—1788.
 înviere—1689, 2158.

 Jâr—3019.
 Jidan, Jidov—CCCXV, 141, 142, 148,
 205, 944.
 jiganie—627.
 jidogie—4500.
 joc—589, 3735, 4224 urm.

 joi—CCCXXVI, 334, 773, 1025, 1374,
 1603, 1630, 1740, 3203, 3568, 4889,
 4149.
 joia mare—70, 308, 410.
 judecată—CCCXXVII.
 jug—CCCXXVIII, 2264, 2401, 2804.
 juncă—1835.
 junghiu—CCCXXIX.
 jurământ—CCCXXX, 2535.
 juvină—32 urm., 667, 2170.

 Lac necurat—82.
 lacată—120, 1606, 1670.
 lăcomie—5105.
 lacrimă—1820, 2430, 2432.
 lăcustă—CCCXXXII, 1258.
 lăicer—2496.
 lampă—1824.
 lână—CCCXXXIV.
 lanț—1290.
 lapte—CCCXXXV, 3595.
 lapte acru—282.
 lăstun—3217.
 lături—3250.
 lăutoare—440, 1307, 1238, 1245, 1772,
 1953, 2269, 2886, 2957 urm., 3043,
 3060 urm.
 leac—281.
 leagăn—914, 1192, 1850.
 legume—1851.
 lehuză—CCCXXXIX, 806, 1106, 1294,
 2479.
 lemn—656.
 lemn cânesc—578.
 lemnul Domnului—656.
 lene—1863, 2213.
 leșie—624, 2886.
 leturghie—CCCXLI.
 liliac—CCCXLIII, 2525, 2726, 3717,
 4014.
 liliac (arbust)—1866.
 limbă—CCCXLIV, 1241, 2572, 2578,
 2657.
 limbar—CCCXLV, 1338.
 limbrici—1881.

- lin 1882.
 lindina – 1953.
 lingoare 253.
 lingura—CCCLXIX, 402, 1081, 1083, 1113, 1114, 1185, 1880, 1113, 2059, 2690.
 lînți CCCL, 3252, 3253.
 lipitoare 199, 1146.
 lipsa 1527.
 logodnă CCCLI. 247.
 lopată 1213, 3206.
 luceafăr CCCLII.
 lucin 1971.
 lumânare 268, 1040, 1120, 1198, 1199, 1386 urm., 1911, 2158, 2236, 2258, 2352, 2374 urm., 3282.
 lumea cealaltă—1290, 1302, 1352, 1359, 1477, 1478, 1494, 1732, 1825, 1826, 1845, 1915, 1921, 2060, 2222, 2407, 2409, 2480, 248, 2596, 2828, 2995, 3231 urm., 3037, 8317.
 luminăriță 2031.
 luna—CCCLV, 168, 768, 774, 847, 1624, 1648, 1926, 2149, 2835, 3215, 8351, 8365, 3397, 4066, 4464
 lunatec—CCCLVI, 2786.
 luni CCCLVII, 68, 160, 102, 892, 449, 770, 1307, 1382, 1643, 1739, 1784, 1530, 1760, 1939, 2066, 2081, 2295, 2684 urm., 2869, 2886, 2915, 3062, 8100, 3450, 3452, 3885.
 lup CCCLVIII, 22, 143, 476, 639, 702, 1048, 240, 1804, 1805, 1853, 1421, 1646, 2016, 231, 2205, 2822, 3165, 3260, 3553, 4019, 4180 urm., 4502 urm.
 lut—1881, 1992.
 Mac 1993, 2206, 4084 urm.
 Machedon 1995.
 macinat 1618.
 Măcintci—507, 1640, 4501.
 măgar 1996.
 Maica Domnului 179, 1187, 1849, 1997, 2204, 2982, 2983, 3035, 3042, 3043, 3350, 3731, 3758, 3855, 3859, 4074.
 maiu – 1752.
 mălaiu 1252, 2752, 2962.
 malin 458.
 malură 1999.
 mamăligă 241, 242, 882, 485, 577, 1881, 1999, 2065, 2086, 2205, 2948.
 mană CCCLXVI, 20, 221, 228, 229, 230, 4502. v. vacă.
 mână—CCCLXVII, 14, 107, 195, 1391, 2251, 2274, 2856, 2425, 2428, 2471, 3334, 3426, 3457, 3458, 3907, 4378.
 mănăstire 2056.
 mănăcare CCCLXIX, 1297, 1669, 2549, 2591 urm., 2670, 2734 urm., 2779, 2829, 3012, 3094, 3432.
 mănecă 2128.
 mânia CCCLXXI, 303.
 mântuș—2889.
 mînz CCCLXXII, 187, 477, 478, 479, 1113, 1114, 1433, 4503 urm.
 mar CCCLXXXIV, 289, 492, 1629, 2134, 2576.
 margele CCCLXXIV, 1224, 1814, 8181, 4086, 4287, 4211.
 Mărina—8113, 4506.
 marire—CCCLXXV.
 maritat 1652 urm., 1661, 2138, 3890, 4117, 4476.
 marți CCCLXXVI, 102, 103, 801 334, 486, 521, 772, 1374, 1603, 1742, 1757, 1843, 894, 2272, 2515, 2820, 3568, 3834, 3885, 4516.
 mărtisor—CCCLXXVII, 1282.
 Marțole—2148.
 masa 2156, 2964.
 masele—CCCLXXIX, 1380.
 măsurătoare—2288.
 matragună 2342, 4223.
 matreață—705, 1238, 3091.
 mătreață de cal 2159.
 mătura—CCCLXXX, 318, 575 624, 913, 1771, 1853, 2282, 2771, 3659, 3670, 3878 urm.
 măturat 1968, 2292, 2868, 3136.

- mătă—CCCLXXXI, 45, 58, 539, 624, 776, 1210 urm., 23 0, 2329, 2493, 2727, 2858, 2895, 3014, 3424, 3603, 3797, 4004, 4229, 4248.
- mățișoare—1815.
- mazere—293, 2204, 2437.
- melc—2570.
- melesteu—CCCLXXXIII.
- meliță—2954.
- mers 1288, 2212, 2275, 2308.
- mășunele—3401.
- miel CCCLXXXVI, 478, 4503.
- miercuri—643, 675, 676, 1770, 1894, 2221, 2869, 3140, 3303, 3429, 3886, 4045.
- miere—22, 25.
- mijloc—733.
- minciună—CCCLXXXVIII, 1503.
- minciunos—602, 3039.
- mintă—2769, 3916.
- minte—CCCLXXXIX, 13, 525, 2084.
- mințire—2057.
- mire—2231, 2253.
- mireasă—CCCXCI, 1683 urm., 1978, 2257, 2339.
- miriște 2234.
- mirtă—2341.
- mititel (contrar lui urieș)—840.
- moalele capului—598.
- moară—285, 288, 1245, 1681, 1999, 2235, 2256.
- moarte—CCCXCIV, 7, 54, 337, 346 urm., 454, 521, 522, 537, 545, 546, 549, 558, 563, 601, 662, 663, 674, 738, 755, 862, 899, 902 urm., 925, 964, 966, 975, 1007, 1014 urm., 1026, 1062, 1079, 1298, 1390, 1393, 1504, 1553, 1554, 1555, 1574, 1599, 1639, 1640, 1709, 1711, 1724, 1725, 1728, 1756, 1758, 1780, 1802, 1817, 1844, 1857, 1858, 1668, 1871, 9 7, 19 2, 1945 urm., 1978, 2185, 2218, 2790, 2803, 2956, 2972, 3014, 3016, 31 5, 3185, 3199, 3244, 3326 urm., 3343, 3349, 3354, 3409, 3421, 3455, 3576 urm., 3680, 3849, 4044, 4048, 4071, 4131, 4492, 4543.
- moașa—327 urm., 2478.
- moleșniță—213.
- molie 841, 2481.
- mormânt 94, 111.
- moroiu CCCXCVI
- mort 14, 44, 80, 94, 110 urm., 206, 575, 1299, 1329, 1662, 1689, 2 50, urm., 2078, 2574, 2713 urm., 2837, 2892, 3355, 3498, 3873, 3907.
- moși 2484.
- mucenici CCCXCVIII.
- nuci 284.
- muma pădurii CCCXCIX, 489, 3191.
- muratură—CCCC, 2750.
- musafir CCCCI, 727, 1005.
- musca—CC CII, 225, 14 6, 15 4.
- musă (la buză) 51.
- muștața 2750, 3566
- mușcătură—CC CCIII, 571 urm., 2667, 45 8.
- mușinoinu 341.
- mușteriu CCC IV 1662, 2169
- mutatoare 93.
- muțenie CCC V, 172
- Nafură 1867, 3310, 3717.
- năjit 107, 4511 urm.
- nalbă 220.
- nălucă 2512.
- napărcă 2513.
- napaste CCCCVIII. 1843, 2005, 2011, 2152.
- năpatcă 4514.
- nărav 2516.
- nas CCCX 2833.
- nasdravan 990, 2522
- naștre (C XII 24 427, 430, 533, 73, 825, 855 urm., 907, 993, 995, 1018, 1082, 1226, 1272, 1358, 1508, 1519, 1994, 2103, 2180, 2789, 28 1, 2953, 18, 3443.
- nălâng—872, 878.
- navalnic 122.
- nebulie 869, 4 173.

- necinste—3210.
 necredință în căsnicie—556, 557.
 necuratul 886, 1487 v. drag.
 nedreptate—2646.
 negel—CCCCXIV, 2 23.
 negoț—CCCCXV, 2762.
 negru (animal)—988, 3804.
 negustorie—508, 2507, 2508.
 nemâncate (pe)—57.
 nemilostive—103 v. iele.
 nenorocire—56, 736, 1710, 1730, 2659.
 neputință—CCCCXVI.
 nespălat—2092, 2098, 3289.
 nevastă—1888.
 nevastăuică—CCCCXVIII, 2501.
 ninsoare—213, 2670 v. vremea.
 noapte—CCCCXX, 86, 88, 89, 167, 2414, 2422, 2795, urm., 3437, 3437, 3488.
 nod—2412.
 noiță—2355, 2744 urm., 4515.
 nor—4515.
 noroc—CCCCXXI, 31, 41, 43, 129, 172, 423, 445, 512, 518, 640, 661, 725, 926, 1311, 1473, 1659, 2092, 2095, 2217, 2802, 2940, 2955, 3031, 3037, 3340, 3341, 3591, 3896, 3948, 4143, 4167, 4168.
 nuc—CCCCXXII, 2247.
 nucă—CCCCXXIII, 3747, 3749.
 nuiă—4515.
 nume—278, 862, 879, 901.
 nuntă—CCCCXXIX, 169, 640, 830, 1017, 1284, 1507, 1508, 2096, 2255, 2264, 2653, 2826, 3114.
 oaie—CCCCXXV, 807, 1160, 1161, 1289, 1306, 2150, 2470, 3340, 3520.
 oală—CCCCXXVI, 781, 981, 1247, 1839, 1939, 2963, 3431, 3915.
 oală cu unt—449.
 oaspete—CCCCXVII, 298, 551, 552, 923, 1009, 1010, 1361, 1470, 2089, 2179, 2180, 2975, 2976, 3485, 3799, 3978, 4134.
 oboroc—782, 783.
 obraz—1248, 1481, 2157, 2869, 2870, 3113.
 ochi—CCCCXXX, 167, 688, 1087, 1088, 1090, 1320, 1497, 2385, 2454, 2677, 2787, 2845, 2846, 3334.
 oftigă 630, 1702, 1703, 2177, 2893, 2894, 3359, 3903.
 oglindă—CCCCXXXIII, 373, 1137, 1138, 1217, 1990, 2095, 2364, 2730, 3289.
 ologeață—132.
 om—2905.
 om bătrân—27.
 om tânăr—26.
 oman—4528.
 omăt—215, 2906, v. vremea.
 omor—2159, 2477, 2907.
 opincă—1173.
 orbalț—2908.
 orbete—8818.
 orbire—3507.
 orz—3877.
 os—1250.
 osânză—2908.
 Osie (sf.)—1971.
 ospăț—2369, 2380.
 otova—2026.
 otravă—1472 3633.
 oțet—2910.
 ou—CCCCXL, 46, 375, 386, 401, 492, 784, 785, 792, 991, 992, 1115, 1153, 1190, 1191, 1429, 1439, 1483, 1496, 1517, 1518, 1561, 1583, 1632, 1672, 1785, 1786, 1816, 1958, 2046, 2224, 2367, 2499, 2640, 2681 urm., 2776, 2806, 2873, 3104, 3110, 3413, 3438, 3482, 4009, 4090, 4139, 4540, păcat—CCCLXI, 9, 108, 119, 216, 368, 462, 539, 594, 600, 690, 681, 811, 1354, 1355, 1627, 1643, 1655, 1694, 1708, 1792, 18 4, 1862, 1877, 1951, 2000, 2011, 2056, 2420, 2439, 2455, 2953, 2977, urm., 3005, 3119, 3121, 3180, 3716, 3775, 3818, 4043.
 păducel—3157, 3158.
 păduche—CCCCXLIII, 1480, 1953, 2254, 2256, 3166, 4186.

- pagubă CCCCLXIV, 654, 750, 952, 954, 1362, 4160, 1551, 1658, 1974, 2043, 2056, 2132, 2162, 2165, 2218, 2924, 2954, 2998, 3098, 3321, 3451, 3911, 4104, 4148.
- pahar – 2380.
- paingăn – CCCCLXXV, 225, 2859, urm., 4538.
- pălărie – 3067, 4516,
- palma CCCCLXI, 16, 159, 181, 297, 2070, 2843, 3687.
- pământ CCCCLXVII, 119, 539.
- pană 371, 888, 1676, 2433, 3013.
- pândă – 1727.
- pâne – CCCCLXVII, 214, 357, 1145, 1249, 1376, 2370, 2741, 2772, 2948, 3325, 4137.
- pâne (recolta) – 1325.
- pantece 3011, 3348.
- pânză CCCCL, 484, 526.
- papuc 553, 571, 2849.
- păpușă – 23, 1267, 2788.
- păpușoiu – CCCCLI, 632, 2019.
- par 3036.
- păr (arbor) – 172, 1384, 2582, 2698, 2713, urm., 3431, 3549.
- păr (de porc) – 458.
- par (de cap) CCCCLIII, 1778, 2268, 2479, 2751, 2848.
- părăsitură 4517.
- păresimi – 46.
- parte – 3076.
- pască – CCCCLV, 232, 2027, urm., 2367.
- păscăraș 188, 607.
- pasăre – CCCCLVI, 235, 236, 660, 2123, 2127, 3024, 3137, 3415.
- Paști CCCCLVII, 98, 164, 244, 488, 497, 2048, 2122, 2166.
- Paștele vitelor – 2028.
- pat 272, 2282, 3428.
- pelin – CCCCLVIII, 609, 3299, 3381, 3382.
- pelincă 1663, 1746, 2310.
- pepene – 818, 1085, 1478, 2494, 3745.
- perjă – 411.
- perna CCCCLIX, 13, 2304, 2418, 2433, 2435.
- pește CCCCLXI, 36, 105, 214, 1411, 1448, 2180, 2181, 2122, 2123, 2511, 2570, 3981, 4139, 4162.
- peteala – CCCCLXII, 2708.
- Petru (sf) 1964, 2218.
- pețitor – CCCCLXIII, 1846.
- piatră 238, 598, 1818.
- picăngine CCCCLXIV, 471, 1238, 2746, 2945, 4618.
- picior – CCCCLXV, 487, 817, 818, 877, 2275, 2276, 451, urm.
- piciorug – 3159
- picurat (din streșină) 20.
- piele 1564
- pieptene CCCCLXVII, 35, 377, urm., 1967, 2851.
- pieptanat 1966, 2270 2515.
- pierdere CCCCLXVIII, 4522
- pierzanie – CCCCLX, 1490, 2059.
- piftie – 911.
- piper CCCCLXIX.
- pirostrii – 2284, 3173.
- pisică – CCCCLXXI, 402, 1452.
- pistol 3176.
- pistruți CCCCLXXIII.
- pișat 1459, 1649, 2239, 2306, 2857, 3876.
- pișat (în pat) – 1356 urm.
- piță – 3178.
- pitpalac 8180, 3567.
- pițgioru 3179.
- plăns CCCCLXXVII, 874, 1040, 1575, 1578, 1914, 2135, 2136, 2138, 2307, 2430, 2517, 2874, 2904, 3475, 3509.
- plante care vorbesc 3698.
- plesniți 3164.
- pleșuv – 2206.
- plete 2572.
- ploaie CCCCLXXVIII, 29, 30, 850, 356, 474, 488, 1227, 1165, 1471, 1520, 1715, 1943, 2474, 2826, 2952, 4139.
- plop 853.
- plosca 198.

- ploșniță CCCCLXXIX, 204, 668, 1937, 1939.
 poala - 1891, 2084.
 poamă 699.
 poame - 3218.
 poartă 2389.
 poceală - 1718.
 pod - 110, 3219.
 poftă - 2094, 2538.
 pom CCCCLXXXII, 834, 927, 1642, 1647, 3370, 3394.
 pomană CCCCLXXXIII, 101, 117, 236, 310, 342, 1599, urm., 2210, 2301, 2426, 3355.
 popă - CCCCLXXXIV, 139, 140 urm., 622, 795, urm., 1410, 1526, 1571, 1877, 2402.
 porc - CCCCLXXXV, 520, 1047, 1176, 1808, 1891 urm., 2549, 2585, 2720, 2231.
 porumb - 220.
 porumbel 1221, 3272.
 post - 2273.
 potcoavă - 794, 1277, 2777.
 potir - 617.
 poveste 1751.
 prag - 163, 450, 489, 1660, 2092, 2534, 2581, 3274.
 prăpastie 2393.
 praznic 1130, 1647.
 prepeliță - 3028.
 preut - 262, 499, 591, 2352, 2365, 4135.
 preuteasă - 3275.
 pricaz 157, 3276, 3277, 3451.
 pricolici CCCCXCI, 3868.
 prietin 3147, 3280.
 primăvară - 57, 3251.
 primejdie 466, 1313.
 pripas - 2219.
 prispă - 185, 1660.
 privighitoare 3283, 3530.
 Probajeni CCCCXCV.
 Procopiu 1456.
 promoroacă 217.
 prost - 2578.
 prosteală - 13.
 prostie - 311.
 prun - 1340.
 prună 410, 1398, 1634.
 prunc 3287.
 puchini - 3289.
 puică - 1153.
 puu - 125, 475, 756 urm., 2729, 3290.
 pulpă 2337.
 pumn 81.
 pupat 63.
 pupăză CCCCXCIX, 57.
 purcel 342.
 purece D. 928, 1866, 1953, 2215, 3078, 3109, 3245, 3402, 3422, 3570.
 pustietate 3356.
 pustiu 544.
 pușcă DI, 2755, 3500.
 pușchea DII, 1878, 3696, 4523.
 putere - 1667, 2079, 3003, 3041, 3681, 4197.
 puțină - 3316.
 putregaiu - 2328.
 puț - 3317.
 Rac - 163, 3387.
 răchită - DV, 3553.
 rachiu - DVI, 193, 196 urm., 1181, 1397, 2101.
 răgușeală - 1988.
 râie - 1953, 3324.
 raiu - DCIII, 8246.
 rândunică - DIX, 212, 261, 483, 1872, 1418, 1419, 1420, 2330, 2722 urm., 4013, 4016 4483.
 rânză DX.
 rapăn - 237, 1953.
 ras 3349.
 răs - 3350.
 răsădire DXIII.
 răsărit 1655.
 răsmeriță - 1933.
 răspintie - 1413, 1414, 1439, 1623, 1670, 3352.
 rast - 4525.

- rășchitor—2661.
 rășnire—2435.
 rătăcire—3358.
 rață—DXVI.
 răutăcios—559, 3040.
 rășboiu—DXVII, 1933, 3493, 3581, 4066.
 reumatism—122.
 ridiche—DXIX.
 roade DXX.
 roată—1621, 3254.
 rod—2940.
 rofii—DXXI, 1860.
 rogojină—3238.
 rohmani—2941, 2942.
 roiu—126.
 roșeață—1887.
 roșu—543.
 rouă—DXXII, 216, 1438.
 rudă—DXXIII.
 rufe 62, 2481.
 rug—3379.
 rumeșătură—376.
 rus—1822, 1823.
 Rusalii DXXV, 595, 609, 3108 urm.
 rușine—DXXVI, 3033.
- Sac—427, 2555.
 săcară—218.
 sădire—1239.
 saftea—172.
 sălbătăciune—3389.
 salcâm—3390.
 salcie—DXXIX, 3059, 3938.
 sămănat—DXXX, 231, 292 urm., 598, 675, 703, 937, 1605, 1606 urm.
 sămințuri—3369.
 sămbătă—DXXXI, 76, 101 urm., 334 486, 520 urm., 1514, 1743 urm., 1758, 1760, 2093, 2240, 2272, 2283, 2314, 3203, 3204, 3568, 3592, 3889, 4424, 4125, 4516.
 sănătate—DXXXII, 67, 70, 75, 96, 358, 519, 604, 742, 821, 968, 1322 urm., 1743 urm., 1759, 2642, 2689, 3336, 3376.
- sânge—2347, 2519, 3262 urm., 3419, 4526.
 sânger—3417.
 sânziană—2695.
 săpun—DXXXV, 1128.
 săptămâna mare—3418.
 sărăcie—DXXXVI, 2, 299, 311, 517, 704, 854, 997, 1291, 1563, 1466, 1699, 2012, 2085, 2072 urm., 2101, 2913, 2922, 2990, 3080, 3733, 3088.
 sărat—2075.
 sărbătoare—524, 803, 1585, 3442.
 sare—DXXXVIII, 169, 693, 775, 1376, 1482 urm., 2965, 2971, 3276, 3294, 3515, 3911, 4164.
 sărindar—3459.
 sărutare—446.
 sburătoare—3460.
 scăldat, scăldare—72, 96, 99, 106, 682, 1400, 2287, 4498.
 scăldătoare—DXLI, 77, 108, 269, 405, 924, 1029, 2298, 2528, 3414, 4083.
 scântei—1360, 2539, 3485.
 scârbă—554, 3132, 4135.
 schimbare de sex—1061.
 scobire între dinți—12.
 scoică—4482.
 scrânciob—2978.
 scroafă—2540, 2545.
 scrobeală—1125.
 scuipat—161, 2879, 4485, 4488.
 scutec—DXLII.
 seara—85, 87, 89, 1656 urm.
 sec (zi de)—701, 788, 1737, 1783.
 secerat—1612, 1614.
 secere—2452.
 secetă—DXLIV, 425, 1062, 1943, 3205, 3212, v. vremea.
 semincer—3029, 3030, 3227.
 semințuri—2757.
 semn bun—555, 631, 684, 827, 961, 962, 1328, 1559, 1977, 2002, 2875, 3332, 4104.
 semn rău—55, 180, 346, 354, 560,

- 664, 827, 828, 960, 1008, 1550, 1682,
1712, 1824, 2186, 2334, 2338, 2348,
3171, 3331, 3994.
semne pe trup—128.
sfadă—1, 5, 33, 726, 1013, 1255, 1347,
urm., 3171, 3172, 3511, 3515.
sgârcit—177, 2034.
sicriu—2388, 2494.
Simion (sf.)—218.
sineală—283.
singuratec—822.
sită—DXLVI, 789 urm., 1260, 1536,
1892, 2882.
sitișcă—1837.
smântână—3499.
smeoică—1286.
soacră—1683, 2257.
soare—DXLVIII, 374, 399, 864, 1222,
1651 urm., 1669, 1692, 1899, 2068,
2102, 2821 urm., 2836, 2884, 3190,
3471, 3522, 3526, 3826, 4083, 4270,
urm., 4407, 4445, 4495.
soc—1380, 3512.
solniță—3513.
solomâzdra—3514.
somm—DLII, 889, 1295, 2220, 2454.
sorb 3543
soț (număr cu)—DLIV, 1370.
spaimă—DLV, 158.
spălat 107, 260, 536, 2514, 3430, 3554.
spălătoare 603.
spân 3557.
spânzurat—DLX, 2476, 2655.
spăriețe—4527.
spărnел 2259.
spată—v. țesut.
spate 3555.
spelcă—3056, 4528.
spin 477, 2890, 3480, 3560.
spinare—3556.
spiriduș—DLXIX, 1153 urm.
splină DLXIII, 805.
spor—DLXIV, 47, 1366.
sporiș—3002.
sprinceană—DLXV.
stafide—1045.
stafie—3575.
stancă—734, 2857.
stânga—2083.
stângaci 3908, 3899.
stârlică—2279.
staroste—2778.
stărpire—105.
stea—DLXVII, 1333, 1930, 2770, 3362,
3363.
strachină—DLXVIII, 931, 1185, 1189,
4529.
străin—924.
straiu—2850.
strămutare 3414.
strâns—582.
strănut DLXIX, 722, 2271.
strat—2396.
strecurătoare 3595.
streșină 3596.
strigoaică—2994.
strigoiu—DLXII, 49 urm., 1087.
strună—1223.
studențiță—3623.
stup—23, 25, 3624.
stupit—DLXXV, 1342.
sudalmă—DLXXVI.
suflet—DLXXVII, 6, 1319, 1343, 1714,
2431, 4106.
sugel—DLXXVIII.
sughiț DLXXIX.
suman—3666.
supărare—45, 95, 418, 1577, 2217, 2845,
2877, 3667.
surceă 3049, 3668.
Șchiop—147.
șele—DLXXXIV, 1022, 1317.
șerpe—DLXXXV, 36, 1191, 1412, 1431,
1732, 2344, 2485, 2724, 2758, 3669,
3725, 3793, 3980, 4018, 4139, 4509,
4517
șezut (anus)—63, 2309.
șoarece—DLXXXVI, 246, 1145, 1379,
1485, 1807, 176, 4523.
șoimane—4530.

șomăriță – 88.
 șopârlă – DLXXXVII.
 știucă – 947.
 suier – 3434, 3731.

Tabac – 1397.
 tacâm – 3732.
 tăciune – 2354.
 tăciune „(mălură) – 1600, 1605 urm.,
 3028, 3403.
 tăietor – 1370.
 tâlhar – 319, 1111, 1689, 1800, 2991,
 3011.
 talpă – DXCI.
 tămâie – DXCII, 32, 1487, 2361
 tămâioară – 967.
 tărățe – 2025, 3086
 târg – 3743.
 taur – 8744.
 tăvălitură (de cal) – 186, 187.
 teiu – DXCV, 924
 testicule – DXDVI.
 tichie – 1087.
 țigvă – 3804, 4184.
 tinereță – 2417.
 tisă – 1503.
 tiugă – 3063.
 toacă – 3492.
 toaca în cer – 989.
 Toader (sf.) DXCVII, 3068 urm.,
 3825.
 toaie – 1275.
 toamnă – 3161, 3753.
 toiaș – 3754.
 topor – DC, 1637, 1638, 2537, 2538,
 2654.
 tors – 1826, 1893, 1932, 3557, 4051,
 v. țesut.
 tort DCI, 3118, 3338.
 traiu – DCII, 1256, 1260.
 trandafir – 2525.
 trântitură – 465, 468, 477, 911.
 trăsnet – DCIII, 642, 1387, 3207.
 trăsură – 4138.
 trepădare – 38.

trestie 2268.
 tricolici – 3776.
 Trif – 1973.
 Trifan (sf.) – 221.
 trifoiu 2753.
 trimis 4531.
 troscot – 1456.
 trufandale – 2120, 2126.
 tulpan – 4048.
 tunet – DCV, 41, 605, 1208, 1992,
 turbă – 79, 575, 576, 1297, 2019, 879
 turnare, îndărăpt – 65, 66.
 turtă – 3755.
 turturică – 3796.
 tusă – 3797.

Țăpoiu 1213.
 țarcă DCX, 25, 203, 2856.
 țâst 3821, 4532 urm.
 țată – DCXI, 1464, 3747, 5482,
 țesut – DCXIII, 1779, 1801.
 țigan DCXIV, 141, 142, 752, 1089,
 2917, 3196, 3230.
 țigancă – 3816.
 țigară – 170, 171, 887.
 țințar 3868.
 țipar – 3864.
 țuică 2965.

Ud (urină) – DCXVII, 3905.
 uger 3105.
 uitare – 1734, 2063, 2065, 2124, 2125,
 2129, 2229, 2230, 3871, 3885.
 ulcică – 404, 3871.
 ulcior „(la ochi) DCXXI, 412.
 uliu – DCXXII, 701, 788, 1522, 1547,
 1569, 1643, 2013, 3091.
 umblet – 895 urm.
 umbră DCXXIII, 1359 1375.
 umflătură 472.
 unghie DCXXIV, 1414 urm., 1690,
 2151, 4539.
 unt DCXV, 1117, 1216, 4003.
 untdelemn – DCXXVI.
 unt de ou 4481.

untură de porc—1286.
 ură—DCXXVII, 511.
 ureche—DCXXVIII, 621, 718, 1177,
 1251, 3934 urm., 4329.
 urieș—840.
 urft—1657, 1842, 2469, 3887.
 urmă rea—3942.
 urmași—431.
 urs—DCXXX, 1421, 2241, 3073, 3671.
 4430.
 ursită—DCXXXI.
 ursitoare—DCXXXII.
 urzică—3970, 4411.
 usturoiu—DCXXXIV, 28, 49 urm., 218,
 1119, 1268, 2108, 2526, 3070, 3255,
 3371, 3610, 3819, 3820, 3980, 4027.
 ușă—DCXXXV, 2696, 2852.

 Vacă—DCXXXVI, 355, 833, 1100, 1480,
 1656, 1828 urm., 2397, 2719, 3034,
 3345, 3379, 3386, 4540.
 vaca Domnului—DXXXVII, 218.
 vădană—1223.
 văduv—1024, 1781.
 văduvie—DCCCVIII, 2076, 2223, 3149.
 vamă—2409, 4053.
 vânat—2103, 2754.
 vânt—DCXL, 273, 473, 793, 1542, 2873,
 3682, 3712, 3865, 3972, 4139, vezi
 vremea.
 vânt în nas—78.
 vânzare—129, 173, 1462, 2057, 4058,
 4541.
 vârcolac—DCXLIV, 1933, 2149.
 vărsat—DCXLV.
 varză—1244, 3806, 4542.
 vas—68, 69, 80, 84, 501, 501, 4543.
 Vasile (sf.)—213.
 vătămătură—583.
 vatră—DCXLVIII, 1506, 1522, 1523,
 2076.
 vârtej—DCXLV, 1196, 1197.
 vedere—DCLI, 729.
 venin—208, 3803.
 veselie—4102.

veste—626, 754, 1006, 1576, 1660, 2973,
 2974, 3096, 3113, 3298 urm., 4133.
 veritât—4082.
 vidră—4088.
 vie—DCLIII, 221, 400, 1635.
 vieață—DCLIV, 850 urm., 958, 984.
 vieață lungă—321, 331, 506, 640, 829,
 1475, 1739, 2312, 2825.
 vieață scurtă—725, 225, 686, 687, 1628,
 1648, 2087, 2108, 3351, 4101.
 vigaj—2313.
 vin—DCLVI, 169, 198, 198, 1062, 1754.
 vindere de copil—2413.
 vineri—DCLVII, 157, 440, 444, 643,
 660, 668, 673, 676, 1522, 1563, 1644,
 1826, 1839, 1894, 2269, 2687, 2699,
 2869, 2883, 2886, 2971, 3130, 3140,
 3277, 3824, 3885, 3886.
 vineria Paștelor—590.
 vineria seacă—67, 227.
 vis—DCLVIII, 26, 95, 96, 135, 174, 175,
 178, 275, 473, 484, 570, 674, 689,
 815, 1129, 1286, 1371, 1388, 1611,
 1753, 1776, 2139, 2141, 2392, urm.,
 2539, 2765, 2904, 3132, 3135, 3271,
 3313, 3387, 3712, 3948.
 viscol—v. vremea
 vită—DCXIX, 31, 33, 35, 37, 51, 105,
 157, 236, 271, 476, 639, 709, 832,
 929, 1250, 1300, 1315, 1334, 1367,
 1413, 1589, 1707, 1827, 1961, 2110,
 2028, 2324, 2773, 3423, 3450 urm.,
 3586, 4544 urm.
 voinic—436.
 volvoră—4549.
 vorbă—DCLXII, 529, 873, 1312,
 1502, 3126.
 vorbă bună—3922.
 vorbă rea—1314 urm., 1670, 1875, 2039,
 2111, 2870, 2949, 3335, 3336, 3663,
 3664, 3922.
 vrabie—DCLXIII, 1402, 1467, 2685, 3044,
 3045.
 vrajă—DCLXV, 442, 983.
 vrajbă—2192.
 vrăjitoare—4201, 4235.

vreme – DCLXVII, 360, 513, 734, 999,	zăpadă – 4189.
urni., 1457 urm., 1568, 1697, 1749,	zapis 16.
1934, 2197 urm., 2498, 2812, 3263.	zbenghiu – 1123, 1125.
vremea de apoi – 564, 1521, 3116, 3436,	zestre 2788, 4475.
3940, 4468.	zgaibă – 1809.
Zabale – DCLXX.	ziua Crucii 158, 411, 4477.
zăhar – 1140.	zile (vieată) 8.
zânatec – 4474.	zmău – 4478.
	zvârcolac 4440, v. vârcolac.

GLOSAR.

Prescurtări :

subst., substantiv

s. m., substantiv masculin

s. f., substantiv feminin.

s. a., substantiv ambigen.

vb., verb.

adj., adjectiv.

adv., adverb.

pr., pronume.

num., numeral.

numărul arată no. de ordine al credințelor din volum.

a prep.; ac dacă găsești, e *a* sărăcie, 2; calci *a* rău, 1469; toți ies cu lămânari *a* mână, 1302 în mână.

ac s. a; *ac cu urechi*, 3 —ac de cusut.

acaref s. a.; 1361 ecaref, clădirile din cuprinsul unei gospodării.

acatist s. a.; 1916 o rugăciune specială.

aciuare s. f.; *loc de aciuare*, 4255 adăpost, refugiu.

acreală s. f.; 17—acrine, substanță care înțeapă la limbă.

acri vb.; ca să *fi se acrească borșul*, 302 să devie acru.

adăpă vb.; dacă crezi că *cineva te-a adăpat*, 288 ți-a dat să bei doctorii speciale, farmece; 3164 a da o-travă cuiva.

aduce vb.; nu-și *aduce aminte*, 429 nu-și amintește.

afară adv.; cel ce *se duce afară*, 4535—la comoditate.

află vb.; acel care *află* un fir de tri-foiu, 2753 găsește.

afundă vb.; când *se afundă steagul* în râu, 75 se dă afund, se cufundă.

aitic subst.; *aitic de lupi*, 4065—potaie.

aiu subst.; 3619—usturoiu.

ajun s. a.; 2142 (Explicația în text).

ală s. f.; 154 balaur.

alăptă vb.; 893=a dă țăță.

albie s. f.; 919—covată, copaie.

albinărel s. m.; 30 o pasere.

albitură s. f.; spală gospodina *albiturele*, 1227 rufăria.

aldămaș s. a.; când *bei aldămaș*, 31 faci cinste cu un pahar de vin, când ai făcut o negustorie: ai vândut o vită.

alege vb.; când ai vreo neînțelegere cu cineva, plătește 12 leturghii, pomerindu-i numele lui, că *se alege la un fel*, 1865—se hotărăște.

Alexi s. m. Alexi Boji, 32, 34, 36
Sf. Alexie, omul lui Dumnezeu, sar-
bătoare care cade la 17 Martie. Se
mai zice: *bojiile*.

alipî vb. se iea o broască vie și *se*
alipește de bubă, 414—se așează lân-
gă bubă, se apropie, se lipește.

aluat s. a. făină de grâu pregătita
cu apă, pentru facerea pâinii.

alungă vb. ca *să se alunge vacile*,
3981 să se gonească.

alunele s. f. 43 mici excrescențe
pe pielea omului de culoare închi-
să, de obicei negre, pe care u-
neori crește și păr.

aluniță s. f. XIII—aluneă, alunele.

amar adj. cine postește lunile și le
lasă, amar de el, 2081 va fi greu
de el.

amări vb. „vineria și miercurea să
nu rupi castraveți din acei cari
au ieșit întâiu, că *se amărăsc*“, 676
—devin amari.

amărăciune s. f. 2893 supărare,
întristare.

amintrelea adv. 4509 altminteri.

amû adj. 786 acuma.

amurtă vb. să nu *amurtă mâinile*,
2471 să nu asude.

amuți vb. nu e bine să *amuți cănele*,
563; *noaptea să n'amuți cănele*, 563
să nu-l îndemni să sară asupra cui-
vă, chiar asupra unei ființi imagi-
nare; să nu-l asmuți.

an s. m. *an mare*, 1597 an bisext.

anapoda adv. toate vor merge *a-*
nopoda, 2402 fără rânduială.

anevoie adv. când vrei să sameni
bob, să nu-l pui pe loc nesăpat, că
fierbe anevoie cu greu, timp înde-
lungat: (fata) *se mărită anevoie* 1054
—cu greu, târziu.

apă neîncepută 408, 619; in des-
cântece și alte leacuri, se întreb-
întează apă neîncepută, pe care o

aduce cineva, dela izvor, dela fân-
tână sau dela râu, fără să vorbească
cu nimeni, și fără să fi gustat din
ea.

apă sfințită 109 aiazină; în Mol-
dova: *aghiasmă*.

aplecă vb. să nu bei apă după ce
ai mâncat castraveți, că *ți se apleacă*,
681—capeți dureri prin stomac,
greață

aprins adj. „când verși cutia cu
chibrituri pe jos, e semn de-o *sfadă*
aprinsă“, 726 violentă, vie.

apucă vb. *când un copil e apucat de*
boală grea, 901 când e cuprins, când
cade bolnav; *se apucă la rămășag*,
1197 se prinde rămășag; *copilul*
mic când se apucă și se deoache, 1117
Expresiunea „se apucă“, este im-
proprie în această propoziție; *a se*
apucă să facă un lucru, însemnează
a începe să-l facă, în mod conștient
cu voință; un copil care capătă
boala deochiului, nu este în ase-
menea condiții; *dacă nu-i dă de*
lucru (necuratului), apoi se apucă de
capul celui ce 1154 caută să-i facă
rău.

arândul; „mai multe nopți de *arân-*
dul“, 689 mai multe nopți conse-
cutive.

arătare s. f. când ouă găina ou cu
vine într'insul, este o *arătare*, 1496
monstruositate.

arde vb. când îți *ard obraji*, 2870
se rumenesc.

argea s. f. *la ridicarea argelii unei*
case, 659 a acoperemântului.

aricioaică s. f. 120 femela ari-
ciului.

arie s. f. *nu e bine să se puie casa*
pe locul unde a fost arie, 654 locul
pe care nu au mai fost șirele de
cereale care s'au treerat.

aripă vb. *copilul se aripește*, 123—capătă un fel de boală, din pricina căreia nu mai are astâmpăr; dă mereu din mâni și din picioare.

armindenii s. m. 127 la 1 Maiu se prăznuește Sf. Irimia; atunci se serbează *armindenul*. numit și *armindin*, *arminden*, *armendin*, ba chiar și *bănin* și *p.înin*. În Banat și Transilvania, este obiceiul de a se pune în ajunul acestei zile, înaintea fiecărei case, câte o ramură verde de stejar, sau altă esență și această ramură se numește *arminden*.

arniciu subst. 128=fire de bumbac.

arvună s. f. 129; în Moldova: *arvonă*.

ascuți vb. când mâța își *ascute urechile*. 4399 le întinde ca să audă mai bine.

astruca vb. după ce s'a *astrucat* în mormânt morful, 2471 s'a vârit în mormânt

astupă vb. unde-i copil mic în o casă, trebuie noaptea *astupate ferestrele*, 889 acoperite cu ceva, prin care să nu pătrundă lumina; învălește focul pe vatră, *să astupe gura bărbatului*, 1046=să n'o certe, să n'o ocărsască; spre a *astupă gurile rele*, 1670— a face să nu mai vorbească de rău cineva.

așternut s. a. *li se așterne o scoarță sau alt așternut* 1033—pânzătură care se poate așterne pe jos.

atinge vb. *se atinge vitele* cu mâțișoare sfinte, 1315—se apropie mâțișoarele de vite: *femeia* de care nu se *atinge bărbat*, 1861 —care nu are relațiuni sexuale cu bărbatul.

aținea vb. *să te ații la un pericol*, 420—să te aștepți că ți se va întâmpla un pericol.

auzi vb. nu e bine a întrebuința pelincele unui copil ca obiele, că

la din contra *se va auzi copilului din gură*, 1663 -îi va miroși gura.

avalma adv. Alexandru Machedon a *umblat de avalma* în iad, 1995—pretudindeni.

avea vb. dacă se va da apă din vasul în care beau porumbii, *celor ce se au rău la olaltă*—cari nu trăiesc bine, sunt în dușmănie.

azimă s. f. 1031—un fel de pâne.

Băiat s. m. copiii se vând numai celor ce li trăiesc *băieții*. 903: băieții este înțelesul generic de copii: băieți și fete.

baieră s. f. să faci nod în *baieră*, 399—cingătoare.

băigu vb. cei ce suferă de frică sau *băiguesc noaptea*, 1870—vorbesc în neștire, aiuresc.

baiu s. a. *nu ai baiu de deochiat*, 23=nu ai nici o grijă că te va putea deochia cineva.

bălărie s. f. cine se lă vineria, îi cresc toate buruienile și *bălăriile* în grădină, 440—plantele selbatice, cari nu au nici o întrebuințare.

bălos adj. *copii băloși*, 2570=cărora li curg balele.

baltă s. f. 70 lac, iaz.=Prin *baltă*, pe alocurea, se înțelege chiar și o apă curgătoare. nu numai una stătătoare.

bântui vb. cine mă *bântuie pe mine noaptea*, 689—cine mă neliniștește. mă tulbură; casă *bântuiă de nenorociri*, 56—casă în care se întâmplă deseori nenorociri: *bântuită de primejdii*, 2028: îl bântuie duhurile necurate, 3184.

barabulă s. f. 936—cartoflă.

barbă s. f. 1615=spicele de grâu împletite, se numesc barba lui Dumnezeu, 1614=un peticel de grâu numai cât cuprinzi cu brațul

- se numește barba lui Dumnezeu; 1616=cele din urmă spice de grâu, se numesc barba lui Dumnezeu.
- bărnă** s. f. când trăsnesc *bărnela* dela casă, 180=grinzile din cari e construită casa de lemn.
- bârdan** s. a. 1886=burtă.
- bârlog** subst. 4430=vizuina ursului.
- bârneț** s. a. să-i arunci *bârnețu* în coarne, 1184=cingătoare din jurul capului.
- barză** s. f. 483=în Moldova: costărc sau cucostărc.
- bată** s. f. cu *betele* dela botezul unui copil să nu se încingă mă-sa, 189=fășii de pânză cu care se înfașă pruncii; când botezi, nu da *bete* lungi, 252; când cineva vede un mânăz, își lasă *betele* să atârne, 479—cingători, cu care se împrejură mijlocul corpului.
- bătătorit** adj. când vrei să sameni, să nu le pui pe *loc bătătorit*, 292 loc nelucrat, nesăpat, nepregătit pentru cultură.
- băta** s. f. când se întâmplă de-ți bate cineva nevasta *cu băta*, 184—ciomag, băț gros.
- bate** vb. dacă în ziua de Bobotează *va bate vântul*, 941=va sufla vântul; își *bate joc*. 1181—il iea în răs; *bate piatra*, 1629—cade grindină; dacă *bați roadele de păreți*, 1633=arunci; când ți se *va bate geana*, 1575—se va clăți; i *se bate* cuivă *fruntea*, 2749—se clatină; *bate pe tejghea* bani stricați, 2507—fixează banii cu un cuiu.
- bătut** s. m. să nu bați cu bote de brad, că te îmbolnăvești ori tu, ori *bătutul*, 341=cel care e bătut de un altul.
- băutor** adj. acela-i om *băutor*, 209—iubit de băutură.
- bațai** vb. *femeia care se bățae*, 1288=care merge legănându-se; când cineva vede întâiu codobatura dând din coadă, *bățae* și el ca ea, *toată vara*, 826=face mișcări repezi.
- beldie** s. f. barabulele nu se pun la lună nouă, pentrucă ar dudăi *beldiile* lor în sus, 936=hlujul vrejul.
- beleală** subst. 4486 o boală, jupuială.
- beli** vb. vor *beli cu dinții* coajă de teiu, 3746=vor jupoia.
- belifură** s. f. 1882=o boală: jupuială.
- benchiu** s. a. ca să nu se îmbolnăvească copilul de deochiu, să-i faci un *benchiu* cu cenușă albă, 1123. Benchiul se face astfel: se unge cu stupit buricul degetului arătător dela mâna dreaptă, se moaie astfel în cenușă, apoi se aplică degetul pe frunte și urma ce o lasă cenușa pe frunte, este benchiul.
- berbeleac** subst. copiii se dau *de-a berbeleacu*, 481—peste cap, de-a tumba.
- beteag** adj. cloștile, când se pun pe ouă, trebuie a calculă așa ca puii să nu iasă în ziua de Buna-vestire, c'apoi ar fi *betegi*, 766—schilozi.
- beteșug** s. a. copii cu *beteșug*, 2577—defect corporal.
- Blagoviștenie** s. f. 255=sărbătoarea Buna-vestirea, care cade la 25 Martie.
- blandă** s. f. 256=o boală de piele: urticaria.
- blid** s. a. să nu legi cu sârmă un *blid* stricat, 263=vas de lut, în special strachina; când ți-ar crăpă *blidele*, 264. spre a vindeca vreo vită de deochiu, să se lase *blidele*

- nespălate, 1116 vasele din care se mîncă.
- boală** s. f. *boală lumească*, 290—sifilis
- boandă** s. f. 1398 îmbrăcăminte, un fel de cojocel fără mîne.
- boașe** s. a. testicule.
- boci** vb. femeia care *bocște* bine 295 care plînge în urma mortului. Sunt femei de meserie „bocitoare” cari „bocesc bine”—au un talent deosebit de a boci. și știu bocete pentru fiecare categorie de mort: copii, adolescenți, însurați, văduvi, etc.
- bobofină** s. f. 3082.
- boeri** vb.. nu se poate *boeri*. 296 nu poate să fie boer: boer om deosebit de țărani, om care umblă îmbrăcat cu „haine nemțești”.
- boghêt** adj. pui *boghêți*, 757 cu garnitură de pene lungărețe în jurul urechilor.
- bojiile**, 35, v. Alexi Boji.
- bolând** adj. *copil bolând*, 2573 prostănac.
- bolbora**. când vezi un vârtej, închi-de ochii și zi: „pât, pâ, bolbora”, 4075.
- bold** s. a 11, 144—ac cu gămălie.
- boleșniță** s. f. 272 epidemie de boale, 4544—boală.
- bolfe** s. f. 415 umfături la gît.
- boli** vb. va tot *bolî*, 968 va fi bolna, *ai să bolești* anul acela de durere de picioare, 818 *ai să suferi*, *ai să fii bolnav*
- bolnăvicios** adj. *ai să fii bolnăvicios* anul acela, 819 *ai să suferi* adeseori de boale.
- bolnăvie** s. f. 274 boală cronică
- bolohan** s. m. 3361 bolovan.
- boncăi** vb. dacă sburdă vitele și *boloncăesc*, 4237 rag într'un mod deosebit, vesele.
- boncălui** vb. vitele *boncăluiesc*, 2324 rag mai trăgănat.
- bondolan** adj., 3519 greu la minte.
- borti** vb. o samă de mame bortesce și băieților o ureche. 621—fac bostă.
- bostan** s. m. 311—dovleac.
- bostănărie** s. f. '479 -locul unde se cultivă pepenii.
- bof** s. o. ca să ți se acrească *borșul*, dă cu făcălețul pe la *botul* plodurilor, 203— gura copiilor.
- botă** s. f. *bote* de brad, 341 brad: 2538 măciucă.
- boteza** vb. când în loc să strigi pe cineva, *îl botezi fel* și chip, 1496— îi dai diferite nume.
- boțurile** subst. 42:3 diminutiv plural dela *hoț*.
- brabete** s. m. 2123 vrabie.
- bradoș** s. m. 1602 colăcei cu o formă specială
- brâncă** s. f. îți vor muri porcii de *brâncă*, 842 boală de porci.- În Moldova se zice „brâncă” numai la boala porcilor, ceea ce în Țara muntenească se numește „brâncă”, cu înțeles de boală la oameni; în Moldova se zice „orbalț” (erizizel).
- brâncă** s. f., ca să nu-î *dea brânci* în apă. 1195—să nu-l împingă să cadă în apă.
- brau** s. a. plur. *brăie*, 334, 335 fășie de împletitură sau țesetură, cu care se încinge mijlocul; când se face *brăul popii* pe cer, e semn că va sta ploaia, 1057 curcubeu.
- brazdă** s. f. cine are multe *brazde* în palmă, 298 încrețiturile pielii din palmă.
- breza** vb. cand se taie porcii, să te *brezezi* cu sânge, 3209 să te ungi pe frunte să te faci *breaz*.
- brîșcă** s. f. până la Sânziene să nu turcești prune, să nu le tai cu *brîșca*, 1634 cuțit. buricar.

brodi vb. dacă fașa *se brodește* prea lungă, 3953 se nimerește, se în-tâmplă.

brotacel s. m. 424 o specie de buratec.

bubă s. f. 371—umflătură pe o parte a capului; *bubă neagră*, 413—bubă primejdioasă; *bube rele*, 412: buba rea este o boală mai grea decât buba ordinară; se naște din deochi; *bube dulci*, 868, se fac de obicei pe față și pe barbă, și sunt un fel de egzemă.

bubaf s. a. în zilele Filipilor înțepi *bubatul*, când îi coase, 1306 bubele; la 4, 5, 6 Decembrie se zic „zilele *bubatului*”, 370

buboiu s. a. 369—bubă, umflătură pe o parte a corpului.

bubos adj. 373—cel ce are bube.

bubui vb. dacă-i *bubuie* cuivă în *ureche*, 3928—văjaie tare.

buburuză s. f. cand fierbe mămăliga din ceaun și pică o *buburuză*, 2011—fărămătură.

bucate subst. când umblă negustorii după *bucate*, 416—când „umblă să cumpere cercele. (Se întrebuintează numai la plural); omul care varsă din *bucate* ori băutură 417—din mâncările cari se servesc la masă

bucătură s. f. când îți cade *bucătura* din mână la masă, 2111—bucata de mâncare.

buciumă vb. 2029—a cântă din bucium.

buclucaș adj. omul care varsă din bucate ori din băutură, pe masă, e semn de *buclucaș*, 417 om care umblă după buclucuri, care caută ceartă cu toată lumea.

budăiu s. a. 3499—vas de lemn în care se pune lapte la prins; 4479—cilindru de lemn care se pune

deasupra unui izvor, și se transformă în fântână, puț.

buhaiu s. m. 420—taur.

bulboană s. f. 1169—loc adânc într'o apă curgătoare sau într'un lac, unde se înecă adeseaori oameni.

buleandră s. f. 276—haină, îmbrăminte fără valoare.

bumb s. m. 1736=nasture.

bun subs. 4153—o parte neștiută din corpul vitelor, bună de leac.

burcă s. f. când iei *burca* de pe foc, 4151—făina de popușoi cernută, se opărește cu apă, se amestecă bine și apoi se pune pe vatra arsă, după ce s'a curățit de cenușă. Pe vatră se presară ceva făină, ca să nu se lipească. Se presară și pe deasupra, și apoi se învelește cu spuză și se lasă până se coace. Unii pun dedesupt și deasupra foi de hrean sau de nuc.

buruiiană s. f. buruiiana smăului, 439—o plantă.

butoare s. f. 4478=scorbură.

butuc s. m. 445—o bucată de lemn.

burduf s. a. *burdufurile* cu brânză, 3060—beșică de bou.

burduv s. a. când luna e cu *burduvul* în jos, 1943—partea convexă.

burete s. m. să nu faci *bureți pe obraz*, 3337—alunêle.

burlăcie s. f. 2076: burlac=neînsurat, becher.

bușile adv. umblă de-a bușile, 2842—în mâni și pe genunchi, se târăște.

Căchiet adj. 1965—nebun.

cădeă vb. ca să-ți *cadă găinele la cloceală*, 794—ca să voiască să stea la clocit; acela pe capul căruia a *căzut beleaua*, 439—acela care suferă de boala de care vrea să se vindece: dacă *cade ziua de Sf. Ge.*

orge într'o zi de post, 4147; urmările aceluia jurământ vor cădea pe piatră, 1818 piatra va trage consecințele; mâinile copilului mic nu se sărută, că pe urmă îi cad urite, 2038 le urăște; cazi la boală, 3352 te îmbolnăvești.

cadelniță s. f. 454 uneltă bisericească, în care se pune jăratec și mirodenii, cu care preotul afumă prin biserică.

cahlă s. f. 458 porțiunea din coșul (hogeagul) casei, în care se așează astupătoarea sobei; însăș astupătoarea.

călcă vb. e mare păcat să *calci ceara*, 691 să calci pe ceara cu care sunt ceruite podelele unei case: va *călca cuvântul* părinților, 877 va face altfel de cum îl povățuiesc părinții; când luna mergând, în drumul ei *calcă o stea*, 1930 dispăre sub lumina lunii.

căiță s. f. copilul care se naște în *căiță*, 2703 pelița care înfășoară copilul în pânțele mamei.

căldărușă s. f. 1224—vasul în care este apa sfințită cu care umblă popa.

cale s. f. vorbăreț din *cale afară*, 1308 —foarte mult, peste măsură.

calici vb. nu e bine a răspunde, căci ar putea *să se calcească*, 1159 va putea căpăta o infirmitate corporală; cel ce va cosi noaptea, *se va calici* cu instrumentul, 2679 se va tăia, se va răni.

călină s. f. 932—fructul arborului numit călin (Viburnum opulus).

călugărior s. m. 2871—o floare.

cămeșă s. f. 131 cămașă. În Moldova și Bucovina se zice: cămeșă, plur. cămeși; *copilul născut în cămeșă*, 2704—căiță.

cămeșuică s. f. 586, diminutiv de la cămeșă.

cană s. f. 536=vas pentru lichide; *căni*, 118—plur. dela cană; mai este și forma *cane*.

cănepă s. f. 431; este „cănepă de vară”. care nu face sămânță, și „cănepă de toamnă”, care poartă sămânță, și se mai numește „haldani”.

canon vb. dacă un bolnav *se canonește* prea greu, 2435=se chinu- ește să moară.

cănos adj. copilul va fi *cănos la inimă*, 542—va fi cu inima ca de căne: răutăcios.

cântă vb. se zice când *cântă gâtul* că acela va bea, 197—băutura, tre- când prin gâtiță, face un mic zgomot, gălgăie.

cântători s. m. de după asfințitul soarelui până în *cântători*, 253— până la vremea când cântă cocoșii când se face ziua.

cap s. a. de *capul lui să fie*, 847 —răul care ți l-a dorit, să se rever- se asupra lui; să te dai de trei ori *de-a curu'n cap*, 857 = să te dai peste cap, de-a tumba.

capac s. a. culbecii își leapădă *capacul*, 1021 —coaja, casa în care stă.

capăt s. a. nu *ies la capăt bun*, 1901 nu reușește.

căpătăiu s. a. copiii cari nu stau cu capul *pe căpătăiu*, 628=ceea ce se pune sub cap pentru a dormi.

căpătat adj. *copil de căpătat*, 8920=născut în nelegiuire.

căpătuală s. f. 2686—căpătat, dobândit pe gratis.

căpiă vb. oile *căpiază*, 2820 =căpăta boală: se învârtesc.

căpistere s. f. 629=covată, albie.

căpiște s. f. când intri într'o *căpiș-*

- te*, 115 loc în care se păstrează osemintele celor morți.
- căprior** s. m. când cineva face o casă nouă, după ce i-a așezat *căpriorii*, 657 lemne lungi cari servesc la construirea unei case.
- căpușă** s. f. 824—insectă. Se mai numește: *chicheriță*, *goandă*, *bătucl*, *muscă de cal*.
- căpușnic** s. a. 2528 o plantă.
- cărăbuș** s. m. 632—insectă care se mai numește: găinușă, gândac de prun, buzar, bumbăr, grângoasă, babă, ciormeni (*Melontha vulgaris*).
- carâi** vb. când umblă cioarele *carâind*, 734—croncănind, făcând sgomol.
- cărcăiac** și **cărcăiag** s. m. 635 — miriapod: *Scolopendra* și *Lithobius forficatus*.
- cărcăitor** adj. găini *cărcăitoare*, 1538 —care cărcăe.
- carcel** s. m. să nu mânânci *cărcei dela viața de vie*, că te apucă *cărceii* 637=*carcelul* este frunza degenerată, în formă de spirală, cu care se acată vița; *cărceii* sunt dureri de stomac sau de intestine.
- cariu** s. m. acesta este lemnul *cariilor*, 656—insectă care vatămă lemnul (*Anobium pertinax*).
- carpi** vb. să nu *carpești* miercuria și vineria, 643; să nu *carpești*, pe altul, 259 — să nu repari haina cu care e îmbrăcat cineva.
- cârsteiu** s. m. 644=pasere care se se mai numește *cârstel*, *crâstel*, *cristel*, *cristeiu*, *cârsteu*, *crastaiu* și *cres-teț* (*Crex pratensis*).
- cârstnic** s. a. 3653 uneltă de prins pește.
- cârțiță** s. f. 453, 649, 650 — animal fără ochi, care umblă pe sub pământ: orbeț, sobol; când cineva e bolnav de *cârțiță*, 649 o boală; bubă sub gât.
- cărunteț** s. f. vei muri în *cărunteț*, 3343 în timpul bărbăției, între tinerețe și bătrânețe.
- cărunți** vb. când un om a. *cărunțit*, 837=-i-a înalbit părul, a devenit cărunț.
- casă** s. f. în locul unde se îngroapă *casa unei lăuze*, 2707 - placenta
- căsan** s. m. ca să umble copilul mai bine, îl iea unul din *căseni*, 897 unul dintre acei cari locuiesc în casă.
- casnic** s. m. să nu ucidă pe *casnici*, 458; le vei sfădi cu *casnicii*, 693 acei cari locuiesc în casă.
- castravete** s. m. 675 pepene (*cucumis sativus*).
- caș** s. m. faci *caș la gură*,=1669 un fel de spuzeală.
- căselegi** subst. 3136 — timpul când nu se postește.
- cătă** vb. când ți-a tot cătă cănele în ochi, 560 când se va uita mult în ochii tăi: când *soarele cată înăpoi la asfințit*, 4310 razele soarelui se răsfrâng pe cer.
- catalog** s. s. 3159 piciorug.
- cătanie** s. f. 3746—instituția armatei.
- cătușnică** s. f. 3462—o plantă.
- cățel** s. m. *cățel de aiu*, 3119, *cățel de usturoiu*, 3698—o despărțitură a căciuliei de usturoiu.
- cățuie** s. f. 32—vas special, de metal, pentru afumat.
- căuș** s. a. 329 vas de lemn cu care se măsură făina, fasole, etc.
- căutat** adj. crezând că apoi ele (fețele) *vor fi căutate*, și jucate de flăcăi, 973 vor fi în vază, luate în considerație.
- căzni** vb. *se căznește*, și se așeze în cap, 2597 se încearcă și nu

reuşeşte; *la moarte va căzni* mult până să-şi dea sufletul, 1805=se va chinui.

căznit adj. pe cea lume *va fi căznită* cu sucirea gâtului, 1826 torturată.

căzut s. a. vineria femeile să nu facă leşie, că e rău de *căzut*, 2886 =riscă să cadă adeseori.

ceas rău, 806 – boală pricinuită de duhuri necurate.

cel rău. nici *cel rău* nu se porte apropiat de ea, 1112 – o boală ca şi *ceas rău*

celantă pr. 3208 cealaltă.

cerător s. m. 10 – persoană care cere ceva dela altul.

cercel s. m. *cercei de fier*, 1136 – lanţ.

cere vb. nimeni nu va veni *să le ceară* (pe fete), 3917=să le peţeaască.

cerne vb. să-i pui (puii dela cloşcă) în sită, şi *să-i cerni* pe vatra cu foc, 789=să simulezi că cerni, fiind' puii în sită.

cernuşcă s. f. fructul unei plante.

cetef s. m. 2797=cetitor.

ceva pr. se pun într'un ou, care se strică *ceva*, 1415 –se strică puţin, se sparge, ca să i se facă o gaură; dacă dimineaţa apa din cofiţă a ami crescut *ceva*, 652=în mică cantitate.

chef s. a. când ți se varsă cofa cu apă chiar la fântână, *face a chef*, 721=a veselie; după cum va vedea cineva întâiu dimineaţa un om leneş sau harnic, așa-i *va fi cheful* toată ziua, 720=dispoziţia de lucru.

chel adj. 723=fără păr pe cap.

chelbe subst. 3496=cheli.

chicot s. a. să dai *chicot*, 1533=să strigi.

chilie s. f. *chilia* unde a căzut co-

pilul cand s'a născut, 2400=camera, odaia.

chiorî vb. 1320=a orbi.

chiofi vb. 3301=a chiui, a strigă.

chiotoare s. f. 917=aşa cu care se leagă la gât cămaşa; *chiotorile dela casă*, 2636 =încheieturile grinzilor.

chip s. a. vede *chipul* celui ce a dat foc, 1861=imaginea; nu este bine să se lase a se lua *chipul*, 1390=a se fotografia; când umblă D-zeu pe pământ, a venit în *chipul unui cerşitor*, 894=înfăţişare, formă; ceasornicul îi un *chip de drac*, 698=specimen.

chipper subst. *chipperul* şi sarea de se varsă, 693=piperul negru, care se pisează şi se pune în solniţă.

chirei vb. (copilul) *se chirceşte*, 2311 –nu se desvultă.

chiscui vb. *chiscuie* puii, 769=ţipă, fac sgomot mic; piuie.

chistruiu adj. pistrui, cu pete mici pe obraz.

chisoiu s. m. 17- un fel de pisălog de lemn, cu care se sdrobeşte agurida; chilug, cum se zice în Moldova.

chişcar s. m. 3694 –un peşte; ţipar.

chită s. f. câte cucoare îi vedeă primăvara întâiu, atâtea *chite* de cânepă ai să faci, 979: chita este un mănunchiu de 12 mânuşi de cânepă; mânuşa este o unitate de măsură specială pentru cânepă.

chitie s. f. *chitia dracului*, 730=co-manacul de pus pe cap.

cică, 2212=prescurtare din: zice că.

cicia adj. moaşa duce copilul la fereastră şi zice: uită-te la lume, *cicia*, *cicia*!, 1270 ar însemna „frumos”.

cimbrişor subst. 3528= o plantă.

cinsti vb. când aduci o femeie să

- alăpteze copil mic. o hrănește și o cînsteste, 893—îi arăți considerație.
- cioacă** s. f. 2857—stîncuță.
- cioarec** s. m. 2552—îțari.
- ciobotă** s. f. 2273 ciubotă, ghetă.
- cioean** s. m. leșie cu *cenușă de cio-cani*, 705—ciucălău, cocean.
- ciocănitore** s. f. 742—pasere: ghi-onoaie, cățărătoare (*Picus martius*).
- ciocni** vb. dacă *se ciocnesc sitele*, 1260—se lovesc una de alta, se ating.
- ciocoti** vb. când stau mai multe vrăbii pe gunoiu și *ciocotesc*, 4295—ciripesc sgomotos.
- ciondăni** vb. înșurăteii hojma *se vor ciondăni*, 1255—vor fi în neînțeleger-e, se vor certă.
- cioplî** adj. *lemne cioplite*, 656—lemne cari au fost tăiate pe laturi, dându-li-se formă de muchi.
- ciorap** s. m. 844=colțun.
- cioroiu** s. m. 125=masculinul dela cioară.
- circovi** subst. în zilele *circovilor*, 3260=sărbători la 16, 18, 19 și 20 iunie.
- ciucălău** s. m. 3029=știuletele de porumb după ce i s'au luat boabele.
- ciuchiu** s. m. *ciuchii de păr* dela ceafa copilului, 3055—șuvițe mici încălcite, bătătorite.
- ciuciuli** vb. au să se *ciuciulească păpușoi* pe câmp, 3027—frunzele au să se învârtască în formă de cilindri.
- ciucură** subst. cu mânele *ciucură de aluat*, 32=pline de aluat.
- ciuda** s. f. 747=sărbătoare la 6 Septembrie.
- ciuguli** vb. să nu mânânci din ceea ce au *ciugulit* găinele, 3141 au ciupit.
- ciupăi** vb. apa în care *se ciupăește pruncul*, 76—în care se scaldă. *Ciupă* este *albie*, vasul de lemn în care se scaldă copiii.
- ciurele** plur. dela *ciurcă* s. f. 769 surcele, bucățele dela lemnele cari se taie.
- ciurel** s. a. 789 ciur mai mic.
- ciutură** s. f. 1170 vas aninat de lanțul care se vără în fântână și se scoate apă.
- clădi** vb. dacă voește cineva să-și *clădească casă*, 652=să-și zidească, construiască.
- clădire** s. f. după ce s'a ales locul pentru *clădirea casei*, 652 locul pe care se va clădi casa.
- clanță** s. f. *clanța ușii*, 2408 clam-pă, încuietore.
- clănțani** vb. se împrejură casa *clănțînd din clește*, 32=lovind cele două părți ale cleștelui, pentru a le face să sune.
- clăti** vb. când femeia *clătește cămăși*, 523—când spală; dacă i se *clătește cuiuă geana*, 1576 se bate, se mișcă; apa cu care *se clătește donița*, 4032—se spală, se curată; a *clăti scaunul*, 3949—a clătina.
- clevețit** adj. acea casă va fi *clevețită*, 846=criticată.
- cloceală** s. f. ca să-ți cada găinele la *cloceală*, 794—să cadă cloște.
- clocitor** adj. *găini clocitoare*, 1533=care clocește.
- cloță** s. f. 804=cloșcă.
- coadă** s. f. acea fată în totdeauna va fi *la coadă*, 1276—cea din urmă.
- cobi** vb. copiii cari plâng mult, *cobesc a moarte*, 2307 prevestesc că vor muri.
- cociorvă** s. f. 1106—uneltă de lemn cu care se trage focul în vatră.
- cocoloș** s. m. *cocoloș de brînză*, 807—brînză făcută bulgăre. În Moldova se zice *boț*; câți *cocoloși* sunt în mămăligă, 2017 boțuri.

- cocostărc** s. m. 261 barză. În Moldova se zice *cucostărc*.
- cocoșește** adv. 1551 ca cocoșul
- cocoși** vb s'a *cocoșit o găină*, 869— a fost călcată de cocoș.
- codi** vb nu este bire *a se mai codi prin casă*, 800 = a întârziă, a pierde vremea.
- codobatură** s. f. 826 pasere (Motacilla alba).
- coji** vb. aceluia *i se va coji pielea*, de pe față, 291 = pielea se va desface în mici bucățele, cari vor cădea.
- colac** s. m. omul cari are doi colaci în creștetul capului, 2751 care are părul răsucit în două părți.
- colăcer** s. m. apa din doniță o toarnă peste picioarele cailor *colăcerilor*, 1030 = flăcăi cari au un anumit rol la nunțile țărănești.
- colastră** s. f. 833 — laptele cel întâiu pe care-l dă vaca, după ce a fătat. În Moldova: *coraslă*
- colb** s. a. 730 = pulberea de pe drum, praf.
- colbăi** vb. *colbăești* fața sfântului soare, 3503 = arunci praf.
- colindă** vb. o minciună mare care să *colinde* multă lume, 853 — să se răspândească prin multe părți ale lumii.
- colivă** s. f. grâu fiert, care se întrebuințează la înmormântări, și se duce la biserică, la diferite ocazii.
- colț** s. m. *colț de lup*, 1981 = o boală.
- colțun** s. m. 845 = ciorap.
- copaie** s. f. *copaia* de mălaiu, 1788 = covata de făină.
- coperi** vb. *coperit cu omăt*, 215 = acoperit de zăpadă.
- copil** s. m. 2614 = băiat.
- coraslă** subst. 4545, v. *colastră*.
- cordeluță** s. f. 3996 — panglicuță.
- corn** s. a. se pune în costoroabe, la toate patru *cornuri*, câte un ban, 661 — la toate patru unghiurile casei; când *luna e cu coarnele în sus*, 1943 vârfurile.
- coropișniță** s. f. 910 insectă care se mai numește *chifteriță*, *racică*, *șcrac* (Gryllotalpa vulgaris).
- costoroabă** s. f. 661 — lemnul așezat pe furcile casei, și pe care se sprijină căpriorii.
- coșăr** s. a. 3381 pătul pentru porumb.
- coț** s. a. să nu mânânci *din coate*, 2106 stând în coate.
- cotcodăci** vb. *găina cotcodăcește*, 1540 — cântă, după ce s'a ouat.
- coteț** s. a. 3478 = cotineată.
- cotorosi** vb. *de gândaci* de casă *se poate cotorosi*, 1563 poți scăpa de ei.
- coțofană** s. f. 923 — paserea numită în Moldova: țarcă.
- covată** s. f. 926 — vas de lemn în care se frământă pâine, și care la săteni servește și ca leagăn pentru copii, și ca vas de scăldat copiii.
- cracă** s. a. *cracă de busuioc*, 448 — crenguță; *craca* pe care cântă cucul întâiu, 909 ramura de copac.
- cracană** s. f. 2669 — o bucată de lemn, despicată la un capăt și formând, cu ramurile, un unghiu.
- crăciumă** s. f. 4466 cârciumă.
- craiu** s. m. *craiu nou*, 1937 = lună nouă.
- crăpăcios** adj. *piele crăpăcioasă*, 3161 — aspră.
- crăpănos** adj. *piele crăpănoasă*, 682 — piele crăpată, cu epiderma zgâriată.
- crasnic** s. m. 938 drag.
- crastel** s. m. 939 v. cârstel.
- crâșmă** s. f. 4467 cârciumă.
- crescut** s. a. să nu se pună un co-

- pil în leagănul altuia, căci ia *crescutul* acelui copil, 814—putere de creștere.
- creștă** vb. *porcii se creștează la ceafă* ca o cruce, 3267—se fac două lăieturi în cruciș
- crește** vb. dacă dimineată *apa* din cofiță a mai *crescut* ceva, 652—s'a mai înmulțit; dacă se ține un mort mai multe zile și *trupul lui* începe a *crește*, 2456—se umflă.
- creștet** s. a. *creștetul capului*, 609—vârful capului.
- crier** s. m. 940—creier.
- crijmă** s. f. ducându-se un copil la biserică este obiceiul a se înfrumuseța *crijmele*, 324—pânza în care înfășoară copilul, când, la botez, îl scoate din cristelniță.
- croncănit** subst. *croncănitul ciorilor*, 736 sgomofolul ce-l fac când zboară.
- cruce** s. f. *crucile drumului*, 408, 1415 locul unde se încrucișează drumurile.
- cruciș** adv. 622—în formă de cruce
- cruși** vb. vaca se *crușeste*. 4014—sloboade lapte cu sânge.
- crușit** adj. *lapte crușit*, 4028 amestecat cu sânge.
- cucoară** s. f. 979 cocor.—În Moldova, pentru a se indica această pasere, se întrebuințează femininul *cucoară*, atât la singular cât și la plural. Cuvântul masculin *cucor* se aude foarte rar.
- cucoș** s. m. 56 cocoș: nu-i bine să mănânci *grăunțe fierte sau cucoși*, 384—Grăunțele de popușoi (porumb) se pun pe vatră fierbinte și și se prefac în *cucoși* sau *cucoșei*, cum se zice în Moldova; *floricel*e se zice în Muntenia: cucoșul puștii, 3309.
- cucoșește** adv. 1550 ca cucoșul
- cucuiat** adj. *pui cucuieți*, 757 cu cucuiu în cap: cu moț de pene.
- cucuiu** s. a. când un copil se lovește la cap să toarne în acel loc apă, ca să nu-i iasă *cucuiu în cap*, 599—umflătură care se face după o lovitură la cap.
- cucuruz** s. m. când *brazii fac cucuruzi* mulți, 230 fructele bradului.
- cucuveică** s. f. 1014—pasere: cucuveaua, cucumeaua (Athena noctua).
- cuib** s. a. *cuibul găinilor*, 794—cuibar.
- cuibar** s. a. 759—locul unde se ouă paserile domestice.
- culbec** s. m. 1021—melc.
- culeșer** s. m. 3158—melesteu, făcăleț.
- culișer** s. m. 4022—idem.
- cum** adv. *nici ca cum*, 3530—nici de fel, de loc.
- cumătru** s. m. 327: persoana care botează și părintele pruncului botezat, sunt între ei *cumătri*, o înrudire care se ține în seamă.
- cumpănă** s. f. să nu umbli în *cumpănă nopții*, 4530—la miezul nopții.
- cumpăt** s. a. îl faci *să-și piatră cumpătul*, umblând nebunatic, 1869=a pierde uzul dreptei judecăți.
- cur** s. a. să te dai de trei ori *de-a curu'n cap*, 357—peste cap, de-a tumba.
- cură** vb. când îți *cură sângele* din nas, 2521—curge; dacă la botez *cură vreo lumină*. 1914—se scurge o lumânare.
- curat** adj. *apele sunt curate* și sfinte 286—spiritele necurate nu locuiesc în ape; când calul trage într'un loc unde începe să bată cu copita, să știi că de desupt *nu-i curat*, 464—locul acela este în stăpânirea unui spirit necurat, al dracului; dacă vrei să nu-ți mai vie o boală avută, aruncă scăldăturile la un *loc curat*, 269—loc pe care nu se aruncă murdăriile, precum la rădăcina pomilor, etc.; fata se spală cu

apa cu care s'a spălat limba clopotului, și va fi așa de *curată ca și clopotul*, 71—inocentă, cu sufletul neprihănit; când sameni grâu, să fii *curat de noaptea*, 1607 să nu fi avut relațiuni sexuale în timpul nopții.

curățenie s. f. cei cari petrec pe un mort, sar peste un foc, spre semn de *curățenie*, 111—purificare.

curechiu subst. 614, 1668, etc. — varză

curge vb. dacă *curg lumina*le nuniilor, 1040 dacă se scurg lumânările; câtă șperlă în vatră, atâtea *ouă să curgă* din găina noastră, 1535 = să iasă.

curgere s. f. îi va merge rău în *curgerea anului*, 502 în timpul anului.

custură s. f. taie-i gura cu *custura* 586 —un fel de cuțit.

cușcă s. f. Evreii când intră la *cușcă*, 3196 o locuință improvizată în care mănâncă Evreii la sărbătorile de toamnă.

cușmă s. f. 453 căciulă, *ca să iasă puii cușmă'n cuib*, 757 să iasă toți puii în același timp.

Dă vb. să o omori cu călcăiul și *să-i mai dai* și cu talpa. 910—să o lovești; *să nu-i dea brânci*, 1195=să nu-l împingă să cadă; îi *vor da spini* în picioare, 477 îi vor intră spini; este păcat *a da cu ceară* prin casă, 690— a unge podelele cu ceara. a cerui; când cineva e bolnav, și are credință că *i-a fost dat*, 81; când ți-ar crăpă blideie. fără ca să le atingi, să te ferești, că cineva *ți-a dat*, 264—după credința poporului boala se poate trimete cuivă, prin diferite farmece; cel ce trimete boala, se zice

că *niți dă*—(*Datul și faptul* au anumite descănțețe); *lupii dau* asupra oamenilor 1970—se năpustesc *să dai ocol casei*, 2485—să încunjuri *să dai chiot*, 1533—să strigi; când o femeie *dă cu copilul de necaz*, 1687 = întâmpină o greutate, o nevoie; îi *vor da pace*, 1610—nu se vor atinge; un fir de lână roșie *dă-l prin sare*, 1593 = moaie-l, introduce-l în sare; să înfingi o secere în fața coșerei, că *nu va mai da coșofana* pe acolo, 3811 nu va mai intra înăuntru.

dalac s. f. 414 —bubă care infectează sângele și produce moarte.

damblagiu s. m. 1072—paralizat.

damblagit adj. *omul damblagit*, 1073 —paralizat.

dănac s. m. 70 etc. flăcău; cavalerii satelor.

dânsele subst. 1720—ielele.

dărac subst. 4178 uneltă pentru preparat lăna de tors.

dată s. f. fetele de măritat, când se ridică de pe scaun. îl clătesc, ca să-și clătească *data*, 3949 ursită.

de prop. dacă comorile ard *de cu seară*, 843 — dela începutul serii; copilul care *de mic* e deșteptat, 900

din copilarie; să nu măture cu mâinile *de pâne*, 1600 cu mânele scoase din aluatul din care faci pâne; când sameni grâu, să fii *curat de noaptea*, 1607 din timpul nopții (să nu fi avut relații sexuale în timpul nopții); îi minți pe cei *de ai morți*, 2057—pe cei care îi ai morți: Românii *de loc*, 1793—din localitate; când auzi *de prima oară* pupăză, 3293 pentru prima oară; atunci *de loc* îl pui sub picioare, 3666 îndată. imediat.

demanecate adv. la anul nou, *de demănecate*, 61 foarte de dimineață.

deplin; s'a lecuit, dar nu *pe deplin*, 1028—nu complet.

desbără vb. 200= a face pe cinevă să se lase de un obicei, de o patimă.

descăleci vb. poate să *descâlcească orice tort*, 3338= să descurce.

descărcă vb. când *se descarcă pușca*, 3307=se sloboade.

desfăcă vb. semincerii de păpușoi, după ce i-ai *desfăcat*, 3029—ai scos grăunțele de pe știulete.

desface vb. să nu împănizi copacul, când vrei să-l *desfaci*. 852—să-l despică, să-l desparti în două; *îți desface* ce ți-i făcut, 1515 strică un farmec.

deslegare s. f. cerându-i *deslegare blăstămelor*, 279—cerând iertare și acel care a blăstămat, se ridice blăstămul.

desniță, 1951—desdimineată.

despoi vb. să prinzi un liliac, să-l *despoi de piele*, 1874 să-l jupoi.

destrămătură subst. 525 lână vâpsită.

desvăli vb. dacă lucrează cinevă greu și *i se desvălește mâna*. 2055 i se zdruncină mușchii.

deșert adj. dacă un copil leagănă un leagăn *deșert*, 855 gol; de-ți iese înainte *cu deșertul*, 139 cu un vas gol

dește, plural delă *deget*.

deșteptat adj. copilul care *de mic e deșteptat*, va muri, 900 deștept, inteligent.

dihanie s. f. 51 fiară selbatecă.

dihor s. m. 1136 un animal care mănâncă paserile din curte.

dimineată s. f. cum n'am mâncat eu *diminețele* agiunurilor, 703 în timpul dimineții.

din prep. să nu mănânci *din* cote, 2106 stând în cote.

dioată (se), 3985—se deoache.

discoș s. a. sărută banul ce-l dă la *discoș*, 165 pe care-l pune în falgerul pe care-l ține preotul în biserică, anume ca să primească ofrandele creștinilor.

disdedimineată, 47, și

disdimineată adv. 47—foarte de dimineată.

dobândi vb. *va dobândi miros* la gură, 1665 îl va mirosi gura.

dobitoc s. a. se crede că....*dobitoacele* vorbesc, 116; cap de cal se pune în par, ca să nu mănânce lupii *dobitoacele*, 476 animale domestice.

dohot s. a. 1189 păcură.

doi num. o femeie se mărită *al doi-lea*, 94—a doua oară.

doniță s. f. *donița cu apă* din care se bea, 83—vas în care se ține apă; în Moldova se zice: *cofă*.

dos s. a. când caii vor stă cu *dosul* spre gard, 475—cu partea posterioară.

dospi vb. pânea nu se va *dospi*, 357 —nu va crește, după ce a fost frământată.

dovleac s. m. 315 bostan, se zice în Moldova.

dovlete s. m. 4524 dovleac.

drăcoale s. f. 2596 drăcoaică.

drăcuit adj. cuiul *drăcuit* dela casă, 1020 pe care meșterul l-a dat dracului.

drăgaica s. f. 99 sg —sărbătoare care, în Moldova, se zice Sânziene și se ține la 24 iunie.

dragobete, s. a. 1215 sărbătoare care se ține la 24 februarie.

drege vb. când se duc *să dreagă mortul*, 2309 înfig un mestecău în mormânt, pun țarațe acolo, aprind călți.

drept adj. cine va vedeă cerurile

deschise în noaptea de Bobotează, *va fi drept înaintea lui Dumnezeu*, 711 *va fi socotit în rândul dreptilor*.

drug s. m. 4465 un lemn rotund ș lung.

drum s. a. nu *va face* în acel an *nici un drum*, 488; vei face drumuri, 485—vei călători.

dubală s. f. 1841- tăbăceală.

dubit adj. pieile *dubite*, 1841—tăbăcite.

ducăuș adj. întoarce cloșca cu oborocul, în sara când pui. împrejur, de trei ori, ca să nu-ți *fie ducăuș*, 782—să nu se ducă din curte prin alte părți.

duce vb. *va duce frig* iarna, 3505—*va simți frigul*.

dudăi vb. *ar dudăi beldiile* în sus, 986—*ar crește ca dudăul*.

dugheană s. f. 288 prăvălie.

duhoare s. f. capetei *duhoare* în gură, 1671 miros.

dulce adj. dacă cineva mănâncă *de dulce*, 1531—de fruct.

dumică vb. să nu *dumici* în strachina goală, 4529 a pune în strachină bucăți mici de pâne.

dumicat s. a. când îți cade *dumicatul* din mână, 2078—bucata de mâncare.

după prep. când tinerii însurăței *pornesc după zestre*. 496 pleacă să aducă zestre.

durăi vb. *durăesc cărușele*, 3926 *durăesc*, fac zgomot trecând.

Estimp adv. 3957—în anul curent.

Făcăleț s. a. 302—instrumentul de lemn cu care se amestecă mămăliga. —În Moldova: melesteu.

face vb. când urlă cănele. *face a sărăcie*, 547—prevestește sărăcia; *face a*

moarte, 549; *vacile aceleia vor face bouți*, 928—vor iată; să omori căței *înainte de a face ochi*, 541—înainte de a li se deschide ochii; *nu va face* în acel an *nici un drum*, 483—nu va călători; *te faci că-i tai* (puii) la gât, 787—te prefaci, simulezi; *făcându-i-se cuivă rău*, 909—îmbolnăvindu-se; găina *face ou*, 1517 se ouă; când copilul plânge *prea mult*, *își face de cap*, 3189.

facere s. f. să nu amăgești pe mimeni, când vrei să dai cuivă *de facere de bine*, 44—binefacere, îndatorire, ajutor; *facere ușoară*, 2548; să nu moară *din facere*, 2265—naștere.

fălăi vb. când *fulgeră fălăind*, 4240—ca lumina dela un foc grozav.

falcăriță s. f. 1262—o boală.

fapt s. a. 1277—farmece.

fasăi vb. *focul când făsăe*, 1348: când focul nu arde cu ilacă, ci mocnește, face un mic zgomot, se zice că *făsăe*.

fășă s. f. 322- fâșie de pânză cu care se înfășoară copilul; bet.

făt s. m. *fătul* ce ar fi avut să-l nască viu, 2596—pruncu.

fedeleș s. a. 932—vas de lemn, în formă ovală, pentru lichide.

fel; *fel* și chip, 4196—în diferite chipuri.

femeiușcă s. f. femeiușcă de cocoștărc, 812—femela.

ferecat adj. *ferecat* în lanțuri, 2939 încătușat.

feri vb. ca să *feresti răzoarele* cu legume de mușuroaiele cârțitelor, 650—să aperi, să iai măsuri să nu fie atacate; să știi că ți-e dușman, și *să te ferești de el*, 1251—să te păzești; *se feresc oamenii* de lucru luni după amiază, 1720 evită de a lucra.

ferit adj. vitele să fie *ferite* de toate

relele, 51—nici un rău să nu se apropie de ele.
feștell vb. când cânele *se feștește* înaintea scării, 555—se murdărește, se excrementează.
filigean s. a. 196 feligean; vas mic pentru băut; ceașcă.
fin s. m. 323, și
fină s. f. 327—copilul botezat de cinvă, îi este *fin*, *fină*.
fire s. f. toată *firea se sburlește*, 1232 = *natura*, elementele naturii.
firmitură s. f. 907—făimătură.
flecar s. m. 1308—cel care vorbește mult, vrute și nevrute.
floare s. m. să nu dai *borș cu flori* de pomană, 310.—La suprafața borșului se face un fel de mucegaiu, care se numește *floare*, *flori*; de *copii din flori*, nu se prind fermecele, 1270—băstarzi.
floarea soarelui s. f. 618—plantă (*Helianthus annuus*).
fluieră vb. să nu *fluieri* în casă în zi de vineri, 669—să nu șuieri.
foc s. a. *foc viu*, 1278 cărbuni aprinși; va ieși pe copil un fel de *foc*, numit *foc viu*, 1358 o boală, niște bubușoare roșietice, cari se mai numesc *focuri*, 388; fetele amorezate..... că să-i iasă *focul dela inimă*, 2009—să nu mai sufere din cauza dragostei; *foc viu*, 4189 se freacă un băț, între două scânduri până se aprinde.
Foca s. m. 1376—sărbătoare păgânească; se serbează la 22 iulie: nu se lucrează, că e rău de foc.
foloștină subs. 2670—fulgi mari de zăpadă.
fonfăi vb. toate le *fonfăiește* și nimic nu pornește, 1308—se laudă că face toate.
frânge vb. *se frânge în două*, 369

se rupe în două, cu mâna; dacă *se frânge scutul*, 1724 se rupe.
frantură s. f. 1392 o boală: sculament.
frige vb. în casa unde șede vreo cloșcă pe ouă, nu *se frig* ouă, 756—nu se coc; *te frig purecii*, 3297 te pișcă mulți.
frumușele subst. 1720 iele.
frupt s. a. *fruptul alb*, 248 laptele și preparatele lui; dacă-i fură cuivă din *fruptul său din stupi*, 3624 rodul stupului, mierea.
fulgerătură s. f. 1453 o boală
fumegan s. a. la 40 de sânti se face *fumegar* și încotro se abate fumul... 1817 se dă foc la o grămadă de gunoaie.
furori subst. a face *furori*. 300, nu-i o expresie cunoscută în popor; însemnează: a atrage atenția asupra ta, a fi admirat în societate.
furtunat adj. copilul va fi *furtunat*, 1746 neasfâmpărat, iubitor de aventuri
furcă s. f. *furca dela pieptul unei găini*, 2333 osul dela piept ieduşul.
Gadili vb. *se gădilește*, 1225 se gădila
gaie s. f. 1335 pasere prevestitoare de ploaie; se mai numește *caie*, *puhoier*, *uligan*, *șorecar*, *heie* (Milons regalis).
gălbănușe, s. a. când găinele fac ouă cu două *gălbenușe*. 234—gălbănușuri
galceavă s. f. 448 neînțelegere, sfadă, ceartă.
galiță s. f. 3035 pasere de curte.
ganganie s. f. să nu lași să-ți caute doi în cap. că faci și mai multe *gângănii*, 623—păduchi.
găoace s. f. *găoci de ceapă* 4236—

- ceapă lăiată în jumătăți și scobită; ca să rămăie ca o găoace.
- gătej** s. a. copiii au obiceiul de a lua câte un *gătej* aprins și-l învârtesc, 1357 vreasce, ramură uscată de copac.
- găti** vb. *se gătește* pentru o petrecere. 300 își face toaleta, se înfrumusezează; trei te înăcrește (pe borș), trei te oțatește, trei *pe masă te gătește*, 305—te prepară ca să fii bun de mâncat; (gerul) *ne gătește* cu frigul lui, 1651=ne doboară, ne face să-l simțim; *să nu gătești hainele* sâmbăta, 1743=să nu le isprăvești de lucrat.
- gâtlan** s. m. *gâtlan* de lup, 22—gâtlej.
- gâtos** adj. *oameni gâtoși*, 211=cu gâtița desvoltată.
- găvan** s. a. să nu ții lingura de *găvan*, 1886 partea cu excavație a lingurei.
- gavăț** s. m. 305=lup.
- găză** s. f. 218—insectă.
- geană** s. f. e geană la răsărit, 4351 lumina slabă.
- gemene** adj. plugul tras de doi *boi gemeni*, 270 născuți odată, de aceeaș vacă; 2629—doi copii născuți în aceeaș zi, în acelaș sat; *fructe de gemene*, 1579. îngemănate; copii gemeni, 1579=născuți odată de aceeaș mamă.
- gheață** subst. *zahar de gheață*. 4480 zahăr candel.
- ghebos** adj. 1586 —cocoșat.
- ghioc** s. a. ghiocile ouălor, 2940—cojile. (Pronunță: *ghi-oc*).
- ghiorăi** vb. când îți *ghiorăie gâtul*, 210 face un mic zgomot când trece pe gât, gâlgăie.
- ghizdele** subst. 441—lada de lemn care stă deasupra unei fântâni; ghizduri.
- ghizduri** subst. 4200, v. ghizdele.
- gingină** s. f. *gingini*, 1146 —gingii.
- glie** s. f. *gliei de iarbă verde*, 244=brazde.
- glistir** s. a. 2480—clistir.
- goană** s. f. când vrei să faci *goană* cu mulți oameni. 1596—vânătoare.
- gobac** s. f. 3157 pasere de curte.
- gogoloșit** adj. *făind gogoloșit*, 3719—făcută gogoloși.
- gol** adj. de-i vedeă mână, ai să fii *gol* tot anul. 478—prost îmbrăcat, lipsit de haine; femeile să nu se ducă *cu capul gol* la biserică, 600=cu capul descoperit, neînbrobodite; *mămăligă goală*, 2036=numai mămăligă, fără alb adaos de mâncare.
- golan** adj. 1779—sărac fără avere.
- goli** vb. plosca o *golesc* de bucurie, 657—o lasă goală, îi beau tot conținutul.
- gorăi** vb. când *gorăie cioara*, 737—cârăie,
- gorgoasă** s. f. 2628—fructă cu un sâmbure,
- goz** s. a. în ziua de Paști nu se țipă *gozul* din casă, 1645 gunoiul.
- grăpă** vb. carnea boilor cari *grăpează*, 593—cari grapă, trag grapa.
- greși** vb. copiii cari *se greșesc în pat* 489—se urinează.
- greu** adj. *femeie grea*, 1994—însărcinată.
- griji** vb. *casele se grijesc* totdeauna la sfârșitul lumii, 667—se curățesc.
- groapă** s. f. *groapă* de îngropare, 674 mormânt.
- grohăi** vb. 1808, porcul *grohăie*.
- gropan** s. a. groapă în care se pune apă ca să bea paserile.
- grôs** adj. *groasă*, 2180—însărcinată.
- grozav** adj. femeile *se tem grozav*, 719=foarte mult.
- grozăvenie** s. f. 942—faptă înfiorătoare, grozavă.

grumaz a. s. durere de *grumazi*, 1315—gâlci.

gudură vb. când *se gudură cănele*, 551—se alintă, se bucură, face gîngășii înaintea stăpînului.

gulie s. f. 422—rădăcină de tubercule, precum e bujorul.

gură s. f. mireasa dă soacrei. ca dar, o cămeșă *fără gură*, ca să nu aibă gura'n casă, 534—o cămeșă fără gaura prin care se vîră capul ca soacra să nu vorbească mult, să nu cicălească pe noră.

guraliv adj. copilul care tot țipă mult, va fi *guraliv*, 875—vorbăreț; pentru a legă gura "guralivei", 365.

gureș adj. 1308=*bun de gură*, vorbăreț.

gurguiu s. a. *gurguiul țâfelor*, 3806 =stîrcul; *gurguile ulcioarelor*, 4538 =capul, vârful bubei.

guri vb. gura cămeșii nu *se gurește* sîmbătă, 521—nu se taie, nu se croește; când *gurești* în ziua de n'tăiu 3570—faci gura cămeșii.

gușter s. m. 1675—un animal, și o boală de gât.

gutunar s. a. 1676=guturaiu.

Hăis adv. *boul de hăis*, 3957=din partea stîngă.

haitie s. a. *haitic de lupi*, 3279 -po-taie, mai mulți la un loc.

hală s. f. balaur mare, 4054.

halal; *halal* de cel ce le găsește (co-morile), 843—este fericit, va fi bine de el.

haliciu s. a. 1595—proiectil de pușcă de vânătoare.

hărb s. a. 1367—sfîrmătură dintr'un vas de lut; ciob.

harțag s. a. când vezi pe cinevă că-ți *caută* pururi *harțag*, 2130 pricină de ceartă.

haf s. a. despărțire între două por-

țiuni de pămînt: o fâșie îngustă de de pămînt, acoperită cu iarbă.

helge s. f. 33, 149—un animal mic, de culoare albă. In Moldova: ne-văstuică.

hleiu s. a. 1832 un fel de lut.

hogeag s. a. 1458 coșul, pe care iese fumul din sobă. Plur. *hogege* și *hogeaguri*.

hojma; însurăteii *hojma* se vor cion-dăni, 1255 într'una.

holdă s. f. când găsești șerpi prin holdă, 2244 -lan, bucată de pămînt sămănat.

holeră s. f. spini de *holeră*, 3480 o plantă.

horî vb. fetele beau apă sfințită, ca să poată *horî*, 595—să poată cântă.

horn s. a. stîlpul *hornului*, 764—coșul de deasupra vetrii, dar în in-teriorul casii.

hospă s. f. sau *hoaspă*; să nu dai borș cu flori de pomană, că pe ceea lume bei tot *apă cu hospă* și cu flori, 310 Pelița fasolelor și altor leguminoase, se zice *hospă*.

huhurez s. m. 1695—o pasere de noapte.

hui vb. *huește*, 1158, 1347—vuieste; iți *huește capul*, 3316; nu-i bine să *huești* pe om, 3285 să-l cerți, să-l ocărășii.

hulpav adj. când mama e îngreu-nată, să nu se uite *hulpad* la vreo lighioană, 2633 cu prea multă atenție.

hulub s. m. 1698—porumbel.

huscă s. f. *huscă de sare*, 458 un bulgăre de sare, în formă conică, compus din sare care mai întăiu a fost preparată pentru a se putea rade în pulbere fină.

huți vb. când stai la masă, să nu *huți picioarele*, că huți pe dracu, 3172 să nu le huțani. să nu le le-

geni, să nu faci cu ele mișcări la dreapta și la stânga.

Iarbă s. f. *iarba fierului*, 120—plantă fantastică și căreia poporul îi atribue puteri supranaturale. Sub acest nume se cunoaște și o plantă reală: *Vincetoximum off.*, care se mai numește și *rânduniță*.

Iarmaroc s. a. 4172—bâlcu, zi de târg.

Ibovnic s. m. 834—amant, draguț.

Iele subst. 86—ființe supranaturale cari pricinuesc oamenilor nenumărate soiuri de boale.

Iertă vb. slădiții se duc de *se iartă* 279—își cer iertare unul altuia.

Iertat adj. *muieri iertate*, 3465—care nu mai au relațiuni sexuale.

Ieslă s. f. *iesla boilor*, 336—partea grajdului în care stă mănecarea. În Moldova se întrebuintează pluralul *iesle*.

Ieși vb. copilul *iese beiv*, 193—devine, se alege beiv; vinerea și miercuria să nu rupi castraveții din acei cari au *ieșit întâiu*, 676—cari au apărut întâiu din pământ; castraveții să nu-i pui în pământ miercuri sau vineri, că *ies amari*, 675—se fac amari; când *ieși afară* cu udl. 2306—te urinezi; copilul zămislit spre o sărbătoare *iese ghebos*, 1585—se naște ghebos; orice lucru vei începe, nu *iese la capăt* bun, 1901—nu se sfârșește cu bine; nu scoate vorba în sat, că nu *ți-a ieși nimica* (vânat), 1596; când anu-i mare, *iese prost grădinăriile*, 1597—nu au belșug.

Ignat s. m. 1286: în ziua de 20 decembrie se ține sărbătoarea numită Ignat. În această zi se taie porcii pentru Crăciun.

Imaș s. a. 748—pământ de păscătoare.

inimă s. f. pe *inima nemâncată*, 1426—pe nemâncate, cu stomacul gol; inima căruții, 651—lemnul; care leagă osia de dinapoi a carului. În Ollenia: *inimoiu*.

iscă vb. ca nu cumvă să *se isce sfadă* n casă, 133—să se nască, să se ivească.

iscoadă s. f. 1727—pândă, vânătoare.

iscusit adj. *fată iscusită* la țesut, 433—pricepută, cu talent.

Ispas s. a. 39—sărbătoarea numită Înălțarea Domnului, care se prăznuiește la 40 zile după Paști.

ispiti vb. îl *vor ispiti* că de unde are el pana aceea așa frumoasă, 3701—vor cercetă, vor cercă să afle.

ista pr. 3220—aista, acesta.

istet adj. *băiat istet* la învățătură, 433—intelligent, care învață lesne.

Iute adj. *borșul să fie iute* și acru ca focul, 309—să aibă tărie; putere; copilul care tot țipă mic, va fi guraliv și sfădăreț, dar *iute*; când o crește, 875—violent. activ; copilul *ca să vorbească iute*, 873—în curând să se lege o lingură de gâtul mărzuului, *ca să crească iute*, 1113—curând; cel care o pune, să stea *iute jos*, 762—repede, în grabă; dacă cucoarele *trec iute* înapoi, vine și iarna tot *iute*, 987—devreme.

izbândi vb. visele *se izbândesc*, 4124—se împlinesc.

izbi vb. să nu lucrezi în nouă joi și nouă marți după Paști, că *te izbește cu foc*, 1374—te trăsnește.

izbitură s. f. 87—o boală contra căreia se întrebuintează descântecul „de izbitură”.

izvor s. a. f. să dai din livadă, ea și dela slănă, oricui ar veni de a cere, că atunci Dumnezeu îți dă spor și *izvor*, 243—belșug.

- îmbărburi** vb. 4067—*a unge, pe față, cu miere sau altceva.*
- îmbălă** vb. 28=*a umblă.*
- îmbrăcământ** s. a. *a se prinde un cucos și se îmbracă în îmbrăcămîntul cu care a venit cel nou născut pe lume, 2400=cămeșă în care se naște un copil.*
- îmbucă** vb. *când îmbuci de două ori mămăligă, 2086=când vâri în gură de două ori.*
- îmbucătură** s. f. 2112=*bucata de mâncare din gură.*
- îmbucat** s. a. *când oala este cu gura spre tine, e rău de îmbucat, 2827.*
- îmbumbă** vb. *a îmbumbă gura cămeșii până sus, 517—a vâri toți bumbii în borțile lor, a încheia toți nasturii.*
- împănă** vb. *să nu împănezi capacul, 852—să nu bați pene în capac.*
- împestrit** adj. *ouă împestrite, 2908—ouă încondeiate de Pași.*
- împiedecat** adj. *găini împiedecate, 1499=cu picioarele legate; copil cu limba împiedecată, 2572=cu greutate la vorbă; cu frâu la limbă.*
- împlantă** vb. *dacă vine o broască în casă, o împlantă în țăpușă, 348=o înfige.*
- impleă** vb. *împlând cineva borșul, 303=umplând borșul: punând în puțină ingredientele necesare pentru a se prepară borșul.*
- împlini** vb. *na, cucule. banul, că ți-am împlinit anul, 957—isprăvit serviciul, completat; să se împlinească copilul ca oul, 4464=să se încăleze să se ingrașe.*
- împoverat** adj. *femeie împoverată, 2535=însărcinată.*
- împrăștiă** vb. *nu se dă nimic din casă, ca să nu se împrăște gospodăria, 928—să nu se risipească.*
- împrăștiator** adj. 2034=*risipitor, contrar lui sgârcit.*
- împroșcă** vb. 1790=*a răspândi un lichid sub formă de stropi.*
- împroua** vb. *să se împrouască sosisrea primăverii, 3848—să se vestească.*
- împușcată** s. f. 1762=*o plantă.*
- în prep.** *să-i meargă în plin, 489=să aibă succes; se căznește să se așeze în cap, 2597=să se așeze pe creșteful capului.*
- înăcri** vb. *se înăcrește borșul, 304=devine acru; înăcrește, borșule, înăcrește, 305—înăcrește-te (imperativ).*
- înăcrit** adj. *să nu cumvă să moi un băț în scuipat, și apoi să-l pui în furnicar, și pe urmă, înăcrit cum.... 1472=îmbibat cu mirosul de furnicar.*
- învădi** vb. *să nu se înădească casă nouă de alta veche, 663=să nu se alipească.*
- înainte** adv. *îi stă înainte o călătorie lungă, 480—în curând va face o călătorie.*
- înapoi** adj. *se aruncă înapoi la capului, 619—în spre spate, în dosul omului.*
- încelul** vb. 3701=*a înșelă, a amăgi.*
- încefa** vb. *vaca străină înceată de a da mult lapte, 1831—încetează.*
- încheli** vb. *să nu te încheli, 1047—încalți.*
- închiotoră** vb. *cămeșă copilului nu se închiotoră, 519—nu se prinde cheotoarea.*
- închirei** vb. (copilul) *se închurcește, 881=nu se mai desvoltă.*
- încinge** vb. (oul) *se scuipă de trei ori și încingându-l în cenușă, 1534—vărându-l în cenușă.*
- încleșta** vb. *își încleștează mâinile, 4277=prinde degetele unele între altele.*

încresta vb. a *încresta* covata, 3479 a face o tăietură dreptăsemn.

încruciașat adj. cu *ochii încruciașiți*, 66 șași; *drum încruciașat*, 498 drum care se întretaie cu altul.

încungiura vb. este bine a *încungiură* casele cu trița, 1386 a face ocol în jurul caselor.

încura vb. *porcii se încură* cu paie în gură, 3263 aleargă, fug.

încurca vb. când *se încurcă ața*, 1446 se înoadă; se amestecă de nu poți coase.

încurcat adj. *buricul încurcat* pe după gât, 427—învălitucit în jurul gâtului.

îndătină vb. *îndăținează* femeile a arunca o lingură, 309—au datina, obișnuiesc.

îndemănat adj. 484 abil, priceput la orice lucru.

îndeplin vb. nu-i bine să desgropi mortul, până nu *îndeplinește patru ani* dela moarte, 1181 împlinește.

îndestulare s. f. va avea *îndestulare* de pâine și sare, 325—va avea din belșug.

înfinge vb. să le *înfingi* la țâțana porții, 267 să le înfiți. împlinți.

înfrunta vb. să nu tai mămăliga din frunte, că *te înfruntează altul*, 2004 te bravează.

înfrupta vb. *se înfruptă*, 1770 mănâncă de frupt.

îngăimat adj. când ai să te duci undevă, sau voești să începi un lucru, și *ești îngăimat*, neștiind dacă îți va merge bine, 2194—ești nehotărât, nesigur.

îngăuri vb. când un pom nu face roade, *să-l îngăuri*, 3224 să-l găurești.

îngemănat adj. lucruri *îngemădate*, 1580 alipite una de alta.

înghinat adj. perjă *înghinată*, 2628 —îngemănată.

îngrădit adj. când *soarele este îngădit*, 4950—gulerat.

îngreacă adj. *femeie îngreacă*, 1581 —însărcinată.

înmuia vb. și *se înmoaie mânele*, 2050 se moaie.

înneca vb. dacă *vreun copil mic se înneacă cu vreun fel de bucate*, 2109 —i se oprește în înghițitoare.

înnot adv. trece apa *înnot*, 100—înnotând.

înnumăra vb. cine va vedeă cori, *să-i înnumere*, 984—să-i numere.

înnumărătoare s. f. 2929—numărare.

înserat s. a. *pe înserate*, 348 la vremea când se înserează.

însplina vb. *oamenii cari mănâncă splină dela animale, se însplinează*, 3564—capătă boală de splină.

întălnitură s. f. *apa dela întâlnitură* 74 locul unde se întâlnesc două ape curgătoare, confluență.

întărată vb. *frigul se întărată*, 1149 —se ambiționează.

întina vb. *copilul nu se va întina* în pat, 871—murdări.

întoarce vb. *copitul mic* să nu se pupe la șezut, căci când se va face mare, *va întoarce dosul* la cel ce l-a pupat, 63—va fi nerecunoscător, ingrat; cum am *întors cămașa*, așa *să se întorcă X. dela țată*, 1787 —să se întărce; ca să nu se *întorcă logodna*, 1893—să nu se desfacă; nu e bine să *întorcă* cineva pe altul *dela moarte*, 2303—să-l scape de moarte; să nu *întorci b. haiul* iarna, 421—o specie de castrare.

întorsuri s. a. 192—o boală.

înturna vb. *trântitura se întornă*, dacă se calcă în udul unui cal,

468—se oprește de a se desvoltă, se vindecă; *înturnându-se mirii dela cununie*, 97—întorcându-se, venind înapoi; când ești pornit la drum. și *te-ai înturnat înapoi*; 495—te-ai întors din cale.

înturnat adj. un copil *înturnat dela față*, 136 copil care după ce a fost întărcat este lăsat iarăși să sugă.

înțepat s. a. e rău de *înțepat*, 1797 =o boală (junghiu ?).

înțepenire s. a. are pe talpa roții cuie mari, ce-i slujesc la *înțepuire*, 706 —fixarea pe loc.

învălătucul vb. crijele care *se învălătucesc* împrejurul luminilor, 324 se înfășoară.

învălătucit adj. *pânză învălătucită*, 484 făcută val.

învăli vb. să nu *învălești focul*, 781 —să nu acoperi focul cu cenușă; când *se învălește pânuza* pe sul, 3014—se rulează.

învârli vb. copilului *i se învârteburicul* pe după gât, 429 *i se răsucește*, *i se învălătucește*, *i se împletește*.

însăilătură s. f. 1735—fire de ață cu care s'a însăilat.

înziuat adj. dacă un mort este lunatec și *înziuat* cu un frate al său 3609—născut în aceeași zi din săptămână.

își; va fi bine primit sau *își* va petrece bine, 494 —va petrece bine.

Jălu vb. dacă te doare capul și *te jălu*, 1963—te jăluiești.

jâr subst. 3019—fructul fagului.

jertfă s. f. sărută banul ce-l dă la discos, crezând că numai atunci este primită *jertfa* lui, 165—darul care se dă la biserică.

Jidan s. m. 1791, și

Jidov s. m. 1790 Evreu.

jigăanii s. a. 627—animale.

jigodie subst. 4500—o boală de câni, jigareale.

jivină s. f. 35=jivină.

joacă s. f. *în joacă* să nu se bată copiii mici cu palmele peste tălpile picioarelor, 915—în glumă, când te joci cu copiii.

joară vb. femeia împovorată nu *joară*, 2535=jură.

joi mari s. f. 70 joia ultimă din Păresimi.

jucă vb. când se vede *jucând vreo comoră*, 844=jucând flacăra unei comori; să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna *să te joci cu ele* 932 să ai parale în bieleșug; când visezi noaptea că *te joci cu o femeie*, 1286 că ai relațiuni sexuale; când *îți jocă un echiu*, 2874 se mișcă, se clatină.

jucăuș adj. 926=jucător, dansator.

jumoli vb. când tai un cocos, *să-i jumoli* din penele aripelor, 994—să-i jumulești, să-i smulgi.

jumuli vb. 1558—*a smulge penele*.

jurământ s. a. îi citește preotul rugămintea de deslegarea *jurămintelor* ce pot fi asupra lui, 1819 blăstăme, afurisenii.

jurat adj. când un mort se găsește neputrezit, se crede că-i *jurat*, 1819 —blăstămat, afurisit.

juvină s. f. 32, 667—animal de dimensuni mici, insectă.

La prep. îmbrăcămintea nu trebuie luată *la purtare*. 1744 nu trebuie să începi a o purta.

lăcată s. f. 120=lăcăț.

lăcrămă vb. slămina din pod dacă începe a *lăcrămă*, 4807 a picură din ele.

lăneață s. f. 4203 lână, strămătură.

lapăd vb. nu *lapăd* fir roșu, ci *lapăd*

- roșiață, 1593; când moare cineva din saț, sau din rude, apa scoasă să se *lapede*, 114; așchiile dela tronul mortului, să se *lapede* pe apă, 130=a lepădă, a aruncă.
- lăptă** vb. 890—a alăptă.
- lapte** s. m. *lapte acru*, 282—din laptele de oaie se prepară un lapte îngroșat, cu gust acriu, care se numește „lapte acru“.
- lăsă** vb. *frigurile îl vor lăsa*, 1396=se va vindecă de friguri; *te vei lăsa de lucru*, 1909=vei încetă de a lucra; omul care *lasă un nărav*, 2516=se vindecă de nărav; când *se lasă un fir depăr* din cap *pe frunte*, 2848=atârnă pe frunte; când în față ți *se lasă paingăni* mici, 2857=atârnă sprijiniți de fir; când *se lasă post* la 1 Martie, 3305=se începe.
- lăsat** subst. *lăsatul secului* de brânză, 589=ultima zi în care se mănâncă brânză, înainte de începutul postului.
- lature** s. f. dacă ți se sloboade brăul, când mergi pe drum, află și alții că tot *umbli laturile*, 845=nu ești credincios în căsnicie.
- lături** subst. *lături din spălături*, 1796—apă murdară; când umbli cu cleștele în *lături* nu se îngrașă porcii, 3250=diferitele resturi dela bucătărie, care se dau hrană porcilor.
- lăși** vb. fiind pericol să *se lățească focul*, 1386=să se înlindă.
- leacă** subst. o leacă, 31, 84—puțin, nițel.
- lecul** vb. se poate *lecui*, 977=se poate vindecă, are leac.
- legă** vb. *să te legi* cu un tulpă *la gât*, 757=să te înfășori în jurul gâtului; *nucile nu vor legă*, 2766=nu se vor fecundă; a *legat gura vecinilor*, 365=a făcut un farmec; *figa* *nii leagă ploile*, 3212=fac o vrajă ca să nu ploaie.
- legătoare** s. f. *legătorea* dela colțuni, 845=jartieră; se servesc de broască și de liliac, pentru a face *legături pentru bolnavi*, 363=cataplasme.
- lehuză** s. f. 328=femeia care a născut, lăuza.
- lemn** s. a. *lemn de câne*, 578=un arbust: mălinița (*Ligustrum vulgare*).
- lemnar** s. a. 4140=lemnul mai gros pe care se așează lemnele la tăiat, trunchiu.
- lemnie** s. f. 3462=o plantă.
- lepădă** vb. *vitele ce ar fi să lepede*, 832=să avorteze.
- leucă** s. f. 651=lemnul care sprijină loitra sau draghinele carului de capetele osiilor.
- libareă** s. f. 1726=o insectă.
- lighioale** s. f. așa să nu mănânce nicio *lighioae* roadele, 703=insectă vătămătoare.
- limbar** s. m. 1338 și
- limbariță** s. f. 1880=o boală.
- limpede** adj. ies ouăle *limpezi*, 774=fără putere de germinare.
- linchi** vb. *mâta linchește* din bucate, 2184=mănâncă pe furiș.
- lingoare** s. a. 255=lingoare, tifos.
- linți** subst. când dau femeile la porci mâncare din poală, atunci *carnea are să facă linți*, 1891=cisticerci.
- lip** subst. 2443=murdărie pe trup.
- lipi** vb. în donița în care se bea apă, noaptea, să se stângă seara trei cărbuni, ca *să nu se lipească ceva* de ea, 89=să nu fie influențată de un spirit necurat, care poate da boale; *să se lipească lumea de vin*, 199=să placă vinul; *se lipesc toate blăstămele* de el, se prind, cade sub puterea blăstămului.

lipit s. a. să nu calci pe prispă până nu s'a uscă *îpitul*, 185 lutul cu care este lipită prispă.

lipitură s. f. 689= o boală

lipsit adj. cine n'are bani atunci (la anul nou), va fi tot *lipsit*, 60 – va duce lipsă tot anul.

loc s. a. atunci acea (bâta) *de loc* să o rupă, 184=imediat; (cocoarele) nu mai află drumul lor și *rămân locului*, 983=rămân pe loc; se serbează de Românii *de loc*, 1793=din localitate; să îngroape *locul* în care s'a zemislit copilul, 2621=placenta.

lozie s. f. 1316=o specie de salcie.

lua vb. nu se pot *lua în căsătorie*, 1363=nu se pot căsători împreună; nu-l *va lua nimeni într'o seamă*, 2107=nu va avea considerație.

luat s. a. are *obiceșul luatului*, 1481=a furatului.

luat adj. *luat din iele*, 86=cuprins de boala din iele; îmbrăcăminteă nu trebuie *luată la purtare*, 1744=nu trebuie să începi a o purta.

lucin s. m. 1971=o serbătoare, 17 octombrie.

lucra vb. *să nu lucrî*, 1991; *se lucră*, 51=să nu lucrezi, se lucrează

lucru s. a. să nu se apropie *lucrul slab* de dâșii, 317=spirit necurat.

lumeț adj. dacă are cinevă strungă, se zice că este *lumeț*, 1139=iubitor de femei

lumină s. f. 165=lumânare de dus la biserică.

luminăriță s. f. 2031=o plantă.

luminat adj. *săptămâna luminată*, 3324=săptămâna care începe din duminica Pastelor.

lumiță s. f. 4217=lumânărică, lumânare mică.

lunatec adj. *copii lunateci*, 1945=născuți în aceeaș lună; *pui de pa-*

seri lunateci, 3102=puși și scoși în aceeaș lună.

lung adv. cel ce le va purta (albiturile) să trăiască *lung*, 1739 mult timp, dacă începe ploaia de dimineață, nu durează *lung*, 3202.

lungi vb. dacă lași sîtișca nespălată, *se lungește laptele*, 1837 se trage, se întinde.

Măcinici subst. 507=sărbătoarea „Sfinții”, care se ține la 9 martie.

mai prep. îl ții așa, până *mai se frige* 3678=până e aproape să se frigă.

maiu s. a. 1752=instrument de lemn cu care se bate rufăria când se spală.

mălaiu subst. copaia de *mălaiu*, 1788=făină de popușoiu; în ajunu Crăciunului se ung pânele și *mălăiele* cu muruială, 927=un fel de pâne făcută din făină de păpușoiu.

mălură s. f. 1998=făciune; un parazit al grăului.

mamă s. f. *mama pădurii*, 439=o plantă care se mai numește „floarea șarpelui” și „cucurez de pădure” (*Lathraea squamaria*); v. și *muma pădurii*.

mămăligă s. f. *mămăligă* necernută, 383=făcută din făină necernută.

mană s. f. *mană la albine*, 20=belșug, roadă multă; *mana vacii*, 2024=laptele, fructul vacii; 221=o boală a viței de vie; 228=spumă albă-gălbuie care se vede, primăvara, pe ape curgătoare; 229=nori gălbui cari se ridică de pe pădurile de brazi; 230=un praf galbăn, care se face pe cucuruz (fructul bradului).

manat adj. îi *manat de Dumnezeu*. 2100=trimis, îndemnat să vie.

mănos adj. săcările vor fi *mănoase*, 218=îmbielșugate, cu rod mult.

mancă vb. când *când te mănâncă palma*, 159; când *te-a mânca ceața*, 688 —vei avea mâncărime; *te mănâncă purecii*, 3298=te pișcă. te supără.

mânios adj. are să fie *mânios* tot anul, 746 înciudat, rău dispus.

mântul vb. *se mântue de năluca cea rea*, 2512—nu mai vede arătarea, nu-l mai urmărește viziunea.

mântuș s. m. 2889—un pește.

mănunțafe subst. 1411 intestine, mărunțafe.

mare adj. *an mare*, 1597—an bisext; copii născuți în *zile mari*, 2588—zi însemnată, sărbătoare.

mărgea s. f. *mărgelele de curcan*, 1052 =boabele roșii pe care le au curcanii pe nas.

mărit subst își fac fetele *de mărit*, 102 făc vrajă de măritat.

mărțișor s. a. la una mart să iei un *mărțișor* înainte de răsăritul soarelui, 1282= o rămurică de salcie înflorită:

masă s. f. să nu te ștergi pe *masa te pânză*, 251—fața de masă, pânzătura care se așterne pe masa de mâncare.

maslu s. a. 666—rugăciuni speciale pe care le face numai preutul.

mățăuz s. a. 3952—sfitoc, mănunchiu de busuioac cu care stropește preoful cu aiazmă.

maț s. m. cui i-s dragi *mății*, 2172—pui de măță, de pisică,

mății s. f. 56—pisică.

mățișor subst. v. mărțișor.

măzgali vb. se crede că Toader *s'ar măzgali* în plămădeală, 3004—s'ar murdări.

melesteu s. a. 3¼—instrumentul de lemn cu care se mestecă mă-măliga, făcăleț.

merge vb. *îți va merge rău*, 486 nu vei avea reușită; că să-i *meargă în*

plin, 489—să aibă succes; când ești pornit la drum, și te-ai înturnat înapoi. *ai să mergi rău*, 495—ți se va întâmpla o neplăcere pe drum; copilul care *merge la școală*, 646—urmează cursurile școlii; când *nu-ți merge bine* într'o casă, 666—când nu ți se îndeplinesc dorințele.

mestecău s. a. 230 melesteu, făcăleț.

meșteșugit adj. băț *meșteșugit lucrat* 40—lucrat artistic, cu ornamente.

mezin s. m. 909—cel din urmă copil într'o familie.

miauna vb. 2329, *măfele miaună*.

miez s. m. pe la *miez de noapte*, 712 —la miezul nopții; *miezul-păreții*, 1531—miezul paresimii.

mijloc s. a. să nu te doară *mijlocul* la secere, 733—partea de jos a trunchiului omenesc, șalele.

mințios adj. *copil mințios*, 1133 cu multă minte, inteligent.

minună vb. o minciună mare, care să colinde multă lume și s'o *minuneze*, 753—lumea să se minuneze, să considere minciuna ca o minune.

miorlăit adj. *pisicuță miorlăită*, 4229—care miorlăie, miaună.

mirean s. m. 935—cel care nu e călugăr.

miroi s. m. 2804—mire.

mistu vb. spre a fi ferit de *focul care mistuește* casa vecinului, 1376—distruge, consumă.

mișuni subst. 3722—spice de grâu pe care șoarecii le fac grămezi.

mititel s. m. comorile își lăsate de urieși. când i-au alungat *mititeii*, 840—oameni pitici, despre cari se spune că au locuit cândva pe pământ.

moale subst. *moalele capului*, 598 creștetul.

moale adj. în viața conjugală fi va fi *moale*, 2798=va avea traiu bun; în acea zi va fi afară *moale*, 3412=vreme dulce.

mocni vb. se iea apă neîncepută, și pune întrânsa piele dela un ciur *să mocnească*, 409=să stea liniștită, netulburată; se pun mai multe rămurele de lemnul Domnului *să mocnească la foc*, 2340=să fiarbă încet.

moghilă s. f. 2601=movilă.

moină s. f. 4460=timp moale după frig.

moină vb. când se incură boii, *moinează*, 4459=se îndulcește vremea.

moleșniță s. a. 213=vreme moale; când în timpul iernei e cald și zăpada se topește.

mollăi vb. a mânca ceva încet, a lene, cu gura închisă.

molid s. m. 340=o specie a bradului.

moloșag subst. 4461=vreme caldă, în timpul iernii.

moș s. m. *moși de vară*, 224=sărbătoare, ziua morților.

moț s. m. niama care păstrează buricul și *moțul* copilului, 435=șuviță de păr din frunte.

muci subst. nucile vor rămânea tot cu *muci*, 2966=nu se vor fecunda.

muieros adj. 2136=muieratec.

mumă s. f. *muma pădurii*, 2489= o ființă închipuită, care face rău oamenilor.

murgit subst. *seara, în murgit*, 4478=când amurgește, la crepuscul.

muuiuala s. f. *muuială* de făină de grâu, 927=făină de grâu muiată cu apă.

muscă s. f. omul ce poartă *muscă la buză*, 451=fire de păr pe cari unii oameni, cari poartă barba rasă,

le lasă la mijlocul buzei: copilul cu *musca pe nas*, n'are să trăiască mult, 2500=o vână veșnic neagră.

musculița s. f. 451, v. *muscă*.

mustul vb. melesteul cu care a *mustuit* borș, 304 cu care a amestecat, în puțină, ingrediente din care se face borșul.

mușcă vb. *albinele mușcă*, înțepă.

mușinoiu s. a. 3001=moșinoiu, moșiroiu.

mută vb. *să-și mute încălțăminte* din picioare, 2620=să-și schimbe încălțăminte de pe un picior pe altul.

mutătoare s. f. 2003=o plantă (Bryonia).

Năcăji vb. să n'ai grijă că *te-or năcăji frigurile*, 366=că vei suferi de friguri.

năduși vb. ca să nu se *nădușească mânele*, 2048=să nu asude.

naframă s. f. 2082=batistă.

nafură s. f. 1867=anaforă.

naiba s. f. 1158=una din numirile dracului.

năjit s. a. 107=o boală, durere de urechi.

nalbă s. f. 220=o plantă (Malva)

nălucă s. f. 2512=arătare, viziune.

năluci vb. dacă *i se nălucește cuiva* ceva, 2512=dacă i se pare că vede ceva.

năpatcă s. f. 3128=cărsnic, instrument de prins pește.

năprasnic adj. *moarte năprasnică*, 3199=violentă neașteptată.

nărânzat s. a. se pune un scul de *nărânzat* și o cârpă, 1602.

nărav s. a. se desvață de *năravul beției*, 212 patima, viciul; *îi înveți (boii) cu nărav*, 334 cu deprinderi rele.

nătâng adj. 872=încăpăținat.

năvalnic subst. 1220=buruiiană aducătoare de dragoste (Scolopendrium off.)

nebunatrec adj. îl faci să-și peardă cumpătul, umblând *nebi.natec*, 1869 ca un nebun.

necărcăitor adj. *găina necărcătoare*, 1533 care nu cărcăie.

necaz s. a. 2112 mânia, ciudă.

necernut adj. mămăligă *necernută*. 388--făcută din făină care nu a fost trecută prin sită.

neclocitor adj. găini *neclocitoare*, 1533--care nu clocesc.

necurat s. m. *necurațul*, 1151--dracul.

necurat adj. seara *apa-i necurață*, 85 influențată de spirite necurate; moașa se șterge de cămeșa lehuzei, să nu rămâie *necurață* și pe cealaltă lume. 328.

necurăți vb. copiii cari *se necurățesc*, 326 cari își fac necesitățile, se escrementează.

nedat adj. carul lui e lucru sfânt, dumnezeesc, *nedat lumii să-l vadă*, 706--nepermis să fie văzut de lume.

negru adj. când cărpești *cămeși negre*, 3657 murdare.

neînceput adj. v. apă neîncepută.

neînvelit adj. *foc neînvelit*, 1381 neacoperit cu cenușă.

nemâncat adj. cel care vede, *pe nemâncate*, un animal, 57 înainte de a fi mâncat: când cineva pune ouăle sub o cloșcă, *nemâncat*, 767--id.

nemantui adj. nu e bine să vii cu *caierul nemântuit*, 455--neisprăvit.

nemilostive s. f. 103 iele.

neouător adj. *găini neouătoare*, 1533--care nu se ouă.

nepriincios adj. se va întâmpla *ceva nepriincios*, 4137 neprielnic. nefavorabil.

neprimenit adj. strânge peteci de la *nouă case neprimenite*, 863 nouă gospodari cari nu sunt căsătoriți a doua oară.

nesăpat adj. sa sameni bob pe *loc nesăpat*, 292 nelucrat, bătătorit.

neștiut adj. dacă intră cineva *pe neștiute* în casa unei femei care se trudește de facere, 2563 fără să știe că femeia se trudește de facere.

nețrebnic adj. *cânele* a fost *nețrebnic*, 564 nu a fost câne rău.

nevăstuică s. f. 2501 helge, un animal.

nevoie s. f. bogat *nevoie mare*, 298 foarte bogat; îi va merge *nevoie mare* de rău, 502--îi va merge foarte rău; 4489 -boală rea.

nici ca cum adv. nu poate *nici ca cum* să se întâlnească cu oamenii, 740 nici într'un chip.

nici când adv. 282 nici odată.

nimeri vb. dacă *se nimeresc mîncările* prea sărate, 2075 dacă se întâmplă.

ningău subst. vor urmă furtune cu *ningău*, 4429 cu ninsoare, zăpadă.

niscăi adv. când îi luă *niscăi bani*, 1156 ceva bani. o sumă oarecare.

noduros adj. molidul de aceea îi *noduros*, 340 cu noduri, cu cioturi.

Oală s. f. te prinde *ca din oală*, 1480 fără multă greutate.

oarecare adv. să nu poată umbla *oarecare timp*, 894 câțva timp.

oboroc s. a. 782 vas de lemn, care servește ca unitate de măsură pentru cereale.

obrinți vb. *buba se obrintește*, 4000 se înrăește boala.

obrejanie subst. 1398 schimbarea la față, sărbătoarea delă 6 august.

ocărit adj. ca să nu fie *de ocărit* că a stat mult, 697--să nu fie expus a fi certat, dojenit.

ocnă s. f. când iarna va suflă vânt *din spre ocnă*, 4309 dela sud.

ocol s. a. să dai ocol casei, 2485 să o înconjuri.

ogradă s. f. 35 curte în jurul casei.

ol s. a. 2833—oală.

olaltă adv. dacă se va da apă din vasul în care bea porumbii celor ce se au rău la olaltă, 1221 cari sunt în neînțelegere, în dușmănie; în trei seri după olaltă, 1204—una după alta, consecutive; copaci crescuți la olaltă, 1256—din aceeaș, tulpină; pe timpul când se află la olaltă—cât sunt împreună.

ologî vb. cel care șeade jos, va ologî, 132 va deveni olog, nu va putea umbla.

oltuan s. a. 848 altoiu.

om s. f. în ziua de ajunul Crăciunului, dacă-ți vine în casă om, 2818—bărbat.

oman subst. 4526 plantă: iarbă mare.

omăt subst. 215 zăpadă.

opăreală s. f. să te ferești de opăreală, 1850—să nu fii opărit.

opări vb. să nu se opărească copilul, 3464 copiii fac o roșeață supărătoare între picioare, subsuoară sau la anus.

orăcăi vb. când auzi broasca orăcăind, 362—cântând; ursul orăcăind, 3943—mormăind.

orariu s. a. 2448—ceas, ornic.

orătanie s. f. 3082 pasere de curte.

orbalt s. a. 2908 o boală: brâncă.

orbete s. m. 3714—cârțiță.

osânză s. f. osânză de porc. 2909—grăsime de pe burtă.

Osie s. m. Sfântul Osie, 1971 sâr-bătoare, la 17 octombrie.

ostrov s. a. 740 insulă.

otavă s. f. 2026—fân din iarbă co-sită a doua oară, toamna.

ouător adj. găini ouătoare, 1533 care se ouă.

Păcișele subst. păcișele de in, 2908 ceea ce rămâne în peria cu care se perie fuiorul scos din ragilă.

păclă s. f. 216 ceață, negură.

păducel s. m. păducel la picior, 3167—o boală.

păduche s. m. păduche de lemn, 656—ploșniță, stelniță.

păgani vb. se păgânește, 1301 devine păgân, necredincios.

păgubitor adj. zile păgubitoare. 1895—zile, în care dacă lucrezi, vei suferi pagube.

paingân s. m. 225 painjen.

paiau s. f. paieale de chibrit, 729—chibrituri.

păli vb. dacă la facere. pe femeie o pălește de ursită, 2399—se manifestă boala.

pâne s. f. încotro tună întâiu, într'acolo are să fie pâne multă anul acela, 249—recoltă îmbielșugată.

pantecăraie s. f. 3075 diaree.

păpușoiu s. m. 632 porumb, cucurez.

păr s. m, păr la deget, 185 o boală.

părâi vb. chibritul pârâie 171—face un mic sgomot în timpul cât arde.

părăsit adj. ciur părăsit, 409—care nu se mai întrebuințează; ou părăsit 1528—mic și moale.

părăsitură, s. f. ou din părăsitură, 1517—ou părăsit; 4517—ou mic de găină.

păresimi subst. 45 mijlocul postului mare.

pârli vb. când omori vreun câne turbat. să smulgi păr înainte de a-l pârli, 580 înainte de a-l pune pe foc; se pârlește când va umbla prin soare, 864 i se întunecă pielea, se înnegrește.

parte s. f. când e craiu nou, atunci la partea călugărească se cântă marele tropar 935 la călugări, la

- tagma călugărească; *parte bărbătească*, 2619—sex masculin; *parte femeiască*, 2634—sex feminin; *ai parte* de bivoli, 3076—reușești în creșterea bivolilor; *partea de dinapoi*, 3425—dosul omului.
- păstăios** adj. fructe păstăioase, 2573—fructe în păstăi.
- paște** vb. *și se paște vârful cozilor*, 3050—se desfac vârfurile firilor de păr și părul nu mai crește.
- paști** subst. 4098—un gândăcel.
- pat.** când vezi un vârtej, închide ochii și zi: „*pât, pâț, bolbora*”, 4076.
- patimă** s. f. *patima beției*, 205—viciul; băieții mici, cu buricul afară, au *patimă* spre boli, 436—sunt predispuși să se îmbolnăvească.
- pățimaș** s. m. 212—omul supus unei patimi, unui viciu.
- pățimi** vb. cel ce *pățimește de durerea șelelor*, 1022 suferă; dacă a pățimit de vreo boală, 1028—a suferit.
- pătrunde** vb. i se *pătrunde* urechea 3937—se găurește.
- paus** subst. din vinul dela *paus*, 4107 slujbă religioasă.
- păzit** adj. *păzite de grindină*, 221—neexpuse a fi bătute de grindină.
- pe** prep. *pe* inserate, 348—la vremea când se înserează; când umblă negustorii după bucate *pe* sărbători, 416—pe timpul sărbătorilor; va fi certat *pe* întreg anul, 696 în cursul întregului an.
- pecingini** subst. 471—o boală a gurii.
- pepene** s. m. 678 castravete.
- perdeă** s. f. 4243 adăpost pentru vite.
- perjă** s. f. 411—fructul perjului. (În Moldova este o mare deosebire între perjă și prună: la perje, sămburile se desface de carnea fructului, pe când la prune, sămburile este aderent de carne).
- pescăraș** s. m. 188—o pasere de baltă (Alcero ispida).
- peste** prep. vei avea bani *peste toată luna*, 168 în timpul întregii luni; se pune o huscă de sare *peste noapte*, 458—pe timpul nopții; *peste an*, 3298—în cursul anului.
- pestelcă** s. f. 751—pânzătura pe care o pun femeile, pe dinainte, peste rochie, șorț.
- pesti** vb. cât *pestește* apa pe streșină și cât *pestește* apa în ciur, 2546—cât timp se poate țineă, cât timp poate sta.
- peteală** s. f. 2708—beteală.
- petec** s. a. casa nouă nu se văruește toată, ci se lasă câte un *petec nevăruit*, 602—o bucățică din părete.
- petecel** s. a. un *petecel* de grâu neseccerat, 1612—o bucățică de pământ sămănat cu grâu.
- peticel** s. a. 1614 v. petecel.
- piatră** subst. 1629—grindină.
- piază** s. f. va face în acel an multe călătorii cu *pieze rele*, 816—greutăți de întâmpinat, neplăceri.
- pic** subst. un *pic* de colivă, 835 cantitate mică.
- pică** vb. când îți *pică brăul*, 834—cade de pe tine; când i-o *pică* popii *cărbunii* din cadelniță, 454; dacă îți *pică un dinte*, 1142; să *pice trei picături* de lapte, 2624—să picure.
- picingine** subst. 4518—o boală de gură, pecingini.
- piciorug** s. a. 3157 catalige.
- pieur** s. a. când căldarea va fi plină, vor *pică* din ea trei *picure* pe pământ, 1928—picături.
- pieire** s. f. 135—pierdere, nenorocire.
- piept** s. a. ca să uite copilul de *piept* 1785—de țată.

pierdere vb. lehuza *perde laptele*, 1859—nu mai are lapte în fătă; când ți se desleagă fusta pe drum, e semn că *vei pierde*, 1490 *vei avortă* îl faci să-și *piardă cumpătul*, 1809—să iasă din minți.

pierdut adj. *copii pierduți*, 1194—avortați.

pieri vb. când *piere calul*, 459 *moare*; ca să *piară dracul* din prejurul ei, 1186—să dispară; îi va *pieri fâța*, 1464—nu mai avea lapte: să-i *piară petele de pe față*, 1855—să dispară; îți *pier vederile*, 2896 *le pierzi*; îți mor paserile de boală ori îți *pier*, 3100—dispar, se răfacesc.

pierzanie s. f. 3117 *avort*.

piftie s. f. 911 *o mâncare, răcitură*.

pisoiu s. m. când cineva dă vreun câțel sau *pisoiu*, 567 *pui de pisică*.

pișcă vb. când le *pișcă șoarecele* în casă, 1485—când șoarecele mănâncă ceva; *ți-a pișcat* cineva *din haine*, 2813 *ți-a furat*; *a pișcă păr* din frunte, 4167 *a tăia puțin*.

pișcat adj. ouăle tale sunt *pișcate* de străini, 785 *din ale tale a furat* vreun străin.

pită s. f. 4113 *pâne*.

pitpalac s. m. 3180 *prepeliță*.

piu vb. *piuie piu* mereu, 767 *țipă*; dacă-ți *piuie vreo ureche*, 3927 *țiuie*.

pizmă s. f. dacă are o femeie *pizmă* pe alta, 1266 *ură, invidie*.

plămădeală s. f. 3004 *făină pregătită pentru a face pâne*.

plesni vb. când *ai plesnit o găină* sau un c.ne, 2042 *lovit*.

plesniță s. f. 3164 *o crăpătură la limbă*.

pleșuv adj. 2906 *fără păr pe cap, chel*.

plin adj. de întâlnești în cale pe cineva *cu plin*, 138 *cu cofa (donița) plină*; *să-i meargă în plin*, 489—*să aibă succes*.

plocon s. a. 1508—*dar, cadou*.

plod s. a. *ploduri rele*, 995—*copii răi*; da cu făcalețul pela *botul plodurilor* 302 *a copiilor*; *plod de mătă*, 2185 *puiu de mătă avortat*.

ploșniță s. f. 204 *păduche de lemn stelniță*.

poamă s. f. femeia care merge legănându-se, nu prea e *poamă bună*, 1288—nu e lucru bun, e ștregărită.

poame subst. când încep a se coace *poamele*, 3218 *fructele*.

poceală s. f. 1718 v. *poci*.

poci vb. să nu treacă prin raspântia drumului; căci *il pocește*, 493 *spiritele necurate îi dau o boală, îi fac un rău*.

pocit adj. flecar, gureș, *pocit la gură*; să nu crezi că-i om de treabă, 1308 *care vorbește vrute și nevrute*, și uneori se împlinește răul ce-l spune asupra altuia.

pocni vb. *degetele pocnesc*, 1080 *fac un sgomot sec, când le întinzi*.

pocriș s. a. oale acoperite cu *pocriș* 778 *capac de lut*.

podbeal s.m. podbal, o plantă (l'usosilago farfara).

podală s. f. se ia din grâu și se aruncă în *podală*, 2692—*tavan, sufî*.

podgorean s. m. *podgorenii*, 221—*oamenii dela podgorii, cultivatorii de vii*.

podoabă s. f. de ai asemenea *podoabă* (ploșniți) în casă, 932 *pacoste, lucru rău*. Cuvântul podoabă e luat în sens ironic.

pogoace s. f. 2529 *un fel de plăcintă*.

pogăciță s. f. 3962 *diminutiv dela pogace*.

poloboc s. a. 716 *boloboc*.

polog s. a. vara îi ploua *pologul*, 3106—*iarbă cosită și împrăștiată în brazde*.

pom s. m. toți *pomii* pădurilor, 713
=arborii nefructiferi.

pomeni vb. când sughiți, te *pome-
nește* cinevă, 8660—vorbește de tine.

popchișor subs. 3462=o plantă.

porni vb. când tinerii înșurăței *por-
nesc după zestre*, 496—pleacă; toate
le fonfăește și nimic nu *pornește*,
1308—începe.

pornit adj. când ești *pornit la drum*,
495—plecat.

postecă s. f. 651—un lemn cu care
se ridică și se sprijină țarul.

potaie s. f. o *potaie de câni*, 587—
mai mulți câni la un lnc.

potă vb. 3383=a pocî

potir s. a. sfântul *potir*, 617—vasul
din biserică în care se țin sfintele
taine.

potlog s. a. *potlogul* ce a rămas de
la opinci, 1173 bucată de piele.

potrivi vb. *să potrivești* totdeauna
când este craiu nou. *să ai parale*
în pungă, 932—*să ai precauțiunea*
de a avea parale.

poziție s. f. femeia *în poziție*, 123—
însărcinată.

prăjeală s. f. se face *prăjeală* cu
falcă de cal găsită, 472—se face
doftorie prăjindu-se falca.

prăsi vb. *să nu prăsească* cinevă
porumbi la casă, 1700 *să nu lese*
să se adune, *să se înmulțească*.

prăsilă s. f. prăsila cailor, 2706—
creșterea, cultura cailor.

prăznui vb. *joile după Paști se prăz-
nuesc*, 1794 se serbează; nu se lu-
crează în acele joi.

prelins adj. *să puie o oală nouă*,
plină cu apă neîncepută. și dacă
dimineața *oala va fi prelinsă*, 653—
dacă pe marginea din afară a oalei
vor fi urme de apă, precum le lasă
apă care se scurge dintr'un vas.

prelucă s. f. poiană, dumbravă.

presară s. f. în *presara anului nau*,
709—în spre seara, în ajunul.

presără vb. *presară-i făina* pe prag.
489; când se cerne făin cu care se
presară mirii peste cap, 1260 se
presară, se răspândește în mici
cantități.

pricaz s. a. 3276—rău augur. ghi-
nion.

pricolicu s. m. 3278 ființă din
mitologia poporului: om prefăcut
în căne

pricoricu s. m. cel care bea urină
de om, se face *pricoricu*, 3868.

prii vb. *să bagi de seamă vitele* cu
ce fel de păr îți *priesc*, 4156=la ce
fel de vite ai noroc.

prință s. f. când se strâng rân-
dunele multe pe lângă casă, *toate-s*
cu prință, 8832 binevătore, a-
ducătoare de bine.

primi vb. de *primești bani* luna, e
semn bun, 160—îți dă cinevă.

primitit subst. *să nu stai nici la*
vânturat, *nici la primitit*, sub lopată,
1998—când se felezește, adică se
mătură pleava de pe vravul de ce-
reale, deasupra căruia se vântură
cerealele.

prin prep. dacă vede cinevă lună
nouă și are bani la sine, *prin în-
treaga lună* va avea bani, 933 în
cursul întregii lunii; copilul *prin*
toată viața lui, 1914—în tot timpul
vieții; dacă poartă cinevă un ou
subsuoară *prin nouă luni*, 1154—
timp de nouă luni.

prinde vb. *să nu se prindă* de cel
care bea, nimic, 82—*să nu capete*
nici un rău; *să știi că ai să prinzi*
o mare veste, 626=ai să aii; *se prin-*
de frate de cruce, 1393—se face, se
înfrățește; strănută și *prinde putere*.
858=capătă putere, se înfrățește
dacă cinevă e *prins de friguri*, 1407

=bolnav de friguri; copil cu *limba prinsă*, 2578—cu frâu la limbă; dacă vrei ca să nu te *prindă somnul*, 3538 —să nu te cuprindă, apuce.

pripas s. m. va fi pagubă în *pripași* 4147=progenitură: mici, viței, mânzi.

pripăși vb. când ți *se pripășește vreo păsere* sfrăină prin curte, 235 -se răfăcește.

priveghia vb. trebuie a *priveghia* în noaptea aceiea, 712—a nu dormi, a fi atent.

priveghiu s. a. cine spre ziua de Bobotează *stă de priveghiu* noaptea 710 -de priveghere, nedormind.

probaje, și

probăjeni subst. 3284 -sărbătoarea schimbarea la față (6 august).

probăjeni vb. *se probăjenesc* frunzele copacilor și câmpul, 3284 -încetează de a crește, de a se desvolta; ajung la maturitate, se coc.

probăzi vb. nu-i bine *să probăzești pe om*, 3285=să-l ocărăști, să-l cerți, să-i faci observații.

procopiile subst. 1456 sărbătoare (8 iulie).

promoroacă s. f. 217—ghiață, brumă prinsă pe arbori și pe alte lucruri.

promorocit adj. *busuiocul promorocit*, 441—cu promoroacă pe el.

proor subst. în *proorul Sf. Gheorghe*, 3348—în ajunul.

prost adv. când anu-i mare, *ies prost grădinăriile*. 1597=dau recoltă slabă.

prostală s. f. 13=stare de imbecilitate, rămolismenț.

prunc s. m. 2400=băiat.

pruncă s. f. 2400=fată.

puhoișle subst. *puhoișle la ochi*, 2884 =o boală: slăbirea vederii.

pune vb. când ai omorî broaște, *se pune ploaie*, 350 -încep ploile; *s'a*

pus rămașag. 1149 -s'a prins rămașag; *i se pune ca o piatră pe piept*, 1172=i se lasă o greutate; *și se pune splina* când vei alerga. 3565—simți durere la splină.

purcede vb. *părul purcede* din două locuri a capului, 1778—are rădăcina; nevasta a purces îngreunată, 2539=a rămas grea.

purță vb. când peștii pe cari stă pământul *poartă cozile*, 1065=mișcă; se ia oul și *se poartă* prin șperlă, 1535—se vără de câteva ori și se scoate.

pușcă vb. să nu *puști* cucii, 975; când iese din biserică, *să puște*, 2801—să împuște.

pușchea s. f. 4523 și

pușcheiu s. a. *pușcheiul* de pe limbă, 1878—pușchea, o bubușoară pe limbă.

puturos adj. omul se cunoaște de-i harnic ori *puturos*, 2037—leneș.

puți vb. *pute gura*, 955—miroase rău.

Racai vb. să-i *răcâi* potecile de ciulin, 1498 -să curățe.

răcănel s. m. 424—o specie de buratec, broțacel.

răgaz subst. *nu mai ai răgaz de oaspeți*, 1470 nu ai liniște, îți viu mereu oaspeți.

râiă vb. cine o mănca dovlete dela ajunul Crăciunului înainte, *râiază*, 4524—capătă râie.

rămăfor s. m. 1980=porc.

rână s. f. să nu mânânce cineva *într'o rână*, 2371 răzimat pe o parte a corpului. (În Moldova: *râlă*).

râncăi vb. când ți-a venit buhaiul de *s'a râncăi* la poartă, 420 va rage.

rânză s. f. 3347=pipotă.

răpăgă vb. acest car, spre a nu

- răpăgă* în mersul său, 706 spre a nu aluneca.
- rapăn** subst. 237 o boală a pielei.
- rărunchiu** s. m. 2482 rinichiu.
- răsăreală** s. f. e rău de răsăreală. 2901 o boala.
- răsărire** s. f. înaintea răsăririi soarelui, 3376 răsăritului.
- răsbună** vb. dacă umblă găinele pe când plouă, se zice că *se va răsbună*; 4285 se va face vreme bună.
- răscruce** s. f. răscrucile drumului, 678—unde se întâlnesc două drumuri, răspântii.
- răsmiriță** s. f. 4066 revoluție, răscoală.
- răspântie** s. f. 339, v. răscruce.
- răsleți** vb. *puți se răsleşesc* de cloșcă, 801 se despart, se rățesc; *mintă de ceea ce se răsleşte*, 2769—ale cărei ramuri să răsfiră.
- rasf** subst. 4525 o boală.
- răstefu** s. a. 4219—lemnul care se pune la jugul boilor.
- răsi** vb. *cu cuțitul* asupra altuia *să nu te răstești*, 1068 să nu ameninți cu cuțitul.
- răsură** s. f. căpisterea cu *răsuri*, 629—răsături.
- răschira** vb. seara *nu se răschirează afa* pe răschitoare, 133—se aranjeaza, se orânduiește.
- răschitoare** s. f. 824—uneltă pe care se răschirează tortul pentru țesut.
- rașniță** s. f. paserile cari nu au *rașniță*, 3083 rânză, pipotă.
- răteză** vb. dacă tatăl sau muma *rătează părul* copilului, 673—scurtează. taie cu foarfecele; *fagurii* de miere *să-i rătezi* în ziua de Sf. Ilie, 1257—să-i scurtezi la partea de desubt.
- răzor** s. a. 650—strat, fâșie de pământ pe care se cultivă legumele.
- risipi** vb. *s'a risipit vreo casă*, 2394 s'a dărâmat.
- roadă** s. f. tot anul să ai în casă belșug și *roadă bună*, 244 spor; *roadele pământului* se vor face bune, 245—recoltele.
- robi** vb. când nuntașii dela două nunți se iau la bătaie, și care învinge, *robește bradul* celuilalt, 2791—il ia, îl cucerește.
- roc** s. a. 3666—haină, surtuc.
- roditor** adj. *semințe roditoare*, 231 care germinează bine.
- rodos** adj. *an rodos*, 3872—îmbielșugat.
- rofii** subst. 1060 o boală la copii.
- rohii** subst. 3373—rofii.
- roit** subst. *vremea roitului*, 21 timpul când ies roii din stupi.
- romantism** s. f. 122 reumatism.
- roșeață** s. f. *roșiață la gingii*, 1593 năjit. o boală; *roșeață în nas*, 1887—o boală.
- rofiță** s. f. să-i atârni la gât nouă *roțițe dintr'o tighă* de tâlv, 581=bucați subțiri tăiate din tighă.
- rudă** s. f. 110—neam.
- rumegătură** s. f. *rumegătură de sfredel* nu se pune pe foc, 376—fărmăturile de lemn cari ies din locul în care intră sfredelul.
- rupe** vb. când *se rupe mămăliga* în două, 485=se desface.
- ruptură** s. f. când se rupe mămăliga în două, vei face drumuri încotro îți arată *ruptura* ei 485—crăpătura dintre cele două bucăți.
- rusalii** subst. 595 sărbătoarea care cade la 50 zile după Paști.
- Săc** subst. *zi de săc*, 1737—zi de post
- săcărică** s. f. 1202 fructul unei plante.
- sădi** vb. când *sădești ceapă*, 685=răsădești, plantezi.

saftea s. f. 172—cei întâi bani pe care-i incasează, într'o zi, un negustor.

sahan subst. 3236—castron, vas pentru supă.

sălbătăciune s. f. 55 animale sălbatece.

sămânță s. f. *găină bună de sămânță*, 1510—din ale cărei ouă ies pui.

sămbră s. f. 4163—tovărășie care o fac oamenii cu vitele la plug.

samț s. m. 1602—Sfinți, sârbătoarea dela 9 martie.

sămzării subst. 733—Sinzienile, sârbătoarea dela 24 iunie.

sânger subst. 8417= un arbust.

săngeră vb. boul *săngeră*, 3417—capătă o anumită boală.

săpuni vb. să nu *săpunești* țoșca, 2754—și nu speli cu săpun.

săsai vb. 2705—sgomot care se face prin dinți, când se leagă un copil.

saț s. a. nu vei avea *saț*, 2829—nu te vei sătura.

săvârșire s. f. *pe timpul săvârșirii tainei botezului*, 321 *pe timpul când se efectuiază*.

sbera vb. sberi ca boul, 806 ragi.

sburda vb. dacă *sburdă* vitele, 4237 =aleargă vesele.

sburli vb. toată *firea se sburlește*, 1230—toată natura se revoltă.

scădea vb. îi va *scădea* durerea, 4121—se va micșura, se va ușura.

scaicior s. m. 2123.

scăldături subst. copilul care merge la școală, să nu treacă prin gunoale și *scăldături*, 646=apa în care s'a scăldat cineva.

scăncei vb. 3524—copiii când plâng încetișor.

scânteu s. a. 1755—scântea.

scăpa vb. a *scăpa de friguri*, 1423—a se vindeca.

scăpara vb. când *scapără* pentru prima oară, 612=când fulgeră.

scăpat subst. nu e bine să mănânc în *scăpatul soarelui*, 374 la apusul soarelui.

scăpăta vb. când *scapătă soarele*, 2068—apune.

scapataf subst. *scăpătatul soarelui*, 1003—apusul.

scărbă s. f. când scurmă cănele în tindă, ai să ai *scărbă*, 554 întristare, supărare (Nu însemnează des-gust).

scărbi vb. dacă i-a murit cuivă cinevă și nu-l poate uita, *scărbindu-se* tot una, 2475 fiind mereu trist, separat.

scârciu subst. 635 -leagăn de frânghie.

scărnăvi vb. când vezi un *câne scărnăvindu-se*, 1619 murdărindu-se.

schiauna vb. când *schiaună cănele*, 543—se jălește, plânge lătrând.

schimba vb. *își va schimba bărbatul*, 717—se va divorța.

scoate vb. se poate *scoate dela moart* 207—se poate scăpa din primejdia de murì; nu *scoate vorba* în saț, 1596—nu răspândi vestea.

scoarță s. f. 1033 covor de lână.

scobi vb. a se *scobi între dinți* 12 a scoate dintre dinți; *să scobești pământul*, 1419=sa scurmi, să faci o gaură; *purceii se scobesc*, 3251 se castrează.

scodoli vb. când *te scodolești* cu acul *printre dinți*, 1671 scobești.

scopi vb. când vezi ceva frumos, *să scopești*, 1099=să scuipi.

scormoni vb. umblă *scormonind* după-mâncare, 1528 scurmând.

scorni vb. trebuie să se *scorească o minciună* mare, 753—să se inventeze.

scoruș s. m. 4439 fructul arborului *scoruș*.

scrânciob s. a 2978 dulap. în care se dă lumea de Paști.

- scrâșni** vb. să nu *scrâșnești*, 1188— a frecă dinții, unii de alții, și a produce un sgomot special.
- scripcă** s. f. 1223—vioară.
- scurpi** vb. 1878— a scui pă.
- scurmă** vb. când *scurmă* cănele în prispă, 554—când face găuri cu laba.
- scurge** vb. i se *scurge* în gură bali-gă de cal; 207—se stoarce deasupra gurii ca să curgă pe gât.
- scutec** s. a. 389—bucată de pânză mai grosuță, care se pune sub copil, înainte de a-l înfașura în pelinci.
- scuti** vb. vor fi *scutite de ură*, 1218—apărate, dispensate; ca să fie *scutiți de foc*, 1369—apărați, feriți; mamele *scutesc fiecare cămeșă* nouă a unui copil, adică lasă să cadă un cuțit cu vârful în jos printrînsa.
- scutura** vb. când svârli apa descântată pe un *câne* și el se *scutură*, 568—face mișcări repezi, ca să se scurgă apa de pe el; când se *scutură* corpul vreunei persoane fără voie, 1186—când îl cuprind flori.
- sec** adj. tot *în sec* are s'o ducă în vieață. 4094—în lipsă, în nevoie; *vas sec*, 501—gol.
- sfădăreț** adj. *vecina sfădăreață*, 365—care se sfădește cu vecinii, se ceartă.
- sfădi** vb. 279—a se certă.
- sfădit** s. m. *sfădiții* se duc de se iartă, 279—cei cari sunt sfădiți.
- sfârși** vb. după ce *s'a sfârșit pânza* de țesut, 1779—s'a isprăvit; când *bolnavul* nu stă cu capul pe pernă, e semn că se *sfârșește*, 2304—moare.
- sfârșit** s. a. când soarele este aproape de *sfârșit*, 1899—de asfințit.
- sfeșanie** s. f. 221—slujbă religioasă. sfîntirea apei.
- sfînți** vb. când *sfînțește soarele*, 1609—asfințește, apune.
- sfînții** subst. 215 sărbătoarea *dela* 9 martie. Mucenicii.
- sforăi** vb. când *sforăiesc caii*, 474; când cănele sforăiește, 558—respiră sgomotos.
- sfredel** s. a. 376—uneltă cu care se găurește.
- sfredeli** vb. i se *sfredește* un corn, 1835—se face gaură cu sfredelul.
- sgaibă** s. f. 1809—un fel de exemă.
- sgalția** vb, poate să te *sgâlție*, 4531—să te cuprindă flori.
- sgurăpănă** vb. *sgurăpănă mîța* la ușă, 4249—sgărie.
- simbrie** s. f. 2646—leafă.
- singuratec** adj. când vezi înăia oară primăvara, numai un singur costărc, vara aceea ai să fii *singuratec*, 822 neîncunjurat de multă lume.
- sisiac** s. a. 3025—coșar, pățul de păstrat păpușoi.
- sitișcă** s. f. 1837—vas cu o sită la fund, prin care se strecoară laptele.
- slei** vb. să-ți *sleiască cositorul*, 398—se fac unele vrăji turnând în apă cositor topit, „sleind cositorul“.
- slobod** adj. vaca umblând slobodă, 1836—liberă.
- slobozi** vb. dacă ți se *sloboade brăul*, 345—se desprinde în jurul trupului; în acea zi se *slobod caii la păscut*, 3072—se lasă caii slobozi pe câmp, ca să pască; *se sloboade pistolul*, 3176—iea foc.
- slobozitor** s. a. 4220—o parte din care se compune războiul de țesut.
- slujbă** s. f. duminică dimineață, *în timpul slujbei*, 1514—în timpul serviciului religios.
- smâncei** vb. *smâncește* necuratul ciutura în puț, 1170—smuncește, aruncă brusc.
- sminti** vb. dacă se va *sminti* ceva din fructul oilor, 2817—se va fura, se va ascunde.

soiu s. a. *fiecare soiu de pomi*, 3220 =specie.

somn s. m. 2889=un pește.

somnișor subst. să ia *somnișor* după tufe, 3181.

somnoroasă s. f. 3540=o plantă.

somoldoc subst. un *somoldoc* de lână nespălată, 2405=smoc, legătură de lână.

sor s. m. când vor fi *trei sori* pe cer, 3511; când asfințește soarele, se vede *un sor*, 4445.

spălător s. m. 574=câlți cu care spală blidele.

spân adj. *om spân*, 2905=fără păr, în barbă și mustăți.

sparge vb. *buboiu* care am *vrea să spargă*, 369=să se deschidă ca să curgă; *să se spargă toate neajunsurile*, 2463=să înceteze; dacă este *omăt*, *se va sparge*, 4417=va începe a se topi.

spăriețe subst. 4527=spărietură.

spârnел subst. copilul care se naște cu *spârnел* în frunte, 2259.

spelcă s. f. 3056=ac de cap.

spetează s. f. *spetezele carului*, 651=lemnșoarele care, împreună cu carâmbul sau dricul, alcătuiesc loitra sau draghinele unui car.

spită s. f. *spițele carului*, 651=lemnșoarele cari unesc obada de butucul roții.

spitălnic s. a. 2032=siredel.

spoi vb. la casa unde a murit cineva, nu *se spoiește* o săptămână 2299=nu se văruește casa.

sporiș subst. 3002=o plantă.

sporitor adj. așa să fie găina mea de ouătoare, ca cenușa în spor de *sporitoare*, 1534.

spurcă vb. primăvara, cel care vede pe nemâncate, un animal întâiu născut, precum un vițel, un mânz, etc., sau aude cântul cucului sau al puzezei, *se spurcă*, 57; jugul boi-

lor nu-i bine a-l lăsa peste noapte afară, ca să nu *se spurce câni* pe el, 1809=să nu se murdărească; dacă *s'a spurcat copilul*, mâncând de frupt în postul mare, 892.

spurcaf s. m. când te doare vârful limbei, ai mâncat ceva cu *spurcat de șoarec*, 1876=murdărie.

spurcat adj. o femeie, cât este lăuză, este *spurcată*, 1853=sub stăpânirea duhurilor rele.

spuzi vb. *te spuzești*, 1343=faci pe buze un fel de arsuri.

sta vb. îi *stă înainte o călătorie* lungă, 480=e pe cale de a face o călătorie; când urlă cănele, femeia să întoarcă papucii pe dos, că *stă îndată de urlat*, 553=încetează de a mai urla; e semn că *va sta ploaia* 1057=va înceta.

stampi vb. cucul cântă până la Sânt-Petru și apoi *stâmpește* de a mai cânta, 948=încetează.

stancă s. f. 734=ceucă, cioancă.

stange vb. *a stange cărbuni*, 89=a-i arunca în apă, când sunt aprinși.

stăpâni vb. nu poți să *stăpânești vorba*, 1502=nu poți să taci.

stârc s. m. 4457=barză, cocostarc.

stârliciu subst. când zaci și-ți iese stârliciu pe trup, 2279=.

stârlice adj. găinele cari fac *ouă stârlice*, 1519=părăsite.

stârni vb. când *se stârnește furtună*, 2398 se pornește, începe.

stârpi vb. cine omoară broasca, îi *stârpește vaca*, 355=se împuținează laptele vacii, și apoi nici nu mai dă lapte.

stârpitură s. f. *ouă de stârpitură*, 1155 ouăle mici pe cari le fac unele puice; femeile nasc *stârpituri* 1519=copii slabi, debili.

stârțv s. a. 564=cadavru, hoit.

sterp adj. *femeie stearpă*, 2525=care nu are copii.

strafide s. f. 1045—stafide.

straiu s. a. 1736 haină.

strâmb adj. *a măsurat strâmb* ogorul, 2440 nedrept, falș; cei cari voesc *să jure strâmb*, 1818. pe nedrept.

strâmb z. a. când se naște un copil și pică pe mâna stângă, va trăi numai cu *strâmbul*, 2045 va face nedredtăți.

strămută vb. dacă la vreo nevestă îi mor copiii, unul după altul, li *strămută numele*, 862 li schimbă.

strămutare s. f. când greșești și pui de două ori sare în mămăligă, e *strămutare*, 3444—schimbare de domiciliu, de locuință.

strânge vb. toți purecii *se vor strânge* pe el. 3299—se vor adună.

strâns subst. 582—o boală, colici.

strat s. a. 703 v. răzor, *stratul porcilor*, 799—poiată, coteț.

strechia vb. *strechie vitele*, 4173—devin nebunatece, neastâmpărate.

strefenie subst. 20—stratenie, sâr-bătoarea întimpinarea Domnului (2 februarie).

strica vb. *ielele ar strică* pe om, 1720 l-ar vătămă; *oul nu se strică*, 2683 nu se descompune, nu se împu-țește.

strieăciune s. f. ca cântatul găinii să nu fie de *strieăciune* pentru casnici. 1557 aducător de rele.

striga vb. moroi pînă la al șapte-lea an tot *strigă* în fiecare noapte botez. 2482 cer să fie botezați.

strigă s. f. se bat *strigele*, 2994—strigoii.

strigoaie s. f. 1513—stirigoaie, o plantă.

stroh subst. 3068—scuturătură de fân.

strujan s. m. 3724 hlujul porumbului.

strungă s. f. *strungă între dinți*, 1139—răritură.

stuchi vb. 1196—a stupi, a scuipă.

studiniță s. f. 3623—boală de gingii.

stupi vb. 1091=a scuipă.

stupit s. m. 978 scuipat; *stupitul cucului*, 4233—ouăle unui fluture, pe care la depune ca un inel, în jurul rămurelelor de pomi.

stupuș s. a. 1885—astupuș, dop.

sucală s. f. 1812=uneltă care servește la depănat, pentru tors.

suci vb. așa ce s'a *sucit*, 4064=ră-sucit.

sudui vb. 691—a înjură.

sugaciu s. m. când pe un *sucagiu* îl mănâncă buzele, 447—om căruia îi place băutura.

sugel, 1084 și

sugiu subst. 1083—o boală la degete.

supune vb. când te tunzi, *strânge-ți părul și-l supune* undevă. 3046—il strânge, îl ascunde.

suveică s. f. 619—uneltă care servește la țesut.

svârli vb. 568, 608—a aruncă.

sviștanie s. f. 2473—sfeștanie, slujbă prețască.

Ședea vb. cât *va ședeă acest busuioc în pernă*. 1830=cât va stă; va ședea nemăritată.

șezut s. a. copilul mic să nu se pupe *la șezut*, 68—anus.

șfară s. f. 2655—șfoară.

șip s. a. 202 sticlă, garafă.

șir s. a. de trei ori *în șir*, 722=ună după alta, consecutiv.

șoimări vb. bea șoimărițele din apă și *șoimărește* pe cel ce bea la urmă, 88—îi dă boala „din iele”.

șoimăriță s. f. 88—iele.

șperlă subst. 1535—cenușă; în special partea mai grasă din cenușă, care stă deasupra părții fine.

stevie subst. 4042 —stevie, o plantă.
știulete s. m. 705—ciucălău, corpul conic pe care stau boabele de porumb.

șueră vb. 30—a flueră.

șuhărie s. f. 1677—guturaiu.

șulumândriță s. f. 3730 o specie de șopârlă.

șumuiag s. a. *șumuiag de paie*, 659; *șumuiag de miriște*, 2235—mănunchiu.

Tăciune s. m. când iei un *tăciune* pentru foc, 634=bucățică de lemn care nu a ars compiet; *face grăul tăciune*, 1600—mălură, ciupercă dăunător grăului.

tăia vb. balele ce curg la un copil, să se *taie* duminică dimineața, 155

—să se facă un leac ca să înceteze.

taină s. f. pe timpul *săvârșirei tainei botezului*, 321—misterul botezului.

tălângi vb. este bine a *tălângi* cu un clopot, 1975 a sună din clopot. (Talangă clopot de tablă, care se pune la gâtul vitelor).

talcui vb. 4138 a explică, a interpreta.

tămădui vb. 287=a vindecă.

tămăia vb. când se *tămăie un mort*, 3651—se tămăiază.

taman adv. se va bate *taman* ca boii, 1805—întocmai ca.

tâmp adj. copil *tâmp la minte*, 2573 —idiot.

tăraș s. m. 264—stălpul porții.

tarboc s. a. 3122—uneltă de prins pește.

targui vb. 2507 a neguța, a cumpăra.

târș s. m. 659—o specie de brad pitic.

tăvăli vb. pe locul unde s'a *tăvălit un cal*. 466 unde s'a trântit, s'a răsturnat; *te vei tăvăi* prin rouă. 3376.

tăvălitură s. f. 186—locul unde se tăvălește un cal; 471 buboae pe călcăiul piciorului.

tăvăluc s. m. când cănele se *dă de-a tăvăluc* pe omăt, 4308 se rostogolește, se tăvălește.

tăuroaie s. f. 3744 femela taurului, vaca.

tele pr. picioarele tele, 823—tale.

tienă subst. *are cu ce trăi în tienă*, 843—în liriște, în mulțumire.

ticni vb. 65—a fi mulțumit de o stare, de o situație sufletească.

tidvă s. f. sămânță de *tidvă*. 3063 o specie de dovleac, tafarcă.

tigvă s. f. *tigvă de om*, 4484—craniu.

tină s. f. *tina* de pe corp, 2448 ne-curățenia.

tipări vb. nici *mămăliga să tipărească*, 3053 -a apăsă cu lingura peste mămăligă, când o răstoarnă din ceaun.

tingă s. f. v. *tidvă*.

toaie subst. 1275 o plantă.

tologi vb. nu este bine a călca în locul unde s'a *tologit* calul, 471 s'a trântit, s'a răsturnat.

tomurluciu s. m. 4036 fumurug, stălp de poartă.

tortită s. f. i se pătrunde urechea, apoi i se pune *tortilă*, 3937 cercel mic, ușor.

trăgaciu adj. *vitele trăgace*, 1189 trăgătoare.

trăgână vb. *lucrul se va trăgână*, 1908 —nu se va isprăvi curând.

trage vb. *tragi a iarnă*, 452—chemi iarna: când urlă cănele, *trage a pustietate*, 544 prevestește o nenorocire; când *calul trage într'un loc* 464 vrea să se ducă, să se oprească la un loc; când *trage cănele pe nări*, 558 sforăie; când *ți s'a pișă cănele pe părete*, însemnează că *unul din soți nu prea trage cu casa*, 556 nu e credincios în casnicie;

a *tras cu pușca*. 1763—*a împușcat*; dacă bea găina din lapte, *se trage laptele*, 1833—*se întinde*; toată lumea *va trage la vită*, după cum se uită cu drag la mireasă, 2653—*vita va avea cutare*, se vor prezenta mulți amatori să o cumpere; *trage cu usturoiu peste încălțăminte*. 3980—*o unge cu usturoiu*.

trainic adj. dacă la vreo nevastă îi mor copiii, le strămută numele în urs...ca să fie *trainici*, 862—să trăiască; nici o înșurătoare cu farmeci nu-i *trainică*, 2784—durabilă.

trântitură s. f. 187—bătătură la picioare.

treabă s. f. femeie căreia i se desleagă și cade fusta, dă a înțelege că *nu-i prea de treabă*, 1491—corectă, credincioasă în căsnicie.

treanță s. f. 2485—sdreanță, cârpă, petecă.

trecător adj. *apă trecătoare*, 2190—un râu peste care trebuie să treci la o călătorie.

trece vb. când îmbraci cămașă nouă, *treci* prin ea bani, 518: *să treci* de trei ori un fier prin ea, 519—să leși să treacă; femeia care naște întâiu băiat, taie polele, cămeșii cu care a născut și le dă la fete mari. *să treacă* de nouă ori *prin ele*, 533—să le poie de nouă ori pe trupul lor; dacă vrei *să-ți treacă frigurile*, 1427—să te vindeci; *pușcheiul* de pe limbă *se trece*, 1878—se vindecă; pentru că deochiul mănâncă mașele deochiatului, de aceea *trece prin el*, 1126—are diaree; precum *se trece sunetul clopotelor*. așa să se treacă și semnul lui N., 2590 dispăre; dacă *se trec toate bucatele* puse pe masă, 4289 se consumă.

trecere s. f. spre a *avea* cu cuvântul *trecere* la toți, 974—a fi luat în considerație.

trecut adj. dacă lumânarea *umie* e mai *trecută* ca a celui alt, 2375—consumată mai mult.

tremura vb. *tremurându-se pământul*, 608—cutremurându-se.

trepădare s. f. 38—diaree, pântecărie.

trif și

trifam subț. 1973, 221—sărbătoare care cade la 1 februarie.

triță s. f. 3553—lumânarea dela Iordan sau Bobotează.

troacă s. f. 1688, 2885—copaie, albie, covată.

troahnă s. f. 1680—gudură

tron s. a. *tronul mortului*, 130—sierul.

troscot subșf. 1436—o plantă.

trunchiu s. a. *trunchiul unde se taie lemnele*, 619—o bucată de lemn mai groasă, pe care se reazămă lemnele când se taie.

tufă s. f. gogoși de *tufă*, 1524—de alun.

turbă vb. *cănele turbă*, 576; *cănele turbează*, 575.

turna vb. *apa se toarnă*, 105—se varșă, se aruncă; când *se toarnă un clopot*, 753—i se dă forma din substanță topită.

turnătură s. f. 1278—fapt în cărare; se spală dintr'o *turnătură de apă*, 2053—din apa turnată în o singură dată.

tuspatru num. 238—toate patru.

Țapoș adj. să te ferești de bou cu *coarnele țapoșe*, 333—aduse pe spate, aplecate.

țarcă s. f. 25—coțofană.

țarcalam 4318 și

țarcalan s. a. 1934—cerc în jurul lunii.

țarină s. f. ca să nu strice grindina *țarinei*, 1794—ogorului.

țarnă s. f. 3337—pământ.

țărș s. m. 267 bucată de lemn scurță și ascuțită, care se înfinge în pământ.

țâșni vb. *țâșnește în sobă*, = se vără grabnic.

țată s. f. ii va pieri *țată*, 1464 ii va încetă laptele.

țatână s. f. *țâtâna* porții, 267—fierul pe care se reazămă poarta pe stâlp, și în jurul căruia se învâрте.

țest s. a. 1934 = un fel de strachină în care se coace pâne.

ține vb. să nu întorci *buhaiul* iarna, că *nu ține*, 421—nu reușește castrarea; copiii crescând, *vor ține la un loc*, 528—se vor solidariză; ca un copil *să țină mui mult la tată*, 530—să-l iubească mai mult; să toarne din acea fiertură atâta într'o lingură, *cât ține unghia mezinului*, 909—cât poate să se ție pe unghie; *se ține ca semn*, 968 se consideră; ziua de sf. Ilie *o țin oamenii*, 1369—o serbează; *să se ție puli de cloșcă*, 1537 să nu se despartă de cloșcă; are să mai ție mult timp ploaia, 2474—are să dureze; acela ce *ține vinerile*, 4116—le serbează.

țingălău s. m. 595—clopoțel.

țintă s. f. când *privește* cineva *țintă la un loc*, 2847 = privește fix.

ținterim 4412, și

țintirim s. a. 2467—cimitir.

țipa vb. a *țipă* afară, 76; nu se *țipă* *cenusa* din vatră, 1523—se aruncă.

țiu vb. când îți *țiu*te urechea, 1177—când se face în ureche un sgomot ascuțit și trecător.

țoabă s. f. 4337—o muscă.

țoală s. f. 1757—haină

țoseă s. f. 2754—geantă de vânătoare.

țurțur s. m. *țurțurii de ghiață* dela

streșina casei, 592 apa înghețată sub forma unor săgeți.

Ucigă-l crucea, 655 și

ucigă-l toaca, 3352 dracul.

ucis subst. să nu umbli după *ucisul* grierilor din casă, 1627.

udătură s. f. fără a gusta din *udătură*, 2086 bucatele afară de mămăligă.

ud subst. udul unui cal, 468 urina.

udă vb. *copiii* cari *se udă*, 326; când *se udă cănele*, 557 se urinează.

uifă vb. *te uifă* în oglindă, 373 te privești.

uleioară s. f. 4473 ulcică (pronunțat: *ul-ci-oară*).

uleior s. a. *ulcioarele* dela ochi. 422—bube care se fac pe pleoapele ochilor.

uliu s. m. erete.

ultuit adj. pomi *ultuiți*, 847 altoiți.

umbla vb. *umbli lăturile*, 345 nu ești credincios în căsnicie; când *umbli cioarele*, 734 sboară; când îți iese cu cofa goală înainte, ai să *umbli bătut*, 828 ai să fii mereu bătut; *va umbli după înșurătoare*, 1909 va căta să se însoare: la naștere, dacă-l pune moașa pe copil pe o cămașă de a tatălui, *va umbli mai mult după tată-său*, 1226 îl va iubi; dacă-ți ruginește pușca, *neumbând cu ea*, 3308 neintrebuintând-o.

umblat subst. să nu lași pe popă să sfârșească cu *umblatul* la tine, 3243.

umblător adj. cum este de *umblătoare* țigancă, așa să fie și copilul de umblător, 898.

umblet s. f. prin morminte nu e bine a face dese *umblete*, 3614 primblări.

umflă vb. *apa se umflă*, 77 fierbe în clocote.

umplea vb. să *umpli borș*, 301—să prepari borșul; când *se umpe lumânarea*, 1917 se îngrămădește ceara topită în jurul mucului.

una num. poartă cheutoarea *tot una* la sine. 4231 întru una, neconținut.

uncrop subst. 1984—apă foarte fierbinte.

urcior s. a. 536 ulcior, vas de lut.

ureche s. f. cine ține cleștele de *urechi*, 725 de găurile dela extremitățile cleștilor.

urît subst. gunoiul măturat seara din casă, să nu se dea tot seara afară, căci e rău *de urît*, 1657—face să fii urît, neiubit.

urmaș s. m. acei copii nu vor a-vea *urmași*, 431—moștenitori.

ursaf adj. 3642 ursit, menit.

ursi vb. *ursindu-se* astfel fiecare lemn 656 dându-se o anume destinație.

urzi vb. ariciul *a urzit* pământul, 119 —a creat, a început.

Vac s. a. *ți-ai făcut vacul*, 3673=ai trăit.

vacă s. f. 4044, și

văcuță s. f. *văcuța domnului*, 218—insectă.

vad s. a. 4466 locul pe unde se poate trece o apă fără pod.

vadană s. f. 1228—văduvă.

vadră s. f. 112—putină.

val s. a. *va avea multe valuri* în vieță, 2702—va întâmpină multe greutăți, primejdii.

vale s. f. își fac fetele de mărit *pe vale*, 102; dacă te vei spăla pe cap, *în vale*, 610; cojile ouălor să le dai *pe vale*, 2941 apă curgătoare.

vană s. f. 2298 albia în care se spală sau se scaldă.

vânt s. a. *a lua vânt în nas*, 78—a căpață o anumită boală.

văreolac s. m. când pe lună o mănâncă *vărcolacii*, 1933 animal fantastic, care produce eclipsă de de lună.

vârșă vb. când *verși candela*, 537—o răstorni din greșeală; să *verși borșul*, când găsești în puțină grieri, 1628—să-l arunci afară.

vârtoșel adj. ca să fie *copilul vârtoșel*, 3462 voinic robust.

vătăjel s. m. 1307—flăcău care are un anumit rol la nuntă.

vătămătură s. f. 583—o boală.

văздоagă s. f. 324—o floare de grădină (*Tagetes patula*).

vesti vb. ca *să ți se vestească o vită* furată, 4152 să afli despre ea, unde se găsește.

viermănos adj. *măr viermănos*, 289 stricat de viermi, în care s'a dezvoltat un vierme.

vigaj s. a. *vigajuri* de căruță, 2313 —urme de căruță.

vină s. f. orice *vină* va face, 184—greșeală.

viță s. f. 408—animal domestic.

viță s. f. buboiul are nouă *vițe*, 407 —rădăcini.

viu adj. *cărbune viu*, 388; *foc viu*, 1278 —aprins.

volvora s. f. 4549—volbură; o plantă.

vorbăreț adj. 1308—care vorbește mult.

vorbit adj. *va fi vorbit* de cineva 175=criticat.

vrăciul vb. 184=a fermecă.

vrajbă s. f. *vrajbă* tot în capul celui ce ți-a dat, se duce, 264=răul care ți l-a dorit acela, care ți-a trimes faptul.

vrăjmaș adv. să pui bostani, că se fac *vrăjmaș de mulți*, 312 foarte mulți; omul pe care-l *latră cânele vrăjmaș*, 559—cu furie; vor urla lupii *vrăjmaș*, 1987.

vrăstă s. f. luna își desface cornul în *vrăste*, 1944—crestături, undulații.

vrau s. a. te apucă ploaia cu *vraul* pe arie, 2120=vravul.

vrej subst. *vreji de mazere*, 2437-lăstari.

vremui vb. *are să vremuiască*, 1050—are să se înăsprească vremea, va fi vreme rea.

Zabale subst. 4472—fierul care se pune în gura calului; 4469—o afecțiune la colțurile gurei.

zăceă vb. când *zaci*, 2279=ești, stai bolnav; *zace de vărsat*, 4608=e bolnav de vărsat.

zaharicale subst. 1087—cofeturi, bomboane, lucruri dulci.

zale subst. 4146—lanț.

zămislî vb. *copilul zămistit*, 1585—conceput.

zănatec adj. doi copii născuți în aceeași zi sunt zănateci, 4474.

zăpri vb. să nu te urinezi asupra vântului, că te *zăprești*, 3865—ți se

oprește udul, capeți o boală.

zău subst. 1817—formulă de jurământ.

zbenghiu s. a. 1125 v. benchiu.

zdreanță s. f. 317—bucată din o haină.

zdreveț subst. 3462 o plantă.

zdrobi vb. 698=a sfărâmă, a distruge.

zgandări vb. când nu plouă, să *zgândărăști* furnicile în moșinoiu, 4415—să răscolești.

zloată s. a. 1315—grindină; *iți merge bine și din zloată în zloată dai*, 1768—din bielșug în bielșug.

zoală, subst. miercuria nu se spală cămeși, că pe ceea lume bei *zoala*, 2221 zoile.

zoi subst. 603—apa necurăță care a servit la spălat.

zoli vb. 1793 =a spăla rufe.

zvârcolac s. m. 1932 vârcolac.

zvárli vb. 141=a asvârli, a arunca.

DIN VIAȚA POPORULUI ROMÂN:

I. <i>Hora din Cartal</i> , de Pompiliu Pârvescu, 1908.	L. 3.—
II. <i>Cimiliturile românești</i> , de T. Pamfile, 1908	„ 1.—
III. <i>Poezii populare din Maramureș</i> , de Tit Bud, 1908	„ 1.—
IV. <i>Cântece și urături</i> , de Al. Vasiliu, 1909	„ 5.—
V. <i>Din literatura populară</i> , de N. Păsculescu, 1909	„ 6.—
VI. <i>Jocuri de copii</i> , de T. Pamfile, 1909	„ 1.—
VII. <i>Sărbătorile poporului</i> , de C. Rădulescu-Codin și D. Mihala-	
che, 1910	„ 1.—
VIII. <i>Industria casnică la Români</i> , de T. Pamfile. Premiul	
„Neuschoitz“ din 1909, 1910	„ 10.—
IX. <i>Hore și chiuțuri din Bucovina</i> , de S. Fl. Marian, 1911	„ 2.—
X. <i>Legende, tradiții și aminturi istorice</i> , de C. Rădulescu-Co-	
din, 1910	„ 1.50
XI. <i>Sărbătorile de vară la Români</i> , de T. Pamfile, 1911	„ 2.—
XII. <i>Cântece de țară</i> , adunate de T. Pamfile, 1913	„ 4.—
XIII. <i>Boli și leacuri la oameni, vite și păsări</i> , după dafinile și	
credințele poporului român, adunate din com. Țepu	
(Tecuciu) de T. Pamfile, 1911	„ 1.—
XIV. <i>Cântece populare românești din Comitatul Bihor (Ungaria)</i> ,	
culese și notate de Béla Bartók, 1913	„ 5.—
XV. <i>Vremuri înțelepte</i> . Povestiri și legende românești, culese	
de D. Furtună, 1913	„ 1.—
XVI. <i>Agricultura la Români</i> , de T. Pamfile, 1915	„ 5.—
XVII. <i>Ingerul Românului</i> , povești și legende din popor, culese	
de C. Rădulescu-Codin, 1913	„ 4.—
XVIII. <i>Povestea lumii de demult</i> , după credințele poporului român,	
de T. Pamfile, 1913	„ 2.—
XIX. <i>Sărbătorile la Români; Sărbătorile de toamnă și Postul Cră-</i>	
<i>ciunului</i> , de T. Pamfile, 1914	„ 2.—
XX. <i>Sărbătorile la Români: Crăciunul</i> , de T. Pamfile, 1914	„ 3.—
XXI. <i>Superstițiile poporului român</i> , de G. F. Ciușanu. Premiul	
Adamachi din 1913, 1914	„ 4.—
XXII. <i>Colinde din Ardeal</i> , culese de Alexiu Viciu, 1914	„ 2.—
XXII. <i>Cuvinte scumpe. Taclale, povestiri și legende românești</i> , culese	
de D. Furtună, 1914	„ 1.50
XXIV. <i>Cromatică poporului român</i> de T. Pamfile și M. Lupescu, 1914	„ 2.—
XXV. <i>Diavolul învrăjbitor al lumii</i> , după credințele poporului ro-	
mân de T. Pamfile, 1914	„ 1.—
XXVI. <i>Cerul și podoabele lui</i> , după credințele poporului român,	
de T. Pamfile, 1914	„ 2.—
XXVII. <i>Credințe și superstiții ale poporului român</i> , de Artur Gorovei	„ 5.—